

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

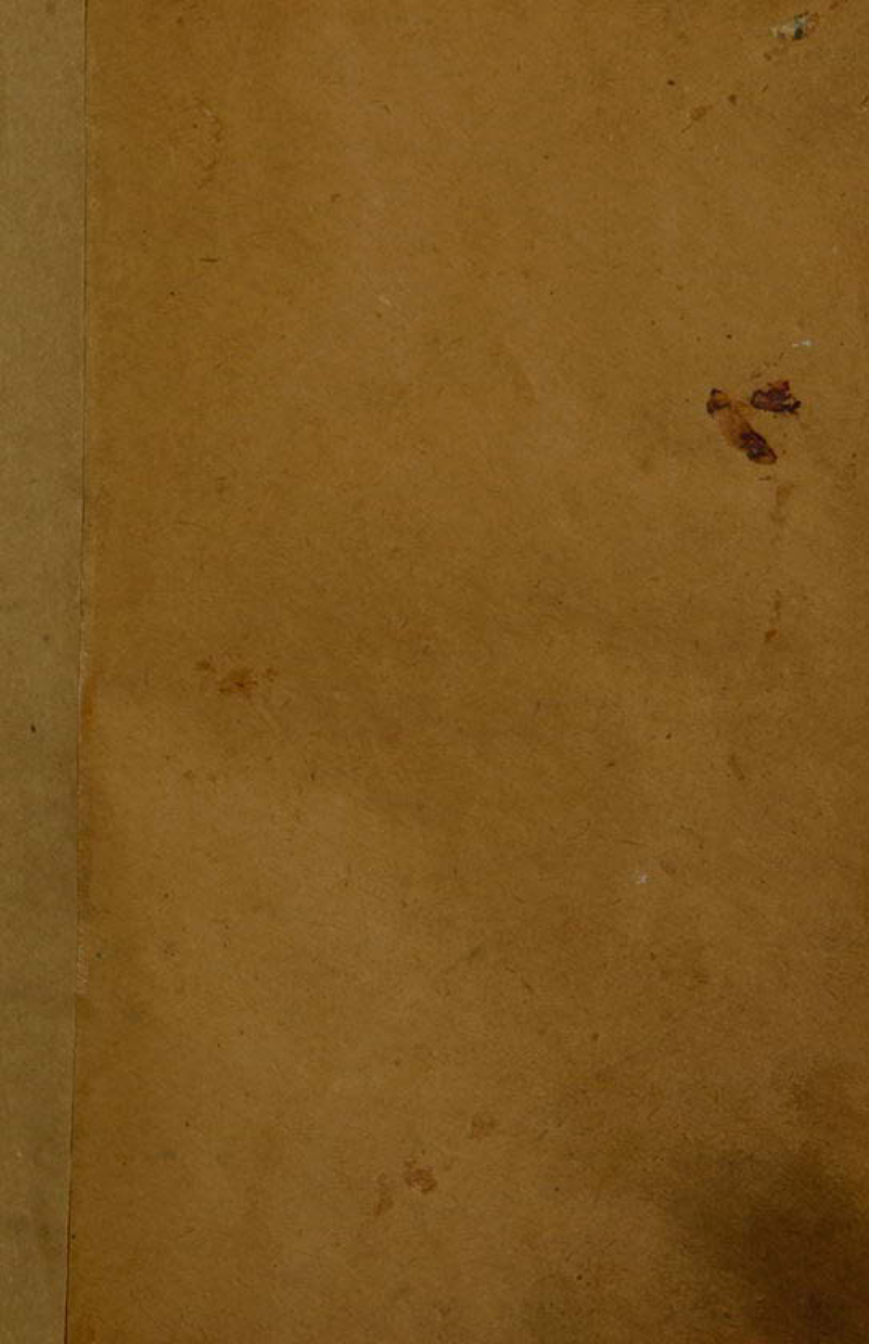
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Պ Ի Ք Է Ս

Ե Ա Խ Օ Տ

ՁԱՄԻԼԵԱՏԱՆ ՄԱՀՐՈՒՄԻՅԷԹ

4

Արշ Լլէրի :

Արթըզ պէնիմ իչին տիւնեա գարըլարը աչըզ օլուպ , իսթէտիյիմ կիպի չըմալտէն ճէնուպա , վէ շարդտան զարպա կիտէպիլիբ իտիմ :

Վազաս հէնուզ չօճուզ իտէմ տէ , Քիագաթ նէՔիսիմէ սահիպ վէ բիւզկետայ կիպի սերպէսթ իտիմ :

Վէ իչթէ պուլունտուզում հալին էն քէտէրամիլ նօզթասը տա պու տըր :

Պէնիմ եաչըմտա պուլունան պիբ թագըմ չօճուզլարըն քէնտի քէնտիլէրինէ , « Ա՛հ , սերպէսթ օլսամ , վէ հէր իսթէտիյիմի եաբապիլտէմ » տէտիքլէրինի պիլիբիմ : Պունլար՝ քէմալի սապըրօրդըլըլա մէսուտ օլաճագլարը զանն իթտիքլէրի օ կիւնէ , եանի սերպէսթ օլուպ տա տիլանէլիբլէր իտէճէքլէրի օ եէվմը մէսուտէ ինթիզար իտէրլէր :

Լարին պէն իտէ պիլարբիս , « Ա՛հ , հանիյա պիբ սահիպիմ օլա իտի տէ , պանս նասիհաթ վէրէ իտի , վէ աօղրու եօլու կէօսթէրէրէք պէնի իրշատ իտէ իտի » տէմէքտէ իտիմ :

Պէնիմ իլէ , պու զիւյիւմտէ պուլունան ահմագ չօճուզ-

Յարսի
Կարսի

լար պէյնինտէ բէք պէօյիւք պիր ֆարգ վար . զիրա եկէր պունլար՝ ահմագճասընա հարաքէթ իտուպ տա տիւշէճէք օլուրլարսա , քէնտիլէրինէ էլ ուղատըպ գալարընա քիմնէլէրի վար տըր . Հալ պու քի պէնիմ հիւ պիր քիմնէմ օլմատըղընտան , շայէտ տիւշէրսէմ քիմնէ էլիմի թութմայաճաղը կիպի , եկէր պիր եանըմ գըրըլմամը իսէ , քէնտի քէնտիմէ գալգմագ մէճպուրիյէթինտէ պուլունմագտա իտիմ . Մամաֆիհ տիւշտիւյիւմ հալտէ խիւրտուխաշը օլաճաղըմը անլալաճագ գատար թէճըիւպէ կէօրմիւշ , վէ պու պապտէ մէլէքէ հասըլ իթմիլ իտիմ . էկէր եանըլմայօր իսէմ , էնտիշէմի մուճիպ օլան մատտէ իշթէ պու իտի , եանի մանէվի սուրէթտէ տիւշմէքտէն գօրգըլօր իտիմ :

Հէնուղ սիննի սէպալէթտէ իքէն բէք չօգ մէշագգաթ վէ սէֆալէթ չէքմիլ օլտուղումտան , պէնիմ եաշըմտա պուլունան չօճուգլարտան զիյատէ միւհթէրիլ վէ միւտէպպիր իտիմ . վազաա պու պիր ֆագիլէթ իտի քի , չօգ պահայլ սաթըն ալմըլ իտիմ :

Էօնիւմտէ աշըլմըլ օլան մէճհուլ թարիքէ աթըլմագտան էվվէլ , շու սօն սէնէլէրտէ պանա բէտէրլիք իթմիլ օլան պապա Ագէճօնը կիտիպ կէօրմէք իսթէտիմ , հէր նէ գատար հալա Գաթէրին , էլվէտա իթմէք իշին չօճուգլարլա պէրապէր պէնի տէ մահրուսխանէյէ կէօթիւրմէմիլ իտի իսէ տէ , պէն եալընըգ պաշըմա կիտիպ անըն էլինի էօրմէքէ իճըայի վաղիֆէ իտէպիլիր իտիմ :

Վազաա պօրճլուլարա մախուս օլան հաքըսխանէնին նէրէտէ օլտուղունը պիլմէյօր իտիմ , ֆագաթ հէր հալտէ պուլաճաղըմա էմին իտիմ . զաթէն բէք էյի պիլտիյիմ Մատլէն եօլունտան կիտիպ օրատա եօլումը սօրաճագ իտիմ . Մատամ քի հալա Գաթէրին իլէ չօճուգլարա , բէտէրլէրինի կէօրմէյէ միւսաատէ իտիլմիլ իտի , էլպէթ պէն տէ օլութֆտան մահրում գալմայըլ , պապա Ագէճօնը կէօրէպիլէճէք իտիմ . զիրա պէնտէ անըն էվլատը իտիմ , վէ եալուտ էվլատը օլմուշ իտիմ , էվվէթ , օ պէնի թըպգը էվլատը կիպի սէվմէքտէ իտի :

Գաբրի, եւտէյիմոտէ օլտուղու հալտէ թէքմիլ Բարիզի կէշմէյէ ճէսարէթ խտէմէյօր խտիմ: Բօլիսպէր պիր շէյ սօրաբլարսա նէ՞ ճէվապ վէրէճէք խտիմ:

Թէճրիւպէնին, պանա վէրմիշ օլտուղու գօրգուլարըն էն տէհշէթիսի, բօլիս գօրգուսը խտի, զիրա Թուլուղտաքի վագաա հէնուղ խաթրրմտան չրգմամըչ խտի:

Գաբինին պօյնունա պիր իբ պաղլատըմ: զաննըմճա պու հալ զէքի հայվանըն իղղէթը նէֆսինէ տօգունտու, վէ պու հալի քէնտինէ հագարաթ ատտ իթմէքլէ քէտէրլի պիր հալ իպրազ իթտի: Նէ հալ խէ, իրին ուճունտան թութուպ Գըլիշի հաբըսխանէսինէ եավաշ եավաշ միւթէվէճճիւհէն եօլա չրգտըմ:

Տիւնեատէ էօյլէ նէանէլէր վար քի, ինսան կէօրիւր կէօրմէզ քէտէրնաք պիր միւլահագաթէ տալար: Պունլարըն էն չիրքինի վէ էն միւտհիշի պիր հաբըսխանէնին գաբուսը տըր: պէնճէ, հաբըսխանէ գաբուսը՝ մէզարլըզ գաբուսընտան չօգ զիյատէ էլէմպախշ տըր, զիրա իւզէրլէրինէ իրի իրի թաշլար վազ խտիմիշ օլան էօլիւլէր հիշ պիր շէյ տույմագլար: Պիլաքիս մահբուս օլանլար, տիրի տիրի կէօմիւլմիւշ օլտուգլարընտան հէր շէյի հըսս խտէրլէր:

Գըլիշի հաբըսխանէսինէ կիրմէզտէն էվվէլ պիր տագըզա գատար տիւշիւնտիւմ, պէնի տէ ալըզօրլար տէյի գօրգույօր խտիմ: Օ տէհշէթիւ գաբընըն իւզէրիմէ գաբանըպ տա, պիր տահա աշըլմայաճաղընա իհթիմալ վէրիյօր խտիմ:

Հաբըսխանէտէն տըշարը չրգմայը բէք միւշկիւլ զանն իթմէքտէ, Ֆագաթ օրայա կիրմէսի տէ միւշկիւլ օլտուղունը պիլմէմէքտէ խտիմ: պուսը թէճրիւպէմ իլէ էօյրէնտիմ:

Նիհայէթ իւլ էմր հէր թէհիլէքէյի կէօղէ ալտըրարագ, կէօրմէք իսթէտիյիմ ատէմին նէզտինէ վարմաղա մուվաֆֆագ օլապիլտիմ:

Պէնի, մահբուսլար իլէ կէօրիւլմէյէ կէլէնլէր իլին թախսիս խտիլէն մահայէ խտիսալ իթտիլէր: պուրատա թասավվուր իթտիլիմ կիպի նէ գաֆէս, վէ նէ տէ տէմիր բարմագլըզ վար

խոր: Արասը չօգ կէշմէտէն պապա Ագէօն, այագլարընտա զէնճիր օլմագ սըզըն կէլիպ պէնի կէօրտիւ լիւնտէ .

— Ահ սէվկիլի Բէմիճիլիմ, սէնի պէքլէ յօր իտիմ, սէնիտէ չօճու գլար իլէ պէրապէր կէթիլմէտիլի իլին Գաթէրինի թէքտիր իթտիմ. սապահտան պէրի պունը տիւշիւնտիւքճէ Ֆէնա հալտէ մահզուն օլու յօր իտիմ, տէտի :

Պապա Ագէօնըն պու սէօզլէրի պանա հայլըճա ճէսա-րէթ վէրէրէք .

— Մատամ Գաթէրին պէնի Էանընա ալմագ իսթէմէտի , տէյու ճէվապ վէրտիմ :

— Նէ՞ Էարսըն օղլում, սէնի պէրապէր կէօթիւրմէք միւմբին տէյիլ իտի . պու ալէմտէ հէք քէս իսթէտիլինի Էարմաղա մէզուն տէյիլ տիր : Պէն էքմէյինի չըգարմագ իչին ճան ու կէօնիւլտէն չալըչաճաղընա էմին իսէմ տէ , լաքին էնիչտէմ Սիւրիյօ սէնի չալըչտըրամապ . քէնտիսի նէվէսնի գանալընըն մէմուրը տըր : Գանալ մէմուրլարընըն , պահճէպանլըգտան կէլմէ ամէլէ գապուլ իթմէտիլէրինի պիլիլիսին , սէնին՝ Եինէ էսկի սէնաաթընա , Էանի չալըճըլըգա պաշայաճաղընը չօճու գլար պանա սէօյլէտիլէր . ահ սէվկիւլի Բէմիճիլիմ, սուգտան վէ աճըլգտան գարու մուզըն էօնիւնտէ էօլմէք բատտէսինէ կէլմիշ օլտուղունը ունու թտուն՞ մը :

— Խայր , ունու թմուշ տէյիլիմ :

— Հաթտա սէն օ վագըլթ Էալընըլ տա տէյիլ իտին , պիր էֆէնտին վար տըր քի , աղ չօգ սէնի գայլըրապիլիլի իտի . յիմտի իսէ թէք պաշընա Էալընըլ կէգէճէքսին : Պուրէք աղըր շէյ տիր էվլատըմ, սէն Էաշտա պիր չօճուղըն , տաղտան տաղա Էարա Էալընըլ . . .

— Եալընըլ տէյիլիմ, Էանըմտա Գարի վար :

Տայիմա Էարտըրը կիպի , պու տէֆա տախի Գարի , քէնտի իամինի իլիտիր իլիթմէզ , «Պուբատայըմ, էկէր պանա իհթիյաճընըլ վար իսէ , հաղըրըմ» տէմէք իսթէտիլինի կյմա իտէր Եօլլու իաֆիֆճէ հալլամագլա ճէվապ վէրտի :

Պապա Ագէօն սէօզլունէ տէվամ իտէրէք .

— Էվվէթ , Գաբի բէք սատրգ վէ բէք զէքի պիր քէօ-բէք տիր . Ֆաղաթ նէ գատար օլսա երինէ հայվան օլմաղըլա , հէմ անը վէ հէմ տէ քէնտինի նա՛սըլ կէչինտիրէճէքսին :

— Չաղըր չալմագ , վէ Գաբի իլէ գօմէտի օյնամագլա :

— Գաբի եալընըզ պաշընա գօմէտի օյնայամագլ :

— Պէն օնա հիւնէրլի օյունլար էօյրէթէճէյիմ , էօյլէ տէ՛յիլ մի Գաբի , իսթէտիյիմ օյունլարը էօյրէնէճէքսին ա՛ :

Չէքի հայվան , էօն այագլարընը կէօյսիւնէ գալուշտու-րարագ գարըմտա տուրտու , պապա Ագէօն իսէ :

— Հասըլը օղլում , էկէր ագլըն վար իսէ պիրինին եա-նընա խըտմէթ քեարըլըա կիտէրսին , զաթէն չալըչկան պիր չօճուգ օլմանըլա հէր իչէ եարարսըն . իմտի թէնպէլլէրէ մախսուս օլան սէրսէրիանէ տօլաշմագտան իսէ , խըտմէթ-քեարըլըգ տահա էվլա տըր :

— Լաքին սիզ պէնիմ թէնպէլ օլմատըղըմը բէք ալա պիրիսինիզ , պէն ասլա չալըշմագտան իմթինա իթմէմ , եա-նընըզտա գալըպ տայիմա էլիմտէն կէլտիյի գատար չալըչա-ճագ իտիմ . լաքին պաշգալարընըն , եանի խուլլարընը պիլմէ-տիյիմ ատէմլէրին եանընա կիրմէք իսթէմէմ :

Պու սօն սէօղլէրի՝ էօյլէ խուսուսի պիր թալը իլէ սէօյ-լէտիմ քի , պապա Ագէօն ճէվապ վէրմէքսիղին , պիր միւտ-տէթ եիւզիւմէ պագտըղտան սօնրա :

— Վիթալիսին քիմ օլտուղունը պիլմէտիյին հալտէ , պագը տէֆա մէրգում սէօղ սէօյլէրքէն , քէսպ իթտիյի ասի-լանէ թալը ու վաղիյէթի , սէնի հայրէթտէ պըրագտըղընը պիղէ սէօյլէմիչ իտին տէյի՛լ մի . իլթէ օղլում , օ թալուր-լար , վէ օ ասիլանէ չէհրէ սէնտէ տէ վար . Պու հալ՝ սէնին էօյլէ ֆիրումայէտէն կէլմէ պիր չօճուգ օլմատըղընը իսպաթ իտէր : Պաշգալարընըն եանընտա չալըշմագ իսթէմէյօրսուն , տէյի՛լ մի , իհթիմալ քի հագգըն վար . Նիհայէթ եալըու-ճըլըմ , պէնիմ տէտիյիմ սէօղլէր պաշգա պիր էֆքեարէ մէպ-նի օլմայըպ , իլլա սէնին մէնֆասաթըն իչին տիր . պունա թէ-մամըլըլա էմին օլ , պէն վաղիֆէմի իճրա իտիյօրում զաննը

իլէ պու սէօղլէրի սէօյլէտիմ. ֆաղաթ մատէմ ըի բէտէր ու վալիտէն հօգ տըր, վէ մատէմ ըի պէն պունտան սօնրա սանա պապալըդ իտէմէ, յէճէ, յիմ, օ հալտէ սէն քէնտի նէֆ- սինէ սահիպսին տէմէ, ք օյուք: Պէնիմ կիպի պէտպահտ պիր ատէմին, պունտան ալի վէ պունտան զիյատէ սէօղ սէօյլէմէ- յէ հագգ ու սէլահիյէթի հօգ տըր, տէաի:

Պապա Ագէօնըն պու սէօղլէրի պէնի բէք միւթէէսիր իթտի, զաթէն մէրգումըն տէտի, քլէրինի քէնտի քէնտիմէ տիւշիւնմէ, քտէ իսիմ:

Էլիվէթ, տաղլարը տէրէլէրի եարա երալընըզ կէյմէ, ք բէք աղըր վէ բէք վէթիմ պիր շէյ իտի: Էկէր պիրի պէնիմ կի- պի սէրսէրիանէ պիր էօմի իլէ վագթընը կէչիրմիշ, գուրա- լարըն՝ քէօբէ, քլէրիմիդի բարալատըզ կիճէ կիպի կիճէլէրի սապահլամըշ, եախօս ժանթիլլի թաշ օճազընտա գալտըզը- մըզ կիճէլէրէ միւշապիհ կիճէլէր կէչիրմիշ, Վիթալիս հարս- խանէտէ իրէն վուգու պուլտուղու միսիլու պիր առ գաղա- նամայարագ աճըզտան վէ սօուգտան մուզթարըզ օլմուշ իսէ, էրթէ կիւնի տէյիլ, հաթտա օլ տագըգա պիլէ էմի- յէթ իտիլէմէ, յէն պիր էօմիիւ սէրսէրիանէտէ նէ գատար թէհլիքէ, վէ նէ մէրթէպէ սէֆալէթ օլաճաղընը բէք գօլայ քէշֆ իտէպլիլիր:

Պու միւշէվէշ վէ թէհլիքէյի մայիշէթտէն քէֆֆը եէտ իթտիլիմ հալտէ, պապա Ագէօնըն իրայէ իթտիլի թէտպիր միւճիպինճէ պիրինին եանընա խըտմէթքեարլըղա կիրմէմ լա- գըմ իտի: Պունտան պաշգա չարէ հօգ իտի, լաքին պէն խըտմէթքեարլըղա կիրմէք իսթէմէ, յօր իտիմ, պէլքի պու հարաքէթիմ, պուլունտուղում հայէ մինասիպէթսիզ օլան ճա- հլիւսնէ պիր քիպը ու զուրուրտան նէշաթ իտիյօր իտի, վա- գաա պէնիմ պիր էֆէնտիմ վար իտի ըի, պէնի ագճէ իլէ սաթըն ալմըշ, վէ հագգըմտա ֆէվզէլատէ մուհապէթ, վէ խայրիսահլըզ կէօնթէրմիշ օլտուղու հալտէ տախի, պէն եի- նէ տիկէր պիր էֆէնտիլէ խըտմէթ իթմէք իսթէմէ, յօր իտիմ, զիրա մէրհում Վիթալիս կիպի ալիճէնասպ պիր էֆէնտիլէ թէ-

աստիւֆ իտէմէյէճէյիմէ գավիյէն ինանմըշ իտիմ:

Պունտան գաթի նազար էթիյէնէթէ, Ալէքսիյէ, Պէնժամէնէ, վէ Լիզէ, քէնտիլէրինի աւլա թէրք իթմէյէճէյիմէ տայրը վատ իթմիշ իտիմ քի, վատիմտէ պուլունմագ իչին հէր հալտէ սէրպէսթ օլմագլըղըմ իյճապ իթմէքտէ իտի: Վազաս էթիյէնէթ, Ալէքսի, վէ Պէնժամէն պէնի կէօրմէզլէր իսէ տէ օլապիլիբ իտի: անլէր իլէ միւքեաթէպէ իտէպիլիբ իտիմ, լաքին Լիզ, եազը եազմագ պիլմէտիլի կիպի, հալա Գաթէրին տախի եազմագ պիլմէզ իտի:

Շու հալտէ Լիզի թէրք իթմիշ օլաճագ իտիմ, օ Լիզի քի, հազգըմտա սօն տէրէճէ շէֆգաթ վէ մուհապէթ իպրազ իթմիշ իտի: Մէրգումէ պու պիլէֆալըղըմն նէ՞ մանա վէրէճէք իտի, եալընըզ պիբ շէյ, եանի քէնտիլինի արթըզ սէվմէտիլիմէ հիւքմ իտէճէք իտի:

Ահ, պու օլամալ շէյ իտի, պէն պունա աւլա թահամմիւլ իտէմէյէճէյիմի բէք ալա պիլտիլիմտէն, պասպա Ազէճնա:

— Չօճուզլարընըզ հազգընտա սիզէ մալիւմաթ վէրմէմի իսթէմէյօրմն սունըզ, տէտիմ:

— Պիզ պու խուսուստա սէօյլէշտիք, լաքին պէն ֆամիլեամը տիւշիւնմէյօրում, չօճուզլարը կէօրիւպ տէ պանա մալիւմաթ վէրէպիլմէն իչին, գանսապա գասապա սէրսէրիանէ տօլաշմանը իսթէմէմ: սօզազլարտա շայկը շալմանը հիշ պիբ վէճհիէ ճայիզ կէօրմէմ: գիրա պու ալէմտէ ինսան հիշ պիբ վազըթ պաշգալարընտան էվիլէլ քէնտիլինի տիւշիւնմէմէլի տիր:

— Էվիլէթ բէք տօղրու սէօյլէյօրսունըզ, իմտի տէմէք օլուր քի իրայէ իթտիլինիզ թէհիլքէլէրտէն գօրգարագ վատիմտէ պուլունմայաճագ օլուրսամ, սիզտէն վէ Լիզտէն էվիլէլ քէնտիմի տիւշիւնմիւշ օլաճագըմ, տէյիլ մի:

Պասպա Ազէճն պու սէօղիւմիւն իւզէրինէ պիբ մըգտար եիւզիւմէ պագաըղտան սօնրա, պիբտէն պիբէ իքի էլիմի թութարագ:

— Կէլ օղլում, կէլ քի պու սէօղիւն իչին սէնի տէրագուշ իտէյիմ, սէն բէք ալիճէնապ պիբ չօճուզսըն, պու ա-

լէմտէ իւլիւվը ճէնապըն , սինն իլէ հասըլ օլմայաճաղը բէք տօղրու իմիշ , տէյէրէք անլըմը բուս իթմէյէ գօյուլտու :

Մահալի մէգքիւրտէ եալընըղ օլուպ պիր գանարէ իւզէրինսէ եան պէ եան օթուրմուշ իտիք , հէման պապա Ագէօնըն գօլլարը իչինէ աթըլը վէրտիմ , «Սէն ալիճէնապսըն» տէտիլի սէօղ պէնի բէք միւթէէսիր իթմէքլէ պէրապէր , թէքէպպիւրիւմի տախի մուճիպ օլմուշ իտի :

Պիր իքի տագըգա գատար հէր իքիմիլտէ սիւքիւթ իթմիշ իտիք . լաքին վագըթ կէչմիշ վէ մուֆարէգաթըմըզըն զէմանը հուլուլ իթմիշ իտի :

Պապա Ագէօն , պիրտէն պիրէ էլինի ելէլէյինին տիւյմէսինէ պիր մէչին քէօսթէքլէ պաղլը օլան իրի պիր կիւմիւշ սաաթա աթըպ իլիլինտէն չըգարտը , վէ պանա թագտիմ իտէրէք :

— Մանա պիր եատիկեար վէրմէքսիզին մուֆարէգաթ իթմէմիլի իսթէմէմ , իշթէ սաաթըմը սանա վէրիյօրում , վագաա պէօյիւք պիր գըլմէթի եօգ տըր , ղիրա էկէր գըլմէթտար պիր շէյ օլսա իտի չօգտան սաթմըշ օլաճաղըմը պիլիրսին , հաթտա բէք տէ էյի իշլէմէղ , արա սըրա բարմագլա տօգունմագ լագըմ տըր . ֆագաթ շու անտէ պունտան պաշգա պիր շէյիմ եօգ , վէ մահգա ծնըն իչին սանա վէրիյօրում :

— Պիչարէ ատէմճըղաղ , պունը տէյէրէք սաաթը ալուճումա սըգըչտըրտը , վէ պէօյլէ պիր հէտիյէյի գապուլտէն իմթինա իթտիլիմի կէօրէրէք , մահգունանէ պիր թավը իլէ :

— Գապուլ իթմէք իսթէմէտիլինի անլայօրում , ֆագաթ պիլիրսին քի պէնիմ պուրատա սաաթըն գաշ օլտուղունը պիլմէյէ իճթիլյաճըմ եօգ տըր , պուրատա սաաթլար ղայէթ իմթիտատ իլէ կէչէր , վէ պէն կէչէն սաաթլարը սայտըգճա էօմրիւմ թիւքէնիյօր զանն իտէճէյիմ . հայտէ ուղուլար օլտուն սէվկիլի Իէմիճիլիմ , պէնի պիր տահա գուճագլա , սէն բէք էյի վէ բէք խայրխահ պիր չօճուգսըն , վէ տայիմա խայրխահ օլմագ լագըմ իտիլինի ասլա խաթըրնտան չըգարմա , տէտի :

Ջանն իտէրսէմ պասլա Ագէօն գօլումտան թութուպ պէնի մահրուսխանէ գարուսընա գատար կէօթիւրտիւ , օ տէրէճէ միւթէէասիր վէ պիհուշ օլմուշ իտիմ քի , մուֆարէգաթըմըգ էննասընտա , պէյնիմիգտէ թէաթի օլունան սէօյլէրին հիշ պիրինի խաթըրլայամայօրում :

Շու գատար քի , պու մուֆարէգաթ ֆիքրիմէ կէտիքճէ , սօգաղա չըգտըգտան սօնրա տիւշար օլտուղում հայրէթու մահգունիյէթի հէր զէմանն խաթըրլամագտայըմ :

Ջանն իտէրսէմ սօգաղա չըգտըղըմտա , մահրուսխանէնին գարուսը էնիւնտէ քինտիմտէն կէշմիշ պիր հալ իլէ ուղուն միւտաէթ գալա գալտըմ , նէրէյէ կիտէճէյիմէ տայըր պիր գարար վէրէմէյօր իտիմ , էկէր էլիմ , թէսատիւֆէն ճէպիմէ կիրուպ տա սէրթ վէ եու վարլագ պիր շէյէ տօգունմամըշ օլտա իտի , իհիթիմալ քի ագշամա գատար օրաճըգտա գալաճագ իտիմ :

Եարտըղըմը պիլմէյէրէք մաքինավարի պիր հալ իլէ մէղքիւր եու վարլագ շէյի թութտում , սաաթըմ իտի . . .

Տէրհալ քէտէր , ըղթըրապ , էնտէյէ , հէբտինտէ ունութտում , եալընըղ սաաթըմը տիւշիւնմէյէ պաշլատըմ . պիր սաաթէ մալիք իտիմ , ճէպիմտէ իտի քի , պագարագ վագթըմը պիլէճէք իտիմ , գաշա կէլմիշ տէյի ճէպիմտէն չըգարըպ պագտըմ , էօյլէ վագթը իտի , լաքին սաաթ իսթէրօն օլտուն , իսթէրօն իքի օլտուն , պէնճէ հիշ էհէմիլյէթի եօգ իտի . լաքին վագթըն էօյլէն օլտուղունա մէմնուն օլտում , նիշին , սէպէպիինի պէնտէ պիլմէմ , լաքին էօյլէն իտի . սաաթըմ պանա էօյլէն օլտուղունը սէօյլէմիշ իտի , սաաթըն՝ պիր նէվի սատըգ տօսթ օլտուղունը , վէ ինսան անընլա միւքեալէմէ իտէպիլէճէյի զաննընտա պուլունույօր իտիմ , վէ կիւյա սաաթըլա գօնուշույօրում կիպի :

— Տօսթում սաաթ , շիմաի սաաթ գաճ տըր :

— էօյլէ վագթը տըր , սէվկիլի Ռէմիճիլիմ :

— Եա՛ էօյլէն տիր էօյլէ՞ մի , օ հալտէ շու եա պու իշի եարմալը տէյի՛լ մի :

— Շիւպհէսիզ :

— Էյի քի խաթրըմա կէթիրտին , սէն օլմայա խտին ունութաճագ խտիմ :

— Պէն տայիմա պու խըամէթի էյֆա խտէճէյիմ . . .

Շիմտի հէմ Գարի , վէ հէմտէ սաաթըմ էլէ գօնուշապիլիր խտիմ :

Պէնիմ սաաթըմ , իշթէ պիր քէլիմէ քի , թէլաֆֆուզ իթտիրճէ մահզուզէլէթիմի մուճիպ օլույօր խտի . պիր սաաթա մայիք օլմայա սօն տէրէճէ արզում վար խտի , վէ պունա մուվաֆֆագ օլաճաղըմը ասլա մէմուլ իթմէմէքտէ խտիմ . հալ պու քի իշթէ ճէպիմտէ պիր սաաթ վար խտի քի թըգըր թըգըր իշլէյօր խտի :

Պասպա Ագէօն Էյի կիթմէզ , արա սըրա բարմագլա վուրմագ լազըմ տըր տէմիշ խտի , Էյի եա պէնտէ էօյլէ եարարըմ , հաթտա գուվիթիիճէ վուրուրում , բէք օլմագսա մաքինլարընը սէօքէրէք իշինէ պագարըմ , նէ կիզէլ շէյ օլուր , նա՛սըլ իշլէտիլինի , վէ անը իշլէտէնին նէ՛ օլտուղունը անլարըմ , հասըը սաաթըմ՝ հէր հալտէ Էյի կիթմէլի տիր , եօգսա քէնտինէ սէրտ մուամէլէ խտիրիմ . . .

Պու չօճուգճա մէսրուրիլէթ պէնի օ գատար իշղալ իթմիշ խտի քի , Գարինին տէ այնի պէնիմ կիպի ըզհարը պէշաշէթ իթմէքտէ օլտուղունը կէօրմէյօր խտիմ . զէքի հայվան բանթալօնըմը շէքէրէք հավլայօր խտի , նիհայէթ Գարինին կիթտիրճէ հավլամասը արթտըղընտան քէնտիմէ կէլէրէք :

— Նէ՞ իսթէյօրսուն Գարի , տէտիմ :

Հայվան երուղիւմէ պագտը , չօգ միւթէէսիր օլտուղումտան , նէ տէմէք իսթէտիլինի անլամայօր խտիմ : նիհայէթ պիր իքի սանիլէ պէքլէտիքտէն սօնրա , արտ այազլարը իւզէրինտէ տուրարագ էօն այազլարընտան պիրինի , սաաթը գօյմուշ օլտուղում ճէպին իւսթիւնէ վազ իթտի :

Ճէր հալ իշի անլատըմ , սատըգ հայվան՝ վազթըլըլա վիթալիսին նէզտինտէ չալըշտըղը զէմանլէր եարտըղը կիպի ,

սասաթըն գաչ օլտուղունը «Հուզղարը քիրամէ» (պատուար-
ժան ընկերութիւն) պէյան իթմէք իսթէյօր իտի :

Սասաթը Գարեկէ կէօսթէրի վէրտիմ, պիր շէյ խասթըր-
լայօր կիպի ուղուն միւտտէթ պագտըգտան վէ տիւշիւն-
տիւքտէն սօնրա, գույրուղունը սալլայարագ օն իքի տէֆա
հավլատը : Զէքի հայվան՝ թալիմ իթմիշ օլունան պու հիւ-
նէրի ունութմամըշ իտի . ա՛հ, պուտա բարա գաղանաճագ
պիր վասէթա իտի քի, հիշ հիսապա գօյմամըշ իտիմ :

Պու հալլէրին հէբսի տէ մահբուսխանէնին գարբսը էօ-
նիւնտէ վուգու պուլտուղունտան, կէլէն կէչէն ահալի տու-
րուպ մէրագլա պիզէ պագըլօրլար իտի :

Հէման օրաճըգտա պիր օյուն օյնամայը տիւշիւնտիւմ ի-
սէ տէ, ֆագաթ պէլէտիյէ չավուշլարընտան գօրգտուղում
հասէպի իլէ ճէսարէթ իտէմէտիմ . պունտան մատէ վագըթ
էօյլէն օլմագըլա եօլա չըգմագ լագըմ իտի :

— Էօյլէ իսէ, ա՛րշ իլէրի :

Պիչարէ պասպա Ագէօնըն պուլունտուղու հարբսխանէնին
տիվարընա պիր տահա պագըպ էլվէտա իթտիքտէն սօնրա
եօլա չըգտըմ :

Սէնասաթըմա պէօյիւք ֆայիտէսի օլան պիր Թրանսա խար-
թասընա էշէտտը իհթիյաճըմ օլմաղլա, խարթայը ուճուզճա
սասթըն ալմագ իչին նէհրին սահիլինտէ պուլունան շէրչիճի-
լէրէ միւրաճասաթ իթտիմ :

Քարուզէլ մէյտանընտան կէշտլիյիմ վագըթ կէօղլէրիմ՝
Թիւլլիբի ճաթօնընըն պէօյիւք սասաթընա նասպ օլունտու .
տէր հալ սասաթըմա պէրապէր կիտուպ կիթմէտիյինի անլա-
մագ իսթէտիմ : Պէնիմ սասաթըմ ետրըմ օլտուղու հալտէ,
ճաթօնըն սասաթը պիր կէօսթէրիյօր իտի . իքիսինտէն հա՛ն-
կըսը կէրի գալմըշ իտի, բարմաղըմլա սասաթըմը այար իթմէք
խսթէտիմ . լաքին պիր միւլահաղա պէնի պունտան մէն իթտի,
պագալըմ կէրի գալմըշ օլան պէնիմ սէվկիլի սասաթըմ մը
իտի . պէլքի ճաթօնըն սասաթը եանըշ իտի : Պու միւլահաղաթ
իլէ սասաթա իլիշմէյէրէք ճէպիմէ գօյտում . զիրա պէնիմ

սասթըմըն կէօսթէրտիյի վագըթ , իշիմէ տահա զիյատէ եարամագտա իտի :

Լուղումըմ օլան խարթայը պուլմադ իշին հայլըճա վագըթ սարֆ իթմէք լագըմ կէլտի : խթէտիյիմ խարթա պէզ իւզէրինէ եարըշտըըըմըջ սօյընտան իտիքի , տիրիւլմէսի գօլայ օլուր : Պու խարթանըն ֆիյաթը , էն ագալլ եիրմի սորտան զիյատէ օլմամայը իտի , զիրա պէնիմ իշին եիրմի սոր բէք պէօյիք պիր մէպլալ իտի : Նիհայէթ էսկիլիյինտէն սապ սարը քէսիլմիշ պիր խարթա պուլուպ եէթմիշ պէշ սանթիմէ սասթըն ալտըմ :

Արթըգ Բարիզաէն տըշարը չըգապիլիր իտիմ . տէրհալ եօլա չըգմաղա գարար վէրտիմ :

Պէնիմ իշին իքի թարիգ վար իտի , պիրի իթալեա գաբուսընտան Ֆօնթէնպլօ եօլու , վէ տիկէրիտէ Մօնուշ գաբուսընտան Օրլէան թարիգի : Պու եօլլարըն իքիտիտէ պիր իսէ տէ , նասըլսա պէն թէսատիւֆէն Ֆօնթէնպլօ թարիգինի միւրաճճահ ստտ իթտիմ :

Մավիմնի պիր թէնէքէ իւզէրինտէ իսմինի օգումուշ օլտուղում Մուխթար սօգալընտան եօգարը չըգտըղըմտա , կարօֆօլլի , Մաթիա , Ռիգարտօ , գարաղը քիլիտի թէնճիրէ , ուճլարը տիւյիւմիլու գըրպաճլար , վէ նիհայէթ պէնի Լիւրսէն սօգալընտաքի ուսթայա իճար իթմէմէք իշին էօմիրինի ֆէտա իթմիշ օլան պէտպահտ էֆէնտիմ , սատըգ տօսթում վիթալիս , խաթըրմա տիւշտիլէր : Պունլարըն ճիւմէսիտէ կէօզիւմիւն էօնիւնտէ տիրլէր տէ , կէօրիւյօրում կիպի մահգուն օլտում : Աէն Մէտառ քիլիսասը էօնիւնէ վասըլ օլտուղումտա , քիլիսանըն տիվարընա տայանմըջ պիր չօճուգ կէօրիւպ թանըտըմ : Պու չօճուգ իրի գաֆասը , եալը կէօզլէրի , սէօլլէր տուտաղլարը , վէ հալիմ չէհրէսի իլէ Մաթիա քէնտիսի իտի . ֆագաթ նէ զարիպ հալ , Մաթիա նէ իսէ օ , ալլա պէօյիւմէմիշ իտի :

Պիր էյի թէֆթիշ իթմէք իշին եանընա վարտըմ , արթըգ չիւպհէյէ մահէլ գալմատը , քէնտիսի իտի : Մաթիա

տախի պէնի թանճմագլա , մահգուն սիմասընտա պիր շուլէյի պէշաշէթ նիւմայան օլտու , վէ քէլամէ աղազ իտէրէք .

— Պէն խասթախանէյէ կիրմէզտէն էվվէլ , պէյազ սագալը պիր ինթիյար իլէ պէրապէր կարօֆօլինին օտասընա կէլէն սիզ տէյիլ մի իտինիզ , տէտի , վէ իլավէյի մէգալ պիրլէ .

— Ահ , օ կիւն պաշըմ նէ գատար շիտտէթլի աղըըյօրտը ,
— Էլան կարօֆօլինին Եանընտամըսընըզ , տէտիմ .

Մաթիա , սիւալիմէ ճէվազ վէրմէզտէն էվվէլ , էթրաֆը պիր սիւզտիւքտէն սօնրա .

— կարօֆօլի , Օրլանտօյը տէօյէրէք էօլտիւրտիւյի իշին հարըսա աթըլմըշ տըր .

կարօֆօլինին մահրուսիյէթինի տույտուղումտա մէմնուն օլտում , վէ իլք տէֆա օլմագ իւզրէ , պանա օ գատար տէշշէթ վէրէն հարըսխանէլէրինտէ , հագըգաթէն բէք լուզումլը օլտուղունը թէպիմ իթտիմ , վէ Մաթիայը իսթիճվապէ պաշլայըպ .

— Օ պիր չօճուղլար նէ՞ օլտու .

— Պիլմէմ , զիրա կարօֆօլիյի թէվզըֆ իթտիլէրինտէ պէն օրատա տէյիլ իտիմ , խասթախանէտէն չըգտըգտան սօնրա , կարօֆօլի , պէնիմ տայազ Եէմէյէ թահամմիւլ իտէմէյուպ տայիմա խասթա օլաճաղըմը կէօրէրէք , պաշընտան տէֆ իթմէք իսթէտի , վէ իքի սէնէ միւտտէթլէ , բարայը տա բէշին ալարագ պէնի աթ ճանպազը կասօյա իճար իթտի , կասօնըն ճանպազխանէսինի պիլլըմիսինիզ .

— Խայը պիլմէմ .

— Վագաա պէօյիւք պիր ճանպազխանէ տէյիլ իտէ տէ , Եինէ պիր ճանպազխանէ սայըլըր . օյուն իշին պիր չօճուղա լիւզում կէօրիւլտիւյինտէն , կարօֆօլի պէնի պապա կասօյա իճար իթտի . Պու բազար էրթէսի կիւնիւնէ գատար մէրգումըն Եանընտա իտիմ , ֆագաթ պաշըմըն պէօյիւք օլմասը հասէպի իլէ գութույա կիրէմէտիյիմ իշին պանա Եօլ վէրտի , պէն տէ չարնաշար թէքրար կարօֆօլինին նէզտինէ վարտըմ

խոհ տէ քէնտինի պուլամատում: Էվին գարուսը գարալը խտի, վէ գօնշուլարտան պիրի, պէնիմ շիմտի սիղէ սէօյէտիյիմի, եանի Կարօֆօլլինին մահրէսէ աթըլարղընը հէքեայէ իթտի. պէն տէ նէրէ՞ յէ կիտէճէյիմի, վէ նէ՞ եարածաղըմը պիլմէյէրէք պուրայա կէլտիմ:

— Նի՞ շին երինէ ճանպագխանէյէ կիթմէտինիղ:

— Չիւնքի պէնիմ Բարիղէ կիթտիյիմ կիւն, ճանպագլար տա Բուանէ տօղրու եօլա չըգտըլար: օրասը չօգ ուզագտըր, պիր բարամ օլմատըղը հալտէ օրայա գատար նա՞սըլ կիտէպիլիլիմ, տիւն սասպահտան պէրի աղղըմա չէօք պիլմէ գօյմատըմ, աճըլգտան էօլիւյօրում:

— Վագասա զէնկին տէյիլ իտի իտէմ տէ, Փագաթ պու պիչարէ չօճուղը աճ պըրագածագ գատար տա Փագըր տէյիլ իտիմ: Թուլուզ շէհրի հէվալիսինտէ Մաթիա կիպի աճ աճընա տօլաչտըղըմ զէման, էկէր պիրի պանա պիր լօգմա էքմէք վէրէճէք օլսա իտի, աճապա նէ գատար մէմնուն օլաճագ իտիմ: Իշթէ պու նօգթէյի տիւչիւնէրէք, Մաթիայա:

— Պուրատա աղըրգ պէքլէ տէտիմ, վէ տէրհալ սօգաղըն քէօլէսինտէ պուլունան էքմէքճիտէն պիր էքմէք սաթըն ալարագ Մաթիայա վէրտիմ քի, էլիմտէն ալմասըլըլա եէմէսի պիր օլտու: Պատէհու:

— Շիմտի նէ՞ եարածագսընըղ, տէյու սօրտում:

— Պիլմէմ:

— Պիլմէմ օլուր մը եա՛, միւթլագա պիր շէյ եարմալըսըն:

— Սիղի կէօրմէզտէն էվվէլ, քէմանըմը սաթմայը տիւչիւնտիմ, վէ էկէր քէմանըմտան ալըրըմագ պէնիմ իշին բէք միւչկիւլ օլմամըլ օլսա իտի, շիմտիյէ գատար չօգտան սաթմըլ իտիմ: Քէմանըմ, պէնիմ պատիյի մէսըուրիյէթիմ վէ մէտարը թէսլիյէթիմ տիր. զիրա բէք զիլատէ մահղուն օլտուղում վագըթլար, թէնհա պիր եէրէ շէքիլիպ քէնտի քէնտիմէ քէման չալարըմ քի, օ հալտէ բույլ ասիւմանտէ, բիւյամտա կէօրտիյիմ կիւղէլ շէյլէրտէն տահա կիւղէլէրինի կէօ-

րիւրիւմ, վէ պէօյլէճէ տէրտ ու քէտէրիմի ունուտարագ միւ-
թէսէլլի օլուրում:

— Մատէմ' էօյլէ իսէ, սօգադլարտա նի՞չին քէման չալ-
մայօրսունըզ:

— Չալտրմ', լաքին քիմնէ պիր բարա վէրմէտի:

Չալկը չալըստա, քիմնէնին էլինի ճէպինէ սօգմատըղընը
կէօրմէքլիյին նէ' աղլըր չէյ օլտուղունը բէք ալա պիլմէքտէ
իտիմ', զիրա օ խուսուստա միւճէրրէպ իտիմ', Պու ճիճէթի
տիւչիւնմէքտէ իքէն, Մաթիա:

— Էյ սիղ չիմտի նէ՞ եարըյօրսունուզ, տէտի:

Չօճուգճա պիր թէֆախիւրէ գարըլարագ մաղրուրանէ
պիր թավը իլէ:

— Պէն չիմտի պիր գումբանեա ըէյիսիյիմ', տէտիմ':

Նազիգէթէնտէ էօյլէ իտի. եալընըզ Գարխտէն իպարէթ
օլան պիր գումբանեանըն պաչը պուլունմագտա իտիմ'. լա-
քին պու հազըգէթ քիղպէ չօգ գարիպ իտի, Մաթիա իսէ
թէրէտտիւտ իլէ:

— Ա՛հ, էկէր իսթէրսէնիլ. . .

— Նէ՞:

— Պէնիտէ գումբանեանըզա տախիլ իթմէք:

Արթըզ պիր աղ էվվէլքի հըսս իթտիյիմ' թըֆըլանէ թէ-
ֆախիւրի թէրք իլէ հազըգաթը հալի սէօյլէմէյէ մէճպուր
օլտում, վէ Գարխի կէօսթէրէրէք:

— Իչթէ պէնիմ' թէքմիլ գումբանեամ' պունտան իպա-
րէթ տիր, տէտիմ':

— Նէ՞ պէյիս վար, տահա էյի եա', պիր իքէն իքի օ-
լուրուզ. Ա՛հ, ըճա իտէրիմ' պէնի թէրք իթմէյինիլ, պէնի
եանընըզա ալմայաճագ օլուրսանըզ, եալընըզ պաչըմա նէ՞
եարաճաղըմ'. . . հիչ չիւպհէ եօգ քի աճըլըգտան էօլէճէյիմ':

Սճըլըգտան էօլմէք. . . պու տէհչէթամիլ սէօղիւ իչի-
տէնիլէրին հէրսիտէ նէ տէմէք օլտուղունը այնի սուրէթտէ
թէլագգը վէ հըսս իտէմէղլէք. լաքին պէն պու խուսուստա
միւճէրրէպ օլտուղումտան, եանի աճըլըգտան էօլմէք նէ տէ-

մէք օլտուղունը բէք ալա պիտիյիմտէն , գալպիմ տէրէճէյի նիհայէտէ մուղթրարպ օլտու :

Մաթիա , իսհիշ վէ թազարու իլէ սէօղիւնէ տէվամ ի-տէրէք :

— Պէն չալըչապիլիբիմ , մէսէլա քէման չալարրմ , նէվ պէ նէվ օյունլար օյնարրմ , շարգը օգուրում , չէմպէրտէն աթլարրմ , վէլհասըլ իսթէտիլինիլի եարմայա հազըրըմ : եթթէր քի պէնի գապուլ իտէսինիլ , խըամէթճինիլ , քէօլէնիլ օլուրում , հէր էմրինիլէ իթասաթ իտէրիմ , սիզտէն բարատա իսթէմէմ , անճագ էօլմէյէճէք գատար պիր նաֆագա պուլտուղումտա մէմնուն օլուրում , էկէր սիլի տարըլթաճագ օլուրսամ , պէնի տէօյիւնիլ , եալընըլ շունը բէճա իտէրիմ քի , գաֆամա վուրմայընըլ , զիրա կարօֆօլլի գաֆամա չօգ վուրտուղունտան , գաֆամտա չօգ ֆէնալըլ հըսս իթմէքտէյիմ :

Պիչարէ Մաթիանըն պու սէօղլէրինի իշիթտիլիմտէ ֆէնա հալտէ միւթէէսիբ օլուպ , կէօղ եաչլարրմը կիւճ հալ իլէ զապթ իտէպիլտիմ . նա՞սըլ « Սէնի գումրանեամա ալամամ » տէյէպիլիբիմ . աճըգտան էօլմէք տէյօր իտի , լաքին պէնիմ իլէ պէրապէր պուլունսա , եինէ պու իհթիմալ ե՞օգ մը իտի , աճըգտան էօլմէք թէհլիքէսինտէն պիւսպիլթիւն էմին օլմագ միւմքի՞ւն մի իտի :

Պու նօգթալարը Մաթիայէ պէյան իթտիմ իսէ տէ , տինլէմէք իսթէմէյիպ :

— Խա՛յր խա՛յր , երի քիշի պիրտէն հիշ պիր վագըթ աճըգտան էօլմէլ . պիրպիրինէ մուպէնէթ , վէ եէքտիկէրինի մուհաֆագա իտէրէք կէշինիպ կիտէրլէր , տէտի :

Պու սէօղ թէրէտտիւտիւմի տէֆ իթտի , զիրա մատէմ քի շիմտիքի հալ պէն պիր չէյէ մալիք պուլունմագտա իտիմ . պինսէն ալէյհ ախէրէ տէ մուպէնէթէ մէճպուր իտիմ , իշթէ պու ճիհէթի նազարը տըգգաթէ ալարագ , Մաթիայէ :

Իէք ալա գապուլ իթտիմ , տէտիմ :

Զէվալըլ շօմուգ պիրտէն պիրէ էլիմի չէքիպ էօբտիւ , պու հալ գալպիմի օտէրէճէ գապարթտը քի , արթըգ քէն-

տիմի զապթ իտէմէտիմ, վէ կէօզլէրիմ եաչ իլէ տօլտուզու հալտէ .

Պէնիմէ պէրապէր կէլինիզ, Ֆազաթ խըտմէթքեար մագամընտա տէյիլ, իլլա արգատաչ կիպի, տէյերէք քիթա-րամը ումուզումա թագտըմ, վէ .

— Ար՛չ իլէրի, տէյու հայգըրտըմ:

Պու գօմանտայը վէրիպ իքիմիզ պիրիքտէ եիւրիւմէյէ պաչլատըգ, վէ պիր շարեէք սօնրա Բարիզտէն չըգտըգ .

Մարտ այը կիւնէչի եօլլարը գուրուտուպ բէքլէշտիւրմիչ օլմաղըլա, գօլայճա եիւրիւյէպիլիյօր իտիք .

Հավա զայէթ լաթիֆ վէ միւլայիմ օլուպ, կիւնէչ պու-լութսուզ օլան րույի ասիւմանտէ բարլայօր իտի .

Զօգտան պէրի ճան ու տիլտէն արզու իթտիյիմ Բարիզէ՛ իլք տէֆա տախիլ օլտուզում գըչ գըլամէթ իլէ, պու կիւ-նիւն լէթաֆէթի պէյնիտէ նէ գատար Ֆարգ վար իտի .

Եօլուն քէնարընտաքի իւնտէքլէրտէ չայըր չիմէն պիթ-մէյէ պաչլամըչ օլմաղըլա, չիմէնզարըն իչիտէ շուրատա պուրատա ինճու, վէ եապան չիլէյի չիչէքլէրի, աֆիթապը ալէմթապէ արզը տիտար իթմէքտէ իտիլէր .

Պահճէլէրին եանընտան կէշտիյիմիզտէ, զիւմրիւտ կիպի եէչիլ եարրագլար արասընտան, լայլէլէրին գըրմըզը զօնչէլէ-րի կէօրիւնմէքտէ, վէ ըիւզկեսար էստիքճէ, պաչըմըզ իւզէ-րինէ իրկավան չիչէքլէրի տէօքիւլմէքտէ իտի .

Պահճէլէրտէ, չայըրգլարտա, վէ պէօյիւք աղաճ թէ-բէլէրինտէ, միւթէատտիտ գուչարըն, քէմալը մէմնունիյէթ-լէրինտէն նաչը թէրէննիւմազ օլտուգլարը, վէ ուֆազ պէօ-ճէքլէրի թէագիպ իլէ էօնիւմիւզտէքի եօլու արաշտըրարագ, սիւրաթլա էօթէ պէրի ուչուչմագտա օլան գըրլանկըճլարըն լծօհաֆ հալլէրի, զիյատէսի իլէ նազարը տըգգաթըմըզը ճէլպ իտիյօր իտի .

Եօլն լուզումուզ բէք էյի պաչլամըչ իտի, գուրումուչ թօրրաղըն իւզէլինտէ քէմալի էմիլիյէթլէ եիւրիւյօր իտիմ . Գարի պօյնունա պաղըր օլան իրտէն գուրթուլմուչ օլմաղըլա,

էթրաֆորմըդտա սըչրայըպ գօշուշմագտա , չաաըլ թաշլարըլ քիւմէլէրի իւզէրինէ չըգմագտա , վէ նէշէսինտէն նաշի աթ , արապա , վէլհասըլ հէր կէօրտիւյիւ էշեանըն արգասընտան հավլամագտա իտի , ինսանլարըն՝ նէշէլէրինտէն նաշի շարգը օգուտուգլարը կիպի , քէօրէքլէրին տալի քէյֆլէրինտէն հավլատըգլարը մուհագգագ տըր :

Մաթիա , Եանըմնըրա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին , վէ շիւպհէսիզ տիւշիւնէրէք եիւրիւյօր իտի , պէնտէ , հէմ անըրա հաթսըլ իթմէմէք , վէ հէմտէ իթիխազ իտէճէյիմիզ թարիգ հագգընտա տիւշիւնմէք իշին սիւքիւթ իլէ կիտիյօր իտիմ :

Փագաթ պէօյլէ ալապիտիյինէ նէրէ՞յէ կիտիյօր իտիք , տօղրույը սէօյլէմէք իշին , նէրէյէ կիտէճէյիմիզի պէնտէ պիլմէյօր իտիմ :

Էվվէթ , միւթէմատի կիտիյօր իտիք , լաքին սօնու . . .

Պէն , Լիզէ , քէնտիսինտէն էվվէլ պիրատէրլէրինի վէ էթիլէնէթի կէօրէճէյիմի վատ իթմիշ իտիմ , լաքին պունլարտան հանկըսընը էվվէլ կէօրէճէյիմի թէահիւտ իթմէմիշ իտիմ : Պինտէն ալէյհ պիրինտէն , եախօտ տիկէրինտէն պաշլայապիլիր իտիմ : Եանի Սէվէն , Շարօնէթ վէ Բէգարթիտէն պէտտ իլէ վատիմի իճրա իտէպիլիր իտիմ :

Բարիզին ճիհէթը ճէնուպիլէսինտէն չըգտըղըմ իշին , շիւպհէսիզ էն էվվէլ Պէնթամէնի զիյարէթ իտէճէք իտիմ , Փագաթ օ հալտէ Ալէքսի իլէ էթիլէնէթ պէյնիտէ պիր ինթիխապ իթմէք լազըմ իտի :

Շըմալ ճիհէթիինի թէրք իլէ ճէնուպէ տօղրու կիթմէմին խուսուտի պիր սէպէպիլ վար իտի , պու իտէ , վալիտէ Պարպըրէնի կէօրմէք արգուսինտէն նէշաթ իտիյօր իտի :

Ուզուն միւտտէթ վալիտէ Պարպըրէնտէն պահա իթմէտիլիմ իշին , նանքէօրուգլա մէզպուրէյի ունութմուշ օլտուղում զանն օլունմասըն : Քէզալիք այրըլտըղըմըդտան պէրի վալիտէ Պարպըրէնէ մէքթուպ Էազմատըղըմ իշին , նանքէօրատտ օլունմամալըլըմ :

Պիր գաշ տէֆալէր , «Վալիտէճիլիմ պէն սէնի տայիմա

տիւշիւնմէքտէ, վէ հագգընտա մուհապէթ հըսս իթմէքտէ-
յիմ՝ տէյու մէքթուպ եազմայը տիւշիւնմիւշ իտիմ, անճագ
պէնիմ իչին տէհչէթիւ օլան պապա Պարպըրէնին գօրգուսը,
պու նիյէթիմէ մանի օլույօր իտի: Էկէր Պարպըրէն, եազտը-
ղըմ մէքթուպ վասէթասըյըլա նէրէտէ օլտուղումը տույուպ
տա պէնի թէքրար էլինէ կէչիտէ, վէ եէնիտէն էսկի Վի-
թալիս կիպի խայրիտահ օլմայաճաղը տէրքեար օլան տիկէր
պիր Վիթալիտէ սաթաճագ օլուրսա, հալիմ նէ՞ օլուր իտի.
վէ Պարպըրէնին, պունը պէօյէ եարմայաճաղը նէ՞ պէլի ի-
տի: Հիշ շիւպհէ եօգ քի պէնի թէքրար սաթաճագ իտի:

Իշթէ պուրալարընը տիւշիւնտիւշիւմտէն, պապա Պար-
պըրէնին էլինէ տիւշմէքտէն իտէ, վալիտէ Պարպըրէնտէն
նանքէօր ատտ օլունմագլըղը տահա էվլա կէօրիւյօր իտիմ.
հաթտա կէրէք պէնի սաթմագ իչին, վէ կէրէք քէնտի իչին-
տէ գուլանմագ իչին օլսուն, մէրգումըն հիւքմիւ թահտըն-
տա պուլունմագտան իտէ, աճլըգտան էօլմէյի պին գաթ միւ-
րաճճահ ատտ իթմէքտէ իտիմ:

Լաքին հէր նէ գատար վալիտէ Պարպըրէնէ մէքթուպ
եազմաղա ճէսարէթ իտէմէմիշ իտի իտէմտէ, շիմտի սէրպէսթ
օլտուղումտան, իսթէտիյիմ եէրէ կիթմէյէ մէղուն օլտուղում
կիպի, պիր թագրիպ մէզպուրէյի տալի կէօրէպիլէճէյիմի
իհթիմալտէն ատտ իյլէյօր իտիմ. հաթտա Մաթիա պէնիմ
իլէ պէրապէր օլտուգճա, պու իչին բէք գօլայ պաշա չըգա-
ճաղընը տիւշիւնէրէք քէնտի քէնտիմէ:

— Պէն կէրիտէ գալարագ Մաթիայը էօնտէն կէօնտէ-
րիրիմ քի, պիր պէհանէ իլէ վալիտէ Պարպըրէնին էվինէ կի-
տուպ մէզպուրէ իլէ կէօրիւշիւր, իչի անլատըր, էվտէ եալը-
նըղ իտէ կէլիպ պանա խապէր վէրիւր, պէն տէ հէնկեամը
թըքըլիլէթիմի կէչիլմիշ օլտուղում իտանէյէ կիտուպ, վալի-
տէմ կիպի սէվմիշ օլտուղում մատամ Պարպըրէնի բուս իտէ-
րիմ. շայէտ աքսի հալտէ, եանի էկէր պապա Պարպըրէն էվ-
տէ իտէ, օ վագըթ Մաթիա պէնի կէօրմէք իչին վալիտէ
Պարպըրէնէ մինասիպ պիր մահալ թայլին իթմէսինի բէճա ի-

տէր քի , պէն տէ մահալի մէղքիւրէ կիտիպ քէնտիսինի իս-
թէտիյիմ գատար բուս իտէպիլիրիմ , տէ յօր իտիմ :

Էննայի բահտէ պու բըլանըն թասավլուրըլըլա մէշըուլ
օլտուղումտան իտի քի ասլա լագըրար իթմէյօր իտիմ . չիւն-
քի պէնիմ իչին պու իշ , հագըգաթէն տըգգաթ իտիլէճէք վէ
բէք զիյատէ էհէմիլյէթ վէրիլէճէք պիր իշ իտի :

Ֆիլ հագըգա վալիտէ Պարպըրէնի կէօրմէք վաղիֆէմ
օլտուգտան մատէ , էննայի բահտէ բասթ կէլտիլիմիղ շէ-
հիրլէրէ վէ գասապալարա օղրայարագ թալիլիմիղի թէճրիւ-
պէ իթմէք , վէ լայըգըլը պիր հասըլաթ չըգարմայը տախի
տիւչիւնիւյօր իտիմ :

Պու միւլահազաթըմըն ֆիլիլէն իճրասը զըմնընտա էն տ-
լա թէտպիր , խարթամա միւրաճաաթ իթմէք իտի :

Պիղ պու էննատէ վասի պիր օրմանտա պուլունույօր ի-
տիք քի , հէման մինասիպէթլի պիր մահալտէ օթուրուպ պի-
լա միւմանաաթ եօրղունյուգ ալապիլիր իտիք , Պու սէպէպլէ
Մաթիայէ .

— Էկէր իսթէրսէնիղ շուրաճըգտա օթուրուպ ազըճըգ
տիւլէնէլիմ , տէտիմ :

— Հէմ տէ պիր ազ գօնուշալըմ :

— Պանա սէօյլէյէճէք պիր շէյինի՞ղ մի վար :

— Բէճա իտէրիմ , պանա «սիղ» տէմէյիպ , իլլա «սէն»
տէյու խիթապ իտիլիղ :

— Բէք ալա , պէն տէ էօյլէ իսթէրիմ , պունտան սօնրա
պիրիպիրիմիղէ տայիմա «սէն» տէյի խիթապ իտէլիմ :

— Խայր , սիղ էօյլէ սէօյլէյին , ֆագաթ պէն սէօյլէյէ-
մէմ :

— Սէն տէ պէնիմ կիպի սէօյլէյէճէքսին , անլայօ՞րմու-
սըն , սանա էմր իտիյօրում , էկէր իթասաթսըղըլը իտէրսէն ,
տայագ եէրսին ,

— Բէք ալա , իսթէտիլինիղ գատար տէօյիւնիւղ ամնա ,
պաշըմա վուրմայընըլ :

Մաթիա , պու սէօղիւ սէօյլէտիլի էննատէ սօլկուն չէհ-

րէսի արասընտան ինճու կիպի պէյազ տիշլէրինի կէօսթէրէ-
րէք, թաթըր թաթըր կիւլմէյէ պաշլատը :

Մահալի մէգքիւրտէ օթուրուպ խարթամը չայրըն իւ-
զէրինէ եայը վէրտիմ, նէրէտէ պուլունտուղումուզը պիլմէք
իչին հայրըճա չալըշտըմ, Նիհայէթ խաթըր հարաքէթիմիզի
թային իթմէյէ մուվաֆազ օլապիլտիմ, Շէօյլէ քի, Գօրպէյլ,
Փօնթէնպլօ, Մօնթարթի, Ժիէն, Պուրթ, Սէնթ-Սաման վէ
Մօնթիւլիւսօնտան կէշէճէք, վէ աճըզտան էօլմէյէճէք գա-
տար մուվաֆազըյէթ պուլաճազ օլուրսազ, Նավանօնա գա-
տար կիտէպիլէճէք իտիք :

Մաթիա, էօնիւմտէքի խարթայը կէօսթէրէրէք :

— Օ պագտըղընըզ շէյ նէ՞ տիր, տէտի :

Խարթանըն նէ օլտուղունը, վէ նէ շէյ իչին խթիմալ
իտիլտիլինի, Վիթալիսին, պանա իպթիտա էօյրէթտիլի ճօղ-
րաֆիյա ուսուլի իւզրէ իյզաճ իթտիմ :

Կէօզլէրինի կէօզլէրիմէ նասպ իթմիշ օլտուղու հալտէ
քէմալի տըզգաթլա տիյնէտիքտէն սօնրա :

— Պագաթ պունլարը անլամազ իչին պաշլըճա օգումազ
պիլմէք լազըմ տըր, տէտի :

— Նիւպէսիզ, սէն օգումազ պիլմէ՞զմիսին :

— Խա՛յր :

— Էօյրէնմէք իսթէ՞րմիսին :

— Ա՛հ, էվվէթ, հէմ բէք արղու իթմէքտէյիմ :

— Բէք ալա, պէն տէ սանա էօյրէտիրիմ :

— Ժիրօզտան Բարիզէ գատար օլան եօլու, շիմտի պու
խարթա իւզէրինտէ պուլապիլմէք միւմքիւն մի տիր :

— Հա՛յ, հա՛յ, հէմ բէք գօլայ սուրէթտէ :

Բարմաղըմը խարթանըն իւզէրինէ վազ իտէրէք ժիրօզ-
տան Բարիզի կէօսթէրտիմ, լաքին Մաթիա պիր միւմքիւն ի-
նանմայարազ, պիրտէն պիրէ :

— Նէ տէյօրսունըզ, պէն օ եօլու եիւրիւյէրէք կէլտիմ,
սիզին կէօսթէրտիլինիզտէն չօզ ուզազ տըր, տէտի :

Օ վագըթ տահա զիյատէ իյզահաթ վէրէրէք խարթա

իւզէրինտէ մէսաֆէլէրին նասըլ թային օլունտուզունը էլիմ-տէն կէլտիյի մերթէպէ անլաթտըմ, քէմալի տըգգաթլա տիյ-նէտի իսէ տէ, ազըլ էրմէտիյինտէն պիր միւմքին գանի օլամատը,

Թօրպամը աչմըլ օլտուզումտան իչինտէքի էչեայը կէօզ-տէն կէչիրմէք, վէ տահա տօզրուսը սէրվէթիմի Մաթիայէ կէօթէրմէք էմէլի իլէ չըգարըպ չայըրըն իւզէրինէ հայը վէրտիմ:

Պիր ազ միւսթամէլ օլան գունտուրալարմտան մատէ, ճիւմլէսի տէ եէնի օլմագ շարթըլըլա, իւչ ատէտ քէթէն կէօմլէք, իւչ չիֆթ չօրապ, վէ պէչ ատէտ մէնտիլիմ վար իտի:

Մաթիանըն, պունլարը կէօրիւպ տիւչարը հայրէթ օլ-տուզունը կէօրտիլիմտէ.

— է՛յ, սէնին նէն վար պազալըմ, տէտիմ:

— Իւսթիւմտէքի բուպամտան, վէ քէմանըմտան պաչ-գա հիչ պիր շէյիմ եօզ:

— Էօյլէ իսէ պունլարը սէնինլէ թագսիմ իտէճէյիմ, չիւնքի պիզ արգատաչըղ իմտի սէնին տէ իքի կէօմլէյին, ի-քի չիֆթ չօրապըն վէ իւչ ատէտ տէ մէնտիլին օլաճագ տըր, Ֆագաթ մատէմ էչեամըզը պէօյլէ սուրէթը ատիլանտէտէ թագսիմ իթտիք, օ հալտէ թօրպայը նէօվպէթ իլէ պիր սաաթ սէն, վէ պիր սաաթ տա պէն թաշըմալըլըզ:

Մաթիա, վէրտիլիմ էչեայի գապուլ իթմէք իսթէմէտի, Ֆագաթ պանա բէք խօչ կէլտիյինի իյթիրաֆէ մէճպուր օլ-տուզում թավըլ ամիրանէմի թագընարագ, Մաթիայը մու-խալիֆէթ իթմէքտէն մէն իթտիմ:

Էթիլէնէթին պանա հէտիյէ իթմիչ օլտուզու տիքիչ գու-թուսու իլէ, Լիլին իչինտէ պիր կիւլ օլտուզու հալտէ վէր-միչ օլտուզու գութույը կէօմլէքլէրիմին իւզէրինէ վապ իթ-միչ իտիմ: Մաթիա, մէզքիւր ուֆագ գութույը աչմագ իս-թէտի, լաքին պէն միւսատտէ իթմէյէրէք էլինտէն ալտըմ, վէ թօրպամըն իչինէ գօյարագ:

— Էկէր մէմնունիյէթիմի մուճիպ օլմագ իսթէրսէն, պու

գուժույթ ասլա իլիշիք իթմէ, զիրա պու պիր Տէալյէ տիր :
 — Իէք ալա, պէնտէ օնա ասլա տօգունմայաճաղըմը վատ խտէրիմ :

Գօյուն բօսթունը սըրթըմն, վէ քիթարամը տա ումու-
 զումա ալարըրմտան պէրի, պիր շէյաէն բէք թաճիզ օլույօր
 խտիմ :

Շէօյլէ քի, բանթալօնում բէք մէրազըմն տօգունույօր
 խտի. զիրա պիր օյունճը իշին ուզուն բանթալօն կիլմէք միւ-
 նասիպէթսիզ օլաճաղընտան, սէյիրճիլէրին նազարը տըզզա-
 թընը ճէլպ իթմէք իշին դըսա բանթալօն, վէ բէնկլի շէրիտ-
 լէր իլէ միւզէյեհէն ուզուն շօրաղլար կիլմէք լաղըմ խտի. ու-
 զուն բանթալօն կիլմէք պիր պահճէպան իշին մինասիպ խտէ
 տէ, հալ պու քի պէն շիմտի պահճէպան օլմայըպ, պիր օ-
 յունճը խտիմ. . .

Ինսան հարաքէթինտէ մուխթար օլուպ տա, պիր շէյին
 գուվիլէտէն ֆիլիլէ չըզմասընը արզու խտէրտէ, անը բէք դօ-
 լայ իճրա խտէպլիլը, Իշթէ պէնտէ տէրհալ Էթիլէնէթին տի-
 քիշ գուժուսունը աչըպ իշինտէն մագասը չըզարտըզտան
 սօնրա, Մաթիայէ :

— Պէն բանթալօնումը քէսիպ տիւղէլթիր իքէն, սէնտէ
 պանա քէմանը նասըլ չալտըղընը կէօսթէրիլսին, օլմնճ մը :

— Պաշ իւսթիւնէ, բէք ալա օլուր :

Մաթիա քէմանը ահէնկ իտէրէք չալմայա պաշլատը :

Պու էանատէ պէնտէ մագասըմըն ուճունը քէմալի ճէ-
 սարէթլէ բանթալօնըն իշինէ սօգարագ, տիղլէրինտէն ազ ա-
 չազա քէսմէյէ պաշլատըմ :

Պու քիւլ բէնկի չուհատան մամուլ օյան կիւղէլ բանթա-
 լօն եէլէյի, պապա Ագէօն պանա վէրմիշ խտի քի, անը կիլ-
 աիլիմ կիւն տէրէճէյի նիհայէտէ մէմնուն օլմուշ խտիմ, Փա-
 գաթ պէօյլէճէ բաշլարընը քէսմէմ իլէ անը խարապ իթմէք
 տէյիլ, պիլաքիս տահա զիլատէ իշէ էարայաճագ զանն խտի-
 յօր խտիմ :

Իվիլէլա բանթալօնըմը հէմ քէսմէքտէ, վէ հէմտէ Մա-

Թիանըն չալտըղը քէմանը տինլէմէքտէ իքէն , վարա վարա մագասը էլիմտէն պըրագտըմ , վէ պիւթիւն պիւթիւնէ Մաթիանըն քէմանընա տալտըմ : Պու չօճուգ , հէման վիթալիս գատար կիւղէլ չալըյօր իտի : Մաթիայը ալգըլայարագ :

— Սանա քէման չալմայը քիմ մէշք իթտի , տէյու սօրտում :

— Հիշ քիմնէ էօյրէթմէտի , պիրազ շունըն պունըն չալտըղընը տինլէտիմ , վէ տահա տօղրուսը եալընըզ քէնտի պաչըմա չալըչա չապալայա ազ չօգ էօյրէնէպիլտիմ :

— Մուսիգիլի քիմ թալիմ իթտի :

— Պէն մուսիգի պիլմէմ , եալընըզ շունտան պունտան իշիթտիլիմ շէյլէրի չալարըմ :

— Պէն սանա մուսիգի էօյրէտիլիմ :

— Սէն մուսիգի պիլիյօրմըսըն :

— Էլպէթտէ պիլէճէյիմ , չիւնքի պիր գումբանեայա ըէյիս պուլունմագտայըմ :

Էքսէրիան ազաճըզ սէնաթքեար օլան քիմնէ խօտըսէսէնտ օլաճաղընտան , պէնտէ մէհարէթիմի Մաթիայէ կէօսթէրմէք իսթէյուպ , քիթարամը ալտըմ , վէ պէնճէ ըէք միւէսսիր օլան նարօլի շարգըսընը չալմայա պաչատըմ :

Մուսիքիշինասլարըն պէյնինտէ ճարի օլունակէլէն ատէտ միւճիւպինճէ , Մաթիա տալի մուգապէլէթէն պէնի ալգըլատը , Միթիա տա , պէն տէ , պիրէր մահիր սէնաթքեար օլտուղումուզտան , եէքտիկէրիմիլին թագտիր ու սիթայիշինէ շայէսթէ իտիք :

Լաքին պիլիմ պէօյլէ եէքտիկէրիմիլի ալգըլայարագ վագըթ կէչիւրմէմիլտէն պիր ֆայիտէ հասըլ օլմայըպ , քէնտիմիլ իշին չալտըղըմըզ կիպի , եէյէճէյիմիլի , իշէճէյիմիլի վէ եաթաճաղըմըզ մահալի թէտարիք իթմէք իշին տէ չալմամըզ լաղըմ իտի :

Թօրպամըն աղղընը գարատըմ , նէօլպէթ՝ Մաթիանըն օլմագըլա հէման ումուզլայը վէրտի :

Իքիմիլ պիրտէն եօլա չըգտըզ , իւք իշիմիլ եօլումուզըն

իւզէրինտէ էն իպթիտա թէսատիւֆ իտէճէ, յիմիզ գասապատա թէվաֆուֆ իտէրէք, « Բէմի դումբանեհասը օյունլարընըն մուգատտէմէսի » օլաճագ օլան պիր օյուն օյնամագ իտի, էսնայի բահտէ Մաթիա .

— Չալարզըն շարգըյը պանա տա մէշք էթ քի պէրապէր օգույալըմ, պէն տէ քէմանըմլա սանա բէյրէվլիք իտէրիմ քի, բէք կիւզէլ օյուր, տէտի .

Էլլէթտէ կիւզէլ օյուր իտի, թասըմըզըն բարա իլէ տօլմամասը իչին « Հուզզարը քիրամըն » թաշ եիւրէքլի օլմասը լազըմ կէլէճէք իտի .

Վիլ ժուէֆտէն էօթէտէ պիր քէօյէ վասըլ օլտուզումուգտա, օյուն օյնամաղա միւնասիպ պիր մէվգը պուլմագ իչին պիր չիֆթլիք դաբըբը էօնիւնտէն կէլմէքտէ իքէն, հավլիսինտէ ճէսիմ պիր գալապալըգ կէօրտիւք . Պու գալապալըգ եէնի էլլիստէ կիյմիշ օլուպ, էրքէքլէրի սէթրէլէրինին տիւլմէ տէլիքլէրինէ, վէ գատընլար տախի կէօյիւսլէրինէ գօրտէլալար իլէ պազըլ չիչէք տէմէթլէրի թագմըշլար իտի . պունըն պիր տիւլիւն ճէմիյէթի օլտուզումը քէշֆի իթմէք իչին օգատար մէհարէթ լազըմ տէյիլ իտի .

Պունլար քէնտի քէնտիլէրինէ չալըպ բագս իտէճէքլէրի եէրտէ, պիր չալկըճը պուլաճագ օլուրլարսա մէմնուն գալաճագլարը գաննըյըլա, շապգամ էլիմտէ, վէ Մաթիա իլէ Գարի մայէթիմտէ օլտուզու հալտէ իչէրի կիրուպ, Վիթալիս կիպի պիր սուրէթը նազիքիսանէտէ հուզզարը սէլամլատըգտան սօնրա, էօյումըն իւսթիւնտէ իլք թէսատիւֆ իթտիլիմ գաթէ թէքլիֆիլի արզ իթտիմ, եանի չալկը շալմագլըղըմըզա միւսատէ իսթէտիմ .

Պու գաթ շիշմանճա պիր տէլիգանըլ օլուպ, գըբմըզը չէհրէսի պէյազ վէ գաթը գօլալը պիր կէօմլէյին եագալալըլը իչինտէ գուլագլարընա գատար սըգըշմըշ իտի . Պու տէլիգանըլ, հալիստէն սաքին վէ էյի պիր չօճուգ օլտուզու անլաշըլըյօր իտի .

Տէլիգանըլ պանա ճէվապ վէրմէյէրէք տիւլիւն ճէմիյէ-

թինէ տէօնտիւ , վէ իքի բարմաղընը աղղընա սօգարադ էօյ-
լէ շիտտէթլի պիր բսլըդ չալտը քի , Գաբի տէհչէթինտէն
նաչի հավլամայա պաշլատը : Պատէհու հուզզարա խիթա-
պէն :

— Էյ , նէ տէրսինիզ միւսիւլէր , մատա՛մլար , ազըծըդ
չալկը չալտըբալը՞մ մը , հազըր չալկըծըլարտա կէլմիշ տիր ,
տէյու հայգըրտըղընտա , գարը էրքէք դարմագարըշ :

— Էվվէթ , էվվէթ , չալկը , չալկը իսթէրիզ , տէյու պա-
զըրտըլար :

— Էօյլէ իսէ հայտէ գատրիլէ պույուրուն :

Պիր գաչ տագըդա զարֆընտա հավլինին տէրունի գարը
վէ էրքէք օյունճուլար իլէ տօլտու քի , թավուգլար՝ պու
բաթըրտրտան իւրքէրէք էօթէ պէրի գաչընմայա պաշլատը-
լար :

Տիւյինճիւլէր գատրիլ օյնամայա հազըրլանմագտա իքէն ,
ուսուլ իլէ թալեանճա օյարագ Մաթիայէ :

— Գատրիլ չալմագ պիլի՛րմիսին , տէյու սօրտուղումտա :

— Էվվէթ , պիր գաչ տէֆա չալմըշըմ , տէտի :

Վէ տէր հալ քէմանը ալըպ ուսուլինի կէօսթէրտի . պէ-
րէքեաթ վէրսին քի պէն տէ ազ չօգ պիլտիլիմտէն , արթըդ
պու միւշկիւլաթտան գուրթուլմուշ իտիք :

Սամանլըղըն ալթընտան ուֆագ պիր արապա չըգարըպ
պիզի իւզէրինէ չըգարտըլար :

Հէր նէ գատար Մաթիյա իլէ պէրապէր չալկը չալմըշ
տէյիլ իտի իսէք տէ , ֆագաթ էրէյիճէ պիր մուվաֆագը-
լէթլէ գատրիլի չալապիլտիք . ֆագաթ չու նօգթայը տա
ուսուլմայալըմ քի , պիզի տինլէմէքտէ օլանլար տա չօգլուգ
մուսիքիյէ աչինա ատէմլէր տէյիլ իտի :

Գատրիլտէն սօնրա գըրմըղը չէհրէլի շիշման տէլիգանլը
պիզէ խիթապէն :

— Իչինիղտէ զուրնա չալմագ պիլէն վա՞ր մը , տէյու
սօրտուղունտա , Մաթիա ճէվապէն :

— Էվվէթ չալարըմ , լաքին եանըմտա զուրնա եօգ :

— Կիտիպ պիր թանէ կէթիրէ յիմ, չիւնքի պիղ չօղուգ քէմաննն սէտասընտան խօշլանմայըզ :

Տէլիգանլը զուրնա պուլմայա կիթտիլինտէ, եինէ եավալ սէտա իլէ թալեաննա օլարագ Մաթիայէ :

— Սէն զուրնա չալմասընտա պիլիյօրսուն, էօյլէ մի :

— Եավընըզ զուրնա տէ յիլ, Ֆըլաութ, թըրամբէթ, հասըլը ալաթը մուսիքիլէնին բէք չօղունը օլապիլտիլի գատար չալապիլիրիմ, տէտի :

Ֆիլ հագըգա Մաթիյա, էմնալի պուլունմայ, վէ չայանը թագտիր պիր չօճուգ իտի :

Արասը չօգ կէչմէտէն զուրնա կէլտի, պիղտէ եէնիտէն գատրիլ, վալս վէ բօլգա չալմայա պաշլատըզ :

Պէօյլէճէ նէֆէս ալմագսըզըն եարը կիճէյէ գատար չալտըզ, զիրա օյունճուլար՝ ըագսըն սօնունը կէթիրմէյօրլար իտի :

Պու հալ պէնիմ իչին օ գատար աղըր տէյիլ իտի իսէ տէ, Մաթիա իչին բէք միւշկիլլ իտի. իչին էն զահմէթլի ճիհէթիինի Մաթիա տէրիւհտէ իթմիշ իտի : Այլէ խուսուս պիչարէ չօճուգ հէմ աճ, վէ հէմտէ եօրղուն օլտուղունտան, վագըթ վագըթ պայըլաճագ կիպի պէնզիլ աթըպ նէֆէսինին քէսիլտիլինի կէօրիւյօր իտիմ. Ֆագաթ օ եինէ զուրնայը օլաննա գուվիլէթի իլէ իւֆլէյիպ տուրույօր իտի :

Հէլէ քի պիչարէ Մաթիանըն եօրղունլուղունը, պէնիմ կիպի, կէլին հանըմտա Ֆարգ իթմիշ օլտուղունտան, ինսաֆա կէլէրէք :

— Արթըզ էլվէրիբ, պիղիմ քիւչիւք չալկըճը բէք եօլուլտը, արթըզ քիսէմիզին աղըրնը աշալըմտա պօլճա պագչիշ վէրէլիմ, տէտիլինտէ, օթուրտուղում եէրտէն գալգաբագ :

— Արզու պույրուլուրսա, պախշիշի թօրլամագ իչին թահսիլտարմըզը կէօնտէրէյիմ, տէտիմ :

Վէ հէման չարգամը Կարիլէ աթտըմ քի, աղըրնա ալարագ տօլաշմաղա պաշլատը :

Գարի, բարա վէրէնէրի էօյլէ պիր թավրը նազիրեանէ իլէ սէլամյայօր իտի քի, հէր քէս կիւլմէտէն չաթլայըպ հայ-վանըն մէհարէթինի թագտիր իտիյօրլար իտի, լաքին պիզիմ իչին էն զիյատէ շայանը էհէմմիյէթ օլան շէյ, շապգանըն իչինէ աթըլմագտան օլան պէյալ սիքքէլէր իտի: Մաթիա իլէ կիւմիւշ բարալարըն պօլճա տիւշտիւշի քէշֆ իլէ կէօրիւյօր իտիք: էն սօնրա սըրա կիւվէյլէ կէլտի քի, շապգայա պիր պէշ ֆըրանգլըգ աթը վէրտի:

Նէ գատար պահաթըրըգ, լաքին իշ պօւնույըլատա պիթմէտի, պիզի եհմէյէ տավէթ իտուպ միւքէմմէլ սուրէթտէ գարնըմըլը տօյուրտուգտան սօնրա, սամանլըղըն իչինտէ կիւզէլ պիր եաթաճագ եհր տախի կէօսթէրտիլէր:

Իրթէսի սապահ, պու միսաֆիրքէրլէր խանէտէն մուֆարէգաթ իթտիյիմիգտէ, եիրմի սէքիլ ֆրանգ գատար սէրմայէմիլ պուլունույօր իտի: քէմայի մէսուրիլէյէթ վէ միննէթտարի իլէ րէֆիգիմէ:

— Մէվկիլի Մաթիաճըղըմ, սանա թէշէքքիւրէ պօրճույըմ, զիրա պու մուվաֆադըլէթ մահզա սէնին սայէնտէ օլտու, պէն եալընըլ օլայըտըմ, հիշ պիր շէյ եարամայաճագ իտիմ, տէտիմ:

Օ վագըթ պապա Ագէօնըն Լիզէ տէրս վէրմէյէ պաշլատըղըմ զէման, «Պիր ինսան տայիմա էթտիլի էյլլին իւճրէթինի ալըր» տէտիլի հիքմէթամիլ սէօլ խաթըրմա կէլէրէք, իլավէյի մէգալ պիրլէ, Մաթիայէ:

— Մէնի գումբանեամա գապուլ իթմէմիշ օլայըտըմ, բէք պէօյիւք պիր ագըլըլըլըգ իթմիշ օլաճագ իտիմ, տէտիմ:

Ճէպիմիլտէքի եիրմի սէքիլ ֆրանգ իլէ ատէթա պիրէր պանքէր քէսիլմիշ իտիք: Գօրպէյլէ վասըլ օլտուղու մուղտա, պէօյիւք պիր իհիթիլաթըլըլըգ իթմիշ օլմայարապ պազը շէյլէր սաթըն ալմաղա նիլէթ իթտիմ, վէ հէման պիր իտուրտավաթճը տիւքքեանընա վարըպ միւսթամէլ, ֆադաթ թէմիլլէնինճէ իսթիմալ օլունապիլէճէք հալտէ, իւշ ֆրան-

գա պիր զուրնա սաթըն ալտըմ. պատէհու չորապլարըմըզը թէզեին իթմէք իչին գըրմըզը շէրիտլէր, վէ նիհայէթ Մաթիա իչին էսկի պիր աքէր չանթասը միւպայա իթտիմ քի, շու հալտէ եիւքիւմիզի նըսըֆ նըսըֆա թագսիմ իտէրէք, իքիմիզտէ խաֆիֆճէ, վէ չօգլուգ եօրղունլուգ հըսս իթմէք սիզին եօլ եիւրիւյէպիլէճէք իտիք:

Գօրպէյլտէն մուֆարագաթ իթտիյիմիզ վագըթ, հագըգաթէն էյի պիր հալտէ պուլունույօր իտիք: Միւպայա իթմիշ օլտուղումուզ էշեանըն ազճէսինի քեամիլէն թէէտիյէ իթտիքտէն սօնրա, քէսէմիզտէ թամ օթուղ ֆրանգ պուլունույօր իտի: զիրա վէրտիյիմիզ օյունլարտան, մէմուռն օլաճագ մէրթէպէ հասըլաթ ալմըշ իտիք: Պունտան գաթինազար, օյունլարըմըզըն ֆիհրիսթի մունթագամ օլմագըլա, պիր տահա թէքրար իթմէքսիզին, կիթտիյիմիզ մէմէքէթտէ պիր գաշ կիւնլէր էյլէնիպ օյուն օյնայապիլի իտիք: Վէլ հասըլ շու հալիմիզտէ Մաթիա իլէ պէրապէր հէր վէճճլէ հէմէֆքեար պուլունուպ, ատէթա գարընտաշ կիպի եաշաւօր իտիք:

Մաթիա, էքսէրիէն լաթիֆէ թարղըլա կիւլէրէք, պանա:

— Տօղրուսը, մայէթինտէ պուլունան աքթօրլէրի տէօյմէյէն սէնին կիպի պիր գումբանեա ըէյիսի ըէք էյի շէյտիլ, տէմէքտէ իտի:

— Տէմէք քի պու հալտէն ըէք մէմուռնսըն:

— Մէմուռն օլմագտա սէօզ մի, վաթանըմը թէրք իտէլիտէն պէրի, պիրինճի տէֆա օլարագ խասթախանէյէ կիթմէյէ արղու իթմէյօրում, իլթէնէ գատար մէմուռն օլտուղումու պունտան անլայապիլիրսինիզ:

Պու մուվաֆագըլէթլի հալ, զիհնիմէ պիր թագըմ բարլագ շէյլէր իլգա իթմիշ իտի:

Վալիտէ Պարպըրէնին սաքին օլտուղու քէօյէ կիթմէք իչին Գօրպէյլտէն չըգտըգտան սօնրա Մ'օնթարթէ եօլունը թութարգ:

Վալիտէ Պարպըրէնի կիտիպ գումագլամագ պիր վազի-
ֆէյի նիյմէթշինասի իտէ տէ, ֆագաթ պէօյլէ էլի պօշ կիթ-
մէք, վէ պատիհազա օլարագ օ վազիֆէյի իճրա իթմէք,
բէք քիւշիւքիւք, հաթտա ատէթա այրպ իտի:

Էբէյիճէ գէնկին օլտուղուժ հալտէ վալիտէ Պարպըրէնէ
պագը հէտիյէլէր կէօթիւրմէք լաղըժ իտի. լաքին նէ՞ հէ-
տիյէ կէօթիւրմէլի իտիժ:

Պու խուսուտա էօյլէ ուզուն ուզատըյա տիւշիւնմէյէ
հաճէթ գալմատը:

Վալիտէ Պարպըրէնի մէմնուն իտէճէք, կէրէք հալը հա-
ղըրտա, վէ կէրէք իհթիյարլըղընտա ֆայիտէսինի մուճիպ օ-
լաճագ, վէ մագպուլա կէչէճէք եարընըղ պիր հէտիյէ վար
իտի: Պիշարէ Բուսէթին եէրինի թութմագ իչին պիր ինէք
հէտիյէ իթմէք լաղըժ իտի: Էվվէթ, վալիտէ Պարպըրէն ի-
չին պունտան ալա պիր հէտիյէ օլամագ իտի:

Էկէր վալիտէ Պարպըրէնէ պիր ինէք հէտիյէ իթմէյէ
միւգթէտիր օլապիլէյիտիժ, աճէպա մէղպուրէ նէ՞ գատար
մէսուր օլաճագ իտի, եա պէն, պէն նէ՞ մէրթէպէ մահղու-
ղիյէթ հըսա իտէճէք իտիժ. Շալանօնա վասըլ օլմաղտան էվ-
վէլ պիր ինէք սաթըն ալսամ, վէ Մաթիա, պապա Պարպը-
րէնին օրատա պուլունմատըղը պիր վագըթտա, ինէք արգա-
սընտա օլարագ վալիտէ Պարպըրէնին խանէսի հալիսինէ կի-
րուպտա:

— Վալիտէ Պարպըրէն, սանա պիր ինէք կէթիրիյօրում,
մէղպուրէ տախի թապիյի, իչին իչինատ եանըլըղ օլաճա-
ղընա շիւպհէ իթմէյէրէք, վէ զայպ իթմիշ օլտուղու Բուսէ-
թի խաթըրլայարագ, պիր ա՛հ չէքիպ:

— Ինէք մի կէթիրիյօրսուն, լաքին եանըլըլօրսուն օղ-
լում, օ ինէք պէնիժ օլամագ տէյէճէք իտի, վէ Մաթիա իտէ:

— Խա՛յր մատամ, եանըլմայօրում, Շալանօնը մատամ
Պարպըրէն սիղ տէյիլիսինիղ, տէմէսի իլէ, մէրգումէ:

— Էվվէթ, մատամ Պարպըրէն պէն իմ, լաքին... տէ-
տիլինատէ, Մաթիա անըն սէօղիւնիւ գաթ պիրլէ:

— Բըրէնս պու ինէյի սաննա հէտիյէ իտիյօր տէմէսի իւզէրինէ , վալիտէ Պարպըրէն թէաճիւպ իլէ .

— Հա՞նը բըրէնս , տէր տէմէզ , հէման պէն մէյտանէ չըզըպ մէզպուրէնին գօլլարը իչինէ աթըլարագ , եէքտիկկէրիմիզի տէրաղուչ վէ բուս իթտիրտէն սօնրա , վալիտէ Պարպըրէն չէօրէքլէր բօղաչալար եարաճագ , վէ եալընըզ իւչիմիւզ եէյէճէյիզ , գարնավալըն սայր կիւնի չէօրէյին թավասընը տէվիրիպ տէ , թէրէ եաղընը քէնտի չօրպասընա գաթմըչ օլան օ զալիմ՝ Պարպըրէն պուլունմայաճագ իտի .

Նէ կիւզէլ բիւյա , նէ թաթըլը խէյալ , Ֆագաթ պու խէյալի՝ հագըգաթէ թահվիլ իթմէք իչին պիր ինէք սաթըն ալապիլմէք իգթիտարը լազըմ՝ իտի .

Պիր ինէք գաչ Ֆրանգա միւպայա օլունապիլիր իտի . պունը ասլա պիլմէյօր իտիմ : Շիւպհէսիզ բահալը օլաճագ իտի , Ֆագաթ նէ՞ գատար բաբալը :

Պէնիմ սաթըն ալմագ իսթէտիյիմ՝ ինէք ուֆագ օլաճագ իտի , զիրա նէ գատար պէօյիւք օլսա , թապիլի օ նիսպէթտէ բահալը օլաճաղը տէրքեար տըր : Պունտան գաթիխագար ինէք պէօյիւք օլուրտա , օնա կէօրէ տէ չօգ եէյէճէք իսթէյէճէք իտի . պէն իսէ , վալիտէ Պարպըրէնին , հէտիյէմտէն սըզընթըյա տիւչար օրմասընը պիր միւմքիւն թէճվիզ իտէմէզ-իտիմ :

Շիմտիրի հալ լազըմ՝ օյան չէյ , ինէքլէրին ֆիյաթընը անլամագ , ալէլ խուսուս պէնիմ՝ սաթըն ալմագ իսթէտիյիմ ինէյին ֆիյաթընը պիլմէք իտի .

Հէլէքի պէնիմ իչին պունը անլամագ միւչկիւլ տէյիլ իտի . կիթտիյիմիզ ուզուն եօլլարտա , վէ կէճէլէտիյիմիզ օթէլլէրտէ սըզըրթմաճլար իլէ ինէք թիւճճարլարը վէ սըզըր գասապլարը իլէ մինասիպէթ բէյտա իտէրէք , ինէքլէրին ֆիյաթընը անլէրտէն անլայա պիլիր իտիք :

Ֆիլ հագըգա իլք տէֆա օլարագ , հալինաէն էյի պիր ատէմ զանն իթտիյիմ պիր սըզըրթմաճէ , պու խուսուստան պահա իտուպ ֆիյաթ օրտուղումտա , մէրգում՝ , եալընըզ իսթիհզատէն արի պիր գահգահա իլէ ճէվապ վէրիպ , պաչգա

պիր շէյ սէօյլէմէտի . Պատէհու սըրթընը սանտալեայէ տա-
յաթարագ եումուղունը շիտտէթլէ մասայա վուրտուգտան
սօնրա , օթէլճիլի ճէլպ իլէ .

— Եւհու , շու շայկըճը բարչասը չօճուգ պանա նէ սի-
վալ իտիյօր պիլիբմիսինիզ , էյի պիր ինէք գաճ Ֆրանգա
այընըր տէյօր . Ֆագաթ սաթըն ալաճազը ինէք , նէ պէօ-
յիւք նէ քիւշիւք , վէ պէլքիտէ ալիմ օլմալը իմիլ :

Մէրգում պունըր տէյիպ թէ քրար կիւլմէյէ պաշլատը .
լաքին պէն ապա ֆութուր իթմէյէրէք .

— Էվվէթ , հէմ կիւզէլ սիւտ վէրմէյի , վէ հէմ տէ չօգ
եէմէմէլի , տէտիյիմտէ , սըղըրթմաճ .

— Հաթթա իր իլէ պաղլը օլարագ , քէօրէյին կիպի
արգան սըրա քէօյտէն քէօյէ , վէ շէհիրտէն շէհիրէ կէզմէլի ,
տէյիլ մի , տէտի :

Հէրիֆ , պէնիմ իլէ պիր մըրգտար էյլէնտիքտէն սօնրա ,
լաթիֆէյի պօշլայըպ ճիտտիյէթլէ ճէվապ վէրմէք իսթէտի ,
վէ հաթտա պէնիմ իլէ միւճատէլէյէ տախի կիրիշտի :

Սըղըրթմաճըն , թամ պէնիմ ինէյիմ կիպի պիր ինէյի
վար իմիլ , եանի հալիմ թապիաթլը , պօլ վէ դայմադ կիպի
գաթը սիւտլիւ , վէ սայքի հիշ եէմ եէմէզ պիր ինէք օլուպ ,
էկէր մասանըն իւզէրինէ օն պէշ քիւսմօշ սայաճագ օլուրսամ ,
մէզքիւր ինէյին պէնիմ օլաճաղընը սէօյլէտի :

Հէրիֆի իպթիտատէն սէօյլէթմէք իշին նէ գատար դահ-
մէթ չէքտիմ իսէ , սուստուրընճայա գատար տա օ տէրէճէ
մէշագգաթ չէքտիմ . դիրա մէրգում , ինէյինն մալիք օլտու-
ղու իսսիյէթլէրի մէահ իթմէքտէն կէրի տուրմայօր իտի :

Նիհայէթ եաթմաղա կիթտիք , սապահա գատար վու-
գու պուլան միւքեալէմէ , վէ քէսպ իթտիյիմ մալիւմաթ
հազգընտա տիւշիւնիւպ , բույամտա ինէքլէր կէօրտիւմ :

Սըղըրթմաճըն թալէպ իթտիյի օն պէշ բիսթօլ , թամ
եիւզ էլլի ֆրանգ իթմէքտէ իտի , պէնիմ իշին պու գատար
ճէտիմ պիր մէպլաղէ մալիք օլմադ նէ՝ գատար ուզագ իտի . . .

Պու բարայըր գաղանմագ պանա միւմքիւնսիւզ կէօրիւ-

նիւյօր իտի , լաքին նիշին միւմբիւնսիւզ օլսուն , էկէր իպթի-
տաքի կիւնէր կիպի թալիյիմիզ եավէր օլսա իտի , պերէր պի-
րէր թօբլայարագ , եիւզ էլի Ֆրանգը էլտէ իտէպիլիբ իտիք ,
պունը եաբասպիմէք իշին եալընըզ թահամմիւլ լազըմ իտի :

Պու արալըզ ազլըմա պաշգա պիր շէյ կէլտի , էկէր
տէրհալ ճավանօնա կիտէճէք եէրտէ Վարսա կիտէճէք օլուր
իտէք , տօղլուճա կիթտիյիմիզ հալտէ պուլամայաճաղըմըզ
վագթը գազանաճագ , վէ պէլքի էննայի րահտէ թէմէտտիւ-
տէ իտէպիլէճէք իտիք :

Շու հալտէ էն էվվէլ Վարսա կիթմէք , վէ վալիտէ Պար-
պրէնի ավտէթիմիզտէ կէօրմէք լազըմ կէլտի , օ վագըթա
գատար եիւզ էլի Ֆրանգ թօբլայաճաղըմըզա , վէ թասավ-
վուր իթտիյիմիզ «Էրրէնսին ինէյի» տէյի վալիտէ Պարպը-
րէնէ օ կիւզէլ օյունը օյնամաղա մուվաֆիֆագ օլապիլէճէք ի-
տիք :

Սապահլէյին պու Ֆիլրիմի Մաթիայէ պէյան իթտիմ ,
խայրխահ չօճուգ ասլա մուխալիֆէթ իթմէքսիզին :

— Էվվէթ Վարսա կիտէլիմ , օրատա մատէնէր պուլու-
նուր քի , ճալիպի մէրագ շէյլէր օլմալը տըրլար , պէլքի պուն-
լարը տա կէօրմէյէ պիր ֆըրսաթ պուլուրուզ , տէտի :

2

Մօնթարթիտէն Վարսա գատար օլան մէսաֆէ էրէյիճէ
ուզուն տրր . պու եօլ , պահրը Սէֆիտ սաթհընա տօղլու մէ-
յիլլէնէն տաղըն իւզէրինտէ օլուպ , պէշ ալթը եիւզ քիլօ-
մէթրօտան իպարէթ իտէ տէ , ֆագաթ պիզ մէնֆասաթըմը-
զը մուճիպ օլաճագ օյունլար օյնամագ իշին շէհրլէրի վէ գա-
սապալարը տօլաչմաղա մէճպուր օլտուղումուզտան , պին քի-
լօմէթրօտան զիյատէ եօլ եիւրիլէճէք իտիք :

Պու պին քիլօմէթրօ գատար մէսաֆէյի անճագ իւշ ալ

զարֆընտա գաթ խոէպիլտիք : Վարսա վասյը օլտուղումուզ-տա քիսէմոէքի բարայը սայտըմ, թամ եիւզ եիրմի սէքիզ ֆրանգըմ վար խտի , շու հալտէ վալխոէ Պարպըրէնին ինէյի-նի սաթըն ալմագ իչին , եայընըզ եիրմի իքի ֆրանգ էքսիլի-յօր խտի :

Մաթիա տախի հէման պէնիմ գատար մէմնուն օլմագ-տա խտի . չիւպհէ եօգ քի պու բարայը գազանմագ իչին չա-լըշմաղա իշթիրաք իթտիյինտէն սօլայը իֆթիխար խտիյօր ի-տի : Ֆիհնագըզա չօճուղըն պու պապտէ պէզը իթտիյի զայ-րէթ բէք պէօյիւք խտի , զիրա էկէր Մաթիա օլմագսա , պէն իլէ Գարբի՝ պու գատար բարայը թօբլայամայաճաղըմըզ աչի-քեար խտի :

Արթըզ Վարստան Նալանօնա կիտէնէ գատար , էքսիլէն եիրմի ֆրանգըտա գազանաճաղըմըզ չիւպհէսիզ խտի :

Կիտէճէք օլտուղումուզ Վարս շէհրի , պունտան եիւզ սէնէ գատար ագտէմ , տաղլար արասընտա զայպ օլմուշ սէ-ֆիլ պիր քէօյ օլուպ , անճագ ժան գավալիյէնին թահտը գօ-մանտատընտա պուլունան բէրհիզքեարան ճէմիյէթինէ մէլճա օլմուշ , վէ մէվզըսը իգթիզասընճա , Գամիչար մուհարէպէ-սինտէ քէսպը շէօհրէթ իթմիշ , վէ պու շէօհրէթ իսէ , մահ-զա քէօյիւն Փագը ու զարուրէթինի մուճիպ օլմուշ խտի : 1730 սէնէսինտէ մատէն պուլմագ հէվիլէսի իլէ սուզան օլան ասըլ-զատէ պիր իհիթիյար , Վարստա քէօմիւր մատէնլէրի պուլտու քի , իշթէ օ վագըթտան պէրի Վարս , էն պաշը քէօմիւր մատէնլէրինտէն պիրի օլուպ , Ալէ , Աէն-ժէուվէ վէ Պէսէթ պէլաէլէրի իլէ պէրապէր , Ֆրանտանըն էյալէթը ճէնուպիյէ-սինէ մատէն քէօմիւրիւ վէրմէքտէ , վէ Ագ տէնիզ , բիաչա-լարընտա , ինկիլիզ քէօմիւր մատէնի իլէ բէգապէթ իթմէք-տէ տիր :

Իհիթիյար ասըլզատէ իլէ թէշէպպիւս իլէ 150 մէթրօ տէրինլիյէ գատար թօբրաղը հաֆր խտուպ տա հիշ պիր շէյ պուլամատըղընտան , հէր քէսին խթիհզալէրինէ սիբէր օլմուշ , վէ հաթտա տիվանէ առտ օլունարագ , վարիտաթընը պու

ուղուրտա չիւրիւթմէմէսի իչին, վարիսլէրի թարաֆընտան մուամաիլէյհին թիմարխանէյէ գօնուլմասը իլթիմաս խտիւմիլ խտի, Հէր քէս, Վարստա տէմիր մատէնլէրի օլմաղըլա, թապէյի քէօմիւր մատէնի պուլունամայաճաղընը պէյան իլէ, իհթիյարը մուսիսէղէ իթմէքտէն կէրի տուրմայօրլար խտի :

Իհթիյար ասըլգատէ, հալգըն իթիւրաղաթ ու մուսիսէ-
ղաթընա ասլա հէվալէյի սէմի իթիպար իթմէյուպ իչինէ տէ-
վամ, վէ ահայինին սէրգէնիչինտէն աղատէ օլմագ իչին գազ-
տըրտըրը գույունըն իչինտէ եաթըպ գալգմաղա, օրատա եէ-
յիպ իչմէյէ, վէ ասլա տըչարը չըգմամայա պաչլայըպ, եա-
լընըպ իչլէթտիյի ամէլէնին շիւպհէլի սիւալլէրինէ ճէվապ վէր-
մէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունմագ խթէտի քի, իչճիլէր՝
հէր պիր գաղմա վուրուչլարընտա, իչթիպահ վէ թէէսիւֆ
իյմա խտէր պիր թավը իլէ ումուզլարընը սիլքէրլէր խտի իսէ
տէ, լաքին էֆէնտիլէրի պուլունան իհթիյարըն, իպրազ իթ-
տիյի սէպաթ ու մէթանէթտէն թէչլիլո օլմաղըլա հաֆրիյա-
թա տէվամ իթտիլէր, վէ 200 մէթրօ տէրինիլէ վասըլ օլ-
տուգլարընտա, մատէն քէօմիւրիւնին մէյտանէ չըգմասըյը-
լա, արթըգ իհթիյարը մուամաիլէյհ տիվանէ վէ պունագ ատա
օլունմայըպ, իլլա ալիմ վէ տիրայէթլի պիր զաթ կիպի թէ-
լագգըր խտիլտի, վէ օ կիւնտէն իթիպարէն Վարսըն հալի
պիւս պիւթիւն թէպէտտիւլ իթտի :

Պու կիւնքի կիւն՝ Վարս, օն իքի պին նուֆուս սէքէնէ-
յի հալի պիր պէլտէ օլուպ, սէնաաթ նօգթէյի նաղարընճա
բարլագ պիր միւսթագպէլի օլտուղու կիպի, հալի հազըրտա
տախի, Ալէ վէ Պէսէթ պէլտէլէրի իլէ պէրապէր, Ֆրանսանըն
էյալլէթը ճէնուպիյէսինին պիրիճիք իւմիւտի տիր :

Վարսըն սէրվէթ ու զընասընը մուճիպ օլան, վէ կիթ-
տիքճէ թէրագգըր իտէճէք օլան շէյ, բույի զէմինտէ օլմայըպ,
իլլա եէրին ալթընտա պուլունմագտա տըր. ֆիլհագըրգա ա-
րաղիսինին մէնգարէսի բէք չիւքին վէ սէֆիլ պիր հալտէ պու-
լունմագտա տըր, եանի էօթէտէ պէրիտէ պազը քէսթանէ,
թուլթ, վէ զէյթին աղաճլարընտան մատէ, էչճարը միւսէմ-

մէրէ պուլունմատըզը կիպի, նէպատաթտան տախի պի պէհ-
րէ օլուպ, գարա թաչլար, վէ եալչըն գայալարտան իպա-
րէթ տիր. եալընըզ էնտէր օլարագ պազը չուգուր եէրլէրտէ
րութուպէթ սայէսինտէ նէպատաթ հասըլ օլուպ, չըպլագ
տաղ թէրէլէրինէ գարչու միւթէնագըս պիր մէնզարէ իպ-
րագ իթմէքտէ տիր :

Արագինին պու չըպլագըզընտան, էքսէրի տէհչէթլի
սու թուղեանլարը իլէրի կէլիր. զիրա եաղմուր եաղտըզնտա
սէլլէր չըպլագ թէրէլէրտէն աչաղըեա ագար, վէ գուրումուչ
օլան տէրէլէր թաչարագ նէհիրլէրի տօլտուրուլար. շէօյլէ
քի պիր գաչ տագըգա զարֆընտա սուլար թուղեան խուպ,
տէօրթ պէշ մէթրօտան զիյատէ եխքսէլտիյի կէօրիւլիւր :

Վարս, Տիվօն թէսմիյէ գըլընան պու նէհիրլէրտէն պի-
րինին իւղէրինտէ իպնա իտիլմիշ տիր քի, շէհրին իչինտէն
կէչտիյի էսնատէ, թըրիւյէր վէ սէն Անտէօլ նամ տէրէլէրին
սուլարը իլէ պիրլէշիր : Պու շէհիր միւնթաղամ, թէմիլ, վէ
սէվիմի պիր պէլտէ տէյիլ տիր. սապահտան ազչամա գա-
տար տէմիր խաթլարը իւղէրինտէ մատէն քէօմիւրիւ իլէ տօ-
լու տէմիր արապալար կիւզար իթմէքլէ, տայինա սիյահ վէ
գըրմըզըմնը պիր թօզ հասըլ իտէրլէր քի, եաղմուր եաղտը-
զը էսնատէ պու թօզլար, տէրին պաթագըլլար կիպի չամուր-
լար թէշքիլ իթմէքտէ, վէ պիլաքիա կիւնէշ իլէ թիւզկեար
օլտուղու էյամտէ տախի, կէօզլէրի քէօր իտէճէք տէրէճէ-
տէ թօզ քէյտա օլուպ, շէհրին իւղէրինէ տօզրու եխքսէլ-
մէքտէ տիր. թօզտան, չամուրտան վէ ֆըրընլարըն օճագ-
լարը տիւմանընտան, շէհրին խանէլէրի պիր պաշտան պիր պա-
չա սիմսիյահ օլտուղու կիպի, արղ ու սէմա, Տիվօն նէհրի-
նին սուլարը, վէ հաթտա սօգադլարտա կէզէն ինսանլար,
աթլար, արապալար, աղաճլարըն եաքրագլարը, ատէթա
շէհրին խանէլէրի տամլարընա գատար էրիմիշ զիֆթ ըրմազը
ագմըշ կիպի սիյահ պիր ըէնկ քէսպ իթմիշ տիր :

Սօգագլար, արապա վէ եօլճուլարա մախսուս օլմայրպ,
մահգա չըմէնարֆէր տէմիր եօլլարը, վէ քէօմիւր արապալար-

ըր իշին եարբըմբը օլմաղըլա , շօսէ վէ գալտըրըմօտան պիպէհ-
րէ օլտուղու կիպի , հէր թարաֆտա տէմիր շուպուգլար
տէօշէնմիշ , էյրէթի տէմիր թահտալար վաղ իտիմիշ իտի .
ճէսիմ պինալար՝ վահօնլարըն կէշտիքլէրի էննատէ թէմէլլէ-
րինէ գատար սարսըլըյօրլար իտի : Պու պինալարըն գարըլա-
րընտան , եախօա բէնչէրէլէրինտէն իշէրի պագըլընճա , էրի-
միշ տէմիր երղընլարը , էնիպ չըգմագտա օլան պաթթալ
չէքիճլէրտէն եաղմուր կիպի գըղըլճըմլար սաչըլտըղը , վէ
պուխար իլէ միւթէհարիք մաքինալարըն բիսթօնլարընըն , պիր
սուրէթըր միւնթագամատէ հարաքէթլէրի կէօրիւնմէքտէ իտի .
Շէհրին մէյտանլարընտա , հիշ պիր հէյքէլ , վէ հիշ պիր էպ-
նիյէյի ալիյէ պուլունմայըպ , հէր պինա , եանի քիլիսէլէր ,
մէքթէպլէր , մահքէմէլէր , ճիւմլէսի տէ եէքաիկէրէ պէնդէ-
յիպ , այնի պէօյիւքիւքտէ , վէ այնի չէքիլտէ իմալ իտիլմիշ
տիր :

Վարս շէհրի հէվալիսինէ վասըլ օլտուղումուգտա էօյլէ-
յի իքի իւշ սաաթ կէշմիշ իտի , հէվա զպէթ աշըգ օլուպ
բույի սէմտէ կիւնէշ բարլամագտա իտի իսէ տէ , լաքին ի-
լէրլէտիքճէ հէվա գարարմայա պաշլատը . արղ ու սէմա ա-
րասընա գալըն պիր պուլութ կիրմիշ իտի : Պիր սաաթտան
պէրի տէնիգ տալկալարը սէտասընա միւշապիհ շիտտէթլի
պիր կիւրիւթիւ իշիթտիք . պու կիւրիւթիւ , մաքինա իլէ
իշլէյէն քէօրիւքլէրտէն , վէ իրի չէքիճլէրին տարպէլէրինտէն
հասըլ օլույօր իտի :

Ալէքսինին ամճասընըն Վարս մատէնլէրինտէ ամէլէ օլ-
տուղունու , վէ թըրիւյէր մատէնինտէ շալըշտըղընը պիլիյօր
իտիմ իսէ տէ , ֆագաթ Վարստա՞ մը , եօխսա հէվալիսինտէ՞
մի իգամէթ իթտիյինտէն մալիւմաթըմ եօգ իտի :

Վարսա կիրտիլիմիպտէ , թըրիւյէր մատէնինին հանկը
ճիհէթտէ օլտուղունը սօրունճա , պէնի Տիվօն նէհրինին սօլ
սահիլինտէ վագըր ուֆագ պիր թէրէճիյէ կէօնտէրտիլէր :

Շէհրին մէնդարէսի ֆէնա օլտուղու կիպի , պու թէրէ-
ճիլին մէնդարէսի իսէ պիւսպիւթիւն էլէմնագ իտի . զիրա հէր

հանկը թարափա պագտըմ իսէ, սիյահ եայլըն գայալարտան, չըպլագ թէրէլէրտէն, վէ եէր եէր հուտուտ քէսիլմիշ, օլան գըրմըղը թօրագ իղլէրտէն մատէ պիր շէյ կէօրմէտիմ, Մատէն իխրածաթընա մախսուս պինալար, եանի ախըրլար, անպարլար, եազը օտալարը, մաքինա օճագլարը, ֆուրունլար, թէրէնին մէտխալինտէ պուլունուպ, էպնիյէյի մէզքիւրէնին էթրաֆընտա տախի, քիւլիւյէթլի մատէն քէօմիւրիւ եըղընթըլարը կէօրիւլիյօր իտի:

Մէզքիւր պինալարա թէգարրուպ իթտիյիմիզտէ, շաշգըն հալտէ, վէ սաշլարը բերիշան կէնճ պիր դատըն կէօրտիւք քի, ուֆագ պիր չօճուղըն էլինտէն թութմուշ օլարագ պիզէ տօղրու կէլտի, վէ էճնիւմիւզտէ տուրուպ:

— Լութֆէն պանա սէրին պիր եօլ կէօսթէրի՞րմիսինիզ, տէտի:

Թէաճիւպլէ կէնճ գատընըն եիւզիւնէ պագտըմ, մէզպուրէ իսէ, սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք:

— Աղաճլարըլա կէօլկէլէնմիշ, վէ եազընընտան թաշլարըն իւղէրինտէն շըրըլ շըրըլ ագան պիր ըրմագ, վէ աղաճլարըն եարբագլարը արասընտա կիւզէլ կիւզէլ էօթիւշէն գուշլար իլէ պիր եօլ տէմէք իսթէյօրում, տէտի:

Պատէհու նէշէլի պիր շարգը օգուտու, վէ պէնիմ ճէվապ վէրմէտիյիմի կէօրէրէք, թէքրար սէօղիւնէ տէվամ իլէ:

— Էօյլէ պիր եօլ կէօրմէտինի՞զ մի, շօգ թէէսիւֆ իտէրիմ, տէմէք օլուր քի պու եօլ տահա ուղագտա օլմալը. աճէպա սաղտա՞ մը, եօգսա սօլտա՞ մը տրը, պանա խտպէր վէր օղլում, զիրա պու եօլու արայօր տա պուլամայօրում, տէտի:

Մէզպուրէ, պու սէօղլէրի ֆէվգէլտէ պիր շարգըլըզլա թէլաֆիֆուզ իտուպ, պիր էլինի սալլամագտա, վէ տիկէր էլի իլէ տախի չօճուղըն պաշընը եօխչամագտա իտի:

Կէնճ գատըն, թէաճիւպ ու հայրէթիմէ էհէմմիյէթ վիրմէյուպ, թէքրար քէլամէ աղաղ իլէ:

— Պու եօլու սօրտուղումն սէպէպի շու տուր քի, օ-

րատա Մարիյուսը պուլաճաղըմն էմին իմ, սէն Մարիյուսը թանը՞րմըսըն, խայր թանըմազսըն, Մարիյուս պէն՛իմ՝ չօճուղումըն բէտէրի տիր. մատէնին իչինտէ թուլթուչան կազտան եանտըղընտա, սէրինչէնմէք իչին օ եօլա չէքիտի, շիմտի տայիմա էօյլէ կէօկէլի եօլլարտա կէզմէքտէ տիր, Գէնտիսի պու եօլու պիլիօր, լաքին պէն պիլմէյօրում, վէ իչթէ պու սէպէպլէ մէրգումը ալթը այտան պէրի արայօր իսէմ տէ, պիր միւմքիւն թէսատիւֆ իթմէյօրում. ալթը այ, անլա՞յօրմուսուն ալթը այ, պիրի պիրինի սէվէնլէր իչին պու միւտտէթ բէք ուզուն տուր . . .

Մէզպուրէ, պու ճանխըրաչ սէօղէրի տէտիրտէն սօնրա մատէնէ տօղրու թէվէճճիւհ իթտի, վէ պիր հիտտէթը վահչիեանէ իլէ տիւման սաչմագտա օլան մաքինա սօճազլարընը կէօթէրէրէք .

— Եէր ալթընտա չայըչմագ, շէյթան ամէլիյաթը, ա՛հ ճէհէննէ՛մ, ճէհէննէ՛մ, բէտէրիմի, պիրատէրիմ ժանը, վէ սէվկիւլի Մարիյուսըմը պանա իատէ էթ, լանէ՛թ, լանէ՛թ օլսուն . . . տէյու հայգըրտը :

Պատէհու թէքրար պանա տէօնիւպ աթֆը քէլամ իլէ .

— Սէն պուրայը տէյիլին, տէյի՛լ մի, սըրթընտաքի գօյուն բէօթէքիսինտէն, վէ պաչընտաքի շաօգանտան ուզագ եէրտէն կէլտիլին անլաչըլըյօր. չարուգ մէզարըղա կիթ, վէ պիր, իքի, իւչ, պիր, իքի, իւչ, տէյու սայ, հէքսիտէ մատէնտէ էօյմիւչ տիր :

Պիչարէ դատընճըղազ, հէման էվլատընը գօլլարը իչինէ ալըպ սըգարագ .

— Սէվկիւլիւ Բիյէրճիլիմ, պէն սէնին մատէնտէ չայըչմանա ասլա միւսատէ իթմէյէճէյիմ . . . սու բէք լաթիֆ վէ բէք կիւզէլ տիր. (պանա խիթապէն) ֆագաթ եօլ նէրէտէ. մատէմ քի պիլմէյօրսուն, տէմէք քի սէն տէ տիկէրլէրի կիպի իւզէրիմէ կիւլէն հայվանլարտան պիրիսին, էօյլէ իսէ պէնի եօլումտան նիչին ալըգօյտուն. Մարիյուս պէնի պէքլէյօր, տէտի :

Մէզզպուրէ տերհալ արգասընը պանա չէվիրտի , վէ էզպերլէմիշ օլտուղու շարգըյը օգույարագ սերթ ատըմլար իլէ այլըպ եիւրիւյիւ վէրտի :

Պիշարէ գատընծըղազըն , էքսերիէն վուգու պուլտուղու կիպի մատէնտէքի կազըն թուլթուշմասըյըլա զէվճինին եանմըշ օլտուղունու , վէ պու սէպէպլէ թէճէննիւն իթտիյինի անլատըմ :

Պու տէհշէթամիզ թէհլիքէ , ճէհէննէմ կիպի աչըմըշ օլան մատէն աղըզլարը , վէ պու պէտպահատ գատընա թէսատիւֆ իթտիյիմիզ , պիզի ֆէնա հալտէ միւքէտտէր իթմիշ իտի :

Էօթէ պերի սօրուշտուրարագ , մատէնէ եագըն պիր թէբէտէն , տօլամպաճըլը եօլլարտան կիտիլէն , վէ գայալըգ պիր սօգազըն տերունինտէ պուլունան ամճա Գասպարըն խանէսինի էօյրէնաիք :

Գարընըն էճնիւնտէ տուրմուշ օլտուղու հալտէ տիկէր գօմշու գատընլար իլէ լաֆ անմագտա օլան պիր գատընա սօրտում . մէզպուրէ իշին բայտօսընտա , եանի սաաթ այթը սուլարընտա էվէ ավտէթ իթտիյինի պէյանտէն սօնրա :

— Նէ՞ եաբաճագսընըզ , տէյի սօրտու :

— Ալէքսիյի կէօրմէք իսթէրիմ , տէտիմ :

Մէզզպուրէ , պէնի իլէ Գաբիյի պաշտան այաղա գատար սիւզտիւքտէն սօնրա :

— Բէմի սիզմիսի՞նիզ , Ալէքսի զաթէն սիզի իշին պիզէ սէօյլէմիշ իտի . քէնտիտի տէ սիզի պէքլէյօր իտի , (Մաթիալը կէօսթէրէրէք) պու քի՞մ տիր , տէմէսի իլէ :

— Արգատաշըմ տըր , տէտիմ :

Պու գատըն Ալէքսինին ամճասընըն գարըսը , եանի եէնկէսի իտի . աղաճըգ բահաթ իթմէք իշին պիզի իշէրի տավէթ իտէճէք զանն իթտիմ . զիրա կիւնէշին հէրարէթինտէն եանմըշ սիմամըզ , վէ թօզ իլէ միւլէմնա այագլարըմըզ՝ զայէթ եօրղուն օլտուղումուղու պաղըրըրճասընա աշլքեար իտիյօր իտի . լաքին մէզպուրէ հիշ օրալարտա օլմայըպ , անճագ սաաթ

այլթըտա թէքրար կէլմէքլէ Ալէքսիյի կէօրէպիլէճէյիլմիդի իխ-
թար իթմէքլէ իքթիֆա իթտի :

Թէքլիֆօ օլունմայան պիր շէյի թալէպ իթմէք միւթա-
տըմ օլմասըզընտան , ճէվապէ թէնէզզիւլ պոյուրտուզու
իշին թէշէքքիւր իթտիքտէն սօնրա , պիր էքմէքճի տիւքքեա-
նը պուլմագ մագսատըյըլա շէհիրէ ավտէթ իթտիք , շիւնքի
իքիմիզտէ սասպհտան պէրի պիր շէյ հէմէմիշ օլտուզումուզ-
տան , աճըգտան էօլիւյօր իաիր . աօղրուսը մէզպուրէնին շու
մուամէլէյի պարիտանէսինտէն քէք մահճուպ օլտում , զիրա
հիշ շիւպհէ եօգ քի Մաթիյա քէնտի քէնաինէ , պու գատար
ուզուն եօլու գաթ իթտիյիմիզ պէօյլէ պիր մուամէլէ՞ մի
կէօլմէք իշին իմիշ տէյէճէք իտի :

Մաթիանըն , պատէմա տօսթլարըմ հագգընտա ֆէնա
ֆիքիրտէ պուլունաճաղընա , վէ Լիզտէն պահս իթտիյիլմ գէ-
ման էվվէլքի կիպի խահիշ վէ թէվէճճիւհէ տինլէմէյէճէ-
յի զիւյիւմինէ գահիպ օլույօր իտիմ . պէն իտէ Մաթիանըն
էվվէլճէ Լիզ հագգընտա տօսթլուգ վէ հիւանի թէվէճճիւհ
հըսս իթմէսինի ֆէվգէլատէ արզու իթմէքտէ իտիմ :

Կէօրտիւյիւմ շու սօուգ մուամէլէ իւզէրինէ , արթըգ
թէքրար էվէ կիթմէյէ ճէսարէթ իտէմէտիմ , անճագ սասթ
այլթըտան պիր ալ էվվէլ , Ալէքսիյի կէօրմէք իշին Մաթիա ի-
լէ պէրապէր մատէնին մէտիսայինէ կիտուպ պէքլէտիք :

Թըրիյէր մատէնինի իշլէթմէք իշին , Սէն Ժիւլիւյէն , Սէնթ
Ալֆօնսին , վէ Սէն Բանգրաս նամընտա իւշ ատէթ գույու ա-
չըլմըշ տըր , մատէն գույուլարընա վէ մէնֆիլէրինէ պիրէր
աղիզ իսմի վէրիպ թագտիս իթմէք մատէնճիլէրէ ատէտ օ-
լուպ , գույուլարըն գաղըտըլմագա պաշլանտըզը կիւն , թագ-
վիմտէ իշար իտիլէն հանկը աղիզին եէվմը մախսուսը իտէ ,
աչըլան գույու , եախօտ մէնֆիէս տախի , այնի իսմ իլէ եատ
օլունուր :

Մէզքիւր իւշ գույուլար , ամէլէլէրին էնիպ չըգմալարը-
նա մախսուս օլմայըպ , էնիպ չըգմագ իշին , եէր այլթընտա
գաղըլմըշ պիր կէշիտ վար քի , ֆէնէրլիյին եանընտան պէտտ

իլէ պիրինճի թապաղայա էնիլիր , վէ անտէն տախի մատէնին հէր գըսմը իլէ իխթիլաթ օլունուր , Պու թէտպիր իլէ էքսէրիէն վուգու պուլան թէհլիքէլէրին , եանի պիր իբլին գօրմասըյլա , վէ եախօտ պիր ֆըչընըն միւմանաթըյլա , ամէլէլէրին , իքի եիւզ մէթրօ տէրինլիքտէ պուլունան տէլիքլէրէ տիւչմէլէրինին , վէ տահա վուգույի մէլհուզ օլան պտղը խասարաթը թապիլէնին , կիւյա պու սուրէթլէ էօնիւ այրնմըչ իտի :

Ամէլէլէրին մէգքիւր կէչիտտէն չըգաճագլարընը խապէր այլուպ , Գաքի վէ Մաթիա իլէ կէչիտին աղղընտա տուրտում , Սաաթ այթըյը վուրտուգտան պիր գաչ աագըգա սօնրա , կէչիտին տէրունինտէ ըչըգլար բարլամայա վէ ան պէ ան պէօյիւմէյէ պաշլատը . պունլար մատէնճիլէր իտի քի , կիւնլիւք իչլէրինի պիթիլիմիչ օլտուգլարընտան , էլլէրինտէքի մատէնլէրէ մախսուս ֆէնէրլէրի իլէ նէրտիւպանտէն եօգարը չըգըյօրլար իտի :

Պու ամէլէլէր , կիւյա տիղ աղըրսընա կիրիֆլթար օլմուչլար կիպի աղըր աղըր իլէրլէյօրլար իտի . պունըն սէպէպինի սօնրա անլայապիլտիմ , Ամէլէլէրին սիյմայլէրի օճագ սիւբիւրիւճիւլէրի կիպի գարարմըչ իտի , էլպիսէլէրի տախի սիյահ քէօմիւր թօզու իլէ չամուրտան կէօրիւնմէյօր իտի . կէչիտին աղղընա թէգարուպ իթաիքլէրինտէ , հէր քէս էլինտէքի ֆէնէրլինի պիր չիվիյէ ասը վէրտի :

Վագաա քէմալի տըգգաթլա պագըյօր իտի իտէմտէ , ֆագաթ Ալէքսինին չըգտըղընը կէօրէմէտիմ , վէ էկէր Ալէքսի պիրտէն պիրէ պօյնումա սարըլմասա իտի , պիր միւմքին մէքըումը թանըյամայաճագ իտիմ . զիրա պիչարէ չօճուգ թէքէտէն թըրնաղա գատար սիմ սիյահ քէսիլիչ օլուպ , վագթըյըլա գար կիպի պէյաղ կէօմլէյինի ումուգլարընա գատար սըղամըչ օլտուղու հալտէ , պահճէնին տարաճըգ եօլլարը իչինտէ պէրապէր գօշուչմագտա օլտուղումուգ Ալէքսիյէ ասլա պէնղէմէյօր իտի :

Ալէքսի , ըէֆագաթընտա պուլունան , վէ թագրիպէն :

գրքդ եաշընտա թախմին օլունան, պառլա Ագէօն կիպի սաֆ չէհրէլի պիր ատէմէ խիթապէն .

— Բէմի տիր Բէմի, տէտի .

Ֆիլ հագըղա մէրգում սաֆ չէհրէլի ատէմին, պապա Ագէօնըն պիրատէրի ամճա Գասպար օլտուղունա շիւպհէմ գալմատը, քի հէման սատէտիլանէ սուրէթտէ .

— Սէնի չօգտան պէրի պէքլէյօր խտիք, տէմէսի իլէ .

— Բարիզտէն Վարսա գատար միւտտէթ օլան եօլ բէք ուղուն տըր, տէտիլիմտէ, մէրգում կիւլէրէք .

— Սէնին տէ պաճաղարըն օ նիսպէթտէ գըսա տըր տէլիլ մի, տէտի .

Գարի, Ալէքսիլի թէքրար կէօրտիլիւնէ մէմնուն օլուպ, մէսէրրէթինտէն նաշի տիշլէրի իլէ բալթօսընըն գօլունտան չէքմէքտէ իտի .

Օ արալըգ պէն տէ Գասպար ամուճայա, Մաթիանըն հէմ րէֆիգիմ վէ հէմտէ չէրիքիմ օլտուղունը, վէ էվէլճէ թա- նըտըղըմ ճիհէթլէ, Ալէքսիտէն այրըլտըգտան սօնրա թէք- րար թէսատիւֆ իթտիլիմի, վէ ախազը կիտի բէք կիւզէլ գուրնա չալտըղընը անլաթտըմ: Գասպար իսէ, քէօբէյի կէօսթէրէրէք .

— Պու տա միւսիւ Գարի օլմալը, եարըն բազար օլմա- ղըլա պիզիմ իշին էլպէթտէ պիր օյուն օյնարսընըգ. Ալէքսի պիզէ պու քէօբէյին, ատի պիր մէքթէպ մուալլիմինտէն, վէ եախօտ պիր գօմէտի ագթէօրինտէն ղիյատէ ագըլը վէ մա- հիր օլտուղունը սէօյլէմիշ իտի, տէտի .

Մատամ Գասպարըն գարշըսընտա հըսա իթտիլիմ սըգ- լէթէ րազմէն, Գասպար ամուճանըն գարշըսընտա ճէսուր վէ մէմնուն պիր հալտէ պուլունույօր իտիմ. հագըղաթէն պու խայրիսա հատէմ. պապա Ագէօնըն էօզ պէ էօզ պիրատէրի օլմաղա շայան իտի, ղիրա մէրգում, միւշֆիդանէ պիր թավը իլէ պանա վէ Ալէքսիլէ խիթապէն .

— Սէօյլէշին չօճուղարըմ, սէօյլէշին, սիզին պիրիպիրի- նիզէ տէյէճէք բէք չօգ սէօյլէրինիլ օլմալը տըր. պէն տէ

ազըճըգ շու կիւղէլ զուրնա չալան չօճուգ իլէ գօնուչայըմ,
տէտի .

Ճիլ հազըգա Գասպար ամճանըն տէտիյի կիպի , էկէր
պիր հաֆթա միւթէմատի կէօրիւշմիւշ օլսագ , եինն սէօղիւ-
միւղի պիթիբէմէյէճէք իտիք , Ալէքսի , նասըլ սէյահաթ
իթտիյիմի անլամագ իսթէտիյի կիպի , պէնտէ պու եէնի մա-
յիչէթէ նասըլ այըշարըրնը պիլմէք իսթէյօր իտիմ . խիւլա-
սայի քէլամ , եէքտիկէրիմիգէ օ գատար սիւալէր իտիյօր ի-
տիք քի , թէտթիյի ճէվապէ մէյտան պուլամայօր իտիք :

Պիղ զայէթ ազըր աղըր եիւրիւտիւյիւմիւղտէն , էվլէրինէ
կիթմէք իւզրէ օլան ամէլէլէրին հէրսի տէ պիղի կէչտիլէր .
ճիւմլէնին եիւզլէրի կէօզլէրի սիմ սիյահ օլուպ , սօգաղըն
ուզունլուզունա տօղրու սըրա իլէ եիւրիւյօրլար իտի :

Խանէյէ եագլաշարըրմըզտա , ամճա Գասպար եանըմը-
զա թէգարբուպ իտէրէք .

— Չօճուգլար , եէմէյի պէրապէր եէյէճէյիղ , տէտի .

Պու տալէթտէն բէք մէմնուն օլտում , զիրա մատամ
Գասպարըն պէտ մուամէլէսինտէն , գարընըն էօնիւնէ վասըլ
օլտուզումուզտա պիրի պիրիմիղաէն այըլլաճաղըրզ զանն իթ-
մէքտէ իտիմ :

Ամճա Գասճար , էվին գարուսընտան կիրէր կիրմէզ ,
գարըրնա .

— Իշթէ Բէմի իլէ տօսթու , տէմէսի իլէ , մատամ Գաս-
պար .

— Էվլէթ , պիր իքի սասթ էվլէլ քէնտիլէրինի կէօր-
տիւմ , տէտի .

— Բէք ալա , օ հալտէ թատմը պիղիմլէ պէրապէր ի-
տէճէքլէրի էլպէթտէ մալիւմին օլմուշ տըր , տէտի :

Ճիւպհէսիղ Ալէքսի իլէ պէրապէր թատմ խտէճէյիմ .
եանի կիճէյի պէրապէր կէչիլէճէյիմէ մէմնուն օլույօր իտիմ .
լաքին շունըտա իյթիբաֆ իթմէյէ մէճպուրըմ քի , եէմէք եէ-
յէճէյիմ իլին տալի այըրճա մահզուզ օլույօր իտիմ . զիրա
Բարիղտէն մուֆարէգաթըմտան պէրու . շուրատա պուրատա

պիրէր լօգմա էքմէք, վէ այագ իւսթիւ պիրէր բարչա չօրպա իչմէքտէն պաչագ միւնթաղամ Եէմէք Եէմէմիչ իտիք, վագաա գազանտղղըմըզ բարա իլէ պիր լօգանթայա վարըպ տա միւքէմմէլ թաամ իտէպիլիբ իտիք, լաքին Բըրէնսին ինէյինի էլտէ իտէպիլմէք իչին, Էմրի թասարբուֆա ըայէթ իթմէյէ մէճպուր օլմուչ իտիք, Մաթիա օ գատար իսայրխահ պիր չօճուդ իտի քի, ինէք սաթըն ալմագ խուսուսընտա. հէման պէնիմ գատար քէյֆլէնմէքտէ իտի :

Մամաֆիհ օ ազչամը միւքէմմէլ պիր թաամ իթմէք սաաաէթիհնտէն մահրոււմ օլտուգ, կէրչի մասանըն էօնիւնտէ պիր սանտալեա իւսթիւնտէ օթուրմուչ իտիմ, լաքին Եէմէք կէթիբէն օլմատը, մատէն գուճանեալարը, ամէլէլէրին ուճուգ մէքիւլաթ սաթըն ալմալարը իչին պագգալ տիւքեանլարը աչմըչլար տըր քի, ամէլէ՛ լազըմ օլան էչեայը մէգքիւր տիւքքեանլարտան միւպայա իտէր, վէ հաֆթալըղընտան ալը գօնուր, վէ իլթէ պու սուրէթլէ կէրէք ֆահիչ ֆիյաթտա մալ ալմատան, վէ կէրէք պօրճ ալթընտա էղիլմէքտէն գուրթուլուրլար իտի :

Յագաթ հէր էյի շէյին պիր տէ քէօթիւ թարաֆը պուլունահաղը կիպի, Վարստաքի գատընլար, գօճալարը մատէն գույուլարընա էնտիքճէ, քէնտիլէրինին չալըչմամալարը ատէտ հիւքմիւնէ կիրմիչ պիր մատտէ օլմաղըլա, էվճէ օլան ուֆագ թէֆէք խըտմէթլէրինի պիթիբտիքտէն սօնրա, պիրի պիրլէրինին էվլէրինէ կիթմէքտէ, վէ գահվէ չօգօլաթ իչէրէք ազչամլարա գատար պօչպօղալըզ իթմէքտէ տիլլէր, վէ ազչամ օլուպ տա չօրպա իչմէք իչին գօճալարը էվլէրինէ կէլտիյինտէ, թաամ հազըրլամաղա վագըթ պուլամաղլար, վէ պագգալ տիւքքեանլարընա միւրահաաթլէ պիր մըգտար սուճուգ բաստըրմա կիպի շէրէղլէր իլէ վագըթլարընը կէչիբիբլէր, կէրչի պու հալ ումուլի տէյիլ իսէ տէ, ֆագաթ էքսէրի վուգու պուլուր իտի, իլթէ պու սէպէպլէ պիղ տէ օ ազչամը սըճագ Եէմէքտէն մահրոււմ պուլունմագտա իտիք :

Մատամ Գասպար օ կիւնիւ ազչամա գատար լաֆաղան-

լըզլա կէշիրմիշ իտի , պու հային՝ մէզպուրէյէ ատէթա թա-
պիաթ օլուուղունը , իլէրուտէ պագգալ տէֆթէրինտէ օլան
հիսապընըն գահվէ չիգօլաթ , վէ սուճուգ բաստըրմատան ի-
պարէթ պուլունատուղունտան քէշֆ իտէպիլտիմ , Գասպար ա-
մուճա Բահէթի սէվէր , վէ զայէթ եուճուշագ խույլը պիր
ատէմ օլտուղու հասէպի իլէ , գարըսընըն պու հայինի խօշ
կէօրմէքտէ . հիշ չիքեայէթտէ պուլունամագտա , վէ եախօտ
միւլայիմանէ պիր իթիրագ իթմէքլէ , բաստըրմայը եէյիպ
եաթմագտա իտի :

Իէք սէյրէք օլարագ մէրգուճ գարըսընա իխթար
եօլլա :

— Նամուսը պիր ատէմ օլտուղում իչին տիր քի սար-
խօշըգ իթմէյօրում , անլայօրմուսըն , արթըգ եարըն ագչամ
կիւղէճէ պիր չօրպա բիշիրմէյէ սայ էթ , տէտիյինտէ , գա-
րըսը տախի :

— Հէրիֆ՝ սէն տէ պօլ պօլ սէօյլէրսին . վագթըմ՝ վա՛ր
մը տըր , տէմէքտէ իտի :

— Եէր իւղէրինտէ վագըթլար , եէր այթընտան տահա
գըսա՞ մը տըր :

— Եա իւսթիւնիւղիւ պաշընըղը քի՞մ տիքէճէք , հէր
կիւն էլպիսէնիղի երթթարսընըղ :

Ամճա Գասպար , մէրգումէնին պու իթիրագը իւղէրինէ ,
քէօմիւր թօղունտան գարարմըշ , վէ էօթէսի պէրիսի բարչա-
լանմըշ օլան էլպիսէսինէ պագարագ :

— Օ՛ , տօղրուսը Բըրէնսլէր կիպի կկլինմիշիլ , տէտի :

Թասամըմըլ չօգ ուղուն սիւրմէտի , ամճա Գասպար պա-
նա խիթապէն :

— Օղլում , սէն Ալէքսի իլէ եաթաճագսըն , տէտիքտէն
սօնրա , Մաթիայէ տէօնէրէք :

— Աէն տէ էկէր հայլիտէ եաթմագ իսթէրսէն , օթտան
վէ սամանտան կիւղէլ պիր եաթագ եարարըղ , տէտի :

Կիճէնին պէօյիւք գըսմընը Ալէքսի իլէ գօնուշմագլա կէ-
շիրաիք :

Ամճա Գասպարըն սէնաթը գազմաճը իտի, եանի քէս-կին պիր ալաթ իլէ մատէնին իշինտէն քէօմիւր գըրմագտա, վէ Ալէքսի տախի, մէրգումըն մուավինի իտի, եանի գըրըլան քէօմիւրլէրի, պիր էլ արապասըլըլա տէմիր խաթլարըն իւզէրլէրինտէ եուվարլայարագ, մատէնին տախիլինտէ պուլունան վակօնա թաշըր իտի, վակօն տօլունճա, մաքինա վասէթասըլըլա եօգարըլա չէքէրլէր:

Վագասա Ալէքսի, ազ վագըթտան պէրի մատէնճի իտի իսէ տէ, Ֆագաթ պու սէնաթա բէք զիյատէ հէվէսքեար օլտուղունտան, քէմալի իֆթիխար իլէ իշէտիլի մատէնին ճալիպը մէրագ պիր մահալ օլտուղունը պէյան, վէ կիւյա ուզագ մէմալիքտէն կէլմէ պիր եօլճու կիպի, հէքեայէսինէ զարապէթ վէրմէք իսթէմէքտէ իտի:

Իպթիտա գայալըզըն իշինտէ գազըլմըլ պիր կէչիտտէն կէչիպ, օն տագըղա գատար եիւրիւտիւքտէն սօնրա պիր թաշ նէրտիւպանըն էօնիւնէ, վէ անտէն պիր ատի թահտա նէրտիւպանէ, պատէհու աղաճտան պիր նէրտիւպան տահա, վէ եինէ պիր թաշ նէրտիւպան, վէ սօնրատա թէքրար թահտա պիր նէրտիւպան տահա ինիլէրէք. էլլի մէթրօ տէրինիլի պուլունան պիրինճի թապագայա էնիլի իմիշ, Տօգսան մէթրօ տէրինիլի օլան իքինճի թապագայա, վէ քէզալիք իրի եիւզ մէթրօ տէրինիլքտէ պուլունան իւշիւնճի թապագայա էնմէք իշին, այնի թաշ վէ թահտա նէրտիւպանլէր իսթիմալ օլունուր իմիշ, Ալէքսի իսէ, պու իւշիւնճի թապագատա չալըլըր օլմագըլա, մահալի մէզքիւրէ էնմէք իշին, Բարիզտէ Նօթրտամ գուլէսինէ չըզանլարըն, իւշ միսլի գատար գաթի մէսաֆէ իթմէյէ մէճպուր պուլունմագտա իտի:

Լաքին Նօթրտամ գուլէսինին միւնթագամ նէրտիւպանլարը պուլունտուգտան մատէ, լայըղըլըլա տա թէնվիր օլունտուղունտան, մատէնին տէրունինէ էնմէյէ գըլյա օլունանամայաճաղը թապիլի իտի. զիրա մատէնէ էնմէք իշիւն միւնթագամ նէրտիւպանլար, վէ մատէնճիլէրին էլինտէքի ֆէնէրին նիմ ըշըրընտան պաշգա զիյա օլմատըրը չէօյլէ տուր-

սուն, թա ղէմինատ տախի տէրին վէ տէհչէթամիզ պիր պա-
թագլըզ մէվճուտ տըր քի, տայիմի սուրէթտէ նէմնագ գա-
յայարտան սըզմագտա օլան սուլար իլէ ըսլանըպ, պաղէն
տախի ատէթա տէրին վէ թէհլիքէլի կէօլ հայինի քէսպ ի-
խտէր :

Իքի եիւզ մէթրօ գատար եէրին տիպինէ էնմէք գօլայ
չէյ տէյիլտիր, վէ իշ եայընըզ պուներըլա պիթմէզ: շալըշը-
լաճագ մահայէ վասըլ օլունճայա գատար, պիր չօգ կէչիտ-
լէրտէն վէ տօլամպաճըր եօլլարտան կէչմէք լազըմ իտի թը-
րիւյէր մատէնինէ էնմէք իչին. գաթի լազըմ կէլէն մէսաֆէ
35 - 40 քիլօմէթրօյա պաղիզ օլուրուճուշ քի, պու մէսաֆէյի
գաթ իթմէք իչին ամէլէլէր պաղէն ֆէնսա հայտէ եօրղուն-
լուզ հըսս իտէրլէր. զիրա գայալարտան սըզմագտա օլան
սուլար, եէր եէր կէօլլէր թէշքիլ իթտիքլէրինտէն, մաքինս
վատէթասըլլա տըշարըյա տէօքիւլէն մէզքիւր կէօլլէրին ի-
չինտէն եիւրիւմէք լազըմ կէլիլ :

Կէչիտլէր, սաղլամ գայալըզլար արասընտա հաֆր օ-
լունմուշ օլսայլար, սատէճէ մաղարայա միւշապիհ օլուրլար.
Փագաթ չիւրիւք վէ եոււշագ թօքրագլարա իսապէթ օլու-
նուրսա, օ վագըթ եանլարընս վէ թավանընս տէստէքլէր
վազ օլունուր: Վագասա պու բայանտայար, թօքրագըն թագ-
եիգինէ մուգավէմէթ իտէճէք տէրէճէտէ գավի վէ մէթին
եարըլըր իսէ տէ, եինէ չօգ տէֆա թագեիգին շիտտէթինէ
տայանամայըպ էյիլիլլէր, վէ ամէլէ տախի իքի գաթ օլա-
րագ մէզքիւր էյիլիլլ թայանտալարըն արասընտան կէչմէյէ
մէճագուր օլուրլար: Մէզքիւր տիրէքլէրին իւզէրինտէ նէմ-
նագլըզտան պէյազ մանթարլար հասըլ օլուպ, հիւքմ իտէն
տէհչէթիլի գարանլըզտա միւթէնագըս պիր հալ իպրազ ի-
տէրլէր. հաթտա մէզքիւր մանթարլարըն իւզէրինտէ էօյլէ
սինէքլէր, եօրիւմճէքլէր, վէ քէքէնէքլէր հասըլ օլուր քի,
պունլար եէր իւզէրինտէ պուլունան քէնտի հէմճընսլարընս
ասլա պէնզէմէլլէր. պուրատա, պիր եանտան պիր եանէ
գօշմագտա օլան սիւրիւ սիւրիւ ֆարէլէր, վէ տիրէքլէրտէն

պաշ աշաղբ ասըլը կիճէ դուշարը տախի քիւլիւյէթի պու-
լունմագտա տըր :

Պու կէշիտէր , Բարիզտէ օլտուղու կիպի եէր եէր եէք-
տիկէրէ գավուշարագ , մէյտանլար , տէօրթ եօլ աղըզլարը ,
վէ սէրհատլար թէշքիլ իթտիքլէրի կիպի , պազըլարը պուլ-
վարլարա պէնդէր կէնիշ վէ կիւզէլ : վէ պազըլարը տախի ,
Սէն Մարսէլ մահալլէսի սօգազլարը միւսիւլլու տար վէ ալ-
չագ տըրլար , շու Փարգըլա քի , եէր ալթընտա պուլունան
պու շէհիր , տիկէր շէհիրլէր կիպի Ֆէնէրլէր վէ կազլարըլա
թէնսիլր իտիլմիշ օլմայըպ , անճագ մատէնճիլէրին Ֆէնէրլէրի
ըշըղը սայէսինտէ , նիմ սուրէթտէ այտընլանմագտա իմիշ .
պազէն պիւսպիւթիւն գարանլըգտա գալան պու մահալ , պա-
րութ գօգուսը , իքինճի թապագատա վազ օլունան մարինա-
նըն կիւրիւլթիւսիւ , վէ տէմիրլէր իւզէրինտէ եուվարլանան
էլ արապալարընըն շամսթասըլըլա ճանլանըպ , պիր մէվթա
շէհիրի օլմասըղը անլաշըլմագտա իմիշ :

Իշթէ Ալէքսինին թարիֆ իթտիլի մատէնին տէրունինտէ-
քի միւթատ օլան մայիշէթ պու սուրէթտէ օլուպ , Փագաթ
պազէն տէհշէթամիզ վագաալար տախի զուհուրա կէլիր իմիշ ,
վէ նասըլ քի Ալէքսի , Վարսա վասըլ օլտուղունտան իքի հաֆ-
թա սօնրա , պէօյլէ պիր վագաայի միւտհիշտէ պիղզաթ հա-
զըր պուլունտուղունը սէօյլէտի : Հաթա քէնտինին տախի
տիւշարը թէհիքրէ օլմասընա րէմագ գալմըշ իմիշ . պու գազա
մատէնլէրտէ հասըլ օլան վէ կըրիշու տէնիլէն պիր նէվ կա-
զըն , ուֆագ պիր աթէշ իլէ թուլթուշմասընտան նէշաթ իթ-
մէքտէ իմիշ :

Պու կազըն թուլթուշմասը կիպի տէհշէթֆէրմա պիր հալ
տահա թասալվուր իտիլմէզ , զիրա էօնիւնէ կէլէնի թու-
թուշտուրմագ վէ եագըպ եըգ-նագըլա մահվ իթմէքտէ իմիշ :
Պարութ իլէ տօլու պիր ճէպհանէնին աթէշ ալըպտա բաթլա-
մասը , անճագ պու կազըն բարլամասընա մուգայէսէ օլունա-
պիլիր , մազալլահ , պիր քիպրիթիւն վէ եախօտ պիր Ֆէնէրլին
ալէվի , պու կազա թէսատիւֆ իթսէ , հէման կէօզ աշըպ

գարամագ գատար պիր միւտտէթ զարֆընտա, կէչիտէրին հէր թարաֆը թութուշուր, վէ այնի սիւրաթլա հէր էշեայը քիւլ իտէր. հաթտա սըճագլըղը օ տէրէճէ գուվիլէթլի իմիշ քի, մատէնին տէրունինտէ պուլունան քէօմիւր, Գօգ քէօմիւրինէ թահվիլ օլուր իմիշ:

Ալէքսինին գավլինճէ, ալթը հաֆթա մուգատտէմ պէօյլէ պիր տէրչէթլի գազա վուգու պուլմագլա օն գատար ամէլէ եագմըշ, վէ պու պիչարէլէրտէն պիրինին տէ զէվճէսի չըլտըրմըշ:

Թէճէննին իթմիշ օլան պիչարէնին, Վարսա կէլտիլիմ կիւն պիր չօճուղըն էլինտէն թութմուշ օլտուղու հալտէ գարչըմա չըգան, վէ պէնտէն սէրին պիր եօլ իսթէյէն պէտպահտ գատըն օլտուղունը անլատըմ:

Մամաֆիհ, պու հատիսէյի միւտհիշէյէ գարչը հէր նէվի թէտապիր վէ իհթիյաթ իթթիխազ օլունուպ, մատէնին տէրունինտէ սիկարա իշմէք գաթիլէն մէն իտիլմիշ տիր. հաթտա ուսթալար, պիր կէօնա իհթիյաթ սըղլըգ վուգու պուլմամասը իչին արա սըրա մատէնին տէրունինի տօլաչըպ, իշճիլէրին վէ տահա մէմուրիյնի սայիրէնին նէֆէսինի գօգլամաշը միւթատ իթմիշլէր իտի:

Քէզալիք պու տէհչէթամիզ գազանըն էօնիւնիւ ալմագ իչին Տալի նամ պէօյիւք պիր ինկիլիզ ալիմին իսթիւրա իթմիշ օլտուղու ֆէնէրլէր իսթիմալ օլունմագտա տըր. Մէզքիւր ֆէնէրլէրին արալըգլարընտան, ալէվ կէչմէյէճէք տէրէճէտէ ինճէ պիր մատէնի գաֆէս իլէ մուհաթ օլմագլա, պու ֆէնէր իլէ Կըրիշու կազը օլան պիր մահալէ կիրիլէ պիլէ, կազըն ալէվի տըշարըյա սիրայէթ իթմէյէճէյինտէն, գազա վուգու պուլմագլ իմիշ:

Ալէքսինին պու տէտիքլէրի սէօղլէր պէնի գօրգուտաճագ եէրտէ, պիլաքիս մատէնին տէրունինէ կիրմէք իչին օլան արզումը պիր գաթ տահա արթըրտը, վէ իրթէսի կիւն պու արզումը Գասպար ամճայա պէյան իթտիլիմաէ, պունըն միւմքին օլմատըղընը, վէ մատէն տէ իշէյէն իշճիլէրտէն մա-

տէ , քիմնէնին իչերի կիրմէսինէ միւսաստէ օլմատըղընը պէ-
յան իթտիքտէն սօնրա կիւլէրէք :

— Էկէր մատէնճի օլմայա արզուն վար իսէ կիրէպիլիւ-
սին , պուստան պաշգա պու սէնաթ՝ օ գատար ֆէնա պիւ
սէնաթ տէյիլ տիր , էկէր եաղմուրտան վէ ելլտըրըմտան
գօրգարսան , պու սէնաթ՝ սէնի իչին բէք մինասիպ կէլիւ ,
Խիւլասայի քէլամ մէյտանլարտա , վէ ճատտէլէրտէ չալկը
չալմագլա շարգը օգու մագտան չօգ էյի տիր , անլայօ՞րմուսըն
օղլում , էկէր իսթէրսէն Ալէքսի իլէ պէրապէր չալըշըսըն ,
Մաթիա իչինտէ , զուրնա շալմագտան տահա էյի պիւ իչ պու-
լունապիլիւ :

Լաքին պէն վարստա գալմագ մագսատըլըլա կէլմէմիշ
իտիմ , պէն պաշգա պիւր մէմուրիյէթ տերիւհտէ իթմիշ իտիմ ,
պէն հէր կիւն ազշամա գատար թըրիւյէր մատէնինտէ արա-
պա սիւրմէք նիյէթինտէ տէյիլ իտիմ , պէնիմ պաշգա պիւր
էֆքեարըմ վար իտի քի , պուստան պիւրի մահգա Ալէքսի-
յի կէօրմէք իտի :

Իմտի մէրագըըմ թէսկին իթմէքտէն սարֆը նազար իթ-
մէմ լազըմ կէլտի . իհթիմալ քի Ալէքսինին հէքեայէսինտէն ,
վէ Գասպար ամճանըն աղզընտան ալմայա մուվաֆֆագ օլա-
պիլտիյիմ պազը սէօղլէրտէն զիյատէ պիւր շէյ պէլլէմէքսի-
զին վարստան մուֆարէգաթ իտէճէք իտիմ , ֆագաթ մէ-
մուլին զայրի վագաալար զուհուր իտէրէք , պիլզաթ պէնի
մատէնճիլէրին մաարուզ պուլունտուղը թէհլիքէլէրի թէճըրի-
պէ իլէ կէօրմէյէ միւգթէտիր իթտի :

3

Մատէնճիլիք , սըհհէթէ մուզիւրր պիւր սէնաաթ տէյիլ
տիր , հէվա վէ զիյանըն նէտրէթինտէն նէշաթ իտէն պազը
խասթալըզլար՝ միւսթէսնա թուլթուլտուղու հալտէ , մատէն-

ծիլէր, հէվասը սաղլամ պիր մէմալիքտէ եաշայան քէօյլիւլէր կիպի գալիի իւլ պիւնեհէ օլուրլար, Ալէլ խուսուս պունլար, քէօյլիւլէր կիպի մէվիմլէրին թէպէտտիւլաթընտան, եանի եաղմուրտան սուգտան, վէ շիտտէթը հէրարէթտէն տախի մասուն տրրլար:

Մատէնծիլէրին գօրգուլարը եալընըղ երգըլմագ, սու թուղեանը, վէ կըրիչու կաղընըն թութուշմասընտան իպարէթ տիր քի, պունլար իսէ սրըֆ իհթիյաթսըղըգտան իլէրի կէլմէ հատիսէլէր տիր:

Մուֆարէգաթ իտէճէյիմ կիւնիւն իլք ագշամը Ալէքսի, սաղ էլինի աղըրճա եարալամըշ օլտուղու հալտէ էվէ ալտէթ իթտի. իրիճէ պիր քէօմիւր բարչասը էլի իւղէրինէ տիւշմէքլէ բարմաղընըն պիրի նըսֆէն էղիլմիշ իտի:

Գումբանեանըն հէքիմի կէլիպ բարմաղընը պաղլատը, գըրըգ՝ աղըր պիր շէյ տէյիլ իտի. պիր գաշ կիւնտէն կէրէք էլի վէ կէրէք բարմաղը էյի օլաճագ իտի իսէ տէ, Ֆագաթ պիր գաշ կիւն իշի թաթիլ իթմէտի լազըմ կէլմիշ իտի:

Գասպար ամճա, էօմրիւն հէր պիր հատիսէլէրինի պիլա հիտտէթ վէ պիլա թէէսիր գապուլ իտէր պիր ատէմ իսէ տէ, Ֆագաթ եալընըղ իշինէ կիւճիւնէ մանի օլան, եանի քեարընը սէքթէտար իտէն մատտէտէն միւքէտտէր վէ միւթէէսիր օլմագտա իտի:

Մէրգում, Ալէքսինին պիր գաշ կիւն իշի թաթիլ իթմէյէ մէճպուր օլտուղունը տույտուղունտա, Ֆէնա հալտէ միւթէէսիր օլարագ:

— Էյ վա՛հ, պու թաթիլ կիւնլէրինտէ պէնիմ արապամը քիմ շէքէճէք, Ալէքսինին եէրինէ քիմի գօյաճաղըմ, տէյու ֆէրեատ ու ֆիղանէ պաշլատը:

Էկէր տալիմի սուրէթտէ օլսա իտի, պիրինի պուլմագ գօլայ օլուր իտի, լաքին Ալէքսինին եէրինէ մուլագգաթէն չալըշաճագ տտէմ պուլմագ միւմբին տէյիլ իտի, զիրա Վարստա չօղլուգ պօշ ատէմ պուլունմագ:

Մամաֆիհ Գասպար ամճա պիր տրապաճը պուլմագ իշին

տըշարը չըզտը իսէ տէ , քիմնէյի պուլամագ սըզըն խաննէյէ
ավտէթ իթտի :

— Թիլ հագըգա մէրգում աղիմ պիր տէրտ ու քէտէր ի-
չինտէ պուլունույօր իտի , գիրա քէնտիսի տէ պիզզարուր իչի
թաթիլ իտէճէք իտի քի , պունա իսէ քիսէսի ապլա միւսաա-
տէ իթմէմէքտէ իտի :

— Գասպարըն մահգունիյէթինի կէօրէրէք , վէ պու մէրթէ-
պէ մէյուսիյէթինին սէպէպինի անլայարագ , վէ պիր թա-
րաֆտան տախի պանա իթտիյի հիւսնի գապուլիյէթ վէ հիւր-
մէթէ գարչը պէնիմ տէ պիր շէյ եարմագլըզըմ , վազիֆէյի
միննէթտարի օլաճաղընը տիւչիւնիւպ , արապածըլըլըն կիւճ
պիր շէյ օլուպ օլմատըղընը սիւալ իթտիյիմտէ .

— Իէք գօլայ տըր , պիր ուֆագ արապայը տէմիր չը-
պըզլար իւզէրինտէն իթմէքտէն իպարէթ տիր , տէտի :

— Պու արապա բէք աղըր մը տըր :

— Խայր , չօգ աղըր տէյիլ տիր , պագսանա Ալէքսի
բէք գօլայ սուրէթտէ իթիյօր իտի :

— Իէք ալա , էօյլէ իսէ ծնըն եարտըղընը պէն տէ եա-
բարըմ :

— Աէն մի , օղլում :

Մէրգում կիւլմէյէ պաչլատը , ֆագաթ պիր աղ սօնրա
ճիտտի պիր հալ քէսպ իտէրէք .

— Պու իչի եարապիլէճէյինէ էմին միսին :

— Մատէմ քի սիզէ պիր մուալէնէթտէ պուլունմուշ օ-
լաճաղըմ , էլպէթտէ պու իչի քէմալի սուհուլէթլէ պէճէրէ-
ճէյիմէ էմինիմ :

— Աէն բէք խայրխահ վէ ալիճէնապ պիր չօճուգսըն ,
իմտի եարըն սապահ սէնի մատէնէ կէօթիւրէճէյիմ . պանա
տօսթլուգ իթմիլ օլաճաղըն բէք տօղրու տըր . ֆագաթ իհ-
թիմալ քի սանա տա ֆայիտէսի օլուր , էկէր պու սէնաթտան
հազը իտէրսէն , գուրատա գալըպ պիզիմ կիպի մատէնտէ
չալըչըրսըն , պու սէնաթ քէօյտէն քէօյէ վէ շէհիրտէն շէհիրէ
տօլաչմագտան էյի տիր . ալէլ խուսուս մատէնին իչինտէ

եօյլարտա վուզու պուլտուզու կիպի գուրալարըն գօրգուսընտան էմին օլուրսուն , տէտի :

Ճագաթ պէն մատէնտէ շալըշտղղըմ էննատէ Մաթիա նէ եարաճագ իտի , թապիյի մէրգումը Գասպար ամճայա եիւք իտէմէզ իտիմ :

Պու սէպէպլէ Մաթիայա , պէնսիզ օլարագ Գարի իլէ պէրապէր օ ճիվարլարտա օյուն օյնամագ իսթէյիպ իսթէմէտիյինի սիւալ իթտիյիմտէ , մէրտ չօճուգ կիւլէրէք ճէվապ վէրիպ :

— Ինէյի սաթըն ալապիլմէք իչին եալընըզ պաշըմա բարա գազանտղղըմ հալտէ բէք մէմուն օլաճաղըմ , տէտի :

Թամ իւշ այ իտի քի Մաթիա իլէ պէրապէր պուլունույօր իտիմ , եանի մէրգում իւշ այտան պէրի սէրպէսթ եաշամագտա օլտուզու հասէպի իլէ արթըգ անլըգտան էօլիւմ հալինտէ , Սէն Մէտար քիլէսէսի տիվարընա տայանմըշ օլարագ կէօրտիւյիւմ պիշարէ Մաթիա տէյիլ իտի . քէզպիք իլք տէֆա կարաֆօլլինին իգամէթ իթտիյի թավան արասընտա , գարաղը քիլիտլի չօրպա թէնճիրէսինին մուհաֆագասընա թային օլունան օ զաիֆ վէ խասթէմիզաճ չօճուզա պէնզէմէյօր իտի . արթըգ աղըմագտա օլան պաշընը իքի էլլէրի իչինէ ալըպ տա մէյիլ մահզուն տիւչիւնմէյօր իտի :

Մաթիանըն պաշ աղըրսը սավոչմուշ , վէ Լիւրսին սօգաղընտաքի թավան իչինտէ տիւչար օլտուզու մահզունիյէթտէն գուրթուլմուշ իտի : կիւնէշ վէ սաֆի հէվա , պիշարէ չօճուզուն սըհհէթի վիճուտինի , վէ մէրուրիյէթիինի մուճիպ օլմուշ իտի :

Սէյահաթըմըզ էննասընտա կիւլիւպ օյնամագտա , հէր շէյ իլէ էյլէնմէքտէ , հէր շէյի հիւսնի նաղար իլէ թէլազգը իթմէքտէ , վէ հիշ շէյլէր իլէ տէրէճէյի նիհայէտէ ժէմնուն օլմագտա իտի . վէլհասըլ պու չօճուգ էզհէր ճիհէթ պէնիմ մույինիմ օլմուշ իտի . պէն անսրը նէ՞ եարաճագ իտիմ , հալիմ նէ՞ օլաճագ իտի . էվվէթ էկէր Մաթիա եանըմտա օլմամըշ օլա իտի , եօրղունլուգ վէ տէրա ու մէշագգա-

Թէ մուգավէմէթ իտէմէյէրէք մահվ օլուպ կիտէճէք իտիմ,
 Մաթիա իթալեան օլուպ, միլլիյէթի իգթիլզարնճա
 դամնը, հալիմ թապիաթլը, վէ ըինճ ու մէշագգաթտան
 չօգլուգ միւթէէսիր օլմաղ իտի. նէթէքիմ պիղիմ մէմլէքէ-
 թին էհալիսի, պիլաքիս հիտտէթլի վէ թիզմէշրէպ տիրլէր,
 — Սէնին մէմլէքէթին նէրէսի տիր, սէնինտէ մէմլէքէ-
 թին վար մը, աէյէճէքլէր:

Պու սիւալին ճէվապը սօնրա վէրիլէճէք օլտուղունտան,
 շիմտիքի հալ Մաթիա իլէ պէնիմ, եէքտիկէրիմիղէ պէնզէ-
 մէմէքտէ օլտուղունտու սէօյլէմէք իսթէտիմ, լաքին պու
 միւպայէնէթի ախլազ, հիւսնի իմթիզաճըմըզա խալէլ վէրմէ-
 տիքտէն մատէ, պիրգաթ տահա թէյեիտ իտիյօր իտի. հաթ-
 տա օգումապ վէ նօթա տէրսի վէրէրէք քէնտիսինի չալըշ-
 տըրտըղըմ գէմանտա պիլէ իմթիզաճըմըզ ասլա խալէլբէզիլ
 օլմայօր իտի. լաքին շուրասը բէք տօղրու իտիքի, Մաթիա
 նօթա տէրսինի գօլայճա էօյրէնտիլի հալտէ, օգումայա պիր
 միւմքին ալըշամատըղընտան, պու պապտէ պէյնիմիզտէ միւ-
 նազաա վագը օլմասը մէլհուգ իտի. զիրա էքսէրիլէն մուալ-
 լիմլէրին միւքէլէֆ օլտուգլարը թէհամիւլտէն պիպէհրէ ի-
 տիմ, մա մաֆիհ պէյնիմիզտէ հիշ պիր միւնազաա զուհուրա
 կէլմէտի, հաթտա հագգալըլըզ պէնտէ օլսա պիլէ (քի էք-
 սէրիտէ էօյլէ օլուր իտի), եինէ Մաթիա ասլա կիւճէնմէզ
 վէ իպլազը հիտտէթ իթմէզ իտի:

Նէ հալ իսէ պէնիմ իրթէ կիւնիւ մատէնէ կիթմէքլիլիմ,
 վէ Մաթիա տալի սէրվէթիմիզի արթըրմազ իչին Գաբի իլէ
 պէրապէր օյուն օյնամազա կիտէճէյի գարարլաշտըրըլաը,
 պու գարարը օլապիլտիլի գատար Գաբիլէ իլզահ իթտիմ քի,
 զէքի հայվան անլամըշ կիպի կէօրիւնտի:

Իրթէ սասպահը Ալէքսինին կիլտիլի ամէլէ էլպիսէսինի
 պէն կիլինիպ հաղըրլանտըմ:

Սօն տէֆա օլարագ Մաթիա իլէ Գաբիլէ թէշէպպիւսաթ-
 լարընտա իճթիլաթ իւզրէ տավրանմալարընը իխթար իթտիք-
 տէն սօնրա, Գասպար ամճա իլէ էվտէն տըշարը չըգալը:

մատենին մէտխալինէ վասըլ օլտուղումուղտա, մէրգում էլի-
մէ պիր ֆէնէր վէրէրէք .

— Էլ յիծէ տըրգաթ էթ, տայիմա արգամ սըրա կէլ,
նէրտիւպանտան էնէրքէն պիր այազը թութմատան օ պիրինի
պըրագմա, տէտի .

Գասպար էօնտէն վէ պէնտէ արգասընտան օլարագ մա-
տէնէ տուխուլ իտիպ իլք կէչիտէ վասըլ օլտուղումուղտա,
մէրգում սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք .

— Նէրտիւպանլարտան էնտիլինտէ գայաճագ օլուրսան
քէնտինի պըրագմայըպ սըգը թութ, զիրա աչաղասը բէք տէ-
րին տիր, տէյիպ թալիմաթընա տէվամ իթտի .

Գալպիմի ալթիւսթ իթմէքտէ օլան պու կիպի իսթարա-
թէ հաճէթ եօգ իտի, գաթէն ֆէնա հալտէ միւթէէսսիր օլ-
մուչ իտիմ. զիրա ինսան՝ միւթէէսսիր օլմագսըզըն զիլայը
թէրք իլէ գարանլըղա, վէ եէր եիւղիւնտէն եէր ալթընա կի-
րէմէզ. պիր սէվզը թապի իլէ պիր գաչ տէֆա արգամա պագ-
տըմ, լաքին գարանլըղ կէչիտին իչինտէն էրէյիծէ իլէրլէմիչ
օլմաղլա, ուզուն պիր օլուգ կիպի կէօրիւնէն կէչիտին ու-
ճունտա բարլայան ըչըք, պուլանըզ կիծէտէ բույի սէմատէ
կէօրիւնէն մահիթապ կիպի պէյազ վէ ուֆագ պիր քիւրրէ
չէքլինտէ կէօրիւնիւյօր իտի. տօզրուսը իթմիչ օլտուղում
մաքինալարի հարաքէթտէն մահճուպ օլարագ, պիր տահա
արգամա պագմայըպ, հէման եիւրիւմէյէ պաչլատըմ .

Պիր մըգտար եիւրիւտիւքտէն սօնրա, Գասպար ամճա
քէլամէ աղազ իտէրէք .

— Իլթէ նէրտիւպանէ վասըլ օլտուգ, կէօղիւնիւ աչ,
տէտի .

Վագաս սիմսիյահ պիր տէլիլին էօնիւնտէ պուլունույօր
իտիք. պանա՝ տէրինլիլի նիհայէթսիզ կէօրիւնէն պու տէլիլին
իչինտէ իսէյալ մէյալ ըչըգլար կէօրտիւմ քի, էօթէ պէրի
կիտիպ կէլմէքտէ, վէ ուղագլաչտըգճանօգթա կիպի ուֆալ-
մագտա իտիլէր. պունլար պիզտէն պիր աղ էվվէլ մատէնէ ին-
միչ օլան իչճիլէրին ֆէնէրլէրի իտի. եիւղիւմիւղէ շարբան

պիր աղբը հէվա , իշծիլէրին միւքեայէմէլէրի սէտասընը , խաֆիֆ վէ տէրին պիր մըրըլթը կիպի գուլաղըմըզա կէթիրթյօր իտի . իւք տէֆա օլարագ թէնէֆիֆիւս իթտիյիմ պու աղբը գօգուլու հէվա , էթէր իլէ մասիւլթ պիր թագըմ եաղլը կագլարտան իպարէթ իտի :

Թաշ նէրտիւպանը էնտիքտէն սօնրա թահտա նէրտիւպանլարը տա էնտիք . սօնրա պիր թաշ նէրտիւպանտէն տահա նուզուլ իթտիյիմիզտէ , ամճա Գասպար :

— Իշթէ պիրինճի թապագայա վասըլ օլտուգ , տէտի , թուղա իլէ քիրէճտէն մամուլ եիւքսէք տիվարլար իլէ , թավանը՝ պիր ատէմին պօյունտան աղ եիւքսէրէք քէմէրլէր իլէ գարալը պիր կէչիտին իչինտէ պուլունույօր իտիք , Փագաթ պագէն էյիլէրէք կէչմէյէ մէճպուր օլտուգ քի , պու տա , եա թավանըն չէօքիւպ ալչալմասընտան , վէ եախօտ զէմինին եիւքսէլմէսինտէն իլէրի կէլմէքտէ իտի :

Գասպար , պու հալին իյղահաթընը վէրմէյէ գալգըչարագ .

— Պու հալ թօբրաղըն եիւրիւմէսինտէն իլէրի կէլիր զիրա տաղըն հէր թարաֆը գաղըլըպ պօչանմըչ օլտուղունտան թօբրագ թապիլի կէօչէր , վէ էկէր հատտէն զիյատէ պասարսա , կէչիտլէրի թաղեիգ իտուպ նիհայէթ երգար , տէտի :

Եէր իւղէրինտէ տէմիր խաթլար վար իտի , վէ կէչիտին եանընտան ուֆագ պիր ըրմագ ագըյօր իտի . Գասպար իյղահաթընա տէվամ իտէրէք :

— Պու ըրմագ քէնտի կիպի էթրաֆընտա պուլունան տիվարլարտան վէ գայալարտան սըզան սուլարտան միւթէչէքքիլ ըրմագճըզլար իլէ պիրլէչիպ , պիր գույունըն տէրունինէ ագար . պու սուլարըն մըգտարը պին , եա պին իքի եիւզ մէթրօ գատար օլուրքի , մաքինա՝ հէր կիւն պու սույք Տիվօն նէհրինէ տէօքմէյէ մէճպուր տըր , զիրա մազալլահ էկէր մաքինա տուրանագ օլուրսա , չօգ կէչմէտէն մատէնի սու պասար , վէ պիզ շիմտի թաս թամամ Տիվօն նէհրի ալթընտա

պուլունմագտայրդ, տէյինճէ, զայրի իխթիյարի օլարագ պիր հարաքէթ իթաիյիմի կէօրիւպ կիւլէրէք .

— Գօրգմա, էլլի մէթրօ տէրինլիքտէ նէհր իւզէրինէ տիւշմէզ, տէտի .

— Ես պիր աէլիք աշըլաճագ օլուրսա՛ :

— Ա, տէլիք աշըլըրսա, լաքին պունըն օ դատար իհթիմալի եօգ տըր, զիրա, նէհրին ալթընտա օն տէֆա կէշիպ տէօնէն տօլամպաճը կէշիտլէր վար . վազաս պազը մատէնլէրտէ սու թուղեանընտան դօրդուլապիլիր, լաքին պուրատա, կըրիչու կազընըն թուլթուշմասըլա, երգըլմագ թէհլիքէլէրինտէն պաշգա պիր չէյ եօգ սուր .

Չալըշաճաղըմըզ մահայէ վասըլ օլունճա, Գասպար ամճա, եարաճաղըմ իշի պանա կէօթէրմէք իսթէյիպ, քէօմիւր իլէ տօլու արապայը պէնիմ իլէ պէրապէր սիւրմէյէ, վէ եօլտա տիկէր արապալարա թէսատիւֆ իտիլտիյինտէ, եան եօլլարա սարըպ տա քէնտիմի նասըլ մուհաֆաղա իտէճէյիմի էօյրէթտի .

Գասպարըն հագգը վար իտի . վագաս պու սէնաթ միւշկիւլ օլմատըղընտան, պիր իքի սաաթ զարֆընտա բէք մահիրանէ տէյիլ իսէ տէ, օլտուգճա էօյրէնաիմ, ֆագաթ իլք տէֆա եարարըմ պիր իշ օլտուղունտան հայըճա եօրղունլուգ հըսս իթտիմ . զիրա իչէ ալըշըգ օլմատըղըմտան քէնտիմի եօրմագլա աճէմիլիյիմին եէրինի տօլտուրմագ իսթէյօր իտիմ .

Հէլէ քի պիր գաշ սէնէտէն պէրու, վէ ալէլիուսուս շուսօն իւշ պլըզ սէյահաթըմ էսնասընտա, վիճուտիմ հէր նէվի եօրղունլուգլարա ալըշմըշ օլտուղունտան, սալա պիր շիքեայէթտէ պուլունմատըմ, էօյլէ քի Գասպար ամճա, պէնիմ բէք էյի պիր չօճուգ օլտուղումու իգրար, վէ կիւնիւն պիրինտէ բէք ուսթա պիր մատէնճի օլաճաղըմը թէպշիլ իլէ պէնի թէյվիք իթմէք իսթէտի .

Մատէնին տէրունիսէ էսմէյէ նէ տէրէճէ արզուքէշ իտի իսէմ տէ, օրատա գալմագտան տա օ տէրէճէ խօշնուտ տէ-

յիլ խտիմ, սըրֆ պիր մէրագտան թահրիք օլունարագ պու մահալի կէօրմէք իսթէմիլ խտիմ, եօխսս պէնիմ մատէնճիլիյէ իսթիտատըմ օլմասըղընը բէք ալա պիլմէքտէ խտիմ:

Պէօյլէ եէր ալթընտա եաշամագ իչին ինսանտա պազը էվսաֆը խուսուսիյէ օլմալը . մէսէլա սիւքիւթ իթմէք, եալընըզըգտան քէյֆ տույմագ, ուզուն սասթլար վէ կիւնլէր քիմնէ իլէ կէօրիւլմէմէք, վէ հիչ պիր էյլէնճէ իլէ մէշղուլ օլմամագ լագըմ խտի քի, պէն իսէ պու խասսէլէրտէն պիւթիւն պիւթիւնէ մահրուլմ խտիմ. պէն՝ տայիմ իւլ էվգաթ կէղկինճիլիք վէ շարգը օգույուպ էյլէնմէքլէ իմրարը էօմր իթմիլ օլտուղուլ հասէպի իլէ . նիմ գարանլըգ իլինտէ աբապամը եուվարլամագլա, վազոն թէքէրլագլարընըն կիւրիւթիւսիւնտէն, կէչիտ քէնարլարընտա ազան տէրէլէրին շարլթըսընտան, վէ մատէնճիլէրին չէքիճլէրի սէտասընտան պաշգա պիր շէյ իշիտիլմէյէն, պէօյլէ պիր էլէմնագ մահալտէ պուլունմագտան բէք զիյատէ միւքէտտէր օլմագտա իտիմ:

Ձաթէն մատէնէ կիրուպ չըգմագ հայլըճա պիր եօրղունլուգ օլտուղունտան, իշճիլէր կիւնտիւղ թաամլարընը օրատա իթմէյէ, վէ պու հալ իլէ, կիւնիւն օն օն իքի սասթընը պու գույունըն տէրունինտէ կէչիլմէյէ մէճպուր տըրլար:

Գասպար ամճանըն պիր դօմշուսը վար խտի, եանի չալըշտըղը մէվգընըն եանընտա պիր արապաճը վար խտի քի, պու առէմ, պէն, վէ տիկէր արապաճըլար կիպի չօճուգ օլմայըպ, պիւաքիս պէյազ սագալը պիր իհթիյար խտի . լաքին պէյազ սագալը տէյօրսամ, եալընըգ բազար կիւնլէրի իչին անլաչըլմալը տըր, եանի եըգանըպ թէմիլղէնտիլի կիւնիւ տիմէք իսթէյօրուլմ . զիրա մէրգուլըն սագալը բազար իրթէսի կիւնտէն պաշլայարագ գարարմայա, վէ նիհայէթ ճումա իրթէսի կիւնիւնէ գատար սիւնիյահ օլմագտա խտի:

Թագրիպէն ալթմըշ եաշընտա օլան պու առէմ, կէնճիլինտէ տօղրամաճը վէ եախօտ տիւրկէր օլուպ, կէչիտլէրի թէշքիլ խտէն տիրէքլէրի եարմագ, անլէրի մուհաֆաղա վէ

լազրժ կէլտիյի հալտէ թամիր իթմէք վազիֆէսի իլէ միւ-
քէլլէֆ իքէն, նասըլսա պիր երգընթը սէպէպի իլէ էլինին իւչ
բարմալը պիրտէն էգիլէրէք, սէնաթընը թէրք իթմէք մէճ-
պուրիյէթինտէ պուլունմուչ իտի :

Խըտմէթինտէ պուլունմուղու մատէն շիրքէթի թարա-
ֆընտան, իհթիյարը մէրգումա ուֆագ պիր մաաչ թախսիս
խտիմիչ իտի, զիրա պու առէմ՝ քէնտի իւչ նէֆէր արգա-
տաչընը մուհագգագ պիր էօլիմտէն գուրթարմագ ուղու-
րունտա իչպու գազայա ուղրամըչ իտի : Պիր գաչ սէնէ մէզ-
քիւր ճիւզվի մաաչ իլէ կէչինտիքտէն սօնրա, գումքանտանըն
ըզհարը իֆլաս իթմէսի սէպէպի իլէ մաաչը քէսիլէրէք հալի
զարուրէթտէ գալմըչ, վէ թըրիւյիր մատէնինէ արապաճըլըլա
կիրմիչ իտի :

Պու առէմ սայըր ամէլէլէրին, վէ պէլքի մատէն միւ-
հէնտիլէրինին վէ ութալարըն պիլմէտիյի պիր չօգ շէյլէրի
պիլտիլինտէն, վէ քէսպ իթմիչ օլտուղու մալիւմաթտէն,
քէնտի իսթէյի իլէ, պիր սուրէթը միւֆիէխիրանէտէ պահս
իթտիլինտէն, մատէնճիլէր՝ քէնտիսինէ մուպլիմ սըֆաթընը
վէրմիչլէր իտի :

Թաամ բայտօսընտան պիլ իսթիֆատէ եէքտիկէրիմիզի
թանըլըպ իւլֆէթ բէյտա իթմիչ իտիք . բէք չարքք տօսթ
օլտուգ, պէն սօրուճը, վէ մէրգում տախի պըգմայըպ սէօյ-
լէյիճի օլտուղունտան, մատէնին իչինտէ տայիմա սիւքիւթէ
ալըչմըչ օլան իչճիլէր, պիզի կէվէզէ թէսմիյէ իթմէյէ պաչ-
լատըլար :

Կէրէք Ալէքսինին հէքեպէլէրինտէն, վէ կէրէք Գաս-
պար ամճանըն վէրտիյի ճէվապլարընտան պիլմէք իսթէտի-
յիմ՝ շէյլէրի էօյրէնէմէմիչ իտիմ՝, զիրա Գասպարա .

— Մատէն քէօմիւրիւ նէ՞ տիր, տէյու սիւալ իթտի-
յիմտէ, տայիմա .

— Մատէն քէօմիւրիւ, մատէն քէօմիւրիւ տիր, եանի
եէր ալթընտան չըգմա պիր նէվի քէօմիւր տիր, տէյու ճէ-
վապ վէրմէքտէ իտի :

Պատասխանար ամճանըն պու վէ պունըն կիպի իւսթիւն քէօ-
 յիւ ճէվապլարը թապիյի պէնի մէմնուն իթմէմէքտէ իտի,
 զիրա Վիթալիս պէնի հէր շէյի թէտզըզ իթմէք, վէ քիւն-
 հինէ վարմայը ալըշարըմըշ իտի, Պու սիւսպի, եանի մատէն
 քէօմիւրիւնին նէ օլտուղունը մուալլիմէ (իհթիյարա) օօրտու-
 ղումտա, մէրգում պանա պիւս պիւսթիւն պաշգա սուրէթտէ
 ճէվապ վէրէրէք:

— Օղլում, մատէն քէօմիւրիւ պաշգա պիր շէյ օլմայըպ,
 իլլա պիւսթիյին ատի օտուն քէօմիւրիւ տիր, Փագաթ սէնին
 վէ պէնիմ կիպի ատէմէր թարաֆընտան, ասըմըզտտքի ա-
 դաճլարը եագըպ քէօմիւր հուսուլէ կէթիթիլէճէք եէրտէ,
 բէք էսկի օրմանլարըն եէր ալթընտա գալմասընտան, թա-
 պիւսթըն, եանի թապիյի եանղընլարըն, վօլքանլարըն, (հը-
 բաբուի), վէ հարաքէթի արղ կիպի թապիւսթըն թէէսիթի
 գուլէթի իլէ քէօմիւր հալինէ կէլմիշ աղաճլար տըր, տէտի:

Պու ճէվապըն իւզէրինէ հայրան հայրան եիւզիւնէ պագ-
 տըզըմը կէօրիւպ, սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք:

— Պու կիւն պու խուսուստա զիյատէ կէօրիւշմէնին սը-
 բասը տէյիլ տիր, շիմտի արապալարըմըզը սիւրմէյէ պագա-
 լըմ, լաքին եարըն քի բազար կիւնիւ սաքին օլտուղում խա-
 նէյէ կէլիպ պէնի կէօր, օրատա սանա ինճէտէն ինճէյէ իյ-
 գահաթ վէրիթիմ. պէնտէ պիր շօգ քէօմիւր վէ գայա բար-
 շալարը վար, պունլարը օթուզ սէնէտէն պէրի քէմալի իհ-
 թիմամ իլէ թօրլամըշըմ քի, պունլար կէօզիւնիւն էօնիւնտէ
 օլարագ, գուլարըն իլէ իշիթտիյին սէօզլէրին հագըգաթընը
 թաատիգ իտիճի տէլիլէր տիր: Պանա մուալլիմ տէյօրլար,
 լաքին կէօրէճէքսին քի մուալլիմ, արջ պիր ատէմ տէյիլ տիր,
 հայաթ հալընըզ ինսանըն էլինտէ տէյիլ տիր, պաշընտատա
 պուլունուր, սէնին եաշընտա իքէն, պէնտէ սէնին կիպի հէր
 շէյի պիլմէյէ մէրագ իթմէքտէ իտիմ, մատէնին իլինտէ եա-
 շամագտա օլտուղումտան, հէր կիւնքի կէօրտիյիմ շէյլէ-
 րին քեաֆֆէսինիտէ թանըմագ պիլմէք իսթէտիթիմ, ճէվապ
 վէրմէյէ թէնէզղիւլ պույուրան միւհէնտիս ուսթալարընա,

վէ գալֆալարա հէր շէյի սօրտում, վէ պու խուսուստան պահա իտէր պազը քիթապլար ասիխ օգուտում,

«Մալիւմ օլան շու գազայա օղրատըգտան սօնրա , պօշ վագթըմ օլմաղըլա , պու վագթը թահսիլի իլմէ սարֆի իթտիմ . էկէր պիր ատէմին կէօրմէյէ կէօղիւ վար տա , պու կէօզէ տէ քիթապլարըն վէրէճէյի տըգգաթ կէօղլիւյիւնի թագարսա , բէք շօգ շէյ կէօրիւր վէ էօյրէնիւր , շիմտի շօգլուգ օգույաճագ վագթիմ օլմատըղը կիպի , իսթէտիլիմ քիթապլարը սաթըն արմագ իչին բարսամ տա եօգ տըր . ֆագաթ պունըլըլա պէրապէր հէնուղ կէօղլէրիմ վար քի , անլէրի տայիմա աշմագտայըմ . եարըն պանա կէլ , պէն սանա էթրաֆընտարի էշեայա նա՛սըլ պօզըպ թէճէսաիւս իտէճէյինի էօյրէտէճէք օլուրսամ , բէք մէմուուն օլուրում :

«Ա՛հ օղլում , մահսուլումար պիր գուլաղա տիւչէն պիր սէօզտէն նէ մանէվի մէյվէլէր հասըլ օլապիլիւր օլտուղունը ինսան քէշֆի իտէմէզ . Պիր կիւն Պէսաֆի մատէնի տէրունինտէ Պըրօնիառ նամ պէօյիւք պիր ալիմին տէտիլի սէօզլէրի իշիթմէքլէ , իլիմ էօյրէնմէք հէվէսինէ տիւշտիւմ , վէ էլհամտիւլլահ պու կիւնքի կիւն , բէֆիղլէրիմտէն զիյատէ պիր շէյ պիլմէքլէ քէնտիմի մէսուտ վէ պահտընար ատա իտէրիմ . նէ հալ իտէ , արթըգ եարըն ուզուն ուզատիյէ կէօրիւշիւրիւզ տէյէրէք իսաթմը քէլամ իյլէտի :

Էրթէսի բազար կիւնիւ , Գատպար ամճայա մուալլիմի կէօրմէյէ կիտէճէյիմի պէյան իթտիլիմտէ , կիւլէրէք :

— Հա՛ հա՛ հա՛ , մուալլիմ գօնուշաճագ ատամ պուլտու , տէյի՞լ մի . . . կիթ օղլում , էկէր արզու իտիյօրսան կիթ , իսթէտիլինէ ինանմագ սէնին էլինտէ տիր , լաքին պիր շէյ էօյրէնտիլին հալտէ , պագ քի մաղրուր օլմայասըն , զիրա էկէր մուալլիմ միւթէքէպպիր վէ մաղրուր օլմասա իտի , բէք կիւզէլ պիր ատէմ օլուր իտի , տէտի :

Իհթիյարը մէրգում , մատէնտէ իշէյէն ամէլէ կիպի շէհրտէ սաքին օլմայըպ , պիր ալ ուզագտա իսալի էսթէբա նամ պիր մահալտէ , վագթըլըլա եըգընթը ալթընտա գա-

լըպ տա վէֆիաթ իտէն պիր մատէնճինին իհթիյար տուլ զէվ-
ճէսի Եանընտա իգամէթ իթմէքտէ իտի : Մուսլիմ, էթրա-
ֆընտա թապիաթըն էլի իլէ գազըլմըջ օլան պիր թագըմ
հէնտէքլէրի հավի պիր մահալտէ, իհթիյար գարընըն իսթի-
ճար իթմիլ օլտուղու մահղէն կիպի պիր գուլիպէնին իչինտէ
պիր օտա քիրալամըջ օլուպ, Եաթաղընը՝ մէղքիւր մահղէնին
գուրուճա պիր թարաֆընա վաղ իթմիլ իտի, մամաֆիհ հէմ-
լագըլըգ տան աղաճ գարիօլանըն այագլարը իւզէրինէ մանթար-
լար պիթմիլ իտի, լաքին տայիմա նէմնագ պիր մահալտէ վա-
գըթ կէչիրէն պիր մատէնճի իչին, պունըն էհէմիլէթի օլա-
մաղ իտի :

Մուսլիմ իչին պուրատա օթուրմագ ֆաիտէտէն խալի
տէյլ իտի, չիւնքի մէրգում, տաղլարըն արասընտա թա-
պիաթտան աչըլմըջ օլան մաղարալար, վէ հէնտէքլէրի զիյա-
րէթ իտուպ թահարրի իթմէքտէ, վէ արգուսընա կէօրէ մա-
տէն քէօմիւրի բարչալարը, տամղար թաչլարը, վէ թաչ քէ-
սիլմիլ նէպատաթը թօբլայըպ, գօլիքսիյօնընը թամսիֆ վէ
թէքսիր իթմէքտէ իտի :

Մէրգումըն խանէսի գարըսընտան իչէրի կիրաիլմտէ,
պէնի իսթիքպալ իտուպ մէսէրրէթիլ պիր սէտա իլէ :

— Հօջ կէլտին օլլում, սէնի իչին պիր Պիուուլատ հա-
զըրլաթտըմ, զիրա կէնճիլին կէօղլէրի վէ գուլագլարը օլտու-
ղու կիպի, պօղաղը տա վար տըր : Էօյլէ քի պիր կէնճ իլէ
տօսթ օլմագ իչին, պունլարըն իւչիւնիւ տէ մէմնուն իթմէք
լագըմ տըր :

Իհթիյարըն Պիուուլատ տէտիլի, քէպասպ քէստանէ տիր
քի, պէյաղ շարասպ իչինտէ ըսլատըլարագ Եէնիր, Պու թաամ,
Սէվէնտէ քէք մագպուլ տըր : Մուսլիմ սէօղիւնէ տէվամ ի-
տէրէք :

— Եէմէքտէն սօնրա գօնուշուրուզ, վէ գօլիքսիյօնըմըտա
սանա կէօսթէրիրմ, տէտի :

Պու « Կօլիքսիյօն » քէլիմէսինի, էօյլէ պիր թէֆախսիւր
իլէ թէլաֆֆուզ իթտի քի, արգատաչլարընըն թայիպ իթ-

տիրելիքինէ հազ վէրտիմ. պու մէրթէպէ քիպր ու զուրուր, միւքէմմէլ պիր միւզէթանէ միւտիւրինատ պիլէ պուլունմազ իտի. մա մափիհ պիլիմ իհթիյարն դօլիքսիյօնը օլտուգճա զէնկին իտի, ետոտ պանա էօյլէ կէօրիւնիւյօր իտի. ուֆադ իրի թաշ վէ քէօմիւր բարչալարը, ուֆազլար թահտալար իւզէրինտէ, վէ պէօյիւքլէր եէրէ վազ օլունմուշ օլտուզու հալտէ, օտայը քեամիլէն իչղալ իթմիշ իտի. վէլհասըլ եիւմի սէնէտէն պէրի, Սէր վէ ճիւվօն տէրէլէրինտէ պուլունան թաշ քէսիլմիշ նէպատաթտան, վէ էրօպայը թապիունըն մահզուզիլէթինի մուճիպ օլան պիր թազըմ նէվատիր ասարը մատէնիլէտէն թօբլամըշ օլտուզու նիւմունէլէրի, քէմալի ֆախր ու միւպահաթ իլէ պանա կէօսթէրի վէրտի:

Իհթիյար, լազըրաը իթմէյէ բէք զիյատէ արզուքէշ օլտուզունտան, հէման քէսթմանէ քէպապընը եէր եէմէզ, քէլտմէ աղազ իտուպ.

— Մատէմ քի մատէն քէօմիւրիւնին նէ օլտուզունու պիլմէք իսթէտին, իմտի տըզգաթըլա աիլնէ, պիր դաշ սէօզ իլէ իյզահ իտէճէյիմ, թա քի դօլիքսիյօնըմտան իսթիֆատէ իթմէյէ միւզթէտիր օլապիլէսին. զիրա անլէր պէնտէն զիյատէ վաղիհ պիր սուրէթտէ իյզահ իտէճէքլէր տիր. պանա մուալլիմ տէյօրլար, լաքին պէն ալիմ պիր ատէմ տէյիլիմ, էյվահ, ալիմ օլմագ նէրտէ պէն նէրտէ:

« Մաքին օլտուզումուզ պու քիւրրէյի արզ, հէր զէման շիմտիքի հալտէ տէյիլ իտի, պիր չօգ ինզըլապաթ կէօրմիւշ տիւր քի, պունա թէպէտտիւլաթը արզ աէնիր. էօյլէ վազըթ օլմուշ տուր քի, իգամէթ իթտիլիմիզ պու արազի, պու կիւնքի կիւն եալընըզ սըճագ ըգլըմլարտա հուսուլէ կէլէն նէպատաթլէ մէսթուր օլմուշ տուր. պատէհու պիր թէպէտտիւլաթըն վուգույի լլէ, մէզքիւր նէպատաթըն եէրինէ, տիկէր պիր թազըմ վէ էվվէլքիլէրտէն ֆարգլը նէպատաթ գայըմ օլմուշ, վէ մուտիսարէն պունլարա տա պաշգա նէվլէր թէլսալիւֆ իթմիշ, վէ պէօյլէճէ եէքտիկէրինի միւթէպզըպէն պինլէրճէ, վէ պէլքի միլնօնլարճա սէնէլէր աէվամ իտիպ

կիթմիշ տիր . վէ իշթէ պու նէպատտաթ վէ աղաճլար երղըն-
թըսը , թէհալիւ վէ թէրէ.քիւպ (լուծուիւ և բաղադրուիւ)
իտէրէ.ք , քէօմիւր մատէնի թապագալարը թէշքիւ իթմիշ
տիր :

« Պու տէտիքլէրիմէ սագըն ինանմամաղլըգ իթմէ յէսին ,
պիր աղ սօնրա գօլիքսիյօնըմտան սանա էօյլէ քէօմիւր բար-
չալարը , վէ պա խուսուս պիր չօգ թաշլար կէօսթէրէճէ յիմ
քի , պունլար մէգքիւր նէպատտաթըն նըշանլարընը , գայիլ օլ-
մազ տէրէճէտէ հայիզ պուլունմագտա տըրլար . իշթէ պիր
ազ էվվէլ տէտիյիմ կիպի մատէն քէօմիւրիւ , նէպատտաթը
մէգքիւրէնին թէճէմիւ իտիպ տէ միւրուրը զէման իլէ թէ-
հավիլիւ իթմիշ օլմալարընտան հուսուլէ կէլմիշ տիր . տիմէք
օլուր քի , մատէն քէօմիւրիւ , էսասէն օտունտան պաշգա պիր
չէյ տէյիլ տիր :

« Պագաթ պու թէճէմմուաթըն նա՞սըլ թէշքիւ իթմիշ
օլտուղունը էլպէթտէ պանա սօրաճագսըն քի , իշթէ պունըն
ճէվապը պիր աղ միւշկիւլ օլաճագ տըր . զիրա ալիմլէր տա-
խի պու պտպտէ հէնուզ ազլէ գարին , վէ գապուլէ շայան
պիր իյղահաթ վէրէմէմիշլէր տիր զանն իտէրիմ : Հաթտա
պէյնլէրինտէ բէք չօգ իիթիլաֆլար վար տըր . մէսէլա պա-
ղըլարըն գավլինճէ , պու նէպաթաթ երղընթըլարը , սուլար
թարաֆընտան տէնիղլէրէ սիւրիւլմիւշ , վէ օրատա պաթթալ
սալլար թէշքիւլ իտէրէ.ք , աղընթըլար վասէթասըլըլա
շուրայա պուրայա աթըլմըլ իմիշ . պիր թագըմը իսէ պունը
գապուլ իթմէյուպ , քէօմիւր թապագալարը , պիր չօգ նէ-
պատտաթ վէ աղաճ երղընլարընտան իպարէթ տիր քի , եէք-
տիկէրինէ ահէսթէ ահէսթէ սէլէֆ (յաջորդէլ) օլունակէլէն
նէպաթըն , օլտուղլարը եէրտէ թօրագ ալթընտա գալմասըն-
տան հուսուլէ կէլմիշ տիր տէրլէր , վէ պունըն իւղէրինէ ա-
լիմլէր էօյլէ հէսապլարա գալըլմըլըլար տըր քի , ինսանըն
աղըլնա խալէլ կէլիւ . շէօյլէ քի , պիր օլմանըն իլինտէ , պիր
հէկտար օտուն քէսիլիպ տէ եէրէ ֆէրշ օլունմասը ֆարզ ի-
տիլսէ , անճագ սէքիղ միլիմէթրօ գալընլըղընտա պիր աղաճ

երգընթըսը թէչքիլ իտէպիլէճէյինի , վէ պու սէքիլ միլի-
մէթրօ սախթինտէ աղաճտա , քէօմիւր հայիննէ թէհամվիււ
խտինճէ , անճադ էրի միլիմէթրօ գալընլըղընտա պիր տամար
հուսուլէ կէթիրէպիլէճէյինի հիսապ իթմիլլէր ար :

Իմտի եէր ալթընտա եիրմի օթուղ մէթրօ գալընլըղըն-
տա մատէն քէօմիւրիւ թապագալարըն թէհաստիֆ օլունու-
յօր . աճէպա պու թապագալարըն թէչքիլի իչին նէ՞ գատար
վագըթ լագըմ օլմուչ տըր , աճէպա նէ՞ գատար զէմանտէ
հուսուլէ կէլմիչ տիր , տէտիրլէրիմի էյիճէ անլայօրտուն ա՞ ,
օրմանլարտարի իրի աղաճլար պիր կիւնիւն իչինտէ պիթիպ
պէօյիւմէլլէր , անլէրին հէր պիրինին պէօյիւյիւպ , քէմալէ
էրմէսի իչին , էն աղաալ եիւզ սէնէ լագըմ տըր . օ հայտէ
օթուղ մէթրօ գալընլըղընտա պիր թապագա թէչէքիլիլ իթ-
մէք իչիւն , այնի մէվգըրտա պէչ պին աղաճըն , եէքտիկէրէ
թէխալիւֆ իթմէսի իյճապ իտէր , եանի պէչ եիւզ պին սէնէ
կէչմէսի լագըմ կէլիր . պու բագղամ զաթէն ինսանըն հայ-
րէթինի մուճիպ օլուր տէյիլ մի , լաքին պու հիսապ տա
տօղրու տէյիլ տիր , զիրա աղաճլար պէօյլէ միւնթաղամէն
եէքտիկէրէ խէլէֆ օլմաղլար : Աղաճլարըն քէմալէ էրիպ տէ
զէվալէ վասըլ օլմալարը եիւզ սէնէտէն զիյատէ սիւրէր , զի-
րա պիր աղաճըն նէվինէ տիկէր պիր նէվ խէլէֆ օլունճայա
տէյին , պիր չօգ ինգըլըպաթ (յեղաչըլում) վէ թէպէտաիւ-
լաթ վագըր օլտուգտան սօնրա , թէքրար նիւչվէնիւմա օլա-
պիլիր , վէ պունտան անլաչըլըր քի . թային օլունան պէչ եիւզ
պին սէնէ բէք աղ տըր , վէ պունտան չօգ զիյատէ պիր
միւտտէթ լագըմ տըր . պու միւտտէթին մրգտարընը քէչֆ
խտէմէմ , վէ պէնիմ կիպի պիր ատէմ իչին պունը արամայա
տա լուղում եօգ տըր . պէն մահղա մատէն քէօմիւրիւ հագ-
գընտա սանա պիր մալիւմաթ վէրմէք , վէ պունը գօլիգսի-
յօնըմ վասէթասըլըլա իսպաթ իթմէք իսթէրիմ , շիմտի ար-
թըզ գօլիգսիյօնը պիրէր պիրէր կէօղտէն կէչիրէլիմ :

Մուսլլիմ իլէ օլան պու միւլագաթըմ եարը կիճէյէ գա-
տար իմթիտատ իլլէտի . մէրգում , պէհէր թաչ բարչասը , վէ

հէր նէպաթըն նըշանէսի խզրէ ուզուն ուզատըյա, վէ թէք-
րար թէքրար իյղահաթ վէրտի . էօյլէ քի, էվվէլա թէհայիւ-
րիւմի մուճիպ օլան շէյլէրի, նիհայէթ եավաշ եավաշ անըա-
մայա պաշլատըմ:

4

Իրթէսի սապահ մատենէ կէլտիյիմիզտէ պիրի պիրիմիզի
պուլտուգ . Ամճա Փասպար մուալլիմէ իրթապէն .

— Նասըլ մուալլիմ, պու չօճուգտան մէմնուն օլտուն
մը, տէտի:

— Էվվէթ մէմունըմ, լաղըրար տիյնէյէճէք դուլազ-
լարը վար, չօգ կէշմէտէն կէօրէպիրէճէք կէօղլէրի տէ օլա-
ճաղընը մէմուլ իթմէքտէյիմ:

— Շիմտիքի հալ գուվվէթլի բազուլարը օլա տահա էյի
օլուր, տէյէրէք, էլիմէ պիր դանճա վէրիպ, իրի պիր քէօ-
միւր բարչասընը եէրինտէն գօրարմազ իշին եարարմըմը թա-
լէպ իթտի, զիրա արապաճըլարըն, պազէն գազմաճըլարա
մուալլէնէթ իթմէլէրի գայիտէտէն տիր:

Սապահլայըն իշէ պաշլատըղըմտան պէրի, արապամը իւ-
չիւնճիւ տէֆա օլարազ Աէնթ-Ալֆօնսէն գույուսընա կէօ-
թիւրիւպ կէրիյէ տէճամէքտէ իրէն, գույունըն տէրունինտէն
տէհշէթլիւ պիր կիւրիւլթի իշիթտիմ քի, մատենտէ շալըշ-
տըղըմ կիւնտէն պէրի պուճըն էմապիւնի իշիթմէմիշ իտիմ,
աճէպա պու կիւրիւլթի ումումի պիր ինհըտում մը իտի .
տըգգաթըլա տինլէտիմ, կիւրիւլթիւ հէր թարաֆտան արս
իտէրէք տէվամ իտիյօր իտի:

Պունըն մանասը նէ իտի, իլք հըսսիյաթըմ բէք միւտ-
հիշ օլտու . հէման գաշմայը տիւչիւնտիւմ, լաքին պէնիմ պու
թէլաշըմա հէր քէսին իսթիհզա իտէճէյինտէն գօրգուպ,

Ֆիրարէ ճէսարէթ իտէմէ, յէրէք օլտուղուժ եէրտէ գալտըմ. քէնտի քէնտիմէ պու կիւրիւլթիւնին խաֆիֆճէ պիր մատէն բաթլամասընտան, վէ պիր արապանըն, գույույա տիւշմէսինտէն իլէրի կէլմիշ օլաճաղընա գանաաթ կէթիլմէյէ չալլըտըմ:

Պու միւլահազատա իքէն, նակէհան պաճաղարըմըն աւասընտան, հիւճիւմտէն գաչան սիւվարի ասքէրլէրի կիպի, պիր պէօլիւք Ֆարէլէրին քէմալի շիթապլա գաչտըղարընը կէօրտիւմ: Պատէհու կէչիտին զէմինի իւզէրինտէ, վէ տիվարլարա չարբմագտա օլան սու չաղըլթըսը կիպի պիր թագըմ կիւրիւլթիւլէր իշիտիլը կիպի օլտուժ. պուլունտուղուժ եէր գուք գուրու օլմաղըլա, պու սու չաղըլթըսը սէտասընա հիշ պիր մանա վէրէմէյօր իտիւմ:

Փէնէրիմի ալըպ եէրէ տօղրու էյիլէրէք պագտըմ, հագըգաթէն սուլըն ագտըղընը կէօրտիւմ քի, պու սու գույուտան թաշարագ կէչիտէ տօղրու եիւքսէլիյօր իտի: Օ վագըթ մէզըիւր տէհչէթիւ կիւրիւլթիւնին, շիտտէթլէ մատէնէ հիւճիւմ իտէն սու թուղեանընտան նէշաթ իթտիյինէ շիւպհէմ գալմատը:

Արապամը տէմիր խաթլարը իւզէրինտէ պըրագարագ տէրհալ ամճա Գասպարըն եանընա գօշտուժ, վէ.

— Մատէնի սու պաստը, տէյու պաղըրտըմ:

— Տիվանէլիք իսթէմէղ, իշինէ պագ:

— Տիվօն նէհրի ալթընտան տէլիք աչըլտը, գաչալըմ ճանըմըղը գուրթարալըմ:

— Պուտալալըղը պըրագ, պէնի թաճիղ իթմէ:

— Ինանմագսան գուլագ վէրտէ պագ:

Հէյէճանըմտան սէսիւմ օ գատար պօղուլմուշ իտի քի, Գասպար ամճա գազմասընը պիր եանա գօշարագ գուլագ վէրտի. կիւրիւլթիւ այնի հալտէ վէ պէլքի տահա շիտտէթլի սուրէթտէ տէվամ իտիյօր իտի: Արթըգ եանըլմամըշիտիք, մատէնէ սու հիւճիւմ իտիյօր իտի: Գասպար ամճա քէնտիւսինի թօբլայարագ:

— Էվվէ՛թ էվվէ՛թ , սու պասսըյօր , դօշ չարըդ օլ , տէ-
յի պաղըրտը ,

Գասպար ամճա պէօյլէ պաղըրտըդ տան սօնրա , հէր վու-
գուաթ տա մատէնճիլէրին իլք հարաքէթի օլան , ֆէնէրինի
գարտըղը կիպի կէչիտտէն եօգարը դօշմայա պաշլատը :

Անճագ օն ատըմ գատար իլէրլէմիլ իքէն , մուալլիմի
կէօրտիւմ րի , կիւրիւլթիւնին սէպէպինի անլամագ մագսա-
տըյըլա եօգարըտան աշաղը էնիյօր իտի : Գասպար , մէրգու-
մա .

— Մատէնի սու պաստը , տէյու հայգըրտըղը կիպի ,
պէնտէ .

— Տիժօն նէհրի տէլինտի , տէր տէմէզ , իհթիյար .

— Գաշմայա պագ , տէյի պաղըրտը :

Սու քէմալի սիւրաթլա եիւքսէլիպ տիզիմիլէ գատար
չըգմագտա , վէ դօշմամըզա մանի օլմագտա իտի : Հէլէքի
նէրտիւպանլարտան բէք ուղագ տէյիլ իտիք , եօգսա եէթիչ-
մէք գապիլ օլմայաճագ իտի . էն էվվէլ մուալլիմ նէրտիւ-
պանըն իլք պասամաղընա վասըլ օլուպ տուրտու , վէ հէնուզ
էօթէ պէրի չալըմագտա օլան իշճիլէրէ :

— Մատէնի սու պաստը , չարըդ գաչընըզ , տէտիքտէն
սօնրա , պիզէ տէ .

— Իպթիտա սիզ չըգընըզ , պէն իհթիյարըմ , նէ գատար
եաշատըմ իսէ եէթէր , տէտի :

Եէքտիկէրիմիլէ նէզաքէթ իտէճէք վագըթ տէյիլ իտի :
Գասպար ամճա էօնէ կէչտի , պէնտէ մէրգումը թէագըպ իթ-
տիմ , մուալլիմ տէ պիզիմ արգամըզտան աղըճըզ կէրիտէ օ-
լարագ կէլտիլի կիպի , պիր գաշ ամէլէտէ պիզէ սալիք օլ-
մագտա իտիլէր :

Պիրինճի կէչիտի իքինճիտէն թէֆրիք իտէն գըրգ մէթ-
րօլըգ մէսաֆէյի , տէրէճէյի նիհայէտէ պիր սիւրաթլա չըգ-
տըզ . լաքին հէնուզ նէրտիւպանըն սօն պասամաղընա վասըլ
օլմագտան , թէրէմիլէ պիր սու տալկասը տէօրիւմէքէ ֆէ-
նէրլէրիմիզի սէօնտիւրտի : Պու էսնատէ Գասպար ամճա .

— Քէնտինիզի սրգը թուժուն, տէյու հայգըրտը :

Պէն իլէ Գասպար վէ մուալլիմ, սույըն շիտտէթը հիւ-
ճիւմիննէ մուգավէմէթ իտէպիլմէք իչին տէրհալ նէրտիւպա-
նըն այագլարընա սարըլտըգ, լաքին արգամըգտան կէլէնէր
սիւրիւլտիւլէր. էկէր պիզ տէ պիրինճի գաթա եագըն օլմա-
յըպ տա, սէրիզ օն գատէմէ աշաղըտա պուլունմուշ օլայը-
տըգ, հիշ շիւպհէ եօգ քի անլէր կիպի մահալ օլաճագ իտիք.
չիւնքի թէրէմիզտէն ագմագտա օլան սու, տէրհալ շիտ-
տէթիլ վէ ճէսիմ պիր սէլ հայինի քէսպ իթտի :

Յագաթ պիրինճի գաթա չըգմագլա գուրթուլամամըշ
իտիք, զիրա մատէնտէն տըշարը չըգապիլմէք իչին, էլլի
մէթըրօլըգ պիր մէսաֆէ տահա գաթ իթմէք լազըմ իտի.
սու պուրասընըտա պասմըշ, վէ ֆէնէրլէրիմիզ սէօնմիւշ օլ-
մաղըլա զիֆիր կիպի պիր գարանլըգ իչինտէ գալմըշ իտիք :

Պու արայըգ մուալլիմ սաքին պիր սէտա իլէ :

— Գուրթուլմայա իւմիւտ եօգ, Ռէմի օղլում, սօն տու-
անը էթմէյէ պագ, տէտի :

Լաքին պու էսնատէ կէչիտին իչինտէ պիզէ տօղրու կէլ-
մէքտէ օլան տէօրթ պէշ ատէտ ֆէնէր կէօրիւնաիւ, գաթէն
սու տիզլէրիմիզէ գատար եիւքսէլմիշ օլմաղըլա, էլիլմէքսի-
զին էլլէրիմիզ սույա պաթըլօր իտի : Պու սու՝ սաքին օլմա-
յըպ շիտտէթիլ պիր սէլ վէ պիր տալկա իտի, թէսատիւֆ
իթտիլի իրի օտուն բարշալարընը, թիւյ կիպի սիւրիւլտիւպ
կէօթիւրէն պու շիտտէթիլ ագընթըլա նա՞օըլ մուգավէմէթ
իտէճէքլէր իտի :

Յէնէրլէր իլէ պիզէ տօղրու գօշմագտա օլան ատէմլէր,
կէչիտտէն կէչիպ տէ նէրտիւպանլարըն եանընա կէլմէք իս-
թէյօրլար իտի, լաքին սույըն ագընթըսընա մուգավէմէթ
իտէմէյէրէք, անլէր տախի մուալլիմ կիպի :

— Գուրթուլուշ եօգ, տէյի հայգըրարագ պիզէ թէ-
գարրուպ իթմիշլէր իտի : Մուալլիմ իտէ :

— Շու թարաֆա կիտէլիմ, տէյու պաղըրտը :

Իչիմիզտէ, էն ազլը պաշընտա վէ քէնտիսինի դայպ իթ-

մէմիչ զանն օլունան մուալլիմ, իլազէյի մէզալ իտէրէք .

— Պիզիմ մէլճայի եէկեանէմիզ, եալընըզ էսկի տէսթ-
կեահար օլապիլիբ, տէտի :

Էսկի տէսթկեահար, հայլի վազըթտան պէրի թէրօ օ-
լունմուչ օլան մատէնին պիր գըսմբ օլուպ, օրայա քիմնէ կիթ-
մէզ իտի . եալընըզ մուալլիմ, ճայիպի մէրազ նէսնէլէր թէ-
հարրի իթմէք իչին արա սըրա մահարի մէզըրիւրի զիյարէթ
իթմէքտէ իտի : Մուալլիմ, ամիրանէ պիր սէտա իլէ :

— Կէրիչէ տէօնիւն, վէ էլինիզտէքի ֆէնէրլէրին պիրինի
վէրին քի սիզի օրայա կէօթիւրէյիմ, տէյու պաղըրտը :

Պաշգա վազըթլար, մուալլիմ պիր լազըրտը իթտիքճէ
հէրքէս իւզէրինէ կիւլէր, վէ եախօտ արգալարընը չէվիրիպ
ալըպ եիւրիւյի վէրիլէր իքէն, չիմտի էն գապատայըլարը
գուվլէթլէրինի ղայպ իտէրէք, պէշ տագըգա էվվէյ սարագա-
յա ալտըզլարը պու պունագ իհթիյարըն սէսինի տույաուգ-
լարընտա, հէքսի պիրաէն ֆէնէրլէրինի մէրգումա ուզաթտը-
լար :

Իհթիյար՝ ֆէնէրլէրին պիրինի էլինէ ալըպ, տիկէր էլի
իլէ տէ գօլումտան չէքէրէք իլէրլէտի . ազընթընըն ազտըզը
ճիհէթէ կիթաիլիմիզտէն, սուհուլէթլէ եիւրիւյէպիլիյօր ի-
տիք :

Նէրէյէ կիթաիլիմիզի պիլմէյօր իտիմ, ֆագաթ նաալը-
սա իւմիւտ իտէյօր իտիմ :

Իհթիյար, կէչիտին իչինտէն պիր գաշ սանիլէ գատար
եիւրիւտիւքտէն սօնրա, տուրարագ :

— Օրայա կիտէճէք գատար վազըթ կօզ, սու բէք սէ-
րի սուրէթտէ եիւքսէլիյօր, տէյու պաղըրտը :

Ֆիլ հագըգա, քէմալի սիրաթլա եիւքսէլմէքտէ օլան
սու, տիզլէրիմտէն կէօյսիւմէ գատար չըզմըչ իտի : Իհթիյար,
սէօզիւնէ տէվամ իլէ :

— Պիզ քէնտիմիզի եիւքսէրէք, եանի եօզուչ եօզարը
պիր քէօչէյէ աթմալըլըզ տէմէսի իլէ, Գասպար ամճա :

— Էյ սօնրա, տէտի :

— Սօնրասը չու քի , եօգուչ եօգարը պիր քիչէտէ պու-
լունուրսագ սու պիզի սիւրիւքլէյիպ կէօթիւրէմէզ :

Վագաա պէօյլէ պիր գօվուղա աթըլմագ , պիր չըգմազ սօգաղա կիրմէք կիպի իտի իսէ տէ , լաքին պիզիմ պէքլէյէճէք , վէ մահալ ինթիխապ իտէճէք վագթիմիզ եօգ իտի . եա բէք եագքնտա պուլունան պիր գօվուղա ճան աթմագլա , ֆիրար իթմէյի իւմիւտ իթմէք իչին պիր իքի տագըգա վագըթ գազանմագ , եախօտ սույըն իչինտէ եիւրիւմէյէ տէվամ իլէ , պիր գաչ տագըգա զարֆիւնտա պօղուլարագ մահվ օլմագ լագըմ իտի :

Ինթիյար , պիզի գօվուղա սօգու վէրտի , արգատաչարըմըգտան իքիսի , կէչիտին իչինտէ եօլլարընա տէվամ իտուպ , պիր տահա մէյտանէ չըգմատըլար :

Օ) անտէ գալպիմիզտէ հայաթ հըսսը ույանարագ , գաչմայա պաչատըղըմըգտան պէրու գուլագլարըմըզը սաղըրլատաճագ տէրէճէտէ իչիթմէքտէ օլտուղումուղ , վէ մուախխարէն տույամատըղըմըզ կիւրիւթիւլէր , բէք տէհչէթամիզ սուրէթտէ թէքրար իչիտիմէյէ պաչլատը : Սուլարըն թուղեանը , սըգըչմըչ օլան հէվանըն բաթլամասը , տիվարընտէստէքլէրի օլան տիրէքլէրին գըրըլմասը , վէ եըգընթը սէտալարը գուլագըմըգա ագսէնտաղ օլուպ , ազիմ պիր տէհչէթէ կիրիֆթար օլմուչ իտիք , խիւլասայի քէլամ մատէնին տէրունինտէ էօյլէ տէհչէթամիզ շամաթալար , օ մէրթէպէ հավիւնաք կիւրիւթիւլէր իչիթտիք քի , արթըզ քէնտիմիզի մահվ օլմուչ պիթմիչ գըյաս իտէրէք , հէր պիրիմիզ :

— Սու թուֆանը տըր :

— Գըյամէթ կիւնիւ տիր :

— Եա Բապպիմ , պիզէ մէրհամէթ էթ , սէօլլէրինի սէօյլէյիպ տուրույօր իտիք :

Փագաթ գօվուղա կիրտիյիմիզտէն պէրու , էօյլէ պիր թագըմ պէյհուտէ ֆէրեսա ու ֆիղանլէրէ թէնէզզիւլ իթմէյիպ , քէմալի սիւքիւթ իւզրէ պուլունան մուալլիմ , քէլամէ աղազ իտէրէք :

— Զօճուգլար, քէնտիմիղի եօրմայալըմ, էկէր պէօյէ էլլէրիմիղլէ այագլարըմըղլա ասըմըշ գալաճագ օլուրսագ, չօգ կէչմէտէն գուվլէթիմիղի ղայպ իտէրէք մահվ օլուրուղ իմտի օլապիլտիյի գատար պուրատա պարընապիլմէք իչին, գօլայճա գաղըլապիլիւր օլան շու գայալըղըն իչինտէ, իսթի-նատ իտէճէք նօգթալար գաղըմալըլըղ, տէտի:

Մուալլիմին վէրտիյի նասիհաթ բէք կիւղէլ իտի իտէ տէ, լաքին իճրասը միւշկիւլ իտի, զիրա հիշ պիրիմիղին գաղմասը եօղուտու, հէքիմիղ եալընըղ ֆէնէրլէրէ սարըլարագ ավատանըգլարըմըղը թէրք իթմիշ իտիք: Մուալլիմ սէօղինէ տէվամ իտէրէք:

— Ֆէնէրլէրիմիղին գանճասըլըլա գաղըլապիլիւրիղ, տէտի:

Հէրքէս քէնտի ֆէնէրինին տէմիր գանճասըլըլա թօքրաղը գաղըմայա պաշլատը. պու մուամէլաթ բէք միւշկիւլ իտի: Պուլունտուղումուղ գօլուղ բէք տիք վէ գայլան օլտուղու հասէպի իլէ, պիր քէրէ գայըպ տիւշտէք, մահվ օլաճաղըմըղ տէրքեար օլտուղունը տիւշիւնիւպ, օլանճա գուվլէթ վէ մէհարէթիմիղի ճէլպ, վէ քէմալի տըգգաթ իլէ չալըմայա պաշլատըղ. շէօյէ քի պիր գաշ տագըգա զարֆընտա, հէրքէս այաղընը գօյապիլէճէք գատար պիր տէլիք աշմաղա մուվաֆֆագ օլտու:

Պու մուհիմ իշի պիթիրտիքտէն սօնրա պիրագ նէֆէս ալըպ եէքտիկէրիմիղի թանըլապիլտիք. եէտի քիշի իտիք, եանի իհթիյար, անըն եանընտա պէն, Գասպար ամճա, Բաթէ, Գօմպէրու վէ Պէրկունու նամ իւշ գաղմաճըլար, վէ Գառօրի իսմինտէ պիր արսպաճը: Տիկէր իշճիլէր կէչիտին իչինտէ ղայպ օլմուշլար իտի:

Մատէնին տէրունինտէ կիւրիւլթիւ, թարիֆի նագապիլ պիր շիտտէթ իլէ տէվամ իտիյօր իտի:

Հէրիմիղ սօն տէրէճէ պիր տէհէթէ կիրիֆթար օլմուշ, վէ շաշըմըշ օլուպ, եէքտիկէրիմիղին եիւղինէ պագըպ, կիւյա իյղահաթ թալէպ իտիյօր իտիք: Իշիմիղտէն պիրի:

— Տիւնեայր մահով խոնհաւ սու թուփանը տըր, տէտիյի կիպի, պիր տիկէրի տէ .

— Տիւնեանըն սօնու տըր, տէտի, Պիր պաշգասը տա .

— Հարաքէթի արզ տըր, տէմէսի իլէ, պիր տէօրտիւն-ճիւ տախի .

— Մատէնին բէրիսի տիր քի, հիտտէթլէնմիշ օլտուղուն-տան ինթիգամ ալմագ իսթէյօր, տէտի, Պէնանէ .

— Տիվօն նէհրի տէլինմիշ տիր, տէտիմ .

Ձիրա պէն տայիմա պու իթիգատտա պուլունույօր ի-տիմ .

Իհթիյար իտէ՝ հիշ պիր էֆքեար պէյան իթմէյիպ, սը-բայըլա հէր պիրիմիլին եիւղիւնէ պագմագտա, վէ հէրքէս պիրէր կէօնա էֆքեար պէյան իթտիքճէ ումուղլարընը սիրք-մէքտէ իտի . մէրգում, հիշ պիր թէհլիքէ եօգ կիպի սաքին պիր հալտէ պուլունույօր իտի . նիհայէթ քէլամէ ազազ ի-տէրէք .

— Հիշ շիւբէ եօգ, պու սու թուղեանը տըր, տէտի .

— Հարաքէթի արզ սէպէպի իլէ օլմալը .

— Մատէնին բէրիսի թարաֆընտան տըր .

— Էսկի տէսթկեահլարտան կէլիյօր .

— Խայր, Տիվօնըն ալթընտան պիր տէլիք աչըմըշ տըր, տէյէրէք, հէրքէս պիրազ էվվէլ սէօյլէմիշ օլտուղու սէօղլէ-րի թէքրար իլլէյօր իտի .

Իհթիյար տախի սէօղլիւնի թէքրար իտէրէք .

— Պու սատէճէ պիր թուղեան տըր, տէմէսի իլէ, պիր գաշ քիշի պիրտէն .

— Բէք ալա, լաքին նէրէտէն կէլիյօր, տէտիլէր .

— Նէրէտէն կէլտիլինի պիլմէմ, անճագ մատէնին բէ-րիսի թարաֆընտան կէլիյօր տէմէնին, տիվանէլիք օլտուղու-նու պիլըրիմ . էսկի տէսթկեահլարտան կէլիյօր տէմէք տէ պօշ սէօղ տիր, զիրա էկէր էօյլէ օլայըտը, եայընըզ իւշիւնճիւ թապագայա սու պամարշ օլաճագ իտի, լաքին շիւնի էքինճի վէ իւշիւնճիւ գաթլար տա հէք սու իլլինտէ պուլունույօր .

սույրն՝ աշաղբտան եօգարը չըգմայրզ , իլլա եօգարըտան աշաղա էնտիլինի էլպէթտէ պիլիրսինիզ :

— Նէհրտէն տէլիք աչըմը յար :

— Թապիլի օլարագ պէօյլէ պիր տէլիք աչըլամազ :

— Հարտքէթի արղտան նէշաթ իթմէ՞զ մի :

— Պիմէ յօրում :

— Մատէմ՝ քի պիլմէ յօրսանըզ , սուսընըզ :

— Պէնիմ պիլտիլիմ , պու հալ պիր սու թուղեանը էսէրի տիր , վէ էն ֆէնասը տա շու տուր քի , պու թուղեան եօգարըտան կէլիօր :

— Օնա նէ չիւպհէ , չիւնքի սու պիլիմ արգամըղտան կէլտի :

Գուրու պիր մահալէ չըգտըղըմըղտան պերի , գալպիմիղէ պիր տէրէճէյէ գատար էմիլիէթ կէլմիլ օլմաղլա , արթըգ իհթիլարըն սէօլլէրինէ չօղլուգ գուլագ ասան օլմայօր իտի . հաթտա արգատաշարըմըղտան պիրի սիթէմ՝ եօլլու մէրգումա խիթապէն :

— Պիղտէն ղիյատէ պիր շէյ պիլմէտիլին անլաչըտը , արթըգ պիլկիծլիք թասլամա , տէտի :

Մուալլիմ թէհլիքէ էանասընտաքի կէօսթէրտիլի մէթանէթ սայէսինտէ քէսպ իթմիլ օլտուղու թէէսիրի ղայալ իթմիլ օլտուղունտան , իտտասսընտան վազ կէչիպ սիւքիւթ իթտի :

Նէքտիկէրիմիլին սէօղիւնիւ տույապիլմէք իչին պաղբըրարագ լագըրտը իթտիլիմիլ հալտէ , էլան հիւքմ իտէն կիւրիւթիւ արասընտան սէսիմիլ իչիտիլմէյօր իտի . իհթիլարըն եանընտա պուլունտուղումտան , պանա :

— Պիր ալ սէօյլէ պագալըմ , տէտի :

— Նէ՞ սէօյլէ յիմ :

— Նէ իսթէրսէն սէօյլէ , աղընա կէլէնի սէօյլէ :

Պիր գալ սէօլ սէօյլէտիլիմտէ , մէրգում :

— Շիմտի եսվալ լագըրտը էթ , հա՛ շէօյլէ , տէմէսի իլէ , Բաթէ նամ՝ գաղմաճը :

— Մուսալիմ, չըլտըրտը՞ն մը, տէտի :

— Գօրգունտան ագլընը գաչըրտը՞ն մը :

— Քէնտինի էօլի՞ մի զանն խոխօրսուն :

— Պէնիմ զաննըմճա արթըզ սու պուրայա գատար չըգմայաճագ, վէ հիչ օլմազսա պօղուլարագ էօլմէյէճէյիլ, տէտի :

— Սէն նէ՞ տէյօրսուն պագալըմ, մուսալիմ :

— Ֆէնէրինէ պագ :

— Նէ՞ վար, Ֆէնէրիմ եանըյօր :

— Ատէթ իւղըէ՞ մի եանըյօր :

— Խայր, ալէվի շիտտէթլի, լաքին գըսա :

— Կըրիչու կազը՞ մը վար :

Մուսալիմ. - Խայր, նէ կազտան, վէ նէ տէ սույըն եիւքսէլմէսինտէն գօրգումուզ եօգ տուր :

— Պիւլիւճիւլիւք իսթէմէզ :

— Պէն պիւլիւճիւլիւք իթմէյիպ հագըգաթը հալի սէօյլէյօրում. շիմտի պիզ, հէվանըն հապս օլունտուղու պիր մահալտէյիզ քի, հէվանըն թագեիզի, սույըն եիւքսէլմէսինէ մանի օլուր. հէվա՝ սուլարտան թաագիպ օլունարագ պու կէշիտին իչինէ տօլմուշ տուր, վէ արգասը գաբալը օլտուղունտան պուրատա թագեիզ օլունույօր, վէ իշթէ պու թագեիզ սույըն եիւքսէլմէսինէ մանի օլմագտա տըր :

Իհթիյարըն պու իյզահաթը արգատաշլարըմ թարաֆընտան գապուլէ շայան կէօրիւնմէյիպ, պէյնլէրինտէ պիր մըրըլթը բէյտա օլուպ, պիրի :

— Ալ սանա պուտալաճա պիր սէօզ տահա, մէկէր սու հէվատան գուվլէթլի տէյի՞ մի տիր :

Մուսալիմ. - Էվլէթ միւսիւ, սերպէսթ օլտուղու վագըթ տէտիյինիզ կիպի տիր, լաքին գատէհինի պաշ աշարա տօլու պիր գօվա սույա պաթըրաճագ օլուրսան, սու գատէհին ալթընա գատար չըգա՞ր մը, չըգմագ, տէյի՞ մի, պօշ պիր եէր գալըր. իշթէ օ պօշուղու մուհաֆազա իտէն հէվա տըր, պուրատա տա թըպզը էօյլէ տիր, պիզիմ պուրատա պուլուն-

տուղումուզ եէր , ատէթա գատէհին այթը օյմաղլա , սույըն պուլունտուղումուզ մահայէ գատար եիւքսէլմէսի միւմքին օլամազ :

Գասպար ամճա . - Էվվէթ , տէտիյինի անլայօրում , արգատաշլարըմըն սէնի իսթիհզա իթմէյէ հագգլարը եօգ տուր , էվվէթ սէն պիզիմ պիլմէտիյիմիզ շէյլէրի պիլլիօրսուն :

Քառօրի . - Օ հալտէ գուրթուլտուգ տէմէք տիր :

Մուսլլիմ . - Պէն գուրթուլտուգ անմէտիմ , սուտան պօղուլմայաճաղրզ տէտիմ , վէ պունը տա սիզէ գաթիյէն վատ իտէպիլիրիմ . զիրա պուլունտուղումուզ գօվուղըն տէօրթ եանը գաբայը օլտուղունտան , հէվա տըշարը չըգամազ , վէ պիզի պօղուլմագտան գուրթարան տա պու տուր . մա մաֆիհ պու հալ տալի մէվթիմիզի մուճիպ օլապիլիր . հէվա պուրաճըգտա հապս օլուպ տըշարը չըգամազ օլտուղու կիպի , պիզտէ մահըուս պուլունմագտա , վէ տըշարը չըգամամագտայրզ :

— Շայէտ սուլար չէքիլէճէք օլուրսա :

— Չէքիլէճէք մի պագալըմ . պուրասը իհթիմալտէն պաիտ տիր . պունը պիլմէք իչին , էվվէլ էմիրտէ սույըն պուրայա նա՛սըլ վէ նէրէտէն կէլտիյինի պիլմէք իգթիզա իտէր . Պու նօգթայը քի՛մ իյզահ իտէպիլիր :

— Լաքին սէն՝ պիրազ էվվէլ սու թուղեանը տըր տէյօր իտին :

— Էվվէթ , թուղեան տըր , պունա շիւպհէ օլունանաղ . Ֆագաթ նէրէտէն կէլլիօր . Տիվճըն սուլարը՞ մը թաշտը , Ֆուրթունա՞ մը տըր , եախօտ հարաքէթի ա՞րզ մը վուգու պուլտու . պունլարըն հանկըսը վուգու պուլտուղու տըշարըտա պուլունան պիլէ պիլիր , պիզ իսէ պուրատա գաբանըպ գալմայա մէճպուրըզ :

— Աճապա շէհիր խարա՛պ մը օլտու :

— Իհթիմալ տըր . . .

Պիր տագըգա գատար օրթալըզը տէհշէթամիզ պիր սիււթ իսթիլա իթտի :

Սուլարըն չաղըլթըսը քէսիլմիչ օլուպ, եալընըզ վագըթ վագըթ թահտէլ արզ կէօք կիւրլէմէսի կիպի սէտալէր իչիտիլմէքտէ, վէ պիր նէվի սատմէլէր հըսս իտիլմէքտէ իտի, իհթիյար սիւքիւթի գաթ իտէրէք:

— Մատէն թէքմիլ սու իլէ տօլմուչ օլմալը, զիրա արթըգ սու հիւճիւմ իթմէյօր:

Բատէ. - (Մէյուսանէ.) Ահ Մարիյուս, տէյու հայգըրտը:

Մարիյուս, Բատէնին օղյու օլուպ, իւչիւնճիւ թապագատա չալըչան մատէնճիլէրտէն իտի. շիմտիյէ գատար եալընըգ քէնտի նէֆսինի մուհաֆազա իթմէք հըսսը, էվլատընը տիւչիւնմէյէ միւսատտէ իթմէմիչ իտի, լաքին իհթիյարըն «Մատէն սու իլէ տօլմուչ օլմալը» սէօղիւ, էվլատը հագգընտա օլան մուհապէթըր քէտէրանէյի ույանտըրմըչ օլմաղըլա, թէքըրար վէ տիլսըրաչանէ պիր սէտա իլէ:

— Մարիյուս, Մարիյուս, տէյու պաղըրտը:

Հիչ պիր ճէվապ վէրիլմէտի, հաթտա սէտասընըն աքսի պիլէ իչիտիլմէտի, եալընըզ պիր սանիյէ սիւքիւթտէն սօնրա, մուալլիմ՝ ճէվապ վէրիպ:

— Իհթիմալ քի օտա եիւքսէրէք պիր մահալ պուլուպ սըղընմըչ տըր, եիւզ էլլի քիչինին պիրտէն պօղուլմասը քէք տէհչէթամիզ հալ տըր, ճէնապը Ալահ պուսըր ճայիզ կէօրմէզ, տէտի:

Իհթիյար, պու սէօղիւ իւմիւտսիզ պիր սէտա իլէ սէօլէյօր կիպի քէչֆ իթտիմ. ֆիլ հագըգա օ սապահ էն ագալլ եիւզ էլլի քիչի մատէնէ էնմիչ իտի: Պունյարտան գաչ քիչի գաչըպ գուրթուլապիլմիչ, եախօտ պիզիմ՝ կիպի պիր մէլճա պուլմայա մուվաֆֆազ օլմուչ իտի, իհթիմալ քի արգատաչլարըմըգ քեսամիլէն պօղուլուպ թէլէֆ օլմուչլար իտի:

Արթըգ հիչ քիմնէ պիր սէօղ սէօլլէմէյէ ճէսարէթ իտէմէյօր իտի:

Լաքին պիզիմ՝ պուլունտուղումուզ հալտէ, շէֆգաթ ու մէրհամէթին գալպլէրէ հիւքմ, վէ եախօտ ֆիքիլլէքէ տէլալէթ իտէմէյէճէյի թապիլի իտի:

Պիր մրգատար սիւքիւթ տէն սօնրա , Պէռկունը քէլամէ ա-
ղազ իտուպ :

— Էյ պիզ շիմտի նէ՞ եարաճաղըզ , տէտի :

— Նէ՞ եարմագ իսթէրսին :

Մուալլիմ . - Պէքլէմէքտէն պաշգա եարաճագ իշիմիզ
եօզ տըր :

— Ֆագաթ նէ՞յի պէքլէյէճէյիզ :

— Պէքլէմէք , պաշգա շարէ եօզ , պիզի արշարըտան
թէֆրիզ իտէն էլլի մէթրօ մէսաֆէյի , ֆէնէրինին գանճա-
սըլըլա տէլմէք մի իսթէյօրսուն :

— Ֆագաթ պիզ պուրատա աճըգտան էօլէճէյիզ :

— Թէհլիքէնին էն պէօյիւյիւ աճըգտան էօլմէք տէյիլ
տիր :

— Ա՛հ մուալլիմ , պիզի գօրգուտույօրսուն , սէօյլէ պա-
գալըմ էն պէօյիւք թէհլիքէ հա՛նկըսը տըր :

— Ինսան՝ պիր տէրէճէյէ շատար աճըղա տայանապի-
լիր : հայը սէնէլէր էվլէլ պիր մատէնին սու պասմասըլըլա
իշնիլէր պիզիմ կիպի պէօյլէճէ , եիրմի տէօրթ կիւն մատէ-
նին իշինտէ աճ աճընա գալըպ թահամիւլ իտէպիլտիքլէրինի
պիլիրիմ պու հալ , էսկի վագըթլարտա մէզհէպ մուհարէ-
պէլէրի էսնասընտա վուգու պուլմուշ տըր : Նիմտի անլայօր-
սունուզ ա՛ , պէնի գօրգուտան մատտէ աճըզ տէյիլ տիր :

— Մատէմ քի սուլարըն եիւքսէլմէյէճէյինէ էմինսին ,
օ հալտէ նէ՞տէն գօրգույօրսուն :

— Պաշընըղտա պիր աղըրըզ հըսս իտէյօ՞րմուսունըզ ,
գուլաղընըզ էօթէյօ՞րմու , գօլայ նէֆէս ալապիլլիյօ՞րմուսը-
նըզ , պէն ատէթա թէնէֆֆիւս իտէմէյօրում :

— Պէնիմ պաշըմ աղըրյօր :

— Պէնիմ տէ եիւրէյիմ պուլանըյօր :

— Պէնիմ գաֆամըն իշինէ քիւլիւնք վուրույօրլար կիպի
պիր շէյ հըսս իտիյօրում :

— Պէն պիւս պիւթիւն սէրսէմ պիր հալտէ պուլունու-
յօրում :

— Իշթէ պէնիմ՝ թէհիլքէ տէտիլիմ տէ պու տըր . պու հէվանըն իչինտէ նէ գատար վագըթ եաշայապիլիլիլիլ, պիլմէմ, էկէր ալիմ օլմուշ օլայըտըմ, պուրասընը սիզէ սէօյլէր իտիմ . հալ պու քի պիլմէյօրում, անճագ շու նօգթա մալիլմ տիր քի , պիլ շիմտի օթուզ պէշ գըրգ մէթրօ սու ալթընտա պուլունույօրուզ . տէմէք օլուր քի հէվա տէօրթ պէշ գաթ թաղեիգ ալթընտա տըր , վէ պէօյլէ պիր հավատէ նա՛սըլ եաշայաճաղըմըզը պիլմէք լաղըմ տըր . իհթիմալ քի պունը պիլզգաթ նէֆսիմիզտէ թէճըիւպէ իտէրէք էօյրէնէճէլիլ . թէէսիւֆէ շայան հալ :

Հէնուզ թաղեիգի հէվա հագգընտա ասլա պիր ֆիքր հասըլ իթմէմիշ օլտուղումտան , իհթիյարըն սէօյլէրինտէն ֆէնա հալտէ գօրգմայա պաշլատըղըմ կիպի , արգատաշլարըմ տաիի պու պտպտէ պէնիմ գատար ճահիլ օլմալարըլլա անլէր տէ աղիմ խէվֆ ու տէհշէթէ կիրիֆթար օլտուլար :

Իհթիյար , պուլունտուղումուզ հալի տէհշէթիշթիմալի բէք ալա պիլտիլի իլէ պէրապէր , պու թէհիլքէյէ գարշու միւտաֆաս , վէ մուհաֆազայի նէֆսիմիզին վէսայիթիինի տիւշիւնէրէք :

— Շիմտի պիլիլիմ իլք եաբաճաղըմըզ շէյ , պուլունտուղումուզ մէվգըտա ուղուն միւտտէթ գալապիլմէքլէ , սույըն իչինէ տիւշմէմէք իչին պիր թէտպիր իթիլօաղ իթմէք տիր :

— Իշթէ այագլարըմըզը վազ իթմէք իչին տէլիլէլը աշտըգ ա՛ :

— Լաքին պու վաղիյէթտէ եօրո՞ւլմայաճագմըսընըզ զանն իտիյօրսունուզ :

— Տէմէք քի , սէնտէ պիլիլիմ պուրատա չօգ գալաճաղըմըզը զանն իտիյօրսուն , էօյլէ՞ մի :

— Պէն պիլիլիմիլիմ :

— Էլպէթթէ պիլզէ եարտըմա կէլէճէքլէլ :

— Օնա նէ՞ շիւպհէ , ֆագաթ միւզթէտիր օլապիլէճէքլէր մի , եախօա խէլասըմըզ իչին նէ՞ զէման իշէ թէշէպպիւս տէպիլէճէքլէլ , պու նօգթայը եալընըզ եէր իւզէրինտէ օ-

լանլար պիլիո : Պիզ իսէ եէր ալթընտա պուլունտուղումուզ-տանն , քէնտիմիդի պուլունտուղումուզ մէվզըտա օլապիլիսիյի դատար դավի թուլթմայա սայ իթմէլիյիզ , զիրա էկէր իշիմիզտէն պիրի դայաճագ օլուրսա , գուրթուլուշու օլամազ :

— Օ հալտէ եէքտիկէրիմիզէ պապլանմագ լազըմ կէլիր :

— Էյի ամմա , իք նէրէտէ :

— Եէքտիկէրիմիզին էլինտէն թուլթալըմ :

— Պանա գալըրսա տէրիմ քի , պու գօվուղուն իւզէրինտէ մէրտիվէն կիպի դատէմէլէր գազմալըլըք . եէտի քիշլիյիզ , իքի պասամագ գազըաըղըմըզ հալտէ , պիրինտէ տէօրթ , վէ տիկէրինտէ իւշ քիշի օթուրապիլիլիլի :

— Նէ իլէ գազըմալը :

— Էօյլէ եա՛ , նէ գազմամըզ , վէ նէ տէ ուճու քէսկին տէմիրլէրիմիզ վար :

— Ֆէնէրլէրիմիզին գանճալարըլա եումուշագ եէրլէրինի գազըրըզ , սէրթ եէրլէրինի տէ պըշագլարըմըզը իսթիմալ իտէրէք եօնարըզ :

— Միւմքիւն տէյիլ տիր :

— Միւմքիւն տէյիլ տիր տէմէ Բաժէ , պուլունտուղումուզ շու հալտէ հէր շէյ միւմքին տիր . հայաթըմըզը գուրթարմագ իշին հէր շէյի եարմալըլըզ , զիրա էկէր իշիմիզտէն պիրի ուլուեաճագ օլուրսա , մահվ օլաճագը շիւպհէսիլ տիր :

Իհթիյար , սուգ գանլըլըզը վէ վէրտիյի թալիմաթլար իլէ իւզէրիմիզէ պէօյիւք պիր թէէսիր վէ նուֆուզ բէտա իթմիշ իտի , պու թէէսիր կիթտիքճէ արթըլօր իտի : Իշթէ շէճաաթ գալպիլէնին հիւննի սէմէրէսի , պիլիմ գօրգու սէպէպի իլէ գուվվէյի մանէվիլէմիզ մահվ օլմուշ իքէն , իհթիյարըն մանէվի գուվվէթինին , թէհիլքէ իլէ օղրաշտըղընը կէօրիւյօր իտիք :

Տէրհալ իշէ գաշլատըզ , զիրա իպթիտայի էմիլտէ պուլքի պասամագը գազըմագ լուզումի աշիքեար իտի : Բահաթճա օթուրապիլմէք շէօյլէ տուրսուն , հիշ օլմագսա էօնիւմիւզտէքի կիրտապա եուվարլանմամագ իշին միւմքիւն մէրթէպէ

եէրլէշմէմիզ լազըմ՝ իտի . եանմազտա օլան տէօրթ ատէտ
Ֆէնէրլէրիմիզին ըըղըր օլապիլտիլի գատար զիյա վէրիյօր իտի .

Իհթիյար . - Էօյլէ պիւր եէր պուլարմ՝ քի , գազըմասը
միւշկիււլ օլմասըն :

Ամճա Գասպար . - Պէնի տինլէ յինիզ , սիզէ պիւր թէք-
լիֆիմ՝ վար , էկէր իչիմիզտէ ազլը պաշընտա պիրի վար իսէ ,
օտա մուալլիմ՝ տիր . պիզ ազլըմըզը զայպ իթմիշ օլտուղու-
մուզ հալտէ , օ քէնտի ազլու շուուրընը զայպ իթմէտի . Պու
լիտ ատէմին գալպի տէ կիւզէլ տիր , օտա վազթըըլա պի-
զիմ կիպի գազմանը իտի . Պունտան գաթի նաղար պիզտէն
զիյատէ իշ պիլէն օլտուղունտան , անը պու ամէլիյաթըմըզա
րէյիս ինթիխապ իտէլիմ՝ , վէ էմրինտէն տըշարը չըգմայարմ՝ ,
տէմէսի իլէ , գապա վէ ատէթա հայվան չէհրէլի օլար Գառօ-
րի նամ իշճի , սըըրըգճասընա իթիրազէ գալզըլըպ :

— Պէնիմ մուալլիմտէն զիյատէ էհլիլէթիմ՝ վար , պէնի
նիլի՛ն րէյիս ինթիխապ իթմէյօրտունըզ , էկէր արապանը օլ-
տուղու իչին րէյիս օլույօրսա , պէնտէ արապանըյըմ՝ , տէտի :

— Սո՛ւս , հայվան , պիզ արապանը իսթէմէյօրուզ , ա-
տէմ իսթէյօրուզ , վէ իչիմիզտէ տէ ծնտան էհլիլէթիլի ատէմ՝
եօզ տըր :

— Ֆազաթ տիւն պէօյլէ սէօյլէմէյօր իտինիզ :

— Տիւն , պէնտէ սէնին կիպի հայվանըն պիրի իտիմ՝ ,
պէնտէ տիկէրլէրի կիպի մուալլիմին իւզէրինէ կիւլմէքտէ ի-
տիմ՝ , վէ անըն պիզտէն զիյատէ իշ պիլիր օլտուղունը իլթի-
րաֆ իթմէք իսթէմէյօր իտիմ՝ , լաքին պու կիւն պիզէ րէյիս
օլմասընը թալէպ իտէրիմ՝ . հայտէ՛ , մուալլիմ՝ , լութֆէն գօ-
մանտայը տէրիւհտէ էյլէ , նէ իսթէրսէն եաբմաղա հազըրըմ՝ ,
պէնիմ գուվվէթլի բազուլարըմ՝ օլտուղունը պիլիրսին . (Ար-
գատաշլարընա խիթապէն .) Է՛յ , սիզ նէ՛ տէրսինիզ պազալըմ՝ :

— Հայտէ մուալլիմ՝ , հէրիմիզտէ իթաաթ իթմէյէ հա-
զըրըլ :

— Էվվէ՛թ , էվվէ՛թ , իթաաթ իտէճէյիզ :

Իհթիյար . - Պէնի տինլէ յինիզ տօսթլարըմ՝ , մատէմ՝ քի

պէնի ըէյիս ինթիխապ իթտինիզ, պէնտէ մէմնունէն գապուլ
խտէրիմ, լաքին պիր շարթըլա, շէօյլէքի հէր տէտիյիմի եար-
մայրսընըզ, ուզուն միւտտէթ, եանի պիր գաչ կիւն պուրա-
տա գալմամըզ իհթիմալտէն պախտ տէյիլ տիր, հէնուզ նէ
վուգու պուլաճաղընը պիլմէմ, Պիզ պուրատա, տէնիզ օր-
թասընտա սալ իւզէրինտէ գալմըչ ատէմլէր կիպի, վէ պէլ-
քիտէ անլէրտէն զիյատէ միւտհիչ պիր մէվզըտա պուլուն-
մագտայըզ, զիրա ֆուրթունատա սալ իւզէրինտէ պուլու-
լունանլար իչին, հիչ օլմագսա թէնէֆֆիւս իտէճէք հէվա,
վէ կէօրէճէք զիյա վար տըր քի, պիզ պունլարտան տա մահ-
րում պուլունմագտայըզ, Հէր նէ հալ իսէ, մատէմ քի չիմ-
տի պէնի իչ պաչը նասպ իթտինիզ, իմտի հէր վէճհլէ պանա
իթաաթ իթմէնիզ լաղըմ կէլիր, տէմէսի իլէ, ճիւմլէսի պիր
աղըզ:

— Էվվէթ, Էվվէթ, իթաաթ իտէճէյիզ, տէտիլէր:

— Էկէր սէօյլէտիյիմի տօղրու պուլուրսանըզ, իթաաթ
իտէճէյինիզի պիլիյօրում, լաքին աքսի հալտէ, եանի ագլը-
նըզա գարին կէօրինմէ՞ զսէ:

— Հէր սէօղիւնիւ տօղրու թանըյըպ իթաաթ իտէճէյիզ:

— Պիզ սէնին նամուսը պիր ատէմ օլտուզունը պիլիրիզ:

— Ճէսուր օլտուզուն տա մալիւմիմիզ տիր:

— Հաթտա իչկիւզարըզընը տա թաստիզ իտէրիզ:

— Բէճա իտէրիմ մուալլիմ, սիզէ գարչը իթտիյիմիզ իս-
թիհզալէրի արթըզ ունութունըզ:

Պէն, օ վագըթ հէնուզ թէճրիւպէտէն պիպէհրէ օլտու-
ղում հասէպի իլէ, պու ատէմլէրին, պիր գաչ սաաթ Էվվէլ
իսթիհզա իթտիքլէրի, վէ սարագայա ալտըզլարը մուալլի-
մին, խասիյէթը ճէմիլէլէրի մէտհինտէ պուլունտուզլարընա
թէաճիւպ իտէյօր իտիմ: Հատիսէլէրին, պազը ատէմլէրին
էֆրեար ու հըստիյաթընը, պէօյլէ չարըզ թէպտիլ իտէճէ-
յինի պիլմէյօր իտիմ:

Իհթիյար. - Իթաաթ իտէճէյինիզէ եէմին իտէ՞րմիսինիզ:

Հէբսի տիրտէն. - Էվվէթ, Էվվէթ, Եէմին իտէրիզ:

Տէրհալ չարչմայայ պաշլանըլտը , հէրիմիզին ճէպինտէ , սարըարը գուվվէթլի վէ տայանըգըլը բըշագըլար վար իտի :

Իհթիյար . - Իչինիգտէ էն գուվվէթլի օլանլարըն իւչիւ գաղըմագըլա մէշղուլ օլաճագ , վէ պիղտէ , եանի Բէմի , Գառօրի , Բաժէ վէ պէն , թօրրագըլարը երղմայայ պաշլայաճագըլը , տէմէսի իլէ , զայէթ կիւճլիւ գուվվէթլի օլան Գօմբէռու .

— Խա՛յր մուալլիմ , սէն չարչմայաճագսըն , սէն պիղիմ գատար գուվվէթլի տէյիլին , սէն միւհէնտիսիմիզսին , միւհէնտիսլէր էլ իլէ չարչմայըպ , եալընըգ գօմանտա վէրիլլէր :

Իհթիյարըն միւհէնտիսիմիզ օլմասը հէր քէս թարաֆընտան գապուլ օլունուպ Գօմպէռույա հագ վէրիլտի :

Մուալլիմին իտարէսինին մէնֆաաթը օ տէրէճէ հիւսնիւ սուրէթլէ թէլագգը իտիլմիշ իտի քի , մէրգոււմըն հէր նէվի թէհլիքտէն արի օլմասը իչին , էլլէրինտէն կէլսէ բամպուգ իչինտէ հըֆը իտէճէքլէր իտի : Յիլհագըգա տա ճիւմլէմիզին իւմիւտի պու իհթիյար ատէմին իւզէրինտէ իտի :

Էկէր ալատանըղըմըգ օլայըտը , եարաճագըմըգ իշ բէք գօլայ օլաճագ իտի , ֆագաթ բըշագըլարըլա բէք ուզուն սիւրտիւ , վէ հայլըճա տա մէշագգաթ չէքիլտի . եօգարըտան աշաղը տիւշմէք իչին , գայալարը գաղըլըպ իքի ատէտ պասամագ եարաճագ իտիք , հաթտա պու պասամագըլարըն հէմ էնլի վէ հէմտէ պէօյիւք օլմասը էլլէմ իտի քի , պիրինին իւզէրինէ իւշ , վէ տիկէրինտէ տէօրթ քիչի օթուրապիլէ իտի , վէ իլթէ պու նիյէթլէ իշէ թէշէպպիւս իտիլմիշ իտի :

Իքիշէր քիչի պասամագըլարըն եէրինի գաղըմագտա , վէ պիրէր քիչի տէ , գաղըլմըշ թօրրագըլարը աշաղը էնտիբմէքտէ իտի . Իհթիյար իսէ , էլինտէ ֆէնէր օլտուղու հալտէ , ամէլիյաթէ նէզարէթ իթմէք իչին , պիր գատէմէտէն տիկէր գատէմէյէ կիտիպ կէլիյօր իտի :

Էսնայի հաֆրիյաթտա թօրրաղըն իչինտէն աղաճ բարչալարը չըգտը , վագթըլըլա օրատա կէօմիւլմիշ օլան պու օտուն բարչալարը բէք իչիմիզէ եարատը : Գաղըլմըշ թօրրաղըն թա աշաղըյա գատար եուվարլանմամասը իչին , մէզքիւր

օտուներարը բայանտա մէգամընտա իսթիմալ իտիյօր իտիք :

Իւշ սաաթ գատար լահնգաթի չալըչարագ , օթուրապի-
լէճէք գատար պիրէր մահալ եաբմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ
իտիք :

Պատէհու իհթիյար , քէլամէ աղազ իտէրէք :

— Շիմտիքի հալ պու գատարը քեաֆի տիր , տահա
սօնրա պու գատէմէլէրի , իւզէրինտէ եաթըլաճագ գատար
կէնիչլէտիրիզ . պիզէ բէք զիյատէ լուզումի օլան գուվլէթի-
միզի , պէյհուտէյէ սարֆ իթմէյէլիմ , տէտի :

Օլապիլտիյի գատար գատէմէլէրին իւզէրինտէ եէրլէշ-
տիք , իւսթ գատէմէտէ իւշ մատէնճիլէր օթուրտուգլարը կի-
պի , պէն , իհթիյար , Գառօրի , վէ Գասպար ամճա տալի ,
այլթ գատէմէտէ օթուրտուգտան սօնրա , իհթիյար :

— Ֆէնէրլէրիմիզի իտարէ իլէ եագմամըզ իյճապ իտէր ,
իմտի պիր թանէսինի եանմըշ պըրագալըմտա , տիկէրլէրինի
սէօնտիւրէլիմ , տէտի :

Իհթիյարըն էմրի տէրհալ իճրա օլունուպ , լուզումուզ
ֆէնէրլէր սէօյիւնտիւրիւլմէքտէ իքէն , մէրգում պիր իշա-
րէթ իլէ մէն իտէրէք :

— Ազաճըգ սապր իտինիզ , պիր ճէրիյանը հէվա , ֆէ-
նէրլէրիմիզին քեաֆֆէսինի տէ սէօնտիւրէ պիլիր , վագաս
պունա չօգլուգ իհթիմալ վէրիլմէզսէ տէ , էն միւմքիւնսիւզ
կէօրիւնէն վագասալարըտա թահտը թէֆէքքիւրէ ալմամըզ
իյճապ իտէր , շայէտ ֆէնէրլէր սէօյիւնէճէք օլուր սա , թէք-
րար եագապիլմէք իշին քիպրիթիւնիզ վա՛ր մը :

Վագաս մատէնին տէրունինտէ աթէշ եագմագ շիտտէթ-
լէ մէմնու իսէ տէ , ֆագաթ հէր ամէլէնին ճէպինտէ քիպ-
րիթ պուլունմագտա իտի . իմտի պու մէմնունիյէթէ բայէթ
օլունուպ օլունմատըղընը թէֆթիշ իթմէք իշին ուսթա պա-
չը պուլունմատըղընտան , տէօրթ քիշի պիր աղըզ իհթիյարըն
սուալինէ ճէվապէն :

— Պէնտէ վար , տէյու հայգըրտըլար :

Մուալիմ . - Պէնիմ տէ վար , լաքին ըսլագ տըր :

Տիկէրէրին՝ ճէվապընտա պուլունան քիպրիթ վէր տախի հէպ ըպագ իտի, զիրա հէրքէս բանթալունընըն՝ ճէպինտէ սաղլամը իտի. պիզ իսէ կէօյսիւմիւզէ վէ ումուզումուզա գատար սույա պաթմը իտիք :

Հէր շէյի կէճ վէ կիւճ անլաաըզը կիպի, թէէննի իլէ ճէվապ վէրմէք տէ օլան Գառօրի, նիհայէթ ճէվապէ աղազ իտէրէք :

— Պէնիմ տէ քիպրիթիմ վար, տէտի :

— Պիզիմքիլէր կիպի ըպագ տէյիլ մի :

— Պիլմէյօրում, շապգամըն իչինէ գօյմուշ իտիմ ամմա . . .

— Շապգանը վէր պագալըմ :

Գառօրի, պաշընտաքի ղայէթ իրի շապգասընը վէրէճէք եէրտէ, իչինտէն պիր գութու քիպրիթ չըգարաը քի, պուլունտուղու մէվզը սայէսինտէ ըսլանմամը իտի :

— Շիմտի Ֆէնէրէրինիգի սէճնտիւրիւնիւզ, տէյու էմի իթտի :

Նալընըզ եանմը չիր Ֆէնէր գալտը քի, պուլունտուղումուզ գաֆէսի, նիմ սուրէթտէ թէնվիր իտիյօր իտի :

5

Մատէնին տէրունինտէ տէհչէթամիզ պիր սիւքիւթ հիւքմֆէրմա օլույօր իտի, ասլա սէս սէտա իչիտիվմէտիյի կիպի, այագլարըմըզըն ալթընտաքի սու տախի գըմըլտանմայօր իտի, Մուալլիմին տէտիյի կիպի, մատէն քեամիլէն սու իլէ տօլմուշ օլուպ, հէր կէչիտլէրի պաստըգտան սօնրա, թաշտան մամուլ գալէ տիվարը կիպի պիզի պուլունտուղումուզ մահքէսին իչինտէ իհաթա իթմիշ իտի :

Պու տէհչէթամիզ սիւքիւթ, պիզի սուլարըն հիւճիւմի էանասընտա իչիթտիլիմիզ սէլ սէտալարընտան չօգ ղիյատէ

գօրգուտույօր իտի . ատէթա պիր մէղար իշինտէ պուլունու-
յօր իտիք . էվվէթ , սաղ սաղ կէօմիւմիւշ իտիք , օթուզ
գըրգ մէթօր թօբրագ գալպիմին իւզէրինէ երղըմըշ կիպի
սըգլէթ հըսս իտէյօր իտիք :

Ձալըշմագ ինսանըն ֆիբրինի իշղալ իտեր . լաքին պիզ
պօշ օթուրմագլա , պուլունտուղումուզ հային վէխամէթինի
հըսս իթմէյէ պաշլատըգ , վէ պիր արալըգ հէբիմիզին գալ-
պինէ , հաթտա մուալլիմէ տախի , աղիմ պիր խէվֆ ու տէհ-
շէթ թարի օլտու :

Նակէհան էլիմին իւզէրինէ սըճագ տամլար տիւշտիւ-
յիւնիւ հըսս իթտիմ , Գաւօրի , սուք սուս կէօզ եաշը աէօ-
քիւյօր իտի :

Թամ պու էսնատէ եօգարըքի գատէմէտէն հընչգըրըգ
սէտալէրի իլէ արա սըրա .

— Մարիո՛ւս Մարիո՛ւս , տէյու , ճանխըրաշ պիր սէտա
իշիտիլիյօր իտի :

Պուտա Իաժէ իտի քի , էվլատընը տիւշիւնէրէք աղլայօր
իտի :

Հէվա աղըրլաշմըշ օլմաղըլա կիւճ հալ իյէ թէնէֆֆիւս
իտէպիլիյօր իտիք , հէլէ պէնիմ իսէ իյիմ սըգըմագտա վէ
գուլաղլարըմ շինէմէքտէ իտի :

Իհթիյար , եա պիզիմ գատար մուզթարըպ օլմատըղըն-
տան , վէ եախօտ պիզի քէնտի հալիմիզէ թէրք իթմէք իս-
թէմէտիյինաէն , սիւքիւթի գաթ պիրլէ :

— Չօճուգլա՛ր , շիմտի պիրաղ տա նէ գատար եէյէճէ-
յիմիզ օլտուղունա պագալըմ :

Գասպար ամճա . - Տէմէք քի պուրատա ուղուն միւպտէթ
մահսուր գալաճաղըմըրը գանն իտիյօրսունուզ :

— Խա՛յր , լաքին իհթիյաթ իւզրէ տավրանմագ լաղըմ
տըր . քիմտէ՞ էքմէք վար :

Պու սիւալէ քիմսէ թարաֆընտան ճէվապ վէրիմէտի ,
անճագ պէն .

— Ճէպիմտէ պիր բարշա էքմէք վար , տէտիմ :

— Հանկը՞ ճէպինտէ :

— Բանթալօնըմըն ճէպինտէ :

— Օ հալտէ սէնին էքմէ յին ըսլանըպ խամուր օլմուշ տըր. նէ իսէ կէօսթէր պագալըմ :

Ճիլհագըգա էքմէ յի ճէպիմտէն շըգարտըմ քի , ատէթա թիրիթ օլմուշ իտի , հէման սույա աթմագ իսթէտիմ , լաքին իհթիյար էլիմի թութարագ :

— Սագլա՛ , սագլա՛ , շիմտի կէօզիւնէ Ֆէնա կէօրիւնէն էքմէ յի , պիրազ սօնրա քէմալի իշթիհա իլէ եէ , յէճէքսին , տէտի :

Իհթիյարըն պու սէօզիւ իւմիւտսիզլիք իյմա իտիյօր իտի . լաքին պիզ ֆարգընա վարամայըպ , սօնրատան մէրգումըն՝ պուլունտուղունուղ հալին վէխամէթինի , վէ տիւշտիւլիւմիւզ վարթատէն գօլայ գուրթարըլմայաճաղըմըզը , էվվէտէն քէշֆիթմիշ օլտուղունու անլատըմ :

Մուալլիմ . - Պաշգա քիմսէտէ էքմէք եօ՞գ մը :

Քիմսէ ճէվապ վէրմէտիյինտէն , մէրգում պաշընը սալլա-յարագ :

— Թէէսիւֆէ շայան հալ , տէտի :

Իօմքէռու . - Իարնըն աճըգտը՞ մը :

— Պէն քէնտիմ իշին սէօլէմէյօրում , Բէմի իլէ Իառօրի իշին տէյօրում :

Պէռկունը . - Փագաթ պու հագգսըզըզ տըր . էքմէք պուլուրսագ իշիմիզտէ միւսավաթէն թագսիմ իթմէլիյիզ , մէկէք պիզ տէ աճ տէյիլմիյիզ :

Մուալլիմ . - Էկէր մէյտանտա էքմէք վար իսէ , թէէսիւֆ իաէճէք պիր շէյ եօգ տէմէք տիր , ֆագաթ սիզ պանա իթաաթ իտէճէյինիզի վատ իթմիշ իքէն , միւպահասա վէ միւճատէլէյէ կիրիշմէքսիզին , վէ տէտիյիմ սէօզտէ հագլը օլտուղումա գանաաթ կէթիրմէքսիզին իթաաթ իթմէք իսթէմէյօրպունըզ :

— Իթաաթ իտիլէճէք տիր :

— Նանի միւճատէլէ վէ միւնազաա իտիլտիքտէն սօնրա

տէ յի՛ւ մի . ֆագաթ պէն միւնազաա իսթէմէմ, շիմոի էքմէ յին Բառօրի իլէ Բէմիյէ նիչին լուղում օլտուղունըն սէպէպինի անլատայլմ . պու գայիտէ յի պէն վաղ իթմիչ տէ յիլիմ . պու պիր գանուն տըր քի , պիր գաչ քիչի պիր հատիտէտէ էօլէճէք օլուրլարսա , էն իհթիյարըն հէքսինտէն սօնրա սաղ գալաճագ ատտ օլունմասը լաղըմ կէլիր , տէ յու հիւքմ իտէր , շու հալտէ Բառօրի իլէ Բէմի հէքիսիզտէն քիւչիւք օլուպ , կէնճիքիլէրի հասէպի իլէ , Բաթէ վէ Գօմբէռու գատար աճլըղա տայանամաղլար , վէ իչթէ պու սէպէպլէ էքմէք անլէրէ այիտ օլունմալը տըր :

— Թագաթ մուալլիմ , սէն ալթմըշը կէչկինսին .

— Ա , սիզ պէնի հիտապա գօյմայըն , պէն զաթէն աճլըղա ալըչգանըմ .

Բառօրի . - (Պիր մըգտար տիւչիւնտիւքտէն սօնրա .) Օ հալտէ էկէր էքմէ յիմ օլայըտը պանա՛ մը գալաճագ իտի .

— Սանա վէ Բէմիյէ գալաճագ .

— Շայէտ վէրմէք իսթէմէսէ իտիմ .

— Ճէպրէն ալընըր իտի , իթաաթ իտէճէ յինէ տայիր եէմին իթմէտի՛ն մի .

Բառօրի՝ ուղուն միւտտէթ սիւքիւթ իտիպ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա , նազէհան շապգասընըն իչինտէն պիր սօմուն չըգարարագ .

— Իչթէ սիզէ էքմէք , տէտի .

Բառօրինին շապգասը թիւքէնմէզ պիր ամպար իմիչ , հէր շէյ պուլունույօր .

Մուալլիմ . - (Բառօրիյէ .) Շապգանը պանա վէր .

Բառօրի վէրմէք իսթէմէտի . լաքին ճէպրէն պաչընտան ալընարագ իհթիյարա վէրիլտի .

Իհթիյար , ֆէնէրի էլինէ ալըպ շապգանըն իչ թարաֆընը թէտգիգէ պաչատը , վագաա պիզ օ հէնկեամտէ նէչէտար պիր հալտէ տէ յիլ իտի իսէք տէ , ելինէ պու հալէ կիւլմէմիլի թութամատըգ .

Շապգանըն իչինտէ , եանի ատարընըն արատընտա պիր

բիրօ, պիր ազ թիւթիւն, պիր անախթար, պիր բարչա սու-
ճուգ, ըսլըգ չալմագ իչին տէլինմիչ պիր շէֆթալի շէյիրտէ-
յի, իբլ թանէ գօյուն աշրղը, իւշ թանէ թաղէ ճէվիղ, պիր
պաշ սօզան վար իտի. նիհայեթ պու շապգա՝ առէթա էշեա
վէ. եէմէք տօլապը կիպի պիր շէյ իտի :

Մուպլիմ. - Էքմէք իլէ սուճուղու պու ագշամ Բէմի ի-
լէ բայլաշաճագսն :

Բառօրի. -(Թէրէտտիւտ իլէ) Լաքին պէնիմ գարնըմ աճ
տըր, շիմտի եէմէք իսթէրիմ :

— Ագշամա տահա զիյատէ աճրգաճագսն :

— Թէէսիւֆ օլունուր քի, պու շօճուղուն էշեա տօլա-
պընտա պիր տէ սաաթ պուլունամատը քի, վազթիմիղի պի-
լէյիտիք, պէնիմ սաաթըմ վար ամմա իշլէմէյօր :

— Պէնիմքիտէ ըսլանտըղընտան տուրմուշ :

Ասաթ սէօզիւ, թէքրար ֆիքրիմիղի հագըգաթը հալին
թէֆէքբիւրիւնի մուճիպ օլտու. աճէպա սաաթ գաճ իտի,
նէ՞ գատար վագըթտան պէրի մահբուս պուլունույօր իտիք :
Պա պապտէ միւզաքէրէ օլունուպ հէր քէս պէյանը էֆքեար
իթտի, լաքին իթթիֆագ հասըլ օլմատը. պագըլարը էօյլէն
տիը տէտիլէր, պագըլարըն զիւյիւմիւնճէ ագշամ իտի. քիմի
մահալի մէգքիւրտէ պուլունտուղումուզտան պէրի պէշ սաաթ
կէշմիչ տիր տէյու իտտաա իթտիյի կիպի, պիր տիկէրի տա-
խի օն սաաթ կէշտի տէյօր իտի : Իշթէ վագթըն հիսապըն-
տու օլան իխթիլաֆրմըղ պունտան պաշլայըպ, շօգ տէֆա
թէճէտտիւտ իտէրէք, պէյնիմիղտէքի միւպայէնէթ շօղալտը :

Պիղ պիր շէյ սէօյլէյէճէք, վէ միւպահասայէ կիրիշէ-
ճէք հալտէ տէյիլ իտիք. պինաէն ալէյի վագթըն մուրուրի
հագըրնտաքի միւպահասա խիթամ պուլունճա, հէր քէս
սուստու, վէ պուլունտուղու հալի տիւշիւնմէյէ պաշլատը :

Աճէպա արգատաշլարըմ նէ՞ տիւշիւնիւյօրլար իտի. պի-
լէմէմ, լաքին պէնիմ տիւշիւնճէլէրիմէ պագըլընճա, անլէ-
րինտէ միւլահազաթը մուճիպի մէմունիյէթ պիր շէյ օլմա-
յաճագընա հիւքմ իթտիմ :

Մուսլիմին իպրազ իթմէքտէ օլտուղու էմնիյէթէ ռազմէն , պէն գուրթուլաճաղըմըզը ասլա իւմիւտ իթմէյօր իտիմ . սուտան , գարանլըգտան վէ էօլիւմտէն գօրգույօր իտիմ . հիւքմֆէքմա օլան սիւքիւթ , պէնի կիրիֆթարը տէհչէթ իթմէքտէ իտի . իչինտէ սըղընտըղըմըզ գօվուղըն տիվարարը , վիճուտիմի էզէյօր զանն իթմէքտէ իտիմ , էյ վահ , արթըզ Լիզի , էթիյէնէթի , Պէնժամէնի վէ Ալէքսիյի կէօրմէյէճէք իտիմ . պէն էօլտիւքտէն սօնրա , պուճնլարա եէքտիկերի հազգընտա քիմ մալիւմաթ վէրէճէք իտի . Մատամ Մէլիկանը , Արթիւրի վէ Մաթիայը պիր տահա կէօրմէյէճէք իտիմ . քէնտի ուղուրունտա Ֆէտայի ճան իթտիյիմի , քիմ Լիզէ խապեր վէրէճէք իտի .

Եա վալիտէ Պարպըրէն , ահ պիչարէ վալիտէ Պարպըրէն . իչթէ պու կիպի միւլահաղաթը միւտհիչէ իլէ տէրէճէյի նիհայէտէ մուզթարըպ օլարագ , զիհնիմի պաչգա շէյլէր իլէ իչղալ իտէպիլմէք , վէ պիր թէսէլլի պուլմագ իչին , արգատաչլարմա օլագմագտա իտիմ . լաքին օ պիչարէլէրի տալի , պէնիմ կիպի մէյուս վէ միւքէտտէր պիր հալտէ կէօրմէքլէ , թէքրար թէֆէքփուրաթը միւքէտտէրանէմէ տալար իտիմ . հիչ օլմագսա արգատաչլարմ մատէնճի օլմալարը հասէպի իլէ , հէվա վէ ըչըզ Ֆըգտանընտան պէնիմ գատար մուզթարըպ օլմայաճագլարընը զանն իթմէքտէ իտիմ .

Գալպիմի բարչալամագատա օլան պու միւլահաղաթա տալմըչ իքէն , նակէհան ամճա Գասպարըն սէտասը իչիտիլտի քի .

— Պէնիմ զաննըմճա պիզիմ թախլիսիմիզ իչին տըչարըտան հիչ չալըչըլմայօր , տէտի .

— Նիչին պու զաննտա պուլունույօրսուն .

— Զիրա հիչ պիր սէս սէտա իչիթմէյօրուզ .

— Մէմէքէթ թէքմիլ մահվ օլմուչ տըր , չիճքի պու տէհչէթլիւ պիր հարաքէթի արզ իտի .

— Եալսօտ շէհիրտէ , հէրիմիզի մահվ օլմուչ , վէ արթըզ պիզիմ իչին չալըչմագ պէյհուտէ օլաճագ զանն իտիյօրլար .

— Տէմէք օլուր քի , պիզ քէնտի հալիմիզէ թէրք իտիլ .

միշիզ, եանի մուէպպէտէն պուրատա գալաճաղղզ .

Մուսլիմ . - Ա՛ ճանըմ՛, նի՛շին արգատաշարընըզ հագ-
գընտա պէօյլէ տիւշինիւօրսունըզ, անլէրի պու սուրէթլէ
իթհամ իթմէք հագսըզըզ տըր, բէք է. յի պիլիբսինիզ քի,
պիր հատիսէ վուգու պուլտուղունտա, մատէնճիլէր պիրի-
պիլէրինի թէրք իթմէզլէր, վէ պիր քիշինին մուավէնէթինէ
եթիշմէք իշին, պիր գաշ ելուզ քիշի հայաթընը թէհլիքէյէ
իլգա իթմէքտէն կէրի տուրմագ, էօյլէ տէյլ՛Լ մի .

— Էվվէ՛թ, տօղրու տըր .

— Մատէմ՛ քի տօղրույուսա նի՛շին պէօյլէ սէօյլէօրսու-
նըզ .

— Ձիրա պիր շէյ իշիթէմէօրուզ .

— Էլպէթտէ իշիտէմէյէճէյիզ, պուրատա պիր շէյ ի-
շիթմէք միւմքի՛ւն մի տէր, պունը քի՛մ պիլէ պիլիբ, պէն
պիլմէօրում . Եկէր իշիթմէք միւմքիւն օլուպ տա, պիզիմ
իշին չալըչմատըզլարը իսպաթ իտիլսէ, օ վագըթ պիզի քէն-
տի հայիմիզէ թէրք իթմիշէր աէնիլէպիլիբ իտի, մէկէր պու
հատիսէյի միւտհիշէնին նա՛սըլ վուգու պուլտուղունտան
մալիւմաթըմըզ վա՛ր մը տըր, Եկէր հարուքէթի արզ իտի ի-
սէ, Ֆէլաքէթտէն գուրթուլմուշ օլանլարըն ազիմ՛ պիր թէ-
լաշ իշինտէ օլաճագլարը պէտիհի տիր . Եօզ Եկէր սու թու-
ֆանը իսէ, - վէ նասըլ քի պէն էօյլէ զանն իթմէքտէյիմ-
գույուլարըն նէ հալտէ պուլունտուղունը պիլմէք լազըմ տըր,
իհթիմալ քի եըգըլմըշ տըրլար, իհթիմալ քի Ֆէնէրլիշին կէ-
շիտի պիւս պիւթիւն խարապ օլմուշ տըր . օ հալտէ թալի-
սիմիզին վասէթալարընը թէշքիլ վէ թէտարիք իթմէք իշին
վագըթ լազըմ տըր . պէն գուրթուլաճաղղզ տէմէմ՛, լաքին
պիլի գուրթարմայա չալըչաճագլարընա տա էմինիմ .

Իհթիյար, պու սէօյլէրի էօյլէ պիր մէթանէթ վէ էմի-
յէթլէ սէօյլէտի քի, էն իթիմատսըզլար վէ էն մէյուս օլան-
լար, գանաաթ կէթիլմէյէ պաշատըլար .

Մամաֆիհ Պէրկունու քէլամէ աղազ իլէ, աթիտէքի ի-
թիլազտէ պուլունտու .

— Շայնտ պիղի էօլմիւշ զանն իտէրլէրսէ :

— Տէտիլին կիպի օլսա տա , եինէ չալըըրլար . Փագաթ սէն էկէր պունտան գօրգույօրսան , էթրաֆըմազը իհաթա իտէն տիվարլարա թէքմիլ գուվվէթիմիլլէ վուրարագ , հէնուզ պէրհայաթ օլտուղումուզու իսպաթ իտէլիմ . զիրա մալիւմա՛ , թօբրագ՝ տըշարըյա սէտա վէրմէյէ միւտտիտ տիր . էկէր տարպէլէրիմիլին սէտասընը իշիտիրլէրսէ , գուրթարմագ խոսուսունտա չալըշմալարընա կէրմիլլէթ վէրիրլէր : Պունտան գաթիհազար , պիղիմ շամաթամըզ , հանկը նօզթատան չալըշմայա պաշայաճագլարընը տախի թային իտէճէք տիր :

Պէրկունը տահա զիյատա պէքլէմէյէրէք , հէման այազընտաքի իրի վէ գալըն շիզմէլէրի չըգարըպ օլանճա գուվվէթի իլէ տիվարա վուրմայա պաշատը . պու կիւրիւթիւ պիղի ույուշուգլուգտան ույանտըրտը :

Սէօիմիղի իշիտէճէքլէր մի իտի , պիղէ ճէվապ վէրէճէքլէր մի իտի :

Դասպար ամճա . - Իէք ալա մուսլիմ , էկէր իշիտէճէք օլուրլարսա , պիղիմ մուսվէնէթիմիլլէ կէլմէք իլին նէ կիպի վասէթալար իթիխազ իտէճէքլէր :

— Նալընըզ իքի վասէթա վար , վէ հիշ շիւպհէմ եօզքի , միհէնտիսլէր , հէր իքիսինի տէ իսթիմալ իտէճէքլէր , պունլարտան պիրի պուլունտուղումուզ գօլուզա տօղրու էնմէք իլին տէլիքլէր ալմագ , իքինճիսի տէ սուլարը պօշալթմագ :

— Օ՛ , էնէճէք տէլիքլէր ալմագ :

— Սուլարը պօշալթմագ մը :

Պու միւտտիսէլէլէր , իհթիյարը ասալա շաշըթմայըպ սէօղիւնէ տէվամ իլէ :

— Պիզ գըրգ մէթրօ տէրինլէրտէ եէր ալթընտա պուլունույօրուզ տէյիլ մի , կիւնտէ եէտի սէքիզ մէթրօ եէր գազըլմագլա եէտի սէքիզ կիւնտէն պիղէ վասըլ օլապիլիլէր :

— Կիւնտէ այլթը մէթրօ պիլէ գազը յամազլար :

— Էվլէթ , ստէթա չարըրլաճագ օլուրտա գազըրլամազ .
լաքին արգատաչլարընը խելլաս իթմէք , վէ տահա տօղրուար
ճան գուրթարմագ իչին բէք չօգ շէյ եարըրլապիլիր :

— Լաքին , պիղիմ սէքիզ կիւն եաշամամըզ միւմքիւն
տէյիլ տիր , տիւշիւն պիր քէրրէ մուալլիմ , սէքիզ կիւն տիր
պու :

— Բէք ալա ֆարզ իտէլիմ քի գապիլ օլուն , լաքին
սույր նա՛սըլ վէ նէ՞ վագըթ պօշալթաճագլար :

— Պիլէմէմ , չիւնքի էվլէլ էմիրտէ մատէնէ նէ գատար
սու էնտիլինի պիլմէք լազըմ տըր , իքի եիւզ պին , իւշ եիւզ
պին մէթրօ մը տըր , պիլմէյօրում : լաքին շուրազը տա վար
քի , պիղիմ եանըմըզա կէլմէք իչին , մատէնին սույունը թէք-
միլ պօշալթմագ լազըմ կէլմէյէճէք : Պիզ պիրինճի թապա-
գատա պուլունույօրուզ , իմտի իւշ գույույու պիրտէն պօ-
շալթմագ իչին , իքիչէր թուլումպալը վահօնլար իչլէտէճէք
օլուրլարսա , ալթը թուլումպա տէմէք օլուր , պունլարտան
պէհէրի 25 հէկթօլիթրօ (հարիւրալիտր) սու իսթիապ իտէր
քի , հէր տէֆատա 150 հէկթօլիտրօ սու պօշալթաճագ տէ-
մէք օլուր : Իլթէ կէօրիւյօրսունուզ ա՛ , պուտա ազ պիր սիւ-
րաթ տէյիլ տիր :

Իհթիլարըն պու պէյաննաթը իւղէրինէ , իսթիմալ օլու-
նաճագ վէսայէթին հանկըսը տահա էյի վէ ֆայիտէլի օլա-
ճաղընա տայիր պիր միւճատէլէ պաշլատը քի , պէն պու միւ-
պահասատան շու նէթիճէյի չըգարապիլտիմ , եանի հէր իքի
վասէթալարըն տախի հագգըմըզտա մէնֆատթը ֆէվզէլատէ-
յի մուճիպ օլաճաղը ֆարզ իտիլմէ պիլէ . եինէ պիզ , սէքիզ
կիւն պու մէզար տէրունինտէ գալմաղա մէճպուր օլաճագ
իտիք :

Սէքիզ կիւն . . . վագաա իհթիլար պիզէ վագթըրլա
պիր թագըմ իշճիլէրին , եիրմի տէօրթ կիւն եէր ալթընտա
գալըպտա թէլէֆ օլմատըզլարընը սէօյլէմիշ իտի . լաքին պու
ատէթա պիր մասալ օլուպ , պիղիմ հալլիմիզ իսէ սըրֆ հա-

գրգաթ իտի . զիհնիմ պու սէքիդ կիւն միւտտէթ իլէ իշղալ
օլուր օլմադ , արթըգ վագը օլան միւպահասաթըն հիշ պիր
քէլիմէսինի իշիտէմէդ օլտում :

Պու ըզլթըրապ այթընտա նէ գատար վագըթ գալմըշ օլ-
տուղումու քէշֆ իտէմէմ . միւպահասա խիթամ պուլուպ հէր
քէս սիւքիւթ իթմիշ իքէն , Գառօրի քէլամէ աղազ իտէրէք .

— Իշիտիյօրմուտունըգ , գուլագ վէրին , տէտի :

Մէրգումըն թապիւթը հայվանաթա եագըն օլմադա ,
հըսսը թապիտի տախի անլէր կիպի գուվվէթլի իտի . Հէրիմիդ
պիր աղըգ .

— Նէ՞ վար , տէյու հայգըրտըգ :

— Սույըն իշինտէ սէպէր իշիտիլիյօր :

— Թաշ տիւշիւրմիւշ օլմալըսըն :

— Նէ՞ մինասիպէթ , պու սէս տէրինտէն կէլիյօր :

Հէրիմիդ պիրտէն գուլագ վէրիպ տինլէմէյէ պաշլատըգ .

Պէնիմ գուլագլարըմ դայէթ քէսկին իտի իսէ տէ , եինէ
պիր շէյ իշիտէմէտիմ . լաքին մատէն կիւրիւլթիւլէրինէ այը-
շըգ օլան արգատաշլարըմ , Գառօրինին տէտիլի սէտայը իշիթ-
միշլէր իտի . Էն էվվէլ , իհթիյար քէլամէ աղազ իտուպ .

— Էվվէթ , սույըն իշինտէ պագը շէյլէր տէօնէյօր :

— Նէ՞ կիպի , մուալիմ :

— Պիլմէմ :

— Նէնիտէն մատէնէ սո՞ւ մը ագըյօր :

— Խայր , կիւրիւլթիւ տայիմի տէյիլ վէ միւնթագամ իսէ ,
սուքէթտէ տէվամ իտիյօր :

— Էկէր կիւրիւլթիւ տայիմի տէյիլ վէ միւնթագամ իսէ ,
օ հալտէ գուրթուլտուգ չօճուգլար : Պու կիւրիւլթիւ , գու-
յուլարը պօշալթմագտա օլան թուլումպալար վալիօնլարըն սէ-
տասը օլմագ կէրէք տիր :

— Թուլումպալարըն սէտասը՞ մը . . .

Պու էնատէ հէրիմիդ պիր աղըգ պու իքի քէլիմէյի
թէքրար իտէրէք , վէ պիր էլէքթրիք ճէրիեանընտան թահրիք
օլմուշճասընա պաղա գալգտըգ :

Արթըզ գըրգ մէթրօ անրինլիքտէ եէր այթընտա տէյիլ
իտիք , հէվա թաղեիգ օլունմամըչ իտի , գօվուզըն տիվարդերի
պիզի էզմէյօր իտի . գուլագլարըմըզըն չընլամասը քէսիվմիչ
իտի , կէնիչ կէնիչ նէֆէս ալըյօր իտիք , վէ գալպիմիզ եինէ
հարաքէթէ պաշլամըչ իտի :

Քառօրի էլիմտէն թուլթուպ սըզարագ .

— Սէն բէք խայրխահ պիր չօճուգսըն , տէտի :

— Խայր , սէն էյիսին :

— Սէն էյիսին , տէյօրում :

— Իլք տէֆա , թուլումպալը վակօնլարըն սէտասընը
սէն իչիթտին :

Քառօրի , միւլթագա պէնիմ էյի պիր չօճուգ օլմամը խ-
թէյօր իտի , պիչարէ սարխօչ կիպ պիր շէյ օլմուչ իտի , վէ
մէկէր հէբիմիզ տէ խէլաս իւմիւտի իլէ սարխօչ տէյիլ մի ի-
տիք :

Էյ վահ , պու իւմիտ էօյլէ չարըզ սուրէթտէ , վէ հէբի-
միզ իչին հագըզաթէ միւնգալիպ օլմայաճագ իտի :

Կիւնէչին սըճագ վէ հայաթպախչ զիյասընը կէօրմէտէն ,
վէ աղաճլարըն եարբաղլարը արասընտան էսէն ըիւզկեարըն
լաթիֆ սէտասընը իչիթմէզտէն էվվէլ , տահա ուզուն միւտ-
տէթ օրատա գալարագ նէչէ նէչէ մէչագաթլար չէքէճէք ,
վէ քէմալի հիւզն ու էլէմ իլէ , եէքտիկէրիմիզէ աճէպա օ
թաթլը զիյայը , վէ օ հալավէթլի սէտայը իչիտէպիլէճէքմի-
յիզ , տէյու սիւալ իտէճէք իտիք :

Թըրիւյէր մատէնինին պու ֆէլաքէթը միւտհիչէսինին
սէպէպինի անլաթմագ , վէ պիզի խէլաս իթմէք իչին միւհէն-
տիսլէրին նէ կիպի վասէթալար իթթիխազ իթտիքլէրինի պէ-
յան իտէյիմ :

Էվվէլճէ սէօյլէմիչ օլտուզում կիպի , բազար իրթէտի
կիւնիւ սապահլէյին էրքէն մատէնէ էնտիյիմիզտէ , կէօք եիւ-
զիւնտէ պիր թագըմ սիյահ պուլութլար կէօրիւնմէքլէ , ան-
գարիպ պիր ֆուրթուռանըն զուհուրինի իյմա իթմէքտէ իտի ,
Սաաթ եէտի սուլարընտա , ֆուրթուռա շէտիտ պիր եազմուր

իլէ պաշայրաց , օրթայրղը թուփան հայինէ վազ իթմիչ իտի . պուլութլար աշալա աշալա Տիվօն նէհրի էթրափընտաքի տօլամպաճը տերէնին իւղէրինէ հայըլարագ , իսթիապ իթտիքլէրի սուլը , եաղմուր տէյիլ , ատէթա ըրմագ պօշանըրճասընա մահալի մէգըիւրէ տէօրմիւչէր իտի քի , պիր գաշ տագըգա զարփընտա կէրէք Տիվօն նէհրի , վէ կէրէք հէվալէսինտէ պուլունան տերէլէրին սուլարը թուղեան իթմիչ իտի . Զիրա նասըլ քի մալիւմ տիր , գայայըգ պիր մահալտէ եաղան եաղմուր թօքրագտան էմիլմէյէրէք , քեամիլէն նէհրին տէրունինէ ազը վէրիր :

Տիվօն նէհրինին սուլարը նակէհան թուղեան իտուպ , Սէնթ-Սնտէօլ վէ Թըրիւյէր տերէլէրինտէն ճօշան սուլարը գարչըլայարագ , վէ կիտէճէք եէր պուլամպարագ քեամիլէն մատէնին տէրունինէ ազմըչ իտի : Պու թուղեան բէք սիւրաթլա վուգու պուլմուչ իտի . տըչարըտա , մատէն եայգամագլա մէչղուլ օլան իչճիլէր , ֆուրթունատան հըֆղ օլունմագ իչին պիրէր թարափա սավուչարագ , թէհիլքէտէն գուրթուլմուչլար իտի , թըրիւյէր մատէնինտէ վուգու պուլան պու ֆէլաքէթ պիրինճի տէփա տէյիլ իտի , պիր գաշ տէփա տահա վուգու պուլմուչ իտի . իւչ ատէտ գուլուլարըն աղըղլարըչ , սուլար եէթիլէմէյէճէք մէրթէպէտէ եիւքսէք պուլունտուղու իչին , վէսվէսէ իթմէմիւչէր , վէ եալընը կէչիտլէր իչին իսթիւմալ օլունա կէլէն , վէ մատէնին էթրափընտա եըղըլը պուլունան օտունլարը , սէլտէն մուհափաղա իթմէքտէն պաշգա պիր շէյ տիւլունմէմիւչէր իտի :

Մատէնին միւհէնտիտի պու իչ իլէ մէչղուլ իքէն , նակէհան սուլարըն պիր ազընթը թէչքիլ իթմէսի իլէ , աչըլմըչ օլան պիր տէլիքտէն ազմագտա օլտուղունը կէօրմիւչ իտի . Մէգըիւր տէլիք իսէ , մատէնին պիր տամալը իւղէ ինտէ պուլունմագտա իտի :

Վագապյի միւտհիլէյի անլամագ իչին ուղուն միւստէթ միւլահաղալէ հաճէթ եօգ իտի . սուլար մատէնին իչինն հիւճիւմ իթմէքտէ օլուպ , պինապէրին մատէն սու իլէ տօլա-

ճագ, վէ իշծիլէրտէ պիթթապի պողուլաճագլար իտի :

Միւհէնտիս տէրհալ Սէն-ժիւլիւյէն գույուսընա գօշարագ, իշծիլէրէ իշինէ էնմէլէրինի էմը իթմիշ, վէ էն էվվէլ քէնտիսի գույույա էնմէք իւզրէ իքէն, մատէնին տէրուհինտէ տէհշէթիւ կիւրիւլթիւլէր իշիթտիլինտէն թէվագուֆ իթմիշ իտի : իշծիլէր, մուամաիլէյհի թէվգըֆ իտէրէք :

— Էնմէյին, մատէնի սու պասմըշ տըր, տէյու հայգըրմըշլար իտի :

Միւհէնտիս, իշծիլէրին էլինտէն եագասընը սըլըրըպ, եէլէյինին ճէպինտէն սաաթընը չըգարմըշ, վէ օրատա պուլունան քէնտի ատէմլէրինտէն պիրինէ վէրմէքլէ :

— Ալ պու սաաթը, էկէր ավտէթ իթմէյէճէք օլուրսամ գըզըմա վէր, տէմիշ իտի :

Պատէհու թուլումպալը վակօնլարը իշլէթմէքտէ օլան իշծիլէրէ իթմապէն :

— Հայտէ էնտիրին, տէտիքտէն սօնրա, վակօնըն գույունըն իշինէ էնտիլի սըրատա, թէքրար պաշընը գալտըրարագ, սաաթընը վէրտիլի ատէմէ :

— Գըզըմա, քէնտիսինի բուս իթտիլիմի սէօյլէ, տէմիշ իտի :

Վակօն գույունըն իշինէ էնմէյէ պաշլատը, միւհէնտիս ամէլէլէրի ճէլպ իտիյօր իտի, վակօնըն տէրուհինէ պէշ ամէլէ տահա կիրտիլէր : միւհէնտիս թէքրար պաղըրմայա պաշլամըշ, լաքին պէյհուտէ, պու տէֆա մուամաիլէյհին ֆէրեատը, սուլարըն շամաթասը, վէ եըգըլան եէրլէրին կիւրիւլթիւսիւ արասընտա մահվ օլմուշ իտի :

Սուլար, միւթթասըլ կէշիտլէրէ տօղրու իլէրլէյօր իտի : Պու էսնատէ միւհէնտիս պիր թագըմ ֆէնէրլէր կէօրմէքլէ օթարաֆա տօղրու գօշարագ, տիզլէրինէ գատար սույա պաթմըշ օլան իւշ քիշիլի տահա գուրթարտըզը կիպի, թէքրար ուզագտա կէօրտիւյի ֆէնէրլէրէ տօղրու կիտէրէք անլէրիտէ գուրթարմագ իսթէր իսէ տէ, լաքին վակօնտա պուլունան ատէմլէր քէնտիսինի ճէպրէն վակօնա պինտիրէրէք ավտէթ

իշարէթի վէրիբլէր, վազասա թամ ավտէթ վագթը իտի, զիրա սուլար հէր թարաֆը գարլամը իտի :

Ճան գուրթարմագ իշին իթիխագ օլունան պու թէտպիր միւմքիւնսիզ օլուպ, տիկէր պիր վասէթայա միւրաճասաթ իտիլմէլի իտի . լաքին հանկը վասէթայա, սապահէլէյին եիւզ էլլի ամէլէ մատէնէ ինմիշ օլտուգլարը հալտէ, եալընը օթուզ քիշի տըշարը չըգարըլապիլմիշ իտի : Տէմէք օլուր քի մատէնին իշինտէ եիւզ եիրմի քիշի տահա վար իտի . պունլար սաղ մը, եօգսա էօլմիւշլէր մի իտի, պիր եէրէ սըղընմայա մուվաֆֆագ օլապիլմիշլէր մի իտի . իշթէ միւհէնտիսին կիրիֆթարը տէհէթ օլան զիհնի, պու մէսէլէյի հալլ իթմէքլէ օղրաշըպ, ֆէնա հալտէ մուզթարըպ օլույօր իտի :

Միւհէնտիս, մատէնին տէրունինտէ եիւզ եիրմի քիշի գալմը օլտուղունա գանասաթ կէթիրտիյի սըրատա, տըշարըտա միւլթէլիֆ նօզթալարտա պիր թագըմ բաթլայըշլար զուհուր իթմէյէ, թօբրագլար էօթէ պէրի սաշըմայա, թաշլար հէվայէ աթըլմայա, վէ շէտիտ պիր հարաքէթի արզ վուգու պուլույօր կիպի, էվլէր թէմէլլէրինտէն սարսըմայա պաշլատը :

Միւհէնտիս, պու հատիսէնին, սուլարըն հիւճիւմի իլէ գօվուգլարտա սըղըշըպ գալան հէվա վէ կազըն թաղեիզինտէն նէշաթ իթտիյինի անլատը : Տէմէք օլուր քի մատէն սու իլէ տօլմուշ, ֆէլաքէթ թէքմիլ օլմուշ, վէ հէր շէյ պիթմիշ իտի :

Պու հատիսէյի միւտհիշէնին խապէրի վարստա շույու պուլուպ, հէր թարաֆտան խայգ, իշճիլէր, մատէնին տէրունինտէ գալմը օլան ամէլէլէրին գարըլարը վէ չօճուգլարը, ազըն ազըն թըրիւյէրէ գօշարագ, հէրքէս եէքտիկէրէ քէնտի ատամընը սօրար, վէ հիշ պիր ճէվապ ալամայընճա, քէտէրլէրինէ հիտտէթ զամմ օլարագ, հէր պիրի աթէշ քէսիլիպ :

— Հագըգաթը հայի սէթր իտիյօրլար, պու գագա միւհէնտիսին խաթասընտան նէշաթ իթմիշ աիր, միւհէնտիսի

էօլտիւրմէլի, օ զալիմ՝ հերիֆի մահվ իթմէլի, տէյու հայ-
գըրմագտա իտիլէր :

Վագաա գուտուրմուչ ահայի, միւհէնտիսին օ էանատէ
մատէն բըլանլարընը կէօզտէն կէչիրտիլի եագըլսանէյէ հիւ-
ծիւմ իթմէյէ հաղըրլանտը : Միւհէնտիս իսէ, խալգըն կիւ-
րիւթիւսիւնէ էհէմմիլէթ վիրմէյուպ, մահզա մատէնտէքի
գազագէտէլէրի գուրթարմագ իչին, հանկը նօթատան իչէ
պաշլամագ լագըմ՝ կէլէճէյինի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Հէլէ քի մահալի մէզքիւրէ իշճիլէրի իլէ պէրապէր կէլ-
միլ օլան տիկէր մատէն միւհէնտիսլէրի, վէ շէհրտէքի ամէ-
լէլէր, խալգը զապթ իթմէյէ, վէ մինասիպ սէօղլէր իլէ
թէպքինի էֆքեարէ չալըշըյօրլար իտի . լաքին պունլար նէ
եարապիլիլի իտի, թամ՝ եիւզ եիրմի քիշի մէյուանտա եօզ ի-
տի, պու պիշարէլէր նէրէտէ իտիլէր :

— Պապամը իտթէրիմ՝ :

— Գօճամ՝ նէ՞րէտէ :

— Էվլատըմ՝ նէ՞ օլտու :

Պու ճանխըրաշ սիւալլէր վէ սէտալէր, ահ ու ֆէրեատ-
լէր արասընտա զայպ օլույօր իտի : Պու սէֆիլ չօճուգլարա,
պու մէյուս գատընլարա, վէ միւքէտտէր վալիտէլէրէ նէ՞
ճէվապ վէրիլէպիլիլի իտի :

Եալընըզ թէճէմմիւ իտուպ մէշվէրէթ իթմէքտէ օլան
միւհէնտիսլէրին .

— Արայաճաղըզ, պիւթիւն գուվլէթիմիղի սարֆ իտէ-
ճէյիզ, սէօղլիւնտէն պաշգա ճէվապ վէրիլմէյօր իտի :

Տէրհալ էմրը թախիսէ միւպատէրէթ գըլընտը, լաքին
պու եիւզ եիրմի ատէմտէն, հիլ օլմագսա սաղ պիլը քիմնէ
պուլունաճագ մը տըր : Պու պապտէ շիւպհէ բէք գալի, վէ
իւմիւա իսէ բէք զաիֆ իտի . լաքին նէ օլուրսա օլտուն, հէր
հալտէ չալըշմաղա գարաթ վէրիլտի :

Սուալլիմին քէշֆ իթմիլ օլտուղու կիպի, թախիսա ամէ-
լէյաթընա պաշլանըլմըլ օլուպ, իւլ ատէտ գույուլարա սու
պօշալթան վալիօնլար էնտիլիլիպ, մատէնտէքի սույըն սօն

գաթրէսինէ վարընճայա գատար Տիվօն նէհրինէ տէօբմէք ի-
չրն, կիճէ կիւնտիւղ լահնգաթի իչլէյէճէքլէր իտի :

Կէչիտլէր տախի գազըլմայա պաշանտը, լաքին նէրէյէ
կիթմէք իչին, պէլլի տէյիլ, անճագ թէսատիւֆի օլարագ
գազըլըյօր իտի : Պու պապտէ միւհէնտիտլէրին պէյնինտէ
իխթիլաֆի վագը օլմուշ իտի, լաքին մատէնին միւհէնտիտի,
իչճիլէքին սու պասամայաճագը էսկի իշ մահայլինէ իլթիճա
իտէճէքլէրինի իւմիւտ իթտիլինտէն, տըշարըտան օրայա գա-
տար տօղրու պիր տէլիք աշմագ իսթէմիշ իտի :

Վագըթ զայ իթմէմէք իչին պու տէլիք, օլապիլտիլի
գատար տարճա օլարագ գազըլմաղա գարար վէրիլմիշ իտի,
եայլընըղ պիր գազմաճը իչլէմէքտէ, վէ եանը սըրա պիր
տիկէրիտէ չըգան թօբրաղը վէ քէօմիւր բարշայարընը թօբ-
լար իտի քի, պիր սէրէթէ վագ իլէ, էլտէն էլէ վէրիլէրէք
թաշընմագտա, վէ շայէտ գազմաճը եօրուլսա, տէրհալ պիր
տիկէրի իշ միւպաշըրէթ իթմէքտէ իտի :

Իշթէ պէօյլէճէ կիճէ կիւնտիւղ տուրմայըպ պիր տիւ-
զիւյէ հէմ տէլիք աշըլմագտա, վէ հէմ տէ սուլար պօշա-
թըլմագտա իտի :

Պիզի իսէլաս իթմէք իչին տըշարըտա չայըշանլարա վա-
գըթ ուզուն կէլլիյօր իտէ, չարք սուրէթտէ գուրթարըլմա-
լարընը պէքլէմէքտէն պաշգա չարէսի օլմայան, վէ պէօյլէ-
աճ աճընա մահբուս գալան պիզիմ փչին, պու միւտտէթին
նէ գատար ուզուն սիւրէճէյի, թախմին իտիլմէլի տիր :

Սույը պօշալթմագտա օլան վակօնլարըն կիւրիլթիւսին-
տէն, պիզիմ հըսս իթտիլիմիղ մէսէրրէթ չօգ ուզուն սիւլմէ-
տի միւլահազաթ իլէ պէրապէր էնտիշէմիղ տէ արթըյօր ի-
տի, Վագաս թէլք իտիլմիշ տէյիլ իտիք, պիզի իսէլաս իթ-
մէյէ օղըաշըյօրլար իտի, ֆագաթ սույըն պօշալթմասը նէ
գատար վագըթ իմթիտատ իտէճէք իտի. իշթէ պու միւլա-
հազաթ ըղթըրապըմըղը մուճիպ օլույօր իտի :

Իպպիմիզի մուզթարըպ իտէն էնտիշէյէ, վիճուտճա
հըսս իթտիլիմիղ ազապ տախի զամմ օլույօր իտի, զիրա օ-

Թուրտուղունուզ պասամագլարըն իւզէրինտէ, Թահամիւլ օլունմագ տէրէճէտէ րահաթսըղ իտիք. ույունուչ օլանն ազալէրիմիղի ույանտըրմագ իչին, ասլա պիր հարաքէթ իթմէյէ միւզթէտիր օլամայօր իտիք, վէ պաշըմըզըն աղըրսը իսէ, կիթտիքճէ քէսպը շիտտէթ իթմէքտէ իտի:

Սըհհէթը պէտէնիյէ խուսուսընտա Գառօրի ճիւմէմիզէ Ֆայըզ օլտուղունտան, արա սըրա:

— Մուալլիմ, գարնըմ բէք աճ տըր, էքմէք իսթէրիմ, տէյօր իտի:

Նիհայէթ իհթիյար, Գառօրինին շարգասընտան չըգան սօմունը պիզէ պիրէր բարչա թագսիմ իթտիքտէն սօնրա, պէօյիւք գըսմընը մէրգումա վէրմէյէ մէճպուր օլմուչ իքէն, Գառօրի իքթիֆա իթմէյուպ:

— Պու բէք ազ տըր, եէթիչմէզ, տէտի:

Մուալլիմ. — Պու սօմուն ուզուն միւտտէթ պիզի իտարէ իտէճէք տիր, ալտըղըն էքմէքէ իքթիֆա իթմէլիսին, տէտի:

Պիզիմ տիկէր արգատաշլարըմըզ, էկէր թաամըմըզա իթիրագ իթմիչ օլսալար իտի, տէրէճէյի նիհայէտէ մէմնուն օլաճագլար իտի. Ֆագաթ եէմին իթմիչ օլմալարըլըլա, պիր շէյ իսթէմէյօրլար իտի, եալընըզ Գօմպէրու:

— Էկէր էքմէք եէմէք մէմնու իսէ, սու իչմէք տէ մէմնու տէյիլ տիր ա՛, տէտի:

— Պու պապտէ քեամիլէն սերպէսթսին, սուտան չօգնէ՞:

— Էկէր գատըր օլսապիլիրսէն, մատէնին թէքմիլ սույընը իչի վէր:

Բաժէ, սու իչմէք իչին աշաղը էնմէք իսթէտի, լաքին մուալլիմ միւմանաաթ իլէ:

— Սէն աղըր վիճուտը օլմանըլա, պասամագլարը երգարտա պաշըմըզա իչ աշարսըն, Բէմի հէրիմիզտէն խաֆիֆ վէ չէվիք տիր, օ էնսին տէ պիզէ սու վէրսին:

— Նէ՞ իլէ:

— Զիզմէմ իլէ:

Տէրհալ էլիմէ իրի պիր չիզմէ վերտիլէր, վէ հէման գա-
յարագ սույա տօզրու ուղանմագտա իքէն, մուայլիմ.

— Պիր ազ տուր, էլիմի ուղատայլումա թութը վէր.

— Գօրգմայրն, սույա տիւշսէմ պիլէ զարարը եօգ, զի-
րա եիւզմէք պիլիրիմ.

— Խա՛յր, խա՛յր, էլիմի թութ.

Իհթիյար էլիլիր էլիլմէզ իլէրլէտի, վէ նասրլսա մու-
վագէնէսինի զայպ իթտիլինտէ՞ն մի, եախօտ հարաքէթսիզ-
լիքտէն վիճուտինին ույուշմասընտա՞ն մը, այաղը գայարագ
պաշ աշաղը սույա տիւշտիւ. պանա ըշըգ վէրմէք իչին էլին-
տէ թութմուշ օլտուղու ֆէնէր տախի պէրապէր մահվ օլ-
տու, հէքիմիզ զիֆիր կիպի պիր գարանլըգ իչինտէ գալա-
րագ տէրհալ զայրի իսթիյարի պիր վալէյլա գօբարտըգ.

Հէլէ քի պէն տէ սույա էնմէյէ հաղըրլանմըշ իտիմ, տէր-
հալ արգա իսթիւ գայարագ, իհթիյարըն արգասը սըրա
քէնտիմի սույա աթը վէրտիմ.

Վիթալիս իլէ պէրապէր սէյահաթ իթտիլիմ էննատէ
էքէյիճէ եիւզմէք, վէ հաթտա սույըն ալթընա տալմագ էօյ-
րէնմիշ իտիմ. էօյլէ քի եէր իւզէրինտէ պուլունույօրում կի-
պի սույըն սաթհինտէ կէրէք րահաթ տուրմագ, վէ կէրէք
իսթէտիլիմ հարաքէթի իճրա իտէպիլմէքտէ իտիմ, լաքին պու
զիֆիր գարանլըգտա նասըլ հարաքէթ իթմէլի իտի.

Սույա աթլար իքէն պուրասընը հիշ տիւշիւնէմէմիշ ի-
տիմ, եալընըգ իհթիյարըն պօզուլաճաղընը տիւշիւնէրէք.
ատէթա պիր թէր-նէօվ քէօքէլի կիպի, եալընըգ պիր սէվ-
գը թապի իլէ սույա աթլամըշ իտիմ.

Լաքին իհթիյարը նէրէտէ արամալը, գօլումը հա՞նկը
թարաֆա ուղաթմալը, վէ սույըն ալթընա նա՞սըլ էնմէլի ի-
տիմ.

Բէնտի քէնտիմէ պու սիւալլէրի իթմէքտէ իքէն, պիր-
տէն պիրէ ումուղումա պիր էլ տօգունտուղունու հըսա իթ-
տիմ, գուվլէթլէ պիր թէրմէ վուրարագ սույըն իւզէրինէ
շըգտըմ, իհթիյար սըգը սըգըյա պէնի թութմուշ իտի.

— Մուսլիմ, պէնի սըգը թուլթ, պաշընը եօգարը գալ-
տըրըպ պաննա տայանը վէր, գուրթուլտուն, տէյու հայգըր-
տըմ:

Լաքին հէնուզ իքիմիզտէ գուրթուլմամըչ իտիք, զիրա
հանկը թարաֆա տօղրու եիւզէճէ յիմի պիլմէյօր իտիմ. տէր-
հալ ագլըմա պիր շէյ կէլմէքլէ, արգատապլարըմըզա խիթա-
պէն.

— Սէս վէրին, լագըրտը իտին, տէյու պաղըրտըմ:

— Նէրէտէսին Բէմի, տէյու պիր սէս իլիտիլտի:

Ամճա Գասպարըն սէտասը իտի. պու սէտա սօլ թարաֆ-
տան կէլմէքլէ, հէման օլ ճանիպէ տօղրու եիւզմէյէ պաշ-
լայարագ.

— Պիր ֆէնէր եագընըզ, տէտիմ:

Հէման պիր ըջըգ բարլայը վէրտի, սահիլէ թէգարրուպ
իթմէք իլին էլիմի ուզաթմագ քեաֆի օլմաղլա, էլիմիլէ պիր
քէօմիւր բարչասը եագալատըմ, վէ տիկէր էլիմ իլէ իճթի-
յարը չէքտիմ քի, պիշարէ ատէմ հայլըճա սու եուլմուշ
օլմաղլըպ պօղուլմագ բատտէսինէ կէլմիշ իտի, պաշընը սու-
տան եօգարը թուլթտում, տէրհալ քէնտիսինի պուլտու:

Գասպար ամճա իլէ Գառօրի էօնէ տօղրու էյիլէրէք էլ-
լէրինի պիզէ ուզաթտըգլարը կիպի, Բաթէ տախի պիզիմ
պասամաղըմըզա էնէրէք, էլինտէքի ֆէնէրի իլէ պիզի թէն-
վիր իթմէքտէ իտի, մուսլիմ՝ Գասպար ամճա իլէ Գառօրի
թարաֆընտան գալտըրըլմագտա, վէ պէնտէ արգասընտան
կիթմէքտէ իտիմ, նիհայէթ սուտան եօգարը այլընըպ պասա-
մաղը իւզէրինէ վազ իտիլտիլինտէ, պէնտէ հէման արգասը
սըրա եօգարը չըգտըմ:

Իճթիյար, քեամիլէն ագլը պաշընա կէլտիլինտէ պա-
նա.

— Պուրայա կէլ քի ալընընը բուս իտէյիմ, սէն պէնի
մու հագգագ պիր էօլիւմտէն գուրթարտըն, տէտի:

— Սիզտէ պիզիմ հայաթըմըզը գուրթարմըշսընըզ տըր,
թասպիաթընտա միւթէտսիր օլմագ իսթիտատը պուլուն-

մայան, վէ քէնտի էհէմմիյէթ սիդ իշլէրինտէն պաշգա հէր շէյի ունուտան Գաւօրի .

— Պունճա կիրիւլթիւ իլէ պերապէր հէմ պիղիմ շիզմէ իշէ օյնատը, վէ հէմտէ սու իշէմէտիմ, տէտի .

— Իիտիպ շիզմէնի պուլայըմ, տէտիմ .

Լաքին պէնի պըրտագմատըլար, ալէլ խնուսու իհթիյար .

— Սաղըն հա', պէօյլէ պիր տիվանէլիք իթմէյէսին, տէ- յինճէ, պէն տախի .

— Էօյլէ իսէ պարի պիր շիզմէ տահա վէրին տէ սիզէ սու կէթիլէյիմ, տէտիմ .

Գոմպէրու, - Արթըդ հէրարէթիմ կէշտի իսթէմէմ .

— Մուալլիմին սըհհէթինէ իշէլիմ .

— Պունը տէյէրէք, քէմալի իհթիյարթ իլէ թէքրար աշաղա էնէրէք սու ալտըմ .

Իհթիյար իլէ պէն պօղուլմագտան գուրթուլմուշ իտիք իսէտէ, Ֆագաթ էլպիսէյէրիմիդ սըր սըգլամ օլմուշ իտի- իպթիտալէրի պունա շօղլուգ էհէմմիյէթ վէրմէյօր իտիք իսէ տէ, լաքին պիր աղ սօնրա իւշիւմէյէ պաշլատըդ, մուալլիմ պու հալի հըսա իտէրէք .

— Իէմիյէ գուրու պիր էլպիսէ վէրին, տէտի .

Բիմնէ պլտըրմատը, վէ իհթիյար թէքրար սէօզէ պաշ- լայարագ .

— Բիմնէ սէսինի շըգարմայօր .

Գաւօրի . - Պէնտէ իւշիւյօրում .

— Սանքի պիղ սույա տիւշմիւշ օլտուղումուգ հալտէ, վիճուտիմիդ սըճաօք մը տըր .

— Նէմէ լազըմ տիւշմէյէ իտինիդ .

— Մատէմ քի էօյլէ տիր, գուրա շէքէլիմ, քիմէ շըգար- սա էլպիսէսինին պիր գըսմընը վէրսին, պէն քէնտիմ իշին իսթէմէյէճէք իտիմ, լաքին շիմտի միւսավաթ թալէպ իթմէ- յէ հագգըմ վար .

Հէրիմիդ քիմի պօյնունա վէ քիմի էարը պէլինէ գատար քըլանմըշ օլտուղումուղտան, էլպիսէմիլի թէպտիլ իթմէնին

չօղլուգ ֆայիտէսի օլմայաճագ իտի . լաքին պու պապտէ իհ-
թիյար ըսրար իթտիյինտէն , գուրա չէքիլաի , վէ Գօմպէռու-
նըն գարօթը պանա իսապէթ իթտի . Գօմպէռունըն այագլարը
պէնիմ պօյումտան ուզուն օլմաղըլա , գարօթըն իւսթ թա-
րաֆը քեամիլէն գուրու գալմըչ իտի , հէման իչինէ սարըլա-
րագ չօգ կէչմէտէն էքէյիճէ ըսընտըմ :

Պիր արալըգ պիղի միւթէէսսիր իտէն պու մինասիպէթ-
սիղ վագաատէն սօնրա , թէքրարէն ըլթըրապ վէ էօլիւմ
խաթըրէլէրի զիհնիմիզի , էվվէլքինտէն զիյատէ իշլալ իթմէ-
յէ պաշլատը :

Շիւպհէ եօգ քի , էօլիւմ խաթըրէսի պէնտէն զիյատէ
արգատաշլարըմըն իւզէրինտէ աղըրըլաշըյօր իտի , զիրա ծնլար
խէվֆ ու տէհչէթ իչինտէ ույանըգ գալտըգլարը հալտէ , պէ-
նիմ ույգում կէօթիւրմիւշ իտի :

Լաքին օթուրտուզում մէվգը միւսսիտ տէյիլ իտի , ան
պէ ան սույա տիւչմէք թէհիլքէսինտէ պուլունույօր իտիմ .
Իհթիյար՝ պու թէհիլքէյի նազարը տըգգաթէ ալարագ , պա-
շըմը գօլլարը իչինէ ալտը , Գուվվէթլի սըգմայօր իտի իսէ տէ ,
ֆագաթ սույա տիւչմէմէք իչին մըգտարը քեաֆի պիր գուվ-
վէթ իլէ թութմուշ իտի : Պաշընը վալիտէսինին տիզի իւզէ-
րինէ գօյմուշ չօճուգլար կիպի , պէն տախի մէրգումըն տիզի-
նէ վազ իթմիշ իտիմ :

Իհթիյար , զէքի պիր ատէմ օլտուգտան պաշգա , դա-
յէթ տէ խայրխահ օլմաղըլա , նիմ սուրէթտէ ույանտըղըմ
զէման , եալընըգ ույուչան գօլունը տէյիշտիրի , վէ սօնրա
թէքրար էվվէլքի հայի սաքինանէսինի քէսպ իտէրէք :

— Ույու օղլում ույու , գօրգմա , պէն սէնի թութույօ-
րում , ույու եալըում , տէմէքտէ իտի :

Պէն տէ , հալիմէ թէրք իտիլմէյէճէյիմի բէք ալա պիլ-
տիյիմտէն , պիլա բէրվա թէքրար ույուր իտիմ :

Պէօյէճէ վագըթ կէչմէքտէ , վէ տայիմա միւնթագամէն
թուլումպալը վալօնլարըն սույա տալտըղը սէտասընը իչիթ-
մէքտէ իտիք :

20

Պուլունտուղումուզ պասամագլարըն տարլըզը սէպէպի իլէ թահամմիւլ օլունմազ պիր հալէ կէլմիշ իտիք, իմտի պասամագլարը կէնիշլէթմէյէ գարար վէրէրէք, հէրիմիզ իշէ պաշլայըպ, բըշագլարըմըզըն ուճույլա քէօմիւրիւ տէլմէքլէ մէշգուլ օլտուզ :

Այագլարըմըզը տայատաճագ եհրիմիզ գալի օլմաղըլա, պու տէֆա իշիմիզ սուհուլէթլէ պաշա չըգտը, քէօմիւրիւն տամարընը գազըյա գաղըյա, մահբէսիմիզի մըգտարը քեաֆի թէվսի իթմէյէ մուվաֆիֆագ օլապիլմիշ իտիք :

Արթըգ չէօմէլիպ տայիմա օթուրմայա մէճպուր օլաճագ եհրտէ, ուզանըպ եաթմաղա մուվաֆիֆագ օլտուզ քի, պու իսէ, պիղիմ իշին բէք պէօլիւք պիր նիյմէթ իտի :

Գաւօրիսին էքմէյի, կէրշի քէմալի թասարուֆլէ աղար աղար թագսիմ իտիլմիշ իտի իսէ տէ, նիհայէթ օտա պիթտի. սօն թէվզի մինասիպէթլի պիր վագըթտա իճրա օլունաւրագ անճագ պիզէ պիր լօգմա կէլէպիլմիշ իտի, շայէտ էքմէք գալմըշ օլայըտը, արգատաշլարըմըզ իթմիշ օլտուգլարը եէմինէ էհէմմիլէթ վէրմէյիպ, ճէպրէն էլիմիզտէն ալաճագլարընը հալլէրինտէն անլայօր իտիմ :

Մահբուսիլէթիմիզին իպթիտասընտա օ գատար կէվէղէլիքլէր իթմիշ իքէն, միւտտէթ ուզանտըգճա աղզըմըզ աշըմայօր իտի :

Պիղիմ միւքեալէմէմիզ մահզա իքի մատտէ իւզէրինտէ ճէրէյան իթմէքտէ իտի. պիրի պիզէ եէթիշէպիլմէք իշին նէ կիպի թէտպիրլէր իթթիսապ իտիլտիլի, տիկէրի տէ, նէ գատար վագըթտան պէրի մահբուս պուլունտուղումուզը պիլմէքտէն իպարէթ իտի :

Լաքին պու միւքեալէմէլէրտէ, էսկի շիտտէթ ու խահի-

շինի զայսպ իթմիշ իտի . շայեթ իշիմիզտէն պիրի պիր շէյ սէօյլէյէճէք օլսա , չօզ տէֆա եա հիշ ճէվասպ վէրիլմէզ , վէ եախօտ պիր գաշ գըսա քէլիմէլէր իլէ իքթիֆա իտիլիր իտի .

Պու տէհշէթամիզ մէզարըն իշինէ կէօմիւլտիւլիւմիւզտէն պէրի , գաշ կիւն մուրուր իթմիշ օլտուղունը , անճագ տըշա-րը չըգարըրմըրտա անլայաճագ իտիք . լաքին չըգապիլէճէք մի իտիք , օ մէսուտ տագըզա կէլէճէք մի իտի , պէն շիւպհէ իթմէյէ պաշլամըշ իտիմ .

Եալընըզ պէն տէյիլ , հաթտա պագէն արգատաշլարըմըն աղըզարընտան գաշըրտըզլարը սէօզլէրտէն , անդէրին տախի պէնիմ կիպի պու պապտէ շիւպհէ իշինտէ օլտուղլարը անլաշըրըյօր իտի . մէսէլա Պէրկօնու .

— Էկէր պուրատա էօլէճէք օլուրսամ , շու թէսէլիմ վար քի , գումբանեա զէվճէմ իլէ չօճուղլարըմա պիր մասշ թախսիա իտէճէք , հիշ օլմաղսա տիլէնճի օլմայաճագլար , տէմէքտէ իտի .

Մուալլիմ , պիզէ եալընըզ Ֆէլաքէթէ գարուր իթթի-խազը իճասպ իաէն թէտպիրլէրէ ըիյասէթ իթմէքլէ իքթիֆա իթմէյուպ , իշիմիզտէն պիրի մէյուսիլէթ իշինտէ գալտըղըն-տա անը թէսէլիլիէ սայ իթտիլի կիպի , Պէրկօնույա .

— Նէ սէն վէ նէ տէ պիզ պուրատա գալմայաճագըղ , վակօնլար իշլէմէքտէ , վէ սուլար թէտրիճէն արգալմագտա տըր , տէտի .

— Նէրէտէ ազալըյօր .

— Գույուլարըն իշինտէ .

— Էյ կէշիտլէրի նէ՞ եաբալլիմ .

— Անլէրինտէ սըրասը կէլիլ , սասպ իթմէք լաղըմ տըր .

Քառօրի . — Էկէր մուալլիմի իշլէտէն գումբանեա կիպի , պու գումբանեա տախի ըզհարը իֆլաս իտէրտէ , օ վագըթ զէվճէնիլի յիմ գայըրաճագ .

— Սուս , ալըզ սէնտէ , գումբանեա չօզ զէնկին տիր .

— Էվվէթ , մատէն իշլէտիլի վագըթ զէնկին իտի , լա-քին մատէն շիմտի սու ալլթընտա պուլունույօր , Պունըլա

պէրապէր, էկէր տըշարբտա պուլունմուշ օլայտըմ բէք մէմ-
նուն օլաճագ իտիմ. զիրա սէպէպի վար :

— Տիրէքթօրլարըն վէ միւհէնտիպէրին պուրնը նէրէյէ
գատար էնմիշ օլտուղունը կէօրիւր իտիմ, էկէր միւհէնտիս
տէ գույուեա էնմիշ վէ օրատա գալմըշ իսէ, բէք թօհաֆ
օլուր, տէյիլ մի : Պէնտէ մէրգումը գարշըլայարագ, բու-
սուլանըզը կէթիրէյիմ մի, միւհէնտիս էֆէնտի, տէր իտիմ :

— Ագըլըզ հէրիֆ, էկէր միւհէնտիս տէ իշէրտէ գալ-
մըշ օլա, օ վագըթ սէնտէ, պիզտէ, պիր տահա պուրատան
չըգամայըզ :

— Ա, սիզ պիլիրսինիզ, տօղրուսը պէն միւհէնտիսի սա-
րագայա ալմագտան բէք քէյֆլէնէճէք իտիմ, նէ հալ իսէ
պէն տէ սիզին կիպի պուրատան չըգմագ իսթէրիմ, զիրա պէ-
նիմտէ խուսուսի իշէրիմ վար. քէսթանէլէրիմի քիմ գու-
րուտաճագ :

Քէնտի էֆքեարընը քէթիմ իտէպիլէն մուալլիմտէն, վէ
հըստիյաթը հայաթիյէ խուսուսընտա պի ֆիթուր օլան Բա-
ռօրիտէն պաշղա, ճիւմէմիզտէ արթըզ գուրթուլմագ պահ-
սընտան վազ կէշէրէք, մահղա էօլէճէյիմիզի տիւշիւնմէքտէ
իտիք :

Պէրկունու. - Սէն նէ գատար իսթէրսէն սէօյլէ մուալ-
լիմ, վակօնլար պու սույը պօշալթամայաճագ :

— Սիզէ պէլքի եիրմի քէրրէ հիսապընը վէրտիմ, պիր
ազ թահամմիւլ իտին :

Բաժէ. - Լաքին հիսապ պիզի պուրատան չըգարմագ,
Մուալլիմ. - Եա քիմ չըգարըր :

— Քիմ չըգարաճագ, ճէնապը Ալլահ :

— Օնա նէ շիւպհէ, մատէմ քի օնըն էմրի իլէ պուրա-
տա պուլունույօրուզ, եինէ օ պիզի խէլաս իտէճէք տիր :

Քէզալիք Ազիզ պիլիրին շէֆաաթըլալա խէլաս օլաճաղը-
մըզը իւմիւտ իթմէքտէյիմ, զիրա պիր ազ էվվէլ տուա իթ-
տիյիմտէ, զանն իտէրսին քի Ազիզ պիլիր գուլաղըմտան ա-
շաղա « Բաժէ, էկէր կիւնահլարընտան թէօլպէքեար օլուպ

տա պուհտան սօնրա բէրհիգքեարանէ վէ զահիտանէ սուրէթ-տէ եաշամայր վատ իտերսէն , պու թէհլիքէտէն գուրթու-լուրսուն » տէյօր իտի : Պէնտէ վատ իթտիմ :

Պէրկունու , աճը աճը կիւլմէյէ պաշլատը , Բաժէ , Գաթօլիք , վէ Պէրկունու Բրրօթէսթանտ օլմալարըյըլա պէյնլէ-րինտէ պիր մէզհէպ մուարազասը պաշլատը , վէ օ տէրէճէ քէսպը շիտտէթ իթտի քի , հէր իքիսի տէ այազա գալգարազ տէօյիւլմէյէ հազրըլանտըլար :

Իհթիյար , Գասպար ամճանըն ումուզունա պասարագ , եօգարքի գատէմէյէ սըչրատը , վէ իքիսինին արասընա կի-րէրէք :

— Տէօյիւլմէք իսթէյօրսանըզ . սասըրըլը օլուն , պուրա-տան տըշարը չըգտըդտան սօնրա իսթէտիյինիզի եաբըն , Պէրկունու . - Էկէր տըշարը չըգամաղսագ :

— Օ հալտէ սէնին հագգըլը օլտուզուն , վէ Բաժէնին եանըլտըղը զահիր օլմուշ օլուր :

Բաժէ . - Պէն հէր հալտէ գուրթուլաճաղըմ :

Պէրկունու . - Խայր , գուրթուլմայաճագսըն :

Մուալլիմ . - Ճանըմ միւնազաս իթմէյէ նէ՝ հաճէթ վար , ազ վագըթտան իքինիզին հանկըսը հագըլը օլտուզու-անլաշըլաճագ տըր :

— Պէն միւթլագ գուրթուլաճաղըմ :

— Խայր , հէր հալտէ գուրթուլմայաճագսըն :

Մուալլիմին թէվասիւթ վէ մէհարէթի իլէ պու թէէ-սիւֆէ շայան միւնազասնըն էօնիւ պընտը , Ֆագաթ հէբի-միզտէ միւթէէսիր օլտուգ :

Պիր մըգտար սիւքիւթտէն սօնրա , Բաժէ թէքրար սէօ-ղէ իպթիտար իլէ :

— Պէնիմ , պու պէլատէն գուրթուլաճաղըմա քեամիլէն իմանըմ վար , վէ պու ֆէլաքէթէ տիւշար օլմամըզըն սէպէ-պի տէ , իչիմիզտէ քէօթիւ ատէմլէր պուլունտուզունտան նէշաթ իթմիւշ տիր . զիրա Ալլահ քէօթիւլէրի տայիմա թաա-զիպ իտէր :

Բաժէ , պու սէօղլէրի տէտիքտէն սօնրա Պէրկունունըն երւզիւնէ պագտը , լաքին մէրգում իպրագը հիտտէթ իթմէ-տիքտէն մատէ , Բաժէնին սէօղլինիւ թաստիգ իտէր եօլլու .

— Օնա նէ՞ շիւպհէ , ճէնապը Ալլահ իշիմիզտէն պիրինէ կիւնահարընտան թէօվպէքեար օլմաղա պիր ֆըրսաթ վէր-մէքտէ տիր , պանա՞ մը , եօգսա Բաժէյէ մի , պուրասընը պիլմէմ . անճագ քէնտիմէ հասր օլարագ տէրիմ քի , էկէր կիւնահտան արի վէ ինսանճա եաշամըշ օլայըտըմ , ճէնապը Հագգըն հուզուրունա վիճտանըմ բահաթ օլարագ չըգաճագ իտիմ , իմտի ճան ու տիլտէն թէօվպէ վէ իսթիղֆար իտէրիմ , տէտի :

Բաժէ . - Պէն քէնտիմ իշին կիւնահքեար տէյիլիմ տէ-մէյօրում , հաշա՛ , պէնիմ տէ կիւնահըմ չօգ տըր , լաքին մուհաֆըզ մէլէյիմ , վէ համիմ պուլունան աղիզ եուհաննա (սուրբ Յովհաննէս) էյի պիլիլլէր քի , պէն իսթիյարի օլարագ քիմնէյէ պիր քէօթիլիւք իթմիշ տէյիլիմ :

Բաժէ իլէ Պէրկունույա , պու էլէմնագ սէօղլէրի սէօյլէ-տէն , պուլունտուղումուզ զընտանըն գարանլըղը սույի թէէ-սէրի՞ մի իտի , էօյիմ գօրգուսը՞ մը , եօգսա աճլըգտան նէ-շաթ իտէն զաաֆէթ մի իտի . լաքին հէր նէ տախի օլսա , պու այէնի իյթիրաֆլարը իշիթտիյիմտէ , սօն տերէճէ մի-թէէսիր օլուպ , հէման Բաժէ վէ Պէրկունու կիպի պէնտէ տիղ իւզէրինէ կէլմէյէ հագըրլանըյօր իտիմ :

Թամ պու սըրատա պիրտէն պիրէ արգամտա պիրինին հէօնկիւր հէօնկիւր աղլատըղընը իշիթտիմ . պաշըմը չէվիրուպ պագտըղըմտա , Գօմբէուույը կէօրտիւմ քի , եէրէ գարանա-րագ վէ ահ ու ֆէրեատ իլէ պաղըրարագ .

— կիւնահքեար , նէ Բաժէ վէ նէ տէ Պէրկունու տըր , ասըլ միւճրիւմ պէնիմ , վէ իշթէ ճէնապը Ալլահ պէնի թաա-զիպ իտիյօր , լաքին թէօվպէ վէ իսթիղֆար իտէրիմ , էկէր պու ֆէլաքէթտէն սաղ գուրթուլաճագ օլուրսամ , իթտիյիմ ֆէնալըղը թամիրէ միւսարաաթ իտէճէյիմ . շայէտ էօլէճէք օլուրսամ , սիղ թամիր իտին . իմտի տինլէյինիլ . պունտան

պիր սէնէ եվիլէ Բուքէթ, վալիտէ Վիտալլն օտասընտան պիր սաաթ չալտըրը իչին պէշ սէնէ հապս իլէ մահըրւմ օլմուշ իտի, ֆագաթ Բուքէթ պիսուշ տըր, խըրսըր պէնիմ, սաաթը պէն չալտըրմ, էլան եաթագըրմնն ալթընտա տըր, սօլ թա-րաֆտաքի իւչիւնճիւ տէօշէմէ թահտասը չըգարըլընճա սա-աթ մէյտանէ չըգաճագ տըր, տէյինճէ, Բաժէ իլէ Պէրկու-նու պիր աղըլ .

— Սույա աթալըմ, սույա, տէյու հայգըրտըլար .

Ֆիլ հագըգա էկէր Գօմպէռու օ էննատէ պիղիմ սըրա-տա վէ պէնիմ եանը պաչըմտա օթուրմուշ օլմայայըտը, սու-յա իթէճէքլէրի մուհագգագ իտի, ֆագաթ ծնլար հէնուզ աչաղը էնմէգտէն էվիլէ, մուալլիմ միւտախէլէ իտէրէք .

— Նէ՛ եաբըյօրսունըլ, պունըն հուգուրը Բապպիւլ ա-լէմիյնէ պու ճինայէթ իլէ չըգմասը՛նը իսթէյօրսունըլ, մա-տէմ քի իթտիլինէ նատիմ օլմուշ, թէօվպէ իտիյօր, պըրա-գընըլ քի գապահաթընը թամիր իթսին, տէտի .

Հէրիմիգտէն կիւճիւ վէ գուվլէթլի օլան Գօմպէռու, պիր չօճուգտան զիյատէ ըզհարը գաաֆէթ իտէրէք .

— Թէօվպէ թէօվպէ, նատիմ օլտոււմ, տէյու հայգըր-տը, լաքին Բաժէ իլէ Պէրկունու .

— Սույա աթալըմ, սէօղիւնիւ թէքրար իթտիլէր .

Մուալլիմ . - Խայր, աթմայաճագսընըլ, տէտի .

Մէրգում, անլէրի թէսկին իթմէք իչին բէք չօգ ըրգ-գաթամիլ սէօղլէր սէօլլէտի, վէ շէֆգաթ ու մէրհամէթտէն պահս իթտի իսէ տէ, Բաժէ իլէ Պէրկունու թէհտիտաթտէ տէվամ իտիյօրլար իտի .

Իհթիյարըն պաշգա չարէսի գալմայըպ Գօմպէռույա թէգարրուպ իտէրէք .

— Էլինի պանա վէր, տէտի .

Պէրկունու . - Մուալլիմ, շու խապիսի միւտաֆաա իթմէ .

— Խայր, սօնունա գատար միւտաֆաա իտէճէյիմ, էկէր անը սույա աթմագ իսթէրսէնիլ, պէնի տէ պէրապէր աթը-նըլ .

Բաժէ . - Բէք ալա , իլիշիք իթմէյիզ , լաքին պիր շարթ իլէ , օնը քէօշէյէ պրրագըն , քիմնէ քէնտիսի իլէ լագըրտը իթմէսին , քիմնէ երւզիւնէ պագմասըն :

— Բէք ալա , պագ պու խուսուստա հագըրսընըզ , պու ճէզայա միւսթահագ տըր :

Գօմպէրուներն ատէթա մահքիւմիյէթի իլամը տէմէք օլան իհթիյարըն պու սէօղիւնտէն սօնրա , Գասպար ամճա , պէն , վէ մուալլիմ , իւշիւմիւզ եանեանա սըգըշարագ , պասամաղըն պուճաղընտա պիւզիւլմիւշ գալմըշ օլան պիշարէ Գօմպէրույը եալընըզ պըրագտըզ :

Մէրգում սաաթլար իլէ այնի հալտէ վէ պիլա հարաքէթ գալտը , անճագ պագը պագը .

— Թէօվպէ , նատիմ օլտում , տէմէքտէ վէ Բաժէ իլէ Պէրկուճուտա .

— Կէճ գալտըն , իշ իշտէն կէշտի , գօրգուճտան նէտամէթ կէթիլիյօրսուն ալշագ , պուճտան ալթը այ , եախօտ պիր յսէնէ էվվէլ թէօվպէ իթմէյի իտին , տէյու հայգըրմագտա իտիլէր :

Գօմպէրու , կիւճ հալ իլէ նէֆէս ալմագտա , վէ քէնտինէ խիթապ օլունան սէօղլէրէ եալընըզ .

— Թէօվպէ , թէօվպէ , տէյէրէք , ճէվապ վէրմէքտէ լիտի :

Պիշարէ , շէտիտ պիր սըթմայա կիրիֆթար օլմուշ կիպի զանկըր զանկըր թիթրէյօր իտի , տիշլէրինին թագըր թագըր պիրպիրինէ շարգտըղընը իշիտիյօր իտիք , Մէրգում թիթրէք պիր սէտա իլէ .

— Սուսատըմ , շիզմէյի վէրին , տէտի :

Ձիզմէնին իշինտէ սու պուլունմատըղընտան կիտիպ տօլտուրմագ իշին այաղա գալգալմ , լաքին Բաժէ , եէրիմտէ օթուրմամը էմր իթտիյի կիպի , Գասպար ամճա տախի տէրհալ գօլումտան թուլթարագ .

— Ունուլթտոճ մը , քիմնէ անընլա մէշղուլ օլմայաճագ իտի :

Գօմպէնու, պիր գաչ քէրրէ տահա սուսամըչ օլտուղունու թէքրար իթտի, լաքին պիգիմ քէնտիսինէ սու աէյիլ ա՛, ճէվապ պիլէ վէլմէտիյիմիզի կէօրէրէք, պիզզաթ քէնտի էնիպ իչմէք իչին այաղա գայգընճա, Բաթէ.

— Շիմտի թօքրաղը տա պէրապէր սիւրիւյիւպ կէօթիւրէճէք, պըրազմայըն, տէմէսի իլէ, իհթիյար.

— Խայր, մէն իթմէյէ հագգըմըզ եօզ տըր, հիչ օլմազսա քէնտիսինի սէլպէսթ պըրագըն, տէտի.

Գօմպէնու, պէնիմ արգա իւզրէ գայարագ աշաղը էնտիյիմի կէօրմիւչ օլմաղըլա, քէնտի տէ պէնիմ կիպի եարմագ իսթէտի, հալ պու քի պէն խաֆիֆի վէ չէվիք իտիմ. մէքգում իսէ հէմ աղըր կէօվտէլի վէ հէմ տէ օսու՛ն կիպի տիմ տիք օլտուղունտան, աշաղը էնմէք իւզրէ հարաքէթ իտէր իթմէզ, ալթընտաքի իրի քէօմիւր բարչասը կէօչտիւ, վէ էլլէրի իլէ այնգլարընը տայաթաճագ եէր պուլմամագլա, հէման սույըն իչինէ եուվարլանը վէրտի, սույըն սէրբինթիսի եիւզիւմիւզէ չարտը, վէ պիչարէ Գօմպէնու պիր տահա կէօրիւնմէզ օլտու.

Մէքգումը գուրթարմագ իւզրէ սույա տօղրու էյիլտիմ, լաքին Գասպար ամճա իլէ մուալլիմ, գօլլարբմտան սըզը սըգըլա թուլթարագ մէն իթտիլէր. Պէրկու՛նու իլէ Բաթէ պիր աղըզ.

— Արթըզ գուրթուլտուզ, պուրասան սաղ սէլիմ չըգապիլէճէյիզ, տէյու հայգըրտըլար:

Պու վագաստէն սօն տէրէճէ միւթէէսիր օլարագ կէրի շէքիլտիմ, տէհչէթիմտէն նաչի ատէթա տօնա գալմըչ իտիմ.

Գասպար ամճա. - Նամուսը պիր ատէմ տէյիլ իտի.

Իհթիյար, հիչ պիր շէյ սէօյլէմէյօր իտի. լաքին պիր ազ սօնրա պուրնունըն ալթընտան մըրըլտայարագ.

— Հէր նէ հալ իսէ, պիգիմ թէնէֆֆիւս իթտիյիմիզ հէվայի նէսիմինին գըսմընը էքսիլտիյօր իտի, տէտի.

Իլք տէֆա իչիթմիչ օլտուղում պու սէօզ նագարը տըգգաթըմը ճէլպ իթմիչ օլմաղըլա, պիր ազ տիւչիւնտիւքտէն

սօնրա մուսայիմէ, նէ տէմէք իսթէտիյինի սիւալ իթտիյիմտէ .

— Հագսըզ վէ ինսանիյէթէ եագըշմազ պիր սէօզ քի, սէօյլէտիյիմէ բէշիմանն օլտոււմ օղլոււմ, տէտի .

— Նիշինն .

— Պիզ էքմէք վէ հէվա իլէ եաշամագտայըզ, էքմէ-
յիմիզ եօզ, հէվաճա տախի զէնկին տէյիլիզ . զիրա թէնէֆ-
ֆիւս իթտիյիմիզ հէվա թէճէտտիւտ իթմէյօր : Գօմպէսու-
նըն սույա տիւշէրէք պօղուլտուղունը կէօրտիւյիւմտէ, հէ-
վաճա իսթիֆատէ իտէճէյիմիզի սէօյլէմէքտէն քէնտիմի մէն
իտէմէտիւմ քի, պու սէօղիւ սէօյլէտիյիւմ իշին էօմիրլւմ օլ-
տուգճա թէէտիւֆ իտէճէյիւմ :

Գասպար ամճա . - Վազ կէշ ատամ սէնտէ, անըն տա
գատէրի պու իմիշ :

Իաթէ . - (Սյագլարընը գօլուղըն տիվարընա վուրարագ .)
Նիմտի հէր շէյ բասթ կէլէճէք, տէտի .

Իաթէնին մէմուլ իթտիյի կիպի հէր շէյ բասթ կիթմէ-
տի, ֆագաթ պու պապտէ միւհէնտիլէրին, վէ խէլասըմըզա
շարըշան իշճիլէրին գապահաթը եօզ իտի .

Պիզէ եէթիշէպիլմէք իշին գաղըմագտա օլան տէլիյին
ամէլիյաթը, կիճէ կիւնտիւզ տուրմայըպ տէվամ իտիյօր ի-
տի, լաքին իշ բէք միւշկիւլ իտի .

Տէրունինտէ եօլ աշըմագտա օլան մատէն քէօմիրիւ,
մատէնճիլէրին սընըրը թէսմիյէ իթտիլէրի զայէթ սէրթ
ճընստանն օլտուգտան մատէ, զայէթ տար օլմասը հասէպի
իլէ տախի, անճագ պիր ամէլէ իշլէյէպիլմէքտէ, վէ սըգ
սըգ իշճի տէյիշտիրմէյէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլմագտախտի .

Սշըլան տէլիյին իշինէ հէվա իշլէթմէքտէ բէք միւշ-
կիւ պիր մատտէ իտի . ամէլիյաթ իլէրիլէտիլքճէ, պիր թագըմ
թէնէքէտէն մամուլ, վէ եէքտիկէրէ քիւ շամուրըլըլա պի-
թիշտիրիլմիշ պօրուլար ուզատըլարագ, մաքինա վասէթա-
սըլըլա թագէ հէվա կէօնտէրիլմէքտէ իտի . ֆէնէրլէր իտէ
եպընըզ պօրունըն աղզընտա եանըյօր իտի .

Միւշկիւլաթ, ամէլիյաթըն սիւրաթընա մանի օլույօր

իտի . շէօյլէ քի մատենին տերունինտէ գարանտըղըմըղըն եէ-
տիննճի կիւնի , անճագ եիրմի մէթրօ գատար եէր գաղըղմըշ
իտի քի , շու հայտէ պու հաֆրիյաթ պիր այտա անճագ իճ-
րա իտիլէպիլիր իտի . լաքին իթիխազ օլունան պու գատար
վէսայիթէ , վէ սարֆ օլունան զայրէթէ կէօրէ , եէտի կիւն
զարֆընտա եարըլան պու իշ եինէ բէ.ք աղ սայըլըր իտի :

Պու միւշկիւլ իշէ տէվամ իտէպիլմէ.ք իշին , մահզա միւ-
հէնտիսին շայանը թագտիր մուաննիտիլի լաղըմ իտի . զիրա
հէր քէս մատենին տերունինտէ պուլունան իշճիլէրին քեամի-
լէն պօղըլմուշ օլաճագլարընը տէրմիյան իլէ , պու ամէլիյա-
թըն պէյհուտէ օլմասընը , վէ եայընը սուլարըն պօշալթմա-
սընա տէվամ իտիլիպ , էօլէնլէրին ճէսէտինի պուլմաղա զայ-
րէթ իտիլմէսինի թավսիյէ , վէ պու պապտէ իտտաա իթմէ.ք-
տէ իտիլէր քի , պունուն տա պիր գաչ կիւն էվլէլ եա սօնրա
օլմասընըն ասլա էհէմմիյէթի եօգ իտի :

Կէրէ.ք էհայինին , վէ կէրէ.ք իշ պաշընտա պուլունանլա-
րըն էֆքեարը պու մէրքէզտէ իտի . իշճիլէրին թէալիւգաթը ,
զէվճէլէրի , վէ էվլատլարը քեամիլէն մաթէմ էլպիսէլէրի կիլ-
միշլէր իտի , զիրա Ռըրիւյերտէն քիմսէ պէրհայաթ չըգմայա-
ճաղը զիւլիւմիւնտէ իտիլէր :

Միւհէնտիս իսէ , խալգըն ֆարգիյաթընա վէ մուախէ-
զէլէրինէ ասլա էհէմմիյէթ վէրմէ.քսիզին , պիր թարաֆտան
սուլարը պօշալթմաղա , վէ տիկէր թարաֆտան տախի տէ-
լիյին հաֆրիյաթընա , քէմալի կէրմի իլէ տէվամ իտիյօր ի-
տի :

Մումաիլէյհ , այնի Ամէրիգա գըթասընը քէշֆ իտէն
մէշհուր Գօլումպօս կիպի իտտաասընա տէվամ իտէրէ.ք .

— Պիր կիւն տահա տօսթլարըմ , պիր կիւն տահա սապր
իտին , էկէր եարըն պիր իմարէ կէօրիւլմէզսէ ամէլիյաթը թա-
թիլ իտէրիմ , պունու սիզին արգատաշլարընը իշին թալէպ
իտիյօրում , անլէրի աճըմաճմըսընը . էկէր սիզ մաղալլահ
պէօյլէ պիր ֆէլաքէթէ տիւշար օլայըտընըղ նասըլ օլուր ի-
տի , տէմէ.քտէ իտի :

Պու իյիտ ատէմին իթիգատը՝ ամէլէնին գալպինէ թէէ- սիր իտէրէ.բ , իչի թէրք իթմիշ իքէն , եէնիտէն պիր զայրէթը ֆէվգէլատէ իլէ չալըշմայա պաշայարագ , չայանը հայրէթ պիր սիւրաթլա ամէլիյաթը իլէրի կէօթիւրմէ.քտէ իտիլէր :

Պիր թարաֆտան սասիս պազը ճիհէթլէրի երգըլմըշ օ- լան ֆէնէրլիյին կէչիտինի թամիր , վէ բայանտալար իլէ օլա- պիլտիյի գատար մէթին պիր հալէ վազ իթմէ.յէ չալըշըյօր իտի . խիւլասայի քէլամ պու շէֆգաթլը ատէմ միւսսապ օլան պիշարէլէրին խէլասը իչին էլինտէն կէլէն զայրէթի տիրիդ իթմէմէ.քտէ իտի :

Եէտինճի կիւն , իշնիլէրին տէյիշմէսի սըրատա , եէնի կէլէն գազմաճը , եէր ալթընտան խաֆիֆ պիր կիւրիւլթիւ իչիտիյօր զանն իտիպ , պիր սանիյէ գատար իչի թաթիլ ի- տէրէք տըգգաթլա տինլէտի , վէ եանըլմըշ օլտուղու զան- նըլըլա արգատաշլարընտան պիրինի չաղըրտը , իքիսի պէրա- պէր գուլագլարընը զէմինէ վազ իլէ տինլէմէ.յէ պաշատը- լար . ֆիլ հագըգա պիր ազ սօնրա խաֆիֆ , ֆագաթ մուն- թազամ սուրէթտէ պիր սէտա իչիթտիլէր :

Պու հավատիս տէրհալ աղըղտան աղըգա եայըլարագ , միւհէնտիսին գուլաղընա գատար վասըլ օլտու քի , հէման աչըլմըշ օլան տէլիյէ կիրմէ.յէ շիթապ իթտի :

Միւհէնտիս կէրէք արգասընտան կէլէն մէրագլըլարը , վէ կէրէք մատէնճիլէրի պիր եանա իթէրէք տինլէտի , ֆա- գաթ օլ տէրէճէ միւթէէսսիր օլմուշ իտի քի , հիչ պիր շէյ ի- շիտէմէ.յէրէք , պիր սէտայի մէյուսանէ իլէ :

— Պէն հիչ պիր շէյ իչիթմէ.յօրում , տէմէսի իլէ , ամէ- լէլէրտէն պիրի :

— Մատէնին բէրիսի տիր քի , պիդի ալտաթմագ վէ էյ- լէնմէք իսթէ.յօր , տէտի :

Մամաֆիհ իքի գազմաճըլար շամաթա իչիթմիշ օլտուգ- լարընա տայիր իտտաա վէ հաթթա քէնտի տարպէլէրինէ միւնթագամէն ճէվապ վէրիլտիյինի միւսիւրրանէ պէյան իթ- մէքտէ իտիլէր . պու իշնիլէր սագալլարընը մատէնտէ աղարթ-

մըչ միւսներէս ուսթա օլտուգլարընտան , սէօզլէրի էհէմմի-
յէթլէ թէլագգը իտիլտի :

Միւսէնտիս , էթրաֆընտա պուլունան իշծիլէրի իշ պա-
շընտան չըգարըպ , իքի գազմաճըլըլա եալընըզ գալտըր :

Մուճաիլէյհին էմրի իլէ , գազմաճըլար , գազմալարընըն
քէսկին ուճուլըլա գուվլէթլիճէ իքի տէֆա վուրուգաան
սօնրա , նէֆէսլէրինի թութարագ տինլէմէյէ պաշլատըլար :

Պիր տագըզա գատար պէլլէտիքտէն սօնրա գալպլէրին-
տէ պիր սատմէյի շէտիտէ հըսս իթտիլէր . վուրտուգլարը տար-
պէլէրէ , խաֆիֆֆֆֆ ֆագաթ չարըզ վէ միւնթազամ տարպէլէր
իլէ ճէվապ վէրիվմիշ իտի . միւսէնտիս միւթէէսսիր պիր հալ
իլէ :

— Պիր տահա վուրուն քի , պունուն պիլլիմ տարպէլէրի-
միզին աքսի օլմատըզընը մուհագգագ սուրէթտէ անլայալըմ ,
տէտի :

Թէքրար վուրուլտու , վէ տէրհալ մէզքիւր միւնթազամ
տարպէլէր թէքրար իշիտիլտի :

Արթըզ չիւպհէյէ մահէլլ եօգ իտի , միւսէնտիս եանըլ-
մամըշ իտի , մատէնին տէրունինտէ , գուրթուլմալարը գապլլ
օլան հէնուզ պէր հայաթ աաէմլէր պուլունմագտա իտի :

Պու հավատիս՝ տէրհալ եըլտըրըմ կիպի պիր սիւրաթլէ
շէհիրէ միւնթէշիր օլուպ , էհալի Թըրիւյէրէ գօշտու , հէր
քէս՝ պէլքի ֆէլաքէթին վուգու պուլտուղու կինտէն զիյա-
տէ միւթէէսսիր օլմուշ իտի : Մատէնտէ գալմըշ օլան իշծիլէ-
րին մաթէմ էլպիսէլէրի լապիս պուլունան զէվճէլէրի , չօ-
ճուգլարը , վէ թէայիւգաթը , թիթրէյէրէք վէ կէօզլէրի իւ-
միտ շուլէսի իլէ բարլայարագ , մահալի մէզքիւրէ հիւճիւմ
իթտիլէր :

Պէրհայաթ օլանլար նէ՞ գատար իտի , պէլքի չօգ իտի .
էհալի միւսապ օլան պիշարէլէրի կէօրմէք արզուսուլլա սու-
զան օլույօր իտի :

Հէր քէս , միւսէնտիսի բուս իթմէք իսթէյօր իտի :

Պագաթ մուճաիլէյհ , քէնտիսինէ գարըլ կէօսթէրիլէն

չիւսկնէլէրէ վէ իսթիհնդալէրէ էհէմնիլէթ վիրմէմիլ օլտուղու կիպի , շիմտի տէ պու մէսէրրէթ վէ էմնիլէթէ գայտարղըրգլա ճէվապ վէրիպ , եալլընը պիզիմ թախիտիմիզին վէսայիթինի իլէրի կէօթիւրմէ յի տիւչիւնէրէ.ք , իշճիլէրին սերպէսթճէ չալըշապիլմէլէրի իչին , գալապալըր տաղըթմազ իւզրէ սարէր կէթիւրմիլ , վէ մատէնի գօրտօն ալթընա ալտըրմըլ իտի :

Եէր ալթընտան իչիտիլէն սէսլէր օ գատար զայիֆ իտի քի , հանկը ճիհէթտէն կէլտիլինի թային իթմէ.ք միւմըինն օլամայօր իտի . էզճիւմէ թուղեանտան եագայր սըլըրմըլ օլան իշճիլէրին , էսկի իշ մահայի ճիվարրնտարի կէչիտին իւչատէտ գօվուգլարընա իլթիճա իթալըլէրի անլաչըլարագ , աչըրմագտա օլան տէլիք , մէզ.քիւր իւչ ատէտ գօվուգլարա տօղրու ուզատըլաճագ , վէ ամէլիյաթ իլէրլէլէրէ.ք , սէտալէր տահա էյի իչիտիլմէլէ պաշլատըրնտա , ճիհէթի ապիլէ յի թէլըր իլէ , պիւթիւն զայրէթ ու հիմնէթլէր հէմանն օնօգթայա սարֆ իտիլէճէ.ք իտի :

Ամէլիյաթ՝ էվվէլ քինտէն չօգ զիյատէ խահլիլէ տէվաթ իտիյօր իտի . ճիվարտա պուլունան մատէն գումրանեալարը , էն մահիլ իշճիլէրինի եօլլամըլար իտի :

Աչաղը էնմէ.ք իչին աչըլան տէլիքտէն հասըլ օլան իւմիւտիտէ , կէչիտտէն էնմէ.ք իւմիւտիտէ զամմ օլմագտա իտի . զիրա գուլուլարըն տէրուճինտէ.քի սուլար տախի կիթտիքճէ աղայմագտա իտի :

Վակօնլարըն սէտասընը իչիթտիլիմիզ զէման վագը օլտուղու կիպի , շիմտիտէ պուլունտուղումուզ մահալտէն , միւհէնտիտին վէրտիլի իչարէթ տարպէլէրինի իչիթտիլիմիզտէ , ալ իլէ թարիֆ օլունմազ պիր սէվինճ հըսս իտէրէ.ք , հէբիմիզ պիր աղըլ :

— Գուրթուլտուլգ , գուրթուլտուլգ , տէյու հայգըստըլ :

Հէլանն եանըմըլա վասըլ օլաճագլար զանն իտիյօր իտիլք , Ֆագաթ վակօնլարըն սէտասընը իչիթտիլիմիզ զէման վագը օլտուղու կիպի , պու տէֆա տախի սէվինճիմիզ կիթ կիտէ եէս ու ֆութուրա թահվիլ օլտու :

Գազմա սէտալարը , ամէլէլէրին տահա չօգ ուզագտա
օլտուգլարընը խապէր վէրիյօր իտի . իհթիմալ քի երմի օ-
թուգ մէթրօ ուզագտա իտիլէր , Պու քէօմիւր երղընընը տէլ-
մէք իչին , տահա նէ գատար վազըթ լազըմ իտի . պիր ա՛յ
մը , պիր հաֆթա՛ մը , լաքին պու գատար միւտտէթ նա՛սըլ
պէքլէյէճէք իտիք , իչիմիղտէն հա՛նկըմըզ սէքիղ կիւն տա-
հա եաշայապիլէճէք իտի . զաթէն գաշ կիւնլէրտէն պէրի
աճ իտիք :

Իչիմիղտէն եալընըզ մուալլիմ ճէսարէթլի սէօզ սէօյլէ-
մէքտէ իքէն , եավաշ եավաշ անըն մէթանէթինէ տախի խա-
լէլ կէլիյօր իտի :

Իսթէտիյիմիղ գատար սու իչէպիլիր իտիք , լաքին եէ-
յէճէք պիր շէյ եօգ իտի , աճլըզ՝ պիղի օ տէրէճէ սըզըշ-
տըրմըլ իտի քի , չիւրիւմիւշ աղաճ բարշալարընը սու իչինտէ
էզէրէք եէմէյի թէճրիւպէ իթտիք :

Հէրիմիղտէն զիյատէ աճլըզա տայանամայան Գարօրի ,
թէք գալմըլ օլան չիղմէսինին քէօսէլէսինի բարշա բարշա քէ-
սէրէք միւթէմատի չիյնէյիպ տուրույօր իտի :

Աճլըզըն , արգատաշլարըմը նէրէլէրէ գատար սէվգ ի-
տէճէյինի տիւշիւնէրէք , Ֆէնա հալտէ գօրգճայա պաշլա-
տըմ՝ Վիթալիս , չօգ տէֆա պանա տէնիղ գազալարը հի-
քեայէսինի իթմէքլէ , պազը կէմիճիլէրին ինսիղ պիր ատայա
տիւշիւպ տէ ուզուն միւտտէթ աճ գալտըգտան սօնրա , ար-
գատաշլարընը էօլտիւրիւպ եէտիքլէրինի սէօյլէմիշ իտի . օ
հալտէ րէֆիղլէրիմին , աճլըգտան Ֆէրեատ իթտիքլէրինի ի-
շիտէրէք քէնտի քէնտիմէ . « Աճէպա պու քէօմիւրտէն իպա-
րէթ օլան ատա իւզէրինտէ , պունլար պէնի տէ էօլտիւրիւպ
եէյէճէքլէ՛ր մի » տէյօր իտիմ՝ Վազաա Գասպար ամճա իլէ
իհթիյարըն , պէնի միւտաֆաա իտէճէքլէրինէ էմին իտիմ ,
լաքին Իաժէյի , Պէրկունույը վէ Գարօրիյի նէ՛ եաբմալը իտի .
ալէլ խուսուս պէյազ տիշլէրի իլէ չիղմէսինի չիյնէյէն Գա-
րօրիտէն հիշ էմին օլամայօր իտիմ . Մէրգուճըն՝ քէօսէլէյի
կէմիրէ կէմիրէ , ուսթուրա կիպի քէսկինլիք բէյտա իտէն

տիչլէրինտէն , բէք գօրգմագտա իտիմ :

Շիւպհէսիզ պու գօրգուլարումըն ալ ու էսասը եօզ իտի , լաքին պուլունտուղումնուղ շու հալ իչինտէ , արթըզ հէր շէյի սօուգ գան իլէ տիւչիւնմէք գապիլ օլամայուպ , Ֆիլըրիմիզէ էվհամ ու խայալաթ հիւքմ իթմէքտէ իտի :

Տէհչէթիմիզին թէղեիտինի մուծիպ օլան շէյլէրտէն պիւրի տէ , զիյանըն ֆըգտանը իտի . Ֆէհէրլէրիմիզին եաղը թիւքէնիպ սէօնմիւշ , վէ զիֆիր կիպի պիր գարանլըգ իչինտէ գալմըշ իտիք . վագաա հէնուղ իքի Ֆէհէրիմիզ վար իտի իսէ տէ , լաքին մուպլիմ պունլարըն էն լուղումը օլտուղու զէմանտէ եագմայա գարար վլէրմիշ օլմաղլա գարանլըգտա կէչիրիյօր իտիք :

Պու հալ էլէմպախշ օլտուգտան մատէ , թէհլիքէտէն տէ խալի տէյիլ իտի . զիրա եանլըշ պիր հարաքէթ իտէճէք օլսագ , սույա տիւշէճէյիմիզ տէրքեար իտի :

Գօմպէրունըն պօղուլտուղունտան սօնրա , հէր պասամագտա իւշէր քիշի գալմըշ իտիք , պիր քէօշտէ Գասպար ամճա , տիկէր քէօշտէ իհթիյար , վէ պէն տէ օրթալարընտա պուլունույօր իտիմ :

Պիր տէֆա նիմ սուրէթտէ ույգույա տալմըշ իքէն , իհթիյարըն ըիւյա կէօրիւր կիպի եավաշ պիր սէտա իլէ սէօյլէնտիյինի քէմալի թէհաճիւպ իլէ իշիթտիմ :

Ուլանըպ տինլէմէյէ պաշլատըմ , Պիչարէ ատէմճըղաղ :

— Պուլութլար վար , ահ պուլութլար բէք կիւզէլ տիր . պաղը ատէմլէր պուլութտան խօշլանմաղ , պէն բէք հազղ իտէրիմ , ըիւզկեարըմըղտա օլաճագ , պէն ըիւզկեարը տա շօք սէվէրիմ , տէյօր իտի :

Աճապա ըիւյա՞ մը կէօրիւյօր իտի . գօլունը սարստըմ , լաքին օ եինէ սէօղիւնէ տէվամ իլէ :

— Լութֆէն պանա ալթը եումուրթալըգ պիր դաշկանա եաբընըղ , խա՛յր խա՛յր ալթը տէյիլ , սէքիզ եախօտ օն իքի եումուրթա գըրընըղ , ավտէթիմտէ եէրիմ , տէտիյինտէ , Գասպար ամճայա :

— Իշխոյն յօրմուսունըդ, տէտիմ՝

— Էվվէ՛թ, բիւյա կէօրիւյօր՝

— Խայր ույանըդ տըր՝

— Էօյէ իսէ սայըդլայօր՝

— Սիգի թէէմին իտէրիմ՝ քի ույանըդ տըր՝

— Է՛յ, մուա՛լլիմ մուա՛լլիմ՝

Մուալլիմ. — (Սէօգիւնէ տէվլամ իտէրէք.) Պէնիմէ պէ-
րապէր եէմէք եէմէյէ կէլի՛րմիսին Գասպար, եալընը սանա
րիւզկեար չըգաճաղընը իխթար իտէրիմ՝

Գասպար ամճա. — Պիչարէ, աճըդտան սայըդլայօր՝

Պէրկունու. — Խայր էօլմիւշ տիր, պունլարը սէօյէյէն
քէնտի բուհը տըր, ըիւզկեար նէրէ՛տէ մուալլիմ, պագալըմ
նէ՛ թարաֆտան էսէյօր, տէնիզ թարաֆընտա՛ն մը՝

Իպօէ. — Ճէհէննէմտէ ըիւզկեար օլմազ, մուալլիմ ճէ-
հէննէմէ կիթտի, սէնտէ ճէհէննէմէ կիտէճէքսին տէյօրում-
տէ ինանմայօրտուն՝

Պու զավալլըարա նէ՛ օլույօր իտի, ազըլլարընա խալէ՛լ
մի կէլմիշ իտի, օ հալտէ պիրիպիրլէրի իլէ տէօյիշսէլէր,
եէքտիկէրինի էօլտիւրմէյէ դալզըշտալար, նէ՛ հարմալը՝

Պիր արալըգ իհթիյարա .

— Սու իսթէ՛րմիսինիզ մուալլիմ, տէտիմ՝

— Խայր, թէշէքքիւր իտէրիմ, գայկանայը ետիլիմ վա-
զըթ իշէրիմ՝

Պիր հայլի զէման իւշիւտէ եէքտիկէրէ ճէվապ վէրմէք-
սիզին սէօյիէշտիէր, ըապըթասըզ սէօզլէրի արասընտա, էն
զիյատէ թէքէրրիւր իաէն քէլիմէլէր, եէմէք, գուրթուլմադ,
կէօյ, վէ ըիւզկեար քէլիմէլէրի իտի .

Նակէհան Ֆէնէրի հազմայը տիւշիւտիւմ, քիպրիթ իլէ
պէրապէր իհթիյարըն եանընտա աուրմագտա օլան Ֆէնէրի
ալըպ հազը վէրտիմ՝

Ճէնէրին ըըըը նէշը օլուր օլմազ իւշիւտէ սաւստուլար .

Պիր միւտաէթ սիւքիւթտէն սօնրա, ույգուտան ույան-
մըշ կիպի .

— Նէ՞ օլույօր, տէյու սօրտու :

Գասպար ամճա : — Սայրգլայօր խտինիդ :

Մուալլիմ : — Գի՞մ սայրգլայօր խտի :

— Աէն , Բաժէ վէ Պէրկունու , տըշարը չըդտըղընըզը , վէ տըշարըտա ըիւզկեար օլտուղունը սէօյէյօր խտինիդ :

Կեահ պէ կեահ արվարէ վուրարագ , հէնուզ պէրհայաթ օլտուղունուղու , թախտիսիմիդէ չարշանլարա անլաթմագ իսթէյօր խտիք , մէրգումանըն վուրտուգլարը գազմա տարպէլէրինի իշիտիյօր խտիք , լաքին բէք ուզագտան , տէմէք քի հէնուզ պիդտէն ուզագ խտիէր :

Ճէնէրի եագտըգտան սօնրա չիզմէ իլէ սու ալմագ իշին աչաղը էնտիյիմտէ , սուլար պիր գաչ սանթիմէթրօ ալչալմըշ կիպի կէլտի պանա , հէման եիքսէք սէտա իլէ :

— Սուլար չէքիլիյօր , տէտիմ :

— Սման եա՛ Բասպպիմ , տէյու պաղըըշտըլար :

Գալպիմիդ թէքրար պիր իւմիւտ շուչէսի իլէ իշիտիպ օլմայա պաչատը :

Սուլարըն չէքիլտիյինի կէօրմէք իշին Ֆէնէրի եանմըշ պրրագմագ իսթէտիլէր , լաքին իհթիյար միւսասատէ իթմէտի :

Մուալլիմին պու մուխալիֆէթինտէն պիր միւնազաա գուհուրա կէլիր տէյու գօրգույօր խտիմ , լաքին իհթիյար , հագլը սէպէպլէր իրայէ իթմէքսիղին պիր չէյէ մուխալիֆէթ իթմէզ խտի :

Իմտի մուխալիֆէթինին սէպէպլինի իյզահ խտէրէք :

— Իլէրուտէ Ֆէնէրէրէէ էշէտտը լուղունումըզ օլաճագ աըը , էկէր շիմտի պէյհուտէյէ եաղըմըզը թիւքէտէճէք օլուրսագ , լազըմ օլտուղու թագտիրտէ նէ եաբարըզ . պունտան պաչգա սույըն աղըր աղըր չէքիլտիյինի կէօրմէք , ինսանը մուզթարըզ իթմէզ մի , զիրա սու չարըգ սուրէթտէ չէքիլմէյէճէք տիր : Խիւլասայի քէլամ պիր գուրթուլաճաղըզ , գօրգմայըն տահա օն իւչ ատէտ քիպրիթիմիդ վար քի , իսթէտիյինիդ դէման Ֆէնէրի եագապիլիրիդ , տէտի :

Ճէնէր սէօնտիւ , հէրիմիդտէ պօլ պօլ սու իշմիշ խտիք :

սայրգլամագ թէքրարլանմատը , ուզուն սասթլար վէ պէլքի տէ պիր գաչ կիւնլէր , գազմա սէտալարընտան , վէ թուլումպալը վահօնլարըն շամաթասընտան պաչգա պիր իմիւտկեահըմըզ օլմայարագ պիւա հարաքէթ կէչիրտիք , եավաչ եավաչ սէսլէր շողալմագտա վէ սուլար թէտրիճէն էքսիլմէք տէ իտի , ամէլէլէր պիղէ եազլաշըյօրլար իտի . ֆագաթ վագթիւնտէ եէթիչէպիլէճէքլէ՞ր մի իտի , պիղի գուրթարմաղա շալըշանլարըն սայ ու ղայրէթի արթտըգճա , զաաֆէթիմիղ տախի օ նիսպէթտէ ան պէ ան թէզպիւտ իտիյօր իտի :

Թուղեան կիւնիւնտէն պերի արգատաշլարըմ աղըզլարընա հիչ պիր շէյ գօյմամըշլար իտի , պունտան տահա պէթթէրի տէ , թէնէֆֆիւս իթտիյիմիղ հէվա թէճէտտիւտ իթմէտիյինտէն , կիւնտէն կիւնէ ֆէնալաշմագտա , վէ մուզիրրի սըհհէթ օլմագտա իտի . հէլէքի սուլար շէքիլտիքճէ թագբիգի հէվա տախի օ նիսպէթտէ ազալըյօր իտի , զիրա եկէր էվլէլքի հալտէ գալմըշ օլաա իտի , շիւպհէսիլ հէվասըզլըգտան պօղուլուպ մահվ օլաճագ իտիք . իմտի պիղիմ գուրթուլմամըզըն պիրինճի սէպէպի , ամէլիյաթըն սիւրաթլա իլէրլէմէսի օլաու :

Վահօնլարըն վէ գազմալարըն կիւրիւլթիւլէրի , սասթրագգատը կիպի պիր ինթիզամ քէսպ իթմիշլէր իտի . հէր բօսթա տէյիշիլտիյինտէ վագը օլան թատթիլի հարաքէթ , գալպիմիղին թէլաշընը մուճիպ օլարագ , աճէպա մէյուս օլարագ պիղի հալիմիղէ՞ մի թէլք իթտիլէր , աճէպա ղալէպէսի միւմըինսիղ պիր միւչկիւլաթէ՞ մի թէսատիւֆ իթտիլէր , տէյէրէք , տիւշարը կնտիչէ օլույօր իտիք . Պու թատթիլլէրին պիրի հէնկեամընտա , տէհչէթիւ պիր կիւրիւլթիւ գօբասու , ազիմ պիր շամաթա իչիտիլտի :

Գարօրի . - (Պաղըրարագ .) Մատէնէ սու տէօքիւլիւյօր , Մուալլիմ . - Սու տէյիլ տիր :

— Եա նէ՞ տիր :

— Նէ օլտուղունը պիլմէմ , ֆագաթ սու տէյիլ :

Վազաա մուալլիմ բէք շօգ տէֆալէր ագլ ու ֆէթանէ-

Թինի, վէ ճիտտի միւլահազաթընը կէօսթէրմիշ իտի իսէ տէ, եինէ տէլայիլի գավիլիէ իլէ իսպաթ իթմէտիքճէ սէօգիւնէ ի- նանմայօրլար իտի . լաքին մէրգում, պու կիւրիւլթիննին սէ- պէպինի պիլմէտիլինի իլթիբրաֆի իթտի . - մուսոխարէն ամէ- լէլէրէ հավա վէրմէք իչին իսթիմալ օլունան մաքինանըն շա- մաթասը օլտուղունը անլատըգ-մուալլիմին պու պապտէ ճէ- հալէթի պիլի տէրէճէյի նիհայէտէ մէյուս իթտի, չիւնքի պիլ թէքրար թուղեան վուգու պուլույօր զանն իթմիշ իտիք :

Բաժէ . - Ֆէնէրի եագ .

Մուալլիմ . - Պօշ շէյ տիր :

— Եւ'գ , եւ'գ :

Հէբսի պիր աղըզտա ֆէնէրին եագըլմասը թալէպ իթ- միշ օլմալարըյըլա , մուալլիմ չարնաչար ֆէնէրի եագտը :

Ըշըղըն սայէսինստէ , սուլարըն եիւքսէլմէսի շէօյլէ տուր- սուն , պիլաքիս տահա ազալտըղընը կէօրէպիլտիք .

Մուալլիմ . - Իշթէ կէօրիյօրսունուգ ա' :

— Լաքին սօնրա եիւքսէլմէք տիր , վէ պու տէֆա մու- հագգագ սուրէթտէ էօլէճէյիլ :

— Պարի նէ օլաճագսա պիր սաաթ էվվէլ օլսուն պիթ- սին , զիրա արթըգ թահանմիւլէ մէճալիմ գալմատը :

— Ֆէնէրի պանա վէր մուալլիմ , զէվճէմէ վէ չօճուգլա- րըմա պիր մէքթուպ եագմագ իսթէրիմ :

— Պէնիմ իչին տէ եագ :

— Պէնիմ իչին տէ :

Ֆէնէրի իսթէյէն Պէրկունու իտի . մէրգում, էօլմէզտէն էվվէլ գարըսըյըլա չօճուգլարընա մէքթուպ եագմագ իսթէ- յուպ , ճէպինտէն պիր քեաղըտ բարչասըյըլա ուֆագ պիր գուրչուն գալէմ չըգարըպ եագմաղա հագըրլանտը :

— Եագմագ իսթէտիլիմ շէյ պունտան իպարէթ տիր :

«Պէն , Գասպար , Բաժէ , Մուալլիմ վէ Բէմի , գօլուղըն իչինտէ գարանմըլ օլտուղումուգ հալտէ էօլիւյօրուգ :

«Պէն Պէրկունու , տուլարըմը վէրտիքտէն սօնրա , ճէ-

նապը Հագտան զէվճէմին վէ էօքսիւղ չօճուգլարըմըն հինա-
յէ օլունմասընը նիյազ վէ իսթիքհամ իտէրիմ :

— Սէն Գասայար :

— Գասայար , օլունճա մամէլիքինի , եէկէնի Ալէքսիյէ թէքք
իտէր :

— «Իստէ , զէվճէսինի վէ չօճուգլարընը էվվէլա ճէնապը
Ալլահա , վէ սօնրա տա ազիղ պիքիր Մէրեէմ շիքքէթինին
հիմայէսինէ իհալէ իտէր :»

— Սէն մուալլիմ , տէլինճէ , մէրգում միւքէտտէրանէ
պիր թավր իլէ :

— Պէնիմ քիմնէմ եօգ , քիմնէ պէնիմ իչին աղլամայաճագ :

— Սէն Գարօրի :

— (Պաղըրարագ .) «Պէն , քէսթանէլէրիմին քէպապ օլ-
մատան սաթըլմասընը թավսիյէ իտէրիմ :»

— Բեաղըտըմըղտա պէօյլէ զէվզէքճէ լաֆլար եաղըլա-
մագ :

— Պէն զէվզէքլիք իթմէյօրում :

— Էուս իտէճէք քիմնէն եօգ մը , վալիտէն եօգ մը :

— Միյրասըլ վալիտէմէ գալաճագ :

— Էյ Ռէմի , սէնինտէ պիր տէյէճէյին վար մը :

«Րէմի , Գարի իլէ քիթարասընը Մաթիայէ վէրիք , Ա-
լէքսիյի բուս իթմէքլէ պերապէր , կիտիպ Լիզի պուլմասընը ,
վէ անը բուս իտէրէք , եէլէյինին ճէպլնտէքի գուրումուշ
կիւլիւ , մէզպուրէյէ եատ իթմէսինի քէճա իտէր :

— Հէրիմիլտէ , պու քեաղըտը իմգալայաճագըղ :

— «Իստէ , - Պէն պիր խաչ չըզաճագըլմ :

— Բեաղըտ ճիւմլէմիղ թարաֆընտան իմգալանտըղտան
սօնրա , Պէրկուճու քէլամէ ազազ իտէրէք :

— Շիմնի բահաթճա էօլմէք իչին պէնի հալիմէ թէքք
իտուպ հիշ լաղըրտը իթմէյինիկ , Ալլահա ըամարլատըղ ար-
գատաշլար :

Պէրկուճու , պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա , օթուր-
տուղու եէրտէն գալգըպ եանըմըզա կէլտի , վէ իւչի միւզիւ-

տէ բուս ի թտելի կիպի , քէնտի եւրինէ ավտէթ իտէրէք ,
 Բատէ իլէ Գարօրիյի տախի գուճաղլատը , պատէհու պիր
 քէօմիւր երղընը իւղէրինէ պաշընը գօյուպ ուզանտը եաթ-
 տը , վէ պիր տահա սէսինի չըգարմատը :

Պէրկունընըն մէքթուպունտաքի սէօղլէր , վէ քէնտին-
 տէն կէչէրէք պիղի պէօյլէճէ թէրք իթմէսի , տէրէճէ յի նի-
 հայէտէ թէէսսիւֆիւմիւղիւ մուճիպ օլարադ , թէքմիլ գուվ-
 վէթ ու ճէսարէթիմիլ մահվ օլտու :

Մամաֆիհ գաղմա սէտալարը կիթաիքճէ եաղընտան ի-
 շիտիլիյօր իտի . շիւպէ եօգ քի արթըգ պիղէ թէգարուպ
 իթմէքտէ իտիլէր :

Իհթիյար , պիղէ ճէսարէթ վէրմէք իշին պունու թէպլիր
 իթտի իսէ տէ , սէօղիւնէ իթիրադ օլունարադ .

— Էկէր սէնին զաննընա կէօրէ պիղէ եաղլաշմըչ օլսա-
 լար իտի , պաղըրմալարը սէտասընը իշիտիր իտիք , լաքին պիղ
 Օնլարըն սէսինի իշիթմէտիլիմիլ կիպի , Օնլարտա պիղիմ սէ-
 տամըղը իշիթմէյօրլար , տէնիլտիլինտէ , իհթիյար :

— Պիղտէն անճագ պիր գաչ մէթրօ գատար ուզագ օ-
 լապիլիրէր , սէսիմիլի իշիթմէտիլիլէրինէ կէ ինճէ , պունուն
 սէպէպի , գաղըրաղլարը մատէնին սէրալիլինէ համլ օլունա-
 պիլիր , եախօտ ուզագլըղա :

Լաքին սուլար կէրէյի կիպի շէքիլմիշ իտի . պու արաբգ
 գօլուղուն աթընտա պուլունան գայաբղլաշըն իւղէ վնտէն
 պիր կիւրիւլմի իշիտիլտի , վէ մուախտարէն սուլըն իշինէ ո-
 ֆագ քէօմիւր բարչալարը աթըլըյօր կիպի պիր շէյլէր տիւշ-
 մէյէ պաշլատը :

Ձէնէրի եաղըպ պիր թագըմ ֆարէլէրին էօթէ պէրի գօ-
 շուշուգլարընը կէօրաիւք , անլէր տէ պիղիմ կիպի պիր գօ-
 վուգա ճան աթմըչլար , վէ սուլար շէքիլինճէ նաֆագա թէտա-
 րիքի իշին մէսքէնիլէրին թէրք իթմիշլէր , վէ պիղիմ եանըմըղա
 գատար կէլմիշլէր իտի քի , պու իսէ սուլարըն , կէչիտլէրտէն
 տախի շէքիլմիշ օլտուղունա պիր տէլի սայըլըր իտի :

Պու ֆարէլէր , պիղէ , նուհ թուֆանընտա կէմիտէն սա-

լը վէրիւնն կիւ վէրճինն խըամէթինն իյֆա իթմիշ օլտուլար, եանի խէլասըմըը թէպշիր իթտիլէր :

Իհթիյար, թա իւսթ գատէմէյէ գատար ուզանարագ Պէրկունույա խիթապէն :

— Պէրկունու, ճէսարէթ ճէսարէթ . . . տէյէրէք, ֆարէլէրին կէչտիյինն, վէ պինաէն ալէյհ խէլասըմըըն վագթըր եագլաշտըըընը պէհան իթտի, ֆագաթ Պէրկունու ասլա ֆութուրունը պօզմայարագ :

— Էկէր էվվէլքիլէր կիպի եինէ իւմիւտաէն եէսէ տիւշէճէքսէք, հիշ իւմիւտ իթմէմէք, վէ էօյիւմէ ինթիզար իթմէք տահա էվլա տըր . շպէտ ճէնապը Ալլահ պիզի գուրթարաճագաս, իսի ազամը միւպարէք օլտուն, տէտի :

Պուլունտուղումուղ պասամաղըն ալթընա էնիպտէ, սուլարըն շէքիլմէսի տէրէճէսիննի անլամագ իսթէտիմ. ֆիլ հագըգա սուլար՝ հըսս օլունաճագ մէրթէպէտէ ազալմըշ իտի, սու իլէ կէչիտին արաաընտա հայլըճա պիր պօշլուգ կէօրիւնիւյօր իտի :

Քարօրի . - Բէմի, ֆարէլէր թութ քի եէյէլիմ. տէտի : Լաքին ֆարէլէրի թութմագ իչին, պէնտէն տահա շէվիք պիրի օյմագ լագըմ իտի :

Խէլաս օլմագ իւմիւտի պէնի էրէյիճէ ճանլանտըմըշ իտի : Թէքրար պուլունտուղումուղ պասամաղա չըգարագ, իհթիյարա :

— Մուալլիմ, պէն պիր շէյ տիւշիւնիւյօրում, մատէմքի ֆարէլէր սէրպէսթճէ կէչիտին իչիննի կէգէյօրլար, տէմէք օլուր քի օրատան կէշմէք միւմքիւն տիր . իմտի եիւզէրէք նէրտիւպանիլէրէ սօղրու կիթմէք, վէ պաղըրմագ իսթէրիմ, էլպէթ սէսիմի տույարագ պիզի արամայա թէշէպպիւս իտէրլէր, վէ պու սուրէթլէ տահա շարըգ գուրթուլմուշ օլուրուղ :

Մուալլիմ . - Խայր օլմագ, թէհիլքէլի շէյ տիր :

— Լաքին սիղ գարատա նատըլ եիւրիւրսէնիղ, պէնտէ սույըն իչինտէ էօյլէ եիւզէպիլիլիմ, ատէթա պալըգ կիպի հարաքէթ իտէպիլիլիմ :

— Ես ֆէնս հէվայը նէ՞ հարայլմ՝ :

— Մատէմ՝ քի ֆարէլէր կէզինէպիլիօրլար , անլէրէ զարար վէրմէյէն հավա պաննա տա տօգուճմազ :

Բաժէ . - Կիթ Բէմի կիթ . . . սաաթըմը սաննա վէրի-րիմ՝ :

Մուալլիմ՝ . - Սէն նէ՞ տէրսին Գասպար :

— Պէն պիր շէյ տէյէմէմ՝ , էկէր նէրտիւպանլարըն պաշըննա գատար կիտէպիլիբսէ կիթսին , պէնլիմ անը մէն իթմէյէ հագգըմ՝ եօգ տըր :

— Էյի ամմա . . . եա՛ պօղուլուրսա :

— Ես պուրատա պէքլէյէ պէքլէյէ էօլէճէք եէրտէ , պու թարիքլէ գուրթուլըսա :

Իհթիյար պիր մըգտար տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , էլիմի թութարագ .

— Սէն ճէսարէթի չօճուգսըն օղլում՝ , հայտէ նապըլ իսթէրսէն էօյլէ եար , թէճրիւպէյէ գալգըշտըղըն շէյ միւմ-քիւնսիգ իսէ տէ , ֆագաթ շիմտիյէ գատար նիշէ միւմքիւնսիգ շէյլէրին պաշա չըգտըղընը կէօրտիւք , ինչայլահ պուտա էօյլէ օլուր , հայտէ պիղի գուճագլայր վէր , տէտի :

Մուալլիմի իլէ Գասպար ամճայը բուս իթտիքտէն սօնրա սօյունուպ սույա ամթըլտըմ՝ , լաքին եիւզմէյէ պաշլամատան էվվէլ արգատաշարմա .

— Սիզ միւթթասըլ պաղըրընըգ քի , սէսինիգ պաննարէհպէր օլսուն , տէտիմ՝ :

Մէսէլէ , սու իլէ թավան արասընտաքի պօշլուղուն , սէրպէսթճէ հարաքէթէ միւսախտ օլուպ օլմամասընտա իտի .

Պիր գաշ գուլաճ կիթտիքտէն սօնրա , պաշըմը պիր եէրէ չարբամմազ իշին աղըր աղըր եիւզէպիլիէճէյիմի անլատըմ՝ . տէմէք քի իճրասըննա թէշէպպիւս իթալիյիմ իշ միւմլին իտի . ֆագաթ նիհայէթի գուրթուլմագ մը , եօգսա էօլլում՝ մի իտի :

Արգամա տէճնտիւյիւմտէ , ֆէնէրին ըըղընը կէօրտիւմ քի , սիյահ սույա աքս իթմիշ օլտուղունտան , ատէթա պիր

տէնիզ ֆէնէրի կիպի , պուլունտուղում մահալին հէր թարաֆրնը կէօրիւյօր իտիմ :

Մուսալիմ . - (Պաղըրարագ .) նա՞սըլ օղլում , էյի կիտէպիլիյօրմուսըն :

— Էվլէթ :

Քէմալի իհթիյաթլա իլէրլէյօր իտիմ :

Միւշկիւլաթ , պուլունտուղումնուզ գօվուգտան , նէրաիպանըն տիպինէ գատար կիթմէք իչին թութուլմասը լաղըմ կէլէն թարիքին սօղրուլուղունը պուլմագտա իտի , զիրա կէչիտին իչինտէ , տիկէր պիր կէչիտ տահա օլտուղունը պիլիյօր իտիմ : էկէր գարանլըգտա եօլու շաչրրսամ , մահվ օլահագ իտիմ : կէչիտին թավանը վէ տիվարլարը , պանա սօղրու եօլու կէօսթէրմէյէ մէտար օլտմաղ իտի , լաքին թօրրագ իւսթիւնտէ էն զիյատէ էմին օլտուղում պիր շէյ վար իտիքի , օտա տէմիր խաթլար իտի : Պու տէմիր չուպուգլարըն վասէթօսըլա , նէրտիւպանլարը պուլապիլիր իտիմ :

Արա սըրա այագլարըմը եէրէ սօգանտըրըպ , տէմիր չուպուգլարը պուլարագ իլէրլէյօր իտիմ . պու չուպուգլար ալագլարըմըն ալթընտա , վէ արգատաչլարըմըն սէտասըտա արգամտա օլարագ , զայպ օլմագ թէհլիքէսինտէ տէյիլ իտիմ :

Պիր թարաֆտան արգատաչլարըմըն սէտասընըն թէնաքիւսինտէն , վէ տիկէր թարաֆտան վակօնլարըն կիւրիւլթիւսինտէն իլէրլէմէքտէ օլտուղումը անլայօր իտիմ : նիհայէթ կէօք եիւզիւնի կէօրմէյէ , վէ պէնիմ վասէթամ իլէ արգատաչլարըմըն գուլթուլաճաղընը տիւշիւնէրէք քէսպի գուլվէթ իտիյօր իտիմ :

կէչիտին իչինէ սօղրու իլէրլէյէրէք , տէմիր չըպըգլարը պուլմագ իչին այագ իւսթիւ սուլմագ լաղըմ իտի , լաքին պու հարաքէթլէրիմին պիրի էմուսընտա , այաղըմ իլէ տէմիր չուպուղու պուլամատըղըմտան , էլիմ իլէ պուլմագ իչին սուլըն ալթընա տալտըմ , ֆագաթ պէյհուտէ , կէչիտին պիր տիվարընտան տիկէր տիվարընա գատար կիթտիլիմ հալտէ հիչ պիր շէյ պուլամատըմ :

եօլումու զայս պիթմիչ խտիմ :

Տիւշիւնմէք , վէ նէ եարածաղըմը պիլմէք իշին պիլս հարաքէթ տուրտում . արգատաշլարըմըն սէտասը՝ անլաշըլըբ անլաշըլմաղ պիր տէրէճէտէ իշիտիլիօր խտի : Կէնիչ պիր նէֆէս պարագ թէքրարէն սույըն տիպինէ տալտըմ , ֆագաթ եինէ պիր հիւսնի նէթիճէ հասըլ օլմատը , չուպուգլար զայս օլմուչ խտի :

Ֆարգընս վարմագսըղըն տիկէր կէշիտէ կիրմիչ օլտուղումը անլատըմ , կէրի տէճնմէք լաղըմ խտի :

Լաքին նասըլ օլույօր խտի տէ արգատաշլարըմ պաղըրմայօրլար խտի , եախօտ պէն անլէրին սէսինի նի՞շին իշիթմէյօր խտիմ :

Պիր արալըղ նէ եարածաղըմը , վէ նէ թարաֆա կիտէճէյիմի պիլմէյէրէք շաշըրտըմ գալտըմ , տէմէք քի պու գարանլըղըն իշինտէ , պու ալշագ քէմէրին ալթընտա , վէ պու սուգ սույըն տէրունինտէ զայս օլմուչ պիթմիչ խտիմ :

Նահէհան պագըրմագ սէտալէրինի թէքրար իշիտէրէք , նէ թարաֆա կիտէճէյիմի թային իտէպիլտիմ :

Օն իրի գուլած գատար կէրի տէճնտիւքտէն սճնրա թէքրար տալըպ տէմիր չուպուղու պուլտում . պուրատա եօլ իքէյէ պէօլիւնմիւչ խտի : Կէշիտին իշինտէքի եօլլարը արատըմ , լաքին հանլը ճանիպէ թէվէճճիւհ իթտիմ իտէ գարըբմա տիվար չըգտը , տէմիր չըպըգ նէ՞ օլմուչ խտի , նիհայէթինէ գատար կիթտիմ , ֆագաթ պուլամատըմ :

Օ զէման տէմիր չուպուգլարըն եէրինտէն գալտըրըլմըչ օլտուղունը , վէ եախօտ սուլարըն հիւճիւմի սէպէպի իլէ գօրտուղունը անլատըմ . տէմէք քի արթըգ ըէհպէրիմ պուլունմամագտա խտի :

Պու հալտէ թասալվուրաթըմ միւմքիւնսիզ օլուպ , կէրի տէճնմէքտէն պաշգա չարէմ գալմամըչ խտի :

Կէշտիլիմ եօլլարտան հանկըսընըն թէհլէքէտէն արի օլտուղունը պիլտիլիմտէն , սըղընտըղըմը մահալէ տօղրու սիւրաթլա եիւզմէյէ պաշատըմ , զաթէն արգատաշլարըմըն սէս-

լէրիտէ , իրանէյի թարիգ իտիյօր իտի :

Եագլաշտրգճա արգատաշլարըմըն սէտասընտա , պիր գուվ վէթ վէ պիր էճնիյէթ պուլունտուղունը անլայօր իտիմ :

Գօվուղըն աղգընա կէլտիյիմտէ , պէնտէ պաղըրմայա պաշլատըմ :

Մուալիմ . - կէլ օղլում , կէլ :

— Եօլու պուլամատըմ :

— Պէյիս եօգ , հաֆրիյաթ իլէրլէյօր , օնլար պիղիմ սէտամըր , պիղտէ օնլարըն սէտասընը իշիտիյօրուղ , չօգ կէչմէտէն պիրի պիրիմիղլէ լագըրտը իտէպիլէճէյիղ :

Տէրհալ եօգարը չըգըպ տինլէմէյէ պաշլատըմ . Ֆիլհագըգա գազմա տարպէլէրի զայէթ գուվվէթլի , վէ իշճիլէրին սէտալէրիտէ զաիֆ , ֆագաթ անլաշլապիլէճէք մէրթէպէ իշիտիլէյօր իտի :

Աղիմ պիր մէսէրրէթ հըսս իթտիքտէն սօնրա իշիւմիւշ օլտուղումու տույտում , լաքին կիյէճէք գուրու էլպիսէ պուլունմատըղընտան , պէնի պօղաղըմա գատար քէօմիւր գըրընթըլարը իյինտէ կէօմտիլէր , ֆագաթ քէօմիւր թօղունըն հէրարէթի աղ օլմաղըլա , Գասպար ամա իլէ իհթիյար , պէնի բօրթմագ իյին արալարընա ալտըլար . օնլարա քէշֆիյաթըմ վէ տէմիր չըպըգլարը նա՛սըլ զայպ իթտիյիմի հէքեայէ իթտիմ :

— Նա՛սըլ , տալմաղա ճէսարէթ իտէպիլտի՛ն մի :

— Նի՛շին իթմէյիմ , լաքին թէէսիւֆ օլունուր քի պիր շէյ պուլամատըմ :

Լաքին մուալիմին տէտիյի կիպի , պունըն շիմտիլք օգատար էհէմիյէթի եօգ իտի , զիրա էկէր կէշիտ ճիհէթինտէն գուրթուլամաղսա իտիք , աշըլընը եօլտան գուրթուլապիլէճէյիմիղ աշիքեար իտի :

Սէտալէր տահա զիյատէ իշիտիլէրէք , սէօյլէնէն սէօղլէրինտէ հէման անլաշլաճաղընա իւմիւտ օլունապիլիր իտի :

Յիլհագըգա չօգ կէչմէտէն աթի իւղգիքը շու իւշ քէլիմէլէրի իշիտէպիլտիք :

— Գա՛ն քիչխախնիկ :

Իշիմիզաէն էն զիյատէ գուվիէթլի սէսի օլան Գասպար
ամճա ճէվապ վէրմէյէ մէմուր օլարապ :

— Այթը քիչիլիկ , տէտի :

Պու սէօղիւն իւզէրինէ պիր սիւքիւ թ հիւքմփէրմա օլտու .
չիւպճէսիզ տըչարըտան պիզի գալապալըզլը զանն խախյօր-
լար խտի : Գասպար ամճա թէքրար եիւքսէք սէտա իլէ :

— Չարըզ օլուն , արթըզ տայանաճագ թագաթըմըզ
գալմատը :

— Իսիմլէրինիզի պիլտիրին :

— Պէրկունու , Բաթէ , Մուալլիմ , Քարօրի , Բէմի , Գաս-
պար :

Պու ճէվապ , պիզի գուրթարմայա չալըչանլար իչին բէք
տիլսըրաչ պիր հալի մուճիպ օլտու , զիրա մատէնտէ գալան-
լարըն պիլճիւմլէ ագրապա վէ տօսթլարը օրատա թէճէմմիւ
իթմիչէր , վէ ասկերլէր՝ պունլարը մէն իթմէք իչին բէք
կիւճիք չէքմիչէր խտի :

Միւհէնտիս , իչէրտէ եալընըզ այթը քիչի պուլունտու-
ղունը պէյան խտինճէ , ազիմ պիր մէյուսիլլէթ վուգուա կէլ-
տի , լաքին պու այթը քիչինին իչինտէ , իհթիմալ քի պէքլէ-
տիլիտէ պուլունապիլտիլի հէր քէստէ պիր իւմիւտ վար խտի :

Լաքին միւհէնտիս խսիմլէրիմիզի պէյան իթտիլինտէ ,
եիւզ եիլմի վալիտէ վէ զէվճէ իչինտէ , եալընըզ տէօրտիւ
իւմիւտվար օլուպ , տիկերլէրին ահ ո Ֆէրեատը արչա չըգ-
մաղա պաչլատը :

Էյ վա՛հ , պու ճանխրրաչ մէնզարէնին թարիֆի մուհալ
օլուպ , անճագ թասապվուր իլէ անլաչըլապիլիր :

Պիզտէ իչէլտէն , էվվէլճէ նէ գատար ատէմին գուր-
թարըլտըղընը տիւչիւնիւյօր խտիք , վէ պունը անլամագ իչին
Գասպար ամճա :

— Գա՛ն քիչի գուրթուլմուչ տըր , տէյու սօրտու ,

Հիչ ճէվապ վէրիմէտի : Բաթէ , Գասպարա :

— Որ պագալըմ , Մարիյուս նէրէտէ իմիչ , տէտի :

Գասպար ամճա պունը տա սորտու, լաքին էվվէլքի կիպի եինէ ճէվապ վէրիմէտի:

— Պէլքի իշիթմէտիլէր:

— Ճէվապ վէրմէք իսթէմէյօրլար տէսէն, տահա տօղբու սէօյլէմիշ օլուրսուն:

Պիր մէսէլէ վար տըր քի, դիհնիմի բէք իշղալ իտիյօր իտի, պունը հալլ իթմէք իշին Գասպար ամճայա:

— Սօրուն պագալլըմ, պիզիմ պուրատա պուլունտուղումուղ նէ գատար վագըթ օլմուշ, տէտիմ, Մէրգում սօրտու:

— Օն տէօրթ կիւն, տէյու ճէվապ վէրիլտի, վէ միւթէսագըպէն:

— Տահա շօգ վագըթ գալմայաճագսընըզ, ճէսարէթինիգի թօբլայընըզ, արթըզ լագըրտը իթմէյէլիմ, զիրա իշկէրի գալլօյր, պիր գաշ սաաթ տահա սապր իտին:

Զանն իտէրսէմ թային իտիլէն պու պիր գաշ սաաթլար, մահբուսիյէթիմիգին էն միւքէտտէր, վէ էն ուզուն զէմանը օլտու: հէր գազմա տարպէսինտէ, իշթէ պու սօն տարպէտիր տէյօր իտիք, Ֆագաթ օ տարպէտէն սօնրա տիկէր պիր տարպէ աահա, վէ արգասընտան պիր տիկէրի թէագըպ իտուպ տուրույօր իտի:

Արա սըրա սիււալէր պաշլայըպ:

— Աճ մը սընըզ:

— Էվվէթ, սօն տէրէճէ աճըզ, պայլըյօրուզ:

— Պէքլէյէպիլէճէք միսինիզ, բէք զահֆէթինիզ վար իսէ, պիր տէլիք տէլէլիմ տէ սիզէ էթ սույը վէրէլիմ, Ֆագաթ պու թախիսինիգին ուզամասընա սէպէպ օլուր, պէքլէյէպիլիւրսէնիզ պիւս պիւթիւն գուրթուլուրսունըզ:

— Պէքլէրիզ, պէքլէրիզ, չաբըգ օլուն:

Վակօնլարըն ամէլիյաթը պիր տագըգա պիլէ թաթիլ իթմէմիշ իտի: սու տայիմա ազալըյօր իտի, մուալլիմ, ամճա Գասպարա խիթապէն:

— Սույըն ազալտըղընը խապէր վէր, տէտի:

Տըշարըտան տախի .

— Գիլեյօրուզ, պիլեյօրուզ, կէրէք հաֆրիյաթ իլէ վէ կէրէք սուլարըն շէքիլմէսի իլէ անգարիպ եանընըզտա պուլունաճաղըզ, տէյու ճէվապ վէրիլտի :

Պու արալըզ դազմա տարպէլէրինին գուզվէթի ազալտը, շիւպհէսիզ պիր տէլիք աչըլմասընը պէքլէյօրլար իտի . մէվդըմըզը խապէր վէրմիշ օլտուղումուզտան , պիր երգընթըյա սէպէպիլէթ վէրմէք , պիզի եարալամագտան , էօլտիւրմէքտէն , վէ եալիօտ քէօմիւր բարչալարըյըյա պէրապէր սույա եուվարլամագտան գօրգուլույօր իտի :

Մուալլիմ իսէ , տէլիք աչըլըր աչըլմազ , հէվանըն պիրտէն պիրէ թավսի իտիլմէսինտէն տէ գօրգուլուր օլտուղունը , վէ ըւզկեարըն պիրտէն պիրէ պիր կիւլլէ կիպի հիւճիւմ իթմէսի իլէ պիզի քեամիլէն մահվ իթմէսի մուհագդագ իտիլինի , վէ պու սէպէպլէ քէնտիմիզի կիւզէլճէ մուհաֆագա իթմէք լուզումընը իթթար իլլէտի :

Կազմալարըն տարպէսինտէն , գօվուղըն էթրաֆընտաքի քէօմիւր բարչալարը գօրարագ սույա եուվարլանըյօրլար իտի :

Թէաճիւպ օլունաճագ շէյ , գուրթուլմամըզըն վագթը եագլաշտըզճա , զաաֆէթիմիզտէ արթըյօր իտի . պէն քէօմիւր երգընթըսը ալթընտա եաթմըշ օլտուղում հայտէ , եէրիմտէն գըմըլտայամազ պիր հալէ կէլմիշ իտիմ , իւշիւմէքսիզին թիթրէյօր իտիմ :

Նիհայէթ պիր գաշ թանէ իրիճէ քէօմիւր բարչալարը գօրարագ արամըզտան տիւշիւպ սույա եուվարլանտըլար . գօվուղըն թէքէսինտէն տէլիք աչըլմըշ իտի , ֆէնէրլէրին ըշըզը պիրտէն պիրէ կէօզլէրիմիզի քէօր իտէրճէսինէ գամաշտըլտը :

Լաքին օրթալըզը տէրհալ եինէ պիր գարանըզ իսթիլա իթտի . տէհշէթիւ պիր հէվա ճէրիեանը , սագըրկա կիպի քէօմիւր բարչալարընը , վէ հէր նէվի էնգաղը սավուրուպ ֆէնէրլէրի սէօնտիւրմիւշ իտի , լաքին տըշարըտան .

— Գորգմայրն ճէրիեանը հէվա տըր , ֆէնէրլէրի թէ.ր-
րար եագածաղըզ , սապը իտին , տէյու հայգըրտը

Պէքլէմէ.ք , սապը իթմէ.ք , նէ՛չէյէ գատար :

Թամ պու էսնատէ կէչիտին իչինտէն պիր շամաթա ի-
չիտիլտի : Պաշըմը չէվիրտիյիմտէ , սույըն իչինտէ եհրիւր պիր
ղիյա կէօրտիւմ , վէ միւթէագըպէն պիր չօգ սէալէր :

— Ճէսարէ'թ , ճէսարէ'թ , տէյու պաղըրըյօրլար ի-
տի :

Պէօյլէճէ աշըմըշ տէլիքտէն կիրուպ , իւսթ գատէմէտէ
պուլունան րէֆիգլէրիմէ էլ ուղատըլարղը տագըգատա , կէ-
չիտին ճիհէթինտէն տէ միւհէնտիսին տէլալէթի իլէ իմուա-
տըմըզա կէլմիչլէր իտի :

Հէքսինտէն էվվէլ միւհէնտիս թըրմանըպ գօլուղա չըգ-
տը , հիշ պիր չէյ սէօյլէյէմէզ պիր հալտէ իքէն , քէնտիմի
մումաիլէյհին գուճաղընտա պուլտում :

Պու մէրտ ատէմ' թամ վագթինտէ եթիչմիշ իտի , զի-
րա արթըգ քէնտիմտէն կէչէրճէսիննէ պայըլմըշ իտիմ :

Կէչիտտէն այըլըլըր այըլմաղ պէնի կիւղէլ սարտըգլա-
րընը հըսս իտիյօր իտիմ :

Կէօղլէրիմի գարատըմ , լաքին չօգ կէչմէտէն շէտիտ պիր
գամաշմազ հըսս իտուպ աշմաղա մէճպուր օլտում . բույի ար-
զա չըգմըշ վէ կիւնէչին հայաթպախշ զիյասընը կէօրմէյէ
մուվաֆիֆագ օլմուշ իտիմ :

Պու արալըգ իւղէրիմէ պէյագ պիր ճիսմ աթըլը վէրտի ,
Գաքի իտի .քի , պէնի կէօրիւր կէօրմէզ միւհէնտիսին գուճա-
ղընա աթլայըպ եիւղիւմի կէօղիւմի եալատըղը կիպի ,
պաշգա պիրինին տէ , էլիմի թութարագ սըգ սըգ բուս իթտի-
յինի հըսս իթտիմ : Պու իսէ Մաթիա օլուպ , զաիֆ պիր սէ-
տա իլէ :

— Բէմի , սէվկիւլի Բէմիճիյիմ , տէյօր իտի :

Իթրաֆըմտա ճէսիմ պիր գալագալըզ կէօրտիւմ .քի ,
քէմալի սիւքիւթ իլէ եօլուն իքի ճիհէթինտէ տուրմուշլար
իտի , զիրա մէրգումաննէ , գալպիմիգի միւթէէսիթ իթմէմէք

իշին աղլամամայա վէ շամաթա իթմէմէյէ տայրը խասսէթէն նասիհաթ օլունմուշ իտի :

Մէզքիւր գասպապալըղըն իւք սընըֆընտա , կիւնէշին դի-
յասըլլա շուլէէնտազ օլան պիր թագըմ բարլազ էլպիսէ կի-
յինմիշ ատէմլէր կէօրիւյօրում կիպի զանն իթտիմ . պունլար ,
Վարս քիլիսէսի բահիպլէրի իտի քի , էլպիսէյի բուհանկլէ
լապիս օլտուգլարը հալտէ մատէնէ կէլիպ , խէլասըմըզ իշին
տուախան օլմուշլար իտի :

Պիզի կէօրիւր կէօրմէզ ճիւմլէսի պիրտէն , օն տէօրթ
կիւնտէն պէրու գուրումուշ օլան թօրրաղըն իւզէրինէ տիզ
չէօքէրէք անսամիմ իւլ պալ ճէնսպը Հազգա տրղը թէշէք-
քիւր իթտիլէր :

Պէնի միւհէնտիսին գուճաղընտան ալմագ իշին եիրմի էլ
ուզանտը իսէ տէ , լաքին մումաիլէյհ՝ պէնի անյէրէ թէրը իթ-
մէք խթմէտի , վէ նայիլ օլտուղու մուգաֆֆէրիլէթէ մաղ-
րուր վէ մէսրուր օլտուղու հալտէ , պիր թալըր սերֆիրազա-
նէ իլէ եիւրիւյէրէք պէնի՝ մախտուսէն եաթագլար թէրթիպ
վէ թէտարիք իտիլմիշ օլան եազըխանէսինէ կէօթիւրիւպ եա-
թըրտը :

Իքի կիւն սօնրա , Մաթիա , Ալէքսի վէ Գարի իլէ պէրա-
պէր , Վարս չէհրի սօգազլարընտա կէզինմէքտէ իտիմ . եօլ-
լարտա բասթ կէլտիյիմիզ էհալի տուրուպ պիզէ պագըլօր
իտի :

Պագըլարը տախի եանըմա կէլիպ կէօլլէրինտէն եաշլար
տէօքէրէք , էյիմի սըզմագտա իտիլէր :

Պիլաքիս պագըլարը տա պէնի կէօրտիւքլէրինտէ , եիւզ-
լէրինի էօթէյէ չէվիրիյօրլար իտի . պունլար եասլը թագըմ-
տան օլուպ , քէնտի քէնտիլէրինէ , պու գատար չօլուզ չօ-
ճուզ վէ բէտէր ու վալիտէ սահիպի ատէմլէր , մատէնին տէ-
րունինտէ մէյթ օլարագ սու իւսթիւնտէ չադանարագ գալ-
տըզլարը հալտէ , հիւ քիմնէսի օլմայան պիր էզքսիւզ չօճուզ
նա՛սըլ գուրթուլտու , տէյօրլար իտի :

Մագաթ եօլտա պէնի թէվզըֆ իտէնլէրին էքսէրիսի գօ-

լայ ետգամը պրրագմայրսլ, պէնի լօգանթայս վէ եախօտ պիր գահվէխանէյէ տավէթ իտէրէք .

— Կէօրտիւյիւն շէյլէրի, վէ շէքտիյիւնիդ մէշագգաթը պիղէ հիքեայէ իյլէ, տէմէքտէ իտիլէր :

Պէն իսէ՝ մէրգուամանըն տավէթինի գապուլ իթմէյէրէք թէշէքքիւր իտէր իտիմ, զիրա իւճրէթ մէգամըյըլա թաամ վէ եախօտ պիր գատէհ պիրա թէքիֆ իտէն պիր թագըմ եապանճը քիմսէլէրի հիքեայէլէր իլէ էյլէնտիրմէք, ատէթա իղղէթը նէֆսիմէ տօգուճույօր իտի :

Ալէլ խուսուս պէն, պաշըմըգա կէլէնի հէքեայէ իթմէքտէն իսէ, միւտտէթը մահրուսիյէթիմիզտէ արշարըտա վուգու պուլան շէյլէրի նազլ իտէն Մաթիա իլէ Ալէքսիյի տիյնէմէքտէն մէմնուն օլմագտա իտիմ, Ալէքսի տայիմա պանա .

— Մէնին, պէնիմ եէրիմտէ էօլտիւյիւնիւ տիւշիւնտիքճէ, տիղլէրիմին պաղը քէսիլի իտի . զիրա սէնի հէր հալաէ էօլմիւշ զանն իթմէքտէ իտիմ, տէտիյի կիպի, Մաթիա տախի :

— Պիլաքիս պէն իսէ սէնին էօլտիւյիւնէ ապա իհթիմալ վէրմէմիշ իտիմ, վագաա վագթիւնտէ գուրթարըլըպ գուրթարըլմայանճաղընը պիլմէյօր իտիմ, լաքին պօղուլմայանճաղընը, վէ չաբուգ իմտատա եէթիշիլիբսէ, սաղ տիշարը չըգաճաղընա էմին օլտուղումտան, Ալէքսի սէնի իլին աղլատըղը գէման, պէն տայիմա .

— Բէմի էօլմէմիշ տիր, լաքին պունտան սօնրա էօլէպիլիր, տէր, վէ պիր ինսան հիշ պիր շէյ եմէքսիղին նէ գատար վագըթ եաշայսպիլիր, սուլար նէ վագըթ թիւքէնէճէք, տէլիք, նէ գատար միւտտէթ զարֆընտա աշըլապիլիր, տէյու շունա պունա սօրար իտիմ . լաքին մաթլուպումա մուվաֆֆագ պիր ճէվապ ալամաղ իտիմ, իամինիզ սօրուլտուղունտա, միւհէնտիսին Քարօրիտէն սօնրա Բէմի տէյու պաղըրտըղընը իշիտինճէ, աղլայարաղ եէրէ գաբանտըմ, հէք քէս իւսթիւմէ պասըյօր իտի, լաքին պէն մէպուրիյէթիմտէն նաշի հիշ պիր շէյ հրսս իթմէյօր իտիմ .

Մաթիանըն, էօլէպիլէճէ, յիմէ ինանմագ իսթէմէ, յէրէք, հագգըմտա կէօսթէրտիյի իթիմատ ու մուհապպէթին տէրէ-
ճէսինի կէօրմէքլէ, տէրէճէ, յի նիհայէտէ մէմնուն օլտում:

7

Մատէնին տէրունինտէ տօսթլար գաղանմը իտիմ, ֆէ-
լաքէթ գալլէրի եէքտիկէրի իլէ պիրլէշտիրիւր. պէրապէք
բինճ ու մէշագգաթ չէքմէք, վէ եինէ պէրապէք իւմիտվար
օլմագ տօսթլուղու մուճիպ օլուր:

Սլէլ խուսուս Կասպար ամճա իլէ մուալլիմ, հագգըմտա
բէք ճիտտի պիր մուհապպէթ հըսս իթմէքտէ իտիլէր. հաթ-
տա մահրուսիյէթիմիղէ իշթիրաք իթմէմիշ օլան միւհէնտիս
տախի, էօլիւմ բէնչէսինտէն գուրթարըլան պիր շօճուգ կի-
պի պանա ֆէվգէլատէ մուհապպէթ պաղլամը իտի, մու-
մաիլէյհ պէնի էվինէ տավէթ իթտի. պէնտէ քէրիմէսինին
հուզուրունտա, ուզուն օլան միւտտէթի մահրուսիյէթիմիղտէ
պաշըմըգա կէլէն հալլէրի հիքեայէ իթտիմ:

Հէր քէս պէնիմ վարստա գալմամը իսթէյօր իտի. հաթ-
տա Կասպար ամճա պանա.

— Ոչնի ուսթա պիր մատէնճի եանընա գօյայըմ տա ար-
թըգ պիղտէն այըլմա, տէտիյի կիպի, միւհէնտիս տախի.

— Իսթէրսէն սանա պիղիմ հաղըխանէլէրտէ կիւզէլ պիր
իշ պուլայըմ, տէյօր իտի:

Կասպար ամճա, թապիյի մատէնճի օլմամը արղու իթ-
մէքտէ իտի. քէնտիսի հէր կիւն թէհլիքէյէ գարըլ տուրան
մէրտ ատէմլէր կիպի, պիր գաշ կիւնտէն թէքրար մատէնէ
ինմէյէ հաղըլանտըղընտան, պէնիմտէ մատէնտէ շալըշա-
ճաղըմը բէք թապիյի պուլույօր իտի. լաքին պէնիմ, քէնտի-
սի գատար ճէսարէթիմ վէ գայտսըղըլըմ օլմատըղը ճիհէթ-

լէ, թէքրար մատենէ ինմէյի խաթրումս պիլէ կէթիրմէմիշ իտիմ: վագաս մատեն բէք կիւզէլ վէ ճալիպի մէրագ պիր եէր օլուպ, հաթթա կէօրմիւշ օլտուղումս մէմնուն օլմուշ իտի իսէմ տէ, լաքին պու գատար իլէ իքթիֆա իտիպ, թէքրար թէհլիքէլէրէ տիւշար օլմայր տա սալա բագը օլմայօր իտիմ:

Եէր ալթընտա չալըշմաղա սալա իսթիտատըմ օլմատըղընտան, թասավուրունտան պիլէ սըգըլըյօր իտիմ, եէր իւզէրինտէ գուպպէյի սէմս թահտընտա, վէ հաթթա եաղմուրու վէ գարըլ հավալարտա կէգմէք պանս տահա խօշ կէօրիւնիւյօր իտի. պու արղումու Գասպար ամճայա վէ մուալլիմէ ալղ իթտիյիմտէ, իհթիյար ըգհարը թէհաճիւպ իթտիյի կիպի, Գասպար տա, մատենտէ չալըշմագտան խօշանմատըղըմ իշին պէյանը թէէսսիւֆ իթտի:

Արա սըրա թէսատիւֆ իթտիյիմ Գարոբի տախի, պանս.

— Մէն չօգ ըիյաքեարսըն, տէյօր իտի:

Միւհէնտիսէ ճէվապ վէրմէտէն աճիղ գալըյօր իտիմ. զիրա մումաիլէյհ, եագըրխանէտէ մէշղուլ օլմագ, վէ պանս տէրս վէրմէյի թէքլիֆ իթմիշ իտի. իմտի հագըգաթը հալի աշըգտան աշըղա պէյան իթմէյի տահա մինասիպ կէօրէրէք իշի անլաթտըղըմտա, մումաիլէյհ:

— Մատէմ քի սէն գըրլարտա եաշամագ, վէ սէրսէրիանէ պիր էօմիւր կէշիրմէքտէն խօշլանըյօրսուն, իմտի սէնին արղունս միւմանաաթ իթմէյէ հագգըմ եօգ տուր. նասըլ իսթէրսէն էօյլէ եաք, տէտի:

Միւհէնտիսին տէտիյի բէք տօղրու իտի. պէն գըրլարտա սէրպէսթ տօլաշմագ արղուսունտա իտիմ, պէնի Վարստա ալըգօյմագ իսթէտիքլէրի սըրատա, Մաթիա, տայիմս մահզուն վէ տիւշիւնճէլի պիր հալ իպրագ իթմէքտէ իտի. պունուն սէպէպինի սօրտուղումտա, պու հալ քէնտի միւթատը օլտուղունու ճէվապ վէրմէքտէ իքէն, իւշ կիւնէ գատար եօլա չըգաճագըմըղը պէյան իտինճէ, հէման պօյնումս սարըլըպ մահզունիլէթինին սէպէպինի իլթիրաֆ իլէ:

— Տէմէք օլուր քի պէնի թէրք իթմէյէճէքսին , տէյու հայգըրար :

Պու սէօզիւն իւղէրինէ հազգըմտա շիւպհէ իթտիյի ի- չին , վէ տահա աօղրուսու մէրգումուն մուհապպէթինտէն հըսա իթտիյիմ թէէսիւրիւ կիղլէմէք նիյէթի իլէ , եիւզիւնէ խաֆիֆ պիր թօգաթ վուրսուժ , զիրա Մաթիանըն պու Ֆէր- եատը , մէնաֆիլի շախսիյէսինտէն նէշաթ իթմէյիպ , իլլա հազգըմտա օլան մուհապպէթ վէ աօսթլուգտան իլէրի կէլ- տիյինէ շիւպհէ իտէմէլ իտիմ :

Մաթիա , քէնտի թէայիւշիւնիւ թէտարիք իթմէք խու- սուսընտա , ապլա պանա իհթիյաճը եօգ իտի , պէն մէրգու- ման մալիք օլտուղու պիր թաղըմ կիւզէլ խասսէլէրտէն պի- պէհրէ իտիմ :

Պու չօճուգ , պէնտէն չօգ զիյատէ միւսթաիտ օլուպ , հէր նէվ շալկըյը շալմադ , շարգը օգումադ , օյնամադ , վէ պախուսուս , սէյիրճիլէրտէն բարա գօրարմադ իգթիտարընը հայիլ իտի . քէնտի թէպէսսիւմի , հալալէթլի պաղըշը , պէ- յազ տիշլէրի , վէ բիյաքեալըղգտան արի սիյմասըյըլա , հէր քէսին հիւսնի թէվէճճիւհինէ մազհար օլմադտա իտի . շէօյլէ քի , քէնտիսի պիր շէյ իսթէմէտիյի հալտէ , հէր քէս անը մէմնուն իթմէք իսթէր իտի :

Հաթտա պէն մատէնտէ շալըշմադտա իքէն , Գաբի իլէ պէրապէր պիր գաշ կիւն կէղէրէք , Օն սէքիլ ֆրանգ գա- զանմըշ իտի քի , պու իսէ պիղիմ իչին ճէսիմ պիր մէպլաղ իտի :

Շու հալտէ էվլէլճէ մալիք օլտուղումուգ եիւզ եիրմի ֆրրանգա իլավէ իտիլտիքտէ , եիւղ գըրրգ ալթը ֆրրանգա պալիլ օլմուշ իտի քի , պու հիսապտա , վալիտէ Պարպըրէնէ հէտիյէ իտէճէյէմիլ բըրէնսին ինէյինի սաթըն ալմադ իչին անճադ տէօրթ ֆրանգ էքսիլիյօր իտի :

Հէր նէ գատար մատէնտէ շալըշմադ իսթէմէյօր իտիմ իսէ տէ , եինէ Վարս շէհրինի թէրք իթմէք կիւճիւմէ կիտի- յօր իտի . նիհայէթ կիւճ հալ իլէ Ալէքսիտէն , Գասպար ամ-

ճատան, վէ տօսթլրդ բէյտա իթմիշ օլտուղում մուալլիմ-տէն այրըլմայա մէճպուր օլտում. տայիմա սէվտիյիմ քիմնէլէրտէն մուֆարէգաթ իթմէք, պէնիմ պահաւըմըն իգթիզա-սընտան իտի:

Քիթարամ ումուղումտա, վէ շանթամ սըրթըմտա օլտուղու հալտէ, նէշէսինտէն թօղլարըն իշինտէ տէպէլէնմէքտէ օլան Գաթի իլէ պէրապէր, տաղ եօլլարընա տիւշտիւմ:

Տօղրուսու, Վարս շէհրինին շամուրու գալտըրըմլարընը թէրք իտիպ տէ, կիւնէշին զիյասըյըլա միւնէվվէր, վէ աղան-լար իլէ միւզէյեէն թօբրաղա այագ պաստըղըմտա, զիյատէսի իլէ քէյֆլէնտիւմ:

Եօլա չըգմաղտան էվվէլ Մաթիա իլէ, խաթը հարա-քէթիմիդի թային իթմէք իշին ուղուն պիր միւպահասատէ պուլունտուգ, քէնտիսինէ խարթա օգումագ էօյրէթմիշ օլտուղումտան, արթըգ խարթա իւզէրինտէ դայէթ եագըն կէօրիւնէն եօլլարըն, ուզագ օլտուղունա ազլը եէր իթմիշ իտի, նիհայէթ պիր չօգ միւպահասատէն սօնրա, տօղրուտան տօղրույա իւսէլէ, վէ անտէն տէ ճափանօնա կիտէճէք եէրտէ, Գըլէրմօնտան կէշմէյէ գարար վէրտիք քի, պու սուրէթլէ եօլըմուգ չօգլուգ ուղանմամագլա պէրապէր, մատէն սուլարը պուլունան շէհիրլէրտէ օյունլար օյնպրպ բարա գաղանապիլիր իտիք. ֆիլ հագըգա օլ էսնատէ Սէն նէքթար, Մօն Տօն, Ռօայաթ, վէ Պուտպուլ մատէն համամլարը խասթալար իլէ տօլու իտի:

Մատէնտէ չալըշտըղըմ էսնատէ, Մաթիա եալընըգ պաշընա կէզկինճիլիք իթմէքտէ իքէն, պիր այը օյնատանա թէսատիւֆ իթմիշ իտի քի, մէրգում մատէն համամլարընա կիթմէքտէ օլտուղունը, վէ օրատա հայրըճա բարա գաղանըլանդընը սէօյլէմիշ իտի: Մաթիա իսէ, ինէք սաթըն ալմագ իշին եիւզ էլլի ֆըրանդըն քիֆայէթ իթմէյէճէյինի, վէ բարամըղ նէ գատար չօգ օլուրսա, օ նիսպէթտէ կիւզէլ պիր ինէք էլտէ իտէճէյիմիդի տիւշիւնէրէք, միւթթասըլ բարա գաղանմագ իսթէյօր իտի. զիրա օ հալտէ վալիտէ Պարպըրէն

մէմնուն օլաճաղը կիպի , պիզտէ մէզպուրէնին մէսուտիյէթինի կէօրիւպ , պէլքի անտէն զիյատէ մէմնուն օլաճագ իտիք :

Տէմէք օլուր քի հէր հալտէ Գըլէրմենա տօղրու կիթմէմիզ լազըմ իտի :

Իարիզաէն Վարսա կէլտիյիմիզ էննատէ , Մաթիայէ օգուճագ տէրսի վէրմէյէ պաշլամըշ իտիմ : Վարստան Գըլէրմենա կէլինճէյէ գատար իմթիտատ իտէն պու սէյահաթըմըզտա թալիմէ տէվամ իյլէտիմ :

Են պէն էյի պիր միւտէրրիս օլմատըղրմանն , վէ եախօտ Մաթիա զէրի պիր թալէպէ օլմատըղընտան - քի պունյարըն իքիսիտէ իհթիմալտէն պախտ տէյիլ իտի - տէրսէր բէք ազըր սուրէթտէ տէվամ իտուպ միւչկիլ օլույօր իտի :

Էզճիւմէ Մաթիա , կէօղլէրինի իթմալըն իս զէլինտէն այըրմայարագ քէմալի արզու իլէ շալըշըյօր իտի , լաքին տալիմա խէյալի շէյլէր թասափուր իթտիյինտէն , տէրսինի պիր միւմքիւն պէլլէմէյօր իտի :

Ս վազըթ պէնիմտէ սապըրմ թիւքէնէրէք , էյիմի քիթապա վուրուր , վէ հիտէթլէ «ՄՏ , նէ՞ գատար գալըն գաֆալը , նէ՞ գատար ահմագ իմիշտին» տէյիպ , սիթէմէ գալըշըշըր իտիմ :

Մաթիա իսէ , զէրրէ գատար ըզհարը հիտտէթ իթմէյուպ իրի վէ կիւզէլ կէօղլէրի իլէ պաննա պազար , վէ թէպէսսիւմ իտէրէք :

— Բէք տօղրու տըր , գալըն գաֆիլըլարա վուրմալը քի , ինճէլին , կարօֆօլլի ահմագ օլմատըղընտան , պու թէրթիպի բէք ալա պիլիր իտի , տէմէքտէ իտի :

Պէօլլէ թօհաֆ պիր ճէվապա գարըր արթըզ ինսանըն հիտտէթի գալըր մը , պէնտէ կիւլէրէք եինէ տէրսէ տէվամ իտէր իտիմ :

Նօթա օգուճաղա պաշլատըղընտա օ տէրէճէ սիւրաթլէ թէրադգը իթմիշ իտի քի , շօգ կէշմէտէն իթտիյի սիւալլէր իլէ պէնի տիւշարը հայրէթ իթմէքտէ , վէ հաթտա շաշըթմագտա իտի քի , պէնտէ գըսա քէսմէյէ մէճպուր օլուր իտիմ :

Պէն , քէնտիմի հագըդի պիր միւտէրբիս եւրինէ գոյտուզումտան , պու հալ պանա բէք աղբր կէլիյօր իտի . չըրաղըմին սիւալէրինէ ճէվապ վէրէմէտիլիմ իչին Ֆէնսա հալտէ մահճուպ օլույօր իտիմ :

Մաթիա , տայիմա պանա աթիիւզղիքը սիւալէրի իտիյօր իտի :

— Նի՛չին մուսիգի նօթալարը պիր խանէտէ եազըլմայօր :

— Նի՛չին թիղէ չըգըլտըղը վազըթ Տիյէզ , վէ բէսէ էնիտիլի վազըթ Պէմօլ , իսթիմալ օլունույօր :

— Նի՛չին քէման եայընըղ պիր գաչ սէս իւզէրինէ ագօրտ իտիլիպտէ , տիկէր սէսլէր գալլանըլմայօր :

Պու սօն սիւալէ , աղբը պիր վազար քէսպ իտէրէք .

— Պէն քէման չալմատըղըմ իչին , նասըլ ագօրտ իտիլտիլինէ ապլա մէշղուլ օլմատըմ . ճէվապընը վէրիպ գաչամագ կէօթէրտիմ , վէ Մաթիատա իթիրագ իտէմէյուպ սիւրիւթ իթտի :

Լաքին եազամը գուրթարմագ իչին տէտիլիմ պու սէօզ , Մաթիանըն , մուսիբինին նաղարիյաթընա այըտ օլան սիւալինին ճէվապը տէլի իտի . պէն նօթա , վէ մուսիբի մուալլիմի օլտուզում հասէպի իլէ , եա հէր հալտէ մինասիպ պիր ճէվապ վէրմէլի . վէ եախօտ իղղէթը նէֆսիմի զայպ իթմէլի կէօզէ ալտըրարագ , ճէհայէթիմի իլթիրաֆ իթմէլի իտիմ :

Մուալլիմիք հիւքմիւմի , վէ իղղէթը նէֆսիմի զայպ իթմէք իսթէմէտիլիմտէն , ամճա Գասպարա « Մատէն քէօմիւրի նէ՞ տիր » տէյու սօրտուզումտա , « Եէր ալթընտա պուլունան քէօմիւր տիր » ճէվապընը վէրտիլի կիպի , պէնտէ էստասըղ ճէվապար իլէ եազայը սըլըլմագ թարիզլէրինէ տիւչէրէք , Մաթիանըն սիւալէրինէ ճէվապտէն աճիզ գալտըղըմ զէման :

— Պու պէօյլէ տիր , չիւնքի պէօյլէ օլմասը լազըմ կէլիր , ուսուլի պու աըր , տէմէքտէ իտիմ :

Մաթիա իսէ , պիր գանունա գարչը ըսեան իթմէք ախլազընտա օլմատըղընտան , պու ճէվապըմա գարչու , ճէհա-

լէթիմի բուժուղլա իյնա իտէր պիր նէվի նիկեահչլէ եիւզիւմէ պագար տուբուր իտի :

Վարստան մուֆարէգաթըմբղըն իւչիւնճիւ կիւնիւ , Մաթիա եինէ պիր շէյ սօրտու , պէնտէ պիլմէմ տէյէճէք եէրտէ , սէրպէսթճէ :

— Զիրա պէօյլէ տիր , տէյու ճէվապ վէրտիմ :

Տայիմա կիւլիւպ սէօյլէմէքտէ օլան Մաթիա , միւլահազալը պիր հալ քէսպ իտէրէք աղղընը պիլէ աշմայօր իտի . պու իսէ անըն իչին բէք Ֆէվգէլատէ պիր շէյ իտի :

Նիհայէթ քէնտիսինի օ դատար թաղելիք իթտիմ քի , սէօղէ աղալ իտէրէք :

Վագաս սէն էյի պիր մուայլիմսին , վէ քիմսէ սէնին էօյրէթտիյին կիպի պանա պիր շէյ էօյրէթմէյէ մուվաֆիֆագ օլմայաճաղընը բէք ալա պիլմէքտէյիմ , ֆագաթ . . .

— Ֆագաթ նէ . . .

Ֆագաթ , իհթիմալքի սէնինտէ պիլմէտիյին շէյլէր վար , էն պէօյիք աիմէր պիլէ հէր շէյի պիլմէմէղլէր , տէյիլ միիմտի սէն պանա « Պէօյլէ տիր , զիրա պէօյլէ օլուր » տէյու ճէվապ վէրիյօրսուն , պէլքի պաշգա տէլիլէր իրայէ իտիլէպիլիք քի , սէն կէօսթէրէմէյօրսուն , շիւնքի սանա տա կէօսթէրմէմիլչլէր : իչթէ պուրալարընը տիւչիւնէրէք , ֆիքրիմտէն , էկէր միւսաատէ իտէյիտին , մուսիքիտէն պահս իտէր ուճուղճա պիր քիթապ ալըպ նօգսանըմբղը իբմալ իտէպիլիք իտիք , տէյօր իտիմ :

— Հագղըն վար :

— Տէյիլ մի , պէն տէ հագ վէրէճէյինի մէմուլ իտիյօր իտիմ , զիրա մատէմ քի սէն մուսիքիլի քիթապտան էօյրէնմիլ տէյիլտին , օ հալտէ նէ դատար պիլտէն , եինէ պիր քիթապտա օլան շէյլէրին հէրսինտէ պիլմէմէղլին :

— Պէնճէ պիր մահիր մուայլիմ , էյի պիլ քիթապտան տա իսթիֆատէլի տիր :

— Պու տէտիյին սէօղ , պէնի պաշգա պիր շէյ տահա սէօյլէմէյէ մէճպուր իտիյօր . շէօյլէ քի , էկէր իսթէրսէն պիր

ուսթա մուալլիմ պուլայըմտա, պիլմէտիյիմ շէյլէրի սորուպ էօյրէնէյիմ:

— Պէն մատէնտէ չալըշմագ տա իբէն, սէն եալընըղ գալմըշ օլտուղուն հալտէ, նի՛շին պէօյլէ պիր ուսթա պուլուպ տա տէրս ալմայա սայ իթմէտին:

— Ձիւնքի սարլ ուսթալար բարասըղ տէրս վէրմէղլէր, պէն իսէ տէրս բարալարընը՝ սէնին բարանըն իչինտէն ալմագ իսթէմէտիմ:

Մաթիանըն տէմիշ օլտուղու «Սարլ ուսթա» սէօղիւ քիպրիմէ տօգունմուշ իտի իսէ տէ, լարին պու սօն սէօղիւ, ահմագ ճասընա հըսս իթտիյիմ թէքէպպիւրէ զալէպէ իթմիշ օլմաղըլա:

— Սէն բէք էյի, վէ բէք ալիճէնապ պիր չօճուգսըն, մատէմ քի սէնտէ պինիմ կիպի, վէ հաթտա չօգ տէֆա պէնտէն զիյատէ բարա գաղանմագ տասըն, իմտի պէնիմ բարամ սէնին օլմաղըլա, իսթէտիյին գատար տէրս ալապիլիւսին, պէլքի պէնտէ սէնինլէ պէրապէր տէրս ալըրըմ, տէտիմ:

Պատէհու, քէմալի ճէսարէթլէ ճէհալէթիմի իյթիրաֆ իտէրէք, իլավէյի մէգալ պիրլէ:

— Պու վասէթա իլէ պէնտէ պիլմէտիյիմ շէյլէրի էօյրէնմիշ օլուրում, տէյէրէք միւպահասայէ խիթամ վէրտիք:

Պիզէ լաղըմ օլան ուսթա մուալլիմ, էօյլէ պիր քէօյ քէմանըսը օլմայըպ, իլլա միւքէմէլէն մուսիքիյէ աշինա պիր ուսթա իտի քի, պունրտա անճագ պէօյիւք շէհիրլէրտէ պուլապիլէճէք իտիք: Խարիթամա նաղար խուուպ, Գըլէրմօնա վասըլ օլմաղասան էվիլէլ, հօլումնուզըն իւզէրինտէ էն մուհիմմ շէհրին, Մանտ պէլտէսի օլտուղունը անլատըմ: լարին հագըգաթէն պու շէհրին մուհիմմ օլուպ օլմատըղընը պիլմէյօր իտիմ: Անճագ խարիթամտա, շէհըր մէղքիւրին իսմի պէօյիւք եաղըլար իլէ իշար իտիլմիշ օլտուղունտան, պու պապտէ գանաաթ հասըլ իթտիմ, էվիլէթ խարիթամա ինանագ մէճպուրիլլէթինտէ պուլունույօր իտիմ:

Պինաէն ալէյհ մուսիքի տէրսի ալմագ իչին լաղըմ կէլէն

պէօյիւք մէսարիֆի, Մանտ շէհրինտէ իթմէյէ գարար վէրտիք: Լօղէրին պիր չօգ էլէմպախչ խայի արաղիլէրինի, վէ Մէժանըն վասի սահրաւարընը կէշէրէք, նիհայէթ Մանտ շէհրինէ վասըլ օլտուգ:

Նէհրի մէգըրիւրէ տախուլիմիզտէ վագըթ կէշմիշ վէ ա-տէթա կիճէ օլմուշ օլտուղունտան, թապլիյի տէրս ալմայա կիտէմէզ իտիք, ալէլխուսուս տէրէճէյի նիհայէտէ եօրղունտա իտիք:

Լարին Մաթիա, քէնտիսինէ չօգլուգ էհէմիլլէթլի կէօրինմէյէն Մանտ շէհրինտէ պիր մուսիքի խօճասը պուլունու պուլունմատըղընը, պիր ան էվվէլ էօյրէհմէք մէրագընա տիւշմիւշ օլտուղունտան, թամամ իթտիլիմիղ օթէլին սահիպէսի պուլունան գատընա, շէհրին իլինտէ պիղէ տէրս վէրէճէք պիր մուսիքի ուսթասը պուլունու պուլունմատըղընը սիւալ իթտիմ:

Մէզպուրէ օթէլիճի գատըն, պու սիւալիմէ ըզհարը թէհաճիւպ իտէրէք:

— Աճայիպ, միւսիւ էսրինասույը թանըմայօ՞րմուսունըղ, տէյինճէ, պէն տէ:

— Խայր, զիրա պիղ ուղագ կէրտէն կէլիօրուղ, տէտիմ:

— Չօգ ուղագտան մը:

Մաթիա. - Էվվէթ, իթալեատան կէլիօրուգ:

Մաթիանըն ճէվասընտան, օթէլիճինին թէհաճիւպի զայիլ օլուպ, օ գատար ուղագտան կէլտիլիմիղ իլին, մէշնուր միւսիւ էսրինասույը թանըմատըղըմըղա պիղի մազուր տտտ իթտի, էկէր Լիօնտան եախօտ Մարսիլեատան կէլմիշ օլայըտըգ, էօյլէ մէշնուր պիլ: մուսիքի ուսթասընը թանըմայան թէրպիլէսիղ քիմնէլէրէ, ճէվաս պիլէ վէրմէյէ թէնէզղլու պույուրմայաճաղը աչիքեար իտի:

Հէման թալեանճա օլարագ Մաթիայէ:

— Ղալիպա արատըղըմըղը պուլուուգ, տէտիմ:

Մաթիանըն կէօղլէրի մէսէրէթ շուլէսի իլէ բարլատը:

չիւպհէսիզ միւսիւ Էսրինասունըն քէնտի սիւայլէրինէ մինասիւպ ճէվապլար վէրէճէյինէ սէվինիյօր իտի :

Լաքին խաթրրմա պիր շէյ կէլիպ վէսվէսէ իթմէյէ պաշլատրմ . շէօյլէ քի , էօյլէ մէշհուր պիր ուսթա , պիդիմ կիպի սէֆիլ չօճուգլարա տէրս վէրմէյէ թէնէզզիւլ իտէճէք մի իտի : Պու նօզթայր տօլայրտան անլայապիլմէք իշին օթէլճի գատընա .

— Միւսիւ Էսրինասու չօգ մէշղո՞ւլ մը տըր , տէյի սօրտում :

— Էլպէթտէ չօգ մէշղուլիյէթի վար , նա՞սըլ օլմասըն :

— Պիդի եարըն սապահ գապուլ իտէճէյինի մէմուլ իտէճրմիսինիզ :

— Նիւպհէսիզ , ճէպինտէ բարասը օլան էլպէթտէ գապուլ օլունուր :

Ձաթէն բարա վէրմէյի կէօզէ ալտըրմըջ օլտուղումուղտան , մէզպուրէնին սէօզիւնտէն միւսթէրիհ օլտուգ , վէ եաթմազտան , պու մէշհուր ուսթայա սիւալ իտէճէյիմիզ շէյլէրէ տայըր ուզուն ուզատիյէ միւզաքէրէտէ պուլունտուգ :

Սապահլէյին թուալէթիմիդի վէրտիքտէն , եանի արգամըզտաքի էլպիսէյի օլապիլտիյի գատար տիւզէլթտիքտէն սօնրա , պէն քիթարամը , վէ Մաթիա տախի քէմանընը ալարագ , միւսիւ Էսրինասունըն խանէսինէ կիթմէք իշին եօլա չըգտըգ :

Գարի տէ , միւթատը վէճհլէ պիդէ րէֆագաթ իթմէք իսթէյօր իտի . լաքին Մանտ շէհրինին շէրէֆի օլան շէօհրէթշըար պիր մուսիքիշինասընըն նէզաինէ քէօրէք իլէ կիթմէնին մինասիպէթսիզ օլաճաղընը միւլահաղա իտէրէք , հայվանը օթէլին ախըրընտա պաղլատըգ :

Միւսիւ Էսրինասունըն խանէսի էօնիւնէ վասըլ օլտուղումուղտա , եանըլը կէլտիք զանն իթտիք , չիւնքի պու խանէնին ճէպհէսինտէ , պազըրտան մամուլ իքի ատէտ սագալ լէվհասըր ասըմըջ իտի քի , պու իսէ հիշ պիր վագըթ պիր մուսիքի ուսթասընըն իշարէթի օլամաղ իտի :

Պէրպէրլէրէ մախսուս իշարէթ օլան մէղքիւր իքի ատէտ սագալլարա պագըպ տուրուր իքէն , օրատան կէշմէքտէ օլան պիր ատէմէ , միւսիւ Էսրինասունըն նէրէտէ իգամէթ իթտիլինի սօրատուղումուղտա , շախսը մէրգում էլի իլէ պիղէ պէրպէր տիւքքեանընը կէօսթէրիպ .

— Իշթէ շուրատա , տէտի :

Վագաա պիր մուսիքի մուալլիմինին , պիր պէրպէր խանէսինտէ իգամէթ իթմէսի , թէհաճիւպէ շայան պիր շէյ տէյիլ իտի :

Իշէրի կիրտիք , տիւքքեանըն տէրունի իքի միւսավի գըսմա պէօլլանմիւշ օլուպ , սաղ թարաֆը գըամընտարի ըաֆլարտա , ֆըրշալար , թարազլար , սապունլար , բօմաթա գուլթուլարը , լէվանթա շիշէլէրի , վէ ուսթուրալար վազ օլունմուշ իտի : Սօլ գըամընտա իսէ պիր մասանըն իւղէրինէ գօնուլմուշ , վէ տիվարտէն ասըլմըշ պիր թագըմ մուսիքի ալաթլարը , եանի քէմանլար , ֆըլաուլթլար , զուրնալար , վէ գըլարնէթլէր պուլունույօր իտի :

Մաթիա ճէսարէթլի պիր թավը իլէ .

— Միւսիւ Էսրինասու պուրատա մը , տէյու սիւալ իթտի :

Պիր գօլթուգ սանտալեասընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ , քէօլլինին պիրինի թըրաշ իթմէքտէ օլան , գըսա պօյու , գուշ կիպի շէվիք , վէ աթէշի մէշրէպ պիր ատէմ , աճէնկի պիր սէտա իլէ .

— Պէնիմ , տէտի :

Պիղէ տէրս վէրէճէք օլան ատէմին պու պէրպէր օլմայաճաղընը , վէ տէրս ալմագ իշին պու հէրիֆէ միւրաճաաթ իթմէք , բարամըպր տէնիղէ աթմագ տիմէք օլտուղունու անլաթմագ իւզրէ , Մաթիանըն եիւղիւնէ մանատար պիր նիկեահ աթֆ իթտիմ իսէ տէ , ֆաղաթ Մաթիա , ֆիքրիմի անլայըպ տա պանա իթաաթ իտէճէք եէրտէ , հէման կիտիպ պիր սանտալեէ իւվէրինտէ օթուրտու , վէ ճէսարէթլի պիր թավը իլէ .

— Էֆէնտիյի թըրաշ իթտիքտէն սօնրա , լութֆէն պէ-
նիմ սաչլարըմը տա քէսմէյէ հիմմէթ խտէ՞րմիսինիզ տէյին-
ճէ , պէրպէր .

— Շիւպհէսիզ , նի՞չին քէսմէմ , բէք ալա քէսէրիմ , հաթ-
թա իսթէրսէնիզ թըրաշ տա իտէրիմ :

— Ի՞նչէքքիւր իտէրիմ , շիմտիբի հալ սագալըմ եօզ ,
իլէրուտէ լազըմ կէլիբտէ ծնունտա չարէսինէ պագարըզ :

Մաթիանըն պու ճէսարէթլի տավրանըչը թէաճի պիմի
մուճիպ օլմուշ իքէն , մէրզում պանա կիլլիճէ պիր նազար
ֆըրլաթարագ , ազաճըզ սապըրլը օլմամը անլաթտը :

Միւսիւ Էսքինասու , չօզ կէչմէտէն քէօլլիւնիւն թըրա-
շընը պիթիլտի , վէ հավլու էլինտէ օլտուզու հալտէ Մաթիա-
նըն նէգտինէ կէլիպ հավլույու պօյնունա տօլայարագ մագա-
սը էլինէ ալտը :

Պէրպէր , Մաթիանըն սաչլարընը քէսմէյէ պաչլայընճա ,
մէրզում քէլամէ ազազ պիրլէ :

— Միւսիւ , արգատաշըմլա պիր միւնազաա իթտիք , վէ
սիզին տախի մէչուր պիր մուսիքիչինաս օլտուզունուզու պիլ-
տիյիմիզտէն , միւչկիւլիւմիւզի հալլ իտիպ , հանկըմըզըն հազգ-
լը օլտուզունու սէօլլէմէյէ հիմմէթ պույուրաճաղընըզ զաննը
գապիսինտէյիզ , տէմէսի իլէ , պէրպէր .

— Սէօլլէյին պագալըմ չօճուզլար , միւնազաանըզըն է-
սասը նէ՞ տիր , տէտի :

Արթըզ Մաթիանըն ֆիբրինի անլատըմ , մէրզում՝ էվիլէ
էմիրտէ , պու չարկըճըրըգտան պօզմա պէրպէրին , քէնտի
սիւալլէրինէ ճէվապ վիրմէյէ միւզթէտիր օլուպ օլմատըրընը
պիրմէք , վէ պունու թաստիզ իթտիքտէն սօնրա , պիր սաչ
քէսմէսի ֆիյաթընա մուսիզի տէրսի ալմագ , եանի պիլմէ-
տիյի նօզթալարը էօյրէնմէք իսթէյօր իտի , հազըզաթմէն
Մաթիա բէք գուրնալ չօճուզ իտի :

Պէրպէր , սաչլարընը քէստիյի միւտտէթճէ , Մաթիա
տախի պիրէր պիրէր սօրաճաղը սիւալլէրի սօրտու , վէ բէք
միւֆիտ ճէվասլար ալըպ հայըճա իսթիֆատէ իթմիշ օլտու :

Միւսիւ Էսթրինասու , պու սուրէթիլէ Մաթիանըն պիլմէք իսթէտիլի շէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա , քէնտի տէ մէրգումն պաղը շէյլէր սօրտու , վէ նիհայէթ նէ Էֆրեարա մէպնի քէնտինէ միւրաճաաթ իթտիլիմիղի շագըպ , աղիմ պիր գահ-գահա իլէ կիւլէրէք :

— Վա՛յ շէյթան շէրիճլէրի վայ , տէտի :

Պատէհու Մաթիայէ պիր աղ շալկը շալմատընը թէքլիֆ իթմէտի իլէ , հագըգաթէն պէնտէն չօգ գուրնապ օլան Մաթիանըն , պէրպէլին պու թէքլիֆի ճանընա միննէթ տիւշէրէք , քէմալի ճէսարէթիլէ տէրհալ քէմանը էլինէ ալըպ պիր վալս շալտը :

Պէրպէր , Մաթիանըն մէհարէթինէ , վէ բարմաղընըն թաթլըրընա թէաճիւպ իտէրէք , էլլէրինի պիրիպիրինէ վուրմագըա աղըլլատը , վէ կիւյա իտայի վագըթտան պէրու թանըր իմիշ կիպէ թէքլիֆսիղճէ :

— Նօթա պիլմէտիլին հայտէ էրէյիճէ կիւղէլ շալըյօրտուն , տէմէտի իլէ , Մաթիա , մասանըն իւղէրինտէն պիր գըլարնէթա ալարագ :

— Պէն գըլարնէթ տէ շալապիլիրիմ , տէտի :

— Հայտէ շալ պագալըմ :

Մաթիա գըլարնէթի շալտըրը կիպի , տիվարտա վէ մասատա պուլունան շալկըլարըն ճիւմէսինի տէ ալըպ սըրայըլա պիրէր մագամ շալը վէրտի :

Միւսիւ Էսթրինասու իսէ հայրէթինտէն պաղըրարագ :

— Ա՛հ , պու չօճուգ աաթթա պիր միւճիղէ տիր , տէտիքտէն սօնրա , Մաթիայէ աթֆըր քէլամ իլէ :

— Էկէր պէնիմ իլէ գալաճագ օլուրսան , սէնի բէք պէօյիւք պիր մուսիքիչինաս իտէրիմ , անլայօրմուտուն . սապահ-լարը պէնիմ իլէ պէրապէր պէրպէրլիք իտէրսին , սօնրա տա ագչամա գատար մուսիքիլէ շալըլըրսըն , պէրպէր օլտուղում հաաէպի իլէ , պէնի սանա տէրս վէրմէյէ միւգթէտիր տէյիլիմ զանն իթմէ , Էէմէք , իշմէք , նիհայէթ Էաչամագ իլին ուսթուրամը իսթիմալ իթմէյէ մէճպուրում . փագմէն տախի

պէնիմ կիպի պերպէր օլտուղու հալտէ , մէշհուր պիր շաիր իտի . Հասըլը Աժանտա՝ ժաղմէն , վէ Մանտտա տախի էսրինասու , էվվէթ , իրիմիղտէ պիրէր մէշհուր սէնաթքեարըզ , տէտի :

Միւսիւ Էսրինասու նութգունու խիթամ՝ իթտիյինտէ Մաթիանըն եիւղիւնէ պագտըմ , աճապա նէ՞ ճէվապ վէրէճէք իտի . պու անէ դատար սէվտիյիմ քիմնէլէրի ղայպ իթմիշ օլտուղում կիպի , աճապա արգատաշըմը , տօսթումու , վէ տահա տօղրուսը գարընտաշըմը դա՛յպ մը իտէճէք իտիմ . պունլարը տիւշիւնտիւքճէ ֆէնա հալտէ ճանրմ սըգըլմայա պաշլատը , լաքին մէյուս օլմայըպ քէնտիմի թօբլատըմ , գիրա պու հալ , պիր տէրէճէյէ գատար մատամ Մէլիկանըն եանընտա պուլունուպ տա , սօնրա Վիթալիս իլէ կիթմէյէ մէճպուր օլտուղումա պէնղէյօր իտի . տօղրուսու Վիթալիս կիպի , քէնտիմի իլէրուստէ թայիպ իթմէմէք իշին միւթէէսիրանէ պիր սէտա իլէ .

— Մաթիա տօսթում , սէն եայընըզ քէնտի մէնֆաաթընը տիւշիւն պանա պագմա , տէտիմ :

Լաքին Մաթիա տէրհալ եանըմա կէլտի , վէ էլիմի մուհապպէթլէ սըգտըգտան սօնրա , Էսրինասույա .

— Խայր միւսիւ , թէշէքքիւր իտէրիմ , պէն տօսթումու թէրք իտէմէմ . ա՛հ , պունու եարամամ , միւմքին տէյիլ տիր , տէտի :

Էսրինասու , թէքլիֆինտէ ըսրար իլէ , Մաթիանըն թէրպիյէյի էվվէլիյէսինի վէրտիքտէն սօնրա , անը թուլուզ մէքթէպի մուսիքիսինէ , վէ մուախարէն Բարիզ մուսիքի ագատէմիյասընա կէօնտէրմէյէ պիր շարէ պուլաճաղընը վատ իթտի իտէ տէ , Մաթիա .

— Խա՛յր , խա՛յր , պէնիմ իշին Բէմիտէն այրըլմագ միւմքիւնսիւզ տիւր ճէվապընը վէրինճէ , միւսիւ Էսրինասու .

— Ս հալտէ օղլում , պարի սանա պիր քիթապ վէրէյիմ քի , պիլմէտիյին շէյլէրի էօյրէնէսին , տէտի :

Ֆիլ հագըգա մերգում շէքմէճէսինի ալթ իւսթ իտէրէք ,

« Նազարիյաթը Մուսիբի » նամ էսկի վէ եարբագլարը տաղըմըն պիր քիթապը պուլարագ Մաթիայէ վէրտիքտէն սօնրա , էլինէ պիր դալէմ ալարագ , իւր սահիֆէսինէ աթի իւզ զիբը իպարէյի եազոր :

— Աթիթիթ օլտուղու զէման Մանտ շէհրինտէքի պէրպէրի իաթըրլայաճագ օլան չօճուլա հէտիյէ տիր :

Մանտ շէհրինտէ , պէրպէր Էսրինասուտան պաշգա մուսիբի մուալլիմի օլուպ օլմատըղընը պիլմէյօր իտիք , պիզ եալընըզ մումաիլէյհի թանըմըն իտիք քի , պէն իլէ Մաթիա միւտտէթի էօմրիւմիւզտէ միւսիւ Էսրինասուլը ասլա ունութմատըզ :

8

Մանտ շէհրինէ վասըլ օլտուղումուզտա , զաթէն Մաթիայը սէվմէքտէ իտիմ , լաքին շէհրը մէզքիւրտէն մուֆարէգաթ իթտիյիմիզտէ , էվիլէլքինտէն չօզ զիյատէ սէվմէյէ պաշլամըն իտիմ . տօսթլուղըն իչինտէ , ինսան՝ քէնտի սէվտիքլէրինտէն սէվիլտիյինի հըսս իթմէքտէն տահա լաթիֆ , տահա ալա պիր շէյ թասավվուր իտէպիլըմի , մէկէր պունտան էօթէյէ պիր սաստէթ օլապիլըմի :

Մաթիա , մահզա պէնի սէվտիյինտէն վէ պէնտէն այրըմագ իսթմէտիյինտէն , հազգընտա իսայրըլը օլաճաղը մէլհուզ օլան միւսիւ Էսրինասունըն թէքլիֆիինի բէտտ , եանի հուզուրու բահէթի , հալի հաղըրտաքի թալիմ ու թէրպիյէյի , միւսթագպէլտէքի սէրպէթ ու սաստէթի , վէ իքթիսապ իտէճէյի շան ու շէօհրէթի թէրք իթմէսի իլէ , տօսթլուղունըն տէրէճէսինի իսպաթ իթմէմիլ մի իտի . էվիլէթ , պուսատըզ չօճուգ , անճագ պէնիմ պահտճույանէ մայիլէթիմէ իշթիրագ իթմէք իչին միւսթագպէլի , վէ պէլքիտէ ֆէրտայը պիլէ նազարը տըգգաթէ ալմագ իսթմէմէմիլ իտի :

Լսօրինասունըն հուզուրընտա քէնտիսինէ , «Տօթմուման այրըլամամ» տէյու ֆէրեատ իթտիյինտէն , նէ՞ տէրէճէ մութէէսիր օլտուղումը սէօյլէյէպիւմիշ իտիմ . լաքին շէհրաէն տըշարը շըգտըղըմըգտա , քէմայի մուհապէթիլէ էլինի թու-թուպ սըգարագ .

— Պիլի՞րմիսին քի , արթըգ էօլէճէյիմիղ տագըգայա գատար պիրի պիրիմիղտէն այրըլմայաճաղըզ , տէտիմ :

Մաթիա , խօշ պիր թէպէսսիւմ իլէ եիւղիւմէ պագարագ .

— Պէն պունըն պէօյլէ օլաճաղընը թա էվիլէլտէն պիլիյօր իտիմ , տէտի :

Օ անէ գատար ասլա օգումայա հէվէսքեար օլմայան Մաթիա , օ կիւնտէն պէտ իլէ , Գիւհն նամ մէշհուր մուսիքիշինասըն թէէլիֆ իթմիշ օլտուղու «Նազարիյաթը Մուսիքի» քիթապընը օգումայա պաշլայըպ , թաաճիւպէ շայան տէրէճէտէ թէրագղը իթտի . լաքին թէէսիւֆ իտէրիմ քի անը կէրէք քէնտի , վէ կէրէք պէնիմ արգու իթտիյիմ կիպի չալըշտըրամայօր իտիմ . զիրա պիղի իշին բարաճա ասլա մէնֆաաթը օլմայան Լօտէո վէ Օվէրն վիլայէթի հէվալիսինտէ վագըր ֆագըր քէօյլէրի , վէ խալի արաղիլի պիր ան էվիլէ կէշիպ կիթմէք իշին սապաշտան ագշամա գատար եօլ եիւրիւմէյէ մէճպուր օլմուշ իտիք :

Նիհայէթ Աէն-Ֆլուրտան վէ Իզուարտան կէշէրէք , մահայի մագսուտըմըզ օլան մատէն համամլարընըն քէօյլիլինէ վասըլ օլտուգ . ֆիլ հաղըգա այըճընըն Մաթիայա տէմիլ օլտուղու կիպի , Պուրպուլտա , վէ ալէլ խուսուս Մօն-Տօրտա հայըճա բարա գազանտըգ :

Տօղրույը սէօյլէմիլ օլմագ իշին , հասըլաթըն պէօյլէ քէսրէթիլի օլմասը , մահգա Մաթիանըն մէհարէթի սայէսինտէ օլտուղունը իյթիրաֆ իթմէմ լաղըմ տըր . պէն պիր թագըմ ահալինին պիր եէրէ պիրիքմիշ օլտուղունը կէօրիւնճէ , քիթարամը ալըպ եանլարընա կիտէրէք , պիր տէրէճէյէ գատար գայտսըզըղըլա շալար իտիմ . լաքին Մաթիա , գալապա-

լըղը քեաֆի ատտ իթմէյուպ , քէմանը եախօտ զուրնայը է-
լինէ ալմաղտան էվվէլ ահայիյի թէտղըզ իտէր , վէ չալկը
չարմագ լազըմ օլուպ օլմատըղընը , վէ եախօտ նէ հէվա չա-
լընսա մագպուլէ կէչէճէյինի բէք գօլայ քէչֆ իտէր իտի :

Կարօֆօլլինին մէքթէպինտէ , մէրհամէթը ումումիյէյի
ճէլլոլ իլէ , խալգըն սախալէթ ու բըզգաթընը զասպ իտէրէք
բարա գազանմագ թարիբլէլինի բէք կիւղէլ էօյրէնմիչ օլան
Մաթիա , զաթէն Լուրսին սօղաղընտա Կարօֆօլլինին խանէ-
սինտէ իլք տէֆա քէնտիսինի կէօրտիւյիւմտէ , խալգը բարա
վիրմէյէ մէճպուր իտէն թարիբլին հէքեայէսի իլէ հայրէթի-
մի մուճիպ օլմուչ իտի :

Իչթէ Մաթիա , պուլունտուղումուղ չէհիրլէրտէ , վէ ա-
լէլ խուսուս , զաթէն թապիաթլարընա աչինա օլտուղու Բա-
րիղլի միտաֆիրլէրին մուվաճէհէսինտէ , օլանճա մէհարէթինի
պէղլ իտէրէք , պանա :

— Տըզգաթ էթ , ուզագտան մաթէմ էլղիսէսինէ պիւ-
րիւնմիւչ պիր մատամըն կէլտիյինի կէօրիւր կէօրմէզ , պիր
թագըմ հաղին հալալար չալարագ բըզգաթընը ճէլլոլ իթմէ-
յէ չալըչմայրլըզ , վէ մահգուճիյէթինի մուճիպ օլան ահվալի
խաթըրնա տիւչիւրմէլիլիզ , էկէր աղլայաճագ օլուրսա , օվա-
գըթ իշիմիզ սըրասընա կիրմիչ տէմէք օլուր , տէր իտի :

Վագաա հէր վազըթ պու ուսուլէ բայէթ իթմէքտէ ի-
տիք . մէսէլա , սանտալեասընա օթուրմուչ սօլուզ չէհրէլի ,
կէօղլէրի ճամ կիպի բէնկինի զայպ իթմիւչ , վէ եանաղլարը
չուգուրլաչմըչ պիր խասթա կէօրտիւյիւմի զտէ , պիրաէն պի-
րէ էօնիւնտէ տիբիլիպ տուրաճագ եէրտէ , կիւյա քէնտի քէն-
տիմիղէ էյլէնմէք իշին չալըյօրուզ կիպի պիր աղ ուզագ-
տա տուրուր , վէ արա սըրա կէօղիւմիղիւն ուճույըլա պա-
գարագ , էկէր պիղէ հիատէթլէ պագարսա սավուչուր , եօզ
էկէր պիղի տինլէյօր կիպի կէօրիւնիւրսէ , տէր հալ եանընա
սօղուլուր , վէ Իարբի իսէ թէրմէ իլէ գօլուլմայաճաղընա գա-
նաաթ կէթիւրմէքլէ , թասընը թագտիթ իթմէյէ ճէտարէթ
իտէր իտի :

Մաթիա, պաշլըճա չօճուզլարտան խթիֆատէ իթմէքտէ խի . մէրգում, նէ՞ եարբազ եարմայրազ քէմանընըն եայր իլէ չօճուզլարը օյնամայա թէշվիզ իտէր, վէ խօշ թէպէսսիւմի իլէ անլէրտէն սէվիլէրէք բարալարընը ալըր խի :

Յիլ հագըզա պիղիմ պու սէյահաթըմըզըն սէմէրէսի բէք թէաճիւպէ շայան օլտու, հէր պիր մէսարիֆիմիզ չըգտրգտան սօնրա ալթմըշ սէքիզ ֆրանգ գաղանմըշ խիք :

Պու մէպլաղէ, ճէպիմիղտէ հազըր պուլունան եիւզ գըրգ ալթը ֆրանգը տա իլավէ իթտիլիմիղտէ, ճէման իրի եիւզ օն տէօրթ ֆրանգա պալիզ օլմուշ խի քի, արթըզ պէօյիւք պիր հայվանաթ բանայրըր քիշատ օլաճաղընը խապէր ալմըշ օլտուղումուղտան, հէման ճավանօնա կիթմէք իչին իւսէլտէն կէշմէյէ գարար վէրտիք :

Պու բանայրը պիղիմ իշիմիղէ բէք եարայաճագ խի . զիրա պու գատար զէմանտէն պէրի սաթըն ալմագ իսթէտիլիմիզ օ մէշհուր ինէյի օրատա պուլապիլէճէք խիք :

Պիզ օ անէ գատար խայալէթ իլէ մէշղուլ օլարագ, ֆիբրիմին միւսատէ իտէճէյի մէրթպէտէ, պիր թագըմէ վսաֆը մէմտուհէ թասավվուրըյըլա, սաթըն ալաճաղըմըզ ինէյին պէյազ եախօտ գըրմըզը օլմասընտան պիղիմ մահուտ Բուսէթ կիպի հալիմ օլուպ, պիր գօվա սիւտ վէրմէսինտէն պահս խիյօր խիք . լաքին շիմտի խէյալաթտէն իճրաաթա կէշմէք զէմանը կէլմիշ, վէ մէսէյէ հայըճա միւշկիւլէշմիշ խի :

Արգու իթտիլիմիզ խասիլէթլէրի հայիզ պուլունաճագ ինէյի նա՞ըլ ինթիխապ իթմէյի խիք, պու պապտէ քիմէ՞ իթիմատ իտէպիլիլ խիք . պու մատտէ բէք աղըր խի, պէօյիւք մէսուլիլէթ . պէն ինէքտէն հիշ անլամատըղըմ կիպի, Մաթիա տա պու խուսուստա պէնիմ կիպի ճահիլ խի :

Պագըր օթէլլէլատէ, աթ վէ ինէք ճամպաղլարընըն նէ մէրթէպէ հիլլէքեար վէ միւֆսիա օլտուզլարընը, վէ պիղիմ կիպի աճէմի միւշթէրիլէրէ նէ օյունլար օյնատըզլարը հէքեայէսինի բէք շօղ տինլէմիշ օլտուղումուտան, էնտիլէմիզ արթը-

յօր խոի : Պոյնուզարը էյրէթի , գույրուգարը եսքըչըգ , վէ պիր տիրէմ պիէ սիւս պուլունմայան մէմէլէրի , իւֆլէմէքլէ շիշիրիմիշ ինէքլէրին , պիշարէ քէօյլիւլէրէ սամթըլարընը իշիթմիշ խոիք :

Մաթիւս , էյրէթի գույրուգտան չօգլուգ վազիֆէ իթմէյօր խոի . մէրգում օլանճա գուվվէթի իլէ հայվանըն գույրուզունտան ասըլըպ չէքէճէք խոի , թապիլի էյրէթի օլուրսա գօրաճաղ խոի . քէղայիք պույնուզարտա տըրգաթըլլա չէքիլէճէք խոի : Իւֆլէմէքլէ շիշիրիմիշ մէմէլէրէ կէլինճէ , Մաթիւս , ագլընճա պունըն տա չարէսինի տիւշիւնմիւշ խոի . չէօյլէ քի , ուզուն վէ գարն պիր իյնէ իլէ հայվանըն մէմէսինի տէլէրէք , սիւտի օլուպ օլմատըղընը պու սուրէթլէ անլայաճաղ խոի :

Վազաա պու թէտպիլլէր ֆէնա տէյիլ խոի իսէ տէ , ֆազաթ թէհիքէյի տէ մուճիպ օլապիլիր խոի . զիրա էկէր գույրուգ էյրէթի օլմասա խոի , հայվան ճանընըն աճըսընտան թէրմէ վուրաճաղը տէրքեար օլտուղու կիպի , մէմէսինէ իյնէ սօգանը տալի ճէղասըղ պըրադմայաճաղը շիւպհէսիղ խոի :

Գարնընա վէ գաֆասընա թէրմէ եէմէք ֆիքրի , Մաթիւսըն իսէյալաթընը թէսկին խոթի , վէ պիղ եինէ ազիմ պիր թէրէտաիւս իչլինտէ գալտըգ . զիրա վալիտէ Պարպըրէնէ գույրուգտան , պոյնուզտան մահրում , վէ սիւտաիլ պիր ինէք հէտիլէ իթմէք կիպի տէհէթիւ պիր չէյ տահա օլմապ խոի :

Պունըն իչին հէրնէ գատար մասրաֆիլը օլաճաղ իսէ տէ , բանայըրա , եանըմըղա պիր տէ պայթար ալարագ կիթմէյէ գարար վէրաիք :

Մօն-Տօրտան Իւսէլէ գատար օլան մէսաֆէ օ գատար ուզաղ օլմատըղընտան , իքի կիւն եիւրիւտիւքտէն սօնրա սապահլէյին էրքէն Իւսէլէ կիրաիք : Պէն , Իւսէլտէ , ատէթա քէնտի վաթանըմտա պուլունույօր խոիմ . պուրատա իլք տէֆա օլարագ , « Միւսիւ ժ օլիքէօրըն խըրմէթքեարը » օյունու-

նու օյնամըշ իտիք . քէզալիք պու շէհիրտէ միւթէվէֆա Վիթալիս , պանս պիրիննի տէֆա օլմագ իւզրէ շիվիլի գունտուրա ալմըշ իտիքի , տէրէճէյի նիհայէտէ մէմնուն օլմուշ իտիմ :

Պիշարէ ժօլիքէօր , զանն իտէրսին քի քէնտի գըրմըզը ժէնէրալ էլպիսէսի իլէ գարչըմտա տուրույօր :

Պիշարէ Վիթալիս խայրիսահ ուսթամ , սէվկիւլի պապաճըզըմ , արթըգ տիւտիւյինի չալարագ , վէ կէօյսիւնի շիշիրէրէք , սէրֆիրազանէ թավր իլէ էօնիւմիւզտէն եիւրիւտիւյինի կէօրմէյէճէք իտիմ :

Քէզալիք , Տօլպէ իլէ Ձէրպինօ տախի մէվճուտ տէյիլ իտի . նիհայէթ օ զէման ալթը իքէն , շիմտի իքի գալմըշ իտիք , պէն իլէ Գաբի մէվճուտ իտիք : Իւրսիւլէ կիրտիյիմիզտէ , հէք պունլարը խաթըրլայարագ սօն տէրէճէ մահզուն օլույօր իտիմ , հէք սօգագտա հէման Վիթալիսին չապգասընըն թիւյիւնի , վէ միւթէվէֆանըն , «Արշ իլէրի» տէյու գօմանտա վէրէճէյինի իշիտէճէք զանն իտիյօր իտիմ :

Վիթալիսին , պանս էլպիսէ սաթըն ալմագ իշին կէօթիւրտիւյի տիւքընանը կէօրտիւք քի , եինէ էսկի հալտէ պուլունույօր իտի : Գարուսընտա եինէ օ եալտըզըլ էլպիսէ սալլանըյօր , ճամէքեանըն իշինտէ օ էսկի թիւֆէնկէր , վէ գանտիլլէր՝ օլտուզու կիպի տուրույօր իտի :

Իլք օյուն օյնատըզըմըզ , եանի ժօլիքէօրըն խըտմէթքեարը ըօլունը իճրա իթտիյիմ մէվգըյը Մաթիայէ կէօսթէրտիմ . Գաբի տէ պու մահալի թանըարընտան , գույրուզունը սալլամայա պաշլատը :

Չանթայար իլէ չալըլարըմըզը , մուգատտէմա Վիթալիս իլէ պէրասպէր գալտըզըմըզ օթէլտէ պըրագտըգտան սօնրա , պիր պայթար արամայա չըգարըգ , վէ նիհայէթ պիրինի պուլարագ միւշիւլիւմիւզի արը իթտիք :

Պայթար , վազը օլան պու թէքըլիմիզլի սույտուզունտա , պուրնունըն ալթընտան կիւլէրէք :

— Պու մէմլէքէթտէ մուալլէմ ինէքլէր եօգ տըր , տէտի :

— Պիղ, մուսալլեմ ինէք իսթէմէ, յօրուզ, օյուն օյնաթմա-
յաճաղըզ, պիղ էյի սիււտ վէրէն պիր ինէք իսթէյօրուզ :

Մաթիա . - Հէմ գույրուզու տա էյրէթի օլմամալը :

— Նիհայէթ միւսիւ , պիղ սիզտէն ինէք թիւ ճճարարը
թարաֆընտան , ալտաթըրմամագ իչին , մուսալէնէթ իթմէնի-
զի ըէճա իտիյօրուզ :

Պու սէօզիւ տէտիյիմ սըրատա , վիթալիսին էքսէրիչէն
եարտըը կիպի , ասիւանէ պիր թալը քէսպ իթմէյէ սայ ի-
տիյօր իտիմ : Պայթար իսէ :

— Լաքին սիզ պու ինէյի նէ՞ եարաճագսընըզ :

Պիր գաչ սէօզ իլէ Ֆիքրիմիզի անլաթտըզըմտա , պայ-
թար , խօչ պիր շէհրէ իլէ :

— Սիղ էյի չօճուգլարսընըզ , եարըն սասպահն պերապեր
բանայըրա կիտէրիզ , ինթիխապ իտէճէյիմ ինէյին գույրու-
զու էյրէթի օլմայաճաղընը սիզէ խասսէթէն վատ իտէրիմ :

Մաթիա . - Պույնուգլարը տա թագլիտ օլմամալը :

— Թագլիտ պույնուգլ մը :

— Մէմէլէրի տէ իւֆլէնէրէք շիշմիշ օլմասըն :

— Դայէթ կիւզէլ պիր ինէք ալըըզ , լաքին տէյէրինի
վէրմէք լաղըմ տըր , բարանըզ նէ՞ գատար տըր պագալըմ :

Պու սիւալէ ճէվապ վէրմէքսիզին , խաղինէմիզի պաղլա-
մըչ օլտուզումուզ մէնտիլի աչըպ կէօսթէրտիյիմտէ , պայթար :

— Բէք ալա , բէք ալա , եարըն սասպահն սաաթ եէտիտէ
կէլիպ պէնի պուլուն :

— Էյ միւսիւ , սիզէ պուճու իչին նէ գատար իւճրէթ
վէրէճէյիզ :

— Հիշ պիր շէյ վէրմէյէճէքսիւնիզ , պէն սիզին կիպի
համիյէթի չօճուգլարտան բարա ալմամ :

Պու ալիճէնապ ատէմէ նասըլ թէշէքֆիւր իտէճէյիմի
պիլմէյօր իտիմ , լաքին Մաթիա պաշգա պիր շէյ տի շիւն-
միւշ օլմաղըլա :

— Միւսիւ , սիզ մուսիքիտէն խօչլանը՞րմըսընըզ , տէյու
սօրտու :

— Բէք զիյատէ սէվէրիմ՝ օղլում :

— Սիզ էլքէն մի եաթարսընը :

Պու սիւալ պիր ազ մինասիպէթսիզճէ իտի իսէ տէ , լա-
քին պայթար , եինէ ճէվապէ հիսմէթ իտէրէք :

— Սաաթ տօգուգտա եաթարըմ , տէտի :

— Թէչէքքիր իտէրիզ միւսի , եարըն սաաթ տօգուգ-
տա :

Մաթիանըն ֆիքրինի անլամըչ օլտուղումտան :

— Պայթարա պիր գօնսէր վէրմէք իսթէյօրսուն , տէյիլ
մի , տէտիմ :

— Լիվէթ , եաթաճաղը դէման խանէսինին էօնիւնտէ ,
տօսթլար միյանընտա , ատէթ պէօլէ տիր :

— Պունը բէք էյի տիւչիւնտիւն , հայտէ արթըզ օթէլէ
ավտէթ իտէլիմ տէ , վէրէճէք օլտուղումուզ գօնսէրին բար-
չալարընը թալիմ իտէլիմ , տէյէրէք , օթէլէ տէօնտիւք :

Սաաթ տօգուզա պիր գաչ տագըզա գալարագ , պայ-
թարըն խանէսի էօնիւնտէ պուլունույօր իտիք , տիւքքեանլար
գարանըչ , վէ մահիթապըն չըգաճաղը եագըն օլմաղլա ֆէ-
նէրէք եանմամըչ օլտուղումտան օրթալըզ գարանլըզ իտի ,
չօգլուզ կէչէն տէօնէն տէ եօգ իտի :

Սաաթ տօգուզու չալար չալմազ , պու տար վէ գարան-
լըզ սօգաղըն իչինտէ պէն քիթարամը , վէ Մաթիա տա քէ-
մանընը ալարագ չալկըյա պաչլատըզ : Բէնչէրէլէր աչըլարագ
պիր թագըմ ուսկուֆալը պաչլար կէօրիւնէրէք , եէքտիկէ-
րինէ նէ օլտուղունու սօրույօրլար իտի :

Տօսթումուզ պայթարըն իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու
խանէնին քէօչէսինտէ ուֆագ վէ լաթիֆ պիր գուլէճիք վար
իտի . մէգքիւր գուլէճիյին բէնչէրէլէրինտէն պիրի աչըլարագ ,
տօսթումուզ չալկը չալանլարըն քիմ օլտուղունու անլամագ
իչին պաչընը տըչարը չըգարտը :

Ճիւպհէսիզ պիգի թանըմըչ վէ նիյէթիսիզի անլամըչ օլ-
մալը իտի քի , էլի իլէ սիւքիւթ իթմէմիզի իչարէթ իտէ-
րէք :

— Տուրուն գարույու աչայրմ տա , պահճէնին իշինտէ չայրնըզ , տէտի :

Տէրհալ գարու աչըլտը , վէ մէրգում էլիմիզի թութուպ պիզի իշէրի ալարագ :

— Սիզ բէք էյի վէ բէք ալիճէնապ չոճուգլարսընըզ , լաքին պունույըլա պէրապէր բէքտէ իհթիյաթսըզ իմիշտինիզ , զիրա հիշ տիշիւնմէտինիզ քի , կիճէլէյին պէօյէ իսթիրահաթը ումուճիյէյի իխլալ իթտիյինիզ իշին , զապըթա թարաֆընտան թէվզըֆ օլմանըզ շիպհէսիզ իտի :

Գօնսէր , ուֆագ , լաքին կիւզէլ աղաճլարըլա միւզէյէնն վէ միւնթաղամ օլան պահճէնին տէրունինտէ թէքրաք պաշլանըլտը , կիւզէլ պիր ասմալըզըն ալթընտա քէմալի նէշէ իլէ չայըյօր իտիք :

Պայթար , էվլի վէ չօլուգ չոճուգ սահիպի օլմաղըլա չօզ կէշմէտէն ասմալըզըն էթրաֆընտա ֆէնէրլէր եագըլտը , վէ էթրաֆըմըզտա էբէյիճէ պիր գալապալըզ պիրիքաի . սասթ օնա գատար չալտըզ , հէր բարչա պիթթիքճէ պիզի ալգըլլամագտա , վէ պաշգա բարչալար չալմամըզը թալէպ իթմէքտէ իտիլէր :

Էկէր պայթար պիզի եօլա գօյմամըչ օլսա իտի , չոճուգլարը մէմնուն իթմէք իշին , պէլքի սապահա գատար չալաճագ իտիք , լաքին մէրգում չոճուգլարընա խիթապէն :

— Պրրագընըզ քի արթըզ կիտիպ եաթսընլար , զիրա սապահլէյին սասթ իքիտէ պուրատա տուլունսճագլար , տէտի :

Լաքին կիտէճէյիմիզ վագըթ պիզէ խաֆիֆ պիր թաամ իքրամ իթտի քի , բէք մէմնուն օլտուգ , կէմէյի եէտիքտէն սօնրա Գարի , պէրայի թէշէքքիւր պիր գաշ օյունլար օյնայ , չոճուգլարը տէրէճէյի նիհայէտէ մէմնուն իթտի . եարը կիճէլէ եագըն պայթարըն խանէսինտէն մուֆարէգաթլէ եէրիմիզէ ալտէթ իլլէտիք :

Ագշամտան զայէթ սաքին պիր հալտէ պուլունան իւսէլ շէհրի , էրթէ կիւճիւ սապահլէյին էրքէն , հէնուգ պիր էյի-

ճէ օրթալըդ աղարմատան , օտամըզըն բէնչէրէօինտէն գալ-
տըըմըն իւզէրինտէ եուվարլանան արապալարըն կիւրիւթիւ-
լէրինի, պէյկիրլէրին քիչնէմէլէրինի, ինէքլէրին պաղըրմալա-
րընը , գուզուլարըն մէլէմէլէրինի , վէ բանայըր էչին ագըն
ագըն կէլմէքտէ օլան քէօյլիւլէրին շամաթալարընը իշիթտիք :

Աշաղըր էնտիյիմիզտէ , օթէլին հալլիսինի պիր չօգ արա-
պալար իլէ տօլու պուլտուգ , հէր քէս արապալարտան էնիպ
իւթիւնիւ պաշընը թէմիզլէմէյէ սայ իթմէքտէ իտի :

Սօգագտա պուլունան գալապալըգ , կիրուհ կիրուհ բա-
նայըր մէյտանընա կիտիյօր իտի , հէնուզ սաաթ ալթըր օլ-
տուզունտան , պիզտէ կիտիպ էվիլէլճէ ինէքլէրի պիր քէրրէ
կէօզտէն կէչիրմէք իսթէտիք :

Ա՛հ , նէ՞ կիւզէլ ինէքլէր վար իտի , հէր բէնկտէն , հէր
պօյտան ինէքլէր տօլու օլուպ , պաղըլարը սէմիզ , պաղըլարը
զաիֆ , պիր թագըմը պուզաղըլը , պիր թագըմընտա սիւտ
իլէ տօլու օլան մէմէլէրի եէրլէրէ սիւրիւնիյօր իտի : Քէզա-
լիք պէյկիրլէր քիչնէմէքտէ , վէ գըսրագլար տաիս եավրու-
լարընը եալամագտա իտիլէր , պուրունլարըյըլա եէրլէրի գա-
զըմագտա օլան եաղլըր տօմուզլար , գօյունլար , թալուգլար
վէ գաղլար , էհէմիլէթիմիզի ճէլպ իթմէյօրլար իտի : պիզ
կէօզլէրիմիզի ինէքլէրտէն այըրմայօր իտիք քի , անլէրտէ
կէօզլէրինի գարամագտա , վէ աղըր աղըր չէնէլէրինի սալլա-
յարագ կէվիշ կէթիրմէքտէ իտիլէր : Պիշարէ հայվանլար ,
օթլանտըզլարը մէրալարը պիր տահա կէօրէմէյէճէքլէրինի ,
շիւպհէսիզ իսաթըրլարընտան պիլէ կէչիրմէյօրլար իտի :

Եարըմ սաաթ գատար կէզլինտիքտէն սօնրա , իշիմիզէ
եարար օն եէտի ատէտ ինէք պուլմուշ իտիք : Բէնկ խուտու-
սընտա Մաթիա իլէ հայլըճա միւնազաա իթաիք , պէն գըր-
մըզըր օլտուն տէյօր իտիմ , Մաթիա իտէ , պէյազ օլմապընը
արզու իտիյօր իտի :

Նիհայէթ սաաթ եէտիտէ պիզի պէքլէմէքտէ օլան
պայթարը պուլարագ , մէրգում իլէ պէրապէր թէքըրար բա-
նայըրա ալտէթ իտուպ , ալլնաճագ ինէյին մաիք օլմասը

լազըմ՝ կէլէն խասիյէթի պիր տահա իխթար իթտիք , եանի ինէք հէմ աղ օթ եէմէլի , վէ հէմ աէ շօգ սիւտ վէրմէլի իտի .

Մտթիտ . պէյազ պիր ինէյի իրայէ իտէրէք .

— Պու հայվան պանա էյի կէօրիւնիւյօր , տէտիյի կիպի , պէն տէ գըրմըզը պիր ինէք կէօսթէրիպ .

— Պու տահա էյի օլմալը զանն իտէրիմ , տէտիմ .

Պայթար իսէ , պիզիմ ինթիխապ իթտիյիմիզ հայվանլարա պագմայրպ , գըսա վէ ինճէ պահագլը , գըրմըզը թիւյիւ , գարա կէօյլիւ , վէ սիյահ պուրնընըն էթրաֆընտա պէյազըմնը պիր տայիքէ պուլունան ուֆագ պիր ինէյին եանընա կիտէրէք .

— Իշթէ սիզին իշինիզէ եարար օլան ինէք պու տըր , տէտի .

Մէգըիւր ինէյին եուլարընը սէֆիլ պիր քէօյլիւ թութմագտա իտի . Պայթար պու հէրիֆէ գաշ ֆրանգ իսթէտիյինի սիւալ իթմէսի իլէ , քէօյլիւ .

— Իւշ եիւզ ֆրանգ , տէտի .

Ձաթէն , գըսա պահագլը , նազիք վէ եարամազ չէհրէլի օլան պու ուֆագ ինէյի զիյատէսի իլէ պէյէնմիշ իտիք , ֆագաթ իւշ եիւզ ֆրանգը իշիթտիյիմիզտէ , տիզլէրիմիզին պազը չէօզիւլտիւ .

Իւշ եիւզ ֆրանգ վէրմէյէ միւգթէտիր օլմատըզմըզը , վէ պիր տիկէրինէ պագմագ լազըմ օլտուղունը , պիր իշարէթ իլէ պայթար ասնլաթտըմ . մէրգում տախի , եինէ պիր իշարէթլէ սապը իթմէմիզի իխթար իթտի .

Պու արալըգ պայթար իլէ քէօյլիւնին միյանընտա պիր միւնազաա ճէրիյան իթմէյէ պաշատը . Պայթար եիւզ էլլի ֆրանգ թէքլիֆ իթտի , քէօյլիւ տէ օն ֆրանգ էնտի , պայթար եիւզ եէթմիշ ֆրանգա շըգտը , քէօյլիւ տախի իքի եիւզ սէքսէն ֆրանգա էնտի .

Լաքին թէէսիւֆ օլունուր քի բազարլըգ տէվամ իթմէտի . պայթար , ուզուն ուզասիյէ ինէյի թէտգըգա պաշա-

յըպ, պաճազլարը բէք ղաիֆ, պոյնու բէք գըսա, պոյնուզլարը հատտէն ղիյատէ ուզուն, վէ մէմէլէրի միւնթազամ օլմատըղընը տէրմիյան իթմէսի իլէ, քէօյլիւ .

— Մատէմ քի պու գատար էյի թանըյօրսունըզ, իմտի պունը նիհայէթ սիզէ իքի եիւզ էլի Ֆրանգա վէրիբիմ, տէտի .

Պունըն իւզէրինէ, Մաթիա իլէ պէնիմ, գալպիմիզէ պիր գօրգու կիրտի . պու պիր Ֆէնա ինէք օլմալը տըր տէյօր իտիք, վէ պայթարա խիթապէն .

— Պիր պաշգասընա պագալըմ, տէտիմ .

Պու սէօզիւմիւն իւզէրինէ քէօյլիւ օն Ֆրանգ տահա թէնզիլ իթտի, վէ նիհայէթ իքի եիւզ օն Ֆըրանգա գատար ինէրէք օրատա գալտը .

— Պայթար տիրսէյի իլէ պիզէ տօզունարագ, ինէյին հագգընտա սէօյլէմիշ օլտուղու սէօլլէրին ճիտտի օլմատըղընը վէ հաթտա հայվանըն բէք կիւզէլ օլտուղունը անլաթտը . էզճիւմլէ իքի եիւզ օն Ֆրանգ պիզիմ իչին պէօյիւք պիր մէպլաղ իտի .

Պու արալըզ Մաթիա, ինէյին արգասընա կէչէրէք գույրուղունտան ուզուն պիր թէլ գօքարմըշ, վէ ինէքտէ լայըգւլ պիր չիֆթէ աթմըշ իտի .

Պունըն իւզէրին հէր շէյ պիթտի զանն իտէրէք գարարըմը վէրիպ .

— Իքի եիւզ օն Ֆրանգա սաթըն ալալըմ պիթսին տէտիմ .

Վէ հէման էլիմի ուզատըպ, եույարը թութմագ իսթէտիմ իսէ տէ, ֆագաթ քէօյլիւ պըրագմայարագ .

— Գարըմա վէրիլէճէք պագչիշ հանը, տէտի .

Թէքրար միւճատէլէյէ պաշլանտը, վէ նիհայէթ եիրմի սու պագչիշ վէրմէյէ գարար վէրիլտի քի, օ հալտէ եանըմըզտա եալընըզ իւշ Ֆրանգ գալտը .

Թէքրար եուլարը թութմագ իչին էլիմի ուզաթտըղըմտա, քէօյլիւ էլիմի թութուպ սուրէթը տօսթանէտէ սըգարագ գըզը իչին տէ պագչիշ իսթէտի .

Արթըզ տօսթ օլտուղումուզ հասէպի իլէ, գըզը իչին պագչիչ մէգամինտա օն սու տահա վէրտիմ:

Պատէհու իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ էլիմի եուլարա ուզաթտըմ, լարին քէօյլիւ պու տէֆա տա միւմանասթ իտէրէք:

— Եուլար կէթիքմիւչմիսինիղ, պէն սիղէ եալլընըզ ինէյի սաթըլլօրում, եուլարը սաթմայօրում, տէտի. վէ տօսթ օլտուղումուզ իչին եուլարը օթուզ սույա սաթածաղընը պէյան, վէ բէք ուճուզ օլտուղունը տէրմիյան իթտի:

Պիղէ ինէյի կէօթիւրմէք իչին միւթլագա պիր եուլար լագըմ իտի. քէնտիմիղէ եիրմի սու տահա գալածաղընը հիսապ իտէրէք, իբի եիւզ օն իւչ ֆրանգ սայտըգտան սօնրա, տէօրտիւնճիւ տէֆա օլարագ էլիմի ուզաթմըչ իքէն, քէօյլիւ:

— Իբինիղ նէրէտէ, պէն սիղէ եուլարը սաթտըմ, իբի պերապէր սաթմատըմ, տէտի:

Չարնաչար սօն գալմըչ օյան եիրմի սույը տա իբ իչին վէրտիք, վէ ինէք՝ եուլարըյըլա իբի իլէ ետտիմէ թէսլիմ իտիլտի:

Վագաա ինէյէ սահիպ օլմուչ իտիք, լարին կէրէք հայվանըն, վէ կէրէք պիղիմ նաֆագամըղ իչին ճէպիմիղտէ պիր մանկըր պիլէ գալմամըչ իտի: Մաթիա պու հալի պիլտիյինտէն:

— Կիտիպ չալըչալըմ, գահվէլէր վէ մէյիսանէլէր տօլուտըր. այրը այրը հէքսինտէ չալկը չալալըմ, ագչամա գատար պէլքի լայըգլը պիր հասըլաթըմըղ օլուր, տէտի:

Ինէյի, եաթտըղըմըզ օթէլին ախըրընա կէօթիւրիւպ սըգը սըգըլա պաղլատըգ, պատէհու այրը այրը խընճախընճ տօլու օյան գահվէլէրի տօլաչարագ չալկը չալմայա պաչլատըգ: Ագչամ օլունճա հասըլաթըմըղը հիսապ իթտիք, Մաթիա տէօրթ պուչուգ ֆրանգ գազանտըղը կիպի, պէնտէ իւչ ֆրանգ գազանմըչ իտիմ:

Պու. ետտի պուչուգ ֆրանգ իլէ քէնտիմիղի մըգտարը քեաֆի դէնկին ատտ իտիյօր իտիք:

Լարին ետտի պուչուգ ֆրանգ գազանտըղըմըգտան տօ-

լայր հըսս իթտիյիմիզ մահզուղիյէթ , սարֆ իթտիյիմիզ էքի եիւզ օն տէօրթ ֆրանգ իչին գալպիմիզտէ օլան մէսրուրիյէթէ գըյասէն , հիչ պիր շէյ տէյիլ իտի :

Աշաղը էնիպ , օթէլին պէսլէմէսինէ ինէյիմիզի սըղաթտըզ , վէ սիւտիւ իլէ կիւզէլ պիր թատմ իթտիք . միւտտէթի էօմիւմիւզտէ պէօյլէ լէզզէթի սիւտ եէմիլ տէյիլ իտիք : Մաթիա , պու սիւտիւն խասթախանէտէ իչմիլ օլտուղու սիւտ կիպի հէմ թաթլը , վէ հէմտէ թուրունճ շիշէյի գօզմագտա օլտուղունը սէօյլէտի , լաքին պէն տահա լէզզէթի պուտում :

Մէսրուրիյէթիմիզտէն նաչի ախըրա վարըպ ինէյին սիյահ պուրնընը պիր գաշ տէֆա էօրտիւք , շիւպհէսիզ հայվան պու նիւվազիչի հըսս իթմիլ իտի , զիրա սէրթ տիլի իլէ եիւզլէրիմիզի եալատը , Մաթիա իսէ կիւլէրէք :

— Կէօրիւյօ՞րմուսըն Բէմի , պիզի բուս իտիօր , տէտի :

Ինէյիմիզի էօրմէք , վէ անըն թարաֆընտան էօրիւլմէք իլէ հըսս իթտիյիմիզ մէսէրրէթին տէրէճէսինի եալընըզ Մաթիա իլէ պէն անլայապիլիբ իտիք . զիրա իքիմիզտէ վալիտէ նիւվազիչլէրինտէն , վէ ըրգգաթամիզ բուսէլէրտէն մահրում օլտուղումուզ հասէպի իլէ , պիր տիկէրի թարաֆընտան սէվիլիպ էօրիւլտիլիւմիզտէ , տէրէճէյի նիհայէտէ մէմուսն օլմագտա իտիք : Պիզ , վալիտէ նիւվազիչլէրինտէ պըզմըլ վէ շըմարմըլ չօճուգլար օլմատըղըմըզտան , պէօյլէ պիր տըզգաթ կէօրտիւլիւմիզտէ , անըն գըյմէթինի բէք ալա թագտիր իթմէքտէ իտիք :

Իրթէ կիւնի սապահլէյին կիւնէլ տօղար տօղմազ , Շավանօնա կիթմէք իչին եօլա չըգտըզ :

Մաթիանըն պտնա իթմիլ օտուղու մոււպէնէթի բէք զիյատէ թագտիր իտուպ թէշէքքիւր իտէյօր իտիմ , զիրա պու չօճուգ օլմասա իտի , պէն եալընըզ պաշըմա իքի եիւզ օն տէօրթ ֆրանգը պիրիքտիրմէյէ ասլա մուվաֆֆագ օլմամայաճագ իտիմ , Իմաի ինէյիմիզի սիւրիւլիւպ կէօթիւրմէք մահզուղիյէթինի Մաթիայէ թէրք իթտիմքի , սօն տէրէճէ մէմ-

նուն օլտու . շու հալտէ Մաթիա ինէյին եուլարընը թուծմուչ օլարագ էօնտէն , վէ պէն տախի արգասընտան կիտէյօր իտիմ :

Շէհիրտէն չըգտըղըմըղտա , կէրէք Մաթիա իլէ գօնուչմադ վէ կէրէք ինէյին եիւզիւնէ պագմագ իչին , մէրգումըն եանը սըրա եիւրիւմէյէ պաշլատըմ . միւտաէթը էօմրիւմտէ պէօյլէ կիւզէլ պիր ինէք տահա կէօրմէմիչ իտիմ :

Յիլ հագըգա բէք կիւզէլ պիր ինէք իտի , Հայվան քէնտի դատր ու գըյմէթինի պիլիյօր իմիչ կիպի ազըր ազըր , վէ պիր էթվարը սէրֆիրազաննէ իլէ եիւրիւյօր իտի :

Արթըգ հէր տագըգա խարթամա պագմայա հաճէթ եօղուտու , վագաա Վիթալիս իլէ պուրատան կէշտիլիմիզտէն պէրի իւչ սէնէ կէշմիչ իտի իսէ տէ , պէն եինէ եօլըն հէր ճիհէթինի պիլիյօր իտիմ :

Կէրէք ինէյիմիզի եօրմամագ , վէ կէրէք կէճ վագըթ Շափանօնա կիրմէմէք իչին , նիյէթիմ , Վիթալիս իլէ սէյահաթըմըն իլք կիճէսինի կէշիրմիչ օլտուղում քէօյտէ գալմագ , վէ մէզքիւր օթտան մամուլ եաթագտա եաթմագ իտի . • եաթաղա քի , խայրխահ Դարի տէրտ ու քէտէրիմի հըսա իթմէքլէ եանըմտա ուղանմըչ , վէ էլինի էլիմին իւզէրինէ գօյմագլա պէնի թէսէլլի իթմէք իսթէմիչ , վէ տօսթում օլաճաղընը անլաթմըչ իտի : Իրթէ սապահըսը պուրատան գալգըպ էրքէնճէ վալիտէ Պարպըրէնին խանէսինէ վասըլ օլաճագ իտիք :

Լաքին օ անէ գատար պիզէ եար օլան պահարմըղ , նակէհան եիւզ չէվիրմէքլէ , ֆիքրիմիզի թէպտիլ իթտի :

Եօլումուղը , իքի գըսմա թագսիմ իթմէյէ գարար վէրմիչ իտիք , եանի պիզիմ էօյլէ թաամըմըղա , պաշլըճա եօլքէնարընտաքի օթլարտան իպարէթ օլաճագ օլան ինէյիմիզին էօյլէ թաամը իչին պու թագսիմէ լուզում կէօրմիւչ իտիք :

Սաաթ օն սուլարընտա , իսթէտիլիմիզ կիպի սըգ վէ եէշիլ օթլուգ օլան պիր մահալէ վասըլ օլարագ շանթալարըմը-

զը եէրէ գօյտուգ, վէ ինէյի տախի շուգուրտաքի չայըրա սալը վէրտիք:

Իպթիտա եուլարընտան թութմագ իսթէտիմ, լաքին հայվան օ տէրէճէ հալիմ հալիմ օթլանմագլա մէշղուլ կէօրիւնտիւ քի, եուլարըն իրինի պույնուզունա տօլայարագ քէնտի հալինէ թէրք իտուպ, վէ եագընընտա օթուրմագլա հէմ էքմէ յիմիղի եէմէյէ, հէմ տէ շունտան պունտան ուզուն ուզատըյա գօնուշմայա պաշլատըգ:

Թապիյի պիզ օնտան էվվէլ եէյիպ պիթիրտիք, վէ ուզուն միւտտէթ իւզէրինէ պագըպ սէվինտիքտէն սօնրա, ճանրմըզ սըգըլմամագ իչին Մաթիա իլէ պէրապէր թօք օյնամայա պաշլատըգ, պիղի եայընըզ բարա գազանմագտան պաշգա պիր շէյ տիւչիւնմէյէն, աղըր պաշլը վէ ճիտտի վագարըլ շօնուգլար զանն իթմէք ապէս տիր, Վագաա մայիշէթիմիզ, պուլունտուղումուզ սիննէ ույկուն տէյիլ իտի իսէ տէ, լաքին նիհայէթ շօնուգ իտիք, եանի տայիսա օյնամագտան մահղուզ օլմագտա իտիք, Մաթիա չօգ տէֆա պիլա սէպէպ պանա «Սյնայալըմ մը» տէր տէմէզ, տէրհալ շանթալարբմըզը վէ չալկըլարբմըզը պիր եանա գօյարագ, եօլ իւզէրինտէ աչըգ վէ թօք օյունը օյնար իտիք: Պագէն օ գատար օյունա տալար իտիք քի, էկէր սասթըմ, վագթըն կէշմիշ օլտուղունը պէյան իթմէսէ, հէման կիճէյէ գատար օյնար իտիք, լաքին սասթըմ պանա, վագթըն կէշմիշ օլտուղունը վէ գումբանեանըն բէյիսի օլտուղումտան, իշէ պաշլամագ լազըմ իտիյինի անլաթմասըլըլա, տէրհալ քիթառամը ումուզումա թագարագ «Արշ իլէրի» գօմանտասընը վէրիր իտիմ:

Ինէք հէնուզ օթլանմագտա իքէն, պիղ օյունումուզը պիթիրտիք, վէ եանընա վարտըղըմըզտա, հէնուզ ան օլտուղունու անլաթմագ իսթէյօր իմիշ կիպի, սըգը սըգըյա օթլարըր գօբարըպ եէմէյէ պաշլատը: Մաթիա, հայվան հէնուզ գարնընը տօյուրմամըշ զաննըլըլա, պանա:

— Պիր ազ պէքէյէլիմ, տէտի:

— Պի՛լմէ յօրմուսընքի, ինէք ագշամա գատար օթլանսա
 եինէ տօյմագ պիլմէզ :

— Նէ իսէ, պըրագալըմ պիր ազ տահա եէսին :

Պիր ազ տահա պէքլէտիրտէն սօնրա չալկըլարըմըզը վէ
 չանթալարըմըզը եիւքլէնէրէք կիթմէյէ հազըրլանտըզ : Աս-
 լա ըահաթ տուրմագ պիլմէյէն Մաթիա :

— Տուր տէ, պէն օնա պիր ազ զուրնա չալայըմ. Կասօ-
 նըն ճանպագիսանէսինտէ պիր ինէյիմիզ վար իտի քի, չալկը
 սէտասընտան բէք խօշլանըր իտի, տէտի :

Մաթիա տէրհալ զուրնայըլա պիր հավա չալմայա պաշ-
 լատը :

Ինէք, զուրնանըն սէտասընը իշիտինճէ պաշընը եօգա-
 ըը գալտըրտը. պատէհու պանա, եուլարընտան թութմազա
 մէյտան վիրմէքսիզին, պիրտէն պիրէ տէօրթ նալ գաշմայա,
 վէ պիզ տէ օլանճա գուվկէթիմիզլէ արգասընտան գօշմայա
 պաշլատըզ :

Գարէյէ տէ, էօնիւնիւ քէստիրիպ պըրագմամասը իչին
 պաղըրտըմ իսէ տէ, հայվան պուներ եարամասը. զիրա պու
 իշ չօպան քէօրէքլէրինէ մախսուս տըր քի, գաշան հայվանըն
 պուրնուճա տօղրու սըչրայարագ Ֆիրարընը մէն իտէրլէր-
 պիզիմ Գարի իսէ մուսլլէմ պիր քէօրէք օլտուղու հասէպի իլէ
 պու թէտպիրի պիլմէտիյինտէն, պիր գաշ տէֆա ինէյին
 պանագլարընա տօղրու սըչրատը, լարին պու հալ իլէ ինէք
 պիր գաթ տահա գօշմայա պաշլատը, վէ պիզ տէ թէագըպէ
 տէվամ իթտիք :

Իանայի ըահտէ հէմ գօշմագտա վէ հէմ տէ Մաթիայը
 թէքտիր իտէրէք :

— Ահ հայվան, աշմագ տէյօր իտիմ. Մաթիա տախի,
 նէֆէսի քէսիլիրճէսինէ գօշարագ, վէ սօլույարագ :

— Նէ տէսէն հագգըն վար, տէօյ, թէքլէ պէնի, տէ-
 յու հայգըրմագտա իտի :

Թաամ իթմէք իչին աուրտուղումուզ մահալտէն թախ-
 մինէն իքի քիլօմէթրօ գատար ուզագտա պէօյիւք պիր գա-

սասպա վար իտի . ինէք՝ մէզքիւր գասապայա տողրու գօշմագտա իտիքի , թապիյի պիզտէն էվվէլ գասապայա կիրտի . Պիր գաշ քիշինին էօնիւնիւ քէստիրմէքլէ ինէյիմիզի թուծտուգլարընը ուզագտան կէօրիւյօր իտիք :

Ինէյիմիզին պու հալտէ զայպ օլմայաճաղընա գանաաթ հասըլ իտէրէք գօշմայը ազալթտըզ , ինէյիմիզի թէվգըֆի իտէնքիւրտէն իսթէյէճէք իտիք , շիւպհէսիզ անլէր տէ իատէ իտէճէքլէր իտի :

Գասապայա եագլաշտըգճա , ինէյիմիզին էթրաֆընտա գալապալըզ չօղալըյօր իտի . նիհայէթ ինէյին եանընա վարտըղըմըզտա , եիրմի գատար գարը էրքէք վէ չօճուգ պիրիքմիշլէր իտիքի , պիրգիմ կէլտիյիմիզի կէօրմէքլէ , եէք տիկէրի իլէ միւպահասայէ պաշլատըլար :

Պէն , ինէյի թալէպ իթտիյիմտէ , տէր հալ պիզէ թէսլիմ իտէճէքլէրինի գանն իտիյօր իտիմ . լաքին էօյլէ օլմատը , հայվանը էլիմիզէ թէսլիմ իտէճէքլէրի եէրտէ , էթրաֆըմըզը ալարագ , նէքէտէն կէլտիյիմիզի , վէ ինէյի նասըլ պուլտուղումուղու սօրմայա պաշլատըլար :

Պիզիմ ճէվապլարըմըզ բէք սատէ վէ բէք գօլայ իտի . ֆագաթ պու տտէմլէր գանի օլմատըլար , եալսօտ գանի օլմագ իօթէմէտիլէր . հաթտա իչլէրինտէն պագըլարը տա , պու ինէյի չալմըջ օլտուղումուղու , վէ իշ մէյտանէ չըգանա տէյին մահքէսէ աթըլմամըզ լազըմ կէլէճէյինի տէրմիյան իթտիլէր :

Մահքէս սէօզիւնիւ իշիտինճէ տէհչէթիմտէն թիթրէմէյէ պաշլատըմ , եիւզիւմիւն բէնկի աթար , գալպիմ ալթիւսթ օլտու , զաթէն գօշա գօշա նէֆէսիմ գըսըլմըջ օլտուղունտան սօլույօր իտիմքի , պու սէպէպլէ քէնտիմի միւտաֆաա իտէմէտիմ :

Թամ պու արալըզ պիր ժանտարմա կէլտի , պիր գաշ սէօզ իլէ իշի անլաթտըլար . ժանտարմա տախի շիւպհէլէնէրէք , իշ անլաշըլընճայա գատար ինէյի ախըրտա , վէ պիրի տէ հարըսիսանէտէ ալըգօյաճաղընը պէյան իթտի :

Պէն պու գարարա գարչու բրօթէսթօ իթմէք, վէ Մաթիա տա պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէք իսթէտի: Ֆիագաթ ժանտարմա պիղի ազարլայարագ սուստուրտու, թուլուզտա, Վիթալիս իլէ բօլիս մէմուրը պէյնինաէ վագը օլան հատիսէյի միւտհիշէյի իսթըրլայարագ, Մաթիայէ սիւքիւթ իթմէսինի, վէ ժանտարմանըն արգասընտան կիթմէսինի թավսիյէ իթտիմ:

Հարըսխանէյի հավի պուլունան միւտիրին գօնաղընա կիտէնէ դատար պիւթիւն ահալի էթրաֆըմըզը ալըպ, պիղի իթիշտիրէրէք թահքիր իթմէքտէ իսիլէր: Էկէր եանըմըզա ժանտարմա օլմամըչ օլսա իտի, հիչ չիւպհէ եօգ քի պիպի գաթիլ, եախօտ գունտագծը մէգամըյլա թաշա թութաճագլար իտի:

Հարըսխանէյէ վասըլ օլտուղումուզտա պիր ազ ճանլանտըմ: հէմ վարտիյան վէ հէմտէ գօրուճու օլան միւտիւրին քեահեաաը, պիղի էվվէլա գապուլ իթմէք իսթէմէտի: քէնտի քէնտիմէ, պու էյի պիր ատէմ տիր տէյօր իտիմ, լաքին ժանտարմանըն ըսրարը իւզէրինէ մէրգում կէվչէտի, վէ հէման տըչարտան միւթէատտիա սիւրկիւլէր վէ իրի պիր անահտար իլէ գաբանան պիր գաբը աշտը, օ վագըթ պիղի գապուլտէն իմթինա իթտիյինին սէպէպինի անլատըմ: մէկէր վարտիյան, գուրութմագ իչին հարըսխանէնին տէօչէմէսի իւզէրինէ սօղան եայմըչ իմիչ: ճէպլէրիմիղի արաշտըրըպ, բարալարըմըզը, քիպրիթիմիղի վէ չագըլարըմըզը ալտըլար: վարտիյան տա պու էսնատէ սօղանլարը թօբըլայըպ պիր քէօչէյէ տօլտուրտուգտան սօնրա տըչարը չըգտը, վէ իւզէրիմիղաէն գաբըլը քիլիթլէյի վէրտի:

Հապս օլմուչ իտիք, աճագ նէ՞ վագթա գատար:

Քէնտի քէնտիմէ պու սիււալի իթմէքտէ իքէն, Մաթիա գարչըմա կէլիպ պաշընը էյէրէք:

— Վո՛ւր, գաֆամա վուր, իթտիյիմ հայվանըգտան տօլայը նէ գատար շիտտէթլի վուրսան հագգըն վար, բէք պէօյիւք հայվանըգ իթտիմ, տէմէսի իլէ, պէն տէ:

— Վագաս հայվանլըգ իթտին , լաքին պէնտէ միւսաստէ իթտիյիմ իչին , սէնին գատար հայվանլըգ վէ պուտալալըգ իթմիշ օլտում , տէտիմ :

— Խայր , իսթէրիմ քի պէնի տէօյէսին . զիրա պու սուրէթլէ պէլքի հրաս իթտիյիմ աճըյը ունուտուրում , ա՛հ պիչարէ ինէյիմիզ , բրէնսին ինէյի . . .

Ձէվալը Մաթիա , պու սէօզլէրի սէօյլէյիպ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամայա պաշլատը :

Օ վագըթ պիչարէյի թէսէլլի իտէրէք , գօրգաճագ պիր շէյ օլմաստըլընը , գապահաթ իշլէմէտիյիմիզի , վէ ինէյի բարամըզլա սաթըն ալտըղըմըզը , Խսէլտէքի խայրխահ պայթարըն իսպաթ իտէճէյինի անլաթտըմ , լաքին Մաթիա .

— Եա պիզի ինէյի սաթըն ալտըղըմըզ բարայը սըրգաթ իլէ իթհամ իտէրլէրսէնէ՞ Եաբարըզ , պու բարայը քէնտիմիզ գազանտըղըմըզը նա՛սըլ իսպաթ իտէճէյիզ , կէօրիւյօրսուն ա՛ , պիր ատէմ պէտպահտ օլուրսա , արթըգ հէր ճիհէթլէ միւթթէհիմ օլուր , տէտի :

Մաթիանըն չօգ հագգը վար իտի , պէտպահտլարա գարընէ տէրէճէ զալիմանէ մուամէլէ իտիլիյինի , պիզզաթ թէճըրիւպէ իլէ պիլմէքտէ իտիմ , հաթտա հաբսխանէյէ կիրինճէյէ գատար խալգըն արգամըզտան պաղըրըպ չըղըմասը պունա իսպաթը քեաֆի տէյիլ մի իտի :

Մաթիա աղլամայա տէվամ իտէրէք , իլավէյի մէգալ պիրլէ :

— Պունտան գաթինազար , հաբսխանէտէն չըգըպ տա ինէյիմիզ պիզէ իստէ օլունաճաղընը ֆարը իթսէք պիլէ , պագալըմ վալիտէ Պարպըրէնի պուլապիլէճէքմիլիզ , տէտի :

— Նի՛չին պուլմայաճաղըզ :

— Սէնին մուֆարագաթ իթտիյինտէն պէրի , մէզպուրէ վէֆաթ իթմիշ օլմա՞զ մը , պունըն իհթիմալի Եօ՞գ մը :

Մաթիանըն պու սէօզիւնտէն նէ օլտուղումու պիլմէտիմ . գալպիմէ ազիմ պիր գօրգու տիւշտիւ , հագըգաթէն օ գատար վագըթտան պէրի վալիտէ Պարպըրէնին վէֆաթ իթմիշ

օլմասը դապիլ իտի . վազաա մէզպուրէ հէնուզ էօլէճէք պիր սինտէ տէյիլ իտի . յաքին ինսան՝ քէնտի սէվտիքլէրինի բէք շարուգ զայպ իտէր օլտուղունու թէճրուպէ իլէ անլամըլ իտիմ՝ մէկէր Վիթալիսի դայպ իթմիշ տէյիլ մի իտիմ՝ պիշարէ հէնուզ տինճ օլտուղու հայտէ էօլմէմիշ իտի . Պու միւլահազաթ իլէ Ֆէնս հայտէ միւքէտտէր օլարագ Մ'աթիայէ .

— Ա՛հ , պունու պանս էվվէլճէ նի՛շին սէօյլէմէտին , տէտիմ .

— Գիրա օ վագըթ պահտիեար իտիմ՝ պէն մէմնուն օլաճագ հայտէ պուլունուքսամ՝ ահմագ ագլումս տայիմս կիւզէլ Ֆիքիրլէր կէլիր . Փագաթ պէտպահա օլուքսամ տա հէք Ֆէնս շէյլէր տիւշիւնիւրիւմ՝ ա՛հ , պու ինէշին վալիտէ Պարպրէնէ հէտիյէ օլունսճաղընտան նէ գատար մէմնուն իտիմ . եալընըզ վալիտէ Պարպրէնին հըսս իտէճէյի մէմնունիյէթինտէն , վէ պիզիմ՝ մէսրուրիյէթիմիդտէն պաշգա պիր շէյլթասավլուր իթմէյօր իտիմ՝ . առէթա սարխօշ կիպի ահմագլանմըլ իտիմ .

— Ա՛հ , սէվկիւլիւ Մ'աթիամ՝ սէն պէնտէն զիյատէ ահմագ տէյիլըին , պէն տէ այնի խայալաթտա պուլունույօր իտիմ՝ պէն տէ սարխօշ օլմուշ իտիմ .

— (Աղլայարագ .) Ա՛հ , ա՛հ , բրէնսին ինէյի , էյ վա՛հ , նէ գատար կիւզէլ ինէք իտի .

Մ'աթիա պունը տէտիքտէն սօնրա պիրտէն պիրէ այաղա գալգտը , վէ կէօզ եաշարընը սիլէրէք .

— Էկէր վալիտէ Պարպրէն էօլմիւշ , վէ տէհշէթիւ Պարպրէն հայաթտա գալմըլ օլուպ տա , ինէյիմիզի վէ պէլքի տէ սէնի ճէպրէն ալըգօրսա , հայիմիզ նի՛ճ օլուր , տէտի .

Հիշ շիւպհէ եօզ քի պիզի պու տէհշէթամիզ Ֆիքիրլէրէ սէվգ իտէն , հարըսխանէնին միւտհիշ մէնզարէսի , խալզըն պաղըրմալարը , ժանտարմանըն գօրգուսը , վէ իւզէրիմիզէ քիլիտլէնէն գաբունըն սիւրկիւ շամաթասընըն թէէսիրի իտի .

Լաքին Մ'աթիա եալընըզ պիզի տիւշիւնմէյիպ , ինէյիմիզի տէ տիւշիւնէրէք .

— Ահ, պիշարէ հայվանա քի՞մ օթ վէրէճէք, սիւտինի քի՞մ սըղայաճագ, տէյօր իտի .

Պու միւլահազաթը միւտհիչէ իլէ պիր գաչ սասաթ կէ- չիրտիք, վագըթ իլէրլէտիքճէ, քէտէրիմիլատէ արթըյօր իտի .

Մաթիայէ ճէսարէթ վէրմէք իչին, էլպէթտէ պիրի իս- թինթագ իտէճէքլէրինի, վէ հագըգաթը հային մէյտանէ չըգմասըյըլա եագամըգը սալը վէրէճէքլէրինի իխթար իթ- տիլիմտէ, Մաթիա .

— Բէք ալա, իսթինթագ իթտիքլէրինտէ նէ՞ տէյէճէ- յիլ .

— Նէ՞ տէյէճէյիլ, հագըգաթը հայի սէօյլէյէճէյիլ .

— Էյի ամմա օ վագըթ սէնի Պարպըրէնէ թէսլիմ իտէր- լէր, եախօտ էկէր վալիտէ Պարպըրէն էվտէ եալընըլ իտէ, սէօյլէտիլիմիլ սէօյլէրին տօղրու օլու, օլմատըղընը անլա- մագ իչին մէզպուրէյի տէ իսթիճվապ իտէճէքլէր քի, օ հալ- տէ վալիտէ Պարպըրէնի թէաճիւպէ տիւչիւրէմէյէճէյիլ .

Մաթիա իլէ պու միւքեալէմէտէ իքէն . նահէհան տէհ- չէթամիլ պիր շամաթա իլէ հարօխանէնին գարուսը աչըլտը- վէ իճթիլայր պիր միւսիւ իչէրի կիրտի . մումալիլէյհին պէյազ սագալընը, վէ միւլայիմ չէհրէսի պիրգէ իւմիւտ վէրիյօր իտի . Աարտիյան պիրգէ իսթապէն .

— Հայտէ պագալըմ այաղա գալգըն չարգընլար, սուլէ հաքիմի էֆէնտիլէ ճէվապ վէրին, տէտի .

Հաքիմ, Ղարտիյանէ՛ չէքիլիպ քէնտիսինի եալընըլ պը- րագմատընը իշարէթ իթտի, վէ բարմաղըյըլա պէնի կէօսթէ- րէրէք .

— Բէք ալա, բէք ալա, էվվէլ էմիրտէ շունը իսթին- թագ իտէճէյիմ, էօթէքինի տըչարր չըգարըպ կէօզ հարը- սընա ալ, սօնրա ծնու տա իսթիճվապ իտէրիմ տէտի .

Մաթիայէ, վէյէճէյի ճէվապընը ալաթմագ իսթէյիլ .

— Միւսիւ, պէնիմ կիպի օ տա հագըգաթը հայի սէօյ- լէյէճէք, տէտիմ . Հաքիմ սէօղիւմի քէսմէք իսթէյօր կիպի .

— Բէք ալա, բէք ալա, տէյի ճէվապ վէրտի .

Մամթիա, Ֆիքրիմի անկամբը օլտուղունու կյմա իտէր սէրի պիր նիկեհանէ երկրմէ պագտըգտան սօնրա, թահտէլ հըֆիգ տըշարը չըգարըլտը :

Հաքիմ, տըգգաթըլա կէօղլէրիմին իչինէ պագարագ :

— Սիդի պիր ինէք չալմագլա իթհամ իտիյօրլար, պագալըմ քէնտիհիկի նա՛սըլ միւտաֆաա իտէճէքսինիզ, տէտի :

Պէնտէ՛ մէգըիւր ինէյի Իւսէլ բանայըրընտան սաթըն ալտըղըմըզը, վէ հաթտա ալտանմամագ իչին պիր պայթարա միւրաճաթ իթտիյիմիդի պէյան իտինճէ :

— Պու տէտիյին թահզըգ օլունաճագ տըր, տէտի :

— Էվվէթ էֆէնտիմ, պու թահզըգաթ պիտուչ օլտուղունու իսպաթ իտէճէյինի մէմուլ իտէրիմ :

— Պու ինէյի նէ՞ էֆքեարա մէպնի սաթըն ալտընըզ :

— Շավանօնա կէօթիւրմէք, վէ պէրայի թէշէքքիւր պէնի պէօյիւթմիւչ օլան սիւտ աննէմէ հէտիյէ իթմէք իչին ալմըչ իտիք :

— Սիւտ աննէն օլան դատընըն իամի նէ՞ տիր :

— Վալիտէ Պարպըրէն թէսմիյէ իտիլիր :

— Սագըն, պիր դաչ սէնէ էվվէլ Բարիտէ սագաթլանմըչ օլան պիր տիվարճընըն զէվճէսի օլմասը՛ն :

— Էվվէթ Հաքիմ էֆէնտի, թա քէնտիսի :

— Պուտա թահզըգա միւհթաճ տըր :

Փագաթ, պայթար հագըրնտաքի սիւալինէ ճէվապ վէրտիյիմ կիպի, պու սէօղլէ ճէվապ վէրէմէզ օլտում :

Հաքիմ, թէրէտտիւտ իթտիյիմտէն չիւսհէլէնէրէք, պիր թագըմ սիւալէր իլէ պէնի սըգըշտըրտըգճա սըգըշտըրտը պէնտէ, էկէր վալիտէ Պարպըրէն իսթիճվապ օլունուրտա, արզու իթտիյիմիզ մագսատըն վէֆթ օլաճաղընը, վէ պիդիմ նիյէթիմիզ, մէզպուրէյի մէմուլին զայրի պիր թէանճիւպտէ պըրագմագ օլտուղունու անլաթմայա մէճպուր օլտում :

Մա մաֆիհ քէնտիմտէ պէօյիւք պիր սէվինճ հըսս իտիյօր իտիմ, չիւնքի սուլհ հաքիմի վալիտէ Պարպըրէնի թանըյօր իտի, վէ սէօյլէտիյիմ սէօղլէրին Կալան օլուպ օլմատը-

ղընը մէզպուրէտէն թաստիգ իտէպիլիը իտի . պունտան գա-
թինազար վալիտէ Պարպըրէնին հէնուզ պէրհայաթ օլտուզու-
նու տալի անլամըչ իտիմ :

Չօգ կէչմէտէն տէրէճէյի նիհայէտէ մէմնունիյէթիմի մու-
ճիպ օլան պիր խապէր տալի ալտըմ . էսնայի իսթիճվապտա
սուլէ հաքիմի , պիր վազըթտան պէրու Պարպըրէնին Բարիզ-
տէ պուլունտուզունու պէյան իթտի :

Պու խապէրտէն օ գատար մէմնուն օլտում քի , ինէյի
չալմատըղըմըղը իսպաթ իչին , եալընըղ Պայթարըն իսթիճվա-
պըյըլա իքթիֆա իթմէսինի իսթիրհամ իլէ , հաքիմի իլզամ
իտէճէք պիր չօգ միւէսսիր սէօղլէր սէօյլէմէյէ միւզթէտիր
օլապիլտիմ , լաքին մումաիլէյհ :

— Ինէյի սաթըն ալմազ իչին օ գատար բարայը նէրէ-
տէն պուլտունուզ , տէյի սօրտու :

Իչթէ Մաթխայը բէք զիյատէ գօրգուտան սիւալ պու
իտի քի , զաթէն վազը օլաճաղընը մէմուլ իտիյօր իտի . նէ
հալ իսէ , ճէսարէթի պիր թավը իլէ :

— Գազանարը , տէտիմ :

— Նէրէտէ վէ նա՛սըլ գազանտընըղ :

Բարիզտէն վարսա , վէ վարստան տա Մօն-Տօռա կէլին-
ճէյէ գատար նէ սուրէթլէ գազանմըչ , վէ պիրէր սու օլարագ
թէրագիւմ իթմիչ օլտուզումուզու անլաթտըղըմտա :

— Նէ՛ եարմագ իչին վարսա կիթտինիզ , տէտի :

Պու սիւալ , պէնի տիկէր պիր հիքեայէ իթմէյէ մէճպուր
իթտի . հաքիմ , պէնիմ թըրիւյէր մատէնինտէ օն տէօրթ կիւն
մահսուր գալտըղըմը սույունճա , սէօղլումիւ գաթ իթտի , վէ
ատէթա պիր սուրէթը տօսթանէտէ :

— Իքինիզտէն Բէմի հանկընըզընըղ , տէյի սիւալ իթ-
տի :

— Պէնիմ հաքիմ էֆէնտի :

— Պունա նասըլ գանի օլայըմ , ժանտարմանըն գալլին-
ճէ եօլ թէզքիրէն եօգ իմիչ :

— Էվվէթ էֆէնտիմ , թէզքիրէմ եօգ :

— Եօյլէ իսէ սէօյլէ պագայլըմ, օ թէէսիւֆէ շայան ֆէլարբէթ նա՛սըլ վուգու պուլտու, պէն օ վաղաայի միւտհիշէնին նասըլ վուգու պուլտուդու հիքեայէսինի դազէթարարաա օգուսուշում. իմտի էկէր սէն հազըգաթէն Բէմի տէյիլ իսէն պէնի ալտաթամայաճագըն, հայտէ պագայլըմ սէնի տինլէյօրում, էյի տըգգաթ էթ հա՛:

Վագաայի մէղքիւրէյի ուճլու պուճագլը անլաթարմ. հաքիմ, նիկեահը շէֆգաթլա եիւզիւմէ պագտը, հէման պիղի սալը վէրէճէք զանն իտիյօր իտիմ. լաքին պէօյլէ պիր լութֆ իթմէտի, վէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէքսիղին տըշարը չըգըպ պէնի եայլընը պըրագտը. շիւպհէսիզ պէնիմ իֆատէմ իլէ արգատաշըմըն իֆատէսինտէ միւպայէնէթ օլուպ օլմատըղընը անլամագ իչին, Մաթիայը տախի իսթինթագ իթմէյէ կիթմիշ իտի:

Տէրին պիր միւլահագաթէ տալընը օլտուդում. հալտէ հայլը վագըթ պէքլէտիմ, նիհայէթ հաքիմ. Մաթիա իլէ պէրագէր ալաէթ իտիպ:

— Շիմտի իւսէլտէն մայիւմաթ ալմագ իչին ատէմ կէճնտէրէճէյիմ, վէ նա՛սըլ քի մէմուլ իտէրիմ, էկէր հիքեայէնիղին սըհհէթի թէհագգուգ իտէրսէ, եարըն դուրթուլուրսուսուզ, տէտի:

Մաթիա. - Եա ինէ՞յիմիզ:

— Եինէ սիզէ իատէ օլունաճագ:

— Պէն պունը տէմէք իսթէմէյօր իտիմ, ինէյէ քի՞մ օթ վէրէճէք, վէ սիւտիւնիւ քի՞մ սըղայաճագ:

— Միւսթէրիհ օլ շէյթան շէքիճի, հէր շէյ օլուր:

Պու սէօզտէն Մաթիանըն գալպի բահաթլանարագ, թէպէսսիւմ իլէ:

— Ինէյիմիզի սըղատըգլարընտա, սիւտիւ պիզէ վէրէլէմէզ մի, անընլա թաամ իտէմէզմիլիզ, տէտի:

Հաքիմ տըշարը չըգար չըգմագ, հարստանէտէ օլտուդումուզու ունութուրան իրի պէօյիւք վէ կիւզէլ խաղէրլէր իլէ Մաթիայը թէպլըր իթտիմ, եանի վալիտէ Պարպըրէնին:

հէնուզ պէրհայաթ օլմասընը , վէ միւտհիշ Պարպըրէնին աէ
Բարիզտէ պուլունմասընը պէյան իթտիմ :

Մաթիա պու մէվսուզ խապէրլէրաէն ֆէվզէլատէ մէմ-
նուն օլարագ :

— Տէմէք քի բրէնսին ինէյի , մուզաֆֆէրէն Շավանօնա
տախիլ օլաճագ , տէյիլ մի , տէտի :

Սատրզ արգատաշըմ , սէվինճինտէն նաշի զըպ զըպ սըշ-
րամայա վէ շարգը օգուճայա պաշլատը , պէնտէ մէսրուրի-
յէթինէ իշթիրագ իտէրէք էլինի թուլթուսմ :

Պու անէ գատար գօրգու վէ էնտիշէսինաէն նաշի պիր
քէօշէտէ պիւզիւլիւպ գալմիշ օլան Գարի տաթի , իքի այագ-
լարը իւզէրինէ գալգարագ արամըզա կիրտի , վէ իւշիւմիւզ
պիրտէն կիւզէլ պիր վալս օյնամայա պաշլատըզ . պու կիւ-
րիւլթիւմիւզ իւզէրինէ վարտիյան իշէրի կիրէրէք սուսմամը-
զը , վէ շամաթա իթմէմէմիզի իսթար իթտի :

Վարտիյան , զայէթ միւլայիմանէ սուրէթտէ ուսըւ
տուրմամըզը իսթար իթմիշ իտի : Մէրգումին իւք տէֆա հա-
քիմ իլէ պէրապէր հարըսխանէյէ կիրտիյիտէ , չէհրէսինտէ
կէօրիւնէն խուշունէթ գայիլ օլմուշ իտի :

Պունտան հայիմիզի թէպէտտիւլ իթտիյինի , վէ մուվս-
ֆագըյէթիմիզին չօգ իսթիտատ իթմէյէճէյինի քէշֆ իթ-
տիք . ֆիլհագըզա քէշֆիմիզտէ եանըլմամըշ իտիք , չիւնքի
պիր ազ սօնրա մէրգուսմ , ինէյիմիզին սիւտիլ իլէ տօլս պէօ-
յիւք պիր շանագ , պէյազ պիր ֆըրանճէլա , վէ պիր մըգտար
սօուզ տանա էթի կէթիրէրէք , հաքիմ էֆէնտի թարաֆըն-
տան կէօնտէրիլտիյինի խապէր վէրտի :

Հիշ պիր մահբուսա պէօյլէճէ իքրամ խտիլմէմիշ իտի ,
սիւտի իշիպ , վէ տանա սէօլուշիւնիլ եէյէրէք , հաքըսխանէ
հագգընտա օլան էֆքեարըմը թէպտիլ իթտիմ . Մաթիա տա-
խի պէնիմ կիպի տիւշիւնէրէք , թէպէսսիւմ իլէ :

— Տօղրուսու պիր բարա վէրմէյէրէք պէօյլէ պաս պա-
տիհէվա եէմէք վէ եաթմագ ֆէնա չէյ տէյիլ , պու տա պիր
պահտիյարըզ տըր , տէտի :

Մաթիայը պիր ազ գօրգու թմազ խաթէյէրէք .

— Լկէր պայթար ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմիչ իսէ , պի-
ղէ քի՞մ շահատէթ իտէճէք , տէտիյիստէ , Մաթիա հիչ սը-
գըլմայարագ .

— Պէօյէ էսէֆէնկիզ շէյէր , պէտպահալըզ վազթին-
տէ տիւշիւնիւլիւր , շիմտի պունըն սըրասը տէյիլ , տէտի .

9

Կիճէյի հարբսխանէնին եաթաղընտա բէք բահաթ կէ-
չիրտիք , սերպէսթ օլտուղումուզ վագըթլար , պունտան չօգ-
ֆէնա կէճէլէր կէչիրմիչ իտիք . սապահլէյին Մաթիա .

— Բիւյամտա , ինէյի վալիտէ Պարպըրէնին խանէսինէ
խախալ իտիօր իտիք , տէտի .

— Պէնտէ պէօյէ կիւզէլ պիր ըիւյա կէօրտիւմ , տէտիւմ .

Սապահլէյին սաաթ սէքիզէ տօղրու , եանի էօյլէնտէն
տէօրթ սաաթ էվվէլ հարբսխանէնին գարբսը աչըլտը , վէ
հաքիմ էֆէնտի իլէ պէրասպէր , պիզզաթ կէլիպ պիզի գուր-
թարմագ խաթէմիչ օլան պայթար տօսթումուզ իշէրի կիրտի-
լէր .

Սուլհ հաքիմի , պիզիմ կիպի իբի մասում մահրուսլար
հազգընտա իլք ագշամքի իթմիչ օլտուղու լութֆըլա իք-
թիֆա իթմէյուպ , էլիմէ տամկալը կիւզէլ պիր քեաղրտ վէ-
քէրէք , սուրէթը տօսթանէտէ .

— Օղլում , սիզին պէօյէճէ տաղլար արասընտա տօլաշ-
մանըզ ատէթա տիվանէլիք տիր , իշթէ սիզէ պիր եօլ թէզ-
քէրէսի , պունտան սօնրա արթըզ էմին օլապիլիրսինիզ , հայ-
տէ օղլում Սլլահ սէլամէթ վէրսին , տէտի .

Հաքիմ , էլիմիզի սըգտըղը կիպի , պայթար տախի պիզի
բուս իթտիքտէն սօնրա իշինէ կիթտի .

Գասապայա կիրտիյիմիզտէ բէք սէֆիլ վէ մահզուն պիր

հայտէ իբէն, չըգտըղըմըգտա մուղաֆֆէր պիր սուրէթ քէսպ իթմիշ իտիք. ինէյիմիդին եուլարընտան թուլթարագ պիր թավըը սէրֆիրազանէ իլէ եիւրիւմէքտէ, վէ էվլէրինին գաբըլարընտա տուրուպտա պիդի սիւզմէքտէ օլան քէօյլիւլէրէ, միւթէքէպպիրանէ նազարլար ֆըրլաթմնագտա իտիք:

Մաթիա. - Տօղրուսը պէն պիր չէյէ էսէֆ իտիյօրում, օ տա պիդի թէվգըֆ իտէն ժանտարմանըն, պիդիմ պէօյլէ շաշաննէ սուրէթտէ կիթտիյիմիդի կէօրմէմէսի տիր, տէտի:

— Վագաա պու ասէմին եարտըղը հագսըղըգ իտի, լարին պիզտէ պէտպահտ օլանլարըն ասլա էյլիք կէօրմէյէճէքլէրի զիւյիւմիւնէ զահիպ օլարագ, այնի հագսըղըգտա պուլունմուշ օլտուգ:

— Քեամիլէն պէտպահտ օլմատըղըմըղ իչին, էյլիյէ թէսաաիւֆ իթտիք, զիրա ճէպինտէ պիր պէշ ֆրանգը օլան աստէմ, քեամիլէն պէտպահտ ատտ օլունմամալ:

— Վագաա տիւն պէօյլէ սէօյլէմէյէ հագգըն վար իտի, լարին պու կիւն հագգսըղսըն, զիրա տիւնեատէ էյի ասէմլէրտէ պուլունտուլունու կէօղիւն իլէ կէօրտիւն:

Ինէյին եուլարընը պըրագմամագ խուսուսընտա էյի պիր տէրս ալըպ միւթէնէպպիճ օլմուշ իտիք, վագաա ինէյիմիդ կիւղէլ վէ միւլայիմ, ֆագաթ գօրգապ իտի:

Չօգ կէչմէտէն Վիթալիս իլէ պէրապէր իլք եաթտըղըմըղ քէօյէ վասըլ օլտուգ, պուրատան Շալանօնա էնմէք իչին, էրէյիճէ վասի պիր օվայը, վէ պիր տաղըն էթէյինի տօլայմագ լաղըմ իտի:

Սօգագտան կէչէր իբէն, Չէրպինօնըն պիր էքմէք բարչատը շալմըլ օլտուղու խանէնին էօնիւնէ վասըլ օլտուղումուղտա, ֆիքրիմէ պիր չէյ տիւշտիւ քի, տէրհալ Մաթիայէ պիլտիրմէք իաթէյուպ:

— Պիլիւրմիսին, սանա վալիտէ Պարպըրէնին խանէսինէ վարտըղըմըղտա չէօրէք եարտըրմայը վատ իթմիշ իտիմ, լարին չէօրէք եարմագ իչին, ուն, եումուրթա, վէ թէրէ եաղը լաղըմ տըր:

— Ելալէթատէ, զանն իտէրսէմ՝ պու չէօրէք բէք լէզիզ
օլաճագ սըր :

— Ոնա նէ շիւպհէ, բէք կիւզէլ օլուր, հօշ կէօրէճէք-
սին ա՛, լաքին իհթիմալ քի վալիտէ Պարպըրէնին խանէսինտէ
նէ ուն, վէ նէ տէ թէրէ եազը վար . զիրա պիշարէ գատըն-
ճըղազ զէնկին տէյիլ տիր, պուրատան ալըպ կէօթիւրսէք
նա՛սըլ օլուր :

— Բէք ալա օլուր :

— Էօյլէ իսէ սէն ինէյի թութ, պագ քի էլինտէն գա-
չըրմայասըն, պէն կիտէյիմ շու պագգալ տիւքքեանընտան
պիրագ ուն իլէ թէրէ եազը ալայըմ՝ եումուրթայա կէլինճէ,
չայէտ վալիտէ Պարպըրէնտէ պուլունմաղսա տախի, գօնչու-
լարըն պիրինտէն էօտիւնճ ալապիլիր, զիրա էկէր պուրատան
ալսագ իհթիմալ քի եօլտա գըրըլըր :

Պունը տէյիպ պագգալ տիւքքեանընա կիրտիմ, վէ պիր
լիպրա թէրէ եազը իլէ իքի լիպրա ուն սաթըն ալտըգտան
սօնրա թէքրար եօլումուղա տէվամ իթմէյէ պաչլատըգ :

Ինէյիմիզի եօրմագ իսթէմէյօր իւրիմ իսէ տէ, Փագաթ
պիր ան էվէլ Շավանօնա վասըլ օլմագ արզուսի իլէ սուզան
օլտուղումման, չարնաչար աճէլէ իտիյօր իտիմ :

Շուրասը զարիպ տիր քի, վալիտէ Պարպըրէնէ թէգար-
րուպ իթտիքճէ, եօլար ուզանըյօր իտի զանն իտէրսին . էյ
վա՛հ, պու եօլ իսէ եազմուրըն ալթընտա մէզպուրէտէն այ-
րըլտըղըմ կիւն նէ գատար գըսա կէլիյօր իտի : Ա՛հ, օ
կիւնքի եազան սօուգ եաղմուր, հէր վագըթ խաթըրնըչա-
նըմ օլաճագ սըր :

Գայպիմ ալթիւսթ օլմուշ օլտուղու հալտէ, սաղըմա սօ-
լումա վէ սըգ սըգ սաաթըմա պագըյօր իտիմ, թէէսիւրիմի
տէֆ իթմէք իչին Մաթիայէ :

— Նա՛սըլ պու մէմլէքէթ կիւզէլ տէյիլ մի, տէ-
տիմ :

— Էվլէթ, լաքին աղաճլարը օ գատար չօգ տէյիլ :

— Տաղտան Շավանօնա տօղրու էնմէյէ պաչլարսագ :

կիւղէլ աղաճլար, եանի ֆընտրգ վէ քէսթանէ աղաճլարընը կէօրէճէ, քսին :

— Բէսթանէլէրի տէ վա՞ր մը :

— Շիւպէհէօրղ, պունտան պաշգա վալիտէ Պարպըրէնին խանէսի հալլիսինտէ սագաթլանմըչ պիր արմուտ աղաճը վար քի, ղայէթ իրի վէ լէզէթլի արմուտլար վէրիր, պունլարը կէօղիւն իլէ կէօրէճէ, քսին :

Հէր պիր թարիֆ իթտիլիմ շէյին ինթիհասընտա, «կէօրէճէ, քսին» քէլիմէսինի իլավէ իթմէ, քտէ իտիմ. հագըգաթէն, Մաթիայը, կիւղէլլիքտէ էմնալի նամէսպուգ պիր մէմլէ, քէթէ կէօթիւրիւյօրում զանն իտիյօր իտիմ. ֆիլ հագըգա մէկէր պէնիմ իշին էօյլէ տէյիլ մի իտի, գունտաղըմ օրատա չէօղիւլմիւչ, կէօղիւմիւ օրատա աչմըչ, օրատա մէսուտ օլմուչ, օրատա սէվմիլ վէ սէվիլմիլ իտիմ. իլթէ քէօյիւմիւզէ եագլաշտըգճա պու հըսսըյաթ, պիւթիւն պիւթիւնէ զիհնիմի իշղալ իթմիլ իտի. քէօյիւմիւզին հէվասընըն բայիհայի լաթիֆէսինտէն սերիսօչ օլմուչ իտիմ. խիւլասայի քէլամ հէր շէյ կէօղիւմէ կիւղէլ կէօրիւնմէ, քտէ իտի :

Պու թէհէսիւր, Մաթիայա տախի սիրայէթ իտէրէ, օ տա քէնտի տօղտուղու մէմլէ, քէթէ ալտէթ իտիյօր իտի, լաքին էյ վա՞հ, եալընըղ խայալ իլէ . . .

Պիշարէ չօճուգ միւթէհէսիր պիր սէտա իլէ :

— Էկէր Լուգայա կէլիրսէն, պէն տէ սանա օրատա կիւղէլ շէյլէր կէօսթէրէպիլիբիմ, տէտի :

— Էվլէթ, էթիլէնէթի, Լիզի, վէ Պէնժամէնի կէօրտիւքտէն սօնրա Լուգայա կիտէրիղ :

— Սահի՞հ մի, Լուգայա կիթմէ, ք իսթէյօ՞րմուսըն :

— Էլպէթտէ իսթէրիմ, մատէ՞մ քի սէն պէնիմլէ պէրապէր վալիտէ Պարպըրէնին խանէսինէ կէլտին, իմնի պէն տէ սէնինլէ պէրապէր վալիտէնի, վէ քիւչիւք հէմշիրէն Գըրիսթինէյի կէօրմէյէ կէլէճէյիմ, վէ էկէր Գըրիսթինէ բէք պէօյիւք տէյիլ իտէ, անը գուճաղըմտա կէզտիրէճէյիմ, մէզպուրէ պէնիմ քիւչիւք հէմշիրէմ օլաճագ տըր :

— Ա՛հ Րէմի, սէվկիւլիւ Րէմիճիյիմ . . .

Պիչարէ Մաթիա, օ տէրէճէ միւթէէսիր օբնուչ իտի քի, պուռտան պաչգա պիր սէօղ սէօյլէ, յէմէզ օլաու .

Պէօյլէ սէօյլէչէ սէօյլէչէ, վէ իրի ատրմլար իլէ երուրիւ-յէ երուրիւյէ, Նավանօնա էնէն տէրէնին թէրէսինէ վասըլ օլաուզ :

Պիր գաչ ատրմ տահա կիթտիրտէն սօնրա, Նավանօն-տան մուֆարէգաթ իթտիյիմ կիւն, վալիտէ Պարպըրէնին խանէսինէ պիր տահա պագմագ իչին, Վիթալիստէն միւսա-ատէ խթէյուպ տա օթուրտուղում, վէ «Վալիտէ Պարպը-րէն, վալիտէ Պարպըրէն» տէյու պաղըրտըղըմ մէվզըյա վա-սըլ օլաուզ . Մաթիայէ :

— Եուլարը թութ, տէտիմ :

Հէման պիր սըչրայըչտա մէզըրիւր թէրէճիյէ չըգտըմ, հիչ պիր շէյ թէպէտտիւլ իթմէմիչ իտի, հէր շէյ աչնի հալ-տէ պուլունույօր իտի, մէնղարէ հիչ տէյիչմէմիչ իտի, իքի ատէտ աղածլարըն արասընտա վալիտէ Պարպըրէնին խանէսի տամընը կէօրիւնճէ, թէէսիրիմ պիր գաթ տահա արթալ :

Մաթիա . - Նէ՞ օլույօրսուն, տէյինճէ բարմաղըմլա կէօսթէրէրէք .

— Իչթէ, իչթէ, տէտիմ :

Մաթիա եանըմա կէլտի, լաքին թէրէյէ չըգմատը :

— Էյիմին հիզասընա պագ, իչթէ վալիտէ Պարպըրէնին խանէսի, իչթէ տէտիյիմ՝ արմուտ աղածը քի պահճէմտէ օ-նըն թա եանընտա իտի, տէտիմ :

Մաթիա իտէ, պէնիմ կիպի էսկի խաթըրէլէր նաղարը-յըլա պագմատըլընտան, շայանը էհէմմիլլէթ պիր շէյ կէօր-մէյօր վէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէյօր իտի :

Թամ պու արալըգ վալիտէ Պարպըրէնին խանէսի օճա-ղընտան ինճէ պիր տիւման չըգըպ, պուլունտուղումուզ թէ-րէճիյէ գատար ուղանը վէրաի :

— Վալիտէ Պարպըրէն էվինտէ տիր, տէտիմ :

Պու էսնատէ խաֆիֆ պիր թիւզկեսար էսէրէք, աղածլա-

ընն արասընտան մէզ քիւր տիւմանը սավուրարագ եիւզիւմիւ-
զէ գատար կէթիրտի քի, մէշէ եարբարգլարը գօգույօր իտի .

Պիրտէն պիրէ կէօղէրիմ եաշ իլէ տօլտու, հէման թէ-
բէտէն աշաղը սըչըայարագ Մաթիայը գուճագլատըմ, Գարի
տէ իւզէրիմէ աթըլտըղընտան, անը տա գուճագլայըպ էօր-
տիւքտէն սօնրա,

— Չարբգ էնէլիմ, տէտիմ .

— Էկէր վալիտէ Պարպըրէն էվտէ իսէ, մէզպուրէյի
տիւշարը հայրէթ իթմէք իչին նէ եարմամը իյճապ իտէր .

— Սէն էվէլա եալընըգ իչէրի կիրէր, վէ բրէնս թա-
րաֆընտան քէնտիսինէ պիր ինէք կէթիրտիյինի սէօյլէրսին,
չայէտ սանա «Պու բրէնս քիմ օլույօր» տէյու սօրարսա,
օ վագըթ պէն տէ հէման մէյտանէ չըգարըմ .

— Թէէսիւֆ օլունուր քի մուզիգայըլա իչէրի կիրէմէյիլ,
նէ գատար կիւզէլպիր շէյ օլուր իտի .

— Նէ տէյօրսուն Մաթիա, տիվանէլիք իսթէմէզ .

— Սէն միւսթէրիհ օլ, չալկըյա պաշլամամ, էկէր պու
վահշի հայվան մուզիգատան հազղ իթմիշ օլա իտի, օ վա-
գըթ չալկըյըլա կիրէր իտիք, վէ բէք կիւզէլ օլուր իտի .

Պիր ազ աշաղը էնիւպ վալիտէ Պարպըրէնին խանէսինէ
նագըր օլան հիզայա վասըլ օլտուղումուզտա, հավլիտէ պէ-
յաղ թագեէլի պիր գատըն կէօրիւնտիւ . պու գատըն վալի-
տէ Պարպըրէն քէնտիսի իտի քի, պահճէնին գարուսընը ա-
չարագ տըշարը չըգտը, վէ գասապայա տօղլու եիւրիւմէյէ
պաշլատը .

Մաթիանըն էլինտէն թութարագ վալիտէ Պարպըրէնին
կիթտիյինի կէօսթէրտիմ .

— Օ կիտիյօր, շիմտի նա՞սըլ եարաճաղըլ .

— Պաշգա պիր թէտպիր տիւշիւնէլիմ .

— Նա՞սըլ .

— Պիլմէմ .

— Աճապ քէնտիսինի չըղըրսա՞գ մը .

Մաթիանըն պու թէքիֆիլնէ մուվաֆագաթ իտէմէտիմ .

պիր գաչ այտան պէրի տիւշիւնտիւյիւմ շէյի պիրտէն պիրէ թէրք իթմէք խթմէմէյօր խտիմ :

Աղբը աղբը եինէ եւրբումէյէ պաշլատրգ , չօգ կէչմէտէն էսկի խանէմին պահճէսի գարուսը էօնիւնէ վասըլ օլտուգ , վագթըյըլա չօգ քէրրէ կիրտիլիմ կիպի , եինէ պիւա թէքլիֆի գաբըյը աշարագ իշէրի կիրտիք :

Վալիտէ Պարպըրէնին ատէթինի բէք էյի պիւմէքտէ իտիմ . մէզպուրէ , խանէնին իչ գաբըսընը քիլիթլէյէճէք եէրտէ , եալընըզ զէմպէրէքլէ գաբար խտի , օհալտէ բէք գօլայ իշէրի կիրէպիլիլի խտիք , լաքին էվէլ էմիրտէ ինէյիմիլի ախըրա գօյմագ լաղըմ խտի . հէման ախըրըն նէ հալտէ օլտուղունը պիւմէք խթմէտիմ , ախըրը էսկի հալինտէ պուլտում . եալընըզ օտուն տէմէթլէրի իլէ տօլու խտի . Մաթիայը չըղբրտըմ , ինէյի՛ հէմիլին էօնիւնէ կիւղէլճէ պաղլատրգտան սօնրա , օտուն տէմէթլէրինի ախըրըն պիր քէօչսինէ եըզտըգ , պատէհու Մաթիայա :

— Նիմտի էվէ կիրէլիմ , պէն օճաղըն գարչըսընտա օթուրայըմ քի , վալիտէ Պարպըրէն ալտէթ իթտիլինտէ , պէնի պիրտէն պիրէ օրատա պուլտուն . սէնտէ պահճէ գարուսընըն աշըլտըղընը իշտինճէ , Դարի իլէ պէրապէր տէրհալ գարեօլանըն արգասընտա կիղլէնի վէր քի , եալընըզ պէնի կէօրէպիլտին :

Իշի պէօյլէճէ սըրասընա գօյտուգտան սօնրա էվէ կիրտիք , վագթըյըլա բէք չօգ գըշ կէճէլէրի կէչիւմիչ օլտուղում օճաղըն գարչըսընտաքի մէվգըտա օթուրտում . օլապիլտիլի գատար Բէմիլյէ , եանի վալիտէ Պարպըրէնին քիւշիւք Բէմիսիւնէ պէնղէմէք իչին , տաղընըզ օլան սաշլարըմը թօբլատըմ , վէ քէնտիմի ուֆայթմագ իչին պիւղիւլիւպ օթուրտում :

Օթուրտուղում եէրտէն պահճէնին գարուսընը կէօրմէքտէ խտիմ , օհալտէ վալիտէ Պարպըրէնին խապէրսիլղճէ կէլիւպ տէ պիլիլի պասաճաղը միւմքիւն տէյիլ խտի :

Պէօյլէճէ եէրլէշտիքտէն սօնրա էթրաֆըմը կէօղտէն կէչիւմէյէ պաշլատըմ , պու սէվկիլի մահալի հէնուգ տիւնքի

կիւն թէրք իթմիշիմ կիպի զանն իթտիմ, հէր շէ, յ քէնտի եէրինտէ իտի, հաթտա գըրմը զտուղում ճամ եէրինէ եարըշարըրմը զլան քեաղըտ, սօն տէրէճէ սարարմը զտուղու հալտէ տուրույօր իտի :

Օթուրտուղում եէրտէն պիրտէն պիրէ պիր պէյազ թադ-
եէ կէօրտիւմ, օ արալըգ պահճէնին գարուսը տա կըճըրտա-
յարազ պիր շամաթա հասըլ իթտի . Մաթիայէ .

— Հայտէ չարըգ կիղլէնի վէր տէտիմ :

Գէնտիմտէ, օլտուղում եէրտէ օլապիլտիլի գատար պի-
զիւլտիւմ :

Գարը աչըլտը, վալիտէ Պարպըրէն թա էշիլին իւզէրին-
տէն պէնի կէօրէրէք :

— Գի՞մ տիր օ, տէյի սօրտու :

Հիշ պիր ճէվապ վէրմէտէն եիւղիւնէ պագտըմ, օտա
պանա պագըլյօր իտի :

Նակէհան պիչարէ գատրնըն էլլէրի թիթրէյէրէք :

— Աման եա՛ Բապպիմ, եա՛ Բապպիմ, աճապա կէօզիւ-
մէ՞ մի կէօրիւնիւյօր . . . Բէ՞մի տիր :

Տէրհալ օթուրտուղում եէրտէն գալգըպ պօյնունա սա-
րըլարազ :

— Վալիտէճիլիմ, տէյու հայգըրտըմ, օ տա :

— Ա՛հ օղլում, էվլատըմ, տէյէպիլտի :

Պիր իքի տագըգա գատար միւթէհայըրէն եէքտիկէրի-
միղէ սարըլա գալտըգ, վէ կէօզ եաշլարըմըգը սիլաիքտէն
սօնրա, վալիտէ Պարպըրէն քէմալի մուհապէթ իլէ եիւղլէրի-
մի էօրէրէք :

— Էկէր տայիմա սէնի տիւշիւնմէմիշ զլա իտիմ. հագը-
գաթէն թանըյամայաճազ իտիմ, ա՛հ Բէմիճիլիմ, նէ գատար
թէպէտտիւլ իթմիշսին, մաշալլահ հայլըճա պէօյիւմիւշ գուվ-
վէթլէնմիշսին, տէյէրէք, թէքրար թէքրար պէնի գուճագ-
լատը :

Պու արալըգ, խաֆիֆ պիր շամաթա իշիթմէքլէ Մաթիա-
նըն, եաթաղըն արգասընտա կիղլէնմիշ օլտուղու խաթըրմա

կէլտի , քէնտինի չազըրտում , տէրհալ մէյտանէ չըգտըղըն-
տա , վալիտէ Պարպըրէնէ .

— Պու պէնիմ պիրատէրիմ Մաթիա տըր , տէյինճէ ,

— Նէ՞ տիյօրտուն , տէմէք քի ագրապալարընը պուլտուն
էօյլէ՞ մի , տէյի պաղըրտը .

— Խա՛յր , արգատաչըմ , տօսթում , տէմէք իսթէրիմ :
Իչթէ Գաբի տէ քէզալիք , տօսթում արգատաչըմ տըր , հայ-
տէ Գաբի , սէնի կէօրէյիմ էֆէնտինին վալիտէսինի սէլամլա
պագայըմ :

Գաբի՛ արգա այագլարը իւղէրինէ դալգըս , էօն այագ-
լարընըն պիրինի կէօյսիւ իւղէրինէ վալ իթտի , վէ աղըր պիր
վազար իլէ պաչընր էյի վէրտի , վալիտէ Պարպըրէն գահ-
գահալար իլէ կիւլմէյէ պաչլատը . պու թօհաֆ մէնզարէ՛
մէզպուրէնին կէօզ եաչլարընը գուրութտու .

Մաթիա , պէնիմ կիպի քէնտինի ունութաճագ սէպէպ-
լէրի օլմատըղընտան , պանա եաբաճագ օլտուղումուզ մէմու-
լին զայրի իչի պիր իչարէթ իլէ սնլաթտը , Պէնաէ հէման վա-
լիտէ Պարպըրէնէ աթֆըր քէլամ իտէրէք .

— Իսթէրսէն պիր ազ հալլիյէ էնէյիմ տէ , չօք տէֆա
պահսընը իթտիյիմ արմուտ աղաճընը Մաթիայէ կէօսթէրէ-
յիմ , տէտիմ :

— Էլվլէթ , հաթթա պահճէնի պիլէ կէօրէպիլիրիզ , պիր
կիւն օլուպ տա միւթլագա կէլէճէյինաէն էմին օլտուղում ի-
չին , հիչ տօգունմատըմ . էլան սէնին թանզիմ իթտիլին հալ-
տէ պուլունույօր :

— Սագլամըչ օլտուղում եէր էլմալարընը նա՛սըլ պու-
լապիլտին :

— Անլէրի սէ՞ն մի տիքմիչ իտին , շիւպհէսիզ պանա մէ-
մուլին զայրի պիր շէյ եաբմագ իսթէյօրտուն , տէյի՛լ մի , զի-
րա սէն պէօյլէ շէյլէրի սէվէրսին :

Արթըզ եաբաճաղըմըզ մէմուլին զայրի իչին վագթըր կէլ-
միչ օլմաղլա .

— Պէնիմ կիպի պուրատան այրըմագ իսթէմէյէն պի-

չարէ Բուսէթ կիթտիբտէն սօնրա ախրրընէ՞ Եարտընը . էս-
կիսի կիպի տուրուլօ՞ր մու , տէտիմ :

— Խա՛յր , շիմտի ախրրա գըչըբ օաունումը վազ խտի-
յօրում :

Պու արայըբ ախրրըն էօնիւնտէ պուլունտուղումուզումն ,
վալիտէ Պարպըրէն գաբուսընը իթիպ աշտը , զաթէն աճ օ-
լուպ տա , քէնտիսինէ եէյէճէք կէթիրիլէյօր զանն իտէն ի-
նէք , պիրտէն պիրէ պաղըբընճա , վալիտէ Պարպըրէն թէա-
ճիւպ իլէ :

— Պու նէ՞ , պիր ինէք . . . ախըրտա պիր ինէք վար տէ-
յու հայգըրտը :

Արթըբ Մաթիա իլէ պէրապէր քէնտիմիզի զապթ իտէ-
մէյէրէք գահգահալարը սայը վէրտիք :

Վալիտէ Պարպըրէն հալա քէմալի թէաճիւպլէ եիւզիւ-
միւղէ պագըյօր խտի : ինէյին օրատա պուլունմասը օ տէրէճէ
մէմուլին զայրի , վէ օ գատար ինանըմայաճագ պիր շէյ խտի
քի , իշի կիւլմէմիզտէն անլամայարագ , պիր պիղէ վէ պիր տէ
ախըրտաքի ինէյէ պագըյօր խտի քի , պէն տէ հէման :

— Էվվէթ մէմուլին զայրի պիր շէյ . պու վագաա եէր
էլմալարընտան զիյատէ շայանը հայրէթ տիր տէյի՞լ մի . տէ-
տիմ իսէ տէ , պիչարէ գատըն եինէ պիր շէյ անլամայարագ ,
չաչգըն շաչգըն :

— Շայանը հայրէթ մի , տէյօր խտի :

— Էվվէթ , սէվկիլի վալիտէճիյիմ , քիւչիւք Բէմի հագ-
գընտա օ գատար շէֆգաթ ու մէրհամէթ կէօսթէրէն վալի-
տէ Պարպըրէնին խանէսինէ էլի պօշ կէլմէք իսթէմէտիմ . ա-
ճապա նէ՞ կէօթիւրսէմ մագպուլէ կէչէր տէյու բէք շօգ
տիւչիւնտիւքտէն սօնրա , նիհայէթ պիղիմ պիչարէ Բուսէթին
եէրինի թութմագ իւղրէ , վալիտէ Պարպըրէնէ պիր ինէք կէօ-
թիւրէճէք օլուրսամ տահա մէսրուր , վէ տահա զիյատէ
միւսթէֆիտ օլուր տէյէրէք , սէվկիլիւ արգատաչըմ՝ Մա-
թիա պէրապէր չալըչարագ գագանտըղմըբ բարա իլէ , իւսէլ
բանայրընտա պու ինէյի սաթըն ալտըբ , տէտիմ :

Վալիտէ Պարպըրէն . - (Պէնի բուս իտէրէ.բ.) Ա՛հ , կիւ-
ղէլ եավրում , խայրխահ էվլատըմ :

Պատէհում վալիտէ Պարպըրէն ինէյի պիր էյիճէ մուայե-
նէ իթսին տէյու ախըրա կիրտիք . սաֆտէրուն գատընճըղազ ,
հէր եօգլայըչընտա , հայրէթ վէ մէսէրրէթ իլէ :

— Ա՛հ , նէ՞ կիւղէլ ինէ.բ , նէ չիրին հայվան , տէմէքտէ
իտի :

Մեղպուրէ պիրտէն պիրէ տուրուպ եիւղիւմէ պագարազ .

— Ա՛հ օղլում , տէմէք քի սէն ղէնկին օլտուն , տէտի :

Մաթիա . - (Կիւլէրէ.բ.) Օնա նէ՞ շիւպհէ , իքիմիղին ճէ-
պինտէ թամամ էլլի սէ.բիզ սռւ վար , տէմէսի իլէ : վալիտէ
Պարպըրէն թէքրար թէքրար .

— Խայրխահ չօճուգլար , տէմէքտէ վէ իքիմիղի տէ գու-
ճագլայըպ էօբմէքտէ իտի :

Վալիտէ Պարպըրէնին , Մաթիայըտա պէնիմ կիպի սէվ-
տիյինի կէօրտիւլիւմտէ , թամթը վէ հագըգի պիր մէսրտրի-
յէթ հըսս իթտիմ :

Պու արայըգ ինէյին սէտասը իշիաիլտի քի հալա պաղը-
ըլյօր իտի :

Մաթիա . - Հայվան սաղըմազ իսթէյօր , տէտի :

Տէրհալ մաթպախա գօշտում , տիվարրն իւսթիւնտէ թէ-
միզ վէ բարլազ պիր հալտէ ասըլը օլան , սաղըգ Բուսէթի
սաղտըղըմը թէնէքէ պագըրաճը ալըպ կէթիրտիմ , վէ ինէյին
մէմէսինի երգամազ իչին իչինէ սու տօլտուրտում :

Պագըրաճըն , տէօրթտէ իւչ գըսմընըն ալա վէ քէօրիւք-
լիւ սիւտ իլէ տօլտուղունը վալիտէ Պարպըրէն կէօրիւնճէ ,
տէրէճէյի նիհայէտէ մէմեուն օլարազ :

— Չանն իտէրսէմ , պու հայվան պիղիմ մահուտ Բու-
սէթտէն ղիյաաէ սիւտ վէրէճէք , տէմէսի իլէ , Մաթիա տախի .

— Հէմ նէ՞ ալա սիւտ , թուրունճ չիչէյի գօգար , տէյու
իլավէ իթտի :

Վալիտէ Պարպըրէն , թէտճիւպլէ Մաթիայէ պագարազ ,
թուրունճ չիչէյինին նէ օլտուղունու սօրտու :

— Կիւղէլ գօղսւլու պիր շէյ տիր քի , խասթախանէտէ խասթալարա իչիրիրլէր , տէյու ճէվապ վէրտի :

Ինէյի սաղըտըգտան սօնրա օթլանմագ իչին ակըրտան չըգարբպ պահճէյէ սալը վէրմէքլէ թէքրար խանէյէ կիրտիր . թէնէքէ պագրածը արատըղըմ զէման , կէթիրտիյիմիզ ուն իլէ թէրէ եաղընը սօֆրանըն իւզէրինէ գօյմուշ իտիմ :

Վալիտէ Պարպըրէն , արգա արգայա պու մէմուլին զայրի շէյլէրի կէօրմէքլէ թէքրար թէաճիւպ իլէ հայգըրտը , լաքին պէն մէզպուրէյէ իյզասաթ վէրմէք իսթէյիպ :

— Պունլարըն ճիւմլէսի տէ սիզի իչին տէյիլ տիր , պիզիմտէ հիսսէմիզ վար , աճլըգտան պայըլըյօրուզ , վէ շէօրէք եէմէք իսթէրիլ : Խաթըրնա կէլիյօրմու , հանիյա պէն պուրատա իքէն Գարնավալըն սօն սալը կիւնիւ պանա շէօրէք եարմագ իչին , գօնշուտան էօտիւնճ ալմըշ օլտուղուն թէրէ եաղընը սօղան իլէ գավուրտուղուն էսնաստէ , նէլէր օլտուղունը , վէ թէրէ եաղըմըղըն նէյէ իսթիմալ իտիլտիյինի հէնուզ խաթըրլայմագտայըմ . լաքին շիմտի արթըզ էօյլէ պիր մանի զուհուր իտէմէզ , տէյինճէ , վալիտէ Պարպըրէն թէաճիւպ ըզհար իտէրէք :

— Տէմէք քի Պարպըրէնին Բարիլտէ օլտուղունը պիլիյօրսուն :

— Էվլէթ , պիլիրիմ :

— Նէ՞ իչին Բարիլտէ կիթտիյինի տէ պիլի՞րմիսին :

— Խայր :

— Սէնճէ էհէմմիյէթի օլան պիր մատտէ իչին կիթտի :

— (Տէհչէթ իլէ .) Պէ՞նճէ մի :

Վալիտէ պարպըրէն ճէվապ վէրմէզտէն էվվէլ , Մաթիայէ պագարագ , անըն եանընտա սէօյլէմէյէ ճէպարէթ իտէմէյօր կիպի պիր հալ իպրապ իթմէսի իլէ , հէման :

— Մ , շէքիմմէ զարարը եօգ , նասըլ քի տէտիմ , Մաթիա պէնիմ գարընտաչըմ մէգամընտա օլմագըլա , հէր շէյի աչըգտան աչըղա սէօյլէյէպիլիրսին , տէտիմ իտէ տէ , մէզպուրէ :

— Աէօյլէյէճէքլէրիմ բէք ուզուն տըր, սօնրա պուխունստա կէօրիւշիւրիւզ, տէտի :

Աէօյլէմէք իսթէմէտիյինի կէօրիւնճէ, պէնտէ, շայէա սէօյլէմէզտէ, Մաթիաննն գալպի գըրըլըր գօրգուսույուլա ըսրար իթմէյուպ, Պարպըրէնին նէ սէպէպէ մէպնի Բարիզէ կիթմիշ օլտուզունը սօնրատան անլայապիլմէք իշին պէքլէմէյէ գարար վէրտիմ, լաքին եալընըզ :

— Պարպըրէն շարբգ ավտէթ իտէճէք մի, տէտիմ :

— Խայր, շարբգ կէլէմէզ :

— Օ հալտէ աճէլէ իտէճէք պիր իշիմիզ եօզ տըր, շիմտիլէք պիզիմ չէօրէքլէրէ պագալըմ տա, սօնրա Պարպըրէնին Բարիզէ կիթմէսինին սէպէպինի անլատըրսըն, գիրա մէրգուսըն կէլիպ տէ չէօրէյիմիզին բիշմէսինէ մանի օլաճագընա տայըր գօրգուսուլ եօզ տըր, նաճըլ եուսուրթման վաճմը :

— Խայր, թավուղում եօզ քի եուսուրթմամ օլտուն :

— Եօլտա գըրըլըր գօրգուսույըլա եուսուրթա սաթըն ալմատըզ, գօնուլարըն պիրինտէն էօտիւնճ ալամնճ մըրըն :

Պիշարէ գատընճըզաղըն թէրէտտիւտինտէն, չօզ տէֆիա էօտիւնճ ալըպ տա թէէտիյէ իտէմէտիյի իշին, թէքըար իսթէմէյէ ճէսարէթ իթմէտիյինի անլայարագ :

— Պէն կիտիպ ալտամ տահա էյի օլուր, սէն խամուրու հագըրլա, Սուքէնին եանընտա եուսուրթա պուլապիլիրիմ, տէյի՛լ մի, Մաթիայա սէօյլէ տէ շայը գըրսըն, բէք էյի գըրար, տէտիքտէն սօնրա տէրհալ եօլա չըզտըմ :

Սուքէնին տիւքքիանընտան օն իքի եուսուրթա իլէ, պէրայի իհթիյաթ պիր մըզտար տա եալ սաթըն ալտըմ :

Էվէ տէօնտիւյիւմտէ ուն, սիւտ իլէ գարըշտըրըլըպ եօզրուլմուշ, վէ եալընըզ եուսուրթալարըն իշինէ գաթըլմասը գալմըլ իտի. վազաա խամուր՝ լայըգըլըլա մայալանմայաճագ իտի. գիրա տէրէճէյի նիհայէտէ աճ օլմամըզլա, պէքլէյէճէք վազթիմիզ եօզ իտի. օ հալտէ չէօրէքլէր պիր ազ ազըր օլաճագ իտի իսէ տէ, լաքին պիզիմ միյտէլէր իշին պունըն էհէմիլլէթի եօզ իտի :

Վալիտէ Պարպրէն պիր եանտան եուսուրթալարը խամուրն իշինէ գըրմագտա , վէ տիկէր թարաֆտան, ամթիտէքի սէօզլէրի սէօյլէմէքտէ խտի .

— Հա՛, էյի խաթըրմա կէլտի , սէն պու գատար էյի վէ խայրխահ պիր չօճուգ օլտուղուն հալտէ , նի՛չին պիր մէքթուպ իլէ հագգընտա մայիւմաթ վէրմէտին , տօղուսը պէն սէնի էօլմիւշ զանն խտէրէք , քէնտի քէնտիմէ , էկէր Բէմի սաղ օլմուշ օլտա խտի , շիւպհէտիղ քէնտի սէվկիլի վալիտէ Պարպրէնի ունութմայըպ մէքթուպ եագար խտի , տէյօր իտիմ :

— Էյի ամմա , վալիտէ Պարպրէն եալընըղ տէյիլ խտի , պիրտէ պապա Պարպրէն վար խտի քի , էվին սահիպի խտի , վէ պու հագգըլա պէնի գըրգ ֆրանգա պիր իհթիյար չալկըճըլյա սաթմըշ խտի :

— Պունըն լաֆընը իթմէ սէվկիլի Բէմիճիլիմ :

— Խօայր , շիքեայէթ խտիյօրում զանն իթմէ , սանա մէքթուպ եազմայա ճէտարէթ խտէմէտիյիմին սէպէպինի անլաթըյօրում . գօրգույօրում քի , պապա Պարպրէն պէնի պուլարագ թէքըրարէն սաթմաղա գալգըչըր , վէ պէն իսէ աւլա սաթըլմագ նիյէթինտէ տէյիլ խտիմ , իշթէ զայէթ էյի պիր ատէմ օլան իլք էֆէնտիմի զայպ իթտիյիմտէ , սանա մէքթուպ եազմատըղըմըն սէպէպի պու տըր :

— Ա՛, օ իհթիյար չալկըճըր էօլտիւ մի :

— Էվվէթ էօլտիւ , վէ էօլտիւյիւնէ բէք զիյատէ թէէսիւֆ իթտիմ , վէ բէք չօգ աղլատըմ , զիրա էկէր պու կիւնքի կիւն քէնտիմի կէչինտիրէճէք գատար պիր շէյ էօյրէնմիշ իսէմ , օ տա պու ալիճէնապ ատէմին սայէսինտէ տիր , անը զայպ իթտիրտէն սօնրա տիկէր խայրխահ քիմնէլէրէ տէ թէսատիւֆ իթտիմ քի , պէնի խանէլէրինտէ գապուլ խտիւպ գայըրտըլար , պէնտէ մէրգուսնըն նէգտինտէ էլիմտէն կէլտիյի մէրթէպէ չալըշմագտա խտիմ , Լմտի էկէր սանա « կըլասիյէրտէ պահճէպանըրգ խտիյօրըմ » տէյու եազաճագ օլսամ խտի , պապա Պարպրէն կէլիպ տէ պէնի արամայաճագ

մը , վէ եախօտ օ խայրխահ առեմէրտէն բարա իսթէմէյէ-
ճէք մի իտի , պէն իսէ պունլարըն հիչ պիրինի իսթէմէյօր
իտիմ :

— Անլայօրում օղում , անլայօրում :

— Էղծիւմիէ պէն սէնի ասլա ունութմամըչ իտիմ . պէտ-
պահտ օլտուղում զէմանլարտա , նասըլ քի պիր գաչ տէֆա
վուգու պուլտու , վալիտէ Պարպրէնի իմտատրմա չըբըբը
իտիմ . իսթէտիյիմի եարա պիւմէյէ միւքթէտիր օլտուղում
կիւն , հէման սէնի գաւճագլամայա կէլտիմ , վագաա պիր ազ
կէճիքտիմ իսէ տէ , նէ եարայըմ , ինսան պու ալէմտէ հէր
իսթէտիյիմի տէրհալ իճրա իտէմէզ , սանա պիր ինէք հէտի-
յէ իթմէք իչին բարա գազանմագ լազըմ իտի , վէ պու բա-
րա տա էօյլէ պիրտէնճէ պէշէր ֆրանգլըզ կիւզէլ սիքքէլէր
ալմագլա պիրիքմէտի , պիւթիւն կէզտիյիմիզ եէրլէրտէ չալ-
կըճըլըզ իթմէք , հազին , եախօտ բարլագ հէվալար չալմագ ,
եօրուլմագ , թէրլէմէք , վէ զարուքէթ չէքմէքլէ թօրլա-
յապիլտիք , լաքին նէ գատար զիյատէ զահմէթ չէքսէք , օ
գատար տա մէմնուն օլմագ տա իտիք , էօյլէ տէլի՛մ մի Մա-
թիա :

Մաթիա , - Պագալըմ արթմը՛շ մը տէյու , հէր ազչամ
բարամըզը սայար իտիք :

— Ա՛հ , հագըգաթըլը չօճուգլար , խայրըլը էվլատար :

Պու միւքեալէմէ էսնասընտա վալիտէ Պարպրէն գաչըզ-
լա չէօրէյիմիզին խամուրընը վուրմագտա , Մաթիա օտուն
գըրմագտա , վէ պէնտէ սօֆրայը հազըրլամագտա իտիմ :

Վալիտէ Պարպրէն թավայը թէմիզլէտի , օճագտա կիւ-
զէլ պիր աթէշ եանըյօր իտի , Գարբի տախի օճաղըն պիր
քիւշէսինտէ եան կէլմիչ օլտուղու հալտէ , քէմալի արգգաթ-
լա պու հազըրըզլարա պագըյօր իտի :

Վալիտէ Պարպրէն , թավայը աթէշին իւզէրիննէ գօյուպ
իչիննէ պիր ազ թէրէ եաղը գօյտու քի , տէրհալ էրիտի .
Մաթիա պուրնունու աթէշէ տօղլու ուզատարագ :

— Ա՛հ , նէ կիւզէլ գօգույօր , տէտի :

3 նոյն 12/22
Երես պիր ինչ

Եւազ, թավաննն իչինտէ ճըզլամայա պաշլայընճա, Մա-
թիա կիւլէրէք .

— Շարդը օգուօր, պէն տէ չալկըյըլա բէյրէվլէք իթ-
մէլիլիմ, տէյէրէք, քէմանը էլինէ ալար, վէ եազըն ճըզլա-
մասը կիպի ահէնկ իթմէյէ պաշլատը . վալիտէ Պարպըրէն ի-
սէ գահգահա իլէ կիւլէյօր իտի .

Ձէօրէքլէր պիր եանտան բիշմէքտէ, պիզ տէ էլիմիզ
ազգըմըզ եանարագ եէմէքտէ իտիք . Մաթիա ազգը տօլու օ-
լարագ .

— Նէ գատար տա կիւզէլ օլմուշ եա՛, տէյիպ, էլինի
իւչիւնճիւ չէօրէյէ ուզաթմագ իւզրէ իքէն, Գաբի՛ քէմալի
չիտտէթլէ պիրտէն պիրէ հավլայարագ, քէնտի հիսսէսինի
թալէպ իթտի . վալիտէ Պարպըրէն, ինսանլարա մախսուս օ-
լան թաամըն, քէօրէյէ վէրիլմէսի կիւնահ օլաճազընա տա-
յըր իթիրագտէ պուլունտու իսէ տէ, պէն Գաբինին պիր
մուալլէմ՝ օլտուղունը, բարայը պէրապէր գազանտըղըմըզը .
վէ պիզէ արգատաշըզգ իթտիլինի տէրմիյան իթմէքլէ մէզ-
պուրէյի գանի իթտիմ, վէ պէօյլէճէ Գաբինին հիսսէսի տէ
վէրիլտի .

վալիտէ Պարպըրէն, պիզ տօյմատըզճա քէնտիսի ազ-
զընա պիր շէյ գօյմայաճազընը պէյան իթմիշ իտի իսէ տէ,
պիզ ճէպրէն մէզպուրէյի տէ սօֆրամըզա տախիլ իթտիք .

Նիհայէթ չէօմլէյին իչինտէ պիր տիրէմ՝ պիլէ խամուր
գալմատը, թաամ՝ պիթտի, վէ Մաթիա, վալիտէ Պարպը-
րէնին, քէնտի մուվաճէհէսինտէ սէօզ սէօյլէմէք իսթէմէ-
տիլինի բէք ալա պիլտիլինտէն, պանա խիթապէն .

— Պէն տիրրա կիտէճէյիմ, պագալըմ ինէք նէ եաբը-
յօր տէտի, վէ ճէվապըմա պէքլէմէքսիզին տըշարը չըբըպ
պէնի վալիտէ Պարպըրէն իլէ եալընըզ պըրագտը .

Գէմալի սասըրըսըզըզլա պու վագթի պէքլէյօր իտիմ,
Պէն ֆիքրիմճէ, Պարպըրէնին Բարիսէ կիթմէսի, վիթալիսի
պուլուպ տա, թէրաքիւմ իթմիշ օլան իճարը ալմագ իչին
օլմալը, տէյօր իտիմ . լաբին վիթալիս էօլմիւշ, վէ պինանն

ալէ՛յհ՛ օնտան պիր շէ՛յ ալմագ իմքեանը գալմամըջ օլտուղու կիպի , պէնտէն տէ պիր շէ՛յ իսթէմէ՛յէ հագգը եօգ իտի , բէ.ք բէ.ք , պէնի պուլուրսա պաշգա պիր եէրէ սաթըպ պիր ազ բարա ալապիլիր իտի , վէ իշթէ պու մուլահազաթ պէնի մուգթարըպ իտիյօր իտի . ֆագաթ պէն , օ մուտհիշ վէ զալիմ Պարպըրէնին հիւքմի ալթընա կիրմէմէ.ք իշին հէր շէ՛յի կէօղէ ալտըրմըջ իտիմ . իգթիզա իթտիյի հալտէ , Մաթիա իլէ պէրապէր Ֆրանսատան չըգըպ , իթալեսայէ , Ամէրիգայէ , վէլ հասըլ տիւնեանըն պիր ուճունա կիթմէ՛յէ գարար վէրմիշ պիթիրմիշ իտիմ :

Իշթէ պուշարը տիւշիւնէրէ.ք , վալիտէ Պարպըրէն իլէ իհթիյաթ.քեարանէ տավրանմայա գարար վէրտիմ . վագաս վալիտէ Պարպըրէնտէն շիւպհէ էտէմէզ իտիմ . Մէզպուրէնին պէնի ճանը կիպի սէվտիյինի բէ.ք ալա պիլմէ.քտէ իտիմ , լաքին զէվճինտէն բէ.ք չօգ գօրգտուղունը տա կէօրմիշ իտիմ . իմտի սաֆտէրուն գատընճըղազ , իսթէմէ՛յէրէ.ք տէտիյիմ սէօղլէրի զէվճինէ սէօյլէմէ.քլէ , մէրդումըն պէնի էլէ կէշիրմէ.ք վէսայիթինի գօլայլաթա պիլիր իտի , վէ իշթէ պու սէպէպլէ իհթիրազըլ տավրանմայը գուրտում :

Մաթիա տըշարը չըգընճա , վալիտէ Պարպըրէնէ .

— Իշթէ շիմտի եալընըզ գալտըզ , սէօյլէ պագալըմ , Պարպըրէնին Բարիզէ կիթմէսինին պէնճէ նէ՞ կիպի էհէմմիլլէթի վար , տէյու սօրտում :

— Բէ.ք ալա , սէօյլէ՛յիմ օղլում :

Վալիտէ Պարպըրէն սէօղիւնէ տէվամ իթմէղտէն էվվէլ գարըյա տօղրու պագտը , վէ քիմնէ օլմատըղընտան էմին օլտուղտան սօնրա եանըմա կէլիպ նիմ սէտա իլէ , վէ թէպէսսիւմ իտէրէ.ք :

— Կէօրիւնիւր քի ֆամիլեան սէնի արայօր , տէտի :

— Ֆամիլեամ՝ մը ,

— Էվվէթ , ֆամիլեան , սէվկիլիւ Րէմիճիլիմ :

— Պէնիմ ֆամիլեամ . . . պէնիմ ֆամիլեամ՝ մը վար , ա՛հ վալիտէ Պարպըրէն , նէ՞ տէյօրտուն , պէն սօգաղա ա-

Թըլմըշ պիր չօճուգ օլտուղում հալտէ, նա՛սըլ . . .

— Սէնի թէրք իթտիրէրի զարուրի պիր շէյ օլտուղու-
նա զանաաթ կէթիրմէք լազըմ՝ տըր, զիրա շիմտի արայօր-
լար :

— Գի՛մ արայօր, ա՛հ վայիտէ Պարպըրէն, բէճա խտէ-
րիմ չարբզ սէօյլէ, չարբզ :

Պատէհու պիրտէն պիրէ չըլտըրմըշ կիսի պաղըրարագ .

— Լաքին, խա՛յր, խա՛յր միւմքին տէյիլ, պէնի արայան
Պարպըրէն տիր :

— Էվվէթ, վազաա սէնի արայան Պարպըրէն տիր, լա-
քին ֆամիլեան իչին արայօր :

— Խայր, ֆամիլեամ իչին տէյիլ, քէնտիտի իչին արա-
յօր, թէքրար սաթմագ իչին արայօր, լաքին պէնի էլէ կէ-
շիրէմէյէճէք տիր, իզիմի պուլամայաճագ տըր :

— Ա՛հ, սէվկիլի Բէմիճիլիմ, պէնիմ պէօյլէ ալչագճա
պիր մուավէնէթ իտէպիլիր օլտուղումը նա՛սըլ խաթըրնտան
կէշիրիցօրտուն :

— Օ սէնի ալտատըր, վայիտէճիլիմ :

— Հա՛յտէ եավրում հա՛յտէ, ազլընը պաչընա թօրլա,
նաֆիլէ խէյալի գօրգուլար իլէ միւզթարըպ օլմա տա, տէյէ-
ճէյիմ սէօզլէրի տըրգաթըլա տինլէ :

— Կէչէն վազաա հէնուզ խաթըրմտա տըր :

— Տինլէ օղլում, պէն սանա պիզղաթ իշիթտիլիմ սէօզ-
լէրի սէօյլէյէճէյիմ. պանա ինանըրսըն տէյիլ մի, էօնիւ-
միւզօտէրի բաղար իրթէսի կիւնի թամ՝ պիր այ օլաճագ քի,
պէն ֆուրունտա էքմէք բիշիրմէքտէ իքէն, պիր տտէմ, եա-
խօտ տահա տօղրուսը, իսթիւ պաչը տիւզկիւնճէ պիր է-
ֆէնտի իչէրի կիրտի, Պարպըրէն, օ արալըգ էվտէ օլմաղըլա,
չախսը մէրգում, եապանճըլարա մախսուս պիր թէլաֆիֆուզ
վէ քիպարանէ պիր թավը իլէ :

— Պարպըրէն թէսմիլէ գըլընան զաթ սի՛ղմիսինիլ, տէ-
մէտի իլէ, ժէրօմ տախի :

— Էվվէթ էֆէնտիմ, պէնիմ, տէտի :

— Ինքնուրույն և ինքնուրույն տը Պրոբլեմայն սօղապընտան պիր չօճուգ պուլուպ տա պէօյլուտէն զաթ սի՞ զմիսինիդ :

— Էվվէթ :

— Բէճա իտէրիմ, շիմաի օ չօճուգ նէ՞րէտէ տիր :

— Նէ՞ եարաճագսընը :

Վալիտէ Պարպըրէնին պու սէօղլէրի պէնի տուչարը հայրէթ իթմիչ իրէն, մէղպուրէ սէօղլունէ տէվամ իլէ :

— Պիլիբոսին ա՛, սէվկիլիլի Բէմիճէյիմ, պուրատա սէօյլէնէն սէօղլէր ֆուրունըն եանընտա բէք էյի իշիտիլիր . իմաի մէսէլէնին սանա տայըր օլտուզունը անլայընճա, տահա զիյատէ տըգգաթլա տիյնէմէք արղուսընա տուչաիմ, վէ պիր էյի իշիտէպիլմէք իլին եագլաչարագ պիր աղաճ տալընա պաստըմքի, գըրըլըպ պիր շամաթա հասըլ իթտի, օ վագըթ էֆէնտի :

— Պուրատա պաչգա ատէ՞մ տէ մի վար, տէյու սօրտու, փէրօմ տաիի :

— Էվվէթ, եապանճը տէյիլ, զէվճէմ տիր, տէմէսի իլէ, շախսը մէրգում :

— Պուրասը բէք սըճագ, իսթէրսէնիդ տըչարը չըգալըմ տա էօյլէ գօնուչալըմ, տէտի :

« Իրիսի պիրտէն տըչարը չըգտըլար, իրի իւչ սաաթ սօնրա փէրօմ, եալընըզ օլարագ ավտէթ իթտի, փէրօմ իլէ, իհթիմալքի բէտէրին օլան էֆէնտի արասընտա ճէրիյան իտէն միւքեալէմէյի, վէ կէչէն հալլէրի անլամայա, նէ գատար մէրագ իտէճէյիմի բէք գօլայ քէչֆիտէպիլիրսին . իմաի զէվճիմի իսթիճվապ իթմէյէ պաչլատըմ, լաքին փէրօմ, հէր սիվալիմէ ճէվապ վէրմէյուպ, եալընըղ՝ օ միւսինին, սէնին բէտէրին օլմայըպ, իլլա սէնի պուլմագ իլին ֆամիլեան թարաֆընտան արամագտա օլտուզունը խապէր վէրտի :

Վալիտէ Պարպըրէն, պու հատիսէյի պէյան իթտիրտէն սօնրա, իլավէյի մէգալ իտէրէք :

— Իշթէ եալրում, իշ պէօյլէ օլտու . իմաի արթըղ շիւպհէյէ մահէլ գալմաղ զանն իտէրիմ, տէմէսի իլէ, հէման :

— Ֆամիլեամ նէրէտէ տիր, քիմտիր իամի նէ տիր, պապամ անամ վա՞ր մը, տէյու հայգըրտում:

— Սէնին կիպի պէնտէ պունլարը ժէրոմա սորտում, ֆա-
գաթ քէնտիսինին պու խուսուսլարտա մալիւմաթը պուլուն-
մատըղընը պէյանտէն սօնրա, սէնի իճար իթմիչ իհթիյար
չալկըճըյը պուլմագ իչին Բարիզէ կիտէճէյինի պիլտիրտի .
զիրա իհթիյար՝ զաթէն լազըմ կէլտիլի հալտէ, քէնտիսինի
Բարիզտէ Լիւրսէն սօզաղընտա քիային, Կարօֆօլի նամ տի-
կէր պիր չալկըճըտան սօրապիլիր օլտուղունը իֆատէ իթմիչ
իտի, վէ իչթէ ժէրոմ պու ատրէսի պուլմագ իչին Բարիզէ
կիթտի: Պու իսիմլէրի էյիճէ խաթըրմտա թութտում, սէնտէ
ունութմա, Բարիզտէ Լիւրսէն սօզաղընտա չալկըճը Կարօֆօլ-
լի, անլայօ՞րմուսըն:

— Էվվէթ, էվվէթ, անլատըմ, սէն մէրազ իթմէ, պէն
զաթէն օ սօզաղը թմանըրըմ, լաքին Պարպըրէն կիտէլիտէն
պէրի սանա հիչ պիր խապէր կէճնտէ՞րմէտի մի:

— Խայր, հիչ պիր խապէր ալմատըմ, չիպհէսիզ հալա
արայօր, օ էֆէնտի, Պարպըրէնէ եիւզ ֆրանդ վէրմիչ իտի .
էլպէթ սօնրատան տահա պաչգա բարատա վէրմիչ օլմալը տըր .
Նիմտի սէվկիլի Րէմիճիլիմ, կէրէք պու հալլերտէն, վէ կէրէք
սէնի պուլտուգլարը զէման իչինէ սարմըլ օլտուգլարը գուն-
տաղըն կիւզէլլիյինտէն, վէ թէղեինաթընտան, բէտէր ու վա-
լիտէնին զէնկին ատէմլէր օլտուղու անլաչըլմագտա տըր, վէ
իչթէ սէնի օճաղըն քիւչէսինտէ կէօրտիլիւմ վազըթ ֆամիլ-
եանը պուլմուչսըն տէյու ֆարզ իթտիմ, վէ հաթտա պու սէ-
պէպլէ արգատաչընը տախի էօզ պէ էօզ պիրատէրինի զանն
իթմիչ իտիմ:

Պու արալըզ Մաթիա գարընըն էճնիւնտէն կէչմէքտէ ի-
քէն, իչէրիյէ չըղըրըպ:

— Մաթիա՛, սէվկիլի պիրատէրիմ, բէտէր ու վալիտէմ
պէնի արայօրլար . ա՛հ, պէնիմտէ ֆամիլեամ վար իմիչ, տէ-
տիմ:

Լաքին նէ զարիպ հալ, Մաթիա պէնիմ պու մէսէրրէթը

Ֆէվզէլատէմէ ապա հիստէմէնտ օլմատը , էհէմմիլէթ վէրմէ-
յօր կիպի կէօրիւնտիւ :

Տէրհալ վալիտէ Պարպըրէնտէն ախղ իթմիլ օլտուղում
մալիւմաթը քէնտիսինէ հիքեայէ իթտիմ :

10

Կիճէյի բահաթ ույույամատըմ , ֆազաթ էսկիտէն օ գա-
տար կիւղէլ կիճէլէր կէչիրմիլ օլտուղում եաթազտա եա-
թաճաղըմը տիւչիւնտիւքճէ նէ գատար սէվինմիլ իտիմ , ալէլ-
խոսուս աչըգլարտա , կիճէնին սօուղունտան , վէ սապահըն նէ-
մինտէն իլիքլէրիմէ գատար տօնմուչ օլտուղում վազըթլար ,
վալիտէ Պարպըրէնին եաթաղընա եաթըպ տա , եօրկանը պա-
շըմա չէքտիլիմ , վէ սապահա գատար բահաթճա ույուտու-
ղումու խաթըրլատըգճա , նէ գատար միւթէէսսիր օլմուչ ի-
տիմ :

Վադասա եաթար եաթմաղ ույղում կէօթիւրտիւ , դիրա
կիւնտիւղ ազշամա գատար եիւրիւլիւպ եօրուլմուչ , վէ իւք
կէճէօի տէ հաբսանէտէ ույղուսուղ գալմըչ իտիմ , լաքին
չօգ կէչմէտէն չէտիտ պիր սասմէ իլէ ույանըպ , արթըգ ու-
յույամատըմ , սօն տէրէճէ միւթէէսսիր պիր հալտէ պուլու-
նույօր իտիմ :

Աղ միւտտէթ տէվամ իթմիլ օլան ույղումուն իլինտէ
րիւյա կէօրիւպ , կիւյա ֆամիլեամըն նէզտինտէ պուլունույօր
իտիմ , բէտէր , վալիտէ , հէմչիլէլէր վէ գարընտաչլար կէօր-
միււչ , վէ հէնուղ թանըմատըղըմ հալտէ անլէր իլէ պէրապէր
վազըթ կէչիրմիլ իտիմ . նէ դարիպ հալ , Մաթիա , Լիլ , վա-
լիտէ Պարպըրէն , մատամ Մէլիկան , Արթիւր , ֆամիլեամ ա-
զասընտան իտիլէր : հաթթա Վիթալիս բէտէրիմ օլուպ , դա-
յէթ զէնկին օլտուղու հալտէ տիրիլմիլ , վէ զանըմըգճա

գուրալար թարաֆընտան թէկէֆ իտիլմէմիշ օլան Տօլէ իլէ
Զէրպինօյը պուլմուշ իտի :

Էլպէթտէ պէնիմ հալիմտէ պուլունան ատէմէրին էք-
սէրիսի պու կիպի թաթըը բիւյայար կէօրմիւշէր տիր . ինսան
ույանտըղընտա պու խայյալթը խաթըրնիւվաղըն՝ պիր նօգ-
թասընը պիլէ զայպ իթմէքսիզին , կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէ-
թիրէպիլիր , վէ էլան կէօրիւյօր կիպի պիր հալտէ պուլու-
նուր :

Իշթէ պէնտէ ույանտըղըմ գէման կէօրտիւյիւմ շէյլէրի
թէքրար կէօրիւյօր կիպի օլտում , վէ պունլարը տիւշիւնէրէք
թապիլի ույումագ գապիլ օլամատը :

Լաքին եավաշ եավաշ բիւյանըն թէէսիրի զայիլ օլուպ ,
հագըգաթը հալ եէնիտէն զիհնիմի իշգալ իթմէյէ պաշլա-
տը :

Սամիլեամ պէնի արայօր իտի , լաքին ծնլարը պուլապիլ-
մէք իշին , Պարպըրէնէ միւրաճաաթ իթմէք լաղըմ կէլիյօր
իտի :

Նալընըղ պու ֆիքիր , մէսէրրէթիմի մահգունիյէթէ թէպ-
տիլ իթմէյէ քեաֆի իտի , Պարպըրէնին՝ սաատէթը հալիմէ
միւտախէյէ իթմէսինի իսթէմէյօր իտիմ , պէնի վիթալիսէ
սաթտըղը գէման սէօյլէտիյի « Պու չօճուղու պէօյիւտէնլէր
աղիմ պիր մէնֆաաթէ նայիլ օլապիլիլլէր , վէ էկէր պէնիմ
պէօյլէ պիր իւմիւտիմ օլմամըշ օլտա իտի , անը պիր տագը-
գա պիլէ այըգօյմաղ իտիմ » սէօղիւ , ապա ունութմամըշ ի-
տիմ , վէ իշթէ պու սէօղիւն սէպէպի իլէ Պարպըրէն հագ-
ընտա հըսս իթալիյիմ նէֆրէթ , արթտըգճա արթմըշ իտի :

Պարպըրէնին պէնի սօգազտան գալտըրմատը , վէ քէզա-
լիք պէսլէմէյի տէրիւհտէ իթմէսի , մէրհամէթ եախօտ ին-
սանիյէթինտէն նաշի օլմայլուպ , անճագ կիւզէլ գունտաղա
սարըլըշ օլտուղումտան , ֆամիլեամըն գէնկին օլաճաղընը
պիլ իսթիտլալ , վէ կիւնիւն պիրինտէ պէնի էպէվէյնիմէ թէս-
լիմ իթալիլնտէ , պէօյիւք պիր միւքեաֆաթէ նայիլ օլմագ-
նիյէթը մէնֆաաթըրէքսթանէսինտէն իլէրի կէլիլ իտի . հալ

պուրի օ սաատեթպախը կինն իսէ, քէնտի արդու իթտիյի գատար չարուզ կէլմէտիյինտէն, պէնի վիթալիսէ սաթմըջ օլտուղու կիպի, շիմտիտէ բէտէրիմէ սաթամազ իտի:

Ա՛հ գարը գօծա պէյնինտէ նէ՞ գատար միւպայէնէթ, նէ՞ գատար ֆարգը ֆահիչ պուլունույօր իտի. վալիտէ Պարպըրէն պէնի բարա իչին սէվմէմիչ իտի. ա՛հ Պարպըրէնէ վէրիլէճէք օլան իւծրէթին, զէվճէսինէ, եանի պէնի սէվմիչ օլան գատընա վէրիլմէսինի նէ գատար արդու իտիյօր իտիմ:

Պէյհուտէ արդու, եաթաղըմըն իչինտէ պիր եանտան օ պիր եանա տէօնէրէք, տիւշիւնիւպ հիչ պիր չարէ պուլամաւյօր իտիմ, վէ տայիմա պէնի բէտէրիմէ կէօթիւրէճէք, թէչէքքիւրէ վէ միւքեաֆաթա նայիլ օլաճազ, եինէ Պարպըրէն օլաճազը էֆրեարը մէյուսանէյէ ալտէթ իտիյօր իտիմ:

Նիհայէթ պաչգա չարէ եօզ իտի. պէօյիւյիւպ տէ զէնկին օլտուգտան սօնրա, գարը գօծա պէյնինտէ օլան միւպայէնէթէ կէօրէ հարաքէթ, եանի վալիտէ Պարպըրէնէ թէչէքքիւր վէ միւքեաֆաթ իտէպիլէճէք իտիմ:

Շիմտիքի հալ պէնիմ իչիմ եալընըզ Պարպըրէնի արաւըլ պուլմագ օլաճազ իտի քի, պուտա հայրըճա միւշիլիլ իտի. զիրա ժէրօմ Պարպըրէն, նէրէյէ կիթտիքլէրինի, վէ քէնտիլէրինէ իհթիյաճ կէօրիւնտիլիւ թագտիրտէ, նէրէյէ միւքաճաթ իտէճէքլէրինի, զէվճէլէրինէ սէգլէմէքսիզին պիր ատըմ պիլէ աթմայան գօճալարտան տէյիլ իտի. վալիտէ Պարպըրէն եալընըզ գօճասընըն Բարիզտէ օլտուղունու պիլմէքտէ, վէ պունտան զիյատէ մայիւմաթը պուլունմամագտա իտի. Պարպըրէն կիթտիյինտէն պէրի նէ պիր մէքթուպ եազմըջ, վէ նէ տէ պիր եօլճու իլէ պիր խապեր կէօնտէրմիչ իտի:

Նէ՞րէտէ իտի, նէ՞րէտէ իգամէթ իտիյօր իտի, զէվճէսիտէ նէրէտէ օլտուղունու պիլմէյօր իտի քի, լուզումը թագտիրինտէ մէքթուպ եազա իտի, եալընըզ Մուֆթար սօգաղընտա իօիմլէրինի պիլտիյի իքի իւչ մահալի արամագ լազըմ իտի քի՞, պուլընըն պիրինտէ պուլունմասը միւհթէմէլ իտի

Իմտի, պիղզաթ Բարիզէ կիտիպ պէնի արայանը պուլ-
մագ լազըմ իտի :

Վագատ պէնիմ իչին պիր ֆամիլեայէ նայիլ օլմագ, մէ-
մուլին զայրի պիր սատտէթ իտի իսէ տէ, լաքին պու մէսէր-
րէթտէ պիր թագըմ շիրքին հալլէրտէն, վէ տահա տօղրու-
տու քէտէրամիլ վագապլէրտէն օայլիմ տէյիլ իտի :

Պիր գաչ կիւն վայիտէ Պարպըրէնին խանէսինտէ մէսուտ
վէ բահաթ վագըթ կէչիրմէք, վէ Մաթիա իլէ պէրապէր էս-
կի օյունլարըմը օյնամագ իւմիւտինտէ իքէն, շիմտի իսէ էր-
թէսի կիւնիւ թէքրար Եօլա չըգմաղա մէճպուր օլմուչ իտիմ :

Վալիտէ Պարպըրէնին խանէսինտէն մուֆարէգաթ իթ-
տիքտէն սօնրա, Լիթիէնէթի կէօրմէք իչին Էննանտա կի-
տէճէք իտիմ, լաքին շիմտի պու սէյահաթտան սարֆը նա-
զար իթմէքլէ, հագըրմտա օգատար լութֆ ու նիւվաղիչտէ
պուլունմուչ օլան պիչարէ Լիթիէնէթի գուճագլամագտան ֆէ-
րաղէթ իլլէմէք լազըմ կէլիյօր իտի :

Բէզալիք Նիէվրէ կիտիպ Լիլի կէօրմէք, վէ հէմչիրէսի
իլէ պիրատէրինտէն, քէնտիսինէ մայիւմաթ վիրմէքտէն տա-
խի մահրում օլաճագ իտիմ :

Պիւթիւն կիճէյի պու միւլահաղաթը միւքէտտէրէ իլէ
կէչիրտիմ, պաղը տէֆա հէր հալտէ Լիլ իլէ Լիթիէնէթի
կէօրմէք, վէ պաղէն տէ, միւմրիւն օլտուղու մէրթէպէ սիւ-
րաթլա Բարիզէ կիտուպ ֆամիլեամը պուլմայը տիւչիւնիւյօր
իտիմ :

Նիհայէթ պու թէրէտտիւտ իլէ հիչ պիր շէյէ գարար
վէրմէքսիլին ույուտում : Էօմրիւմտէ կէչիրտիլիմ էն կիւզէլ
կիճէլէրիմտէն պիրի օլաճագ զանն իթտիլիմ պու կիճէյի,
հագըրգաթէն ունուտամայաճագ տէրէճէտէ պիր ըլթըրապ
իլէ կէչիրտիմ :

Սապահլէյին, պէն, վալիտէ Պարպըրէն, վէ Մաթիա,
իւզէրինտէ ինէյիմիլին սիւտիւ գայնամագտա օլան բարլագ
աթէչին գարչըրնտա օթուրուպ միւզաքէրէյէ պաչլատըր :

Նէ՞ Եաբմամ լազըմ իտի :

Կիճէքի ճան սըգընթըլարըմը , վէ Ֆիքրիմի իշղալ իտէն թէրէտտիւտի հէքեայէ իթտիմ : Վալիտէ Պարպըրէն պէյանը էֆքեար իթմէքլէ :

— Հէր հալտէ Բարիղէ կիթմէլիսին օղլում , մատէմ քի էպէվէյնին սէնի արայօր , իմտի պիշարէլէրին մէարուրիյէթի-նի թէէլսիր իթմէք ինսաֆ տէյիլ տիր , տէյիպ , պու Ֆիքրի-նի պիր թագըմ տէլայիլի գավիլյէ իլէ իյղահէ չալըշտը քի , հէր իյղահաթը պէնճէ պիրի պիրինտէն տահա ալա կէօրիւ-նիւյօր իտի . իմտի մէգպուրէնին նասիհաթընա իթիպարէն :

— Օ հալտէ պունտան տօս տօղրու Բարիղէ կիտէճէյիլ վէսսէլամ , տէտիմ :

Լարին Մաթիա , պիլաքիս պու գարարըմա մուվաֆազաթ իթմէյօր կիպի կէօրիւնտիւլիւնտէն :

— Նա՞սըլ Մաթիա , Բարիղէ կիթմէյէլի՞մ մի տէմէք իսթէյօրսուն , բէք ալա օ հալտէ վալիտէ Պարպըրէն կիպի Ֆիքրինի նի՛չին իյղահ իթմէյօրսուն , տէտիմ :

Մաթիա հիշ պիր ճէվապ վէրմէյիպ եալընըլ պաշընը սարը վէրտի . ֆագաթ պէն մէրգումը իճպար իտէրէք :

— Պէօլյէ միւշէվիլէյիք իչինտէ մուղթարըլ օլտուղումու կէօրտիւլիւն հալտէ , պանա մուպիէնէթ իթմէյէ թէրէտ-տիւտ իթմէմէլիսին , տէյինճէ , նիհայէթ քէլամէ աղալ ի-տէրէք :

— Պէնճէ՛ եէնիլէր , էսկիլէրի ունութտուրմամալը արը . պու կիւնէ գատար Լիլ , Էթիէնէթ , Պէնժամէն վէ Ալէքսի , սէնին ֆամիլեան իտի . պուլար՝ սէնին հէմչիրէլէրին վէ պի-րատէրլէրին իտի , սէնի ճանու կէօնիւլտէն սէվիյօրլար իտի , սէն իսէ ասլա պիլմէտիլին , թանըմատըղըն , վէ սէնի սօգա-ղա աթմագտան պաշգա պի՛ր շէյ եարմամըլ օլան պիր եէնի ֆամիլեայը պուլմագ իչին , պիրտէն պիրէ սանա էյիլք իտէն խայրխահ քիմնէլէրի ֆէտա իտիյօրսուն , սնուտույօրսուն , վէ պիլաքիս պիր ան էվիլէլ քէօթիլիլք իտէնլէրին գուճա-ղընա տիւշմէք իչին ճան աթըլյօրսուն . խա՛յր , խա՛յր , պու եարտըղըն ինսանլիլէթ տէյիլ տիր , տէտի :

Վալիտէ Պարպրէն . - Բէմինին ագրապալարը հագգընտա , քէնտիսինի սօգաղա աթմըշլար տէնիլէմէղ , իհիմալ քի էվլատլարըընը պիր տիկէրի շալմըշ , վէ էլան անըն իշին աղլայը սըղլայօրլար , վէ օ կիւնտէն պէրի պէլքի տէ արայօրլար .

Մաթիա . - Օրայը պիլմէյօրում , պէն անճագ շունը պիլիլիմ քի , պապա Ագէօն , Բէմիյի դարըսընըն էօնիւնտէ էօլում հալինտէ պույարագ էվինէ ալմըշ , էօղ պէ էօղ էվլատը կիպի գայըրմըշ , վէ Ալէքսի , Պէնժամէն , Էթիյէնէթ , Լիզ , անը գարընտաշլարը կիպի սէվմիշլէր տիր . շիմտի պէնճէ անլէր , Բէմիյի սօգագտան ալըպ տա մուհագգագ պիր էօլումտէն գուլթարանլար , կէրէք իսթիյարի վէ կէրէք զայրի իսթիյարի օլաուն , սօգաղա աթանլարտան տահա ղիյատէ շայանը մուհապէթ տիրլէր . Պապա Ագէօն իլէ էվլատլարընըն , Բէմի հագգընտա կէօսթէրտիլլէրի մուհապէթ վէ տօսթլուգ , սըրֆի ինսանիյէթ վէ իսթիյարի օլարագ վուգուա կէլտի . օնլարըն պէօյլէ պիր խայրխահլըգ եարմաղա ապլա մէճպուրիյէթլէրի եօղուտու :

Մաթիա պու սէօղլէրի , առէթա պանա տարըլմըշ կիպի նէ պէնիմ , վէ նէ տէ վալիտէ Պարպրէնին եիւղիւնէ պագմատան սէօյլէյօր իտի . պու շէյ պէնի բէք կիւճէնտիրտի . էղճիւմլէ Մաթիանըն իթիրաղաթը տա գալպիմէ բէք ղիյատէ թէէսիր իթմիշ իտի . Ալէլ խուսուս պէն , էն սօն էֆքեար պէյան իտէնլէրին սէօղիւնէ գանան , միւթէրէտտիւտ վէ գարարըգ առէմլէրին հալինտէ պուլունույօր իտիմ :

Նէ հալ իսէ Մաթիանըն սէօղլէրինի գարինի հագգանիլլէթ պուլմագլա .

— Մաթիանըն չօղ հագգը վար , Լիզի վէ Էթիկէնէնէթի կէօրմէքսիզին Բարիզէ կիթմէյէ գարար վէրիշիմ , իսթիյարի տէյիլ իտի , տէտիմ :

Վալիտէ Պարպրէն . - (Նարար իտէրէք .) Լարլին ագրապալարընը նէ՞ եարաճագսըն :

Մամաֆիհ սօն պիր գարար վէրմէք լազըմ իտի , իքիսի սի օրթասը պիր եօլ պուլմագ իսթէյիպ .

— Լիթիյենէթի կէօրմէյէ կիթմէյիլ . զիրա օ վագըթ եօլումուզ չօգ ուզանրր . պունտան գաթինազար Լիթիյենէթ օգումնագ եազմնագ պիտիյինտէն , մէզպուրէ իլէ միւքեաթէ-պէ խտէպիլիրիլ . Ֆագաթ Բարիղէ կիթմէզտէն էվվէ Ծըրէօզտան կէչիպ Լիլի կէօրիւրիլ . պու սուրէթլէ եօլումուզ օ գատար ուզամնագ , Պունտան պաշգա Լիլ օգումնագ եազմնագ պիլմէզ , վէ պու սէյահաթը իթիլյար իթմէքլիյիմ տախի մահգա անրն իչին խտի . Լիլէ Ալէքսիտէն մայիւմաթ վէրիրիմ , վէ Լիթիյենէթին Տըրէօզա կէօնտէրէճէյի մէքթուպըտա պիլզաթ Լիլէ օգումրում :

Մաթիա . - (Պիւլէրէք .) Բէք ալա , բէք ալա :

Պէօյէճէ էրթէ կիւնիւ եօլա չըգմաղա գաթիյեն գարար վէրտիք . օ կիւնիւն պիր գըսմընը Լիթիյենէթէ մէքթուպ եազմնագլա կէչիրտիմ : Մէզպուրէյէ նէ սէպէպէ մէպնի արզումա բաղմէն քէնտիսինի կէօրմէյէ կէլէմէտիյիմի անլաթտըմ :

Իրթէսի սապահ պիր տահա այրըլմագ վէ էվվէտա աճըլարընը չէքտիմ , լաքին հիլ օլմագսա պու այրըլըզ , Վիթալիս իլէ պէրապէր Շալանօնտան մուֆարէգաթ իթտիյիմ կիւպի տէյիլ խտի : Վալիտէ Պարպըրէնի պիր գահ տէֆա բուս իթտիյիմ կիպի , Ֆամիլեամ իլէ պէրապէր , ազ վագըթտան կէլիպ քէնտիսինի կէօրէճէյիմի վաս իտէրէք այրըլտըմ :

Օ ագչամը , թէքրար կէլիչիմտէ վալիտէ Պարպըրէնէ նէ հէտիյէ կէթիրէճէյիմ հագգընտա միւպահասա իթմէքլէ կէչիրտիք : Վալիտէ Պարպըրէնի հէր ճիհէթլէ մէմնուն իթմէք լազըմ խտի , զէնկին օլաճագ տէյիլ մի խտիմ . . . խայրխահ գատըն իսէ , տայիմա :

— Սէվկիւլիւ Բէմիճիլիմ , պանա պու ինէքտէն տահա գըլմէթլի պիր հէտիյէ օլամաղ , շիմտիքի պուլունտուզուն ֆագիր հալինտէ պէնի մէմնուն իթտիյին գատար , թէքմիլ սէրվէթինի սարֆ իթսէն եինէ միւմքիւն տէյիլ , շիմտիքի կիւպի մէմնուն իտէմէզսին :

Պիչարէ ինէքճիլիմիլտէն տէ այրըլմագ լազըմ կէլտի . Մաթիա պէլքի օն տէֆա ինէյին պուրնունը բուս իթտի , ի-

նէք իսէ պու նիւ վազիչաւէն բէք մէջնուն կէօրինիւյօր իտի , զիրա հէր էօրիւ շինտէ տիլինի ու զատրյօր իտի :

Թէք բարէն չանթա սըրթըմըզտա վէ Գարի էօնիւ միւզտէ օլարադ եօլա չըգըպ սէրի ատըմլար իլէ եիւրիւմէյէ պաչլատըգ . նէ եարաըղըմըզը պիլմէտիլիմիզ հալտէ Բարիսէ չարըզ վասըլ օլմագ իչին աճէլէ իտիյօր իտիք :

Պիր միւտտէթ եիւրիւտիւքտէն սօնրա , Մաթիա մահզըւնանէ պիր թավը իլէ :

— Նէ գատար տա աճէլէ իտիյօրսուն , էկէր պէօյլէ սըգը սըգըյա կիտէճէք օլուրսագ , ազ վագըթտան եօրուլուպ թապ ու թուվանըմըզ գալմայաճագ , տէտի :

— Նէ չարէ պէօյլէ եարմագլըղըմ իյճապ իտիյօր , զանն իտէրսէմ , սէնտէ պէնիմ կիպի աճէլէ իթմէյիսին , զիրա պէնիմ ֆամիլեամ , սէնինտէ ֆամիլեան տէմէք տիր . նասըլ տէտիլիմ տօղրու տէյիլ մի :

Պաչընը սալլայըպ ճէվապ վէրմէտի :

Մաթիանըն պու հալինտէն բէք տիլկիր օլտում , մէրգումըն չէհրէսի , ֆամիլեամտան պահս իթտիլիմ սըրատա չօգ տէֆա վուգու պուլտուղու կիպի եինէ միւքէտտէր կէօրինիւյօր իտի , Հէման սէօղիւմէ տէվամ իտէրէք :

— Պիզ գարընտաչ տէյիլմիլիզ , տէտիմ :

— Օ , էլպէթտէ իքիմիզ իչին էօյլէ տիր , պէն սէնին հագգընտա զէրրէ գատար շիւպհէ իթմէմ , պու կիւն գարընտաչըն օլտուղում կիպի , եարըն տա օլաճագըմ , պունա հէր վէճհլէ ինանըրըմ :

— Էյ , օ հալտէ :

— Օ հալտէ , չայէտ վար իսէ , նի՞չին պիրատէրլէրինինտէ պիրատէրի , վէ բէտէր ու վալիտէնին էվլատը օլմագլըղըմը իսթէյօրսուն :

— Աճայիպ , էկէր Լուգայա կիթմիչ օլայըտըզ , պէն տէ սէնին գըզգարընտաչըն Բըրիստինէնին պիրատէրի օլմայաճագ մը իտիմ :

— Ա , սնա նէ՞ շիւպհէ :

— Մասեմ էօյլէ խտէ, սէն նի՛չին պիրատէրլէրիմէ վէ հէմչիրէլէրիմէ գարընտաչ օլմայասըն :

— Զիրա պունըն իբխի պիր շէյ տէմէք տէյիլ տիր, պէյնլէրինտէ չօգ ֆարդ վար, չօգ :

— Նէտէ՞ն :

— Զիրա պէն սէնին կիպի կիրանպէհա դունտաղլարա սարըմամըչ խտիմ :

— Էյ պունտան նէ՞ չըգար :

— Զօգ շէյ չըգար, վէ սէնտէ պէնիմ գատար պիլիրսին, սէն Լուգայա կէլէճէք խտին քի, շիմտի կէլմէյէճէյինի բէք էյի պիլիրիմ. շայէտ կէլմիչ օլայըտըն, պէնիմ ֆաղըր աղբապալարըմ թարաֆընտան, իւզէրինտէ հիչ պիր նօգսանկէթ կէօրմէյէրէք սէնի գապուլ խտէճէքլէր խտի, չիւնքիւ սէնտէն զիյատէ ֆաղըր արըլար. լաքին էկէր օ կիւզէլ դունտաղլար սահիհ խտէ, վէ նասըլ քի տէ վայիտէ Պարպըրէնին տիւչիւնտիլի կիպի սահիհ օյմայը արը : Սէնին ֆամիլէան զէնկին, վէ պէյքի տէ ասըլատէ տիր, իմտի պէնիմ կիպի ֆաղըր, վէ սէֆիլ պիր պիշարէյի գապուլ խտէրլէ՞ր մի, սէն պունու նասըլ իւմիւտ խտէպիլիյօրսուն :

— Աճայիպ, մէկէր պէնտէ սէնին կիպի սէֆիլ վէ պիշարէ տէյիլմիլիմ :

— Վաղասա պու կիւն էօյլէսին, լաքին եարըն անլէրին էվլատըր օլաճագսըն, վէ հայլին թէպէտտիւլ խտէճէք տիր. պէն խտէ պու կիւնքի կիպի ասյիմի սուրէթտէ սէֆիլ գալաճաղըմ, սէնի մէքթէպէ կէօնտէրէճէքլէր, միւտէրրիտլէր թային խտէճէքլէր, պէն խտէ եայընըղ պաշըմա եինէ եօլումա տէվամ իթմէքլէ տայիմա սէնի խտթըրլայաճաղըմ, վէ նասըլ քի, սէնտէ պէնի խտթըրլայաճաղընը զանն խտէրիմ :

— Ահ սէվկիլի Մաթիաճըղըմ, պու սէօղլէրի սէօյլէմէյէ նասըլ գատըր օլասյիլիյօրսուն :

— Խտթըրմտան կէչէնի սէօյլէյօրում, վէ իչթէ սէնին մէսէրրէթիինէ իչթիրար իթմէտիլիմին սէպէպիտէ պու տըր. զիրա եէքաիկէրիմիլատէն այըրլաճաղըղ, էյ վահ, պէն խտէ

չօդ քէրբէ տայիմա , վէ միւէպպէտէն պէրապէր եաշայածա-
ղըմըղը թէխայիււ իթմիշ իախմ , շիմոխքի ածիղ սօգազ չալ-
կըճըսը տէյիւ , իլլա հէր իքիմիղ չալըչարազ պիւրէր պէօյիւք
մուսիքիշինասպէր օլուպ , րէօյիւք ճէմիյէթլէրտէ չալիը չա-
լածաղ , բիպտը թաղըմընըն մազհարը սիթթայիշ ու ափէրիյ-
նի օլածաղ , վէ էօմրիւմիւզ օլտուգճա եէքաիկէրիմիղտէն
այրըմայածաղ դիւյիւմինտէ իախմ :

— Լարին եինէ պու տէտիյին կիպի օլածաղ ազիղ Մա-
թիածըղըմ , ֆամիլեամ եալընըղ պէնիմ իշին տէյիւ , սէնին
իշին տէ զէնկին օլածաղ , եանի անլէրին սէրվէթինտէն պէրա-
պէր իսթիֆատէ իտէճէյիղ , շայէտ պէնի մէքթէպէ կէօնտէ-
րիլէրսէ , սէնտէ պէրապէր պուլունածաղսըն , Վէլհասըլ
պիղ պիւրիպիւրիմիղտէն տալա այրըմայարազ պէրապէր չալը-
չըպ պէրասպէր պէօյիւյէճէք , վէ պէրապէր եաշայածաղըղ ,
ինան սէվկիլի Մաթիածըղըմ , ինան քի , պէն տէ սէնին կիպի
պիւրլէրտէ եաշամաղ արղուսընասյըմ :

— Պէօյլէ օլտուղունա տալա շիւպհէմ եօղ , ֆագաթ
սէն պունտան սօնրա շիմոխքի կիպի նէֆաինէ սահիպ վէ սէր-
պէսթ օլմայածաղսըն :

— Պէնի տինլէ Մաթիա , ֆամիլեամ պէնի արայօր տէ-
յիւ մի , օ հալտէ տէմէք օլուր քի էհէմմիյէթ վէրլցօրլար ,
պէնի սէվէյօրլար , էկէր սէվէյօրլարսա , թապիլի իսթէտիք-
լէրիմի բէտա իթմէյէճէրլէր , վէ պէնիմ իսթէտիյիմ շէյ իտէ ,
տիննետտէ եալընըղ օլտուղում վաղրթլաղտա պանա էյիլք
իտէնլէրի , պէնի սէվէն քիմնէլէրի , եանի վալիտէ Պարպրէ-
նի , պասպ Ագէօնը , էթիէնէթի , Այէքսի , Պէնճամէնի , Լի-
ղի վէ սէնի պահարեար դըլմաղ ալըր . էկէր ազրապալարըմ
հագրղէթէն զէնկին իտէ , պասպ Ագէօնը մահրէստէն զուր-
թարմայը , վէ Լիղի եանլարընա տըրաղ թէտավի իթաիք-
մէլի , պէնի տէ սէնի իլէ պէրապէր մէքթէպէ կէօնտէրմէլի
աիլլէր : Ահ Մաթիածըղըմ , պունլարը եաբապիլմէք իշին
սէրվէթ լաղըմ արը տէյիւ մի , իշթէ ազրապալտըն զէնկին
օլմասընը արղու իթաիլիմին սէպէպի պու տըր :

— Պիլաքիս , պէն տէ , ֆազըր օլուրսաս չօգ մէմնուն օլաճաղըմ :

— Սէն ահմագսըն :

— Իհթիմալ արը :

Թաամ իթմէք զէմանը կէլմիշ իտի , Մաթիա պունտան զլեյատէ պիր սէօղ սէօլէմէյէրէք Գարեյի չըզըրար , վէ հայվանը դուճաղլայարադ , կիւյա լագըրտըրնը անլամայա վէ ճէվապ վէրմէյէ միւգթէտիր պիր տատեմ իմիշ կիպի քէօբէյէ իթիմապէն .

— Էօլէ տէյիլ մի Գարի , սէն տէ պէնիմ կիպի Բէմի-նին ֆամիլեասընըն ֆազըր օլմասընը արզու իտերսին ա' , տէտի :

Քէօբէք , իամիմի իշիտինճէ հէր վազըթ եարաըզը կիպի իաֆիթի սուրէթսէ հալլաաըզտան սօնրա , սաղ էլլինի կէօյսիւ իւզէրինէ վաղ իթտի :

Մաթիա քէօբէյի օխշայարադ սէօզխնէ տէվամ իլէ .

— Ֆամիլեամըղ ֆազըր օլուրսա , իւչիւմիւզտէ սէրպէտթճէ մայլէթիմիղէ տէվամ իտուպ , իսթէտիյիմիղ թարաֆա կիտէպիլիբիղ , վէ մէրհում վլիթայիսին տէտիյի կիպի , «Բաղպէթլիւ ահալիյի» մէմնուն իթմէտէն պաշգա վազիֆէմիղ օլմաղ : Պիլ աքիս զէնկին ազրապամըղ օլուրսա , Գարի զէնճիր իլէ հալլէնին պիր քէօչէսինտէ պաղլանբըր . վազաա կիւզէլ վէ չէլիբատէն մամուլ պիր զէնճիր իսթիմալ իտիլիր , ֆազաթ հէր նէ տէ օլսա աղըպէթ զէնճիր տիր , զիւրա քէօբէքլէրին զէնկին խանէլէրինէ կիւմէլէրինէ միւսաատէ օլունամաղ , տէտի :

Մաթիանըն , ֆամիլեամըն ֆազըր օլմասընը արզու իթտիլինէ , վէ սաատէթը հալիմտէն հըսս իթտիյիմ մէսէրբէթէ իշիթիւք իթմէմէսինէ , պիր տէրէճէյէ դասար կիւճէնմիշ իտի իտեմ տէ , ֆազաթ տիկէր թարաֆտան , մէրդուճըն մահզունիյէթի , մահզա պէնտէն այրըմագ դօրդուսընտան նէչաթ իթտիլինի տէ պիլէրէք , քէնտիսինի պու պապտէ թէքտիր վէ թաազիւր իտէմէյօր իտիմ , Մաթիա պէնի ճանը կի-

պի սէվէյօր , վէ տայիմա եւ բարիկէրիմիլի բապթ իթմէքաւ օլան մուհապպէթի ախշինէրէք , պէնտէն այրըմապ իսթէմէյօր իտի :

Էկէր եւ վմիյէ նափաղամըզը դաղանմաղ մէճպուրիյէ-թիմտէ պուլունմուշ օլմասա խաիք , Մաթիանըն իշթիքեպէրինէ դուլապ ասմայըզ եօլումուղա տէվամ խտէճէք խաիմ լարին , պէօյիւճէք շէհրիքրտէ շալիք շալմաղ , վէ զէնկին ազբասպամ , սէրվէթիին հէր իքիմիզէ թաղսիմ խտէճէյի վադըթ կէլինճէյէ գատար , թօբլասըզըմըզ մանկըրլար իլէ իքթիֆա իթմէք լաղըմ իտի քի , ճու տա կիւճ հալ իլէ վէ թէսասիւֆի օլարազ դաղանապիլիյօր խաիք :

Պինտէն ալէյճ ճավանօնտան Տըրէօղայա կիթմէմիլ հայըճա ուղանոր , Պունտան դաթի նազար , ազվաթը եւ վմիյէմիլի թէտարիք իթմէք մէճպուրիյէթիմտէն պաշգա , օլապիլտաիյի գատար զիյատէ բարա դաղանմայա պաշըճա պիր սէպէպիմիլ տահա վար խաի :

Վայիտէ Պարպըրէնին , շու ֆաղըր հայիմաէ իթտիյիմ հէտիյէտէն հասըլ օլան մէմնունիյէթի , պիւթիւն սէրվէթիմ իլէ իսթիհապէ մուվաֆիազ օլամայաճաղըմը սէօյլէտիյի խաթըրմտան չըգմամըշ իտի . իմաի Լիզին տախի , վայիտէ Պարպըրէն կիպի մէմնուն օլմասընը արղու իթմէքաւ խաիմ . վազասա էլիմէ կէչէճէք օլան սէրվէթին նըսֆընը Լիզէ վէրմէյէ հազըր իտիմ , պունա շիւպհէճ մի վար , լարին պէն շիմտիքի հալ , եանի զէնկին օլմաղտան էվվէլ , քէնտի անըմըն թէրի իլէ դաղանաըզըմ բարայըլա Լիզէ պիր հէտիյէ , պիր ֆըզայա հէտիյէտի կէօթիլըմէք իսթէյօր խաիմ :

Պու սէպէպլէ Տըսիգաւ պիր պէտէք սաթըն ալարզ , հէլէ քի պու հէտիյէ , ինէք գատար պահալը տէյիլ խաի :

Տըսիգաւն Տըրէօղայա գատար կիթմէք իշին աճէլէ իթտաիք , զիլա ճաթիյօն-ան-Պաղուատէն պաշգա , թէքըմիլ քէօյլէրին ահալիսի բէք ֆաղըր օլտուդըլընտան , իսթիֆատէ իտէմէյէճէյիմիլ տէրընար խաի :

Ճաթիօնտան էօթէյէ գանալ սահլիլնտէն եօլումուղը

տէվամ իմտիք . Պու սահիլէր , գանալըն աղբայ կիտէն սու-
լարը , պէյկիրէր մարիֆէթի իլէ չէքիլէն սալ կէմիլէրի , պա-
նա մատամ Մէլիկան վէ Արթիւր իլէ պէրապէր Սլյն կէմի-
սինտէ կէչիրտիլմ մէսուտ կիւնլէրի խաթըրլաթալ . Պիւ վա-
զըթ պէնտէ պէօյլէճէ գանալտա սէյաճաթ իթմիլ խաթ .
աճէպա շիմտի մէղքիւր կէմի նէրէտէ խտի , հէր տէֆա պիւր
գանալըն սահիլինտէն կէչտիլիմիղտէ , մատամ Մէլիկանըն
սիւվար օլտուղու սէֆինէյի կէօրիւպ կէօրմէտէքլէրինի , գա-
յըգճըլարա վէ եէտէքճիլէրէ սիւալ իթմիլ , Ֆադաթ մէմ-
նուն օլաճադ պիւր ճէվապ ալամամըլ խաթ . շի ալճէսիղ մա-
տամ Մէլիկան , քէսպը սըհհէթ իթմիլ օլան օղլու իլէ պէ-
րատէր , Լնկիլիէրրայա ալտէթ իթմիլ օլմայը խտի . Քէն-
տիմճէ պունը իհթիմալտէն ատա խտիյօր խաթ . Մամաֆիհ
եհնէ նիվէրն գանալը սահիլնտէն կէչտիլիմիղտէ , ուզագտան
պիւր կէմի կէօրիւնճէ , քէնտի քէնտիմէ , աճէպա մատամ Մէ-
լիկանըն կէմիսի մի տիւր , տէյօր խաթ .

Մէվսիմ սօն պահար օլտուղունտան , կիւնլէրին գըսա-
լըզը սէպէպի իլէ եօլ տլամայօր խտիք . գարանլըզ պամա-
տան պիւր քէօյէ եէթիլիպ օրատա պէյթութէթ իթմէյէ գայ-
րէթ խտիյօր խտիք . մամաֆիհ իթտիլիմիղ գայրէթէ բաղմէն ,
եհնէ Տըրէօղայա մուվապըլէթ իթտիլիմիղտէ , կէրէյի կիպի
գարանլըզ պամըլ խտի .

Լիղին հալասընըն խանէսինէ կիթմէք իլին , գանալըն
սահիլինի թէաղըպ իթմէմիղ իյճապ խտիյօր խտի , զիլտ Գու-
թէրին հալանըն գօճատը գանալ պէքճիտի օրնաղըլա , գանա-
լըն աղզընտա քէային պիւր խանէտէ իղտմէթ իթմէքտէ խտի
քի , հէման վազըթ գայպ իթմէքսիղին պուլտուգ . Պու խա-
նէ քէօյիւն նիհայէթինտէ եիւքսէք աղսճըլարըլա մուհաթ
կիւղէլ պիւր չայըրըլտա պուլանույօր խտի .

Էվէ թէգարբուպ իթտիքճէ , գալպիմ տէ շիտտէթլէ
չարբըյօր խտի . խանէնին բէնչէրէյէրի , օճագտա եանան բար-
լագ պիւր աթէյին շուլէսի իլէ իլթիալ խտիյօր խտի .

Խանէնին եանընա վարտըլըմըլտա , բէնչէրէյէրին , վէ

դարըլարըն գարալը օլտուղունը կէօրախմ, լարին բէնչէրէ-
լէր, գանատ՝ եսխօտ բէրտէ իլէ մէսթուր օլմատըղընտան,
բէնչէրէտէն իչէրի պագարըղընտա Լիզի թմանըարմ ըի, սօֆ-
րա պաչընտա, վէ հալասընըն եանընտա օթուրմուչ իտի, վէ
պիր ատէմ տէ, արգասընը պիզէ չէվիբմիչ օլտուղու հալտէ,
մէրգու մէլէրին գարչըսընտա օթուրմուչ իտի, Շիւտհէտիղ պու
ատէմ Լիզին էնիչթէսի, եանի հալասընըն գօծասը օլմալը ի-
տի, Պու մէնզարէյի Մաթիա տա կիօրմիւչ օլմալըլա.

— Թաամ իտիյօրլար, թամ վագթինտէ կէլտիք, տէտի
Պիր էլիմ իլէ Մաթիայէ տուրմասընը, վէ տիկէրի իլէ
տէ, արգամըղտա տուրմագտա օլան Գարիյէ, սուսմասընը
իչարէթ իթտիմ:

Պատէհու ըիթարամը ումուղումտան աչալը պարապ
չալիը չարմայա հաղբըլանտըղընը, Մաթիա կէօրմէրլէ կիւլէ-
րէք.

— Ահ գօնտէր վէրէճէյիղ, էօյլէ՞ մի, էվիլէթ բէք կիւ-
ղէլ օլուր, բէք էյի տիւչիւնտիւն, տէմէսի իլէ.

— Խայր, սէն տուր, պէն եալընըղ չալաճաղըմ, տէյէ-
րէք, սէսիմին թմանըլմամասը իչին պէսթիսինի օգումագսը-
ղըն, մահուտ նարօլիթան շարգըսընը չարմայա սաչլատըմ:

Հէմ ըիթարայը չարմագտա, վէ հէմ տէ կէօղլէրիմի
Լիզտէն պըրմամագտա իտիմ ըի, մէզպուրէ չալիընըն ա-
հէնկինի իչիտինճէ, պիւտէն պիրէ սաչընը դալտըրտը, վէ
կէօղլէրի բարլամայա պաչլատը.

Հէման օ արալըղ պէսթիէյի տէ օգումաղա պաչլատըմ:

Մէզպուրէ տէրհալ սանտալէտալընտան սըչրայըպ դարը-
յա տօղրու գօյտու, ըիթարամը Մաթիայէ վէրմէք իչին սն-
ճագ վագըթ պուլաղիլտիմ, Լիզ, գօլլարըմըն իչինտէ իտի.

Տէրհալ պիզի էվէ իտիալ իթտիէր, վէ հալա Գաթէ-
րին պէնի գուճագլատըղտան սօնրա, սօֆրանըն իւզէրինէ
իբի թագըմ տահա գօյտու.

Պագաթ պէն պիր թագըմ տահա գօյմասընը բէճա ի
տէրէք:

— Եկէր գազուլէ հիմնէթ պույրուլուրսա , պիր քիւ-
չիւք ալդ տտաչբմըլ տասհա վար տէյէրէ.ք, պէպէյի չանթտմ-
տան չըգարբըլ , Լիդին էանընտա պուլունան պոչ սանտէլէ-
նին իւղէրինէ դոյտում :

Պու արալըգ Լիդ պանա էոյլէ հարպէթլի պիր նազար
Ֆըրըլաթար քի , պու պագըչը սալա ունութմաարմ , վէ հալա
խաթըրըլամագ տայըմ :

44

Եկէր պիր ան էվիլէ Բարիզէ կիթմէ.ք մէճպուրիյէթինտէ
պուլունմուտա խաթմ , ուզուն միւտտէթ Լիդ իլէ գալաճագ
խաթմ , զիրա Եէ.քաիկէրիմիզէ սէոյլէյէճէ.ք բէ.ք չօգ սէօզ-
լէրիմիզ վար խաի . լաբին խաթիմալ իթալիյիմիզ լիսան իլէ ,
բէ.ք աղ գօնուչմայա մուվաֆիաղ օլույօր խաիք :

Լիդ , պանա Տըրէօղա կիտէլիտէն պէրի վուդու պուլան
հալլէրի հէ.քեայէ իտէճէ.ք խաի . մէսէլա հալասը իլէ գօճա-
սընըն պէչ նէֆէր էվլատըարընը զայս խաուպ տա , քէնաի-
սինի էօզ պէ էօզ գըրըարը կիպի սէվաիքլէրինի , վէ Լիդին ,
հալասը նէզաինտէ նա՛սըլ վազըթ կէչիրաիյինի , սանտալ
իլէ պալըգ ավլամագ , վէ օլմանտա կէզմէ.ք կիպի էյլէնճէ-
լէրինի նաղլ իտէճէ.ք խաի . զիրա Լիդ տիլսիզ օլմասը հասէ-
պի իլէ մէ.քթէպէ կիտէմէյէճէյինտէն , թապլիյի պէօյլէ էյ-
լէնճէլէր իլէ վազըթ կէչիրմէ.քտէ խաի :

Պէն տէ , քէնտինտէն մուֆարէգաթ իտէլտէն պէրի պա-
չըմա կէլէն հալլէրի , մէսէլա Ալէ.քսինին չալըչմագտա օլտու-
ղը մատէնին տէրունիտէ , մուհագգագ պիր էօլիւմտէն նա-
սըլ գուրթմուլտուղումը , վէ սիւտ աննէմին . Եանի վալիտէ
Պարպըրէնին էվինէ կիթալիյիմտէ , Փամիլէամըն պէնի արա-
մագտա օլտուղունը խապէր ալարղըմը , վէ պու սէպէպլէ

արդույի շեփոհեմէ բաղմէն, Լեթիլէնէթի կէօրէմէտիլիմի, հէքեայէ խոհեմէք խախմ:

Հէքեայէմին պէօյուք գըսմընը ֆամիլեամ, հէմ տէ զէնկին ֆամիլեամ իշղալ խալյօր խաի, Մաթիայա տէմիշ օլտուղում կիպի, Լիզէ տէ, զէնկին օլտուղումաա ճիւմէմիղլին տէ մէսուտ վէ պահարեար օլաճաղըմըզը սնլաթտըմ:

Մաթիա կիպի թէճըրիւպէքեար օլմայան, վէ ալէլ խուսուս Կարօֆօլլինին խանէսինտէ պուլունմայան Լիզ, զէնկինլէրի տիւնեատա բէք պահարեար զանն խոհը, վէ ատէթա սէրլէթի, էսկի զէման հէքեայէլէրինտէ եաղըլան սաատէթ թըլըսըմը ատտ էլլէր խաի. վէ մէկէր բէտէրի ֆագըր օլտուղու իչին հարսխանէյէ աթըլմըշ, վէ պու ելուզտէն ֆամիլեասը տաղըլըշ աէյիլ մի խաի, Կէրէք քէնտի, վէ կէրէք պէն, զէնկին օլտուղումուղտա, թապիլի մէսուտ օլաճաղըմըզա գանաաթ կէթիլրէրէք, պունտան պաշգա պիլը շէյ տիւշիւնմէյիպ, պիշարէ չօճուգ մահգա պու իւմիտ իլէ սէվինիյօր խաի:

Վագթըմըզը եալընըզ նէհըրին գըլըսընտա կէչիլմէյիպ, պաղէն, Մաթիա, Լիզ, վէ պէն, իւշիւմիւզ պիլըլիքտէ, վէ տահա տօղրուսը պէշիմիզ պէրապէր, զիլրա չօզ տէֆա միւսիւ Գարի իլէ մատամզէլ պէպէք տաիսի բէֆագաթըմըզտա օլտուղու հալտէ, կէղմէյէ կիալիյօր խաիք:

Պիլը գաշ սէնէ Վիթալիս իլէ պիլըլիքտէ, վէ մուտիսարէն Մաթիանըն բէֆագաթըլըլա պիլը չօզ մէմէքէթլէր կէզմիշ խաի խէմ տէ, ֆագաթ պուլունտուղումուղ մէվզը դատար լաթիֆ վէ թէաճիւպէ շայան պիլը եէր կէօրմէմիշ խախմ. վասի օրմանլար, լաթիֆ շայըլըզլար, գայալար, թէրէլէր, մաղարալար, բէօրիւրլէր սաչան չաղլայանլար, սարին կէօլլէր, վէ ալէլ խուսուս իրի ճիհէթի եիւքսէք գայալար իլէ մուհաթ, տէրէնին իչինտէ երլանդալի շէրիլտէ աղըպ կիթմէքտէ օլան սուլարըն մէնզարէսի, գուշարըն էօթիւշմէսի, վէ սուլարըն չաղըլմթըր, պէնի տէրէճէյի նիհայէտէ մահգուզ խալիյօր խաի:

Վագա ալիր դաչ սէնէ ագտէմ, նիյէվըը վատիսինիտէ բէք լաթիֆ պուլմուշ խտի խտէմ տէ, ֆադաթ պուրասը օ մահալտէն չօզ զիյատէ լաթիֆ խտի, Մամաֆիհ պէլքի տէ միւպալաղա խտիյօրում, իհթիմալ քի, Լիզ իլէ կէչիբախիմ վէ օյնատըղըմ եէրլէր օլտուղունտան, պանա պէօյլէ լաթիֆ կէօրիւնիւյօր խտի, լաքին հէր նէ տախի օլտա, պուրանըն լէթաֆէթի տախիմա խաթըրնըչանըմ օլտու :

Ազշամլարը էկէր հէվա բութուպէթի տէյիլ խտէ, գարընըն էօնիւնտէ, վէ շայէտ նէմնագ վէ սիսլի խտէ, աթէչին գարըրնտա օթուրաբ, վէ Լիզի էյլէնտիմէք իչին պէն քիթարամը, վէ Մաթիա տա եա քէմանը վէ եախօտ դուրնայըլա իծըայի ահէնկ խտէր խտիք, լաքին Լիզ քիթարատան զիյատէ խօշլանըյօր խտի քի, պու խտէ ֆէվգէլատէ մէմուսնիյէթիմի մուհիպ օլմագտա խտի, աթըրգ եաթմայա կիտէճէյիմիզ էսնատէ, Լիզին թէքլիֆի իլէ նաթօյլթան շարգըրնը տա օգուտուգտան սօնրա, եէքտիկէրիմիզաէն մուֆարէգաթ խտիյօր խտիք :

Մամաֆիհ Լիզտէն այրըլմագ լազըմ կէլտի . սօն տէրէճէ միւթէլէզիզ օլտուղում պու մահալի թէրք իլէ, եէնիտէն եօլա չըգմագ մէճպուրիյէթինտէ պուլունույօր խտիմ :

Լաքին պու աէֆատա քի մուֆարէգաթէ օ գատար թէէսիւֆ իթմէյօր խտիմ, շիւնքի զէնկին օլմագ, վէ մէսուտ եաշամագ խիւլալէրինէ ինանարագ, պէհէմէհալ պիր կիւն տէյիլտէ պիր կիւն զէնկին օլաճաղըմ զիւյիւմի շէօյլէ տուրաւն, սաէթա օ անտէ քէնտիմի զէնկին զանն խտէրէք, հէման մագսատըմանայիզ օլաճաղըմ կիպի, Լիզէ իշարէթ իլէ շուսօն սէօղլէրի անլաթարմ :

— Տէօրթ աթլը պիր ֆայթօն իլէ կէլիպ սէնի կէօթիւրէճէյիմ . . .

Պիշարէ չօճուգ, պու սէօղլումէ օ գատար ինանմըչ խտի քի, հէման պէյկիլլէրի գամշըլայօր իմիշ կիպի էլի իլէ պիր հարաքէթտէ պուլունտու :

Մամաֆիհ Բարիզտէն Տըրէօղլիյէ արապա իլէ կէլմէտէն

էվիէլ, Տըրօղիաէն Բարիզէ Եայա կիթմէ.ք իզթիզա իտիյօր ի-
տի . Էկէր Մաթիա ըէֆազաթըմնա օլմասա իտի , պէն , Բա-
րիզէ տօս տօղրու կիտէճէ.ք , վէ Եալընըզ հէր կինյիւ.ք նաֆա-
գամըզը թէտարիք իտէճէ.ք գատար բարա գաղանմադ ար-
զու սընտա իտիմ . չիւնքի բարա գաղանմազ իչին չայըչմաղա նէ^օ
լուզում վար իտի . արթըզ վալիտէ Պարպըրէնէ նէ^օ ինէ.ք , նէ^օ
տէ Լիզ իչին պէպէ.ք սաթըն ալաճազ իտիք . հէր կիւնյիւ.ք նա-
ֆազամըզը չըզարտըզ տան սօնրա բարայր նէ^օ Եարաճազ իտիմ ,
զէնկին օլան Ֆամիլեամա մը կէօթիւրէճէ.ք իտիմ . . . :

Լարին պու Էֆրեարըմը իսպաթ իթմէ.ք իչին տէալիյիմ
սէօղլէր Մաթիայէ թէէսիր իթմէ.յուպ , մէրզում , հէման քի-
թարամը ումուզումա ալմազը նատիհաթ իթմէ.քտէ , վէ .

— Էլիմիզաէն կէլտիյի գատար բարա գաղանմայա զայրէթ
իտէլիմ , դիրա ժէրօմ Պարպըրէնի չարըզ պուլաճազըմըզը պի-
լէմէ.յիզ , տէմէ.քտէ իտի , Պէնտէ .

— Մուֆիթար սօզազը օ գատար պէօյիւ.ք տէ.յիլ տիր ,
Էկէր Էօյլէնտէ պուլամազսազ , սաաթ իքիտէ հէր հալտէ
պուլապիլիլիզ , տէյօր իտիմ :

— Շայէնա Մուֆիթար սօզազընտա իզամէթ իթմէ.յօրսա :

— Ս վազըթ նէրէտէ իգամէթ իտիյօրստ օրայա կիտէ-
րիզ :

— Նա Շալանօնա կիթմիլ իտէ , օ հալտէ.քէնտիսինէ մէ.ք-
թուպ Եազմազ վէ ճէվապընա պէ.քլէմէ.ք իյճապ իտէր , վէ
ճէվազ ալընճայա գատարտա կէչինմէ.ք իսթէր . իմտի Էկէր
ճէպիմիզաէ բարամըզ օլմազսա , նսորը կէչինէպիլիլիլիզ , Բա-
րիլի թանըմայօրստն կիպի սէօղլէր սէօյլէ.յօրստն . թան-
թէ.յիլտէ.քի , թաշ մասէնինի ունտ թտօնմու :

— Խա՛յր :

— Պէնտէ աճըզտան Էէրէ տիւշմէմէ.ք իչին , Սէն-Մէ-
տար քիլիտար տիրարընա տայսնըզ տուբմաղա մէճալուր օլ-
տաւզումը սալա ունտ թմուշ տէ.յիլիմ . իլիւլտայի քէլամ Բա-
րիզաէ աճ գալմազ պէլիլիլիլիլի կիրիֆիթար օլմազ իսթէ-
մէմ :

— Լաքին Քամիլեամբն իդամէթ կեահընա վաորլ օլուր-սադ, թասլիլի միւրէմնէլ սուրէթտէ թասամ խտէճէլիլ :

— Յամիլեանը պուլուրադ նէ ալա, կա պուլամայաճագ օլուրսագ նէ կարարըղ, թաղիլի սճ դայրըրը քի, պէն խտէ աճըրդ տան մուզթարըսլ օլմայը իթէմէմ, պիլ շիմտի վալի-տէ Պարպըրէնէ կարարըղմըղ միսիլու, կիւյա Քամիլեանա հէ-տիլիէ կէօթիւրմէք իչին պիլը ինէք սաթըն ալաճագըղ կիպի է-լիմիղտէն կէլտիլի դատար չալըչմայըլըլ :

Մաթխանըն պու նասիհամթըր քէք կօլունտա վէ քէք ադ-լէ դարին խտի, լաքին իլթիբաթի խտէրլմ քի, վալիտէ Պար-պըրէնէ ինէք, վէ Լիղէտէ պէպէք սաթըն ոլմագ իչին նէ խահիլ իլէ չալըչարմ խտէ, շիմտի այնի խահիլ իլէ չալըչմա-յօր խտիմ, Մաթխա պու հալի կէօրէքէք :

— Աէնկին օլտուղուն զէման նէ դատար թէնպէլ օլա-ճագսըն, տէմէքտէ խտի :

Գօրպէլլի կէչտիքտէն սօնրա, ալթը այ էվիլէլ Բարիղ-տէն ճավանօնա կիթմէք իչին կէչտիլիմիղ կօլու պուլտու-ղումուղ կիպի, Աիլթիւֆէ վասըլ օլմաղտան էվիլէլ, տիւյիւն ճէմիլէթիմտէ մուզիղաճըլըղ իթտիլիմիղ շիֆիլիլ պուլուպ ի-չէրի կիբտիք, կէլին իլէ կիւվէլլի պիլի թանըրըլար, վէ կի-նէ չալըլ չալմաղըղըրըր քէճա իթտիլէր, օրատա հէմ ադ-չամ թասամը իթտիլք, վէ հէմտէ բահաթճա ույուտուղ :

Էրթէ սասղահը Բարիղէ միւթէվէճճիհէն կօլա չըղարը, Բարիղտէն մուֆարէգաթըմըղտան պէրի, թամ ալթը այ ըն տէօրթ կիւն կէչմիլ խտի :

Լաքին ալտէթիմիղ կիւնիւ, մուֆարէգաթ իթտիլիմիղ կիւնէ ապա պէնղէմէյօր խտի, սէմտէքի կիւնէչ, կէրտէքի շիչէրլէր, վէ կօլուն իրի ճիհէթիմտէ պուլունան չալըրլար կէօրիւնմէքտէ խտի. սօն պահարըն սիսլէրի էթրաֆը իհա-թա իթմէքլէ, պաչըմըղըն իւղէրիլնէ դուրումուչ աղտճ կար-րաղլարը տէօրիւլիսլ հիւզնէնկիլ պիլ մէնղարէ խըրաղ իթ-մէքտէ խտի :

Յագաթ պիլիմ իչին հէվանըն պու մաղմուսիլէթիլիննէ

էհէմմիլյէթի օլտպիլիբ խտի . պիզ գալպէն մէսրուբ օլտուզու-
մուզտան , խարիճի մէսրուբիլյէթէ իհթիյաճըմըլ Եօզ խտի .

Նուբասընը իյթիբաֆի իթմէլիլիմ՝ քի , պուբասա « պիզ »
քէլիմէսինի խթիմալ խտիլիմ խաթա տըր , զիբա մէսրուբի-
լյէթ Եալընըզ պէնիմ՝ գալպիմտէ խտի .

Մաթիա պու մէսրուբիլյէթէ սալա իլթիբազ իթմէյօր .
հաթասԲարիզէ Եագլաշարգճա հիւզն ու քէտէրի արթարազ ,
սաաթլարճա ազզընը աչըպ սա պիբ լազըբար իթմէքսիզին
Եիւրիլյօր խտի .

Մաթիա , պու մահզուսիլյէթինին սէպէպիլնի պանա ա-
լա պիլաթիլմէմիլ օլտուզունտան , քէնտի քէնտիմէ , պէնտէն
այըրլաճազ գօրպուսուլլա մահզուս օլտուլօր տէմէքտէ , վէ
պիբ գասլ տէֆա քէնտիսինէ , ֆաալիլեամըն՝ պիզի Եէքտիկէ-
րիմիլտէն այըրմազա միւզթէտիբ օլտամայաճազլարը սէօզիւ-
նիլ թէքբար իթմէյէ հաճէթ կէօրմէմէքտէ խտիմ .

Եալընըզ Բարիզ խաթիհքեամաթը Էօնիլնէ վասըլ օլմազ-
տան Եվիէլ , Էօյլէ թաամը իթմէք իլին թէվազուֆ իթտի-
լիմիլտէ , Մաթիա պիբ թաշըն իւզէրինտէ օթուբուպ Եքմէք
Եէտիլի սըբասա .

— Բարիզէ կիտէճէլիմ Էսնտտէ քիմին հագզընտա
տիւշիւնիլյօրում պիլիթիլիսին , տէտի .

— Քիթմին հագզընտա տիւշիւնիլյօրումն .

— Կարաֆօլլիլի տիւշիւնիլյօրում , Էկէր հարըսխանէտէն
չըզմըլ իտէ , զիբա պանա հարըսխանէյէ աթըլարըզընը սէօյ-
լէտիբլէրի զէմանն , միւտտէթը մահբուսիլյէթինի սօրմայա ու-
նալթմալ խտիմ՝ խմտի մահբէստէն չըզմըլ , վէ Լիւսին սօ-
գազընտարի խանէսինէ վասըլ օլմալ օլտպիլիբ , պիզ իտէ
Պարպըրէնի Մուֆիթար սօգապընտա արայաճաղըլ քի , թամ
Կարաֆօլլիլինին իզամէթ իթտիլի մահայլէ տէմէք տիբ . թէ-
սատիւֆ պու Եա , չայէա պէնի կէօրիլտէ հալիմ նիճ օլուբ ,
մէրգում՝ հէմ տայըմ՝ վէ հէմտէ սահիպիմ՝ օլմազլա պէնի
ճէպըէն թէքբար Եանընա ալապիլիբ , վէ Էլինտէն գուրթու-
լուշում գապիլ օլմազ . ա՛հ Բէմի սէն նասըլ Պարպըրէնին

էլինէ տիւշմէքտէն զօրգարսան, պէնտէ Կարաֆօլլինին էլինէ կէշմէքտէն օ դատար, վէ պէլքի տահա ղիյատէ գօրգմագ-տայլմ. ա՛հ ղէվալլը պաշրմ, թէքրար տարպէլէր իլէ մուգ-թարըպ օլաճագ, մամահիհ սրունը օ դատար վաղիֆէ իթմէմ, անճագ սէնտէն այլըրպ տա, պիր տահա եէքաիկէրիմիղի կէօրմէմէք ֆիքըրի, պէնի բէք ղիյատէ մահղուն վէ տիլ-խուն խոխօր, վաղտա Կարաֆօլլի սէնխտէ կանընա ալմագ իսթէյէճէք, ֆագաթ սէն կէլմէք իսթէմէյէճէքսին, վէ իսթէսէն պիլէ, պէն սէնին Կարաֆօլլինին չըրպ լարընա վուր-տուղու զըրպաճ տարպէլէրինէ հխատար օլմանը աուլա իսթէմէմ. ղիրա սէվիկուլու Բէմիճլիմ, սէն հէր նէ դատար մէշաղ պաթ չէքմիշ իսէնտէ, ֆագաթ տայագ եէմէմիշսին, գըր-պաճա լայլը տէյիլսին :

Իւմիւտիմ, ագլըմա հիւքմ իթմիշ օլտուղունտան, Կարաֆօլլի իսթըրմա կէլմէմիշ խոի, ֆագաթ Մաթխանըն սէտիլի սէօղլէր բէք տօղրու խոի. էճնիւմիւղաէքի թէհ հիքէնին նէ տէրէճէ միւահիշ օլտուղունու անլաճագ իչին, իյղահաթէ հաճէթ եօղ խոի. Մաթխայէ :

— Ս հալտէ Բարիղէ կիրմէք իսթէմէյօ՞րմուսուն :

— Բարիղէ կիրմէյէ մէճպուրում, լաքին Մուֆիթար սօգաղընա կիթմէյէճէք օլուրսամ, Կարաֆօլլիյէ թէհսաալաֆ իթմէք պէլասընտան դուրթուլմուշ օլուրում, զանն իթմէքտէյիմ :

— Բէք ալա, սէն Մուֆիթար սօգաղընա կէլմէ, պէն եալընըղ կիտէրիմ, վէ աղչամ սաաթ եէտիտէ մինատիպ պիր մահպտէ պիրի պիրիմիղի պուլուրուղ :

Մաթխա իլէ Նօթրտամ քիլիսէսի դուրպլնտէ, Մէրբիս-գօրօխանէ քէօրբիսիւ ոճունտա եէքաիկէրիմիղի պուլմա-յա գարար վէրաթքտէն սօնրա, Բարիղէ կիրմէք իչին թէք-րար եօլա չըղաղը :

Իթալիա մէյտանընա վխարը օլտուղումուղտա, կիւյա եէքաիկէրիմիղի պիր տահա կէօրէմէյէճէյիմիշիղ կիպի, իքիմիղ սէ միւթէէսիր օլտուղումուղ հալտէ պիրի պիրիմիղտէն

այբբայը, Մաթիա Գարի իլէ պէրասլէր, նէպատաթ պաղչէսինէ տօղրու կիթակչի կիպի, պէնտէ Մուֆթար սօգապընըն եօլունը էլէ ալարմ:

Այթը պտան պէրի իւք տէֆա խաի քի Մաթիա իլէ Գարիտէն այբբըյօր խաթմ: վագտա պու մուֆարէգաթ աղ միւստէթ իչին խաի խէ տէ, եինէ պանա բէք գիյատէ թէէսիր իթաի:

Լարին պու կիպի հըսարյաթը միւէլլէմէ իլէ մէյուս օլմանըն նէ եէրի վար խաի: մէկէր Պարպըրէնի պուլմայանագ մը, վէ անըն վասէթասըյըլա Փամիլեամա գալու շմայանագ մը խաթմ:

Պարպըրէնին պուլունանաղը միւհթէմէլ օլան խանէլէրին նօմէրօլարընը, վէ սահիպլէրինին խսիմլէրինի պիր քեայլտա եաղմըլ խաթմ: Լարին պունա հաճէթ գալմատը, չիւնքի զաթէն Բաթէ, Պարրասօ, վէ Շօրինէ խսիմլէրինի պէլլէմիշ խաթմ:

Մուֆթար սօգապընտան աչաղը էնախիմտէ իպթիտա Բաթէնին խանէսինէ օղրատըմ, էրէյիճէ պիր էչեա իլէ մէֆրուչ պիր խանէնին մաթսրախընա կիրուպ, թիթըրէք պիր սէտա իլէ Պարպըրէնի սօրտում, հէրիֆին պիրի ճէվապէն:

— Պարպըրէն քիմ օլայօր, տէտի:

— Շալանօնը պիր տիվարճը տըր:

— Նասըլ, նէ շէքիլտէ աաէմ աիր:

Օլանճա մէհարէթիմէ, աղաէմճէ Պարպըրէնի Բարիյտէն Շալանօնա կէլախիթմ էսնատէքի հէյէթիլինի, Էանի սէրտ չէհրէսինի, պաչընըն սաղ ումուլունա տօղրու էյիլիշ օլտուղունու, վէլ հասըլ հէր պիր հալինի թարիֆի իթաթմ, Լարին մէրգում:

— Պարատա էօյլէ աաէմ Էօգ, թանըմօյօրուղ, ճէվապընը վէրաի:

Պէյանը թէչէքքիւր խտրէք տըչարը չըղտըրգտան սօնրա, պիր աղ էօթէտէ պուլունան Պարրասօ նոմ շախսըն խանէսինէ կիթաթմ, պու աաէմ օթէլճիլէք սէնատաթընա պիրաէ

մանավորդ իլալէ իթմիշ խաի . սէօյլէտիլիմ սէօղլէրի պուրա-
տա թէքրար իթտիմ :

Էվիլէլա պաննա դուլադ ասան օլմատը . հէրիֆ հէշիլլիք
այդըլամագտա , գարըքը տա , պիր սու էքսիք վէրմիշ օլտու-
դու իլին պիր միւշթէրի իլէ միւնաղաս իթմէքտէ խաի . նի-
հայէթ սիւալիմի իւշ տէֆա թէքրար իթմէքլէ հէրիֆ :

— Ս , Պարպըրէն էվիլէթ . . . վազթըլըյա , եանի պուն-
տան տէօրթ սէնէ գատար ագտէմ պէօյլէ պիր ստէմ պու-
րայա կէլմիշ տիր զանն իտէրիմ , տէյու ճէվապ վէրտիյի կի-
պի , գարըքըտա :

— Օնտան պերի պէշ սէնէ տէ վար , շիմուի օ հայլադ
նէրէտէ տիր , պիղէ պիր հաֆիթայըդ պօրճու վար , տէտի :

Օրատան տաիսի պիր տէրէճէյէ գատար մէյուս օլտու-
դում հալտէ տըշալը չըդալմ , արթըդ հալընըդ Շօրինէ գալ-
մըշ խաի , էկէր օ տա պիլմէյօրսա , Պարպըրէնի նէրէտէ ա-
լտմայը խաի :

Իսթէ վէ Պարբապօ կիտի Շօրինէտէ օթէլճի օլմապըլլա
լէշրի կիրալիլիմուէ . պիր դաշ քիշի օթուրմուշ թատմ խա-
յօլլար խաի :

Միւշթէրիլէրինէ քերչէ իլէ չօրպա տարթմագտա օլտն
Շօրինէյէ խիթտօլէն , Պարպըրէնի սօրտուղսմաս :

— Պարպըրէն պուրատա տէյիլ , տէյու ճէվապ վէրմէսի
իլէ , թիթրէտէրէք :

— Նէրէտէ տիր , տէտիմ :

— Պիլմէյօրում :

— Աճադ նէրէտէ պուլապիլիլիմ :

— Նէրէյէ կիթտիլլինի պիղէ սէօյլէմէտի :

Պու սէօղիւ իշիթտիլիմաէ չէհրէմ ֆէնա հալտէ պօղուլ-
մուշ օլմայը քի , մէյուսիյէթիլիմին տէրէճէսիմի , սճաղլարըն
պիրի էօնիլնտէ թատմ իթմէքտէ օլտն պիր ատէմին նազա-
րը տըդգաթընը ճէլպ խտէրէք :

— Պարպըրէնի նիշին արայօրտուն , նէ հալաճադսըն ,
տէյու սիւալ իթտի :

Հէրիֆէ հաղըգաթը հալի սէօյլէմէյէ , եանի հիքեայէմի նագլ իթմէյէ միւգթէտիր օլամայրայ .

— Պէն օնըն քէօյիւնտէն , եանի ճալանօնտան կէլյօրում . . . զէվճէսի թարաֆընտան քէնտիսինէ պաղը սէօյլէր սէօյլէյէճէյիմ . մէղպուրէ , գօճասընը պուրատա պուլաճուղըմը սէօյլէմիլ իտի , տէտիլիմտէ , ճօրինէ , պէնիմ իլէ լագըրտը իտէն ատէմէ խըթապէն .

— Էկէր Պարպըրէնին նէրէտէ օլտուղունը պիլիրտէն , պու չօճուլա սէօյլէյէպիլիրտին քի , էլպէթտէ օնա ֆէնայրգ իթմէք նիլէթինտէ տէյիլ տիր , տէտիրտէն սօնրա .

— Էօյլէ տէյիլ մի չօճուգ , տէտի .

— Ահ խայր միւսիւ , պէն անա ֆէնայրգ իթմէք նիլէթի իլէ պուրայա կէլմիլ տէյիլիմ , տէտիլիմտէ , շախսը մէրգում .

— Պարպըրէն շիմտի Աւըթէրլիլ բասաժընտա ֆանթալ օթէլինտէ իղամէթ իթմէքտէ տիր . պունտան իւչ հաֆթա ագտէմ օրատա իտի , տէտի .

Պու խապէրտէն բէք մէմնուն օլարագ հէրիֆէ թէչէքքիւր իթտիրտէն սօնրա տըշարը չըղտըմ , ֆաղաթ Աւըթէրլիլ բասաժընա կիթմէզտէն էվիլէլ , Մաթիայա հէվատիս կէօթիլըմէք իչին Կարօֆօլլի հաղըընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէտիմ .

Լիւրտէն սօղաղընա եագըն պուլունտուղումտան , պիր գաչ ատըմ ալարագ , իլք տէֆա Վիթալիս իլէ պէրագէր կէլտիլիմ լանէյի պուլտում , լանէնին հալիլտինտէ կէօրտիւյիւմիւղ իհիթիյար բաչալըաճը , եինէ էվիլէլի կիպի , քիւֆտէն եէչիլլէնմիլ օլան տիվարարըն իւղէրինէ էսիլի պէղլէր ասմագլա մէչղուլ պուլունույօր իտի . հէման եանընա սօղուլարագ .

— Միւսիւ Կարօֆօլլի ալտէթ իթտի՞ մի , տէյու սօրտում .

Իհիթիյար եիւղիւմէ պաղըպ ճէվապ վէրմէքսիղին էօքսիւրմէյէ պաչատը , մէրգումտան Կարօֆօլլինին նէրէտէ օլ-

առաջունու պիլոտիլիմի պէյանն իթմէտէն , ճէվապ պաամայա-
ճաղըմա աղլըմ՝ քէսէրէք , կիւյա դուրնալ պլլը հալ քէսպ
խտիպ :

— Հալա օրատա՞ մը տըր , աճապ նէ՞ դատար ճանը սը-
ղըլըյօր , տէտիմ :

— Իհթիմալ տըր . . . Փաղաթ հէր նէ տէ օլա վաղըթ
կէչէր . . .

— Պաղաթ օնը իչին վաղըթ , պիղիմքի կիպի էօյլէ չա-
բըղ կէչմէզ զանն իտէրիմ . . .

Իհթիյար , պու լաթիֆէմէ կիւլմէք իսթէտիլինտէն , թէք-
բար տէհչէթլի սուրէթտէ էօքսիւրմէյէ պաչլատը : Էօքսիւ-
րիւյիւն քէսիլմէսինէ պիւր մըգտար պէքէտիքտէն սօնրա :

— Նէ՞ զէման չըգաճաղընը պիլլիյօրմուսունուզ , տէտիմ :

— Իւչ այտան :

Պու խապէրտէն բէք մէմիուն օլտում , զիրա կարաֆօլլի
իւչ այ հարսխանէտէ դալաճազ , վէ Մաթիա տա նէֆէս ա-
լապիլէճէք իտի . շիւպհէսիլ իւչ այա գատար , Փամիլեամ՝
Մաթիայը կարաֆօլլինին էլինտէն դուրթարմանըն չարէսինի
պուլաճաղլար իտի :

Վազասա Շօքինէնին օթէլինտէ պիւր արալըզ գալ-
պիմ գըրըմըն իտի իսէ տէ , շիմտի հէնիտէն հէնիյէ իւմիւտ-
լէր իլէ բէրվէրտէ օլարազ , արթըզ Պարպըրէնի արամայա
կիտէպիլլը իտիմ :

Քէմալի մէսրուրիլէթ իլէ Աւըթէրլիչ բասաթընա տօզ-
րու կիթմէյէ պաչլատըմ . շիւպհէսիլ պու մէսէրրէթիմտէն
նաչի իտի քի , Պարպըրէնէ աֆիվ իթմէք նիյէթիմտէ պուլու-
նույօր իտիմ :

Ստալէթէ իսթինատէն տիւ շիւնիւլտիւյիւ հալտէ , Պար-
պըրէն՝ իհթիմալ քի զանն իթտիլիմ գատար ֆէնա առէմ
տէյիլ իտի , էկէր պէնի Պըրըթէօյլ կէչիտինտէն դալաղըմըն
օլմադաս իտի , շիւպհէսիլ աճլըգտան վէ սօուդտան թէլէֆ
օլաճազ իտիմ : Վազասա պէնի վալիտէ Պարպըրէնտէն այրա-
բազ Վիթալիսէ սաթմըն իտի , վէ պու իչտէ տէ օ գատար

հաղարդ աստ օլունամալ խտի . զիրա պէն , քէնտիտի իշին ետպանճը պիր չօճուդ խախմ : Ալէլիսուտու Պարպըրէն զարուրէթ վէ սէֆալէթ սէպէպի իլէ պէնի սամթմայա դարար վէրմիլ խտի , սէֆալէթին բէնչէյի զատրինտէն մէրգումըն դալպի սէրթլէշմիլ , վէ մէրհամէթ հրսար մահվ օլմուշ խտի :

Պարպըրէն շխմաի պէնիմ իլէ մէշղուլ օլմագտա , վէ պէնի արտմագտա խտի . ֆամիլետմը անըն սայէսինտէ պուլածադ , վէ քէնտիտինէ միննէթտար դալածադ խտիմ : Պարպըրէնի , վախտէ Պարպըրէն կիպի սէվէմէյէճէք խտէմ տէ , հիշ օլմագտա վիճտան նօղթայի նազարընճա , արթըդ մէրգումըն ալէյհինտէ խուտումէթ հրսս իթմէյիպ , սատէճէ պիր տօթլուդ հրսարըլա պէյանը թէշէքքիւր իթմէք , վաղիֆէյի ինսանիյէթ օլածաղընա դանաաթ կէթիլմէքտէ խտիմ :

Նէպատաթ պաղչէսինտէն կէշէրէք աղ միւտաթ սօնրա Աւըսթէրիլչ բասաթընտա Գանթալ օթէլինին էօնիւնէ վասըլ օլտում . պու օթէլին եալընըլ խամ օթէլ խտի , պուրասը սօն տէրէճէ ֆագըր վէ խարապ պիր էվ օլուպ , սալարպաշ վէ եարը սաղըր պիր իհթիյար դատըն իսթիճար իթմիլ խտի :

Մէղպուրէ իհթիյար դատընա միւթատըմ օլան սիւալլէրի իթտիլիմաէ , էլինի դուլաղընըն արգասընա դօյարագ , եալաշ պիր սէտա իլէ .

— Գուլաղըմ աղածըդ աղըր տըր , բէճա խտէրիմ սէօղիւնիւ թէքրար էթ , տէմէսի իլէ , ատէթա պաղըրարագ .

— Շափանօնը Պարպըրէնի կէօրմէք իսթէրիմ , պուրատա իգամէթ իթմէքտէ իմիլ , տէյիլ մի , տէտիմ :

Մէղպուրէ սէօղիւմէ ճէվտա վէրմէքսիղին , էօյլէ շէտիա պիր հարաքէթլէ էլլէրինի եօղարը դալտըրտը ղի , տիլի իւղէրինտէ ույումագտա օլան քէտի , քէմալի տէհչէթլէ եէրէ սըչրայը վէրտի : Գօճա դարը խտէ պաշընը միւթէմատի սալլայարագ .

— Հէյհաթ . . . հէյհաթ , տէյէրէք եիւղիւմէ պագտը , վէ աճըգըլ պիր սէտա իլէ իլալէյի մէգալ խտէրէք .

— Աճապոս օ չօճուդ սի՞ղմիսինիդ . . .

— Նա՞սըլ չօճուդ :

— Օ՛նուն արատըղը չօճուդ :

— (Գալպիմ ալթիւօթ օլարագ .) Էվվէթ պէնիմ, էյ Պարպըրէն նէրէտէ :

— Էյվա՛հ, օ պիչարէ . . .

— Էյօլտի՞ւ միւ :

Էնտիչէմնէն նաչի եէրէ տիւշմէմէք իչին քիթարամա տայանարմ, վէ պօղուդ պիր սէտա իլէ սէօղիւմիւ թէքըար իտէրէք :

— Էյօլտի՞ւ միւ, տէյու պաղըրտըմ :

— Էվվէթ, պունտան սէքիդ կիւն էվվէլ Աէնթ-Անթուան խաթալաննէսինտէ էյօլտիւ :

Նէ տէյէճէյիմի պիլմէյէրէք շաչըմըչ գալմըչ իտիմ, Պարպըրէն էօլմիւչ իտի, Ֆամիլեամը նա՞սըլ պուլածագ իտիմ, նէրէտէ արայածագ իտիմ, Գօճա գարը պու հալիմտէն միւթէէսիր օլարագ, սէօղիւնէ տէվամ իլէ :

— Աէնկին օլան Ֆամիլեասընա իտտէ իյլէմէք իչին արատըղը չօճուդ սի՞ղմիսինիդ, էյլէ՞ մի, տէտի :

Պու սիւլտէն պիր տէրէճէյէ գատար իւմիւտ վար օլարագ :

— Սիդ պիլիյօ՞րմուսունըղ . . . տէտիմ :

— Էվվէթ, պիչարէնին պանա սէօյլէտիյի սէօղլէր խաթըրմա տըր, օ ֆագըր ատէմին, պիր չօճուդ պուլուպ պէօյիւթալիւնիւ, շիմտի Ֆամիլեասընըն չօճուդու արամագտա օլտուղունը, վէ քէնտինին տէ մահգա չօճուդու պուլմագ իչին Բարիլէ կէլտիյինի պանա սէօյլէմիւ իտի :

— (Պօղուդ պիր սէտա իլէ .) Էյ օ չօճուղըն Ֆամիլեասը, եանի պէնիմ Ֆամիլեամ նէրէտէ իմիւ :

— Սահիհէն օ պիչարէնին արատըղը չօճուդ սի՞ղմիսինիդ, ա՛, էվվէթ էվվէթ, միւթլագա սիդ օլմալըսընըղ :

Աէղպուրէ հէմ պու սէօղլէրի սէօյլէմէքտէ, վէ հէմ տէ պաչընը սալլայարագ եիւղիւմէ պաղմագտա իտի, պէն իսէ :

— Բէճա խտերի՞մ մատամ, Այլա՛հ աչգընա սու խուսուս-
տա պիլտիյինիդի սէօյլէյինիդ, տէյու հայգըրարմ՝

— Լարին պէն սուստան զկյատէ պիր շէյ պիլմէմ օղ-
լում, եաննի էֆէնտիճիլի՞մ տէմէք խթէրի՞մ:

— Պարպըրէն, սիղէ ֆամիլեամ հազգընտա հիշ պիր
շէյ սէօյլէ՞մէտի մի, ա՛հ մատամ, նէ գատար հէյէճանտա
օլտուղումը կէօրիյօրսունըդ ա՛ :

Մէղպուրէ ճէվապ վէրմէքսիդին, թէքրար էլլէրինի եօ-
գարը գալարըրապ :

— Իշթէ դարիպ պիր վադաա, տէտի :

Պու արալըդ, հալ ու գըյաֆէթինտէն խըամէթճի օլ-
տուղու անլայըրան տիկէր պիր գատըն իշէրի կիրմէսի իլէ,
իհթիյար գատըն մէղպարէյէ աթֆըր քէլամ խտէրէք :

— Իշթէ դարիպ պիր վադաա, սու կէնճ էֆէնտիլի կէօ-
րիյօրսուն ա՛, Պարպըրէնին արատըրը արը, քէնտիտի կէլտի,
լարին Պարպըրէն եօղ . . . նասըլ դարիպ շէյ տէյի՛լ մի, տէ-
մէտի իլէ :

— Պարպըրէն սիղէ ֆամիլեանտան հիշ պահս իթմէմիշ
մի խտի, տէյու թէքրարլատարմ՝

— Պէլքի եխզ տէֆա պահս իթմիշ տիր, զէնկին պիր
ֆամիլեա արը, տէյօր խտի :

— Բէք ալա, ֆագաթ սու ֆամիլեա նէ՞րէտէ իգամէթ
խտէր իմիշ, խուի նէ՞ իմիշ :

— Մ, իշթէ Պարպըրէն սուրալարընը պանա աշմամըշ
արը . անլայօրսունըդ ա՛, սուներ կիդլէյօր խտի քի, եալը-
նըդ քէնտի մի սթէֆիա օլտուն, վէ սէօյլէ եարմայա հազգը
տա վար խտի . սուստան գաթլինաղար բէք շէյթան հէրիֆ
խտի :

Շէյ վահ, իհթիյար գատընըն սէօղլունի բէք ալա ան-
լայօր խաիմ, Պարպըրէն վէֆաթ իթմէքլէ վէլատէթիմին էս-
րարընը քէնտի իլէ պէրատէր մէղպար կէօթիլումիշ խտի :

Տէմէք օլուր քի օ թաթիլը խիւլտալէրէ, վէ օ սատտէթ-
պախշ ըիյալէրէ, արթըգ միւէպպէտէն էլլէտա իթմէք լա-

ղըմ՝ խաի : Էղծիւմէ գօծա գայրըը երինէ խթիճճապէ տէ-
վամ իտէրէ.բ .

— Պէլքի Պարպըբէն սլաշղասընա սէօյլէմիշ արիւր , մէր-
դոււմըն հիշ պիւր տօսթոււնը լմանը՝ մնայօրմուսընըդ , բէճա իտէ-
րիմ՝ սէօյլէ.յինիզ :

— Պարպըբէն օ գաստար աճմադ տէ.յիլ խաի .յի՛ ոլու
խուսուստա քիմնէ.յէ պիւր շէ.յ աշայըտը , մէրդոււմ , սօն տէ-
րէճէ միւվէսվիս պիւր ատէմ՝ իտի :

— Պարպըբէնի պուււմադ իշին ֆիամիլեամուսն հիշ քիմնէ
կէլիպ քէնտիսի իլէ գօնն՝ շմատը մը :

— Ա՛սլա :

— Պարպըբէնին հիշ պիւր տօսթու կօ՞գմու խաի :

— Հիշ եօզուտու :

Պաշըմը էլլէբիմին իշինէ ալըպ տիւշիւնմէ.յէ պաշլատըմ ,
պէ.յհուտէ զիհնիմի եօրու.յօր խաիմ՝ , իւմիւտտիղլիք ֆիքրիմի օ
տէրէճէ իշղալ իթմիշ իտի քի , հիշ պիւր իշէ գալար վէրէմէ-
յիւպ շաշըմըշ գալմըշ իտիմ :

Գօծա գարը ուլոււն միւտտէթ տիւշիւնտիւ.քտէն սօնրա ,
քէլամա աղաղ իտէրէ.բ .

— Պիւր տէֆա լմէահիւտիւ սլիւր մէ.քթուպ ալմըշ խաի ,
տէտի :

— Նէ՞րէտէն :

— Պիւմէմ՝ , բօսթաճը մէ.քթուպը պիւղլաթ քէնտի էլլինէ
թէսլիմ իթտիլի իշին իւղէրինտէ.քի բուլը կէօրէմէտիմ :

— Աճապ պու մէ.քթուպ պուլունապիլի՛ր մի .

— Էօլտիւ.յիւնտէն սօնրա , պըրադմըշ օլտուլու բըրթը-
տընը արաշալըրադ , լարին հիշ պիւր շէ.յ պուլունամատը , պու-
թէհարըրի մէրադըմըլը լթէսկին լիթմէ.ք իշին տէ.յիլ խաի ,
անճապ գարըսընա պիւր մալիւմաթ վէրմէ.ք խաթէ.յօր խաիք .
հաթտա խասթախանէտէ պիլէ բուպալտըր իշինտէն ասլա
պիւր քեաղըտ բարչասը չըդմամըշ տըր . Էկէր ճտլաննօյը օլ-
տուղունը սէօյլէմիշ օլտա , գարըսընատա պիւր մալիւմաթ վէ-
րիլէմէ.յէճէ.ք խաի :

— Տէմէք օլուր քի վալիտէ Պարպլըրէնէ մայլիւմիթ վէրիմիշ տիր, էօյլէ՞ մի :

— Նիւպհէտիզ :

Պիր միւտաէթ հիշ պիր սէօլ սէօյլէմէյէ միւքթտիր օլամատըմ, նէ՞ սէօյլէյէճէք վէ նէ՞ սորաճաղ խիմ՝ զաթէն գօճա գարը պիլտիլինի սէօյլէմիշ պիթիրմիշ խաի . շիւպհէ եօգ քի Պարպլըրէն պուՆլարա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ խաի :

Պէյանը թէշէքքիւր իթտիրաէն սօնրա , գարույա աօլրու եիւրիւմէքաէ իքէն , գօճա գարը :

— Նէրէյէ կիտիյօրուՆըզ , աէյու սօրուու :

— Արգատաշըմը պուլմաղա կիտիյօրում :

— Նա՛ , արգատաշընը՞ղ մը վար :

— Էվվէթ :

— Բարի՞ զտէ մի իգամէթ խտէր :

— Հէնուզ պու սապահ Բարիզէ վասըլ օլտուգ :

— Էկէր եաթաճաղ եէրինիզ եօգ իսէ , պուրատա իգամէթ իտէպիլիրսինիզ , վէ հագգընըզա խայըրը օլուր զանն իտէրիմ՝ Պուրասը նամուսը պիր խանն օլտուգաան պաշղա , էկէր Փամիլեանըզ սիղի տրայօր իսէ , Պարպլըրէնաէն պիր խապէր ալամատըզարընտան , պուրայա միւրաճաաթ խաէճէքլէրի իհթիմալտէն պաիա աէյիլ տիր . սիլ պուրատա պուլունտուգճա մէրգումանը գապուլ իտէպիլիզ , պէօյլէճէ մագասաընըզա էրէպիլիրսինիզ : Պէն պուՆը մահզա սիղին մէնֆաաթընըզ իշին սէօյլէյօրում . նէ հալ իսէ , արգատաշընըզ գա՞չ եաշընտա վար :

— Պէնտէն պիր ազ քիւշիւք տիր :

— Օ հալտէ աիւշիւնիւնիւզ քի իքի կէնճ չօճուգ , Բարիզ գալտըրըմլարը իւզէրինաէ , նէ պէլալարա օղրայապիլիր , պուրտա ֆէնա տտէմլէր բէք չօգ պուլունուր , վէ էօյլէ օթէլլէր վար քի , պիր թագըմ՝ նամուսըզ հէրիֆլէր իլէ տօլուտըր . լաքին համա օլտուն մահալլէմիլլին սարին հալի սայէսինաէ պուրասը էմին պիր հալտէ տիր :

Գօճա գարընըն պու սէօլլէրինէ չօգլուգ գանի օլմամըշ

խտիմ, չիւնքի Գանժալ օթէլի կիպի բիս պիր մահալ տահա թասապվուր օլունամաղ, վէ պու դատար կէղկինճիլք իթտի- յիմ հալտէ պուբայա պէնդէր մուրտար պիր եէր տսլա կէօր- միւշ տէյիլ իտիմ: Մամաֆիհ խօշնուտուզլըզ կէօսթէրմէ- նին սըրասը տէյիլ իտի, զէնկին Ֆամիլեամը հէնուզ պուլ- մամըչ իտիմ քի, անլէր իլէ պէրապէր պուլվարտաքի կիւզէլ օթէլլէրտէ իգամէթ իտէյիտիմ: Իմտի թէսարուֆա ըայէթ իթմէք իչին գօճա գարընըն թէքլիֆինի գապուլ իթմէք մէճ- պուրլյէթինտէ պուլունույօր իտիմ: Ա՛հ Մամթիանըն Տըրէօղի- տէն Բարիզէ կէլտիլիմիզ էսնատէ, բարա դաղանմագ իսթէ- մէսինէ նէ դատար հադգը վար իմիշ: Էկէր պու անտէ ճէպի- միզտէ օն եէտի ֆըրանգըմլըզ օլմասա իտի նէ եաբաճագ ի- տիք, չիւպհէսիզ սօգագ օրթասընտա գալաճագ իտիք: Պու հալլէրի տիւչիւնէրէք գօճա գարըյա,

— Պէնիմ իլէ տօսթում իչին պիր օտայը գաչա՞ վէրէ- պիլիլիսինիլ, տէյու սօրտում:

— Կիւնտէ օն սու, պահալլըմը տըր:

— Խայը, պու ագչամ կէլիլիլ:

— Լաքին կէճ գալմայըն, զիրա Բարիլին կիճէլէրի էյի տէյիլ տիր:

Օթէլլէ ավտէթ իթմէտէն Մամթիայը կիտիպ պուլմագ լա- գըմ իտի, լաքին թային իթտիլիմիզ վագթա պիր իքի սաաթ տահա վար իտի: նէ եաբաճաղըմը պիլմէյէրէք, մահզուն մահզուն նէպատաթ պահճէսինտէ կիրուպ, եալընըճա պիր գանարէնին իւզէրլինէ օթուրարագ աիւչիւնմէյէ պաչլա- տըմ:

Հէյհա՛թ, իւմիւտէրիմ պիրտէն պիրէ պօշա չըզմըչ ի- տի: ա՛հ աճէպա պէնիմ՞ հէր թութաուղում տալ պէօյլէ է- լիմաճմի գալաճագ իտի, աճէպա պիրի պիրինի միլթէպըպ հէր աիւրլիւ ֆէլաքէթիլ կէօրմէք կէչլրմէք իչին մի տիւնեա- յէ կէլմիշ իտիմ: . . .

Թամամ իչլմէ եարայաճագ սըրատա, Պարպըրէնին վէ- ֆաթ իտիչի պէտպահալըղըմտան տէյիլ մի իտի: Պարպըրէն

մէնֆաստիբէրէսթլլյի սէպէպի իլէ , բէտէր ու վալիտէսին իս-
մինի կիզլէյէրէք , թէքբարէն պէտապահալղղըմը մուճիպ օլ-
մամըչ իտի :

Կէօզլէրի եաչ իլէ տօլմուչ օլտուղու հալտէ , պու էլլէմ-
նագ միւլահաղաթէ տամըչ իքէն , կէօլկէսի իլէ պէնի սէթր
իթմիչ օլան կիւղէլ պիր աղահըն ալթընտա , պիր միւսիւ իլէ
պիր մատամ կէօրտիւմ քի , արդալարընտան պիր չօճուդ , ա-
արապասընը սիւրիւքլէյէրէք կէլիօր իտի , Մատամ իլէ միւ-
սիւ գարչըմտարի գանարատէ օթուրուպ չօճուղու եանլարընա
չըղըրտըլար . չօճուդ տէրհալ արապասընը թէրք իլէ մէրգում
անըն նէղաինէ գօշտու . բէտէրի գուճագլայրպ էօրտիւքաէն
սօնրա , վալիտէսինէ թէսլիմ իթտի քի , մէրգումէ տախի պիր
գաչ տէֆա խահիչ իլէ բուս իթտի : Չօճուղըն , կիւլէրէք ու-
ֆագ էլլէրի իլէ բէտէր ու վալիտէսինին եիւղիւնիւ օխչաար-
ղընը կէօրտիւյիւմտէ , քէնտիմի զապթ իտէմէյուպ աղամա-
յա պաչլատըմ . պէն պէօլլէ բուսէլէր իլէ ապա սէվիլիպտէ-
յիլ իտիմ , վէ պունտան սօնրատա սէվիլլէյիլ իւմիւա իտէ-
պիլիօր մի իտիմ :

Նակէհան խաթրըմա պիր շէյ կէլտի , քիթարամը էլիմէ
ալըպ մահղա չօճուղու էյլէնտիրմէք իչին պիր վալս չալմայա
պաչլատըմ . չօճուդ , ուֆահըք էլլէրինի պիրի պիրինէ վու-
րույօր իտի , միւսիւ իտէ եանըմա թէգարուպ իտէրէք պէյաղ
պիր սիքքէ վէրմէք իսթէտի , լաքին պէն քէմալի նէղաքէթլէ
բէտտ իտէրէք , միւսսիր պիր սէաա իլէ :

— Աֆիլ իտէրսինիլ միւսիւ , գապուլ իտէմէմ , անճագ
միւսաատէ պույուրունուդ քի պու կիւղէլ չօճուղունուգը էյ-
լէնտիրմէքլէ քէնտիմի պահտըեար ատա իտէյիմ , տէտիմ :

Մուճալիլէյհ աղգաթըլա եիւղիւմէ պագտը . Պու արալըգ
պահճէնին պէքճիլէրինտէն պիրիտի եանըմա կէլէրէք միւսիւ-
նին իթիրաղլարընա բաղմէն , պահճէտէ չալիը չալտըղըմ իչին
հարս օլմամը էկէր իսթէմէպտէմ , հէման օ անտէ տէֆ օլուպ
կիթմէմ լաղըմ կէլտիլինի անլաթար :

Քիթարամըն գայըչընը ումուղումա թագալադ , վէ

կեանքս պէ կեանքս, պաննա միւշփիղանէ նիկեանհար փրբլաթմանագտա օլան միւսիւ իլէ մատամա պագարագ միւֆարէդաթ իթաիմ:

Մաթիայը պուլմագ իչին հէնուզ վագթըմ օլմագըլա, նէհրին քէնարընտա րբլաթըմ իւղէրինտէ աօլաշմագա պաշլատըմ:

Աղչամ օլտա վէ պիւթիւն կաղար կանտը, նօթրատմ քիլիսէսինէ աօղրու եիւրիւտիւմ, քիլիսէսին տիւարը պիր ուճուհտա վագ օլունան գանարէսին իւղէրինէ օթուրտում, պուրասը պաննա բէք րահաթ կէօրիւնտիւ, զիրա ֆէնա հալտէ եօրուլմուշ իտիմ, թէքրար էլէմնաք միւլահաղաթըմ տալարմ, միւստէթի էօմիւմտէ, պու տէրէճէ մէյուսիլէթ հըսա իթմէմիլ խաիմ, քէնաիմի նէֆաի Լարիղտէ աէյիլ, իլլա ուլու աաղարտա, վէ կապանի չէօլլէրտէ զայլ օլմուշ զանն իտիօր իտիմ:

Էօնիւմտէն կէչիլ տէօնէնլէք, արա սըքա աէճնիւպ պաննա պագըլըլար իտի, ֆաղաթ պու աաէմլէրին պիլ ֆիթուրլուղընըն, Եախօտ թէվէճճիւհլէրինին, պէնիմ իչին նէ՞ էհէմիլլէթի վար իտի:

Աաթլար չալարդճա պաշլըմը դարտըրըպ, աահա նէ գատար պէքլէմէք իլլթիղա իթտիլինի հիսապաաղդտան սօնրա, եինէ աիւշիւնէյէ պաշլայօր իտիմ, անճաղ Մաթիայը կէօրաիլիւմ գէման թէսէլի օլաճագ իտիմ, Եվլէթ պէնի կալընըլ Մաթիա թէսէլի իտէպիլիլ իտի, կալընըլ օ սատրդ չօճաղ պէնիմ կարէլէրիմէ մէրհէմ օլապիլիլ խաի:

Հէնուզ դաթթ եէալիլ չալմատան ուղագտան պիլք քէօրէք հավլամասը իչիթաիմ, Տէր հալ դարանըլգտա պիր պէյաղ մաիլիւղըն իւսթիւմէ աօղրու կէլտիլինի, վէ հէման Ելլէրիմի կալատըղընը կէօրաիւմ, աէվիլիլ Գարի խաի, դաճաղայարագ կէօղէրինի բուղ իթաիմ:

Չօղ կէլմէտէն Մաթիա աա կէօրիւնիւպ, ուղագտան պաննա:

— Նէ՞ խապէք տէյու սօրտու:

— Պարպըրէն էօլմուշ, տէյու ճէվապ վէրաիմ:

Տէրհալ դօշարագ եանըմս կէլտի քի , օ կիւնքի վու-
գուաթը թէմամը յըլա հէքեայէ իթտիմ :

Մաթիա , պէնի թէսէլլի իթմէք իչին էօյլէ շէյլէր սէօյ-
լէտի քի , բէք մահգուզ օլտոււմ , լարլին ֆամիլեամը պուլմա-
տըղըմս մէմնուն օլույօր կիպի հըսս իթտիմ . մս մահիհ հալ-
լա ըիյա ֆամիլեամը պուլմագլըղըմս արղու իթտիլինի տալի
կիթիրաֆէ պօրծլույոււմ :

Մաթիա , թաթլը սէօյլէր իլէ պէնի թէսէլլի , վէ պու-
խուսուստա մէյուս օլմամամը նասիհաթ իտէրէք :

— Էկէր ֆամիլեան Պարպըրէնի պուլմուշլար իսէ , շիւպ-
հէսիղ ծնտան խապէր ալամատըղլարընտա վաղիֆէսիղ տուր-
մայաճագլար . մէրգոււմը արամագ իչին թապլիլի Գանթալ օ-
թէլինէ միւրաճաաթ իտէճէքլէր , օ հալտէ պիր ան էվլէլ
Գանթալ օթէլինէ կիթմէմիղ կյճապ իտէր , բէք բէք պիր
գաշ կիւն տահա պէքլէյէճէյիղ :

Վագաա գօճա գարը պէօյլէ սէօյլէմիշ իտի . ֆագաթ
Մաթիանըն լիսանընտան չըգտըղը իչին , պէնճէ ղիյատէսի
իլէ էհէմիլէթ քէսպ իթտի . հագըղաթէն , մէսէլէ պիր գաշ
կիւն պէքլէմէնին իւղէրինտէ օլմագլըլա , պու տէրէճէ մէ-
յուս օլմագ չօճուգլուգ աէյիլ մի իտի :

Պիրաղ գալպիմ բահաթ օլտուղունտան , կարօֆօլլի հագ-
գընտա արմըլ օլտուղոււմ մալլոււմաթը Մաթիայէ պէյան իթ-
տիլիմտէ , սէվինճինտէն սըչրայըպ օյնայարագ :

— Իւշ այ , էյ իւշ այ տահա վտը , աէյու հայգըմագ-
տա իտի . Պատէհու պիրտէն պիրէ եանըմս կէլէրէք :

— Նէ գտտար ղարիպ , սէնին իլէ պէնիմ ֆամիլեամըղ
պէյնինտէ նէ՞ մէրթէպէ ֆարգ վար , սէն ֆամիլեանը ղայպ
իթմիշ օլտուղունա մէյուս օլույօրտան , պէն իսէ ֆամիլեամը
ղայպ իթտիլիմէ սէվինիյօրոււմ , տէմէսի իլէ :

— Տայը աէտիլին , ալէլ խուսուս կարաֆօլլի կիպի պիր
տայը՝ ֆամիլեատէն ատա օլունամաղ . մաղպահ , էկէր հէմ-
շիրէն Գրիսթինայը ղայպ իթմիշ օլայըտըն , պէօյլէ սէվինէճէք
մի իտին , աէտիմ :

— Ահ, պուհը սէօյլէմէ ըհնա իտէրիմ,

— Տէմէք քի հէք քէս պիր օլմայօր իմիչ,

Բըխթըմ իւղէրինտէն Աւըսթէրլիչ սօղաղընա աօղրու կիթմէյէ պաշլատըդ . մահիթապ, Սէն նէհրինին սիյահ սուլարընա ագսէնտաղ օլարապ խօշ պիր մէնզարէ իպրապ խալօր իտի :

Իհթիմալ քի Գանթալ օթէլի նամուսը պիր եէք իտէ աէ, Ֆագաթ կիւղէլ տէյիլ իտի . իսլի պիր մում իլէ օտամըղա չըդպ տա եաթաղըմըղ իւղէրինէ օթուրաուղումուղ զէման, պէօյլէ պիր եաթագտա եաթմայը, իմիւտլէրիմէ բէք մուխալիֆ կէօրտիյիւմ իչին մէյուս օլույօր իտիմ . վալիտէ Պարպըրէնին պանա հիքեայէ իթտիյի իրէք չարշաֆլարլա պուչարշաֆլարըն պէյնինտէ նէ դատար Ֆարդ վար իտի . Ադչամ թաամըմըղը թէչքիլ իտէն իթալեան բէյնիլի իլէ էքմէք, Մաթիայէ՝ Ֆամիլեամըն նէզտինտէ թէրթիպ իտէճէյիմ զիյաֆէթին թաամլարըլա հիչ դըյաս գապուլ իթմէյօր իտի :

Ֆագաթ պիւթիւն իմիւտլէրիմիղ մահվ օլմամըչ իտի, եալընըպ պիր աղ պէքլէմէք իդթիգա իտիյօր իտի :

Իչթէ պու միւլահաղաթ իլէ, բահաթնա ալուեապիլատիմ :

12

Իրթէ սապահ, այմըչ օլուղում մալիմաթը, վալիտէ Պարպըրէնէ տույուրմաղ իչին պիր մէքթուպ եաղմաղա պաշլատըմ քի, պէնիմ իչին էրէյի միչիլուլ պիր իչ իտի :

Ձէվճինին վէֆաթընը նասըլ պիլտիրէճէք իտիմ . մէղպուրէ դօճասը մէքօմը սէվմէրաէ իտի, պուհնա սէնէլէր պէրապէր եաղմարըլար իտի, էկէր վէֆաթը հաղգընտա պէյանը թէէսիւֆ իթմէսէմ, վալիտէ Պարպըրէնին կիւճիւնէ կիւտէճէք իտի :

Նիհայէթ էլի քէօթիւ , վէ քէնտի հազդընտա հըսս իթտիլիմ մուհապէթի , պին քէլրէ թէքէրբիւր իտէրէք մէք-
թուպը ետաղըմ պիթիլտիմ : Պաշլըճա իւմիււալէրիմին սօշա
չըգմնաընտան պահա իթմէքտէ իտիմ : Էկէր ֆամիլեամ , Պար-
պըրէն հազդընտա մալիւմաթ ալմադ իչին քէնտիսինէ մէք-
թուպ ետաղարարսա , սէրիան պանա պիլտիրմէսինի րէճա իթ-
տիլիմ կիպի , Բարիզտէ Գանթալ օթէլինտէ իգամէթ իթտի-
լիմի տաթի պիլտիրտիմ :

Պու վազիֆէլի իյֆա իթտիլքտէն սօնրա , տիկէր պիր
վազիֆէմի տահա իյֆա իթմէլէ մէճպուր իտիմ : Լիզին բէ-
տէրինի կիտիպ կէօրմէք լաղըմ իտի . Տըրէօղտա պուլուն-
տուղում էմնատէ , Լիզէ , կիտիպ բէտէրինի կէօրէճէլիմի ,
վէ էկէր ֆամիլեամ իւմիււա իթտիլիմ կիպի գէնկին իսէ ,
պապա Ագէօնըն սօրճուճը թէէտիլէ իթտիլմէքլէ , հարըս-
խանէտէն չըգարտածաղըմ վատ իթմիլ իտիմ , էօլլէքի հա-
բըսխանէլէ վարտըղըմտա պաշգա պիր իչիմ օլմայըպ , իլլա
պապա Ագէօնը հարըսխանէտէն ալտըադ պէրապէր կէօթիւր-
մէք օլաճադ իտի . գիհնէն թէրթիպ իթմիլ օլտուղում պու
մէսրուլիլէթ բըրօկըամընտա սու ֆիլքիլ , պաշլըճա նօթմա-
լարտան պիրի իտի , եանի էվիլէլա պապա Ագէօնը , սօն-
րա վալիտ Պարպըրէնի , Լիզի , Լթիլէնէթի , Ալէքսիլի վէ
Պէնժամէնի պահաընար իտէճէք իտիմ : Մաթիսյա կէլինճէ ,
գաթէն պանա ետըտըղարընը օնա տա ետաճադարընտան ,
պէնիմ կիպի օտա մէսուտ օլաճադ իտի . լաքին նէ մահճու-
պիլլէթ , էլլէրիմ սօշ օլարադ հարըսխանէլէ կիթմէլէ , վէ
միննէթաարը պուլունտուղում պու աաէմէ , էհէճմիլլէթի
պիր խըսմէթ իտէմէլէճէլիմէ րէք թէէսիւֆ իտիլօր իտիմ .
գաթէն իլք աէֆարտա քէնտիսինի կէօրմէլէ կիթտիլիմտէ ,
հիլ պիր խըսմէթաէ պուլունտամաըլ իտիմ :

Հէլէքի քէնտիսինէ թէսէլլիպալիլ հէվատիլէր իլէ , Լի-
զին կէօնտէրալիլ բուսէլէրի կէօթիւլմէլէ մուվաֆիպադ օլա-
ճաղըմ իչին , պիր տէրէճէլէ գատար միւսլէրիհ օլտում :

Մաթիա , հարըսխանէնին նաօըլ եէր օլտուղունու կէօր-

մէք արդու իթտիյինտէն պանա բէֆադաթ իթտի . ալէլիուսսուս իբի սէնէտէն զիյատէ պիր միւտտէթ զարֆրնտա , պէնիէօղ պէ էօղ էվլասը կիպի գայըրմըջ օլան պու ալիճէնապ աաէմի կէօրմէյէ բէք զիյատէ արդու խտիօր խտի :

Քիլիչի հարըսխանէսինէ կիրմէնին եօլունու էօյրէնմիջ օլտուղուման , իւք տէֆաքի կիպի հարըսխանէնին պէօյլիք գարըսը էօնիւնտէ ուղուն ուղատըյա պէքլէմէտիք :

Պիզի թէնէֆֆիւս տայիրէսինէ կէօթիւրտիւլէր . չօգ կէչմէտէն պասպ Ադէօն կէլիպ , գարըտան էլինի պանա ուղաթարդտան սօնրա անլըմտան բուս իթմէքլէ :

— Ահ , շէֆդաթլը չօճուգ , ալիճէնապ վէ իյիտ Բէմիճիլմ , տէյու հայդըրտը :

Տէրհալ Լիդտէն վէ Այէքսիտէն քէնտիսինէ խապէրլէր վէրտիմ . պատէհու էթիյէնէթի կէօրէմէտիյիմին սէպէպլինի անլաթմադ իւզրէ իբէն , սէօղիւմիւ քէսէրէք :

— Էյ , ֆամիլեան նէ՞ օլտու , տէմէսի իլէ , հայրէթլէ :

— Տէմէք սիղ տէ պիլիյօրսունըզ , տէտիմ :

Պասպ Ադէօն , օն պէշ կիւն ադտէմ Պարպըրէնին հարըսխանէյէ կէլիպ քէնտիսինի կէօրտիւյիւնի նագլ իթտի , վէ Պարպըրէնին վէֆաթ իթտիյի խապէրի սէնտէն ալընճա :

— Իշթէ սէնին իչին աղիմ պիր պէտպահալըգ , տէտի ,

Պաստէհու Պարպըրէնին՝ պէնիմ նէ օլտուղումու վէ նէրէտէ պուլունտուղումու անլամազ իչին էվլէլա քէնտիսինէ մլւրաճաաթ իթտիյինի , վէ Բարիղէ վասըլ օլունճա Կարօֆօլիինին խանէսինէ կիտուպ , մէրդումըն հապս օլտուղու մահալէ կիթտիյինի , վէ Կարօֆօլիտէն , Վիթալիսին վէֆաթընտան սօնրա Ադէօն նամ պիր պահճէպանըն նէղտիտէ պուլունտուղումը , վէ մէրդում պահճէպանըն էլէէվմ Քըլիչի հարսխանէսինտէ մէվղուֆ օլտուղունը խապէր ալմաղլա հարըսխանէյէ կէլտիյինի նագլ իթտի :

Պարպըրէն , պասպ Ադէօնտան , էվլտալարընը կէօրմէք իչին հէր հալտէ Տըրէօղա , Վարսա , Էսնանտա վէ Աէն Գանթիինէ կիտէճէյլմէ տայըր մալիւմաթ ալտրդտան սօնրա , Տը-

րէօղա պանա մէքթուպ եաղմըչ իսէ տէ , մէքթուպ , պէնիմ մահայի մեղքիւրտէն մուֆարէգաթ իթտիյիմտէն սօնրա վասըլ օլտուղունտան , թապիյի էլիմէ կէչմէմիչ իտի :

Պապա Ագէօնտան պու մուֆասապ մայիւմաթը ալտըղտան սօնրա :

— Պարպրէն , ֆամիլեամ հաղգընտա սիղէ նէ սէօյլէտի տէյու սիւալ իթտիմ :

— Հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտի , ետլընըլ ֆամիլեան , սէնի դունտաղ իչինտէ օլարաղ Պրբէթէօյլտա , Պարպրէն նամընտա Շավանօնը պիր տիվարճը պուլարաղ ալըպ , սաքին օլտուղու քէօյիւնէ կէօթիւրտիւյինի , էնվալիտ բօլիս դօմիսէրլիյինտէն խապէր ալմըչլար՝ վէ պիր աղ սօնրա Պարպրէնի պուլարաղ , սէնի պուլմաղ իչին քէնտիլէրինէ եարարմ իթմէսինի թալէպ իթմիլլէր . իչթէ Պարպրէնին տէտիյի սէօյլէր պունտան իպարէթ տիր :

— Փամիլեամըն շէօհրէթինի , վէ իղամէթ իթտիլլէրի մահայի սէօյլէմէտի մի :

— Պու նօգթալարը քէնտիսինէ սօրտուղումտա , սօնրա սէօյլէյէճէյինի պէյան իթտի , պէնտէ ըսար իթմէտիմ , դիրա պու վասէթա իլէ իտէճէյի իսթիֆատէյէ , քիմսէնին իչթիրաք իթմէսինի իսթէմէտիյինի անլասըմ : Պու մէնֆաաթբէրէսթ ատէմ , պէնիմ տէ իւճրէթ թալէպ իթմէք նիլլէթինտէ պուլունտուղումը զանն իտիյօր իտի . նէ հալ իսէ մէրգումը պաչըմտան սավտըմ , վէ օ դէմանտէն պէրի պիր տահա կէօրմէտիմ , շիմտի էօլմիւշ օլտուղունը սէնտէն տույտում , տէմէք օլուր քի , սէն պիր ֆամիլեան օլտուղունը պիլմէքտէսին , անճաղ օ խալըն իհթիյարըն մէնֆաաթբէրէսթլիլի սէպէպի իլէ քիմ , վէ նէրէտէ պուլունտուղարընը պիլմէյօրսուն :

Սօն իւմիւտիմիղի պապա Ագէօնա պէյան իթտիյիմտէ , պունը աղլէ գարին կէօրէրէք :

— Մատէմ քի ֆամիլեան Շավանօնա գատար կիտիպ Պարպրէնի պուլմաղ զահմէթինի իթթիլար իթմիլլէր , հիչ

չիւպհէ եօզ քի սէնի տէ պուլմայա սայ խտէճէքլէր , խմտի Գանթալ օթէլինտէ իգամէթ իթմէն բէք մինասիպ օլուր , տէտի :

Պասպա Ագէօնըն պու սէօլլէրինտէն բէք մէմուռն օլտուրմ . պատէհու Լիղ իլէ Ալէքսիտէն պահօ խտէրէք , մատէնտէ կէչիրտիլիմ ֆէլաքէթի հիքեայէ իթտիլիմտէ .

— Ահ , նէ՞ տէհչէթլի սէնասթ , պիշարէ Ալէքսիմ շիմտի պու մուհլիք սէնասթը իշլէմէյէ մէճպուր տըր , ահ պահճէտէ դարանֆիլ տիքտիլի էսնալէրտէ նէ դատար պահտըեար իտի , տէմէսի իլէ .

— Ինչալլահ եէնիտէն մէսուտ օլաճաղըղ , տէտիմ :

— Ինչալլահ , Ալլահ իշիթսին աղղընտան սէվկիլի Բէմիճիլիմ :

Հէման քէնտիսինէ , ֆամիլեամըն պօրճուռու թէէտիլէ իտէճէյինի , վէ եինէ չօճուղլարընը էթրաֆընա թօրլայարազ մէսուտ պիր հալտէ եաշայապիլէճէյինի սէօլլէյէճէք իտիմ , լաքին սօնրատան իտէճէք օլտուղուրմ էյլիք իչին , շիմտիտէն իֆիթիտար իթմէյի մինասիպ կէօրմէյէրէք , անճաղ թէսէլլի վիլմէքլէ իքթիֆա իթտիմ :

Պասպա Ագէօնըն էլլէրինի էօրիւպ տըշարը չըգտըղտան սօնրա , Մաթիա .

— Պու մէսուտ վաղըթ կէլինճէյէ տէկին , պօշ տուրմայըպ հէման բարա գաղանմայա զայրէթ իթմէլլիլղ , տէտի :

— Էկէր Շավանօնտան Տըրէօղա , վէ Տըրէօղտան տա Բարիղէ կէլինճէյէ գատար , բարա գաղանմաղ իչին վաղըթ կէչիրմէսէ իտիք , տահա չարըղ կէլիլ , վէ մութլազա Պարպըրէնի սաղ պուլուր իտիք . . .

— Էվլէթ հագղըն վար , տօղրուսը պուռն սէն պէնիմ եիւղիւմէ վուրմամաղ իչին , պէն քէնտի քէնտիմի թայիլ իթմէքտէյիմ :

— Խայր սէվկիլի Մաթիաճըղըմ , պէն պուռն սէնին եիւղիւնէ պիր սիթէմ վուրմազ նիյէթի իլէ սէօլլէմէտիմ . . . էկէր սէն օլմասա իտին , պէն , նէ վալիտէ Պարպըրէնէ ինէք ,

վէ նէ աէ Լիզէ պէպէք ալապիլիր խաիմ . . . հաթտա էկէր սէն պէնի թէշվիդ իթմէմիշ օլայըաըն , շիմտի պիր բարասըզ վէ պի իլաճ Բարիզ գալտըրըմլարը իւզէրինտէ գալաճագ խաիր :

— Տէմէք քի բարա գաղանճագ խաթէտիլիմէ հազգըմ վար իմիշ , էօյլէ իսէ շիմտիտէ հազգըմ վար կիպի եիննէ չալլալըմ , պօշ պօշընա տօլաշաճագ եէրտէ , հէմ էյլէնիլը հէմ տէ բարա գաղանճըրը . սէն ֆամիլեանը պուլըարսան օ ղէման արասպա իլէ խաթէտիլիմիզ մահալի կէզէրիզ , պէն Բարիզին հէր եէրինի առէթա քէնտի էլիմ կիպի պիլիլիմ , խմտի իշէ պաշայալըմ :

Փիլ հազըգա Մաթիա . Բարիզին՝ չալիլը չալըպտա հասըլաթ չըգարըլապիլէճէք եէրլէրի . եանի գազինօլարը վէ ժարտէնլէրի բէք ալա պիլմէքտէ խտի . զիրա կիճէ եաթմագտան բարամըղը սայըպ , օն տէօրթ ֆրանգ հասըլաթ չըգարմըջ օլտուղումուղու մէմուռնէն կէօրտիւմ :

Կիճէ եաթագըմտա , Վիթալլըն պիր սէօզիւնի խաթըրլատըմ , միւթէվէֆա իհթիյար , թալի , պահտըեար օլանլարըն նէգտիննէ կիտէր աէմէքտէ խտի , վէ իշթէ լուղումինտէն զիյատէ բարա գաղանտըղըմըզ , անգարիպ ֆամիլեամը պուլաճաղըմա խայրը պիր նիշանէ տէյիլ մի խտի :

Պու հըսսը թապիլէ օ գատար ինանմըջ խաիմ քի , էրթէ կիւնիւ Գանթալ օթէլինտէն տըշարը չըգմագ խաթէմէյօր իտիմ , լարին Մաթիա պէնի ճէպրէն սօգաղա չըգարտը , վէ օն պէք ֆրանգ տա օ կիւնիւ գաղանտըգ :

Մաթիա , պու մուվաֆիֆաղըյէթտէն տէրէճէյի նիհալէտէ մահղուղ օլուպ կիլլէրէք :

— Էկէր ազ վաղըթտան ֆամիլեանըն սայէսինտէ ղէնկին օլամաղսագ , պիզ քէնտի քէնտիմիլէ ղէնկին օլաճաղըր քի , հազըգաթէն բէք կիւզէլ շէյ օլուր , տէմէքտէ խտի :

Պէօյլէճէ հիշ պիր վաղտա զուհուր իթմէքսիզին իւշ կիւն կէշտի , հէր ազչամ օթէլին սահիպէսի դօճա գարբտան « Հիշ քիմնէ Պարպըրէնի արամատը , սիզէ վէ Պարպըրէն իւշին մէքթուպտա կէլմէտի » ճէվապընտան պաշգա պիլը սէօլ

իշխմէտիք, Փառաթ նիհայէթ աէօրտիւննիւ կիւն մէզպուրէ պանոս պիր մէքթուպ վէքաի :

Պու մէքթուպը վալիտէ Պարպըրէն կէօնտէրմիշ, լարին քէնաիսի օգուճագ եաղմագ պլմէտիլինտէն, պիր պաշգասընա եաղտըրմըշ իտի :

Վալիտէ Պարպըրէն, ղէվճինին վէֆաթընը էվիէլճէ խապէր ալտըրընը, վէ աղ վաղըթ էվիէլ գօճասընտան ախղ իթմիշ օրտուղու, Փամիլեամ հաղգընտա մալիւմաթը հալի մէքթուպը, պէլբի իշիմէ եարար միւլահաղասըլլա թարաֆըրնա կէօնտէրմէյի մինասիպ կէօրմիւշ իտի : Մաթիա խահիշ իւէ :

— Չարըղ չարըղ, Պարպըրէնին մէքթուպընը օգույալըմ, աէտի :

Էլլէրիմ թիթըրէյէրէք վէ գալլիմ չարարագ մէքթուպը աչտըմ, վէ աթիլիւղղիլըր սէօղլէրի օգուտում :

«Մէվկիլի ղէվճէմ :

«Իւմիւտսիղ սուրէթտէ խասթա օլարագ խտթախանէտէ եաթմագտա, վէ էօլճէյիսի հըսա իթմէքտէյիմ, նասըլ խասթա օլտուղումը նաղլ իտէճէք հայտէ տէյիլիմ, ղաթէն Փայխտէսիտէ եօղ. տահա մուհիմմ օյան իշէրէ պողալըմ : Էկէր էճէլին բէնչէսինտէն դուրթուլմամաղսամ, Լօնտրատա մուղիմ կրէթմ-Էնտ-Կէլի, կըրին, Աքաէր Լինգսնօ նամ ղաթլարա մէքթուպ եաղմալըրն :

«Պու ստէմէր ալօղաթ, եախօտ ղանուն մէմուրարը օլուպ, Բէմիլի պուլմագ վաղիֆէսինի տէրիհատ իթմիլիէրտիլ : Քէնտիլէրինէ, Բէմի հաղգընտա եալընըղ տէն մալիւմաթ վէրէպիլիլ օլտուղունը պիլտիլ, վէ պունա մուղապիլ պագ քի քիւլիւյէթլի պիր մէպլաղ ղօրպըրպ տա իճթկարլըրնտա բահաթ իտէսին :

«Բէմինին նէրէտէ օլտուղունը, էլիէվմ Բարիլտէ Քիլիշի հարըստանէսինտէ պուլունան պահճէպան Աղէօն նամ առէմաէն խապէր ալուպ, անա կէօրէ հարաքէթ իտէպիլիլսին, Մէքթուպլաղը բարաղընա եաղտըր, ղլրա պու իշին էլինտէ պաշգալարընը սօղմագ քեարը աքիլ տէյիլ տիր, էզճիւմէ

պէնիմ էօլտիւյիմիւ խասպէր արմատան հիշ պիր իշէ միւսպա-
շիրէթ իթմէ .

«Սօն տէֆա օլմագ իւզրէ սէնի բուս իտէրիմ .

Ձէվճիկն , Ժ . Պարպրէն

Մէքթուպըն սօն սաթըլըարընը հէնուզ օգույուպ պի-
թիրմէմիշ իքէն , Մաթիա սըչրայրոպ այաղա դայգարաղ .

— Հայտէ Լօնտրայա կիտէլիմ , տէյու հայգըրտը .

Պու մէքթուպ , զիհնիմի օ տէրէճէ թէշվիշ իթմիշ խի
քի , Մաթիանըն տէտիյի սէօղլէրի անլայամայարաղ եիւզիւ-
նէ պագմագտա իքէն , մէքուժ սէօղլունէ տէվլամ իտէրէք .

— Պարպրէն , մէքթուպընտա սէնի պուլմագ վաղիֆէ-
սինի տէրիւհատէ իտէնլէրին , Ինկիլիղ դանունը մէմուրլէրի
օլտուզունու եաղըյօր , օ հալտէ ֆամիլեանըն Ինկիլիղ օլ-
տուզու անլայըլմագտա տըր , տէյիլ մի , տէտի .

— Փագաթ պէն . . .

— Ինկիլիղ օլտուզունտան խօշնուտ օլմայօրմուսըն .

— Պէն , Լիղ իլէ պիրատէրլէրինէ վաթանտաշ , եանի
Ֆրանսըղ օլմագ արզուսընտա իտիմ .

— Պէնտէ , Իթալեան օլայըտըն մէմունն օլտճագ իտիմ .

— Էկէր Ինկիլիղ իտէմ , Արթիւր վէ մատամ Մէլիկան ի-
լէ վէթանտաշ օլուրում .

— Ինկիլիղ օլտուզունա շիւպհէ իտիլէմէղ , զիրա էկէր
ֆամիլեան Ֆրանսըղ օլմուշ օլայըտը , սէնի Ֆրանսատա պուլ-
մագ մէմուրիյէթինի , Ինկիլիղ մէմուրըրընա իհալէ իթմէղ-
լէր իտի . իմտի մատէմ քի Ինկիլիղ օլտուզուն թէհագդուղ
իտիյօր , հէր հալտէ Ինկիլիթէրոյա կիթմէն կյճապ իտէր .
ֆամիլեանը պուլմագ իշին պունտան ալա թարիղ օլմաղ .

— Պու դանունշինասլարա պիր մէքթուպ եաղսագ նա՞-
"ըլ օլուր .

— Մէքթուպ եաղմանըն նէ՞ լուզումը վար , պու կիպի
իշէրտէ պիղղաթ շիֆահէն կէօրիւշմէք տահա խայրըր տըր .
Խարիղէ կէլտիյիմիղտէ օն եէտի Ֆրանզըմըղ վար իտի , պիլը
կիւն օն տէօրթ Ֆրանզ , պիլը կիւն օն պիլը Ֆրանզ , պիլը կիւն-

տէ սօղուղ ֆրանդ դաղանտըդ քի, ճէման էլլի պիր ֆրանդ իտէր. պու բարանըն սէրիղ ֆրանդընը սարֆ իթտիք, գալտը դըրդ իւշ ֆրանդ, Լօնտրայա կիթմէք իչին պու բարա քեաֆի օլտուգտան մատէ չօդ տըր պիլէ. Պուլօյնտան վարօրա պինէրէք սօղրու Լօնտրայա կիտէրիղ, նավլուն ուճուղ տըր:

— Աէն Լօնտրայա կիթմի՞ շմիսին:

— Կիթմէմիշ օլտուգումու պիլիրսին, լաքին Կասօնըն ճանպարհանէսինտէ պուրնտուգում էսնտտէ, գումբանեւտա իրի Ինկիլիղ բալէաչօ վար իտի. սունլարըլա էքսէրի Ինկիլթէրլա հադդընտա կէօրիւչէրէք, հայըճա Ինկիլիղճէ քէիմէլէր էօյրէնմիշ իտիմ. հաթտա վալիտէ Կասօ իլէ Ինկիլիղ լիսանընտան լաթիֆէ իտէր իտիմ քի, մէզպուրէ հիչանլայամայուպ տարըլմաղ իտի. նէ հալ իտէ, պէն սէնի Լօնտրայա կէօթիւրիւրիւմ:

— Պէնտէ Վիթտիստէն աղ չօդ Ինկիլիղճէ էօյրէնտիմ:

— Էվիլէթ, լաքին իւշ սէնէտէն պէրի ունութմուշ օլմալըսըն, ֆադաթ պէն աալա ունութմամըշըմ, նատըլ իֆիատէյի մէբամ իթտիյիմի կէօրէճէքսին, Պունտան դաթի նադար սէնինլէ պէրապէր Լօնտրայա կիթմէք իսթէտիյիմ, եպընըղ սանա խրտմէթ վէ մուպէնէթ իթմէք իչին օլմայըպ, տահա սօղրուսը, պաչգա պիր սէպէպիմ վար:

— Նասըլ սէպէպ:

— Էկէր ֆամիլեան սէնի պուլմադ իչին Բարիղէ կէլտէ, իհիթիմալ քի պէնի տէ պէրապէր կէօթիւրմէք իսթէմէղլէր. լաքին սէնինլէ պէրապէր Ինկիլթէրլայա կէլմիշ օլտամ, օ վադըթ դօլայ հօլա դօյամաղլար:

Մաթիանըն պու ֆարդիյաթընը, ֆամիլեամա դարչը հադարաթ ատտ իտէրէք կիւճէնաթիմ իտէ տէ, ֆադաթ իհիթիմալի տէ օլապիլիր իտի. իմտի եպընըղ պու իհիթիմալաթ, Մաթիանըն պէնիմլէ Լօնտրայա կիթմէք արղուսընը աէրհալ դապուլ իթմէյէ քեաֆի օլմայըլա:

— Կիտէլիմ, հէմ չարըդ օլալըմ, սէաթիմ:

Իբի տաղըդ ա դարֆրնտա չանթալարըմըդը հաղըրայա-
րադ օթէլին հալիխինէ Էնտիք :

Օթէլին սահիպէսի իհթիյար գասըն , եօլճուլուդ իչին
պու հաղըրըդըմըդը կէօրմէքլէ , պաղըրարադ :

— Ա՛ , պու նէ՞ , քիւչիւք միսիւ , ֆամիլեանըզըն կէլ-
մէսինէ պէքլէմէյէճէքմիանիդ , լարին պու եարաըզընըդ չօ-
ճուգլուդ տուր , Ալէլիսուսուս ֆամիլեանըզ կէլտիլինտէ , սի-
ղի նա՛սըլ կիւղէլ պաղաըզըմը կէօրիւպ , պանա պէյանը
թէչէքքիւր իտէճէքլէք իտի , աէտի :

Գօճա գարընըն պու սէօղլէրինէ Էհէմիլէթ վէրմէյէ-
րէք պօրճումուլու թէէտիլի իթտիքսէն սօնրա , գարունըն
էճիւնտէ պէնի պէքլէմէքտէ օլան Գարի իլէ Մաթիպէ
սօղրու կիտէք իքէն , գօճա գարը :

— Յագաթ աարէսինիդի օլսուն պիլտիրինիդ , աէտի :

Իհթիյար գատընըն հաղըդը վար իտի . իհթիյաթէ բայէ-
թէն գօճա գարընըն սէֆիթէրի իչինտէ աարէսիմիդի եաղտըմ՝
քի , մէղպուրէ քէմալի հայրէթլէ :

— Լօնտրա՞ մը . . . տման եա Բագպիլմ՝ իբի չօճուգ .
տէնիդլէրտէն նա՛սըլ կէչէճէք , աէյու հայրըրաը :

Բարիդտէն մուֆարէգաթ իթմէլտէն Էվիլէլ , պասպ Ա-
ղէօնը դիյարէթ վէ էրլէտա իթմէք իչին թէքրար հարըս-
խանէյէ կիթտիմ :

Պու մուֆարէգաթ , Էվիլէլքիլէք կիտի ճանխըրաշ օլմա-
տը , Պտպա Աղէօն , ֆամիլեամը պուլմայա կիտէճէյիմի տույ-
տուղունտա պէյանը մէմնունիլէթ իթտիլի կիտի , պէն աէ
աղ վաղըթտան պէքայի թէչէքքիւր ֆամիլեամ իլէ քէնտի-
սինի կէօրմէյէ կէլէճէյիմի թէքրար վտա իթտիմ : Ալիճէ-
նապ իհթիյար մէմնունէն :

— Ալլահ սէլամէթ վէրսին , ուղուրլար օլսուն եալլում ,
Էկէր չարըգ ալտէթ իթմէյէ մուվաֆիֆադ օլամուղան , պա-
նա մէքթուպ եաղը վէք աէմիսի իլէ , պէն աէ :

— Ինչպլահ մէքթուպա հաճէթ գալմաղ , աէյէյէք ,
նէղտինտէն մուֆարէգաթ իթտիմ :

Օ կիւն ազջամա գատար եիր ըս յիւս , կիճէ յի Մուստէլ-տէ վագր պիր չիֆթ լիքատ կէչիրտիք , զիրա Պուլոյնտան Ինկիլթէրայա կիթմէք իչին թասարբուֆա բայէթ իթմէմիզ իյ-ճապ իթմէքտէ խտի , Վագտա Մաթիա «Նալլուն ուճուղ տըր» տէմիչ խտէ տէ , Փագաթ գաչ Փրանդ օլտուղունը պիլ-մէյօր խտիք :

Իննայի բաճտէ Մաթիա պանա Ինկիլիզճէ քէլիմէլէր էօյրէտիյօր խտի , զիրա պիր մէսէլէ վար խտի քի , բէք զի-յաստէ Էնտիչէմի մուճիպ օլույօր խտի , Փամիլեամ Ֆրանսըզ-ճա ետիօտ թալեանճա պիլիլէք մի խտի . շայէտ Ինկիլիզճէ-տէն պաչգա պիր լիսան պիլմէտիքլէրի հալտէ , պիրիպիրիմի-զի նաճըլ անլայաճաղ խտիք , Պու հալ պիլզէ նէ գատար սըզընթը վէրէճէք խտի . պիրաստէրլէրիմէ հէմիլիքլէրիմէ նէ՞ սէօյլէյէճէք խտիմ , լիսանը մատէրգատըմը պիլմէտիլիմ իչին , անլէրին կէօյլունէ ետալանճը կէօրիւնմէյէճէք մի խտիմ . իչ-թէ էվիլէրտէն պէրի պու միւլահազաթմ զիհնիմի իչլալ իթ-մէքտէ խտի . պանա հայլըճա կիւճ կէօրիւնէն Ինկիլիզճէ յի էօյրէնմէք իչին , չիւպհէսիլ չօք վագրթմ լաղըմ խտի :

Բարիլտէն Պուլօյնա սէքիլ կիւնտէն կէլէպիլտիք , զի-րա էսնայի բաճտէ թէսաաիւֆ իթտիլիմիլ Սպըվիլ վէ Մօնթ-րէօյլ-Միւա-Մէն կիպի շէհրլէրտէ օյուն օյնամալա վէ սէր-մայէմիլի արթըրմայա մէճպուր օլմուչ խտիք :

Պուլօյնա վատըլ օլտուղումուզտա քէսէմիլտէ օթուղ իւչ Փրանդըմիլ , եանի վարօր նալլունըմըզտան պիր ալ զիյա-տէճէ բարամիլ պուլունույօր խտի :

Մաթիա աալա աէնիլ եիւզիւ կէօրմէմիչ օլմալըլա , իւք կէզինթիմիլ հէման խտիլէ պաչը օլտու : Մէրգում , պիր գաչ տագըգա կէօյլէրինի տէնիլզէ վէ սիպի ուֆուգա տօղ-րու աթֆ իթտիքտէն սօնրա «Բէք չիլքին , բէք ֆէնա վէ նէֆ-րէթամիլ» տիլէրէք , պէյանը էֆքեար էյլէտի :

Պունըն իւզէրինէ պէյնիմիլտէ պիր միւճատէլէ պաչա-տը , զիրա էքսէրի տէնիլ հագըրնաա պահս օլտուղու էս-նատէ , աէնիլի բէք զիյատէ մէտհ իլէ , կէօրիւլմէյէ շայէս-

թէ պիր շէյ օլաուղունը սէօյէմիշ խտիմ, Շիմսի տէ այնի խտասասա պուլունտուղուման, Մամթիա :

— Սէթ շէհրինտէ կէօրմիւշ օլաուղուն կիպի, էկէր տէ-նիզին եիւզի մայի վէ բարլագ օլուրսա, պէլքի կիւղէլ տիր տէմէյէ հագգըն օլապիլիք . լաքին պու տէնիզ կիպի եէշիլ ռարը բէնկտէ սիսի, պուլութլու վէ կրի տարկալար պուլու-նուրսա բէք շիքքին վէ բէք նէֆրէթամիզ օլուպ, ինսան եօլ-ճուլուգ իթմէյէ հիշ աշղու հըսա իթմէղ :

Պիր մաստէ հագգընտա պահս իթտիլիմիզտէ չօգ տէֆա Մամթիա իլէ հէմէֆրեար պուլունուր խտիք, եաննի կեահ պէն, վէ կեահ տա օ, եէքտիկէրիմիզին հըսսկյաթըլըլա իշթիրաք իտէրէք, մէսէլէյի հալլ խտուպ պիթիլիք իտիք, լաքին պու տէֆա խտասամտա խարար իտէրէք, դարսա պուլութլար իլէ մուհաթ, վէ տալկալը տէնիզի, կէօլ կիպի սաքին տէնիզտէն տահս էվլա ատտ իթտիլիմտէն, Մամթիա :

— Սէն Ինկիլիզ օլաուղուն իչին պու նէֆրէթամիզ տէ-նիզի սէվլյօրսուն, զիրս սէնին վաթանըն ատէթա տէնիզալիք, տէտի :

Լօնարայա կիտէճէք օլան վարօր, էրթէ կինիւ սապահըն սաաթ տէօրտիւնտէ եօլա չըգաճագ խտի, պիլ սաաթ իւշ պուլուդտա վարօրս կիրուպ, սանարդ երզընլարը արգասըն-տա օլապիլտիլի դասար սըլլնտըդ, Պուրասը, շըմալ բիւզ-կեարը սուղունտան պիզի պիր տէրէճէյէ դաստար մուհաֆա-ղա խտիյօր խտի :

Ֆէնէրլէրին ըշըլըլա կէմինին եիւքէնտիլինի կէօրիյօր խտիք, անպարէ ինէն սանտըղլարըն կըճըրթըսը, թայիֆէլէ-րին դապա սէպէրի իլէ պաղըլշմալարը, վէ օճագտան չըգան սէյապ պուխարըն չամաթասը, ազիմ պիր կիւրիլթի հասըլ խտիյօր խտի . նիհայէթ պիր չան չալընմասըլըլա կէմիլի դա-րայա բապթ խտէն իբլէր տէնիզէ տիւշտիւ, տէմիր ալընտը, վէ եօլա չըգարգ :

Չօգ տէֆա Մամթիայէ, վարօրըլա տէնիզ իւղէրէնտէ կէզմէք կիպի զէվզլի պիր շէյ տահս օլամազ . ինսան, տէ-

նից իւզէրինտէ գայլւոյ կիտիօր կիպի մահզուղ օլուր տէմիշ խաիմ :

Պէն պունլարը սէօյլէմէքլէ , Սիյն թէքնէսի իլէ ճէնուպ դանալը իւզէրինտէքի սէյահաթըմը խաթըրլայօր խաիմ . տէնիղին՝ դանալա պէնդէմէտիյինի պիլմէյօր խաիմ , Իսկէլէտէն աչըլըր աչըլմաղ վաքօր պաթըպ չըգմայա պաչլատը . պէօյլէճէ տէօրթ պէշ տէֆա էնիպ չըգտըգտան սօնրա , աղիմ պիր կիւրիւլթիւ իլէ պաճասընտան պուխար սաչմագտա , վէ մէյլանընա կէօրէ կեահ պիր թարաֆա վէ կեահ տիկէր թարաֆա էյիլմէքտէ , վէ տէհչէթիմիղի մուճիպ օլմագտա խաի : Մաթիա պու արալըգ իսթիհա եօլլու :

— Տօղրուսը բէք զէվգլի կիտիշ , տէտի :

Պու սէօղէ ճէվապ վէրէմէտիմ , չիւնքիւ տէնիպ իլէ եօլճուլուգ հադգընտա հէնուղ մալիւմաթըմ եօգ խաի :

Հայը միւտտէթտէն պէրի սիւքիւթ իթմիշ օլան Մաթիա , պիրտէն պիրէ այաղա գալգտըղընտան :

— Նէ՞ օլույօրսուն , նէ՞ վար տէտիմ :

— Կէմի չօգ սարսըլըյօր , գալպիմ ալթ իւսթ օլույօր :

— Տէնիղ թութմուշ տըր :

— Եվվէթ , էօյլէ հըսա խաիյօրում :

Պիր գաշ տագըգա սօնրա կիտուպ կէմինին քէնարընա տայանտը :

Ա՛հ պիւարէ Մաթիա խասթալանմըշ խաի . քէնախինի գօլլարըմըն իչինէ ալտըմ , պաչընը կէօյսիւմէ տայատըմ , լաքին հիշ ֆայիտէ իթմէտի , տայիմա ֆերեատա խաիյօր խաի . արա սըրա կիտիպ կէմինին քէնարընա տայանըր , վէ պիր գաշ տագըգա սօնրա երինէ ալտէթ խաիպ եանըմա սօգուլուր խաի :

Հէր կիտիպ կէլաիյինտէ եումլուգլարընը կէօսթէրէքէք , եարը հիտտէթ իլէ , վէ եարըտա կիւլէրէք :

— Ա՛հ , պու Ինկիլիղլէր ասլա գալպ թաշըմայօրլար , աէմէքտէ խաի :

Սապահ օլտուղունտա , սիսլի վէ բէնկիսիղ պիւր զլյա իլէ , պիր թագըմ երիքսէք վէ պէյաղ գայալարըլա մուհաթ

օլան դըրըլար խէյալ մէյալ սէչիլմէյէ պաշլատը . էօթէտէ պէրիտէ պիլա հարարէթ աուրմագտա օլան եէլքէնսիզ կէմիլէր կէօրիւնիւյօր խաի :

Նավաշ հավաշ սալընթը աղալարագ , վարօր սաքին պիր հալ իլէ սուլըն իւզէրինտէ դայըպ կիթմէյէ պաշլատը . արթըզ բույի տէրեատէ պուլունմայօր խաիք : Ուղագտան հէր իքի ճիհէթի աղաճլաշյա միւղէյեէն , Ֆագաթ սիս իչինտէ խէյալ մէյալ դըրըլար կէօրիւնմէքտէ խաի , թայմըլ նէհրինէ կիթիլ խաիք , Հէման Մաթիպէ :

— Իչթէ Ինկիլթէրայա վասըլ օլտուգ , տէտիմ :

Մաթիա , վէրտիյիմ պու միւթտէյի մահգուղիյէթլէ թէլադգը իթմէյուպ , կիւվէրթէ իւզէրինտէ եաթարագ :

— Պըրագ ույուեաճաղըմ , տէտի :

Տէնիզ պէնի թու թմամըլ օլմաղըլա , ույու աղուսը հըսա իթմէյօր խաիմ : Մաթիայը ույուտա պըրագըպ սանտըլալըն իւզէրինէ չըգտըմ , Գարիտէ պաճագլարըմըն արասընտա խաի :

Պէօյէճէ նէհրին հէր թարաֆընը սէյը ու թէմաշա իթմէյէ պաշլատըմ , սաղ թարաֆընտա տէօրթ եանը պէյաղ քիօրիւքիւ տալկալար իլէ մուհաթ , պէօյիւճէք պիր գումսալ կէօրիւնտիյի կիպի , սօլ թարաֆտան տախի թէքրար տէնիլէ կիրէճէյիլ կիպի զանն օլունսյօր խաի :

Լաքին պու մէնպարէ սըրֆ պիր խէյալի կէօրիւնիլ օլմաղըլա , չօգ կէչմէտէն դըրըլար լայըրըլա կէօրիւնմէյէ պաշլատը :

Նէհրին իչինտէ պիր չօգ տէմիրլէնիլ կէմիլէր տուրմագտա , վէ պունլարըն արալարընտա աղ չօգ պէօյիւք վարօրլար իլէ , ուֆագ կէմիլ չէքէն վարօրլար , արգալարընտա աօղլու գօրտէյա կիպի սիյահ տիւմանլար սաշարագ , կիտիպ կէլմէքտէ խաիլէր :

Նէ գատար կէմի , նէ գատար եէլքէն . պէն , պու տէրէճէ գալապալըգը պիր նէհր պուլունաճաղընը ապա թասափսըր խտէմէմիլ խաիմ : վագաս Ֆրանսատարի կարօն նէհ-

րի թէպէտ արիւմի մուծիւց օլմուշ խտի . լաքին Թայմըզ՝ պէնի հայրեթտէ պըրադաը :

Պու կէմիլէրին պագըսը եօլա չըգմադ իւղըն եէլքէն աչմագտա , վէ սաղըլարըն թայիֆէլէրի տախի , ուզագտան էօրիւմէք պըր դալընլըլընտա կէօրիւնէն իբլէրին իւզէրինտէ , էօթէյէ պէրկյէ դօշուշմագտա խալլէր :

Պիզիմ՝ վարօր իսէ , նէհրին սարը սուլարը արասընտա քէօրիւքիւ պիւ իզ պըրագտադ եօգարը տօղրու չըգայօր խտի , Սու իւզէրինտէ օտու՛ն բարչալարը , շիշմիշ հայվան լաշէլէրի , օթլար վէ սայիբէ չադանըպ տուրմագտա , վէ աբալըդ արալըդ իրի դանատը պիւ դուշ , պու եըզընթընըն իւզէրինէ էնտիքտէն սօնրա , կտկասըլըլա ալընը թութմուշ օլաուզու հալտէ , քէպիլին պիւր սէտա սալը վէրէրէք , թէքբարը հէվայէ բէրվազ իթմէքտէ խալ :

Մաթխանըն ուլյանըդ օլուպ տա , պէնիմ կիպի պու շալանը թէմաշա օլան մէնղարէյի դարիպէյի կէօրիւպ մահզուզ օլմասընը արզու խտիյօր խտիմ :

Վարօրումուզ , նէհիրտէն եօգարը իլէրլէտիքճէ , պու մէնդարէ գաթ պէ գաթ քէսպը լէթաֆէթ իտէրէք , հայրեթիմի մուծիւց օլույօր խտի : Նէհրին տէրու՛նինտէքի կէմիլէրաէն , վարօրլարտան , սաման եխքիւ մալու՛նալարտան , դըրմըզ շամանտուրալարտան , վէ միւթէատախտ սանտալարտան մատէ , սահիլին հէր իքի ճիհէթինտէ կիւզէլ էվէրին , եէշիլ չայրըլարըն , պուտանմամըշ իրի աղաճլարըն , էօթէտէ պէրիտէ իլէրի տօղրու չըգմըշ օլան իսկէլէլէրին , ճէզրումէտտէն հասըլ օլան դարիպ նըշանէլէրին , վէ թէմէվիլիւճ իտէն բէնիլ բէնիլ պայրագլարըն թէմաշաընտան տօյամայօր խտիմ :

Սիւտտէթը մէտիտէ , պու նազարրուպա մէնզարէլէրի քէմալի հայրեթլէ թէմաշա իթմէքտէ խտիմ :

Լաքին չօք կէշմէտէն նէհրին իքի սահիլինտէ պուլունան խանէլէր սըզլաշար , հէվա դարարար , սիւ վէ տիւման եէքտիկէրէ գարըչըպ կէօզ կէօղիւ կէօրմէզ օլաու . պատէհու չիմէնիլք վէ աղնամ սիւրիւլէրի եէրինէ , պիւրտէն պիւրէ կէ-

մի տիրէ, քլէրինսէն միւթէշէ. բքիււ պիր օրման բէյտա օլտու .

Արթըգ թահամիլիւ խտէմէյէրէք օլտուղում եէրտէն աշաղը սըչրայըպ Մաթիանըն եանընա վարարմ . Մէրգում ույանմըչ վէ սոյը պաչընա կէլմիչ խտի , նէշէսինսէն՝ պէնիմ կիպի օտա սանտըգլարըն իւղէրինէ չըգմագ խթէտի , լաբին տիւման վէ սիս , կիթտիքճէ գաթըլաշարընսան , սոյքի հիչ պիր չէյ կէօրիւնմէտի .

Նիհայէթ վարօրըն հարաքէթի աղըրլաշտը , մաքինա տուրտու , տէմիրէր արթըլաը , Լօնտրայա վասըլ օլմուչ խտիք , Վարօրտան տըչարը չըգտըղըմըղտա , հէր քէս լագըրտը իթմէքսիղին տիք տիք եիւղիւմիւղէ սօղրու պաղըյօր խտի : Հէման Մաթիայէ .

— Մաթիանըղում , իշթէ ինկիլիղճէնի իսթիմալ իթմէնին վագթը կէլտի , տէտիմ :

Մաթիա տէրհալ , գըրմըղը սագալը շիշման պիր տտէմէ թէգարրուպ խտէրէք , շապգասը էլինտէ օլտուղու հալտէ քէմայի նէղաքէթլէ , Կըւլին Լագուէրին եօլունու սօրտու .

Զանն խտէրտէմ հէրիֆ , Մաթիանըն սէօղլէրինի անլամամըչ օլմալը խտի քի , պիր գաչ տէֆա թէքըրար իթտիրտի , նիհայէթ Մաթիա եանըմա ավտէթ իլէ .

— Բէք դօլայ իմիչ , նէհրին ըրթթըմընտան կիտէճէյիղ , տէտի . լաքին Լօնտրատա ըրթթըմ եօգ խտի , վէ տահա սօղրուար օ վագըթ հէնուղ եարըլմամըչ խտի . էվլէր՝ նէհրէ սօղրու իլէրլէմիչ օրմաղըլա , նէհրին պօյունճա ուղանըպ կիտէն սօգաղլարտան կիթմէյէ մէճպուր օլտուգ .

Պու սօգաղլար , դարանըլը , շամուրլու , վէ օրթալարը տախի սանտըգլար , պալեալար , վէ արապալար իլէ սօլու օլմաղըլա , շու էշեանըն արասընտան կէշիպ կիթմէք հայըճա միւշիււլէշիօր խտի .

Կարիյի պիր իք իլէ պաղըլալարագ եանըմտան այըրմատըմ , էօյէյի պիր սաաթ կէշմիչ օլտուղու հալտէ , մաղազալարըն վէ տիւքքեանլարըն կաղլարը քեամիլէն եանմըչ օլուպ , ֆէնա պիր դօգու հըս օլունույօր խտի .

Լօնտրանքն պու չիրքին մէնդարէսի, Թայմըզ նէհրի իւ-
զէրինտէ կէօրտիլիմիւզ մէնդարէտէն հրսս իթտիլիմիզ մահ-
զուզլէլթին, պիւսպիւթիւն դըտտը խտի:

Հայրընա երիւտիւք, Մաթիա արա սըրա տիւքքեան-
ճըլարա վէ սօդագտան կէչէնլէրէ, Լինդօլնս, Լնէնտէն ասհա
ուզագ օլուպ օլմատըղըմըղը սօրույօր խտի. Մաթիա զաթէն
պանա կիթմէքտէ օլտուզումուզ սօդաղըն իչինտէ դարչըմը-
զա պէօլիւք պիր գարու չըդաճագ, վէ օ գարուտան կէչէ-
ճէյիզ տէմիչ խտիքի, պու խէ պանա բէք դարիպ կէօրիւ-
նիւյօր խտի, լարին արդատաչըմա եանըմըչ օլտուզումու իկ-
թար իթմէյէ ճէսարէթ խէմէյօր խտիմ:

Հալ պու քի Մաթիա եանըմամըչ խտի. զիրա պիր ազ
տահա կիթտիքտէն սօնրա պիր պէօլիւք քէմէրէ վասըլ օլ-
տուգ քի, սօդաղըն հէր իքի ճիհէթինտէ պիրէր գարուսը
վար խտի, պուրասը թէմիլ Պառ թէսմիյէ գըլընմագտա խտի.
Թէքրար եօլումուզու սօրտուգ, սազա տօղրու աէօնմէք լա-
ղըմ կէլտիլինի սէօլէտիլէր:

Արթըզ կիւրիւթիւ վէ հարաքեաթ իլէ մէմլու օլան ճատ-
տէտէն չըգըպ, պիլարիս թէնհա վէ տօլամպաճը սօդաղլար-
տան կիտէյօր խտիք:

Եօլումուզու զայպ իթտիք գաննըյըլա եալալ եալալ
կիթմէքտէ իքէն, նակէհան աւֆագ պիր մէզարլըգ էօնիւնէ
վասըլ օլտուգ. պու մէզարլըղըն թաչլարը, զիֆիթ եալալա իս
իլէ պօյանմըչ կիպի սիմնիյահ պիր բէնկատ պուրնույօր ի-
տի. պուրասը, Կըռին Բագուէրն գապրիսթանը խտի:

Մաթիա, մահալի մէղքիւրտէն ատէթա կէօլիէ կիպի
կէչմէքտէ օլան ատէմէրէ պիր շէյլէր սօրմագտա, պէն խէ
խէլէճանը գալպիմի թէսքին իթմէք իչին նէֆէս ալմամագ-
տա, վէ թիր թիր թիրէմէքտէ խտիմ:

Պատէհու Մաթիա էօնաէն վէ պէն արգատընտան պիր
ազ տահա կիտէրէք, իւզէրինտէ Կրէթ-Լնտ-Կէլի եաղըմըչ
օլան պագըր լէվհալը պիր գարունուն էօնիւնէ վասըլ օլուպ
տուրտուգ:

Մաթիա գարունուն չընկրադընը չէքմէք խթմէտի , լա-
քին պէն գօլունտան թութաքադ մէնն իթտիյիթտէ :

— Նէն վար , ելուդինիուն բէնկի նէյէ անթմըլ , տէյու
սիւալ իթմէտի իլէ :

— Աման Ֆէնալաչտըմ , պիր ալ տուրտա քէնտիմի պու-
լայըմ , տէտիմ :

Պիր տադըդա սօնրա Մաթիա գարունուն չընկրադընը
չէքտի , գարը աչըլմագլա իչէրի կիրտիք :

Հէյէճանրման նաչի օ գատար շաչըլմըլ խտիմ քի , էթ-
րաֆըմտաքի պուլունան չէյլէրի ֆարգ իտէմէյօր իտիմ , էզ-
ճիւմէ պիր եազը օտաալնտա պուլունտազուճուճու անլա-
տըմ , մահալի մէզըլուրտէ իքի իւչ քիչի , պիր եազըլտանէնին
իւզէրինտէ էյիլմըլ օլտուգլարը հալտէ , կադլարըն բըզըլըլա
եազը եազըյօրլար իտի :

Մաթիա , էյիսաը մէզըլուրտէն պիրինէ թէգարրուպ ի-
տէրէք սէօյէչմէյէ պաչլատը . պիր գաչ տէֆա թէքրար ի-
տիլէն , Պօյ , մէմլիլ վէ Պարպըրէն սեօլլէրինտէն , Մաթիա-
նըն , Փամիլէնմըն պուլմասընը Պարպըրէնէ իհալէ իթմըլ օլ-
տուզու չօճուզուն պէն օլտուզումու իֆատէ իթտիյինի անլա-
տըմ , Պարպըրէն քէլիմէտի , էյիսաը մէզըլուրտէն իւզէրինէ
էքէյիճէ պիր թէէտիր հասըլ իթմըլ օլմադըլա , տըդդաթըլա
պիրի կէօզտէն կէչիրտիլէր , պատէհու Մաթիա իլէ լագըրտը
իտէն ատէմ , եէրինտէն գալպըպ պիր գարու աչարագ , իչէրի
կիրմէմլղի իթմար իթտի :

Պիր չօգ քիթապըլար վէ էվրադը մի թէհատախտէ իլէ տօ-
լու պիր օտայա կիրտիք , եազըլտանէնին էօնիւնտէ պիր միւ-
սիւ օթմըլմուչ օլուպ , պաչը բէրուդալը վէ էլինտէ պիր չօգ
քեազըրտըր պուլունան տիկէր պիր միսիւ իլէ լագըրտը ի-
տիյօր իտի :

Պիղի օտայա խախալ իտէն ատէմ , քիմ օլտուզումուզու
պիր գաչ քէլիմէ իլէ անլատընճա , իքի միւսիլէր պիրի պաչ-
տան այալա գատար սիւզտիւքտէն սօնրա , եազըլտանէնին էօ-
նիւնտէ օթմըլմուչ օլան միսիւ , Ֆրանսըզճա օլարագ :

— Պարպըրէնին պէօյիւ թմուչ օլտուղու չօճուդ հանկը-
նըղսընըդ, աէաի :

Մուճախիէ յհին թրանսըղճա սէօյլէտիյինի իշխախնճէ պիր
աղ ճէսարէթ ալարագ, պիր դաչ աաաւմ իլէլլէ յապ :

— Պէնիմ, միւսիւ, աէաիմ :

— Պարպըրէն նէրաէ տիր :

— Պարպըրէն վէֆաթ իթտի :

Պու սէօղիւն իւղէրինէ իբի միւսիւլէր եէքաթիկէրի եիւ-
ղիւնէ պագաղլար, պասէհաւ էլինաէ քեաղըլար թմաթմուչ
օլան պաչը բէրուդալը միւսիւ արչարը չըդաը :

Պէնիմ իլէ միւքեալէմէյէ պաչլամըչ օլան միւսիւ քէլա-
մէ աղաղ իաէրէք :

— () հալտէ նա՞որը պուրայա կէլէպիլախնիլ, աէաի :

— Պուլօյնա դատար կայան, վէ ճնաանաա իճնարայա
դատար վարօր իլէ կէլաիք, հաթաա շիմտի վարօչաան չըդ-
ալդ :

— Պարպըրէն սիղէ բարա վէրտի մի :

— Պիլ Պարպըրէնին եիւղիւնիւ կէօլմէտիք քի :

— () հալտէ պուրայա կէլմէք լաղըմ՝ օլտուղունը քիմ-
տէն էօյրէնախնիլ :

Մուճախիէ յհին պու սիւալինէ օլապիլալիլի դատար մախ-
թատար պիր ճէվապ վէրտիմ :

Պէնիմտէ իաէճէք պլը դաչ սիւալիմ վաը իտի. ալէլ
խոսուս պու սիւալլէրտէն պիրի, պէնճէ բէք էհէմիլլէթիլ
իտի իաէ տէ, լարին ճէսարէթ իտէմէտիմ :

Նիհայէթ Պարպըրէնին՝ պէնի նէ սուրէթիլէ պէօյիւ թաիւ-
լիւնի, վիթալիտ սաթաըղընը, վէ էֆէնտիլին վէֆաթըն-
տան սօճրա, պապա Ադէօնըն պէնի նաաչը դապուլ իթտիլի-
նի, վէ նիհայէթ իւլ էմի, պապա Ադէօնըն պօրճ իչին մահ-
բուս օլտուղու հասէպի իլէ, կէղկինճիլիք իտուպ չալէը չա-
լարագ նաֆադամը չըղարմոգտա օլտուղամը հէլէայէ իթ-
մէյէ մէճպուր օլտում :

Պէն սէօյլէտիլքճէ, միւսիւ՝ սէօյլէրիմի դալէմէ ալմաղ-

տա , վէ ատէլծա ճանըմը սըղար տէրէճէ պիր պագըշ իլէ երւղիւմէ պագմադտա խտի . Պու ատէմին չէհրէսի սէրթ , վէ թէպէսսիւմինտէ տէսիտէ օլտուղունը իյթիրաֆ իթմէմ լաղըմ կէլիր :

Մումաիլէյհ , կիւյա օդ աթաճագ կիպի էլինտէքի տէմիր գալէմին ուճույուլա Մաթխայը կէօսաթէրէրէք :

— Պու չօճուգ քիմ տիր , տէյու սօրտու :

— Պիր տօսթ , արդատաշ , վէ սահա տօղրուսը պիր գարընտաշ տըր , տէյու ճէվապ վէրտիմ :

— Բէք ալա , եանի եօլճուլուգ էսնասընտա սատէճէ պիր թանըյըշ , տէյիլ մի :

— Խայր էֆէնտիմ , բէք սամիմի վէ բէք մուհապէթլի պիր գարընտաշտան տա ղիյատէ :

— Օլապիլիր ա :

Միւքեպլէմէմիղտէն պէրի ղիհնիմի թապէիգ խտէն մատտէնին սիւալ իթմէք սըրասը կէլմիշ օլտուղունա հիւքմ իտուպ :

— Միւսիւ , Ֆամիլեամ Ինկիլթէրրատա՞ մը իղամէթ իտիյօր , տէտիմ :

— Մնա նէ՞ շիւպհէ , Լօնտրատա օթուրուր . ալէլ խուսուօ շիմտի :

— Տէմէք օլուր քի կէօրէպիլէճէյիմ :

— Հա՛յ , հա՛յ , պիր գաշ տաղըգատան , սիղի շիմտի եանըարընա կէօնտէրէճէյիմ , տէմէքլէ չընղըրաղը չալտը . պէն իտէ անճագ :

— Միւսիւ , բէճա խտէրիմ , պիր սիւալիմ տահա վար . աճապա բէտէրիմ վա՛ր մը , տէյեպիլտիմ :

— Եալընըլ բէտէրինիլ տէյիլ , հաթտա վալիտէնիլ , պիրատէրլէրինիլ , վէ հէմշիրէլէրինիլտէ վար :

— Ահ միւսիւ . . .

Պու սըրատա գարը աչըլմաղլա սէօղիւմէ տէվամ խտէմէղ օլտում . կէօղլէրիմ տօլմուշ օլտուղու հալտէ Մաթխայա պագարիմ :

Միւսիւ , իշէրի կիրէն ասէմէ Ինկիլիզճէ օլարադ պիր
գաչ սէօզ սէօյլէտի , պիրլի կէօթիւրմէք իշին էմր վիթմէքտէ
օլտուղունը անլատըմ :

Այաղա գալդարմ , միւսիւ իտէ թէքրար քէլամէ ալադ
խտէրէք :

— Ա՛հ , կէօրտի՛ւն մի , ադ գալար ունաթույօր խտիմ .
սիդ բէտէրինիղին խմ ու շէօհրէթի իլէ Տըրիսոզ թէսմիկէ
գըլընմադ տասընըդ , տէտի :

Պու ատէմին շէհրէսինտէն հըսս իթաիյիմ տէհշէթէ
բաղմէն էկէր մէյտան պուլայըարմ , հէման պօյնունա սա-
րըլըպ սէվինճիմտէն երիզիւնի բուս իտէճէք խտիմ . ֆադաթ
էլի իլէ պիրզէ գարըլը կէօսթէրի վէրտի քի , տէրհալ արշա-
րը չըգարդ :

45

Պէնի ֆամիլեամըն խանէսինէ կէօթիւրմէքտէ օլան մէ-
մուր , գըսս պօյլու գուպգուբու , պէյազ գըրալաթըլը , դա-
յէթ բարլադ վէ սիյահ էլպիտէլի պիր իհթիյար իտի . Աօգա-
ղա չըգտըլըմըդտա , մէրդում թէքմիլ գուվվէթի իլէ էլլէ-
րինի օլուչտուրարագ , վէ բարմագլարընը գըրաճագ տէրէ-
ճէտէ չաթըրտատարագ երիւրիւմէյէ պաշլատը . իհթիյար
մահրէստէն գուրթոււմուշ ատէմլէր կիրպի աղիմ պիր մահ-
ղուղիյէթլէ պուրնունը սիպի հէվայա տէքէրէք , պիր գաչ
տէֆա կէնիլ կէնիլ նէֆէսլէր ալար :

Մաթիա , նիմ պիր թէպէսիւմ իլէ Թալեանճա օլա-
րադ :

— Ղալիսպա պու ատէմ սիպի հէվանըն դօղուօրնտան բէք
հազդ իտէյօր օլմալը , տէտի :

Իհթիյար երիւրիւմիւղէ պադըպ հիլ պիր շէյ սէօյլէմէ-

տի, եայլնըզ, կիւյս քէտիյէ եախօտ քէօրէյէ խիթապ խտի-
յօր խմիչ կիպի, «բխի բխի» տէյէրէք մըրըլտանտը . զայի-
պա պու իշարէթ իլէ քէնտխսինի զայսպ իթմէմէք իչին, եա-
նը սըլլա կիթմէմիղի անլատըյօր խտի :

Չօդ կէշմէտէն արտապար իլէ տօլու պէօյիւք պիր ճատ-
տէյէ վտարլ օլտուդ . իհիթիյար՝ պիր արտապա քիրալատը , ա-
րապաճը , արասպանըն էօնիւնտէ օթուրաճագ եէրտէ , արդա
ճիհէթինտէ եիւքսէք պիր իսկէմիէտէ օթուրմուշ իտի . պու
նէվ արտապարըն «գապ» թէսմիյէ իսիլալիյինի սօնրատան
էօյրէնտիմ :

Իհիթիյար , պիրի էօնաէն աչրդ օլան պու արապայա պին-
տիրտիրտէն սօնրա , քէնտխսիտէ աշապանըն արդա ճիհէ-
թինտէ պուլունան բէնչիւթէտէն , արապաճըյլլա դօնուշմայա
պաշլատը :

Արապաճըյլլա իհիթիյարըն պէյնինտէ ճէրէյան իտէն
միւքեալէմէտէ , պիր դաշ տէֆիա , Պէթօլ կըուին քէլիմէսի
թէլաֆիուդ խտիմիչ խտի . կըուին քէլիմէսինին Լնկիլիզճէ
եէչիլ տիմէք օլտուդունը պիրալիյիմտէն , ֆիամիլեամըն իդա-
մէթ իթմէքտէ օլտուզու մահալլէնին իտի օլաճաղը զիւյլու-
միւ իլէ , օրասընը , Լօնտրա սօդադարը կիպի բիս վէ չա-
մուրը օլմայըպ , պիւքբիս եէչիլ աղաճար իլէ միւղէյեէն օ-
լաճաղընը խիթիտըլ խտիյօր խտիմ :

Բէֆադաթըմըգտա պուլունան իհիթիյար իլէ արապաճը-
նըն պէյնինտէ ճէրէյան իտէն միւճատէլէ հայլըճա ուզան-
տը , իհիթիյար , արա սըլլա կըղահաթ վէրմէք իչին պուրնունը
բէնչիւթէտէն տըշարը չըպարտըրը կիպի , արապաճըա , օ-
թուրտուզու եիւքսէք իսկէմիէսի իւղէրլիտէն էյիլէրէք , վա-
դը օլան թէքիլիթաթման պիր շէյ անլայամատըրընը պէյան
խտիյօր խտի :

Գարի պաճադարըմըն աշասընտա օլտուզու հալտէ Մա-
թիա իլէ եան պէ եան արապանըն պիր քէօշէսինտէ պիւղիւ-
լիւպ օթուրմուշ խտիք , վադը օլան միւճատէլէյի տինլէմէք-
լէ , արապաճընըն հէր հալտէ կիւզէլ , մէշուր վէ միւթէպէր

օլաճապը Պէթնը կըրնին մահալէսինի պիլէմէտիյինէ թէսճիւսկ իթմէքտէ վէ քէնտի քէնտիմէ , աճապա Լօնարատա եէշիլ նամըլըլա պաշգա մահալէլէլէր տէ մի վար , տէմէքտէ խտիմ :

Արապա քէմալի սիւրաթըլա կեահ տարաճըդ սօգադլարտան վէ կեահ տա պէօյիւք ճատտէլէրտէն կէշիպ կիտիյօր իտի . Փաղաթ էթըրաթըմըլըլը իհաթա իտէն գաթը սիւ վէ ալիւման սէպէպի իլէ հիւ պիւր շէյ կէօրէմէյօր խտիւք . հաթտա միւշկիւլճէ նէֆէս ալտըդտան մատէ , ատէթա իւշիւյօր իտիւք , իհթիյար իտէ պիլաքիս կէնիշ կէնիշ նէֆէս ալմադտա , այադլարընը սալլանադտա , վէ մահըուղիյէթ իյմա իտէք կօլլու էլլէրինի սըգը սըգըլա օղուչտօւրմադտա խտի . Աճէպա պու ատէմ սէնէլէլճէ նէֆէս ալմամըլ , վէ ապա հարաքէթ իթմէմիւ մի խտի :

Պիւր սաաթ , պիւր տաղըգա , վէ պէլքիտէ պիւր սանիլէ սօնըս , բէտէրիմի , վալխտէմի , հէմշիրէլէրիմի վէ պիւրատէրլէրիմի տէրաղուշ իթմէք արղուսընտան քէնտիմի մէն իտէմէտիլիմ հալտէ , երնէ վէթանըմ օլան պու շէհրին սօգադլարընը կէօրմէք հէվէսի իլէ սուղան օլալյօր խտիմ :

Փաղաթ պէյհուտէ կէօղլէրիմի իրի իրի աշարադ պաղըլյօր խտիմ . սօգադլարտա եանան կաղլարըն գըրմըլըմաը ղիյասընտան , վէ եանըմըլտան կէշիպ տէօնէն արապալարըն , սնճադ կէօրիւնէն ֆէնէրլէրի ըշըղընտան պաշգա պիւր շէյ կէօրէմէյօր խտիւք :

Կըրէթ կնտ կէլի նտմ խանէտէն չըգալը հայլը վազըթ կէշմիւ օլտուղուստան , Փամիլեամին՝ քէօյտէ սարին օլտուղլարընը իսթիտըլ իտիյօր խտիմ քի , օ հալտէ չօդ կէշմէտէն շէհրաէն չըգուսլ օվալաշա տալիլ օլաճաղըմըլըլը զանն իթմէքտէ խտիմ :

Փամիլեամը անղարիպ կէօրմէք միւրահաղաթընտան նէշաթ իտէն մահըուղիյէթ իլէ , աշա սըրա Մաթիանըն էլիւնի սըգըլյօր խտիմ . պու հալ իլէ կիւլա տօսթլուղումա դաթ պէ գաթ իսպաթ իթմէլէ չալըլյօր խտիմ :

Սահըպա չըգմադ իմիւտի շէօյլէ տուրսուն , պիլաքիս

տահա տար վէ տօլամպաճը սօգադլարա սարմադտա , վէ չըմէնտըֆէր տիտիւքլէրինին ըսլըդլարընը իշիթմէքտէ խոխր .
 Նիհայէթ Մաթիայա , ֆամիլեամլին խանէսինէ նէ վա-
 դըթ վասըլ օլաճաղըմըղ սիւալ իթմէսի իշին բէճա իթախմ .
 լարին Մաթիանըն ալտըղը ճէվապ , էմնիյէթպախշ տէյիլ ի-
 տի : Իճիթիար՝ խըրսըղլարըն պարընմագտա օլտուղու պու
 սօգադլարա , օանէ տէյին սյադ պաամամըչ օլտուղունը պէ-
 յան իթմիլ խոխ . շիւպհէսիլ Մաթիա էյի Ինկիլիզէ պիլ-
 մէտիյինատէն , իճիթիարըն սէօղիւնիւ եանլըչ անլամըչ խոխ .
 ֆագաթ Մաթիա , սէօղիւնտէ ըսրտը խոէրէք , բէհպէրիմի-
 ղին թէլաֆիուզ իթաիլ « թէվլ » քէլիմէսինին , խըրսըղլար
 տէմէք օլտուղունը պէյան , վէ խտտաա խոխյօր խաի : Պիր ա-
 բալըդ ֆէնա հալտէ սիւչարը էնաիչէ օլտուժ իսէտէ , պա-
 տէհու ֆիքրիմտէն , բէհպէրիմիլին « խըրսըղ » տէմէսինատէն ,
 սահրայէ չըգաճաղըմըղ իշին , խըրսըղլարտան գօրգտուղու-
 նը , վէ Կըռին քէլիմէսինին եէյիլ տէմէք օլմասըտա , սահ-
 բայէ չըգաճաղըմըղ խալաթ խոէր , տէմէքտէ խոխմ . Պու
 ֆիքրիմի Մաթիայէ պէյան իթաիլիմտէ , իրիմիլ պիրտէն իճ-
 թիլարըն գօրգադլըղը խղէրինէ գահգահալէր իլէ կիւլմէյէ
 պաչայտարադ .

— Նէհիրտէն տըչարը չըղմայան տտէմէր նէ՞ գատար
 գօրգադ վէ աճագ օլուրպար , տէմէքտէ խոխր .

Խայը եօլ կիթաիլիմիլ հալտէ , աալա սահրայա տէլա-
 լէթ խոէր պիր մահալէ թէսատիւֆ իթմէաիք , աճէպա Լօնտ-
 բա տէնիլէն պու շէհիր , եալընըլ թաշտան վէ չամուրտա՞ն
 մը խպարէթ խոխ . Չամուր՝ արատըմըղըն քէնարընա գատար
 չըգամագտա , վէ ուղուն միւտտէթտէն պէրի նէֆրէթամիլ
 պիր գօգու պիլի իզաճ իթմէքտէ խոխ . շու հալտէն զայէթ
 մարտար պիր մահալէ իշինտէ պուլունտուղումուզ անլաչը-
 լըյօր խոխ . շիւպհէսիլ Պիթնլ Կըռինտէքի կիւղէլ չայըլը-
 զա վասըլ օլտալիմէք իշին , կէչէճէյիմիլ էն սօն մահալէ
 պու խաի . Պիր գաչ տաղըգա սօնրա պիր սօգաղա սարտը-
 ղըմըղը հըսա իթախմ , արապաճը հարաքէթինի ալըրլաշտըր-

տը, վէ նէրէյէ կիտէճէյինի շաշըրմըշ կիպլի պիրտէն պիրէ տուրտու, վէ տէրհալ արապանըն արգա ճիհէթինտէ պու- լունան ուֆագ բէնչէրէ աշըր վէրտի:

Արապաճը իլէ իհթիյար բէհպէրիմիղին միյանընտա պիր միւքեալէմէ, վէ եախօտ տահա աօղբուսը պիր միւնազաա պաշատը: Մաթիանըն անլայըշըն կէօրէ, արապաճը եօլու պիլմէաիյինտէն, տահա ղիյատէ ուղաղլարա կիթմէք իսթէ- մէմէքտէ, բէհպէրիմիղտէն մալիւմաթ թալէպ իթմէքտէ, վէ մէրգում տախի, քէնտիսինին՝ խըրսըղլար եաթաղը օլան պու մահայլէլէրէ ապա կէլմէմիշ օլտուղունը սէօյլէմէքտէ իմիշ. հաթտա « թէվզ » քէլիմէսինի պու տէֆա պէնտէ իշիթմիշ իտիմ:

Հիշ շիւպհէ եօգ քի պուրասը Պէթնլ կըռին տէյիլ խտի. ֆագաթ նէ՞րէսի իտի...

Աճէպա նէ՞րէյէ կիտիյօր իտիք...

Իքի թարաֆիլը իպըրաղը հիտտէթ իթմէքլէ միւճատէլէյէ տէվամ իտիլմէքտէ, վէ պիր թագըմ հագարէթամիլ սէօլ- լէր թէաթի օլունմագաա իտի:

Նիհայէթ իհթիյար մըրըլտանմագտա օյան պապաճըլա բարա վէրտիքտէն սօնրա արապատան էնտի, վէ պիղէ տէ թէքրար « բիսի բիսի » տէյէրէք, քէնտիսինէ սալիք օլմա- մըղը անլաթաը:

Պարանըրգ վէ շամուրը պիր սօգագտան եիւրիւմէյէ պաշատըգ, տէրունի լամպալար իլէ թէնվլը իտիլմիշ, վէ կաղլարըն ղիյասը, շիշէլէր իլէ այնէլէրէ աքսէնտաղ օլմաղը- լա ղարիպ ֆագաթ բարլաղ պիր շուլէ հասըլ իթմիշ պու- լունան պիր տիւքքեանա թէսատիւֆ իթտիք: Պուրասը պէօ- յիւճէք պիր մէյիտանէ, եախօտ ինկիլիղլըրին լիսանընճա պիր « ճինքէլիս » իտի:

Իհթիյար, թէքրար « բիսի բիսի » տէյէրէք էօնտէն, վէ պիղտէ արգաաընտան մէգքիւր մէյիտանէյէ կիրաիք: Ֆիլ հագըգա ատի վէ սէֆիլ պիր մահայլէտէ պուլունտուղումու- ղու ղանն իթմէքտէ խաթա իթմիշ իտիք, ղիւրա էօմըիւմտէ

պու մէջխանէտէն տահա զլինէթլի պիր պինա կէօրմիւշ տէ-
 յիւ խոխոմ, Հէր թարաֆտա եալարզլը շէրչիվէլէր իլէ այլնէ-
 լէր, շիշէլէր, վէ էշեայի սայիրէ իլէ միւղէյեէն խոխ. Փա-
 դաթ մէջխանէնին տէսթմ կեահը էօնխանտէ պուլունան, տի-
 վարարա վէ Փըչըլարա տայանմըշ օլուն առէմլէրին էավարը
 էսկի բիւսկիւ, վէ շարգալարը եաղլը օլտուղու կիպի, պա-
 դըլարընըն տախի այագլարընտա գունտուրալարը օլմաաղըն-
 տան, եարը պէլլէրինէ դատար չամուր պաթաղ իշինտէ ի-
 տիլէր:

Բէհպէրիմիղ, մէջխանէճինին միւճէլլա տէսթմ կեահընա
 թէգարբուպ խտէրէք, կիւղէլ գօղուլու պէյաղ պիր էշէթ
 տօլտուրթարաղ, պիր եուտու մտա եուվարըշը վէրտի, Պա-
 տէհու պիր տահա ըսմարլայարաղ, գօլլարը ումուղլարընա
 դատար սըղալը օլուն մէջխանէճի իլէ միւքեայէմէյէ պաշլա-
 տը:

Միւքեայէմէնին էսասընը Մաթխայէ սօրմաղա իհթիյաճ
 դարմատը. չիւպհէսիղ մէրդում, կիտէճէյիմիղ մահալլէյի
 սօրույօր խոխ:

Թէքրարէն եօլա չըղարղ, եօլար օգատար տարխոքի, սի-
 սին դաթըլըղընա բաղմէն, էթրաֆըմըղտա պուլունան խա-
 նէլէրի էյիճէ կէօրիւյօր խոխը. Պու խանէլէրին պիրինտէն տի-
 կէրինէ իրլէր կէրիմիղ օլուպ, իւղէլլէրինտէ դուրումաղ իշին
 էսկի բաշալբալար, վէ եըրթըղ բըրթըղ չամաշըրլար ասը-
 մըշ խոխ:

Աճէպա նէրէյէ կիտիյօր խոխը, ալիմ պիր էնտիշէ իշին-
 տէ պուլունույօր խոխոմ. Սրա սըրա Մաթխա եիւղիւմէ պա-
 դըյօր խոխ, լաըն պիր շէյ սօրմաղա ճէսարէթ խոտմէյօր ի-
 տի:

Պու սօգաղտան տահա տար վէ տահա մուրտար պիր սօ-
 գաղա կիրտիք, պատէհու պիր հավլխաէն կէշէրէք թէքրար
 տարաճըղ պիր սօգաղա վասըլ օլտուղ, պուրատա պուլունան
 խանէլէր, Բարիղտէքի էն աաի քէօյլէրին դուլիպէլլէրինտէն
 տահա զկյատէ Փաղըրանէ խոխ, էքսէրիսի ախշապ, սաման

անդարյարընա վէ ակերպարա պէնդէմէքտէ խտի , լարին պուն-
լար՝ ինսանլարա մախսուս իդամէթ կէահլար խտի , Գաարնլա-
րըն պաշտարը աչրդ , վէ էչիկլէրին իւղէրինտէ ուֆագ չօճուգ-
լար պուլունուպ , պագըլարը եաթմըչ , վէ պագըլարըտա օթուր-
մուչ խտի :

Թէսատիւֆ իթտիյիմիդ ֆէնէրլէրին տօնուգ զիյասըլը-
լար , էթրաֆըմըգտա չէհրէլէրի սօլիուն , վէ գըյաֆէթլէրի ա-
տէթա չըպլագ տէնիլէճեք դասար եըրթըգ բըրթըգ օլտու-
ղունը կէօրիւյօր խտիք : Պիչարէլէրին սաչլարը բէրիչան վէ
գուճագլարնտարի չօճուգլար , սէֆիլ վէ իւրեան հալտէ ի-
տիլէր , տարաճըգ պիր սօգաղըն օրթասընտա , չամուրտան
կէօլ հալինի քէսպ իթմիլչ օլան պաթաղըղըն իչինտէ տօ-
մուգլար , պօղաղլարընա գատար պաթմըպ տէպլէնմէքտէ ի-
տիլէր : Պուրատա հուսուլէ կէլէն թէաֆիւնի թարիֆ իթմէք
մուհալ տըր :

Պիր արաղըգ ինթիյար տուրտու , շիւպհէսիդ եօլունը
զայպ իթմիլչ խտի : Պու էննատէ ուզուն վէ մալի սէթրիլի ,
բարպագ շարդալը , դօլունըն իւղէրինտէ սիյահ վէ պէյաղ
չէրիթլէր պուլունան , վէ պէլինտէ գըլըճ գընը ասըլը օլան
պիր ատէմ՝ պիղէ թէգարրուպ իթտի . պու ատէմ՝ բօլիս մէ-
մուրը խտի :

Բօլիս մէմուրը , ըհհպէրիմիդ իլէ պիր մըգտար դօնուչ-
տուգտան սօնրա , հէք պիրլիքտէ եիւրիւմէյէ պաչատըգ .
Տար , մուրտար վէ տօլամպաճըլը սօգագլարտան վէ հալիլիլէր-
տէն , վէ եէր եէր եըրըլմըչ խանէլէրին էօնինտէն կէլէրէք ,
օրթասընտա չամուրտան պիր կէօլ պուլունան պիր հալիլիլէ կիր-
տիք , Բօլիս հէման :

— Բէտ լայըն գատուրթ , տէտի :

Պիր գաչ տէֆա թէլաֆիուդ օլունան պու սէօղուն ,
« գըլմըղը արսլան հալիլիսի » տիմէք օլտուղունը Մաթիատան
էօյրէնտիմ՝ :

Աճէպա պուրատա նի՛չին տուրտուգ , պուրասը հիչ պիր
վագըթ , « Պէթնլ կըռին » օլամագ խտի , ֆամիլեամ պու

մուրտար մահալուծե՞մի իգամէթ խոխօր իտի, ֆագաթ օ հալ-
տէ . . .

Միւշէվվէշ զիննիմտէ թէվէլլուտ իթմիշ օլան պու մէ-
սէլէյի հայլ իթմէյէ մէյտան պուլամտում, բօլիս մէմուրը,
ատէթա սաման անպարընա միւշապիհ օլան ախշապ պիր պի-
նանըն գաբուսընը շայը վէրտի, վէ իհթիյար՝ մէրգուսա պէ-
յանը թէշէքքիւր իթտի. արատըղըմըլ մահալէ վատըլ օլմուշ
իտիք :

Մտթիա իլէ էլ էլէ վէրմիշ օլտուղումուղ հալտէ, Մա-
թիա էլլիմի սըգտըղը կիպի, պէն տէ անըն էլլինի սըգտում :

Նէքտիկէրիմիղլին ֆիքըրինի բէք ալա անլատըղ, գալպի-
մի թաղիք իթմէքտէ օլան էնտիշէ, Մաթիանըն գալպլինի
տախի թագիք իտիյօր իտի :

Օ տէրէճէ շաշըրմըլ գալմըլ իտիմ քի, գաբունըն նա՞-
սըլ աշըլտըղընը, վէ նա՞սըլ իշէրի կիրտիյիմիղի սալա խա-
թըրլայամայօրում, եալընըղ պուլունտուղում մահալին վասի
պիր օտա օլտուղունը, վէ տօնուգ պիր լամպանըն նիմ ըշը-
ղըլըլա, օճագտա եանմագտա օլան մատէն քեօմիւրիւնին
ալէվի իլէ թէնվիր իտիլտիյլինի կէօրիւպ, աղըմը պաշրմա
թօրլատում :

Ալթէշին գարշըրնտա վէ էսկի պիր իսկէմլէ իւղէրինէ
իհթիյար պիր ատէմ օթուրմուշ իտի, Ագ սագալլը վէ պա-
շընտա սիյահ պիր թագեէսի պուլունան պու իհթիյարըն հա-
լի, ինսանտան գլյատէ պիր հէյքէլէ պէնղէյօր իտի. պիր
սօֆրանըն էօնիւնտէ տախի գարշըպէ գարշը գըրգ եաշլա-
րընտա վէ գօյու գատիֆէտէն մամուլ էլպիտէ կիյմիշ օլան
պիր ատէմ իլէ, արգասընա սօլիուն բէնկիլի գատիֆէտէն էս-
կի պիր ֆիտթան կիյմիշ պիր գատըն օթուրույօր իտի, Պուն-
լար գարը գօճա օլուպ, գարըսը գօճասընտան ալթը եաշ
քիւշիւք ֆագաթ զայէթ գուրնաղ կէօրիւնիւյօր իտի : Սարը
սաշարը ումուղը իւղէրինտէն, կէօյսիւնէ պաղլամըլ օլտու-
ղու պէյաղ սաթրանըլ սիյահ շալըն իւղէրինէ տիւշմիւշ ի-
տի, Մէղպուրէնին կէօղլէրի տօնուգ օլմաղըլա, աղ չօգ կիւ-

ղէլ օլան սիյմասը իւզէրինտէ վէ աղըր հարաքէթինտէ , պի
 Ֆիթուրանէ պիր հալ միւշահէտէ օլունմագտա խտի ֆէղա-
 լիք օտանըն իչինտէ , թըպղը վալիտէլէրի կիպի գումրալ , ի-
 քիտի էրքէք վէ լքիտի գըղ , տէօրթ ատէտ չօճուգ պուլու-
 նուպ , իւք էրքէք էվլատլարը օն օն իքի եաշընտա կէօրին-
 տիյի կիպի , էն քիւչիւքլէրի օլան գըղ տախի , անճագ իւշ
 եաշընտա խտի քի , հէման եէրտէ սիւրիւնէրէք եիւրիւյէպի-
 լիյօր խտի :

Իհիթիյար րէհպէրիմիլ , գըրգ եաշընտա օլան ատէմ իլէ
 սէօղիւնիւ պիթիրէնէ գատար , պէն հէման եէքնագարլա
 պունլարըն ճիւմլէսինի տէ կէօղտէն կէչիրէպիլտիմ :

Սայքի նէ սէօյլէտիքլէրինի իշիտէմէտիմ , անճագ րէհ-
 պէրիմիլին պիր գաշ տէֆա թէլաֆիֆուլ իթտիյի , «Տըրիս-
 քօլ» քէլիմէսի գուլաղըմա չալընտը :

Հէքսինին նաղարը պանա իլէ Մաթիայէ միւնաթըֆ օլ-
 տու . եալընըղ քիւչիւք գըրղ , Գաբի իլէ մէշուլ օլույօր խտի :

Փըրգ եաշընտա օլուպ գատիֆէտէն էլպիտէ կիյմիշ օլան
 ատէմ , քէլամէ աղաղ խտէրէք :

— Սիղտէն Բէմի թէսմիյէ գըլլընան հա՞նկըսը տըր , տէ-
 տի :

Պիր գաշ ատըմ իլէրլէյէրէք :

— Պէն իմ , տէտիմ :

— Էօյլէ իտէ կէլ բէտէրինի գուճագլա եավրում :

Էյլէլճէ պու տագըգայը տիւչիւնտիւչիւմ էսնատէ , նէ
 տէրէճէ խահիլ վէ սէվինճ իլէ բէտէրիմին գուճաղընա ա-
 թըլլաճաղըմը թասապվուր իթմիշ լքէն , զարիպ տիր քի չիմ-
 տի էօյլէ պիր խահիլ հըսս իթմէյօր խտիմ : Մամաֆիհ իլէր-
 լէյէրէք բէտէրիմի բուս իթտիմ : Մէրգում իլալէյի մէգալ
 խտէրէք :

— Իշթէ պէօյիւք բէտէրին , վալիտէն , գըղգարտաշա-
 րըն , վէ պիրատէրլէրին , տէտի :

Էյլէլա վալիտէմէ եաղլաշըպ գուճաղլատըմ , մէղպուրէ ,
 քէնտիսինի էօրմէմէ միւսատտէ իթտի իտէ տէ , ֆագաթ

քէնտի պէնի էօբմէտի . անճագ պիր գաչ սեօղ սեօյլէտի քի , հիչ պիրինի տէ անլայամատըմ :

Պու էննատէ բէտէրիմ թէքրար սեօղէ խլթխտար խտու պ խաֆիֆ պիր սէտա իլէ :

— Կիթ պէօյի ք բէտէրինին էլինի սըգը վէր , զիրա պիչարէ քէօթրիմ օլմաղըլա այաղա գալգամաղ , տէտի :

Քէղպլէք պիրատէրլէրիմին , վէ պէօյի ք հէմչիքէմին էլլէրինի սըգաղըմ կիպի , քիչիւ ք գըղ գարընտաչըմը տախի բուս իթմէք իաթէտիմ իտէ տէ , ֆադաթ մէղպուրէ Գաբէյի օլաչամայա տալմըլ օլմաղըլա պէնի կէրիյէ իթի վէրտի :

Պէօյլէճէ պիրինտէն տիկէրին Եանընա կիթալյիմտէ , քէնտի քէնտիմէ հիտտէթլէնիյօր իտիմ , զիրա ֆամիլէամըն աղու շինտէ պուլունտուղում իչին տալա մէսրուրիյէթ հըսս իթմէյօր իտիմ , Վալիտէմի , բէտէրիմի , պէօյի ք բէտէրիմի , հէմչիքէ վէ գարընտաչարըմը պուլմուչ իտիմ , լաքին գալպիմ մուհապէթ Եէրինէ պէրուտէթ հըսս իտիյօր իտի , Նիմտիյէ գատար կիճէլէրի բույամտա պիլէ ֆամիլէամըն ալաչիւնտի քճէ , սէվինճիմտէն չըլարըմագ մէր քէղինէ կէլիւ , վէ պէնի տէ սէվէճէք պիր բէտէր պիր վալիտէյէ մալիք օլաճաղըմտան տօլայը , քէնտիմի սօն տէրէճէ պահտընար ատտ իթմէքտէ իքէն , շիմտի հիչ պիր սեօղ սեօյլէմէյէ միւգթէտիր օլմայըպ , Եալընըղ մէրագըմտան նաչի քէնտիլէրինէ պաղըյօր իտիմ . տէմէք պէնիմ գաղպիմ , ֆամիլէա մուհապէթինտէն մահրում իմիչ , Ահ Եա Բապպիմ , աճէպա պէն շէֆգաթը գալպիլէտէն պի պէհրէ պիր ճանվէրմիլիմ , աճէպա ֆամիլէա սահիպի օլմայա շայան տէյիլ մի իտիմ :

Շայէտ ֆամիլէամըլ պէօյլէ ֆաղիւր պիր գուլպէտէ պուլաճագ Եէրտէ , պիր միւնթաղում գօնագ իչինտէ պուլա իտիմ , պիր աղ էվլէլքի շէֆգաթ ու իլթիյաղը հըսս իթմէյէճէք մի իտիմ : Պիր գաչ սատթ էվլէլ , վալիտէ վէ բէտէր հաղընտա հըսս իթտիլիմ օ մուհապէթը ֆէվլէլատէյի , շիւտի պիղզաթ բէտէր ու վալիտէմէ իպրաղ իտէմէյօր իտիմ :

Պու միւլահաղաթտան մահճուպ օլարագ թէքրար վա-

լիտեմինն նեղտինէ վարըզ քենտիտինի բուս իթտիմ, վալիտեմ պէնի էօբէճէք եէրտէ, սօուդ պիր թապր իլէ եււղիւմէ պագտըդտան սօնրա, գօծասընա, եանի բէտէրիմէ խիթապէն ումուզլարընը տիքէրէք պիր շէյլէր սէօյլէտի քի, հիշ պիր շէյ անլայամատրմ. Բէտէրիմ կիւլմէյէ պաշլատը, պիր եանտան մէզպուրէնին ֆիթուրաըղ հայի, վէ տիկէը եանտան բէտէրիմին գանգահայլէրի, պէնի սօն տէրէճէ տիլխուն վէ մահղուն իթտի. Պէնիմ մուհապէթիմ, պէօյլէ պիր գապուլիլէթէ գաթան լայըդ տէյիլ իտի.

Հըսս իթտիլիմ պու թէէսիւր հագգընտա մուլահաղա իտէճէք վագըթ պուլամատրմ, զիլուս բէտէրիմ պու արայըդ Մաթիայը կէօսթէրէք.

— Պու շօուդ քիմտիր, տէյու սիւալ իթտիլ.

Օլանճա զայրէթիմի պէզլ խտէրէք Մաթիանըն պանաօլան մինասիպէթ վէ սատագաթընը, վէ պէնիմտէ պիլ մուդապէլէ անըն հագընտա հըսս իթտիլիմ միւլէթտէթի անլաթարըղմտա, բէտէրիմ. թէքրաք ճէվապէ աղաղ իտուպ.

— Բէք ալա, Ինկիլիթէրայը կէօլմէք իսթէմիլ.

Ճէվապ վէրմէյէ հագըրլանըղ իրէն, Մաթիա սէօյլիմի գաթ իտէրէք.

— Կվլէթ, բէք սօղրու տըր, տէմէտի իլէ, բէտէրիմ.

— Պարպըրէն նիշին կէլմէտի, տէտի.

Պարպըրէնին վէֆաթ իթտիլինի, վէ ֆամիլեամըն պէնի արատըղընը ճալանճոնա կիտիպ վալիտէ Պարպըրէնտէն խապիր ալաըղընը, վէ Բարիդէ մուվասըրէթիմտէ, Պարպըրէնի էօլմիշ պուլուուղումու հիքեայէ իթտիմ.

Բէտէրիմ, սէօյլէտիլիմ սէօյլէրի վալիտէմէ թէրճիմէ իթմէքտէ, վէ մէզպուրէ տախի «բէք ալա, բէք ալա» տէմէքտէ իտի. Լաքին վալիտէմին, Պարպըրէնին վէֆաթընը սույտուղանտա «բէք ալա» տէտիլինէ հիշ պիր մանա վէրմէյօր իտիմ, մէզպուրէ, Պարպըրէնին վէֆաթընտան սօլայը ատէթա մէմնուն օլույօր իտի. Բէտէրիմ իտէ պանա իթտապէն.

— Ինկիլիթէ, պիլմէղմիսին, տէտի.

— Խայր , եայլնըզ Թրանսըղճա իլէ Թալեանճա պիլիբիմ քի , անբտա , Պարպըրէնին պէնի սաթմըշ օլաուղու Վիթալիս նամ զաթտան էօյրէնտիմ :

— Վիթալիստէն մի տէտին :

— Էլվիէթ , քէտիտինի թանը՞րմըրնըզ . . .

— Կէչէնտէ սէնի արամազ իչին Թրանսայա կիթալիմտէ Պարպըրէն սէօյլէտի , հիչ չիւպհէ եօգ քի , սէնի օն իւչ սէնէտէն պէրի արամայըպ , պիլտէն պիլրէ արատըղըմըզա , վէ էօթէ պէրի տիւչիւպտէ Պարպըրէնի պուլաուղու մուզա թէաճիւպ իթմէ քտէսին տէյիլ մի :

— Էլվիէթ , էլվիէթ , պու խուսուսը բէք մէրազ իթմիչ իաթիմ :

— Էօյլէ իսէ օճաղըն եանընա կէլ օթուրտա սանա նագլ իտէյիմ :

Իչէրի կիրտիլիմ էսնատէ քիթարամը տիվարէ տայաթմըշ իաթիմ քի , հէման շանթամըտա ու մուղուման աչաղը ալարազ քիթարամըն եանընա վազ իթտիքտէն սօնրա , իրայէ իտէլէն մահայտէ օթուրը վէրաթիմ :

Լաքին ըսազ վէ շամուրլու այազլարըմը ուզաթմագտա իքէն , իհթիյար , եանի պէօյիւք բէտէրիմ . տարըմըշ պիլր քէտի կիպի մըրլանտըգտան սօնրա , այազլարըմը վազ իթտիլիմ ճիհէթէ թիւքիւրաիւ : Պունըն մանասընը բէք գօլայ անլատըմ : իհթիյար , այազլարըմը ուզաթտըղըմ իչին տարըլըյօք իտի քի , հէման կէրի չէքտիմ : Բէտէրիմ իտէ :

— Իհէմիլյէթ վէրմէ , իհթիյար աթէչին դարչըաընա քիմնէնին օթուրմասընը իսթէմէզ , էկէր իւչիւմիւչ իտէն հէման ըսընմայա պազ , տարըլարընա դուլազ ասմա , տէտի :

Բէտէրիմին , ազ սագալը պիլր իհթիյար իչին պու եօլտա իտարէյի քէլամ իթտիլինէ թէաճիւպ իթտիմ , վէ մէրգումը թաճիլ իթմէմէք նիլէթի իլէ այազլարըմը , սանտալեանըն ալթընա չէքաթիմ : Բէտէրիմ քէլամէ ազաղ իտէրէք , շու վէճճլէ իմնատէյի հալ իթտի :

— Սէն պիղիմ իլք էվլատըմըզօըն քի , վալիտէն իլէ իզ-

տիված ըմբռնան թնամ պիր սէնէ սօնրա տիւնեայա կէլտին՝ վախտէն իլէ էվլէնտիլիմ վագըթ , կէնճ պիր գըղ թանըմագտա խախմ, պու գըղ՝ քէնտիտի իլէ էվլէնէճէյիմ զաննընտա պուլունուպ , իւմիւտի պօշա չըգաըղընտա , վախտէնէ գարչը ագիմ պիր պուգը ու առաւլէթ հըսս իթմէյէ պաշատը , վէ անը քէնտիտինէ բարիպէ առտ իթտի , իշթէ մէգպուրէ պէրայի ինթիգամ , հէնուգ ալթը պըլըգ իքէն սէնի պիր թագըրպ չալարագ Բարիղէ կէօթիւրմիւչ , վէ սօգաղա աթմըչ խիլ , Բարիղէ կէօթիւրմէ քսիլլին պուրանճա հէր նէվի թահարըլյաթտէ դուսուր իթմէտիք , զիրա սէնի Ֆրանսայա կէօթիւրէճէյինի ապա մէմուլ իթմէյօր խտիք , վէ իշթէ պու սէպէպլէ Բարիղէ կիթմէտիք , Շու հալտէ սէնի հիչ պիր եէրտէ պուլամատըղըմբռնան , պէֆաթ իթտին զաննընտա պուլունուչ իտիք , ֆագաթ պունտան իւչ այ ագտէմ , սէնի չալմըչ օլան զալլմէ , մուհիլք պիր խասթալըղտ ախչար օլուպ , քէնչէյի էճէլտէն գուրթուլամայաճաղընա գանաաթ կէթիւրմիլ օլմագըլլա , հագըգաթը հօլի կըթիւրաֆ իթմիլ խտի , իմտի պունը տույար տույմագ տէրհալ եօլա չըգըպ Բարիղէ կիթտիմ , վէ սէնի պըրագմըչ օլտուգու սօգաղըն գօմիսէրի իլէ կէօրիւչիւպ , Շավանօնը պիր քէօլլիւնիւն սէնի պուլտուղունու , վէ քէնտիտինէ ճան էվլատը իթտիլինի խապէր ալտըմ , վէ հէման Շավանօնա կիտիպ Պարպըրէնի պուլտում քի , մէրգում , սէնի վիթալիս նամ կէզկինճի պիր չպկըճըյա քիրալատըղընը , վէ մէրգում իլէ Ֆրանսա էյալէթինի տօրաչմագտա օլտուղունու պիլտիրտի , Ֆրանսատա գալըպտա վիթալիտի արամայա վագթըմ միւստիտ օլմատըղընտան , պու իշի Պարպըրէնէ իհալէ իթմէրլէ , Բարիղէ կիտիպ սէնի արամատը իչին մըգտարը քեաֆի բարա վէրտիմ , Քէզալիք սէնի պուլտուղունտա , միւսիւ կըթէ կէնտ կէլի նամ ալօգաթլարա մալիւմաթ վէրմէսինի թալսիլէ իթտիմ , զիրա պէն իլլէրիմին թէսվլլէսինի մէրգուման ալօգաթ էֆէնտիլէրէ հէվալէ իթմիլիմ տիր , տօղրուտան տօղրույա մահալի իգամէթիմի պիլտիրմէտիլիմին սէպէպի տէ շու տուր քի , պիզ եալընըզ գըլ մէվսի-

մինտէ Լճնորպտան պուլունուրուղ, Եսպընն Ֆիամիլեա իլէ պէ-
րապէր, Լնկիլթէրբա վէ Սգօչիա եյալէթինի տօլաչարագ թի-
ճարէթլէ մէշղուլ օլուրուղ: Իշթէ օղլում սէնի պու սուրէթ-
լէ պուլապիլտիք. էլհամտիւլլահ թամ օն իւլ սէնէ սօնրա
Ֆամիլեանա դալուչապիլլան. Վագաա պիլղտէն իշթիլրաղ
լիթտիլինի, վէ Եսպաննը կիպի տալրանտըղընը անլայօլում
քի, պու պէլուտէթ իտէ, պուննա միւտաթտէն պէրի պիլղի
կէօրմէտիլին վէ հիլ թանըմատըղըն կիպի, լիսանըմըլը տա-
լի անլամաարըղընաննէչաթ իտիլօր. Ֆագաթ աղ միւտաթթ
ղարֆընտա ալըչաճաղընա սալա շիւպհէ իտէմէմ, տէտի:

Վագաա աղ վագըթտան պու հալէ ալըչաճաղըմ թա-
պիլի իտի, զերա Ֆամիլեամըն իշինտէ պուլունուլօր իտիմ, վէ
պիլրատէրլէրիմ վէ հէմիլրէլէրիմ իլէ Եսպայաճագ իտիմ:

Մամաֆիհ, միւղէյեէն վէ կիրանդէհա դունտագ՝ պիլղի
ալտաթմըլ իտի, Պու հալ, վալիտէ Պարսլըրէն, Լիղ, պապա
Սգէօն, վէ պիլծիւմէ պանա էյիլք իտէնլէրիլին, աղիմ պիլր
պէտպահալըղ իտի. զիլա թասալիւր իթտիլիմ էյիլքլէրին
հիլ պիլրինի իճրա իտէմէյեճէր իտիմ. Լօնտրա շէհրինին էն
Ֆագըր պիլր սօգաղընտա, վէ պիլր գուլիպէ տէրունինտէ ի-
գամէթ իտէն ստի պիլր շէրիճի՝ թապիլի զէնկին օլամաղ ի-
տի. Լաքին պունչար պէնիմ իչին վաղիֆէ տէյիլ իտի. Չէն-
կինլիք թասալիւրը, սլըֆ պիլր լոպալաթը թըֆըլանէ իտի.
Ֆամիլեա մուհապէթինին գըլմէթի, սէրվէթ ու սամանտան
չօղ զիլտաթ իտի. պէնիմ իտէ սալա ագճէյէ լուղումըմ օլ-
մայրալ, իլլա մուհապէթէ, Ֆամիլեա մուհապէթինէ միւհթամ
իտիմ:

Բէտէրիմին հիքեայէտինի տինլէմէքտէ իքէն, օրթայա
պիլր սուֆրա իւղէրինէ պիլր գալ թանէ չիէքլի թապագլար
վաղ իտիլտիլինի, վէ պիլր թէրսի տէրունինտէ պիլր մըգաար
լինէք էթի գըղարթմասալըլա բաթաթէս պուլունսուղու հալ-
տէ կէթիլիլտիլինի կէօրալում. Բէտէրիմ, Մաթիա իլէ պանա
լիթապէն:

— Չօճուղլար, գարնընըլ աճ մը, տէյի սիւալ իթտի:

Մաթիա, ճէվապ վէրէճէք եւրտէ պէյաղ տիշլէրինի կէօթէրի վէրտի, բէտէրիմ տէ :

— Իօյլէ իտէ կէլին սուֆրայայ օթուրուն, տէտի :

Փաղաթ քէնտիտի օթուրմատան պէօյիք բէտէրիմին սանտալեսաընը սուֆրանըն պաշընա սիրտիւքտէն սօնրա, քէնտիտի տէ ալղասընը աթէշէ չէվիրմիշ օլտուցու հալտէ օթուրուպ սըղըր էթինի բարչալատը, վէ բաթաթէս իլէ պէրապէր պիրէր բարչա էօնիւմիւղէ դօյտու :

Վաղաա պէն հէր նէ դատար նէղաքէթ դայտէլէրի իլէ պէօյիւմէմիշ, վէ տահա տօղրուսու ապլա թէրպիլէ կէօրմէմիշ իտի իտէմ տէ, Ֆաղաթ պիրատէր վէ հէմշիրէլէրիմին, էլլէրի իլէ եէտիրլէրինի, վէ սրա սըրա բարմաղլարընը էթին սույունա պաթըրապաղ եալատըղլարընը, վէ բէտէր ու վալիտէմին տախի, պու հալէ տարըմատըղլարընը կէօրիւպ թէաճիւպ իթմէքտէ իտիմ. պէօյիք բէտէրիմ իտէ, եալընըղ էօնիւնտէ պուլունան թապաղտաքի եէմէք իլէ մէշղուլ օբնագտա, վէ արա սըրա էթի աղղընա կէօթիւրտիսլիւնտէ, եէրէ տիշլուրտիքճէ, պիրատէր վէ հէմշիրէլէրիմ կիւլմէքտէ, վէ իհլէկարը իաթիհզա իթմէքտէ իտիլէր :

Թաամ պիթտիքտէն սօնրա աթէշլին գարչսընտա օթուրուպ վաղըթ կէշիրէճէլիմիղի դանն իթմէքտէ իքէն, բէտէրիմ պաղը տօթլար իլէ կէօրիւշէճէլինի, վէ պիղիմ եաթմագլըղմըղ կըճապ իթտիլինի պէյան իտէրէք, էլլնէ պիրչամտան ալտը, վէ պիղի հալիտէ պուլունան իքի ատէտ պէօյիք արապալարըն եանընա կէօթիւրմէքլէ, պիրինին դարուսունու աշարդտան սօնրա :

— Իշթէ եաթաղլարընըղ, հէման եաթըղ տյույուն, տէտի :

Չէրչիճիլէրին իաթիմալ իթտիքլէրի սյու արապանըն իշինտէ, իքի եաթաղ պուլունույօր իտի :

Իշթէ ֆամիլեամ թարաֆընտան, Տըրիսղօլ ֆամիլեասընտան, պու սուրէթլէ դապուլ օլունտում :

Բէտէրիմ շամուանը եանըմըդտա պըրագարադ կիթմիչ, ֆագաթ արապանըն դարուսունու դարամըչ օլմաղըլա եաթմագտան պաշգա շարէմիղ դարմամըչ իտի . հէր աղշամ եէքտիկէրիմիղյէ դօնուշմադ , վէ կէչիրալիմիղ կիւնէ տայիր օլան վուգուաթը միւթալաա իթմէք միւթատըմըլ իքէն , օ աղշամ պիրպիրիմիղյէ հիչ պիր շէյ աշմագսըղըն , Մաթիա .

— Կէճէլէր խայր օլսուն Բէմի , տէտիլի կիպի , պէնտէ .

— Կիճէլէր խայր օլսուն Մաթիա , տէյէրէք եաթտըլ :

Մաթիանընտա պէնիմ կիպի լաղըրտը իտէճէք նէշէսի եօգ իտի . պէնտէ մէրդումուն սիւրիւթիւնտէն մէմուն օլտուն :

Լաքին լաղըրտը իթմէյէ արգու օլմամագ , ույումագա արգու օլմագ տէմէք տէյիլ տիր . մումու սէօնտիւրիւպ եաթտըլ , ֆագաթ պէնիմ իչին ույումագ միւմըին օլամատը , կէչէն վագաալարը տիւչիւնէրէք , տարածըլ եաթտըլըն իչինտէ պիր եանտան օ պիր եանա տէօնմէյէ պաշլատըմ :

Պէն պու թէֆէքքիւրտէ իքէն , Մաթիանընտա պէնիմ կիպի ույույամայըպ , եաթտըլըն իչինտէ էօթէ պէրի տէօնտիւյիւնիւն անլատըլըմտան , եազաշ սէտա իլէ .

— Ույումայօրտուն , տէտիմ :

— Խայր , տահա ույույամատըմ :

— Քէյֆինի մի պօղտուն :

— Խայր , թէչէքքիւր իտէրիմ , եայընըլ տէնիղ իւղէրինտէյիմ կիպի , էթրաֆըմտաքի էչեա տէօնէյօր , վէ արապա օլտուդու եէրտէն գարգըպ ինէյօր դանն իտիյօրում :

Մաթիանըն ույգուսունա մանի օլան շէյ եալընըլ տէնիղ լաթըրէսի մի իտի , պէնիմ ույգումը հարամ իտէն թէֆէքքիւրաթ , անըն տա զիհնինի իշղալ իթմէյօրմու իտի .

պէսյլէ օլտուղունա շիւպհէ՞ մի վար, զիրա Մաթիա պէնի տէրէճէյի նիհայէ պիր մուհապէթլէ սէվտիլինտէն, պէնիմ հըսս իթտիլիմ՝ շէյլէրի, անընտա հըսս իտէճէյի թապիլի իտի :

Հէր իքիմիդտէ ոյուեամայօր իտիք, վազըթ կէշտիքճէ թէէսիւրլումտէ արթըյօր իտի. իպթիտտտէն պու թէէսիւրին սէպէպիլնի տնլայամամըշ իտիմ. լաքին վարա վարա զիհնիմտէ եէքաիկէրէ շարրըմագտա օլան միւլահաղաթտէն թէվէլլիւտ իտէն պիր գօրգու հըսս իթմէյէ պաշլատըմ. էյվիթ գօրգույօր իտիմ, լաքին նէտէն, պէնտէ պիլմէմ. Պու գօրգու, Պէթնլ Կրին կիպի նէֆրէթամիլ պիր մահալլէ արասընտա, պիր արապանըն տէրունինտէ պուլունտուղումտան նէշաթ իթմէյօր իտի, զիրա պէն, սէրսէրի կէղտիլիմ՝ զէմանլար, պու կիպի մահալլէրտէ, վէ հաթտա աշրդ եէրլէրտէ կիճէլէյիլ սապահլամայա ալըշրդ իտիմ. վէլ հասըլ հէր նէվի թէհիլքէտէն պէրի օլտուղումու պիլտիլիմ՝ հալտէ, ազիմ պիր տէհչէթ հըսս իթմէքտէ, վէ պու տէհչէթի տէֆ իթմէքտէ աճիլ գալըյօր իտիմ.

Սաաթլար եէքաիկէրինի միւթէագըպէն կէշիյօր իտի, կիճէնին նէ գատար իլէրլէտիլինի պիլմէյօր իտիմ, զիրա եագընըմըգտա շալար սաաթլար պուլունմամագտա իտի. նալէհան արասպալըղըն գաբուսը իչինտէ պիր շամաթա իլիթտիմ. տիկէր պիր սօդաղա ալըմագտա օլան պու գաբու, պիր դտշ տէֆա վուրուլտուղումտան սօնրա, եաթաղըմըլ արասպանըն տէրունինէ խաֆիֆ պիր զիյա աքս իթտի :

Թէհաճիւպ իլէ էթրաֆլմա պագընարմ, եաթաղըմըն եանընտա ոյումագտա օլան Կարի տէ ոյանարագ մըրըլտանըյօր իտի. մէղքիւր ըշրգ՝ արասպանըն պիր ճիհէթիլտէ ալըմըլ օլան ուֆադ պիր բէնչէրէտէն աքս իտիյօր իտի. եաթաղըմըլ՝ պու բէնչէրէնին էճնիւնտէ իտի իսէ տէ, եաթաղըմը վագըթ կէօրէմէմիլ իտիմ. զիրա իչէրտէն պիր բէրտէ իլէ գարատըմըլ իտի. Մէղքիւր բէնչէրէնին եարըսը պէնիմ, վէ եարըսը տա Մաթիանըն եաթաղընըն արգատընտա իտի. է-

վին իշխանաբերելընի ույանտըրմամաք իշին, էլիմ իլէ Գարե-
նին աղղընը գարատըգտան սօնրա, բէնչերէտէն տըշարը
պագմայա պաշատըմ:

Բէտէրիմ, արապայըզա կիրիպ ուսուլ իլէ սօգազ գա-
բուսընը աշտը, վէ ումուղարընտա իքի իրի շուվալ եիք
պուլունան իքի ատէմէրի իլէրի պարըգտան սօնրա, ելինէ պ-
նի իճթիյաթ իլէ գարըլը գարայը վէբալի:

Պատէհու բարմաղընը տուտագլարը իւղերիննէ գօյարագ,
վէ պիր խըրսըզ Ֆէնէրի պուլունան տիկեր էլի իլէ տէ եաթ-
աըղըմըզ արապայը կէօթէրէրէք, պիղի ույանտըրմամագ ի-
շին սէս չըգարմամալարընը իշարէթլէ անլաթտը:

Բէտէրիմին պու տըզգաթ ու իճթիյաթը թէէսիքիմի
մուճիպ օլարագ, ույանըզ օլտուղումու, վէ պէնտէն սագըն-
մայա հաճէթ օլմատըղընը անլաթմագ իշին սէսլէնէճէք ի-
տիմ: լարին շիպհէսիլ բահաթմա ույու մագտա օլան Մաթի-
այը ույանտըրմամագ իշին սէս չըգարմատըմ:

Բէտէրիմ, եիւրբէրինի էնտիրմէք իշին մերգուման իքի
շախաա եարտըմ իթտիրտէն սօնրա օտայա կիրիպ, չօզ կէշ-
մէտէն վալիտէմ իլէ պէրապէր ավաէթ իթտի: Բէտէրիմին
ղայալուպէթի էանասընտա, մէզբիւր ատէմէր շուվալսըզը
աչմըջ օլմալարըլա, հէր իրիսինին տէ, իրէքլի վէ եօնլու
գումաշար, շապգալար, բէթէն մէնտիլլէր, չօրապար վէ
էլտիվէնլէր իլէ տօպ տօլու օլտուղունա կէօրալիմ:

Օ վագըթ թէանճիւպիմի մուճիպ օլան մատտէնին բէք
սատէ պիր շէյ օլտուղունը անլատըմ: Պու ատէմէր թիւճ-
ճար օլուպ, բէտէրիմէ մալ սաթմայա կէլմիլլէր իտի:

Բէտէրիմ հէր պիր շէյի ալըպ, էլինտէքի Ֆէնէրին գի-
յատըլլա մուպէննէ իթտիրտէն սօնրա վալիտէմէ վէրմէքտէ,
վէ մէղպուրէ տախի, ուֆաղ պիր մագապա խղէլէրինտէքի
քեաղըրա մարգալարը քէսիպ ճէսլիննէ գօյմագտա իտի:

Պու հալին պանա բէք դարիպ կէօրիւնտիլիս կիպի, իշ-
պու ախըուլթա իշին թային իտիլէն մինասիպէթսիլ վագըթ
տախի թէանճիւպիմի մուճիպ օլտու:

Բէտէրիմ, մայլէրի մուայէնէ իթտիյի սըրատա , չուվալ-
լարը կէթիրէն ատէմէր իլէ գօնուչույօր իտի . էկէր ինկիլիզ-
ճէ պիմիլ օլայըտըմ, իթտիքլէրի լագըրտըլարը անլայաճագ
իտիմ . Մամաֆիհ պիր գաչ տէֆա « բօլիսմէն » քէլիմէսի գու-
լաղըմա չայընտը :

Չուվալլարըն տէրունինտէ պուլունան մայլէրին ճիւմէսի-
տէ տըգգաթլա մուայէնէ օլունտու , բէտէրիմ վէ վալիտէմ
մէղքիւր իքի ատէմէր իլէ սլէրապէր օտայա կիրտիլէր . թէք-
րար գարանըգտա գալտըգ . Պունլարըն , հիսապլարընը կէօր-
մէք իչին օտայա կիրտիքլէրի աշիքեար իտի :

Պու կէօրաիւլիւմ շէյլէրի , թապիի պիր հալ ատտ իյլէ-
մէք վէ քէնտիմի պու պապտէ իգնա իթմէք իսթէտիմ իսէ
տէ , մուվաֆիֆագ օլմատըմ :

Էվիմիղէ կէլէն պու ատէմէր , նի՛չին « Գըրմըղը արսլան »
հապիսինտէն կէլմէմիշլէր իտի , նի՛չին բօլիստէն պահա իթ-
միշլէր , վէ աըչարտան իշիտիլիր գօրդուսույըլա ետալա լա-
գըրտը իթմիշլէր իտի . Նիհայէթ վալիտէմ , մայլէրին իւղէրին-
տէքի մարգալարը , նէ՛ սէպէպէ մէպնի քէսմիշ իտի :

Պու սիւայլէր , պիւսպիւթիւն ույդումը գաչըրըյօր իտի .
հիչ պիր ճէվապ պուլամատըղըմտան , զիհնիմտէն տէֆ իթ-
մէյէ չայըչըր , ֆագաթ մուվաֆիֆագ օլմայօր իտիմ . Արա-
սը պիր միւտտէթ կէչտիքտէն սօնրա , եէնիտէն արապանըն
տէրունինէ ըըգ տուխուլ իթտի , պէնտէ պիլա իսթիյար
թէքրար բէրտէնին արասընտան տըչարըյա պագմաղա պաշ-
լատըմ . զիրա քէնտի քէնտիմէ , « պագմտամ , վէ կէօրմէ-
սէմ , տահա էյի օլուր » տէմէքտէ իտիմ . լարին պագտըմ ,
պու մէրագտան քէնտիմի մէն իտէմէյօր իտիմ :

Վալիտէմ իլէ բէտէրիմ հալընըլ խտիլէր . վալիտէմ պիր
թարաֆտան քէմալի սիւրաթլա կէթիրիլէն էշեսյը տիւրմէք-
տէ վէ թանղիմ իթմէքտէ իքէն , բէտէրիմ տախի արապալը-
ղըն պիր քէօչէսինի սիւրիւրմէքտէ իտի . սիւրիւրկէ իլէ գալ-
տըրտըղը գումըն ալթընտա պիր պօտուրում գաբուսը զա-
հիր օլտու : Բէտէրիմ , մէղքիւր գաբույը , եախօտ գաբաղը

գալտըրմադլա , վալխտէմին բազէթ բազէթ պաղլատըղը էշ-
հայը , տէրինլիյինի քէշֆ իտէմէտիյիմ մէղքիւր պօտուրու-
մուն իչինէ էնտիրտալիքտէն սօնրա , թէքրար գարաղընը գա-
ւասը , վէ եէնիտէն գում իլէ իւղէրինի էօրթիւ վէրտի , վէ
արապալըղըն հէր թարաֆընտա պուլունտուղու կիպի , գու-
մին իւղէրինէ սաման սէրբմէքլէ պօտուրումը նապէտիտ իթ-
տի :

Պատէհու իքիտի պիրլիքտէ օտայա կիրտիլէր :

Պու արալըղ Մաթիա , եաթաղընըն իչինտէ գըմըլտա-
նըր կիպի օլտու :

Աճէպա կէչէն տէօնէն հալլէրի կէօրմիւշ մի իտի :

Պունը քէնտիսինէ սօրմաղա պիր միւմքիւն ճէսարէթ ի-
տէմէյօր իտիմ . աըթըգ պէնի մէճհուլ պիր տէհչէթ մուղ-
թարըպ իթմէյիպ , իլլա նիչին գօրգաուղումու մուհագգագ
ուրէթտէ պիլիյօրիտիմ . պաշտան այաղա գատար սօուգ պիր
թէր իչինէ պաթմըլ իտիմ :

Պիւթիւն կիճէյի պու հալտէ կէչիրտիմ . եաղընտան պիր
խօրօղ սէսի իչիթմէքլէ , սապահըն թէգարբուպ իթտիլինի
անլատըմ . իչթէ անճագ օ վագըթ պիր ազ ույդույա տալա-
պիլտիմ , լաքին նասըլ ույդու , տէհչէթամիղ բիւյալէր իլէ
պիր ույդու :

Պիր սիւրմէ կիւրիւթիւսինտէն ույանտըմ , արապամը-
ղըն գաբուսը աչըլտը , գալըմագ վագթըր կէլմիշ օլտուղունը
պիլտիբմէք իչին բէտէրիմ կէլմիշ զաննըլըլա , եիւղիւնիւ
կէօրմէմէք իչին կէօղլէրիմի թէքրար գաբատըմ , լաքին Մա-
թիա :

— Պիրատէրին տիր քի , սէրպէսլիէթիմիղի իատէ իթմէք
իչին կէլմիշ իտի , տէտի :

Իքիմիղ պիրտէն այաղա գալգտըղ , Մաթիա բահաթ
ույույուպ ույումատըղըմա տայըր հիշ պիր շէյ սէօլլէմէտի ,
պէնտէ անա պիր շէյ սօրմատըմ . Արա սըրա եիւղիւմէ պագ-
տըգճա , կէօղլէրիմի պաշգա թարաֆա շէվիլիյօր իտիմ :

Մաթպալսա կիրմէք լաղըմ կէլտի , վալխտէմ իլէ բէտէ-

րիմ օրատա տէյիլէր իտի . պէօյիւք բէտէրիմ ազշամբի կի-
պի աթէչին գարչըսընտա սանտալեսաը իւզէրինտէ պիւա հա-
րաքէթ օթուրմուչ իտի . Աննի թէամիյէ դըլընան պէօյիւք
գըզգարընտաշմ սօֆրայը սիլմէքտէ , վէ պէօյիւք պիրատէ-
րիմ Ալէն տալսի օրթալըզը սիւբիւրմէքտէ իտի :

Էլլէրինի սըգմագ իչին եանլարընա վարտըմ , լաքին աս-
լտ ճէվապ վէրմէքսիզին իչլէրի իլէ մէշղուլ օլտուլար :

Քէզալիք պէօյիւք բէտէրիմէ թէգարրուպ իթտիյիմտէ ,
քէնտիսինէ եագլաշմամա միւսաատէ իթմէյիպ , պանա տօղ-
րու ազշամբի կիպի պիր թիւքիւրիւք Ֆըրլաթմագլա մէն իթ-
տի :

Պու նապէճա մուամէլէլէրտէն տօնա գալտըմ , վէ Մա-
թիայէ .

— Բէտէր ու վալիտէմի սաաթ գա՞շտա կէօրէպիլէճէյի-
մի սօր պագալըմ , տէտիմ :

Մաթիա տէտիլիմի սօրտու , պէօյիւք բէտէրիմ , Մաթի-
անըն Ինկիլիզճէ գօնուշմասընը իչիտինճէ , աղըճըգ եումու-
շատը , վէ չէհրէսինատէքի սերտլիք պիր տէրէճէ մաճվ օլա-
րագ ճէվապէ հիմմէթ իթտի քի , հէման Մաթիայէ .

— Նէ՞ սէօյլէտի , տէտիմ :

— Բէտէրին ազշամա գատար կէլմէմէք իւզրէ տըշարը
չըգմըշ , վալիտէն տէ ույույօր իմիշ , սըզու իտէրսէք պիզտէ ,
կէզմէյէ կիթմէյէ մէղուն իմիշիզ :

Մաթիանըն թէրճէմէ իթտիյի պու սէօլլէրի բէք մուխ-
թասար պուլարագ .

— Պաշգա պիր շէյ սէօյլէ՞մէտի մի , տէտիմ :

Մաթիա , նէ ճէվապ վէրէճէյինի շաչըրարագ .

— Պիլմէմ , պագը գալան սէօլլէրի էյիճէ անլայամա-
տըմ զանն իտէրիմ , տէտի :

— Անլատըզընը սէօյլէ :

— Զանն իտէրսէմ , շէհրի տօլաշարըմըզտա , պիր Ֆըր-
տաթ պուլուրագ , Ֆէվթ իթմէմէքլիլիմիզի թէնպիհ իթտի .
հէլէ իլավէթէն « Տէրսիմի ունութմայասընըզ , ահմագլարըն

բարասը յըլա եաշամագ լաղըմ տըրո տէտիյինի բէք ալա ան-
լայասպիտիմ :

Պէոյիւք բէտէրիմ , շիւպհէսիզ Մաթիանըն պանս ան-
լաթմագ իսթէտիյի շէյի քէշֆ իթմիշ իտի , զիրա Մաթիա
սէօղիւնիւ պիթիբիր պիթիբմէզ , իհթիյար կէօղիւնիւ գըր-
բարագ , վէ էնմէլի օլմայան էլի իլէ ճէպինէ պիր շէյլէր գօյ-
մագ կիպի պիր վաղիյէթ կէօսթէրտի :

Իհթիյարըն նէ տէմէք իսթէտիյինի անլայըպ , արթըգ
օրատա տուբամազ օլտում , վէ հէման Մաթիայէ :

— Տըշարը չըգայըմ , տէտիմ :

Իքի իւշ սասաթ գատար « Գըրմըղը արսւան » հաւլիսի-
նին էթըաֆընը աօլաշտըգ , զիրա զայպ օլուբուզ գօրգուսը-
յըլա ուղագլարա կիթմէյէ ճէսարէթ իտէմէյօր իտիք , Պէթնլ
կըռին մահալլէսի , կիւնտիւղիւն , կիճէտէն տահա զիյատէ
տէհշէթի իտի . սէֆայէթ , ինսանլարըն վէ էվլէրին իւղէրի-
նէ՝ ճիհէթ պէ ճիհէթ հիւբմ իթմէքտէ իտի :

Մաթիա իլէ պէն պու ճանխըրաշ սէֆայէթ մէնղարէսի-
նի թէմաշա իթմէքտէ , ֆագաթ եէքտիկէրիմիղէ պիր շէյ
սէօյլէմէմէքտէ իտիք :

Կէրի տէօնէրէք հաւլիմիղին ուճունա վասըլ օլմաղըլա
էվէ կիրտիք :

Վայիտէմ գալգմըշ իտի . գարուտան , մէղպուրէնին
պաշընը պիր մասանըն իւղէրինէ գօյտուղունու կէօրտիւմ .
խատթա զանն իտէրէք գուճագլամագ իչին եանընա գօշ-
տում , զիրա ինկիլիզճէ պիլմէտիյիմտէն , քէնտիսի իլէ լա-
ղըրտը իտէմէզ իտիմ :

Մէղպուրէյի գօլլարըմըն իչինէ ալտըմ , պաշընը գալ-
տըրըպ եիւղիւմէ պագտը . լարին շիւպհէսիզ պէնի կէօրէմէ-
յօր իտի : Օ արարըդ սըճագ նէֆէսինտէն միւնթէչիւր օլան
քէսկին վէ նէֆրէթմալիզ պիր գօղու հըսս իտէրէք կէրի շէ-
քիլտիմ . պու գօղու ժընիէվըր (*) գօղուսունա պէնղէյօր ի-

(*) Ճին թատիր օլունան պիր նէվի տէհշէթամիզ իչրէթ տիբ
քի , էքսէրի ինկիլիզէրին բէք ասի թագըմըրը իսթիմալ իտէր :

տի . վախտեմին պաշը թէքրար մասանըն իւղէրինէ եայրմըշ
օլան էլէրի իւսթիւնէ տիւշիւվէրտի . Պէօյիւք բէտէրիմ իսէ .

— Ճին , ճին , տէյէրէք եիւզիւմէ պագտը , վէ իսթիւհ-
զա թարղըյըլա կիւլէրէք պիր գաշ քէլիմէ սէօյլէտի քի , հիշ
պիրինի անլայամատըմ :

Պու վագանըն սույի թէէսսիրինտէն , թաշտան մամուլ
պիր հէյքէլ կիպի տօնա գալտըմ . պատէհու Մաթիայէ պագ-
տըմ , օտա կէօղլէրինտէն եաշ ագարագ պանա պագըյօր
իտի :

Կէօղիւմ իլէ պիր իշարէթ իտուպ թէքրար տըշարը չըգ-
տըգ :

Հայը վագըթ եէքաիկէրիմիզին էլլէրինտէն թութարագ
եան պէ եան եիւրիւտիւք , լաքին նէրէյէ կիթտիյիմիզի պիւ-
մէյօր իտիք : Նիհայէթ Մաթիա մուզթարըպ պիր չէհրէ իլէ :

— Պէօյլէճէ նէրէյէ կիտէյօրուզ , տէտի :

— Պիւմէմ , թէնհա պիր մահալէ կիտէլիմ տէ գօնուշա-
լըմ , սանա տէյէճէք սէօղլէրիմ վար . լաքին պու գալապա-
լըգտա սէօյլէյէմէմ :

Փիլ հագըգա կէզկինճիլիք ալէմինտէ , քէօյլէրտէ վէ
չէհրլէրտէ պուլունտուղումուզ վագըթ , գալապալըգտա
մուհիւմ մէսէլէլէրտէն պահա իթմէմէյի , Վիթալիսին մէք-
թէպինտէ էօյրէնմիշ իտիմ . զիրա ինսան կէչիպ տէօնէնլէր-
տէն պիհուղուր օլարագ նէ տէյէճէյինի շաշըտըր . Պէն ի-
սէ Մաթիա իլէ պէրապէր , զայէթ ճիտտի սուրէթտէ գօ-
նուշմագ իսթէյօր իտիմ :

Մաթիա , նէրէյէ կիտէճէյիմի սօրտուղու էմնատէ , տար
սօգազլարտան չըգըպ կէնիշ պիր ճատտէյէ վասըլ օլմուշ ի-
տիք . պու սօգաղըն նիհայէթինտէ պիր թագըմ աղաճլար
կէօրիւր կիպի օլտում . պուրասընը գըր զանն իտէրէք օ ճի-
հէթէ տօղրու կիթտիք , լաքին մահալի մէզքիւր գըր օլմա-
յըպ , պիզղաթ չէհրին տէրունինտէ , էթրաֆընտա աղաճլար
պուլունան պիր մէյտանճըգ իտի . պուրատա բէք կիւղէլ գօ-
նուշապիլէճէք իտիք :

Արթըրդ գարարըմը վերմիշ խտիմ, Մաթիայա սէօյլէյէ-
ճէք սէօզլէրիմի պիլէյօր խտիմ, Թէնհա վէ մինասիպ պիր
մահալտէ օթուրտուգտան սօնրա .

— Մաթիա, սէնի նէ գատար սէվտիյիմի բէք ալա պի-
լիրսին, հաթտա ազրապամըն խանէսինէ պերապէր կէլմէնի
թէքլիֆի իտիշիմ տէ, մահա հագգընտա հըսս իթտիյիմ օ
մուհապէթը ֆէվգէլատէտէն նէշաթ իթմիշ տիր . խմտի սէվ-
կիլի Մաթիաճըղըմ, շայէտ սաննս պիր թէքլիֆի իտէճէք օ-
լուրսամ, մուհապէթիմտէն շիւպհէ իթմէյէճէքսին տէյիլ
մի, տէտիյիմտէ, Մաթիա, զօր իլէ կիւլմէյէ շալըշարապ .

— Տէլի՞ մի օլտուն, նէ՞ թօհաֆի թօհաֆի սէօզլէր սէօյ-
լէյօրսուն, տէտի .

— Պէնի միւթէէսիր իթմէմէք, վէ գալպիմի ըրգգաթէ
կէթիրմէմէք իչին կիւլմէք իսթէյօրսուն, տէյիլ մի, լաքին
զարարը կօզ, պէն էկէր սէնի իլէ աղլամասամ, պաշղա քի-
մի՞ իլէ աղլայապիլիրիմ .

Պու սէօզլէրի սէօյլէյիպ քէնտիմի Մաթիանըն գօլարը
իչինէ աթարագ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամայա պաշլատըմ .
Պու ուլու տինեատա եաբա եալընըզ գալտըղըմ զէմանլէր,
ասլա շիմտիքի գատար պէտպահտ վէ միւքէտտէր օլմամըշ ի-
տիմ .

Հընչգըրա հընչգըրա պիր մըգտար աղլատըգտան սօնրա
գալպիմին ըրգգաթընը թէսկին իթմէյէ սայ իթտիմ, զիրա
պէն, Մաթիայը, հալիմէ աճընտըրմագ, վէ իւզէրիմէ աղլաթ-
մագ իչին պուրայտ կէթիրմէմիշ իտիմ . պէն մահալա անըն
մէնֆաաթը իչին քէնտիսինի պու մահալէ կէթիրմէք իսթէ-
միշ իտիմ քի, հէման քէլամա աղաղ իտէրէք .

— Սէվկիւլի Մաթիաճըղըմ, սէն հէր հալտէ պուրատան
կիթմէլիսին, ֆրանսայա ալտէթ իթմէլիսին .

— Ահ, նէ՞ սէօյլէյօրսուն, սէնի թէրք իթմէ՞ք, ասլա,
ասլա .

— Զաթէն սէնին պէօյլէ ճէվապ վերէճէյինի պիլիյօր ի-
տիմ, վէ պու պապտէ բէք մէմունըմ, էվիլէթ, պէնտէն այ-

ըըմադ իսթմէմէտիյինէ, սօն տէրէճէ մէմնունըմ, լաքին նէ ֆայիտէ, այրըմամըղ իյճապ իտիյօր. սէն ֆրանսայա, եախօտ իթալիայա ալտէթ իթմէլիսին, Խիւլասայի քէլամ իսթմէտի- յին մէմէքէթէ կիտէսիլիւսին, եէթէր քի Ինկիլթէրատա գալմայասըն :

— Էյ սէն նէ՞րէյէ կիթմէք իսթէյօրսուն, նէ՞րէյէ կիթ- մէմիղի արղու իտիյօրսուն :

— Պէ՞ն մի, պէն պուրատա, Լօնտրատա, ֆամիլեամըն նէղտինտէ գալաճաղըմ. մէկէր ֆամիլեամըն եանընտա գալ- մադ պէնիմ իչին պիր պօրճ, պիր վազիֆէյի մուգատտէսէ տէյիլ մի տիր. իմտի սէն եանըմըղտա գալան բարայը ալ տէ հէման եօլա չըղը վէր :

— Ա՛հ Բէմի, պու սէօղիւ սէօյլէմէ, էկէր պիրիմիղին կիթմէսի իյճապ իտիյօրսա, պիլաքիս սէն կիթմէլիսին :

— Նի՞չին :

— Անըն իչին քի . . .

Մաթիս սէօղիւնիւ պիթիրէմէտի, վէ եիւզիւնիւ՝ քէն- տինի իսթիճվապ իթմէքտէ օլան կէօղլէրիմին էօնիւնտէն էօթէ թարաֆա չէվիլտի, լաքին պէն ըսրար իտէրէք :

— Սէօյլէ Մաթիս, պանա տօղրու ճէվապ վէր, Ալլահ աչգընա սէրպէսթճէ, չէքինմէյէրէք սէօյլէ, պու կիճէ ու- յո՞ւմայօրմու իտին, վուգու պուլան հալլէրի կէօրտիւն մի, տէյու իճպարէ պաչլատըմ :

կէօղլէրինի եէրէ էնտիրտի, վէ պօղուգ պիր սէտա իլէ :

— Էվվէթ, ույումայօր իտիմ :

— Նէ՞ կէօրտիւն :

— Հէր շէյի կէօրտիւմ :

— Էյ անլատըն մը քի . . .

— Էվվէթ, անլատըմ, օ էչեայը սաթան ատէմէր բա- րայըլա ալմամըչլար իտի. բէտէրին, էվին գարուսընը վու- րաճապ եէրտէ, արասպալըղըն գարուսընը վուրտուգլարը ի- չին անլէրի թէքտիր իթտիյինտէ, բօլիստէն գօրպտուգլարը իչին պէօյլէ եարմալա մէճպուր օլտուգլարընը սէօյլէտիլէր :

— Օ հալտէ կէօրիւյօրսուն ա՛, սէնին կիթմէն լաղըմ տըր՝

— Էկէր պէնիմ կիթմէմ լաղըմ կէլիյօրսա, սէն հիչ տուրմամալըսըն, սէն տէ կիթմէլիսին, պուրատա գալմագ հէր իքիմիզէ տէ խայըրը տէյիլ տիր՝

— Պէն, սէնին պէնիմլէ պէրապէր կէլմէնի իսթէտլիյիմ վագըթ, կէրէք վալիտէ Պարպըրէնին սէօղլէրինտէն, վէ կէրէք պէնիմ թէխայիւլաթըմա գարըլարագ, ֆամիլեամըն՝ հէր իքիմիզի, թալիմ ու թէրպիյէ իթտիրմէյէ միւգթէտիր զանն իտիյօր իտիմ քի, օ հալտէ եէքաիկէրիմիզտէն այըրըմայաճագ իտիք, լաքին իչ զանն իթտլիյիմ կիպի չըգմատը, խէյալաթըմ ըիւյա գապիլինտէն իմիչ, պիւսպիւթիւն ըիւյա իչթէ պունըն իչին այըրըմագ իգթիզա իտիյօր՝

— Խայր, խայր, հիչ պիր վագըթ՝

— Մաթիա, տէյէճէյիմ սէօղլէրի էյի տինլէ, անլատա, գաթէն ետրէլի գալպիմի պիր դաթ տա սէն եարալամա, էկէր Բարիզտէ իքէն Կարօֆօլիյէ թէսատիւֆ իտէյիտիք, վէ մէրգուճ սէնի ճէպրէն եանընա ալմըչ օլայըտը, պէնիմ սէնին եանընտա գալմամը իսթէմէյէճէք իտին, տէյիլ մի, վէ չիմտի սանա տէտիյիմ սէօղլէրի, օ վագըթ սէն պանա տէյէճէք իտին՝

Մաթիա ճէվասպ վէրմէտի, պէն իտէ իլալէյի մէգալ իտէրէք՝

— Սէօյլէ, ճէվասպ վէր, տէտիյիմ տօղրու տէյիլ մի՝

Խայրխահ չօճուգ պիր մըղտար տիւչիւնտիւքտէն սօնրա, աթիտէքի սէօղլէրի սէօյլէտի՝

— Սէն տէ պէնի տինլէ Բէմի, հէմ էյի տինլէ, Շավանօնտա օլտուզուճուզ զէման, ֆամիլեանըն սէնի արամադտա օլտուզունը պէյան իթտիլինտէ, մէսրուր վէ մէմնուն օլաճագ եէրտէ, պիլաքիս ֆէնա հալտէ մահզուն օլտուճ, սէնին նայիլ օլաճաղըն սաատէթտէն զիյատէ, քէնտիմի տիւչիւնտիւճ, վէ քէնտի քէնտիմէ, զէնկին, թէրպիյէլի, վէ կիւզէլ հէմչիքէլէրին իլէ պիրատէրլէրին օլաճագ, անլէրի

պէնիմ կիպի, վէ պելքի տէ պէնտէն զիյատէ սէվէճէքսին, տէյէրէք, դըսդաննայա պաշտարմ, պու նօգթայը պիլմիշ օլ, ափվընա մաղճար օլմադ իչին իշթէ տօս տօղրու գապահաթըմը լյթիրափ խոխօրում: Իմօի էկէր պէօյլէ ալչագճա պիր հըսսիյաթէ ափվ իթմէյէ միւղթէտիր իսէն, շու անտէ ափվընը իսթիրհամ իտէրիմ:

— Ա՛հ Մաթիա . . .

— Սէօյլէ չարըգ սէօյլէ սուչըմը ափվ իտէյօրմուսըն,

— Թէքմիլ գալպիմ իլէ ափվ իտէրիմ, պէն օ վաղըթ սէնին միւքէտատէր օլտուղունը կէօրտիւմ, լաքին ասլա հիտտէթ հըսս իթմէտիմ:

— Զիւնքի սէն պուտաշասըն, հէմ սօն տէրէճէ խայրխահ պիր պուտաշասըն. քէօթիւլէրէ վէ ալչագլարա հիտտէթ իթմէք, տարըլմադ լաղըմ տըր, վէ պէնիմ եարտըղըմ տա ալչագլըգ իտի. սէն խայրխահըղընտան վէ ալիճէնապըղընտան նաչի պանա ափվ խոխօրսուն, լաքին պէն ասլա քէնտիմէ ափվ իտէմէմ, չիւնքի սէնին կիպի խայրխահ տէյիլիմ. ա՛հ Րէմի, սէն տահա հէր շէյի պիլմէղսին, պէն՝ քէնտի քէնտիմէ նէ՞ տէյօր իտիմ պիլլիմիսին, «Րէմի իլէ Ինկիլթէրայա կիտէրիմ, վէ անըն պահաբեար օյուպ տա արթըգ պէնի տիւչիւնմէյէճէք պիր հալտէ օլտուղունը կէօրիւնճէ, հէման կիղլիճէ գաշըպ տօղրու Լուգայա կիտէր, վէ հէմչիրէմ ֆըրիսթինէյի բուս իտէրիմ» տէյօր իտիմ, ֆիաղաթ մատէմ քի չիմօի զէնկին վէ մէսուտ օլաճագ ետրտէ, նէ զէնկին, վէ նէ տէ . . . եանի թախմին իթտիլիմիլը կիպի տէյիլիմ. պինտէն ալէյհ պուրատան մուֆարէգաթ իթմէյէ, վէ կիտիպ հէմչիրէմ ֆըրիսթինէյի կէօրմէյէ վէ բուս իթմէյէ մէճպուր օլմայըպ, իլլա արգատաշըմը, տօթթումը, պիրատէրիմի, պէնիմ Րէմիճիլիմի բուս իթմէլիլիմ:

Մաթիա, պու ճանխըրաշ սէօղլէրի սէօյլէմէսի իւղէրինէ էլիմի թոթոպ պէնի բուս իթմէյէ պաշտար, իքիմիլ պիրտէն հընչգըրա հընչգըրա ալլայօր իտիք, լաքին շու ֆարդըլա քի, պու տէֆաքի կէօղ հաշլարըմ, աճը վէ մուհըրիք օլ-

մայրս , պէլքի մէսէրրէթ եայլարը իտի :

Մամաֆիհ , հըսս իթտիյիմ թէէսիւրիւն շիտտէթինէ նիս-
պէթէն , եինէ էֆքեարըմտան բուճու իթմէյէրէք :

— Կիթմէյիսին Մաթիաճըղըմ , հէր հալտէ Ֆրանսայա
ալտէթ իթմէյիսին , Լիզի , պապա Ագէճնը , վալիտէ Պար-
պըրէնի , վէլ հասըլ պիւթիւն տոսթլարըմը կէօրիւպ , ար-
զուլարըմը իճրա իտէմէտիյիմին , վասիմտէ պուլունամատըղը-
մըն սէպէպինի պիլտիրմէյիսին , զաննըմըն աքսի օլարագ Ֆա-
միլէամըն զէնկին օլմատըղընը անլաթմալըսըն , պէնի թայիպ
իթմէմէյիտիրէր , տէտիյիմի անլայօրսուն , տէյիլ մի , Բէ-
տէր ու վալիտէմին Ֆագըր ասէմէր օլտուղունը պէյան ի-
տէրսին , պունտան հէր շէյ անլաշըլըր , Ֆագըր օլմագ այրպ
տէյիլ տիր , տէտիյիմաէ , Մաթիա մանասար պիր պագըլ ի-
լէ եիւղիւմէ պագարագ :

— Աէնին պէնիմ կիթմէմի արզու իթմէն , Ֆամիլեանըն
զէնկին օլմատըղը իչին տէյիլ տիր , վէ իշթէ պու սէպէպլէ
ասլա պուրատան կիթմէյէճէյիմ :

— Բէճա իտէրիմ Մաթիա , քէտէրիմի արթըրմա , զա-
թէն նէ տէրէճէ մի քէատէր օլտուղումու կէօրիւյօրսուն :

— Ահ , պանա անլաթմայա հիճապ իթտիյին շէյի ,
սէօյլէթմէք իչին սէնի իճպար իթմէք իսթէմէմ . պէնիմ
զալպիմ Ֆասիտ տէյիլ տէր , հէր շէյի անլայաճագ գա-
տար տա դուրնաղ տէյիլիմ . լաքին (էլինի գաֆասընա վու-
րարագ) պուրայա կիրմէսի լաղըմ կէլէն շէյի , (էլինի գալ-
պինին իւզէրինէ գօյարագ) պուրայա կիրտիյինիտէ բէք ալա
անլայօրում . սէն Ֆամիլեանըն Ֆագըր օլուպ տա պէնի պէս-
լէմէյէ միւզթէտիր օլմատըղլարը իչին կիթմէմի իսթէմէյօր-
սուն , զիրա պէնիմ օնլարա եիւք օլմայաճաղըմը , վէ պէլքի
տէ անլէր իչին շալըչաճաղըմը բէք ալա պիլիրսին , անճագ . . .
տիւն կիճէքի հայլէրի կէօրմիւշ օլտուղումտան , պէնիմ իչին
գօրգույօրսուն , եանի հիւանի ախլագըմըն պօղումասընտան
վէսվէսէ իտիյօրսուն :

— Ահ , Մաթիա պունը սէօյլէմէ :

— Եվ վէժ, դօրդը յօրսուն քի, սու կիպի չիւքին հալ-
լէրի կէօրէ կէօրէ, կիւնիւն պիւրինտէ պէնտէ, բարա իլէ սա-
թըն ալընմամըջ օլան էշեանըն մարդալարընը քէսէրիմ, տէ-
յի՞ն մի :

— Ահ սուս Մաթիա, սուս Մաթիա ճըղըմ :

Հիճապըմտան աթէշ կիպի դըզարմըջ օլան եիւզիւմի
էլլէրիմ իլէ էօրթտիւմ, Մաթիա սէօղիւնէ տէվլամ իլէ :

— Սէն էկէր պէնիմ իշին դօրդու յօրսան, պէնտէ սէնին
իշին դօրդու յօրում, վէ իշթէ պու սէպէպլէ պէրապէր կիտէ-
լիմ տէ յօրում. Եվ վէժ, սէվկիլի Բէմիճկլիմ Յըրանսոյա ալտէթ
իթմէքլէ, վալիտէ Պարպըրէնի, Լիզի, վէ պիլ ճիւմլէ տօթ-
լարընը պէրապէր զլյարէթ իտէլիմ :

— Պու տէտիլինին իմքեանը եօգ տըր, պէնիմ Փամիլեամ
սէնին հիշ պիւր շէյին տէյիլ տիւր. պինտէն ալէյհ անլէրին եա-
նընտա գալմայա մէճպուր տէյիլսին, լաքին պէնիմ իշին էօյ-
լէ տէյիլ տիւր. մատէմ քի անլէր պէնիմ Փամիլեամ տըր. հէր
հալտէ եանլարընտա պուլունմայա մէճպուրըմ :

— Ատամ սէնտէ, Փամիլեամ՝ մը, պէօյիւք բէտէրին օլան
օ քէօթրիւմ վէ աքսի իհթիյա՞մը, վալիտէն, եանի մասանըն
իւզէրինտէ քէօր սարիսօշ եաթան, օ դարը իշի՞ն մի պու . . .

Տէրհալ այաղա դալգտըմ, վէ ամիրանէ պիւր սէտա իլէ
Մաթիանըն սէօղիւնիւ գաթ իտէրէք :

— Սուս Մաթիա. Փամիլեամ, վէ ալէլ խուսուս պէօ-
յիւք բէտէրիմլէ վալիտէմ հագդընտա պու կիպի սէօղլէր
սէօյլէմէնի իսթէմէմ, պէն տայիմա օնլաղը սէվմէյէ, վէ
հագլարընտա տայիմա ըայէթ իթմէյէ պօրճուլոււմ, տէյու
պաղըրտըմ :

— Եկէր հագըգաթէն Փամիլեան օլմուշ օլալըտըլար,
տէտիլին բէք տօղրու իտի, լաքին էկէր բէտէր ու վալիտէն
տէյիլ իտէլէր, եինէ միւթթասըլ անլէրի սէվմէյէ վէ հիւր-
մէթ իթմէյէ մէճպուրմուսըն :

— Աճայիպ, բէտէրիմին սէօյլէտիլի շէյլէրի իշի՞թմէտին
մի :

— Իշխիժտիմ, լաքին ծնտան նէ՞ չըգար, իսպաթը նէ՞րէ-տէ, սէնին սիննինտէ պուլունան պիր չօճուգ զայս իթմիլէր, արաթմըլար, վէ նիհայէթ օ զայս իթտիքլէրի չօճուղուն եա-չընտա պաշգա պիր չօճուգ պուլմուչլար, իշթէ պու գատար :

— Նէ՞ տէ յօրսուն, չալտըգլարը չօճուղուն, Պըրէթէօյլ կէշիտինէ պըրագըլտըղընը ունուտույօրմուսըն, ծնլարըն չօ-ճուգլարընը զայս իթտիքլէրի կիւն, Պըրէթէօյլ կէշիտինտէ պուլունան չօճուգ պէն տէ յիլմիլիմ :

— Օ կիւն Պըրէթէօյլ կէշիտինէ իքի չօճուգ պըրագըլ-մըչ օլտուղու, իհթիմալտէն պաիտ պիր շէ՞յ մի տիր, մէկեր բօլիս դօմիսէրի, միւսիւ Տըրիսգօյլը, Շալանօնս կէճնտէրմէք-տէ խաթա իթմիլ օլամմա՞ղ մը : Պունլար ասլա իհթիմալտէն պաիտ շէյլէր տէյլտիր :

— Պօշ սէօզլէր, հիշ եէրի եօգ լաֆլար :

— Իհթիմալ քի էօյլէ օլտուն, տէտիլիմ սէօզլէր սանս մինասիպէթսիղ կէօրիւնէպիլիր, չիւնքի պու գալըն գաֆամ իլէ էյիճէ իյզահ իթմէյէ միւգթէտիր տէյլիլիմ, պէնիմ եէ-րիմտէ պիր պաշգասը օլտա, բէք կիւղէլ իյզահաթ վէրիր վէ գօլայճա անլաթապիլիր քի, օ վագըթ գապուլէ չայան օլուր շիմտի իտէ մինասիպէթսիղ կէօրիւնիւյօր, չիւնքի պէն պու-տալանըն պիրիլիմ, իշթէ հէբսի պու գատար :

— Խա՛յր, հէբսի օ գատար տէյլի :

— Պիր քերրէ նազարը աըգգաթա ալմալըսըն քի, սէն նէ վալիտէնէ վէ նէտէ բէտէրինէ պէնղէյօրսուն, սէնին սաչ-լարըն, պիրատէլլէրինին վէ հէմլիրէլլերինին սաչը կիպի գու-մըլալ տէյլտիր, անլայօրսուն ա՛ : ծնլարըն հէբսիտէ պիր բէնկտէ տիր, սէն նիլին անլէրէ պէնղէմէյէսին, վէ տահա զարիպի շուրասը աըր քի, գէնկին օլմայան պու տսէմլէր, պիր չօճուգ պուլմագ իշին պու գատար բարա սարֆ իտէրլէր, պու գատար բարայը նէրէտէն պուլտուլար : Իշթէ պու սէ-պէպլէր իլէ տէրիմ քի, սէն Տըրիսգօլ ֆամիլէասընտան տէ-յիլսին, պէն քէնտիմին աղըլըղ վէ ահմագ օլտուղումու պիլմէքտէյիմ, լաքին սէնին Տըրիսգօլ օլմատըղըն տալի բէք

ալա պիլտիյիմոէն , Տըրիագօլ ֆամիլեասը նէզտինտէ գալման հիչ պիր վագըթ մինասիպէթ ալմագ . լարին շայէտ միւթթասը անլէրին եանընտա գալմագ իսթմէյօրսան , օ հալտէ պէնտէ սէնինլէ պէրապէր գալաճագըմ , Խմտի , քէյֆիյէթի իյգա իլէ վալիտէ Պարազըրէնէ , գունտազընըն նասըլ օլտուղունը տօգրուճա իխպար իթմէսինէ տայըր պիր մէքթուպ եագմալը , վէ ճէվապը ալտըղընտա , բէտէրինի ինճէտէն ինճէյէ իսթիճվապ իթմէյիսին , պէլքի օ վագըթ իշ մէյտանէ չըգարտա , հագըգաթը հալէ վագըթ օլուրուղ . լարին օ վագըթա գատար եէրիմոէն դըմըլտանմայըպ լաղըմ կէլտիյի հալտէ պէրապէր շալըչըրը :

— Լաքին էկէր պիր կիւն պաշընա վուրաճագ օլուրլաճրսա :

Մաթիա քէտէրամիզ պիր թալըր իլէ թէպէսսիւմ իտէրէք :

— Նէ՞ պէյիս վար , մէկէր պիր տօսթ խաթըր իչին եէնէն տայագտան ինսանըն ճանը աճը՛ր մը , տէտի :

45

Օ կիւն ագշամա գատար մէղքիւր կիւղէլ աղաճըղըն իչինտէ գօնուչարագ կէղինտիք , վէ պիր բարչա էքմէք սաթըն ալըպ գարնըմըղը տօյուրտուգ , հէման գարանըգ պատմըլ օլտուղու հալտէ « Իրթմըղը արսլան » հալլիսինէ վասըլ օլմուշ իտիք :

Էլլէ կէլտիյիմիղտէ բէտէրիւմ ալտէթ իթմիշ , վալիտէմ տէ այազասա կէղինիյօր իտի . ուղուն միւտտէթ զայպուպէթ իթիմիղտէն տօյայը հիչ պիր իթիբագտէ սլուլունմայըպ , աղըղլարընը պիլլէ աշմասըլար . եալընըլ թաամտան սօնրա , բէտէրիւմ պանա իլէ Մաթիայէ սէօյլէյէճէք սէօղիւ օլտուղունը պէյան իտէրէք , օճաղըն եանընա ճէլպ իթտի . պէօյիք բէ-

տէր իսէ , միւթատը միւճէպինճէ մըրըլտանմայա պաշլատը . բէտէրիմ , մէրդու մա դուլադ ասմայըպ .

— Մէօյլէյին պագալըմ , նիրանստտա նա՞սըլ եաշայօր իտինիդ , նէ՞ իշ իլէ կէշինիյօր իտինիդ , տէյի սիւալ իթտի .

Սուրէթի մայիշէթիմիդի մուխթասարէն հիքեայէ իթտիյիմտէ .

— Հիշ աճըդտան էօլիւրիւզ տէյու դօ՞րգմայօրմու իտինիդ .

Մաթիա . - (իթմինանի դալպ իլէ .) Սալա , քէնտի եէյէճէյիմիդի դաղանտըդտան մատէ , արթըրտըղըմըզ բարայըլա պիր տէ ինէք սաթըն ալմազա մուվաֆիադ օլտուդ , տէյէրէք , ինէյի նա՞սըլ սաթըն ալտըղըմըզը , վէ պու բարայը նա՞սըլ թօբլատըղըմըզը ուզուն ուզատըյա հիքեայէ իթտի .

— Տէմէք քի սիզտէ էբէյիճէ մէհարէթ օլմալը տըր , իզթիտաընըզը պիր ազ կէօսթէրին պագալըմ նա՞սըլ տըր , ֆիթարամը ալտադ պիր հէվա չալտըմ , լաքին սու հէվա , պէնիմ նաթօլիթան չարգըսը տէյիլ իտի .

Բէտէրիմ . - Բէք ալա՛ , բէք ալա՛ , Մաթիա նէ՞ պիլիր .

Մաթիատա պիրազ քէման պիրազ տա դուրնա չալարադ իճրայի մէհարէթ իթտի .

Զուրնայըլա չալընան հէվա , չօճուդլարըն մահզուղիյէթինի մուճիպ օլմաղըլա , Մաթիայը ալգըչլատըլար .

Բէտէրիմ . - (Սիւալինէ տէվամ իտէրէք .) Գարինին մէհարէթի նէ՞ տիր , օ նէ՞ չալար պագալըմ , դիրա զանն իթմէմ քի սիզ սու քէօբէյի եալընըզ քէյֆինիդ իշին թաշըյասընըզ , հիշ օլմազսա օտա քէնտի եէյէճէյինի դաղանմայա միւդթէտիր օլմալը տըր .

Գարինին մէհարէթի պէնիմ մուճիպի իֆթիխարըմ օլմաղըլա , պիլտիյի օյունլարտան պիր իքիսինի օյնամասընը արգու իթտիմ քի , միւթատը միւճիպինճէ քէսպը մուվաֆադըյէթ իտուպ , չօճուդլար թարաֆընտան թագտիր իտիլտի . հաթտա բէտէրիմ տալի պէյանը մահզուղիյէթ իտէրէք .

— Պու քեօբէք, ատէթա պիր սէրվէթ տիր, տէտի :

Պու սէօղէ գարչու, Գարինին մայրք պուլունտուղու խա- սիյէթի մէտհ ու սէնա իթտիրտէն սօնրա, զէքեալէթի սա- յէսինտէ, բէք աղ միւտտէթ գարֆընտտ կէօսթէրիլէն հէր շէյի, հաթտա հիչ պիր քեօբէյին եարամայաճաղը շէյէթի պիլէ էօյրէնմէյէ միւգթէտիր պիր հայվան օլտուղունը պէ- յան իթմէտէն քէնտիմի ալամատըմ :

Բէտէրիմ, սէօղէրիմի Ինկիլիզճէյէ թէրճիմէ խիյօր ի- տի . լաքին անլայամատըղըմ պիր գաչ սէօղէր տահա իլալէ իթմիլ օլմալը իտի քի, վալիտէմ, վէ չօճուգլար, գահգահա իլէ կիւլտիւլէր . հաթթա պէօյիւք բէտէրիմ տալի, պիր գաչ տէֆա կէօղիւնիւ գլլրարագ, վէ « Ճայն Տօղ » եանի կիւ- ղէլ քեօբէք տէյէրէք թայթիֆ իթտի, լաքին Գարի հիչ պիր շէյ անլայամատը : Բէտէրիմ սէօղիւնէ տէվամ իլէ .

— Մատէմ քի պէօյլէ տիր, սիզէ իտէճէյիմ թէքլիֆի տիյնէյիպ անէ կէօրէ ճէվապ վէրինիլ . լաքին էվվէլ պէ էվ- վէլ Մաթիա, Ինկիլթէրրատա գալմագ, վէ պիլիմէ իգա- մէթ իթմէք իսթէյիպ իսթէմէտիյինի պէյան իթմէլի, տէ- յինճէ, Մաթիա .

— Պէն, Բէմի իլէ պէրապէր գալմագ իսթէրիմ, Բէմի նէրէյէ կիտէրսէ, պէնտէ օրայա կիտէրիմ, տէտի :

Բէտէրիմ, պու ճէվապըն թահտընտա մէսթուր օլան ֆիբրի քէչֆ իտէմէտիլինտէն, մէֆնուն օլտու, վէ սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք .

— Մատէմ քի Բէմի իլէ գալմագսըն, շիմտի թէքլի- ֆիմի պէյան իտէյիմ, նասըլ քի անլատընը, պիլզ զէնկին տէյիլիլ, հէրսիմիլ տէ թէայիւշիմիլ իլին չալըչմագտայըլ, եաղըն Ինկիլթէրրա էյալէթինի տօլաշարագ, չօճուգլարըմ, մալլէրիմիղի միւպայա իթմէք իլին, տյաղըմըա կէլմէյէ թէնէզղիւլ իթմէյէն միւշթէրիլէրին տյագլարընա մալ կէօ- թիւրիւլէր . լաքին գըչըն չօղուգ իլիմիլ օլմալ, Շիմտի մա- տէմ քի Լօնտրատա պուլունտույօրուգ, Բէմի իլէ Մաթիա, սօգաղլարտա չալկըճըլըղ իտէպիլիլէր, վէ զանն իտէրսէմ :

էրէյիճէ տէ բարա գաղանըրլար . ալէլ խուսուս Միլատ եօր-
թուսընտա կիւղէլ պիր հասըլաթ չըգարաճագ լարընա շիւպ-
հէ խօիլէմէզ, Տիկէր թարաֆտան Գարի տէ, Ալէն վէ նէտ
իլէ օյուն օյնամայա չըգար քի, օ հալտէ թէմէտաիւյիւմիզ
արթար տէմէք օլուր, տէր տէմէզ, պիրտէն պիրէ :

— Խօյր, Գարի, եալընըզ պէնիմ իլէ օլուրսա կիւղէլ
չալըչըր, տէտիմ. զիրա հայվանտան այրըլմագ իսթէմէյօր
իտիմ :

Բէտէրիմ. - Ալէն վէ նէտ իլէ չալըչմայը էօյրէնմէլի
տիր, պէօյլէ այրը այրը չալըչարագ զիյատէ բարա գաղանը-
րըլ :

— Լաքին սիղի թէէմին իտէրիմ քի, Գարինին օնլարա
ասլա խօյրը օլամազ. տիկէր թարաֆտան պիրիմ հասըլա-
թըմըզ տա ազ օլուր, ֆագաթ Գարի պիզիմլէ պէրապէր օ-
լուրսա տահա չօգ գաղանապիլիբիզ :

— Պէն էօյլէ ուզուն լագըրտըլարտան խօչլանմամ, պէն
նէ տէրտէմ անիտէ իճրա օլունմալը տըր . անլայօլմուսուն,
պու էվին ուսուլի պէօյլէ տիր, սէնտէ ուսուլէ թէպալիլէթ
իթմէլիսին :

Արթըզ գարչը տուրմագ միւմքին տէյիլ խօի, չարնա-
չար իթաաթ իթմէք լագըմ իտի . հիչ սէսիսի չըգարմաաըմ,
ֆագաթ քէնտի քէնտիմէ տիւշիւնիւյօր, վէ գօրգտուղում
չէյիլին, պէնտէն էվվէլ Գարինին պաշընա կէլէճէյինի միւ-
լահազա իտիյօր իտիմ. Պու այրըլըզ կէրէք պէնիմ վէ կէրէք
Գարի իչին, բէք միւշկիւլ օլաճագ իտի :

Եաթմագ իչին արապամըզա չէքիլտիք, լաքին օ ազչա-
մը բէտէրիմ, արասպանըն գաբուսունու իւղէրիմիղտէն քիլիթ-
լէմէտի :

Եաթաճաղըմ վագըթ, պէնիմ կիպի չարուգ սօյունմուչ
օլմայան Մաթիա, գուլաղրմա տօղրու էյիլէրէք, պօղուգ
պիր սէտա իլէ :

— Կէօրիւյօրսուն ա՛, բէտէր թէսմիլէ իթտիլին տտէմ,
չօճուղլարը եալընըզ քէնտի իչին չալըչտըրտըլը քիֆայէթ

իմ մէջօր կիպի, քէօբէքլէրի տէ չալըչարըմադ իսթէյօր . սէն իսէ, հալա կէօզիւնի աչըպտա իչէ վազըֆ օլմադ իսթէմէյօրսուն, եարըն, տէտիյիմ կիպի, վալիտէ Պարալըրէնէ պիր մէքթուպ եաղալըմ, տէտի :

Սապահէլէյին Գարիյէ թալիմաթ վէրմէք իյճապ իթտիյինտէն, գուճաղըմա ալարադ պիր դաչ տէֆա էօրտիւքտէն սօնրա, քէնտիսիւնտէն պէքլէտիյիմ շէյլէրի թաթլըրդլա անլաթտըմ . պիչարէ հայվան, սէօզլէրիմի տիյնէյօր կիպի տիք տիք եիւզիւմէ պաղըյօր իտի :

Պօյնունտաքի իրի Ալէնին էլինէ թէսլիմ իթտիյիմ վագըթ թէքրարէն թալիմաթ վէրտիմ, հայվան՝ օգատար զէքի վէ օգատար միւթի իտիքի, պիլա մուգավէմէթ, ֆազաթ պիր թաՎըր միւքէտտէրանէ իլէ, իքի պիրատէրլէրիմին արգաաննտան կիթմէյէ պաչլատը :

Մաթիա իլէ պանա կէլինճէ, բէտէրիմ, միւքէմիէլ պիր հասըլաթ չըգարապիլմէք իչին, պիզի պիր զէնկին մահալլէյէ կէօթիւրմէք իսթէտի . թէքմիլ Լօնտրա շէհրինի կէչէքէք, պէօյիւք էվիլըլէ մուհաթ, սօգաղլարը զայնէթ միւնթաղամ, վասի վէ կիւզէլ պահճէլէր իլէ միւզէյէն պիր մահալլէյէ վարտըդ : Արապալարըլա կէլիպ կէչէն կիւզէլ գատընլարա, վէ թէմիզ էլիլիսէ լապիս օլան զէնկին ատէմէրէ պաղըպ հայրէթ իտիյօր իտիմ :

Այչամ կէճ վազըթ « Գըրմըզը արսլան » հավիտինէ ավտէթ իտէպիլտիք, զիրա Ուիսթ-էնստէն, Պէթնլ կըռինէ գատար օլան մէսաֆէ հայլըճա ուղուն իտի . քէմալի մէսէրրէթլէ Գարիյի էվտէ պուլտում, հայվանըն իսթիւ պաչըչամուր իլէ միւլէմմա իտի, ֆազաթ նէչէլի կէօրիւնիյօր իտի :

Գարիյի թէքրար կէօրտիլումէ բէք մէմուսն օլտում . գուրու օթ իլէ իւսթիւնտէքի չամուրը թէմիլլէտիքաէն սօնրա, գօյուն քօսթընա սարըպ եաթաղըմտա եաթըրտըմ . աճէպա իքիմիղտէն հանկըմըզ մէսուտ օլտու, պուրսայք սէօլլէմէք միւշիւլ տիր :

Իչէր, պու միւնլալ իւզըրէ պիր գաչ կիւն տէվամ իթտի,

եանի սասպահչէ յին կիտիպ աղչամ՝ կէճ վազըթ ավտէթ իտիյօր իտիք, պիլտիյիմիզ շարգըլարը շու եա պու մահալլէտէ շարպ չըղըրտըղմըզ կիպի, Գարիտէ, Ալէն իլէ նէտին մայէթ ինտէ օլտուղու հալտէ, պիլտիյի օյունլարը օյնամագտա իտի . լարին պիր աղչամ բէտէրիմ, էրթէ կիւնի Ալէն իլէ նէտին իչէրի օլուպ էվտէ գալաճագլարընտան, Գարիյի պիրլէրտէ կէօթիւրմէյէ մէղուն օլտուղումու պէյան իտինճէ, բէք մահգուղ օլտում:

Մաթիատա պէնիմ կիպի պու մէղունիյէթաէն մէմնուն օլուպ, պունտան պէօյլէ Գարիյի հէր կիւն պիղլիմլէ պէրապէր կէօնտէրմէլէրի իչին, քիւլիւյէթլի պիւր հասըլաթ չըգարմայա դայրէթ իտէճէ յիմիզէ դարար վիրուպ եաթաըզ:

Սասպահչէ յին գալգաղըղմըղտա Գարիյի կիւզէլճէ թէմիզլէտիք, վէ գահվաթըտան սօնրա . բազպէթլիւ հաղուրունընըն էլլէրինի գօլայճա ճէպլէրինէ սօգտուղլարընը, թէճըրիւպէ իլէ էօյրէնտիյիմիզ մահալլէյէ կիթմէք իչին, Լօնտրանըն շարգ ճիհէթինտէն, դարպ ճիհէթի ուճունտա պուլունան Օլտ-Լսթըրիտ նամ մահալլէյէ կիթմէյէ պաչլատըզ քի: Օսպօրն վէ Օգըֆորտ-Լսթըրիթ նամ սօգագլարտան կէչմէմիզ իյճապ իթտի:

Լարին պէտպահտըղմըղտան նաչի, իքի կիւնտէն պէրի օրթալըղը գաթը պիր սիս գարլամըչ իտի, բույի սէմա, եալսօա Լօնտրանըն սէմասը եէրինէ գայիմ օլան թուրունճ բէնկինտէ պուլսար պուլութլարը հէր շէյի կէօզտէն սէթը իթտիյի կիպի, սօգագլարտա տալսի պիր նէվի սիյուհ տիւման տալիպանմագտա . վէ ինսան պիր գաչ ատըմ իլէրիսինի կէօրմէմէքտէ իտի . պու սէպէպլէ հէրքէս էվինտէն տըչարը չըգմատըգտան մատէ, Գարիինին օյունլարընը բէնչէրէտէն պիլէ սէյր իտէմէյէճէքլէր իտի, վէ թապիյի պիղ տէ բարա գաղանամայաճագ իտիք: Մաթիա իսէ, պիր գաչ տաղըգաս սօնրա հագղըմըղտա խայրը օլաճագ օլան տիւմանա աճը աճը լանէթլէր օգույօր իտի:

Սէրի ատըմլար իլէ եիւրիւյէրէք, վէ բէչիմիղաին այ-

ըրբմամասընը արտ սըրտ Գարիյէ էմբ իտէրէք, Լօնտրանըն Ղայէթ իշէք, վէ թիճարէթ կեռահ յան Յլպօրն մահայլէսի- նէ վաարլ զրուգ, Ենկէհան արգամա տէճիւպ պարտըղըմ տա Գարիյի կէօրէմէտիմ, նէ՞ օլմուշ իտի. հայվանըն պու Ղայպուէպէթի բէք հարիք իւլ ատէ իտի. պիր քէօշէյէ շէքիլիւպ պէքլէտիմ, վէ կէլտիյիմիղ եօշա տօղրու պագարադ խաֆիֆճէ ըտըգ չալարմ, չիւնքի տիւմանըն սէպէպի իլէ ուղագ ասն պիր շէյ կէօրմէք միւմքիւն օլանայօր իտի, հայվանըն չալընմասընը միւհթէմիլ ատա խոււղ աղիմ պիր էնտիլէ իլինաս մուղթարըպ իքէն, Գարիին դօշա դօշա կէլտիյինի կէօրտիւմ հայվանըն աղընտա պիր չիֆթ եուն չօրապ վար իտի, գույուղուէնը սալլայարապ եանընա կէլտիյինտէ, էօն այաղլարընը պանա ուղատարապ, աղընտուն ալ մադ իլին չօրապլարը թագտիմ իթտի, Գայէթ կիւհ պիր օյունտա մտվաֆիֆապ օլաուղու էնտտէ կարտըղը կիպի տէրէճէյի նիհայէտէ սէվլիմէքտէ, վէ պէնիմ թահօին ու աֆէրին իլէ քէնտիսինի թալթիֆ իթմէմէ պէքլէմէքտէ իտի, Գու հայի կէօրտիւյիւմտէ չաշրարըղըմտան նէ տէյէճէյիմի վէ նէ եարաճաղըմը պիլմէյօր իտիմ, Մաթիա տէր հալ պիր էլի իլէ չօրապլարը հայվանը աղընտուն ալար, վէ տիկէր էլի իլէտէ պէնի աղաճլըղըն իլինէ տօղրու սիւրիւյիւպ կէօթիւրէրէք.

— Չարըգ եիւրիւյելիմ, լաքին դօշմայալարմ, տէտի:

Պիր իքի տագըգա սօնրա Մաթիա, ֆիրարըմըղըն սէպէպիլնի իյզահ իտէրէք.

— Պէնտէ սէնին կիպի պու չօրապլարըն նէրէտէն կէլտիյինի տիւչիւնիւպ տուրուր իքէն, պիր ատէմին.

— Խըրսըգ, իըրսըղը թութուն տէյու պաղըրտըղընը իլիթտիմ, Խըրսըղ Գարի իտի, անլայօրմուսըն, էկէր տիւման օլմասայըտը, պիղի կէօրիւպ խըրսըղ տէյու թէվըքի իտէճէքլէր իտի, տէտի.

Իչի լայըղըլըլա վէ լուղումինտէն զիլատէ անլատարմ, նէֆէսիմ քէսիլտի, վէ քէնտիմտէն կէշմիլը կիպի պիր հալէ

կէլտիմ. Գաբիմի խորսըզ իթմիչէր խտի, նամուսը քեօրէ-
 յիմին անլադընը պօղմուչար, հոյվանըմը մէնփուր պիր սա-
 բիգ իթմիչէր խտի, Ղայէթ միւքէտտէր պիր հալ իլէ Մա-
 թիայէ,

— Հայտէ էվէ տէճնէլիմ, Գաբինին եուլարընտան էյի-
 ճէ թութը վէր, տէտիմ:

Մաթիա հիչ պիր ճէվաս պէրմէքսիգին էմիմէ իթասի
 իթտի, սէրի աարմար իլէ եիւրիւյէրէք «Գըրմըզ արսլան»
 հավլիտինէ վասը օլտուգ:

Բէտէր, վալիտէ վէ չօճուգլար սօփրանըն էթրաֆընտա
 օթուրուպ, գումասլար տիւրմէրլէ իչթիզալ խտիյօլար խտի .
 չօրասլարը մասանըն իւսթիւնէ ֆըրլաթտըմ, Ալէն իլէ նէտ
 կիւրմէյէ պաչլատըլար, պէն իսէ քէմալի հիտտէթ իլէ:

— Իչթէ Գաբինին չամըչ օլտուղու պիր չիֆթ չօրասլ,
 քեօրէյիմի խորսըզ իթմիչէր, Գաբիյէ խորսըզք էօրէտիւ-
 միչ, լաքին պու պիր օյուն օյնամագ իչին մէչքիտիլիչ օլմա-
 լը զանն իտէրիմ, տէտիմ:

Պու սէօլլէրի սէօլլէմէքտէ իքէն, սըթմա նէօլլէթինէ
 թութուրմուչ կիպի թիւ թիւ թիտրէյօր խտիմ. միւտտէթը
 էօմրիւմտէ, պու տէրէճէ հիտտէթլէնմէմիչ խտիմ, րէտէրիմ
 իսէ, պարիտ պիր հալ իլէ:

— Շայէտ օյուն իչին օլմամըչ օլայլտը նէ եաքար խտին,
 սէօլլէ պաղալըմ, տէտի:

— Նէմի եարարըմ, պօյնունտան պիր իք պաղար վէ
 կէօթիւրիւպ թայմըչ նէհրինէ աթարըմ, զիրա Գաբինին խոր-
 սըզ օլմասընտ ասլա միւսատտէ իթմէտիլիմ կիպի, պէնտէ
 խորսըզ օլմագ իսթէմէմ. մաղալլահ խորսըզ օլմազա մէճօլուր
 օլտուղում կիւն, պէնտէ կիտէր քէնտիմի թայմըզա աթա-
 րըմ, վէ սէվկիլի քեօրէյիմլէ պէրասիեր պօղուլարագ նամուս-
 սուզըգտան գուրթուլուրըմ:

Բէտէրիմ հիտտէթլէ եիւզիւմէ պաղտը, հիտտէթինտէն
 կէօլլէրի աթէչ սաչըյօր խտի, վէ աանթա պէնի տէօյէճէք
 կիպի պիր հարէքէթտէ պուլունտու իսէ տէ, զէրրէ գաատար

գօրգու հրսս իթմէյէրէք , պէնտէ տիր տիր անըն երւզիւնէ պողտըմ , լարին եավաչ եավաչ հիտաէթի թէսկին օլարագ , վէ երւզիւնին պուրուչուգը տիւզէլէրէք .

— Պուճը պիր օյուն զանն իթմիչ օլտուզունա հագգըն վար , օ հալտէ պիր տահա պէօյլէ պիր մինասիպէթսիղլիք վուգու պուլմամագ իչին , Գարի պուճտան պէօյլէ եալընըզ աննիլէ պէրապէր արչարը չըգսըն , տէտի .

16

Հագլարընտա իարող իյլէտիյիմ պունճա արայիմի մուհապէթէ դարչու , պիրատէրլէրիմ Ալէն իլէ նէտ , տայիմա խըրչնճա պիր խուչունէթ իլէ ճէվապ վէրմէքտէ , վէ քէնտիլէրինէ եարմագ իթէտիյիմ հէք շէյի ֆէնալըղա համլ իթմէքտէ իտիլէր . վէլ հասըլ պունլար պէնի տալա պիրատէր եէրինէ գօյմամըչլար իտի .

Գարինին վուգուաթընտան սօնրա պու հալ պիւսպիւթիւն աչիքեար օլտու , զիրա Գարիյէ էն ուֆագ պիր ֆէնալըք իթտիքլէրի հալտէ , օլանճա դուվլէթիմ իլէ հայվանը միւտաֆաս իտէճէյիմի , վէ միւթթասըլ ինթիգամ ալաճագըմը իչարէթլէրլէրլէ անլաթմըչ իտիմ . Ինկիլիղճէ պիլմէտիյիմ իլին , պու իչարէթտէ եումրուգլարըմ պաչը վաղիֆէյի իճըա իթտիլէր .

Շու հալտէ պիրատէրլէրիմ օլմատըղընտան , թապիյի հէմիթլէրէ մալիք օլմագ իթէտիմ , լարին դըղլարըն պէօյլիյիւ օլան Աննի տէ , նէֆրէթ վէ խուչունէթ խուտուսընտա գարընտաչլարընտան աչաղը գալմայօր իտի . մէզպուրէ տախի հէր եարաղըմա սուի մանա վէրմէքտէ , վէ ֆըրսաթ պուլտուգճա պանա հագարէթ իթմէքտէն կէրի աուրմամագտա իտի .

Ալէնտէն , նէտտէն վէ Աննիտէն րէտա օլունճա , հէնուգ

իւ չ հաշինտա օլմասը հասէպի իլէ , պիրատտէրլէրինլն մուս-
մէլաթընա իլթիրաք իթմէյէ մուգթէտիր օլմայան քիւչիւք
հէմլիլէմ Գաթա մէյլի մուհապէթ իթմէյէ պաշլաթըմ ,
Մէղըրուրէ , իպթիտալէրինտէ քէնտիսինի էյլէնտիրմէք իլին
Գաթլիլի օյնաթտըղըմ , վէ մուտիսաթէն , եանի Գաթի թէք-
ըար պիղէ իանտէ օլմնտուղունտա , քիպար չօճուգլարըն օ-
յուն էննասընտա «Բէօրէք իլին» տիրտէյուպ մէրաթլէրի
չէքէրլէրի վէ չէօրէքլէրի քէնտիսինէ կէթիրտիլիմ իլին , պիր
տէրէճէյէ դատար հիւսնի թէվէճճիւ հինէ մաղհար օլապիլ-
միլ իաթիմ :

Իլթէ պէօյլէճէ Խնկիլթէրայա կէլտիլիմտէ , հազընտա
սօն տէրէճէ մուհապէթ հըսս իթմէքտէ օլտուղըմ ֆամիլ-
եանտան , եալընըլ Գաթ , քէնտիսինի սէվմէքլիլիմէ միւսա-
ատէ իաթիյօր իաթի , Պէօլիւք քէտէրիմ , միլթատը միւճիպինճէ
եանընա եաղլաշաթըղըմ զէման թիւքիւրմէքտէ , քէտէրիմ հէք
աղլաթ անճաղ հաթըլաթըմըն հիւաթընը պմաղ իլին պէնիմ
իլէ լաղըրաթ իթմէքտէ , վալիտէմ իտէ , չօք տէֆաւ ատէթա
պու տիւնեատէ տէյիլ կիպի պիհուշ պիր հալտէ եաթմաղ-
աս իաթի , Սլէն , նէտ վէ Սննի , պէնտէն նէֆրէթ իաթիլէր ,
եալընըլ Գաթ , քէնտիսինի սէվիպ օլշաթաղ լըղըմս միւսա-
ատէ իաթիյօր իաթի քի , պու իտէ չիւպհէսիղ ճէպլէրիմիւ չէքէր
իլէ աթու օլմաթընտան իլէրի կէլմէ պիր մուհապէթ իաթի ,
Պէնիմ իլին պունտան պէթէր , պէտպահալըգ , պուն-
տան պէօլիւք ֆէլաքէթ օլմաթ իաթի :

Պու հալտէ , էվէլա բէտա իթմիլ օլտուղըմ Մաթիանըն
ֆարպիլաթընա եալաշ եալաշ իհթիմալ վէրէրէք , քէնտի
քէնտիմէ - էկէր հազըլաթէն պու ֆամիլեայէ մէնտուպ
օլալըտըմ , հազըլըմա պալգա տիրիլի հըսիլաթըրը օլա-
ճաղ իաթի , պու գատար չիտաթիմ վէ պէրապէթ կէօթէր-
մէյէճէքլէր իաթի , տէյօր իաթիմ ,
Մաթիա պէնիմ պու թէֆէքքիւրաթը միւէլլէմէ իլէ
մուգթարըպ օլտուղըմը կէօրիւպ , տէրհալ սէպէպինի քէչի
իթմէլէ քէնտի քէնտիմէ գօճուշույօր կիպի :

— Վայիտէ Պարպըրէնին վերէճէյի ճէվապը անլամայա բէք մէրադ խալյօր խաիմ, տէմէքտէ խաի :

Պէնիմ նամըմա կէլէճէք օլան իշպու մէքթուպը բօւթատան ալմադ իշին . հէր կիւնիւք եօլումուզը թէպտիլ իթմիլ խաիք, եանի Լաթըմիթ-Ֆիլտէն, Օլպօրնա կիտէճէք եէքտէ, աօղրուտան աօղրույա բօւթախանէյէ էնիյօր իտիւք, լաքին ուզուն միւտտէթ պէյհօւտէյէ պու եօլու թէքտիքտէն սօնրա, նիհայէթ քէմալի սապըրսըզըզլա վիրուտիւնէ պէքլէտիյիմիլ մէքթուպը ալտըգ :

Բօսթախանէ տայիրէսի միւսախա օլմատըղընտան, մէքթուպը օգումագ իշին հէման օ ճիվարտա պուլունան պիր ազաճըղըն տէրունինէ կիրտիք . պուրայա կէլինճէյէ գատար թէէսիրիմ պիր ազ սիւքիւնէթ պուլմուշ խաի, նիհայէթ վալիտէ Պարպըրէնին, պանա խիթապէն, Շավանօն բարաղընա եազտըրմըլ օլտուզու մէքթուպը ալըպ, աթիտէքի ճիւմէլէրի օգուտուգ :

« Սէվկիլի Բէմիճիյիմ »

« Մէքթուպըն իլէ վերտիյին մալիւմաթտէն աօլայը հէմ թէաճիւպ վէ հէմ տէ չօգ թէէպիւֆ իթտիմ, զիրա զէվալըր Պարպըրէնիմ, սէնի Պըրթէօյլ կէչիտիւնտէ պուլտուգտան, վէ սէնի արամագաւա օլան ատէմ իլէ գօնուչտուգտան սօնրա, տայինա ազրապանըն զէնկին ատէմէր օլտուզունը սէօյլէմէքտէ խաի :

« Տօզրուսը պէնտէ էօյլէ զանն իթմէքտէ խաիմ, վէ պու գաննիյաթ խէ, Պարպըրէնին սէնի Շավանօնա կէթիրալիլ էանատէ, իւղէրինտէ պուլունան էլպիսէյէ բէք մուվաֆըգտիւլէյօր իտի, զիրա պու կիրանպահա էլպիսէ, սէնին զէնկին պիլիւ ֆամիլեատան օլտուզունը կէօսթէքմէքտէ խաի :

« Պէնտէն, Շավանօնա կէթիրիտիյին զէման, սարըմըլ օլտուզունը գօնետալըն եախօսա էավապըն նէ չէքիլտէ չէյ օլտուզունը պէյան իթմէմի թալէպ խաէյօրսուն, պունը գօլայնա թարիֆ խաէպիլիլիմ, զիրա էլնայի մէգքիւրէյի, պիր

կիւն՝ ֆամիլեան սէնի արայածագ օլուրսա , պուլմալարնա սուհուլէթ օլմագ իչին սաղլամըլըմ :

« Լաքին էվիլէլա սանա շուրասընը սէօյլէմէմ լաղըմ տըր քի , սէն դունտաղա սարըլըշ տէյիլ իտին , էկէր պաղէն տանա գունտագ լազըրարսը իթմիշ իսէմ , պուտա , պիղլմ քէօյլէրտէ չօճուղլարըն գունտաղա սարըլմասը ատէթ օլտուղուտան իլէրի կէլմիշ տիր . զիրա պիղիմ քէօյտէ չօճուղլարըր գունտագ թէսմիյէ իտիլէն պիր թագըմ պէզ բարչալարընա սարարլար , սէն իսէ գունտագըր տէյիլ իտին , պիլ աքիտ բէք կիւզէլ պիր էլպիսէ կիլմիշ իտին . չէօյլէքի , զայէթ կիւզէլ վէ կիրանպէհա տանթէլատան մամուլ պիր թագեհէ , եագասը վէ գօլլարըր եինէ տանթէլա իլէ իչլէնմիշ , ինճէ եունտան պիր կէօմլէք , քէգալիք պէյաղ եունտան եաբըլմա շօրապլար իլէ , սաֆի իբէքտէն էօրիլի վէ գօրատէլարըր քօթիլնէք . եինէ պէյաղ եունտան մամուլ քէնարըր տանթէլալը պիր չաքէթ , նիհայէթ պաչըրդըր , էթրաֆըր իբէք վէ սըրմա իչլէմէլի , վէ պէյաղ գաղմիշ եիւզլի զայէթ կիրանպէհա պիր քիւրքէ սարըլըրչ պուլունույօր իտին :

« Գէթէնտէն մամուլ էօրթիւ եօղուտը , զիրա մէզքիւր էօրթիւ գօմիսէրին եանընտա հըֆը օլունարագ , էէրինէ ատի պիր հալլի էօրթիւլմիշ իտի :

« Շուրայրտա իլավէ իթմէմ լաղըմ տըր քի , մէզքիւր էշեանըն իւզէրիտէ տալա մարգա պուլունմայօր իտի իսէ սէ , լաքին ֆանէլա չաքէթ իլէ կէօմլէյին իւզէրինտէ միւթլագա մարգա օլմալըր իտի քի , թահարլիյաթըր շաչըրթմագ իչին , պէրայի իճթ իյանթ պունլարըն քէօյլէլի քէսիլմիշ իտի :

« իլթէ սէվիլի բէմիճլիմ , իլք տէֆա սէնի գունտալըմա ալտըրըմ կիւն , պու էլլիսէյի լապիւ պուլունմագսա իտին , էկէր պունլարըն սանա լուղումը վար իսէ , պանա ետղտա աէրհալ կէօնտէրէյիմ :

« Աէվիլիլի եալլուճուղըմ , պանա վար իթտիլին հէտիլէլէրի կէօնտէրէմէզ օլտուղունա սագըն թէնսիւֆ իթմէյէսին , զիրա կիւնլիք նաֆագանտան վէ ալիլիտէն թըրմա :

ղրնտան արթըրըգտա սաթըն ալտըղըն ինէ.ք, պէնճէ՛ տըն-
 եայը տէ.լէր պիր հէտըլէ տիր, Բէմալի մէսէրըթլէ պէյան
 խտէրիմ քի, ինէյին սըհհէթը պէտէնիլէսի պէրքէմալ օլտու-
 ղու կիպի, սիւտիւ տէ բէ.ք չօդ տըր, համա օլտան օ սայէ-
 տէ բահէթ խտըյօրում, Պու կիւզէլ հայլանը կէօրաիւքճէ
 տայիմա սէնի, վէ քիւլի.ք արգատաչըն Մթթիայը խաթըր-
 մա կէթիթմէ.քտէյիմ,

« Սրա սըրա պէնի ահվայինտէն խապէրտար խտէրտէն
 բէք մէմաուճ գըլմըչ օլուրտուն, ինչալլահ խայըրը խապէր-
 լէր վէրէճէքսին պանա, Մհ էվլատըմ, սէն պու դատար էյի
 վէ խայրխահ օլտուղուն հալտէ, Քամիլեանըն նէղտինտէ նի-
 չին մէսուտ օլմայասըն, սէն՝ բէտէր ու վայիտէնին, պիրա-
 տէրլէրինին վէ հէմիթլէրլինին մուհապէթինէ հէր վէճհլէ
 չայան տէվլմիլ պիր չօճուգսըն, էլպէթտէ անլէր սէնի ճան ու
 կէօնիւլտէն սէվէճէքլէր տիր,

Յի « Մէվկիլի եավլում, աղիլ Բէմիճիլիմ, քէմալի մուհա-
 պէթլէ անլընտան բուսիտէրէ.ք, սէնի ճէնասըլ հաղգա թէղ-
 տի խտէրիմ,

Սիւս վայիճէն

ՏՈՒՎ ՊԱՐՊԸՐԷՆ

Պու մէքթուպըն սօն մէօղլէրինտէն ֆէնա հարտէ միւ-
 թէէպիր օլտում, զէվալլը վալիտէ Պարպըրէն, հաղգըմտա նէ-
 գատար խայրխահլըդ խայրազ խտըյօր խտի, գիրա պէնի ճան-
 տան սէվմէքտէ խտի, վէ հէրքէսիտէ, քէնալի կիպի պէնի
 սէվէճէք զանն խտըյօր խտի,

Մաթիա տախի պէնիմ կիպի միւթէէստիր օլմուչ օլտու-
 ղու հալտէ, քէլամէ աղազ խտէրէ.ք,

Վարիտէ Պարպըրէն բէք էյի պիր դատըն տըր, թէ-
 չէքրիւր խտէրիմ, պէնիտէ օճնաթմամըչ, հաթտա ունաթ-
 մուչ սըրա խտի աղլէ, վէրալիլ պու մալիւմաթը միւքէմմէլէ-
 տէն տօզայը քէնախիսինէ թէչէքրիւր խտէճէք վէ միննթտար
 գալանագ խտիմ, շիմաթ Մըպթըր Տըրխազըլ, չալընտըղըն զէ-

ման, իւզէրինտէ պուլունան էշեայի մէզքիւրէյի թասատաթ թեփայինտէ, ապա խաթա իթմէմէլի տիրքի, բէտէրին օլտուզը, կարընը պունայըլա իսպաթ օլունայիլիր, տէտի,

— Լաքին օ վագըթման պերի ունութմուշ օլմալ մը,

— Աագըն օլէօյէ սէօյէմէ Լէմիճիլիմ, մատէմ քի պու էլպիտէլէր անը պուլմալա կարալմ փաէճէք տիր, օ հալտէ պիր բէտէր իշին էվլասընըն դայս օլտուզուց կիւն կիյտիլի էս վուպը ունութմուգ գապիլ մի տիր,

— Բէճա իտէրիմ, բէտէրիմ ճէվալս վէրէնէ տէյին, պու կիպի պիր ֆարգիյաթտա պուլունմա,

— Պիլսքիս, կիյտիլիմ էլպիտէլի ունութմուշ տէյէրէք րան ֆարգիյաթտա պուլունայօրտուն,

— Նէ հալ իսէ, իշին սօնունա պագալըմ,

Պու իուսուտա բէտէրիմի իսթիճվալ իթմէք գօլայ շէյ տէյիլ իտի, պու սիւալ, կիլլի պիր էֆքեարէ մէպնի օլմայըլ սա պատէտիլանէ սուրէթտէ վագը օլուրսա, սատ վէ էհէմիլիէթսիզ պիր շէյ կիսիլ թէլագդք օլունասագը թասիլիլի իտի, լաքին իշ էօյէ օլմայըլ, մահզա պիր նիլէթէ մէպնի օլտուզու իշին թէրէտախա իտիյօր, վէ ատէթա գօրգույօր իտիմ,

Նիհայէթ կիւնիւն պիրինտէ շիտտէթլի պիր էաղմուր կաղտըղը, վէ կէրէյի կիպի սօզուգ օլտուզու ճիճէթլէ էրքէնճէ էվէ ալտէթ իթմիշ օլտուզումալտան, արթըղ պագըրմա թայ պասարագ, գալպիմի թագէիգ իթմէքտէ օլան մէսէլէյի բէտէրիմէ աչտըմ,

Սիւալիմին իւք քէ իմէսի իւզէրինէ, բէտէրիմ պիր շէյտէն հիտտէթլէնալիլի վագըթմ, իսթտաք օլտուզու կիսի տիր տիր եիւզիւմէ պագար, վէ կէօյլէրի իլէ պէնի իսթիճվալ իթմէք իսթէտի, լաքին պէն հիշ տլորըմայըլ բէմալի ճէսարէթլէ մուգալթմէթ իտէպիլախի,

Բէտէրիմ, ֆէնա հալտէ հիտտէթլէնէճէք զաննըլըլա, կիւյա պիզի տինլէմէյօր կիպի պիր թավըրտա կէօրիւնէն Մաթիանըն եիւզիւնէ պագարագ, պու վէթիմ հալին վուգուինէ

քէնտի սէպէպ օլմուչ օլտուզունու անլաթմագ իսթէտիմ, Փագաթ հիչ պիր շէյ վաղը օրմատը : Իւք հիտտէթ չաբըդ կէշտի, վէ բէտէրիմ թէպէսսիւմ իթմէյէ պաշլատը : Ֆիւհագըդա պու թէպէսսիւմիւն իչինտէ շիտտէթ վէ խըյանէթ մէվճուա խտի իտէ տէ, նիհայէթ եինէ թէպէսսիւմ խտի, բէտտէրիմ պու հալ իլէ ճէվապ վէրիպ :

— Սէնի պուլմագ իչին պիզէ էն ղիյատէ խըամէթ իտէն շէյ, չալընտըղըն կիւն կիլմիչ օլտուզուն էլպիսէնին շէքլի թարիֆի օլտու : սէնին իւղէրինտէ օ կիւն թանթէլալը պիր թագետէ, քէղալիք տանթէլալը պիր կէօմէք, պիր Փանէլա չաքէթ, եուն չօրապլար, էօրկիւլու այագ դապլարը, վէ պիլտտէ պէյաղ իւղէրի իչէմէլի վէ դաղմիք եիւզլու պիր քիւրք պուլունմագտա խտի : էն պէօյիւք իւմիւտիւմ, էլպիսէլէրին իւսթիւնտէ պուլունան, Ֆ. Տ. մարդալարտա իտի քիւ պու մարդալար, իսմինին՝ եանի Ֆըրանսի Տըրիպօլ նամընըն իւք հարֆլարը տըր : Լաքին սարիգ թարաֆընտան, սէնին միւլէպպէտէն պուլունմաման իչին իհթիյաթ օլարագ մէդքիւր մարդալար քէսիլմիչ իտի : Հաթթա վէլատէթ վէ վաֆթիղ իլմու խապէրինի տէ չըգարթմըչ վէ շիմտիյէ դատար տա հըֆը իթմիչիմ տիր :

Բէտէրիմ պու սէօլլէրի սէօլլէտիքաէն սօնրա, տէրհալ եէրինտէն դալգըպ պիր տօլապ աշտը, վէ պիր շէքմեճէնին տէրունինի արաշտըրարագ, պիր չօգ միւհիւլլէր իլէ մեթար պէօյիւք պիր քեաղըտ կէթիրիպ պանա վէրտի :

Բէտէրիմ, ատէթիւնին խարիճիտէ օլարագ պէօլլէ բուլ մուվաֆագաթ կէօսթէրմէսի թաաճիւպէ շայան պիր հալ իտի :

Սօն պիր ղայրէթ տահա իտէրէք :

— Իկէր միւսաատէ իտէրսէնիղ, Մաթիա պունը թէրճիմէ իթսին, տէտիմ :

— Բէք ալա, մէմնունէն :

Մաթիանըն, էյի ֆէնա միւմքին մէրթէպէ իթմիչ օլտուզու թէրճիմէտէն, պէնիմ Օգոստոսըն իքինճի պիր բէնչ-

չէմզրի՛հ հիւնիւ տիւննայա՛ կէլմէքլէ , Բաթրիգ Տըրիսդօլ բէ-
տէրիմ , վէ մէրգումուն ղէվճէսի Մարկարէթ Կըրանժ վալի-
տէմ՝ օլտուղու անլաչըլըյօր իտի :

Արթըգ պուստան ղիյատէ նէ իսպաթ արանըլըր , վէ նէ
թալէպ իտիլիր իտի :

Մա մաֆիհ Մաթիա պուստա գանաաթ կէթիրմէմիչ կիպի
կէօրիւնիյօր իտի . ազչամ՝ օլուպ տա արապամըզա չէքիտի-
յիմիզտէ , Մաթիա՛ պանա կիզլի պիր սըրը պէյան իթալիյի
վազըթ՝ եաթարըր կիպի , եինէ գուլաղըմա սօզրու էյիլէրէք :

— Պանլարըն հէրսիտէ ալա , Ֆիագաթ շուրասը էհէմմի-
յէթէ չայան տըր քի , ափի հալտէ այադ սաթըճըսը՝ եանի
չէրչիճիլէք իտէն Բաթրիգ Տըրիսդօլ , վէ ղէվճէսի Մարկարէթ
Կըրանժ , նա՛սըլ օլուր տա , չօճուգլարընա տանթէլալը թազ-
եէ , իչլէմէլի կէօմէք , դաղմիր երուղլու քիւրք , վէ սայլրէ
կիյալիլէպիլէճէք դատար ղէնկին օլուրլար . պու հալ ապա
ագլէ դարին տէյիլ տիր , տէտի :

— Նի՛չին ազլէ գարին օլմասըն , մատէմ քի թօհաֆճը
աըրլար , պու էլպիսէլէր քէնտիլէրի իչին օ դատար պահալը
օլտամազ իտի , ուճուղճա էլէ կէչիլրէպիլմէլէրի իճթիմալտէն
պախտ տէյիլ տիր , տէտիմ :

Մաթիա՛ տէտիլիմ սէօղլուն դապուլէ չայան օլմատըղը-
նը իյմա եօլլու պաչընը սալլատըգտան , վէ խաֆիֆ սուրէթ-
տէ պիր ըպըգ չալարգտան սօնրա , թէքրար գուլաղըմա է-
յիլէրէք :

— Սանա պիր հագըղաթ պէյան իթմէմի իսթէրմիսին ,
հէմ՝ էօյլէ պիր հագըղաթ քի , ապա ղիհնիտէն չըգմայօր ,
սէն՝ Մըսթըր Տըրիսդօլըն չօճուղու օլմայըպ , իլլա անըն թա-
րաֆընտան չալընմըչ օլան չօճուղսըն , տէտի :

Միւտաֆաա իթմէք իչին Մաթիայա ճէվապ վէրմէք իս-
թէտիմ իսէ տէ , լըքին մէրգու՛մ եաթաղընա եաթմըչ , վէ
եօրկանը պաչընա չէքմիչ իտի :

մեկը չլինի ևս կարող է միայնակ լինել ևս մեկը մնալով
 իմ անկողնում ևս մնալով
 Երբ որ մեկը մնալով ևս մնալով
 Երբ որ մեկը մնալով ևս մնալով

Եկէր պէն Մաթիանըն և երինտէ օլմուշ օլտա իտիմ, պէլ-
 քի պու ճիհէթլէրի անըն դատար արշիւնիւր վէ մուհաքէմէ
 իտէպիլիբ իտիմ, Փագամ պուլունտուղում մէվզը իթիղա-
 սընճա, Մաթիա կիպի սերպէսթճէ միւլահաղա իտէմէղ ի-
 տիմ, պէնիմ իչին մէսէլէ բէտէրիմին իւղէրինտէ օլուպ, Մա-
 թիա իտէ, սատէճէ Մըսթըր Տըրիսգօլտան պահա իթմէքտէ
 իտի :

Զօգ տէֆա Ֆիքրիմ Մաթիանըն տիւշիւնտիւշիւ ճիհէթ-
 լէրէ ամըլմագ իսթէյօր իտի, լարին պէն տէր հալ մէն իթ-
 մէյէ շիթապ իտիյօր իտիմ :

Մաթիա, Մըսթըր Տըրիսգօլ հադգընտա իսթէտիյի կի-
 պի տիւշիւնէպիլիբ, վէ աղլընա կէլտիյի հիւքմու վէրէպիլիբ
 իտի, դիրա քէնտիտի իչին Մըսթըր Տըրիսգօլ պիւր ետապանճը
 օլուպ, անա հիշ պիւր շէյ պօրճու տէյիլ իտի :

Լարին պէն իտէ, պիւրքիս բէտէրիմէ գարչու իհթիլամէ
 պօրճու իտիմ, շիւնքի Տըրիսգօլ բէտէրիմ իտի :

Յիլ հագըղա դարիպ պիւր մէվզըտա պուլունտույօր իտիմ,
 պուլունտուղում հալին զարապէթիմի պէնտէ հընա իտիյօր ի-
 տիմ, լարին անլէրի Մաթիանըն կէօրտիւշի նօգթէյի նաղպը-
 տան թէտաղգ իթմէյէ սերպէսթ տէյիլ իտիմ :

Մաթիանըն, բէտէրիմ արէյհինտէ իպրաղ իթտիյի շիւպ-
 հէլէրէ, շէտիտէն բթթէնթթօ իթմէք վնդիթէն իլէ միւքէլ-
 լէֆ իտիմ, վէ իլթէ Մաթիայը սուստուրմայա շայրչըյօր ի-
 տիմ :

Պունը տայիմա թէճըլուպէ իտիյօր իտիմ իտէ տէ, լարին
 Մաթիա քէնտի պիտիյինտէն շայմայօր, վէ պէն տէ մէր-
 գումըն հաղլը ըրարընա զայէպէ շայմայա միւլամիթաղ օլա-
 մայօր իտիմ, զիրա էքսէր տէֆա պանա, հիտտէթլէ :

— Իսթէրսէն պէնի տէօյ, թէրէլէ, ֆագաթ սէօլլէրիմի տիյնէ, տէմէքտէ իտի :

Օ հալտէ Մաթիանըն պիր թագըմ «նիչին» վէ «նտըլ» լարընը տիյնէմէք լաղըմ կէլիօր իտի, զիրա մէրգում տա-
յիմա :

— Նիչին Ալէնին, Նէտին, Աննինին, վէ Գաթըն սալ-
լարը գումրայ տա, սէնին տէյիլ :

— Նիչին հէնուղ նէ եաբարղընտան խնայէրի օլմայան Գաթտան մասէ, ֆամիլեան ոանա թըպղը պիր ույուղ քէօ-
րէք կիպի մուամէլէ իտիօր :

— Զէնկին օլմայան պու ստէմլէր, նասըլ օլույօրտա
սանա կիրանպէհա էլպիտէ կիտիրիօր :

Պու «նիչին» լէրէ վէ «նտըլ» լարա եալընըղ պիր ճէ-
վապ վէրէպիլմէքտէ իտիմ քի, օ տա ճէվապ օլմայըպ պիր
սիւալ տիմէք իտի մէսէլա :

— Էկէր պէն անլէրին էվլատը տէյիլ իտէմ, Տըրիսղօլ
ֆամիլեատը պէնի նիչին արայանձաղ, նիչին Պարալըրէն իլէ
կրրէթ-Կնտ-Կէլլիէ բարա վէրէճէք, տէյու սիւալ իթմէքտէ
իտիմ :

Մաթիա, պու սիւալլէրիմէ ճէվապ վէրէմէտիյնի իյթի-
րաֆէ մէճպուր օլմադտա, ֆագաթ պու ճիւմլէ քէնտինի տէ
մաղլուպ տատ իթմէմէքլէ :

— Սէնին սիւալլէրինէ ճէվապ վէրէմէտիյնիմ, պէնիմ ոու-
ալլէրիմտէ հողսըղ օլտուղումը իսպաթ իթմէղ. սէն անլէ-
րէ ճէվապ վէրմէքտէն պիւսպիլիթիւն աճիղ դալմադտասըն.
պէնիմ ետրիմտէ պիր պաշդասը օլայըրը, Մըսթըր Տըրիսղօ-
լըն սէնի նիչին արաթտըղընը, վէ նէ սէպէպէ մէպնի բարա
սարֆ իթտիյնի քէք գօլայ պուլապիլիլ իտի, լաքին պէն
պուլամայօրում, չիւնքի պէն օ դատար աղըլը, օ դատար
գուրնալ տէյիլիմ, տէտի :

— Պէօլէ սէօլլէմէ, սէն պիլաքիա քէք դուրնաղսըն :

— Ահ, էկէր գուրնալ օլայըտըմ, պէօլլէ ճէվապտէն
աճիղ դալմալ իտիմ, տէր հալ իյղահաթ վէրիպ սէնի իչնա

խտեր խախտ. պէնիմ պիւտիլիմ եպիօտ հրոս իմ ալիլիմ եպլը-
նըղ շու տուր քի, սէն՝ Տըրիսդօլ ֆամիլեաւնասան տէ յիւտին,
հեմտէ օլամաղսրն, էլլպէթտէ պիր կիւն պու տէ ալիլիմ մէյ-
տանէ շըդաճազ տըր, սնճազ սէն՝ կէօղլէրինի ալըպ տա
էթըաֆընը լալըգըլըլա կէօրմէք իսթէմէալիլիստէն, օ կիւնի
թէէէիիր խոյօրսուն. վադասա ֆամիլեան հազգընասա սըրֆ
խայալի օլան պիր հիւրմէթ, սէնի թէվղըֆ իսթալիլի սնլա-
յօրում, լաքին պու հալ սէնի պիւս պիւթիւն ամէլի մանտէ
վէ առէթա քէօթիւրում իսթմէմէլի տիր,

— Լաքին նէ՞ երամաղլըղըմը իսթէյօրսուն,

— Նէ՞ իսթէյէճէլիմ, ֆրանսայա ալտէթ իսթմէմիլի իս-
թէրիմ,

— Միւմբին տէ յիւ տիր,

— Չիւնքի վաղիֆէն, ֆամիլեանտան մուֆարէգաթ իսթ-
մէքլիլինէ միւսաստտէ իսթմէյօր, էկէր պունըր սէնին ֆա-
միլեան իտէ նէ ալա, ֆադաթ օլմասըղլարը ար աչիքեար ի-
քէն, տըթը պուրատա գալմայա ըսրար իսթմէք քեարը պ-
գիլ մի տիր,

Պու կիպի միւճատէլէլէրտէն, սէֆալէթիմին թէղպիլիտ
պուրմասընտան պաշգա պիր սէմէրէ հասըլ օլմայաճաղը պէ-
տինի խտի,

վէսվէսէ վէ շիւպհէ դաստըր տէհշէթամիզ պիր շէյ տա-
հա օլապիլիմ մի,

վէսվէսէ վէ շիւպհէլէրի գիհնիմտէն տէֆ իսթմէյէ շա-
լըշարդճա, տահա ղիյատէ տիւշարը վէսվէսէ օլուպ թէրէտ-
տիտտէ դալըյօր խախտ,

Պու բէտէր պէնիմ էօղ պէ էօղ բէտէրիմ մի խտի. վա-
լիտէմ տիր տէալիլիմ գատըն, հազըգաթէն վալիտէմ մի ի-
տի, պու ֆամիլեա՝ պէնիմ ֆամիլեա՝մ մը խտի,

Ա՛հ, իշթէ պունը իլթիլրաֆ իսթմէք տէհշէթիմի մուճիպ
օլույօր խտի. աիւնհատէ պիքէս վէ ֆամիլեատան մահրում
օլուղում վաղըթար, պու տէրէճէ մաղթարըպ, պու դա-
տար պէտպահտ տէ յիւ խախտ,

Պատկերատան մահչուժ օլտուղուժ իշին մահչուն մահչուժն աղլատըղըմտա, ֆամիլեամը պուլտուղուժ դէման, պին գաթ զիյատէ վէ մէյուսիյէթլէ աղլայաճաղըմը խաթըրըմտան կէշիրէօլիլը մի խտիմ:

էյ վաճ, իշին պու մուղլիմ ճիհէթլէրինի թէնվիր խտէճէք զիյա ներէտէն կէլէճէք խտի, հաղըգաթը հալի պանաքիմ պէյան խտէճէք խտի:

Պու սիւալլերէ ճէվապ պուլմայա միւղթէտիր օլամատըղըմտան, տերէճէյի նիհայէտէ մահչուն օլուպ, քէնտի քէնտիմէ, «Պէյհուտէ եէրէ քէօր քէօրունա գաֆամը տիլարլէրէ չարըրյօրուժ. պու գարանըղ զընտանտէն չըղմանըն ասլա խքեանը եօղ» տէյօր խտիմ:

Մամաֆիհ, գալլիմ թա պու մէրթէպէ մաղմուժ վէ մահչուն իքէն, եինէ չարըր սէօյլէմէք, չալըր չաբնաղ վէ մուղալլիտիլը իթմէք լաղըմ խտի:

Եսալընըղ բաղար կիւնլէրի պէնիմ իշին էյի կիւնլէր խտի, զիրա • կիւնլէրտէ Լօնտրա սօղ աղլարընտա չալըր չալմաղ ատէթ տէյիլ տիր. իշլէ բաղար կիւլէրի Մաթիա վէ Գաթի իլէ կէղէրէք. աճվալի քէտուրէթ իշլիմալիմի սերպէսթճէ տիւչիւնմէքտէ խտիմ. էյ վաճ, պիր գաչ այ էվլէլըրի Բէմիյէ պէնղէմէյօր խտիմ:

Պիւ բաղար կիւնիւ եինէ Մաթիա իլէ պէրասպեր տըչարըր չըղմայա հաղըրլանմաղասա իքէն, բէտէրիմ մէն իլէ, օ կիւն պանա իհթիյաճը օլաճաղընը պէյան խտուպ, Մաթիայէ եալընըղ պաչընա կիտուպ կէղմէսինի էմը իթտի. պէօյիւք բէտէրիմ տահա աչաղա էնմէմիշ, վալտէմ Աննի վէ Գաթ իլէ պէրասպեր տըչարըր չըղմըղ օլտուղու կիպի, պիրատէրլէրիմ տէ սօղ աղլարտա կէղինիյօրըղար խտի. պինաէն ալէյհ էվտէ եալընըղ պէն իլէ բէտէրիմ գալըր խտիք:

Պիւ առաթ դատար եսալընըղմա էվտէ դալարըղտան սօնրա գաբու չալընտը. բէտէրիմ կիտուպ գաբույը աչտը, վէ չօղ կէչմէտէն պիր միւտիւ իլէ ալտէթ իթտի. պու միւսիւ էքսեր տէֆա էվէ կէլէն էֆէնտիլէրէ պէնղէմէյօր խտի, եանի

կիցմիջ օլտուղու էլլիտէսինտէն Խնկիլթէրատտ ձէնթըմէն թխամիյէ դըլընան ասըլդատէլէրտէն տիրի խտի . Թագրիպէն էլլի եաշնտա կէօրխնէն պու տտէմին սէրթ չէհրէսինտէ պիր կօրղուհլուդ ուլայլմի միւշահէտէ օլունույօր խտի , լարին էն զիյտտէ կէօրխմէ չարբան չէյ , մումաիլէյհին զարիպ թէպէս- սիւմի խտի քի , աուտագլարընըն հարաքէթի իլէ կէնճ պիր քէօրէք կիպի սիվրի վէ պէյպ օլան տիշլէրի մէյտանէ չը- դըյօր խտի . Պու հալ , անըն խըլդաթընը կյմա խտեր պիր նի- շանը թապիլի խտի . չէօյէքի պու թէպէտսիւմի կէօրէն քէն- տի քէնտինէ , աճէպա հագըդի պիր կիւլի՞չ մի , կօրսա ը- սըրմաղա պիր խահի՞չ մի տիր , տէյու սիւալ խտէճէյի մէլ- հուղ խտի :

Մումաիլէյհ քէտէրիմ իլէ Խնկիլիղճէ դօնուշտուղու էս- նատէ , աբա սըրա պոնա աթփը նիկեան իթմէքտէ , վէ պէ- նիմ տէ քէնտիսինէ պագտըղըմը կէօրխնէն , տէրհալ եիւ- զիւնի չէվիրմէքտէ խտի :

Պիր դոշ տագըգա դօնուշտուղատն սօնրա Խնկիլիղճէյի թէրք իլէ մրանսըղճայա պաշլատը քի , պու լիսանը սուհու- լէթլէ այնի պիր մրանսըղ կիպի թէլաֆիուդ խտէյօր խտի , Մումաիլէյհ բարմաղըյըլա պէնի կէօթիէրէրէք :

— Պահսընը իթտիլինիդ չօճուդ պո՞ւ մը տըր , քէք սագ- լամ կէօրխնիւյօր , տէտի :

Իէտէրիմ . - (Պանա խիթապէն .) Լֆէնտինին սիւայլէ- րինէ ճէվապ վէր :

ձէնթըմէն . - Նա՞սըլընըլ էյի՞միսինիդ ,

— Էվլէթ էֆէնտիմ , էյիլիմ :

— Հիլ խասթա օլմու՞շմուսընըլ :

— Էվլէթ , պիր աբալըդ կէօյիւս նէվաղիլինէ միւպթէ- լա օլմուշում տըր :

— Նա՞ , նա՞սըլ օլտուտտ պու լոասթալըլա կիրիֆթար օլտունըլ :

— Ղայէթ սօուդ պիր կէճէտէ դար ալթընտա եաթ- տըղըման իլէրի կէլտի . Պէրապէրիմտէ պուլունան ուսթամ

սօուգտան միւթէէստիբէն վէֆաթ իթտի , պէնտէ շխտէթի կէօյիւս նէզլէսինէ կիբիֆիթար օլտուժ ,

— Պու խասթայրդր գաղանարզընըգտան պէրի նէ՞ գատար վազըթ օլտու :

— Իւչ սէնէ գատար օլտու :

— Մնտան պէրի պու խասթայրդ թէքէրբիւր իթմէտի մի :

— Խայր :

— Եօրզուճուղ , տէրմանարզըրդ , վէ կիճէլէրի թէլլէմէք կիպի շէյլէր հըսս իթմէյօրմուսընըլ :

— Խայր , եալընըլ շօղ եօլ եիւրբըսէժ հօրուլուրուժ , ֆազաթ ասլա խասթայրդ հըսս իթմէժ :

— Եօրզուճուղա տայանապիլիբիսինիզ :

— Էվվէթ , տայանմազըլըլմ էյճապ խտէր :

Մուճաիլէյն սյազա գալըրդ կանըմա կէլաթ , գօլլարըմը եօզլատը , էլինի կէօյսիւմէ վաղ իթտի , պատէհու պաշընը սրթթըմա վէ կէօյսիւմէ գօյարադ , շխտէթիճէ նէֆէս վէ էօքսիւր տէյու էմր իթտի :

Սէօյլէտիբլէրինի կարաթժ , ուղուն միւտտէթ քէմալի տրդգաթլա եիւզիւմէ պադար , թէպէտիւժ իթտի , վէ լշթէ թէմ սլու էննատէ խտի քի , հէման պէնի ըսըրմադ խթէյօր զանն իթտիժ :

Պատէհու սլանա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին ինկիլիզճէ օլարադ եինէ բէտէրիմ իլէ պիր միւտտէթ գօնուշտուգտան սօնրա իբիսի պիբիբաէ տըշարը չըգտըլար . լաքին սօղադ գարուսընտան չըգաճադ եէրտէ , արապայրզըն գարուսընտան չըգըլ կիթտիլէր :

Եալընըլ գալըրզըմտա քէնտի քէնտիմէ , ճէնթըլմէնին պանա իթմիչ օլտուզու սիւալլէրէ պիր մանա վէրմէյէ չալլըլաթժ , աճէպա պէնի խըտմէթինէ՞ մի սլմազ խթէյօր իտի . լաքին օ վազըթ Մաթիա իլէ Գարիտէն այրըլնադ լազըլմ կէլէճէք իտի քի , պունը հիչ պիր վազըթ եարամայաճադ իտիժ , Պունտան գաթի նազար պէն քիմնէնին խըտ-

մէթքեարը օլմամաղա, հաթտա հիչ խօշանմատրըմ պու
ճէնթըլմէնին տէյիլ, բէք զիյատէ հազզ իթտիյիմ պիր ա-
տէմին եանընա պիլէ կիրմէմէյէ գտթիէն գարտը վէքմիչ ի-
տիմ:

Էբէյի վաղըթ կէշտիքտէն սօնրա բէտէրիմ ավտէթ ի-
տէբէք, քէնտիտինին պիր իչ զըմնըյըլա տըշարը չըգմաղա
մէճպուր օլտուղունը, վէ էվիէլճէ նիյէթ իթտիյի կիսի պա-
նա լուղումը օլմայաճաղընը, վէ էկէր արդու խտերտէմ, կէզ-
մէյէ կիթմէյէ մէզուն պուլունտուղումու պէյանն իյէտի:

Տօղտուս կէզմէյէ ասլա կէօյնիւմ հօզուար, լաքին
պու մէնհուս վէ մէնֆուր խանէտէ հալընըզ գալլուպ նէ եա-
բաճաղ իտիմ: չիւպհէսիղ ճան սըզընթըսընտան խապիա օ-
լաճաղ իտիմ:

Պու միւլահաղա իլէ տըշարը չըգմաղ խթէտիմ, ֆա-
գաթ հաղմուր հաղմաղտա օլտուղունտան, գօյուն բօսթու-
մը սլմազ իչին արապամըզա կիրտիյիմ տէ, քէմույի թէա-
ճիւպէ Մաթիւայը կէօրտիւմ քի, արապանըն իչինտէ հաթը-
յօր իտի: Գէնտիտինն լազըրտը իթմէք խթէտիյիմտէ,
մէրդտմ էլինի աղղըմա գօյաղաղ մէն իթտի, վէ զպիթ
հալլուպ պիր սէտա իլէ:

— Կիթ արապալլըզն գարուսընը տչքի, պէն տէ կիզ-
լիճէ սէնին արգանտան տըշարը չըգայըմ, պէնիմ արապա-
նըն աէրունինտէ պուլունտուղումը քիմնէ պիլմէմէլի աիր,
տէտի:

Կիլիճէ սօղաղա չըգարըլմըզտա, Մաթիա քէլամէ ա-
ղաղ իտէբէք:

— Պիր աղ էվիէլ բէտէլին իլէ գօնուչան միւսիւնին
քիմ օլտուղունը պիլիյօրմուսըն, օտաէմ միւսիւ ճէյան Մէ-
լիկան, եանի տօսթուն պուլունան Արթիւրին ամուճաք իտի:

Պու սէօղիւ իչիտիննէ սօղաղ օլթաարնտա սոնա գալլ-
արմ, Մաթիա գօլումտան թսիթուպ հէմ պէրուպեր կիւրիւ-
մէյէ, վէ հէմ տէ շու եօլաս սէօղիւնէ տէվլամ իթմէյէ
պաշլատը:

— Թէնհա սօղադլարտա կայլնըդ պաշըմա կեղմէքտէն ճանրմ սըղըլըս, պիր մըդտար ույույապիլմէք իչին ողտոպայա կիրէրէք եւթալըմնն իւղէրիննէ եւթը վէրտիմ, լարին ույդում կէօթիւրմէտի : Պու ալալըդ բէտէրին պիր միւսիւ իլէ պէրապէր ալապալըդա կիրտի քի , իլթիլարի օլմայարագ միւքեայէմէլէրիննի քեամիլէն տինլէյէպիլտիմ, ձէնթըլմէն բէտէրիննէ :

«Թիաչ կիպի դամի տիր , անըն եէրինտէ պաչոպար օլտըրտը միւթլարգա էօլուր իտի , պու չօճուդ խէ կայլնըդ պիր կէօյիւս նէվաղիլի իլէ դուրթուլապիլմիչ » տէյինճէ , սէնտէն պահա իթմէքտէ օլտուգլարընա շիւսհէմ դալմայըս տըդդաթ իլէ տինլէմէյէ պաչլատըմ . լարին տէրհալ պահա տէյիչտի , վէ բէտէրին ձէնթըլմէննէ :

«Պիրատէրդատէնիլ նաւըլ տըր» տէյու սօրունճա , մուսիլէյհ տէ «Չօդ էյի տիր , պու տէֆա տա դուրթուլտճադ , պունտան իւչ սյ ադտէմ պիլթիւն հէքիմլէր էլ չէքմիչ իքէն , վալիտէսինին իհթիմամը սայէսինտէ թէքրար դուրթուլտու . հաղըդաթէն՝ մատամ Մէլիկան շայանը թադտիր պիր վալտէ տիր» տէյու ճէվապ վէրտի : Ելպէթտէ անլաչօրուն ա՛ , պու իսմի իչիթալիմտէ , թապիլի տահա դիյատտէ տըդդաթըլա տինլէմէյէ պաչլատըմ՝ քի , բէտէրին :

«Մատէմ՝ քի եէկէնինիլին սըհհէթի պէր քէմալ իմիչ , օ հալտէ , իթթիլապ իթտիլինիլ թէտպիլըէր պէյհուտէ՞ մի օլաճադ» տէմէսի իւղէրիննէ , ճէնթըլմէն «Շիմտիլի հալ էօյլէ կէօրիւնիւյօր կիպի , ֆաֆաթ Արթուրն կաչայաճաղընա հիչ պիր վէճհլէ իթիմատ խտէմէմ . շայէտ կաչայաճադ օլուրտա պիր միւճիղէ վաղը օլմուչ օլուր քի , պիլ խէ միւճիղէլէրին մատասը կէչիլչ պիր տըրտա կաչայօրուդ . խիւլասայի քէլամ Արթիւր , մուհաղդադ սուրէթտէ էօլէճէք , վէ անըն էօլտիւյիւ կիւն , եէկեաննէ վարիս ձէյամ Մէլիկան , կանի պէն օլմագլըղըմ իչին , պէրիլինին մէյաաննէ չըդմամտսընտան քեամիլէն էմին օլմալըլըմ» տէմէսի իլէ , բէտէրին :

«Սիլ օ պապտէ ասլա վաղիֆէ իթմէյինիլ , պէն սիլէ

սէօղ վէրիցօրում քի, էլպէթտէ իճրասընտա պուլունաճաղըմ» տէտի, վէ ճէյմս Մէլիկան, Եանի Արթուրըն ամուճասը տա «Պէնիմ սիղէ էմնիյէթը քեամիլէմ վար տըր» տէտի, վէ պու սէօղէ պաղը քէլիմէլէր տէ իլավէ իթտի քի, պիր էլիճէ անլայամատըմ. պու սէօղլէր մանասըղ կիպի իտէ տէ, Եինէ թէրճիմէ իտէպիլտիլիմ գատար «Օ վաղըթ պագալըմ նէ Եարարըղ» տէտիյինի, քէշֆ իտէպիլլիրիմ, Պատէհու Երիսի պիրտէն արչարը չըդտըլար:

Մարթիանըն իթտիյի պու հէքեայէյէ վաղըֆ օլունճա, հէման իչէրի կիրուպ տա բէտէրիմտէն միւսիւ Մէլիկանըն ատրէսինի սօրմագ աղմինէ տիւշտիւմ. զիրա պու հալտէ, Արթիւր իլէ վալիտէսի հաղգընտա մալիւմաթ ալաճագ իտիւմ. լաքին տէրհալ պու հարաքէթիմին ատէթա տիվանէլիք օլաճաղընը անլատըմ, Եէկէնինին վէֆաթընը քէմալի արդու վէ սապրսըղըրգլա պէքլէյէն պու խայըն ատէմէ, Արթիւր հաղգընտա մալիւմաթ թալէպ իթմէք սահիհէն աղիւմ պիր ճիննէթ իտի, պունսան գաթինաղար, միւսիւ Մէլիկան, միւքեպլէմէսինի տինլէմիշ օլտուղումուզա վաղըֆ օլաճագ իտի քի, պու տա սօն տէրէճէ թէտպիրսիլլիք վէ իհթիյաթսըղըրգ օլաճագ իտի:

Արթիւր, էլնէվմ պէրհայաթ, վէ էյի հալտէ իմիշ, շիմտիլիք պու խապլըր մէսէրրէթպախշա, պէնիմ իչին մուճիպի մէմնունիյէթ օլուպ, պու գատար իլէ իրթիֆա իթմէլի իտիւմ:

Արթըգ Մարթիա իլէ պէրսպէր՝ տայիմա Արթիւրտէն, մատամ Մէլիկանտան, վէ միւսիւ ճէյմս Մէլիկանտան պահս իտիցօր իտիլք:

Լաքին Արթուր ինչ վայրահասի նե՞րահ խալէր, նե՞րահե
արամագ լազըմ՝ խալ, նանըլ պուլապիլէճէք խալք :

Միւսիւ ձէյմս Մէլիկանըն զիյարէթի, Քիբրիմիզտէ պիր
չէյ ույանարըմըլ խալ. պիր թէտպիր ախշիւնմիւշ խալք քի,
մուվաֆագ օլաճաղըմըլ միւհլմէնէլ կէօրիւնիւյօր խալ. չէօյ-
լէ քի, միւսիւ Մէլիկան պիր քէրրէ Գըրմըլը արսլան հալլի-
սինէ կէլմիշ օլուպ, մատէմ քի բէտէրիմ ինչ իշի վար խալ,
տէմէք օլուր քի պիր գաշ տէֆա տահա կէլէճէյի մուհադ-
գագ խալ. իմաի կէլախլիճտէ հիշ թանըմայաճաղը Մաթիա,
կիզլիճէ մուամալիէյհին արգասընա տիւշիւպ, կիթալիլի խա-
նէյի էօյրէնէճէք, խըտմէթքեալաբը խաթիճվապ խաէճէք,
վէ պէրքի տէ Արթիւրիւն նէղտինէ վասըլ օլապիլէճէք խալ :

Պու չէյ պիղէ միւմքիւնսիւպ կէօրիւնմէյօր խալ, պու
կիւզէլ բըլանտա, եալընըլ Արթիւրիւ պուլաուըթմագ ֆայի-
տէսի օլմայըպ, պէնի էնտիշէտէն գուրթմարմաղա տա մէտար
օլաճագ պիր Ֆայիտէ տէ վար խալ :

Դարինին սըրդաթ վագասարնտան, վէ վալիտէ Պարպը-
բէնին մէքթուպուլնտան պէրի, Մաթիա պանա տայիմա Պը-
րանտայա ավտէթ իթմէմիլի թէքիլիֆ իթմէքտէ, վէ պէնտէ
ֆամիլեամտան այրըլամաղ օլաուղումու տէրմիյան ինչ թէք-
լիֆինի գապուլ իթմէմէքտէ խալմ. պու հալտէ միւճատէլէ-
միլին նէթիճէսինտէն սայիմա « Պուրատան կիթմէմիլը լազըմ
տըր » - « Եայր, պէնիմ սըուրատա գալմամ լազըմ տըր » սէօզ-
լէրինտէն պաչգա պիր սէմէրէ հասըլ օլմայօր խալ :

Սէլխուսուս Մաթիայէ « Մահա Արթիւրի պուլմագ ի-
չին պուրատա գալմայա մէճպուլում » տէալիլմաէ, Մաթիա
պու սէօզէ ճէվապտէն անիլ գալըյօր խալ, զիրա գայնընըն
քէնաի հագգլալընտա նէ էֆքեալտէ պուլանտուղունու մա-
տամ Մէլիկանէ խապէր վիլմէք մէսէլէյի մուհլմէմիլին օտա
գապուլ իթմէքտէ խալ :

Միւսիւ ձէյմս Մէլիկանըն կէլմէսինի կէօրմէք իչին, սա-
պահտան ագչամա գատար էվտէն զայպուպէթ իթմէմիլը քեա-
րը աղըլ տէյիլ խալ, զիրա օ հալտէ մուամալիէյհէ թէսա-

տիւֆ լստէմէղ իտիք . հէլէ քի Միլատ Եօրթուսունտա կիճէ-
լէրի չարկը չպղնագ ատէթ օլտուղունտան , իբխիղտէն պիրի
միւթլագա հլակէ դալըպ , միւսիւ Մէլիկանըն կէլմէսինէ պէք-
լէյէպիլէճէք իտիք . կիւնիւն պիրինտէ Մաթիա պանա .

— Սէնին պիրան էվվէլ մատամ՝ Մէլիկանը կէօրմէք-
լիյինէ նէ գատար արղու իթտիյիմի թարիֆ իտէմէմ՝ տէ-
տի .

— Նիչին .

Մաթիա ուղուն միւտտէթ թէրէտտիւա իթտիքտէն սօն-
րա , նիհայէթ .

— Զիրա պու գատըն՝ սէնին հագգընտա չօգ խայրխահ-
լըգ իպրաղ իթմիչ տիր , տէյու ճէվապ վէրտի .

Պիր սանիյէ սօնրա թէրրար սէօղիւնէ տէվամ՝ վէ իլա-
վէյի մէգալ իտէրէք .

— Զիրա իհթիմալ քի ասըլ ֆամիլեանը՝ պու գատընըն
վասէթասըլըլա պուլաճագսըն , տէտի .

— Բէճա իտէրիմ՝ Մաթիա , եինէ պաչլամա ,

— Պէօյլէ տէտիլիմէ ճանըն սըգըլըյօր տէյիլ մի , լարին
նէ եարալըմ՝ սէօյլէմէմէք էլիմտէն կէլմէյօր . զիրա սէնին
Տըրիսգօլ ֆամիլեատընտան օլտուղունու , պիր տագըգա պիլէ
գատուլ իթմէք , պէնիմ՝ իչին միւմըիւնսիւզ տուր , պիր քէր-
րէ թէքմիլ ֆամիլեա աղասընտ պագ , պիրտէ քէնտինէ պագ .
Եալընըգ սաչլարընըն րէնկինտէն պահս իթմէյօրում , սէնին
թէպէսսիւմիւն , էլինի թահրիք իթմէն , պէօյլք քէտըրինէ
պէնգէյօր մու . մըսթըր Տըրիսգօյլըն լամպա զիյասըլըլա գու-
մաչլարա տթֆ իթտիլի նագար , սէնին թաթըլ պագըլարընը
հիչ անտըրըյօր մու , սէն գօյլարընը ուղատարագ պիր մասա-
նըն իւղէրինտէ ույու մօլչմուսըն . խիւլասայի քէլամ՝ սէն Ս-
լէն վէնէտ կիպի , Գարիյէ , եիւն չօրապլար չալմագ սէնաթը-
նը թալիմ իթտիլմիլչմիսին , խալը , պին քէրրէ խայր , ինսան
հէր հալտէ պիր ճիհէթտէն տէյիլ իսէ , տիկէր ճիհէթտէն
ֆամիլեատընտ պէնգէմէսի թապիլի տիր . սէն էկէր Տըրիսգօլ
ֆամիլեատընտան օլա իտին , միւթլագա խըրսըգ օլման լա-

ղըմ կէլէճէք խաի . ալէյխսուսուս տիւշար օլտուղուն օ սէֆա-
լէթին իչինտէ , վիթալիսին հարսխանէտէ օլտուղու զնաղըթ
նէ՞ եարալն , շիւպհէսիլ սըրդաթը իրթէքեապ խտէճէք եկը-
տէ , աճ դալմայը միւրաճճահ ատա իթաին , նէ՞ զանն խաի-
յօրսուն , Տըրիպօլ ֆամիլեասընտան պիրի , սէնին կիպի աճ
աճընա եաթաճաղընա դանաաթ կէթիրէպիրիթմիսին . ա՛հ Բե-
մի , պէն էկէր պապամըն էօղ պէ էօղ օղլու օլմամըչ օլա ի-
տիմ , հիչ թալիմ իթմէտէն գըլարնէթա , զուրնա վէ քէման
չալապիրիթմի խաիմ , պապամ չալկըճը խաի , պէնտէ չալկըճը
օլտում , պու թապիրի պիր հալ տըր . քէգալիք սէնին թա-
պիթընտա սաըլգատէ պիր ճէնթըլմէն օլմագ իսթիտաաը
վար քի , մատամ Մէլիկանը պուլտուղումուղ դէման , միւթ-
լագա ճէնթըլմէն օլաճագսըն :

— Նա՞սըլ պաղալըմ :

— Պէն պիրիյօրում ա՛ :

— Պիրտիլնի պանա տա սէօյլէ :

— Խա՛յր , սէօյլէմէմ :

— Նի՞չին :

— Անըն իչին քի շայէտ եալան , եախօտ եանըչ չըգա-
ճագ օլուրսա . . . պէյհուտէ վահի իւմիւալէր իլէ մէսրուր
օլմագ էյի պիր շէյ տէյիլ աիր . Պէթնլ Կըսինի չալըլըգ
զանն իտուպ տա , չամուր իլէ աօլու մուրտապ պիր մահալլէ
պուլտուղումուղ թաթըրնտա տըր ա՛ , իչթէ պունտան միւ-
ճէրրէպ օլմայըյըր :

Մաթիանըն էֆքեարընը անլամայա չօղլուգ ըսրար իթ-
մէտիմ , չինքի պէնիմ տէ ֆիքրիմտէ պիր շէյ վար խաի , լա-
քին բէք միւպհէմ վէ բէք դարըչըգ , պէլքի Մաթիանըն-
քինաէն տահա աճայիպ խաի , արդատաչըմ ֆիքրինի սէօյլէ-
մէտէն , պէն սէօյլէմէյէ ճէսարէթ իտէմէյօր խաիմ , ֆիքրիտէ
պէնիմքինին այնը իտէ , օ վագըթ նա՞սըլ ճէվապ վէրէճէք ի-
տիմ , պէյանէ ճէսարէթ իտէմէտիլիմ պիր վահի էֆքեար
հագղընտա , նա՞սըլ միւճատէլէ իթմէյէ ճէսարէթ իտէճէք
խաիմ :

Տէմէք օլուր քի պիղիմ իչին պէքլէ՛՛էքտէն պաշգա չարէ
 և օդ իտի . Քիլ վազըտա պէքլէտիք :

Պու միւստէթ զարփընտա եինէ Լօնտրա սօղադըրընտա
 չալկը չալմայա աէվամ իտիյօր իտիք . լսքին պիզ ևաչը
 պաչը չալկըճը օլմատըզընդտան , իսթէտիլիմիլ պիբ մա-
 հալէ օթուրուտտա չալկը չալմագ իսթիլյազընը հայիզ աէյիլ
 իտիք . հաթտա չօդ տէֆա էն կիւզէլ մագամլարըմբըր չալ-
 տըզտան սօնրա , թամ բարա թօբլայաճաղըմըզ վազըթ ,
 չըլպագ պաճադըր իրի դարօթըլ , վէ թիլլէրլէ միւզէյէն
 չապգայը . Սգօչիյա կայտաճըլարընըն էօնիւնտէն Քիլար իթ-
 մէյէ մէճպուր օլույօր իտիք :

Վազաա Մաթիա , դուրնասընըն սէտաըլըլա անլէրէ
 բէգապէթ , վէ պէլքի աէ մալլուպ իթմէյէ միւզթէտիբ ի-
 տի իսէ աէ , ֆագաթ օ կիւճիւ գուվվէթլի գուտուրմուչ հէ-
 լիֆէր իլէ օղրաշամայաճաղըմըզ աչիքեար իտի :

Քէզալիք ինիլիկդէրին նէկուր-Մէլօթիզ աէտիքլէրի Ձէն-
 ճի չալկըճըլարա հիչ մագալէմէթ իաէմէյօր իտիք . պունլար
 գուրուգըւ ելլիպէլէր կիլինմիչ , դայէթ իրի վէ պէյաղ ևա-
 գալըզըլար թագմըչ , սալսթէ Ձէնճիլէր տիլ քի , պու հէրիֆ-
 լէր՝ Սգօչիյալը կայտաճըլարտան զիյատէ խէվի ու տէհչէթի-
 միղի մուճիպ օլմագտա , վէ դարուրի էօնչէրինտէն գալմագ-
 տա իտիք :

Չօդ տէֆա պու ևարմա Ձէնճիլէրին կէլտիլինի կէօրիւր
 կէօրմէզ , ևախօտ ուզագտան կիւրիլթիւլէրինի իչիտիբ իչիթ-
 մէզ չալկըմըզըր թաթիլ իտէրէք , ևա ուզագ պիբ մահալլէ
 կիտէր , վէ ևա մասխարալըզըլարընը պիթիլինճէյէ գատար
 պէքլէր իտիք :

Պիբ կիւն ևինէ պունլարը սէյր իթմէքաէ իքէն , իչիլին-
 տէն դայէթ աճայիպ պիբ դըլըզա կիրմիչ օլմն Ձէնճիլին պի-
 բի Մաթիայէ իչարէթլէր իթմէյէ պոչլանը . պէն էվվէլա սէ-
 յիլճիլէրի կիւլաիւրմէք իչին էօյլէ մասխարալըզըլար ևարըյօր
 դանն իթմէքաէ իքէն , Մաթիանըն , մէրգումա այնի իշա-
 րէթլէ ճէվապ վէլտիլինի կէօրիւպ .

— Պու Զէնճիյի թանը յօրնսսրն , աէյու սօրուում :

— Նա՞սըլ թանըմամ , պիղիմ՝ Պօպ սըր :

— Պօպ քի՞մ տիր :

— Կասօնըն ճանպարհանէսինտէ տօսթում իտի , սանս սէօյէտիյիմ իքի բալեաջօլարտան պիքի , ալէլխուսուս պանս օլապիլաիյի գատար Ինկիլիզճէ էօյլէտէն ատէմ :

— Սէն մէրգումս կէօրտիւյիւնտէ հէման թանը՞մատըն մը :

— Նա՞սըլ թանըյապիլիւ իտիմ , Կասօնըն ճամպարիսանէսինտէ իքէն պաչընը սուրաթընը ուն իլէ միւլէմմս իթմէքստէ իտի , շիմտի իսէ սկյահա պօյալամըչ :

Մէրգուման սախթէ Զէնճիյէրին օյունը պիթինճէ Պօպ եանըմըղա կէլտի , վէ քէմալի իշթիյագ իլէ Մաթիանըն էլիսի սըգտը , արգատաչըմըն քէնստիսինի սէվտիլմէք խուսուսընտա , նէ գատար մահիր օլտուղունու պիր գաթ տահա թաստիգ իթտիմ . Պօպ , Մաթիայը կէօրտիւյիւնտէ , ատէթա էօղ պէ էօղ գարընտաչընը կէօրմիւշ կիպի մէմուոն վէ մէսրուր օլույօր իտի , լաքին օ արգատաչարը իլէ պիլըլէմէք , վէ պիղտէ տիկէր պիր մահալէտէ դըամէթ արամագ իլին , չարուգ սուրէթտէ եէքտիկէրիմիղտէն այրըմաղա մէճպուր օլտուգ . Ֆագաթ իքի տօսթլար բազար կիւնիւ պիլըլէչէրէք , մուֆարէգաթլարընտան պէրու նէ եարտըղլարընը պիլի պիլինէ նաղլ իթմէյէ գարար վէրտիլէր :

Ծիւսդէսիլը Պօպ , Մաթիանըն տօսթու օլտուղում իլին հադդընտա հիւնիւ թէվէճճիւհ կէօսթէրտի . վադտա չօգ կէլմէտէն պիր տօսթ դաղանմըչ օլտուգ քի , պու վասէթա իլէ քէնալի թէճըրուպէսի , վէ աղիլանէ նասիհաթլարը սայէսինտէ , Լօնարա ալէմի պիղէ էվիլէրինտէն տահա գօլայ կէլմէյէ պաչլատը . Պօպ՝ Պարի հադդընտա մուհտպպէթ հըսս իթմիւշ օլմաղըլա , անըն մէհարէթ վէ մահլէթինի թադտիր իտէրէք , էքսէրիէն պիղէ , էկէր պէօյլէ պիր քէօրէյէ մալէք օլա իտի , աղ վագըլթտան դէնկին օլաճաղընը պէյան իթմէքլէ պէրապէր , պիլիլըտէ չպըչմայը , եանի քէնտիսի , Մա-

Թիւս, Գարի, վէ պէն իլէ ագտը չիրքէթ իլլէմէյի Թէքլիֆ իթտի. լաքին Ֆրանսայա ավտէթ իլէ, Լիզի վէ էսկի տօթ-լարըմը կէօրմէք իլին Ֆամիլեամը Թէքք իթմէք իսթէմէտի-յիմ՝ կիպի, Պօսլ իլէ իթթիֆապ իտիպ տէ Ինկիլթէրրա վիլա-յէթինի տօլլումազ տան իմթինա իթտիմ՝:

Պէօլլէճէ Միլատ եօրթուսու կիւնլէրի Թէգարբուպ իթ-միլ, վէ պիղտէ Գրըմըզը արսլան Տավիխինտէն, սապահլա-րը չըգածագ եէրտէ, ագչամլարը սաաթ սէքիլէ տօգուզա տօղրու չըգարագ, էվիլէլճէ ինթիխապ իթտիլիմիլ մահալլէ-րէ կիտիլօր իտիք:

Էվիլէլա արադալարըն կէչիպ տէօնմէլէրի սէյրէքլէնմիլ օլան Թէնհա մէյտանլարա վէ շամթտտէն պէրի պուլունան սօգադլարա կիթմէքտէ իտիք. զիրա չալիլլարըմըղըն սէտա-սը, գարալը գարուլարտան իլէրի կիրէրէք, Լաթագլարըն-տա ուլուեան չօճուգլարը ույանտըրմագ, վէ Ինկիլիլլէրին՝ բէք զիյատէ էհէմիլլէթ վէրալիլէրի Միլատ եօրթուսունըն Թէգարբուպինի իշար վէ Թէպլիր իթմէք իլին պաչգա կի-րիւլթիւ օլմամասը լաղըմ՝ իտի. Պատէհու կիճէ իլէրլէտիք-ճէ, սօգադլարտա՝ Թէաթրօտան ավտէթ իտէնլէրի համիլ պուլունան սօն արապալար կէչիպ կիթմէյէ, հէր թարաֆը սիւքիւթ իհաթա իթմէյէ, վէ կիւնաիւղ շամթալարը ազար ազար մահվ օլմայա պաչատըզը վազըթ ճատտէ Լօլլարա կիտէրէք, էն լաթիֆ վէ էն սուպինագ մէգամլարլա իճրայի ահէնկ իթմէքտէ իտիք:

Մաթիանըն քէմանը ինլէմէքտէ, վէ պէնիմ՝ քիթարամ տախի ֆէրեատ իթմէքտէ իտիքի, պու սուգիլլի ահէնկլէր խիթամ պուլուր պուլմազ, իքիմիլ պիլ ազըղ « Մատամլար, էֆէնաիլէր, կիճէնիլ հայր օլտուն, Միլատ եօրթուսը միւ-պարէք օլա, չօպ սէնլէրէ » տէյա պաղըրմագ տա իտիք:

Պատէհու պաչգա մահալլէլէրէ կիտիպ իճրայի ահէնկ վէ այնի սէօլլէր իլէ խալզը Թէպլիք իթմէքտէ իտիք:

Ֆիլհագըգա կիճէլլէյին սըճամըգ Լաթագ իլինտէ, վէ սըղըճա եօրկանլարա սարըլմըլ օլարագ մուղիլգա սէտասը

տինչէմէք բէք խօշ վէ բէք ղէվդլի խնէ տէ , Ֆազաթ պիղիմ իչին ատէթա միւճագաթ խաի , ղիրա պիղիմ նէ ևօրկան վէ նէ տէ ևաթաղըմիղ վար խաի : Զայկը չալա չալա բարմագլա-
րըմիղ թուժուլար , սօուգտան ույաւչուր , վէ պէրուտէթ ճիչէրիմիղէ կէչէր խաի , բօյրաղ բիւղկեարը , քէմիբլէրիմիղի տօնտուրույօր խաի , Պու ևօրթու կիւնչլէրի տիղիմ իչին բէք Ֆէնա վէ բէք միւչկիւլ խաի խնէ տէ , մամնֆիհճ պիղ ևինէ իւչ հաֆթա միւթէմնտիչէն սապաճլարա գատար տէվամ իչէ , հիչ պիր կիճէ էվան գարանչայ գարմատըղ :

Զօգ աէֆա հէնաղ տիւքքեանլար պիւսպիւթիւն գա-
բանմաղտան էվվէլ , թալուգճըլարըն , եէմիչճիչէրին վէ շէ-
քէրճիչէրին տիւքքեանլարը էօնիւնտէ տուրուպ թէմաչա ի-
տէր խաիք , Աճ , օ սէմիղ գաղլար , իրի իրի ֆրանսա հին-
տիլէրի , պէյաղ վէ ևաղլը թալուգլար , էլմա , բօրթօգալ ,
արմուտ , քէստանէ վէ գուրու էրիք ևըղնիթըլարը , ազղըմը-
ղըն սույունը ազղարըյօր խաի :

Իչթէ պէօյլէ սեր սէֆիլ սօգագլարը տօլաչմաղտա ի-
քէն , ղէնկին գօնագլարընտա , ևախօտ պիր Ֆազըրըն գու-
լիպէտինտէ , Ֆամիլեաճա կէչիրիլէն պու լաթիֆ ևօրթու
կիւնչլէրիին լէզզէթիին թաապվուր խտուպ տուրույօր խաիք :

Աճ Ֆամիլեաղարը թարաֆընտան սէվիլէն պաճարեար-
չօնուգլար իչին նէ կիւղէլ կիւնչլէր , նէ պէօյլէք ստատէթ ,
լաքին պիղիմ կիպի սէֆիլլէր իչին . . .

Միւսիւ ճէյմն Աէլիկան , Գըրմըղը արսլան հալլիսինէ
պիր տահա օղրամատը , ևախօտ կէլմիչտէ , օ գատար տըղգաթ
իթտիլիմիղ հալտէ պիղ կէօրէմէմիչ խաիք :

Եօրթու կիւնչլէրիտէն սօնրա , ևինէ կիւնտիւղլէրի տը-
չարը չըգմագ իյճաղ իթտի րի , արթըգ Մէլիկանէ թէսա-

տիւֆ իտեպլիմէք ի միւտի աղայար, ի միւտի միղ անճադ բաղար կիւնէրինտէ գալմէչ իտի: Օ հալտէ էլլէնճէմիղի ֆէտա իտէրէք բաղար կիւնէրի կէդմէյէ կիտէճէք եւրտէ, աղչամս գատար էլլտէ գարանբղ գալմալա մէճալար օլմուչ իտիք:

Տայխնա մու մախէյէյճին կէլմէսինէ ինթ իղար իտիյօր իտիք: Մաթիա, էնտիչէմիղին էսասընը պէյան իթմէքսիղին տօթմու օլան Պօպա իչի աշմըչ, իսասթա չօճուղու պուլունան մատամ Մէլիկան նամլնտա պիլը դատընը, վէ էաթօս ձէյմըս Մէլիկանըն աարէսինի, նա՞սըլ վէ նէ սաբէթիէ պուլայպիլէճէյէմիղի սօրմուչ: Պօպ տախի, էվիլէլ էմիլտէ Մատամ մէլիկանըն քիմ՝ օլտուզունը, վէ միւտի ձէյան Մէլիկանըն սէնաթընը, վէ նէ մէվիղբաա պուլունտուզանու պիլմէք լսղըմ կէլտէյինի, վէ Ինկիլթէրաաա Մէլիկան նամլնտա բէք չօղ տտէմէր պուլունճաղընը իֆատէ իթմիլ իտի:

Պիղ պուբայլը աալա տիւչիւնմէմիլ իտիք, պիղիմ իչին տիւննտտէ պիլը մատամ Մէլիկան վէ պիլը տէ ձէյան Մէլիկան վար իտի քի, պիլի Սըթիւրլն վալիտէսի, վէ տիկէրի տէ մուճասը իտի:

Պունըն իւղէրինէ Մաթիա ինէքրտը Թրանսայա ավտէթ իտէլիմ տէմէյէ, վէ էսիլի միւճատէյէմիղտէ թաղէլէնմէյէ պաչլայարադ, Մաթիայէ:

— Մէլիկանը կէօրմէք իտթէմէյօրմուսըն, տէտիմ:

— Խա՛յր, չիւնքի մատամ Մէլիկանըն, Ինկիլթէրատաա օլուպ օլմատըղը մալիւմ տէյիլ տիլը:

— Քէղայիք Թրանստաա պուլունմասըտա նամալիւմ տիլը:

— Պէնճէ Թրանստաա պուլունմասը տաճա աղիէ դարլն տիլը, դիրա Սըթիւր իսասթա օլմաղըլա, վալիտէսի անը, հաւ վասը լաթիֆ օլան պիլը մէմէքէթէ կէօթիւրմիւլ օլապիլիլը:

— Հէվտը լաթիֆ մէմէքէթ եալընբղ Թրանսայա մալսսուս տէյիլ ա՛:

— Մատէմ՝ քի Սըթիւր պիլը տէֆա Թրանստաա քէալը սըճճէթ իթմիլ տիլը, իմտի վալիտէսի անը էլլէթթէ Թրանս-

սայա կէօթիւրմիւշ տիր . պունտան մատէ պէն սէնին միւթ-
թասարլ պու մէմէքէթատէն չըգմանը իսթէրիմ :

Պուլունտուղում հալէ նազարէն , Մաթիայա , նիչին պու
մէմէքէթատէն չըգմանը իսթէտիյինի սորմադա ճէսարէթ ի-
տէմէյօր իտիմ , չիւնքի իչիթմէք իսթէմէտիյիմ ճէվապը ա-
լըրում , տէյու գօրգույօր իտիմ : Մաթիա սիւքիւթիւմի կէօ-
րիւպ սէօղիւնէ տէվամ իլէ :

— Գօրգույօրում , շուրատան պիր ան էվվէլ սալուշա-
լում , չիւնքի պաշումըպ պէօյիւք պիր պէլա կէլէճէյինի հըսս
իտիյօրում , անլայօրմուսըն , կիտէլիմ տէյօրում սանա .

Վազաս ֆամիլեամըն պէնիմ իլէ օլան մուամէլէսի սս-
լա թէպէտաիւլ իթմէմիշ իտի , եանի պէօյիւք բէտէրիմ ,
հալա եանընա սօգուլտուգճա թիւքիւրմէքտէ , պասամ էմը
իթմէքտէն պաչգա պիր շէյ սէօյլէմէմէքտէ , վայիտէմ եիւ-
ղիւմէ պիլէ պազմամագտա , պիրտատէրլէրիմ տայիմա պէնի
թաղիպ իթմէքտէ , Աննի պանա ըզհարը խուսումէթատէն կէրի
տուրմամագտա , վէ Գաթ իսէ , անճագ քէնաիսինէ շէքէր
կէթիւրտիյիմ իչին պէնի սէվմէքտէ իտի իտէ տէ , պէն եինէ
Մաթիանըն նասիհաթլարընը աինլէմէք իսթէմէյօր իտիմ .
վէ մէրգումըն տայիմա պանա «Աէն Մըսթըր Տըրիսօլըն էվ-
լատը տէյիլին» տէտիյինէ , պիր միւմքիւն իթիմատ իտէմէ-
յօր իտիմ :

Վազըթ բէքալըր կէշտի իսէ տէ , եինէ կիւնլէր վէ հաֆ-
թալար՝ եքրտիկէրինէ դամմ օլունարադ կէչմիւշ , վէ Տըրիս-
գօլ ֆամիլեասընըն , ինկիլթէրա էյալէթինի քէլթ ու կիւ-
զար իթմէք զէմանը թէդարբուպ իթմիշ իտի .

Իքի արապալարըն պօյալարը թաղէլէնտի , վէ եալըն սա-
թըլաճագ օլան էմթաս իլէ տօլտուրուլտու , Պու էմթաս ,
էնվայի գումաշլար , ատնթէլար , թագեէլէր , մէնտիլէր , շօ-
րապլար , գօրսէլէր , մագարտլար , ինէ իբլիք , մագասլար ,
ուսթուրալար , քիւբէլէր , եիւղիւքլէր , սապունլար , բօմաթա
վէ բութրա գութուլարը , տիշ վէ սաշ սուլարը , լէքէ չըգա-
րան սուլար , եիւղ վէ սաշ պօյալարը , վէլհասըլ տահա պուն-

լարա պէնդէր էշեայի միւսթէլիֆէտէն իպարէթ իտի :

Էշեայի մէղքիւրէ , էօյլէ թիւճճար մաղապարընտան , եախօտ էսնաֆ տիւքեանլարընտան կէլմէյիպ , իլլա պիղիմ կէօղլէրիմիղ էօնիւնտէ օ մահուտ մախղէնտէ բաղէթ բաղէթ չըգարըլպ , արապալարըն տէրունինէ եէրլէչտիրիլմէքտէ իտի :

Նիհայէթ արապալար օլուպ պէյկիլլէր սաթըն ալընտը , լաքին պուլար նէքէտէն կէլտի , նա՛սըլ միւպայա իտիլտի , պիլմէմ , եալընըղ կէլտիյինի կէօրտիւք , վէ սէյահաթըմըղ իչին հէր շէյ թէտարիք օլունտու :

Լաքին պիղ նէ՞ եարաճաղ իտիք , Գըրմըղը արալան հալլիսինտէն գըմըլտանմայա միւղթէտիր օլմայան պէօյիւք բէտէրիմ իլէ Լօնտրատա՞ մը դալաճաղ իտիք , եօղսա Ալէն վէ նէտ կիպի թիճարէթէ՞ մի պաշլայաճաղ իտիք , եախօտ արապալար իլէ պէրապէր կիտէրէք , բասթ կէլտիյիմիղ դասապալարտա վէ շէհրլէրտէ շալկըճըլըղ մը խտէճէք իտիք :

Բէտէրիմ շալկըճըլըղա էյի բաշա չըգարաըղըմըղը կէօրմիւշ օլմաղըլա , եօլա չըգաճաղըմըղըն իլք աղշամը , սէնաթըմըղա տէվտմ իտէճէյիմիղի բէամէն պէյան իլլէտի :

Մաթիա իսէ , կիղլիճէ պանա :

— Ֆիրար իթմէյէ ֆըրսաթ պուլար պուլմաղ ֆրանսայա ալտէթ իտէյիմ , տէտի :

— Նի՛շին Ինկիլթէրատա պիր սէյահաթ իթմէյէլիմ :

— Մնըն իլին քի , պուրատա պաշըմըղա պիւ պէլա կէլէճէք :

— Իհթիմալ քի մատամ Մէլիկանը Ինկիլթէրատա պուլուրուղ :

— Պէնիմ զաննըմճա մումաիլէհայը ֆրանսատա պուլաճաղըմըղ տահա միւհթէմէլ տիր :

— Նէ հալ իսէ , շիմտիլք Ինկիլթէրատա արտայըմնա , շայէտ պուլամաղսաղ , օ վաղըթ տիւշիւնիւրիւղ :

— Սճէպա նէյէ միւսթահաղ օլտուղունու պիլլօյորմուսըն :

— Խայր :

— Պու իտատանա կէօրէ , սէնի թէրք իտուպ տա ֆրանս :

սայա ավտէթ իթմէմ կէլիյօր :

— Հագգըն վար, հաթտա պիր ան էվէլ պէօյլէ եարմանը թավօխյէ խտերով, սենի պուրասա ալը դօյնաղա հագգըմ օլմատըղընը պիլիբիմ, քեղալը պէնի սեվտիյին իչին պուրասա գալարըղընա սա սալա շիւղհէմ եօղաթըր, իմտի սեվկիլի Մաթիաճըղըմ, կիթ, վէ Լիդի կէօրիւպ սէօյլէ քի . . .

Մաթիա, զայէթ միւթէտիր պիր հալ իլէ սէօղիւմի գաթ խտերէք :

— Ա՛հ, էկէր Լիդի կէօրմէք դապիլ օլա, պէտպահա օլտուդան վաղըթ սենտէն սըրըլաճաղըմը իհթիմալաէն սատ իթտիյին իչին, բէք ահմադ, վէ հաթտա բէք խալըն օլտուղունը մէղաուրէյէ սէօյլէյէճէք խալմ, զիրա շիմտի սեն պէտպահասըն, հէմ սօն տէրէճէ պէտպահա. ա՛հ Բէմի, պէն սանա նէ՞ եարտըմ քի, հագգըմտա պու կիտիլ զիւլիւմէրէ դահիպ օլույօրսուն, սէօյլէ նէ՞ եարտըմ սանա, նէ՞ դապահաթ իթտիմ, հիչ, տէյիլ մի, Ա՛հ, եօ՞ղ եօ՞ղ, պէն սենի պուրասա եալընըղ պըրադմամ, պէրապէր կէյէճէլիմ, օ հալտէ, հայտէ արթըգ, եօյա չըղալըմ, տէաի :

Պէօյլէճէ եենիտէն սէյահաթէ պաշլատըղ, լարին պուտէֆա իսթէտիլիմ եերէ կիթմէյէ, վէ կէօղիւմէ խօշ կէօրիւնէն շէյի եարմայա սէրպէսթ տէյիլ խալմ. ֆագաթ պունըլըլա պէրապէր, սէրպէսթ օլաճաղըմ նիյէթի իլէ Լօնաբատան մուֆարէգաթ իթտիմ, պիր տահա Գըրմըղը արսլան հալիսինէ ավտէթ իթմէյէճէլիմի, վէ պիլա իլիթիյար նաղալը արգգաթըմը ճէլպ իթմէքտէ օլան, օ մէնհաւս պօտուրում դարուսընը կէօրմէյէճէլիմի հըսս խիյօր խալմ, Ա՛հ, գաշ տէֆապէր քիւյամա, եաթդաթըմ արտպանըն բէնչէրէսինտէն դըրմըղը պիր զիյա ադս իթտիյինի կէօրէրէք քիմալի տէհէթ իլէ ոյանըղ, մապահա դատար կէօղլէրիմի դաբայամամըլ խալմ. վադաս պու պիր քիւյա էսէրի իաի, լարին նէ օլաբաս օլտուն, օ տէհէթամիլ զիյալը պիր քիւրէ կէօրտիւմ, վէ անըն հեր վաղըթ կէօղիւմիսն էօնիւնէ կէլմէսի, պէնի մուղթարըղ իթմէյէ քեաֆի խաի :

Արապաւարըն արգասընտան կիթմէքլէ, Պէթնլ-կըռիւնին նէֆրէթամիլ զօգուլարը եէրինէ, աչըգ օվաւարտա կիւզէլ պիր հէվա թէնէֆիիս խալյօր խտիր:

Եօլա չըգտըղըմըղըն իլք կիւնի, բէք ուճուղ պընմըչ օլան պու էմթամանըն նա՞սըլ սաթըլտըղընը կէօրտում. պէօ-յիւք պիր դասապայա վասըլ օլմուչ խտիր, արապաւար պիր մէյտանըղա չէրիլէբէք, իբի թարաֆընտա պուլունան գաբաղար աչըլըչ, վէ մալլէր էնղարը ամմէյէ արղ օլունմուչ խտի, բէտէրիմ իսէ միւչթէրիլէրէ:

— Պիր քէրրէ ֆիյաթլարըն ուճուղըլուղունա պագընըղ, պու տէրէճէ ուճուղ մալլէր հիչ պիր եէրտէ պուլամաղանըղ. պէն պու մալլէրի թըրամբա իլէ էհվէն ամըչ օլտուղնման տըր քի, պէօյլէ ուճուղ սաթապիլէյօրում, Ալըն էֆէնաիլէր, պունլար բարայըլա տէյիլ, ատէթա պատիհէվա սաթըլըյօր, տէյու հայգըրըպ տուրոյօր խտի:

Ֆիյաթլարը վէ մալլէրի կէօղտէն կէչիրէնլէրտէն պաղըլարը իսէ:

— Պու մալլէր միւթլագա չալընմըչ օլմալը տըր, կօգսա պու տէրէճէ ուճուղ վէրիլէմէղ, տէտիլի կիպի, օրաղըսը տախի:

— Զաթէն քէնտի սէօղիւնտէն տէ չալընմըչ օլտուղու անլալըլըյօր, տէտիլըլէրինի իշխալյօր խտիմ:

Էկէր պու աաէմիլէր պիր քէրրէ պանա պագմըչ օլտալար խտի, անլըմըն գըղարթըրնտան, թախմինլէրինտէ սալա եանըլմամըչ օլտուղըլըրնը անլայաճաղըլար խտի,

Ֆաղաթ անլէրին ֆարղընա վարամտըղըլարը պու հալ, Մաթիանըն նաղարը արղղաթընտան դուրթուլամայըպ, ագչամ եաթաղըլըմըղ սըրատա ատէթինտէն ղիյատէ պիր իհթիյաթ իլէ պու մէսէլէյի աչտըաղ:

— Նէչէյէ դատարը պու մահճուպլյէթէ դաթլանաճտոգսըն, տէտի:

— Էկէր պէնի պիր դաթ տահա մաղթարըպ իթմէք խթէմէղսէն, պէօյլէ լագըրտըլար սէօյլէմէմէնի ըէճա իտէրիմ:

— Սէնի մուղթարը պիտի մէք իսթմէ մէտկլիմի բէք ալա պիլիրսին, պէն անճաղ Յրանսայա արտէթ իթմէ միդի իսթմէրիմ. սանա թէքրար սէօյլէ յօրում քի, անգորիպ պաչըմը պա ալա կէլէճէք տիր, պունը հըսը թապի իլէ անլա-յօրում. Պիր քէրքէ տիւշիւն քի, էկէր կիւնիւն պիրինտէ, բօլիս մէմուրլարը, Մըսթըր Տըրիսպօլըն, մալլէրինի պու տէրէճէ տճուղ սաթմասընն սէպէպինի անլամագ իսթէրլէրսէ, օ վագըթ հալիմիլ նէ՞ օլուր :

— Սուս Մաթիա բէճա իտէրիմ . . .

— Մատէմ քի սէն պուրալարընը կէօրմէք իսթմէ մէյօր-տուն, պէնիմ կէօրմէքլիլիմ լագըմ արը, պիր կիւն կէլէճէք քի հէրիմիլի, հաթտա հիչ գապահաթըմը օլմատըղը հալտէ պէնի տէ, սէնի տէ տէրտէսթ իտէճէքլէր, լաքին պիլիմ պու մէղմում իշտէ գաթան մէտիսպիլիլ օլմատըղընը նասըլ իսպաթ իտէճէ յիլ. քէնտիմիլի նէ՞ իլէ միւտափաս իլլէյէճէյիլ. Շուրսը տա վար քի, պու էմթասընն սաթընտան ալընան էրմէյի պիլ տէ եէյօրուղ, էօյլէ տէյիլ մի.

Պու ճիհէթլէր աւա խաթըրմա կէլմէմիլ իտի, հէման գաթամա պիր քիւլիւնք վուրուլտու զանն իթտիմ իտէ տէ, ֆագաթ Մաթիայէ տէյիլ, իլլա պու միւլահաղաթը միւտհիլէյէ գարըլ միւտափասայէ գալգըչարագ .

— Լաքին պիլ կէտիլիմիլ էրմէյին բտըասընը անըմըղըն թէրի իլէ գաղանմագ աայըլ, տէտիմ :

— Օնա նէ շիւպհէ, լաքին պուրայը քիմէ անլաթմալը, եէթէր քի էքմէքլէրինի գաղանմայան աստէմլէրին բէֆագաթընտա պուլունույօրուղ, իշթէ եալընըղ պու հալ պիլի թէվգըֆէ քէսֆի օլաճագ տըր, վէ պիլ տէ անլէր կիպի մահքիւմ օլաճաղըղ քի, սըրգաթլէ մահքիւմ օլմագ պէնիմ իլին բէք պէօյիւք պիր ֆէլաքէթ օլաճաղը շէօյլէ տուրսուն, սէնին տէ մահքիւմիլինի կէօրմէքլէ պիւսպիլիւն թէէսիւֆ իտէճէյիմ, վէ պու հալ գալլիմտէ մէրհէմ գապուլ իթմէղ պիր եարէ ալաճագ տըր, Պէն զաթէն սէֆիլ օլմամ իլէ, իլէլ էպէտ սէֆիլ գալաճաղմտան, հէր նէ օլուրսամ

տա օ գատար վաղիֆէ տէ, յիւ հալ պու քի սէն, պէնիմ մէվգըմոտ տէ, յիւսին, շայէտ ֆամիլեանը, եանի հագըգի ֆամիլեանը պուլտուղունտա, պու մահքիւմիյէթ կէրէք անլէր վէ կէրէք սէնին իչին նէ՞ պէօյիւք մահճուպիյէթ օլաճագ: Պունտան գաթիւնաղար, հարս օլունտուղումուզտա, ֆամիլեանը արայամայաճաղըմըզը, վէ ճէյմս Մէյիկանըն Արթիւր ալէյհինտէքի խուսուլէթինի տէ, մատամ Մէյիկանէ իխպար իտէմէյէճէյիմիղի տիւշիւնմէյօրմուսըն, Ա՛հ Մաթիա գաշալըմ, հէնուղ ֆըրսաթ էլտէ իքէն հէման ֆիրար իտէլիմ:

— Օ հալտէ սէն գաշըպ քէնտինի գուրթարմայա պագ:

— Ա՛հ, տայլմա պու մինասիպէթսիղ սէօղիւ սէօյլէրսին, եա պէրապէր գաշմալը, եախօտ պէրապէր հարսա կիլմէլիյիղ քի, պու տա հէման պիր գաշ կիւնտէն վուգու պուլաճագ ալը, օ վագըթ պէնիմ տէ հարս օլմամս սէն պէպէպ օլմուշ օլաճագսըն, վէ պու մէսուլէյէթին սանս նէ գատար ալըր կէլէճէյինի կէօրէճէքսին, իկէր եանլարընտա գալմագ իսթէտիլին տտէմլէրէ պիր ֆայիտէն տօգուլմուշ օլալըտալ, օ վագըթ պու իտտասնը պէն տէ թագալիւ իտէճէք իտիմ, հալ պու քի օնլարըն սանս լուղումը եօգ տըր, էվէլտէն նասըլ եաշայօրլարսա, սէնուղ տէ եինէ էօյլէ եաշայապիլիլըլէք, իմտի սերիան ֆիրար իտէլիմ:

— Տիւշիւնմէք իչին պիր գաշ կիւն պանս միւսասատէ վէք տէ, սօնրա իյճաղընս պագարըզ:

Մաթիանըն պու սէօյլէրի, միւլահաղալէրի, վէ բէճալէրի, շիմտիյէ գատար պէնի պու տէրէճէ միւթէէսիր իթմէմիշ իտի, պունլարը տիւշիւնտիւքճէ, քէնտի քէնտիմէ, արթըզ պու գատար թէրէտախա իթմէնին ալըպըզը, օլտտուղունը վէ նիհայէթ նէ եաբաճաղըմա տայըք պիր գաղաթ վէրմէք լաղըմ կէլէճէյինի տիւշիւնիւպ, քէնտիմէ թայիպ իթմէքտէ իտիմ:

Լաքին իճրասընս ճէսարէթ իտէմէտիլիմ շէյի, վուգու պուլան հատիսէլէր բէք շարըդ իճրա իթտիլէր:

Ձաթէն պիր դաչ հափթատէն պէրի Լծնարատան շրդ-
մըչ, վէ հէվալիսինաէ աթ հարըչը իճրա օլունհաճադ պիր
չէհիրէ վասըլ օլմուչ իտիք, Ինկիլթէրատաքի աթ հարըչու-
րը Ֆիրանհատաքինէ պէնպէճէդ, Ինկիլիլլէր աթ հարըչընա
բէք զիյատէ Էհէմմիլէթ վէրտիլլէրինաէն, առէթա միլլի
պիր հօրթու կիտի, աթ հարըչը մէյատանընըն էթրաֆընա
պիր դաչ կիւն էվիլէլ հօդդապաղլար, ճանպաղլար, բոնտօ-
միմա օյունճուլարը, շինկեանէլէր, վէ կէղկինճի թօհաֆճը-
լար, շատըրլար դուրուպ առէթա պիր բանայըր թէչքիլ Լ-
աէրլէր, պիլ աէ մինասիպ պիր հէր իշղալ իթմէք իչին, աթ
հարըչը մահալլինէ կիթմէյէ շիթապ իթմիշ իալք քի, մահա-
լի մէքքիւրտէ Տըրիսպօլլար մալ սաթմաճադ, վէ պէն իլէ
Մաթիա տալսի շալկը շալաճադ իտիք :

Լաքին բէտէրիմ, շէհիրտէ տահա զիյատէ իշ կէօրէճէ-
յինէ դանաթա կէթիլիպ, աթ հարըչը բանայըրընա կէլմէ-
յիպ, շէհիրտէ դալմըչ իտի :

Մաթիա իլէ պէն սապահլէյին էրքէն շէհիրտէն չօդ ու-
ղադ օլմայան բանայըրա կիթաիք. մահալի մէդքիւրտէ միւ-
թէատաիա շատըրլար դուրուլմուչ, մէյիանէլէր վէ լօդան-
թալար աչըլմըչ, պարագալար հարըլմըչ, վէ էօթէաէ պէ-
րիտէ հանմադտա օլան աթէչլէրին հանընտա, պիր թաղըմ
գըյաֆէթլէրի պօղուգ մէճհուլ իւլ ահվալ առէմլէր պի-
րիքմիշ իտի :

Պունլարըն էօնիւնաէն կէլմէքտէ իքէն, տօսթումուդ
Պօպա թէհատալիֆ իթտիք քի, պիդի կէօրտիլլինէ բէք մէմ-
նուն օլտու. մէրդում իրի արգատաչըյըլա պէրապէր դուվ-
վէթ օյունը վէ ժըմնասթիգ օյնամադ իչին բանայըրա կէլմիշ
խէտէ, Ֆիսգաթ քէնտիսինէ բէֆադաթ իթմէյի վատ Լ-
տէն մուղիդաճըլար, սէօլլէրինտէն բուճու իթմիշլէր իտի
քի, օհալտէ էրթէ կիւնիւ օյնայաճադ օյունտան լայըդըյը-
լա պիր հասըլաթ օլմայաճաղը աչիքեար իտի. Իմտի Պօպըն
թէքիլիֆինի, վէ տահա տօղրուսը բէճասընը, վուդու պուլա-
ճադ հասըլաթը միւսալաթէն պէյնիմիդտէ թաղսիմ իթմէք,

վէ հաթտա Գարիյէ տէ պիր հիսսէ չըդարմագ շարթըլըլա
գապուլ վէ ադտը շիրքէթ իթաիք :

Մաթիանըն պագըլընտան , տօսթը Պօպըն թէքլիֆինի
գապուլ իթտիյիմտէն տօլայը մէմնուն օլտուղունու անլա-
տըմ :

Էրթէսի կիւնի Պօպըն պուլունտուղու մէվգըյէ կիտիպ
իչէ պաշլամամըզ գարարլաշտըրըլտը , լաքին շէհիրէ ավտէթ
իլէ քէյֆիյէթի բէտէրիմէ արզ իթտիյիմտէ :

— Գարինին եարըն պանա լուղումը օլմաղըլա , անը
պէրապէր կէօթիւրմէք օլամաղ , տէյու պիր միւշկիւլաթ չը-
գարտը :

Պու սէօզ էնտիչէմի մուճիպ օլտու , աճապ Գարիյի եր-
նէ ալշագճա պիր իչէ մի գուլլանաճագլար , տէյու տիւ-
շիւնմէքաէ իքէն , բէտէրիմ՝ ֆիքրիմի անլատըղընտան էն-
տիչէմի մաշվ իթմէք իսթէյիպ :

— Գարինին գուլագլարը քէսկին օլմաղըլա , գալապա-
լըգաա մալ չալտըրմամագ իչին արապալարըն եանընտա
տուրուպ մուհաֆաղա իտէճէք տիր , սիգ եալընըզ կիտին ,
էկէր իչինիզ կիճէյէ գատար իմթիտատ իտէքսէ , կըո-ճէն
օթէլինէ կէլիպ պիրի պուլուրսունըզ : չիւնքի պու կիճէ օրա-
տա եաթաճաղըզ , վէ հէման ազլամ գարանըղը պասընճա
պուրասան մուֆարէգաթ իտէճէյիզ , տէսի :

Իւք կիճէյի կէչիրմիչ օլտուղումուզ կըո-ճէն օթէլի ,
շէհիրտէն պիր սաաթ գատար զայէթ թէնհա պիր մահալտէ
վագը իտի : Պուրասընը՝ սիյմալէրի բէք տէ էմնիյէթպախշ օլ-
մայան պիր գարը գօճա իչէթմէքաէ իտիլէր . պիր աղ եօ-
րուլաճագ իտի իսէք տէ , ֆաղաթ մէգքիւր միսաֆիրլսանէ-
յի գօլայճա պուլուպ , կիւնտիւղքի եօրղունըլուղումուղը օ-
րատա ալապիլէճէք իտիք : Բէտէրիմին հէր էմնիյէ իթտաթ
իթմէյէ մէճպուր օլտուղումտան , պու գատարընա գալըզ
հիչ պիր իթիրազտէ պուլունամատըմ :

Էրթէսի սապահ Գարիյի կէզտիրաիքաէն , վէ գարնընը
տօյուրտու գւան սօնրա , մուհաֆաղաընա մէմուր օլտուղու

արապանքն եանընա էլիմ իլէ պաղլատըմ, պատէհու Մաթիա իլէ պէրապէր աթ եարըչը մէյտանընա կիթտիք :

Տէրհալ չալկըյա պաղլայըպ ագչամա գատար պիր տիւղիլէ չալորգ, օ գատար քի, պինլէրճէ թիքէնլէր կիրմիլ կիպի բարմագլարըմըն ուճլարը սըզլատը, վէ Մաթիանըն տախի զուրնայը իւֆլէյէ իւֆլէյէ նէֆէտի քէսիլտի, Պօպ իլէ րէֆիդլէրի, տուրմայըպ օյնատըզլարընտան, պիզտէ զարուրի չալմայա մէճպուր օլտուգ, Ագչամ օլունճա, պիր ազ տինլէնիպ բահաթ իտէճէյիմիդի գանն իթմիլ իքէն, պուլունտուլումուզ չատըրը թէրք իլէ ախչապ պիր մէյխանէյէ կիրտիք, վէ օբատա տախի կիճէնին եարըսընա գատար չալկըյա վէ օյունա տէվամ օլունտու. արթըգ թմապ ու թուվանըմըզ գալմայըպ նէ չալարըզըմըզը պիլմէյօր իտիք: Պօպ պէլքի եիրմի քէրրէ բայտօս իտէճէյիմիդի պէյան իթտիլի հալտէ, եէնիտէն պիր ֆասըլա պաղլամըլ իտիք:

Արգատաչարըմըզ տախի, հէման պիդիմ գատար եօրուլմուչ օլտուգլարընտան, պիր գաչ տէֆա օյունտա խաթա իթմիլլէր իտի. հէլէ պիր տէֆասընտա իւզէրինտէքի օյնատըզլարը պէօյիք պիր տիրէկ, նասըլտա Մաթիանըն այաղընա տիւղէրէք օ տէրէճէ աճըթտը քի, պիչարէ չօճուգ ավազ ավազ ֆէրեսատէ պաղլատը: Պօպ իլէ պէն տէրհալ եանընա գօչտուգ, հէլէ քի եարասը զարարսըզ պիր շէյ իտի, էթի սըրըլմըլ քիլիք գըրըլմամըլ իտէ տէ, ֆադաթ եիւրիլլէմէզ պիր հալտէ պուլունտույօր իտի:

Նէ՞ եարաճագ իտիք:

Մաթիայը, Պօպըն արապասընտա եաթըրմաղա գարաբ վէրտիք, պէն եալընըզճա կըռօ-Շէն օթէլինէ կիթմէք իսթէտիմ, զիրա էրթէ կիւնի Տրիսգօլ ֆամիլեսասընըն նէրէյէ կիտէճէքլէրինի պիլմէք իգթիզա իտէր իտի: Լաքին Մաթիա պաննա:

— Կիթմէ եարըն պէրապէր կիտէրիլ տէյօր իտի:

— Ֆադաթ էկէր եարըն կըռօ-Շէն օթէլինտէ քիմնէյի պուլա՞մազսագ:

— Տահա էլի եւ՛ , պիւսպիւթիւն սէրպէսթ օլուրուդ :

— Տըրիսգօլ ֆամիլեասընը պու սուրէթլէ թէրք իտէմէմ՝ , պունտան գաթինաղար արգամըղտան եթթիշմէյէճէքլէր մի զանն իտիյօրսուն . ալէլ խուսուս այաղըն պէօյլէ սագաթ օլտուղու հալտէ նա՛սըլ եիւրիւյէճէքսին :

— Իէք ալա , իսթէրսէն եարըն կիտէրիզ , ֆագաթ պու աղշամ կիթմէ , չիւնքիւ գօրգույօրում :

— Նէ՛տէն գօրգույօրսուն :

— Պիլմէմ՝ , սէնին իչին գօրգույօրում , պաշըմա պիր ֆէլաքէթ կէլէճէյինէ վէսվէսէ իտիյօրում :

— Պըրագ կիտէյիմ՝ . եարըն կէլէճէյիմի վաա իտէրիմ՝ :

— Նա սէնի գօյ վէրմէղէրսէ :

— Պէնի մէն իթմէմէլէրի իչին քիթարանը եանլարընտա պըրագըրմ :

Մաթիանըն գօրգուլարընա էհէմիլյէթ վէրմէյէրէք եօլա չըզըպ սըզը սըզըյա եիւրիւմէյէ պաշլատըմ :

Գիմտէ՛ն վէ նէ շէյտէն գօրգաճագ իտիմ՝ , պէնիմ կիպի պիշարէ պիր չօճուղա քի՛մ՝ նէ եաբաճագ իտի :

Փագաթ հէր նէ գատար ճիւզվի պիր գօրգու պիլէ հըսս իթմէյօր իտէմտէ , պիւսպիւթիւնտէ թէէսիււրտէն պիրի տէյիլ իտիմ , իլք տէֆա իտի քի Գաբիտէն վէ Մաթիատան այրը օլարագ եալընըզ գալմըշ իտիմ , վէ իշթէ պու եալընըզըզ կիճէնին գարանլըզը , վէ մահիթապըն պուլութլար արասընտան նիմ սուրէթտէ կէօրիւնիւչի , պէնի էրէյիճէ թաղէիզ վէ մահղուն իթմէքտէ իտի :

Իէք գիլատէ եօրղուն օլտուղում հալտէ , եինէ սէրի ատըմլար իլէ եիւրիւյէրէք , նիհայէթ Կըռօ-Նէն օթէլինէ վասըլ օլտում . լաքին արապամըզը բէք չօգ արսըլպ պուլամատըմ , օթէլին էթրաֆընտա պէղտէն թէնթէլէր իլէ մէսթուր պիր գաշ թանէ ուֆագ արապալար , վէ թախթատան մամուլ պէօյիւք պիր պարագա վար իտի քի , տէրունինտէն վահչի հայվանլար սէտասը իշիտիլիյօր իտի :

Օթէլին էթրաֆընտա տօլալըր իքէն իչէրտէ պիր ըըզ

կէօրէրէք, հէնուզ հէր քէսին եամամարչ օլտուղունա հլւքմ իտուպ գարույր վուրուամ. իւք կիւնքի կէօրտիւյիւմ՝ պէտ չէհրէլի օթէլնի գարըյը աչտը, վէ էլինտէքի ֆէնէր իլէ եիւղիւմէ պագարագ պէնի թանըտըղընը պէյան իթտի. լաքին իչէրիյէ գապուլ իտէճէք եէրտէ ֆէնէրի արգասընա թուլթուպ պիր սանիյէ գատար տէօրթ թարաֆը կէօղաէն կէչիւրտիքաէն, վէ տինլէտիքտէն սօնրա.

— Սիղին արապալար կիթտի, բէտէրին, վագըթ զայպ իթմէքսիղին Լիյուս չէհրինէ կիտիպ քէնտիսինի պուլմանը թէնպիհ իթտի, հայտէ ուղուլար օլտուն, տէտի.

Օթէլնի պունտան պաչգա պիր սէօղ սէօյէմէյէրէք գարույը եիւղիւմէ գարչը գարայը վէրտի.

Ինկիլթէրատա պուլունտուղումտան պէրի, աղ չօք ինկիլիղճէյի անլամայա պաչլամըչ օլտուղումտան, օթէլնինին սէօյէտիլի սէօղէրի անլամըչ իտիմ. լաքին էն էհէմիլլէթիլի քէլիմէյի, եանի « Լիյուս » քէլիմէսինի պիր տիւրլի անլայամատըմ. Պու չէհրին նէրէտէ օլտուղունը պիլմէյօր իտիմ, պիլէմ տախի, Մաթիայը թէրք իլէ հէման օլ թարաֆա կիտէմէյէճէք իտիմ. օ հայտէ եօրղունլուղումա պագմայարագ թէքըր բանայըրա ավտէթ իթմէյէ մէճպուր օլտում.

Պիր պուչուգ սաաթ գատար եօլ եիւրիւտիւքտէն սօնրա բանայըրա վասըլ օլուպ, Պօպըն արապասը տէրունինտէ վէ Մաթիանըն եանընտա պիր օթ մինտէր իւղէրինտէ եամը վէրտիմ. վուղույի հալի պիր գաչ քէլիմէ իլէ անլաթտըգտան սօնրա, էօիւ կիպի ույուեա գալտըմ.

Պիր գաչ սաաթլըգ ույգու՝ դուվիլէթիմի իտտէ իթմիչ օլուպ, սապահայըն հէնուզ Մաթիա ույգուտա իքէն, արապատան էնտիմ, վէ պիղտէն էվէլ ույանըպտա ամէչ եաղմագլա մէչղուլ օլան Պօպըն եանընա վարտըմ. թամ պու արալըգ պիր բօլիս մէմուրընըն, Գարինին պօյնունտաքի իրի թուլթմուչ օլտուղու հայտէ պիղէ տօղրու կէլալիյինի կէօրտիւմ.

Տէհչէթիմտէն օլտուղում եէրտէ մըխլանմըչ կիպի գա-

լա գալտում, պու հալէ պիր տիւրլիւ մանա վէրէմէյօր իտիմ, լաքին Գաբի պէնի կէօրիւր կէօրմէղ հէման պիր համլէտէ բօլիսին էլինաէն գուրթուլարագ, վէ գօշարագ կէլիպ գուճազըմն աթըլտը:

Բօլիս տախի եանըմն թէգարրուպ իտէրէք:

— Պու քէօբէք սիղին աիր տէ՞յիլ մի, տէյու սօրտու:

— Էվվէթ, պէնիմ աիր:

— Ս հալտէ սիղի տէրտէսթ իթմէմ լազըմ կէլիւր, տէյէրէք, սըղը սըղըյա գօլումն եարըշտը:

Բօլիսին լաղըրտըլարընը իշիթմիշ, վէ հարաքէթինի կէօրմիւշ օլան Պօպ աէրհալ եանըմըղա կէլէրէք, բօլիս մէմուրընա:

— Պու չօճուղու նի՞շին թէվգըֆ իտիյօրտունըղ, տէյինճէ, բօլիս տախի:

— Պիրատէրինի՞ղ մի աիր:

— Խայր, սօսթում տուր:

— Պու կիճէ հէրիֆին պիրի բէֆագաթընաա պիր չօճուգ պուլունտուղու հալտէ, Սէն-ժօրթ քիլիսէսինին բէնչէրէսինէ նէրաիւպան գօյարագ իշէրի կիլմիլչէր, վէ պու քէօբէյի տէ պէրապէր կէօթիւրմիւլչէր իտիքի, իւսթէ առէմ կէլտիլինի քէնտիլէրինէ խապէր վէրէճէք իտի, վէ նապըքիտէ էօյլէ օլտու. եանի սըրգաթ տույուլտու, խըրսըղլար ֆիրար իթտիլէր. լաքին քէօբէյի տէ պէրապէր գաշըրմայա մէյտան պուլամատըղլարընտան, քիլիսէնին տէրունինաէ թութուլտու, պէն պու քէօբէյին վասէթասըլըլա խըրսըղլարը պուլաճաղըմ գավիլիյէն էմին իտիմ, վէ իշիթէ պիր թանէսինի եագալատըմ, շիմտի իշ էօթէքիլէրինէ գալտը. պապան նէրտէ պագալըմ:

Պու սիւալին պանն՞ մը, եօգսա Պօպս՞ մը խիթապ օլունտուղունու պիլէմէյիպ ճէվապ վէրէմէղ օլտում. պիլթիւն պիլթիւնէ շաշըրմըշ իտիմ:

Մա մաֆիհ իշի անլամըշ, վէ հախօտ քէշֆ իտէպիլմիշ իտիմ, Դաբինին պէնտէն իսթէնմէսի, արապալարը մուհաֆա-

դա իթմէք իչին օլմայըպ , իլլա էմնայի սըրգաթտա իւսթէ առէմ կէլտիյինի խըրսըզլարա իխպար իթմէք իչին իմիչ . նիհայէթ՝ դարանլըգ պասար պասմազ արապալարըն , Կըռօօնէն օթէլինալին մուֆարէգաթ իտիչինին սէպէպի պու սըրգաթ մատտէսի օլուպ , մահալի մէգքիւրտէն սալուշմազ լազըմ կէլմիչ իտի :

Լաքին խըրսըզլարը տիւչիւնմէնին սըրասը տէյիլ իտի , պէն քէնտիմի տիւչիւնիւյօր իտիմ , միւճրիւմէր քիմ օլուրլարսա օլուշլար , պէն քիմնէյի իթհամ իթմէքսիղլին քէնտիմի միւտաֆաա իտէպիլիր իտիմ , եէթէր քի օ կիճէ վազթըմը նասըլ կէչիւրտիլիմին իսպաթընա գասոր օլապիլէ իտիմ , վէ պուտա բէք գօլայ իտի :

Պու միւլահազաթտա իքէն , բօլիսին լագըրտըլարընը իչիթմիչ օլան Մաթիա , արապատան տըչարը Ֆըրլամըլ վէ թօբալլայարագ գօշա գօշա եանըմըզա կէլմիչ իտի : Պօպա իտիթապէն .

— Պէնիմ միւճրիմ օլմատըզըմը անլաթ . զիւրա եարը կիճէյի պիւր սաաթ կէչէնէ գատար սիղլինլէ պէրապէր իտիմ . պատէհու Կըռօօնէն օթէլինէ կիտիպ , օթէլճի իլէ պիւր գաչ սէօզ թէաթի իթտիքաէն սօնրա , եինն տէրագապ պուրայա կէլտիմ , տէտիմ :

Պօպ , պու սէօղլէրի Խնկիլիզճէյէ թէրճիմէ իտիպ բօլիսէ իչի անլաթտը . լաքին մէմուլին դայրի օլարագ բօլիս գանի օլմայըպ , պիւրպիս :

— Խըրսըզլար եարը կիճէյի պիւր պուշուգ սաաթ կէչէրէք քիլիսէյէ կիլմիչլէր . պու չօճուգ իսէ սաաթ պիւրէ պիւր գաչ տագըգա գալարագ պուրատան մուֆարէգաթ իթմիչ , պինաէն ալէյհ սաաթ պիւրի չարեէք կէչէրէք վասըլ օլուպ , խըրսըզլար իլէ պէրապէր քիլիսէյէ կիլմիչ տիւր , աէյիննէ , Պօպ .

— Լաքին պունտան չէհիւրէ նէ գատար չարուգ կիտիլաէ եինն պիւր չարեէքաէ վասըլ օլունամազ :

— Գօշարագ կիտիլէպիլիւր . պունտան պաչգա պունուս

սասթ պիրտէ մուֆարէգաթ իթտիյինի քիմ խսպաթ խտէ-
ճէք .

— Պէն , պու խուսուստա եէմին պիլէ խտէպիլիրիմ .

— Ս , սիղին շտհատէթինիղին դապուլէ շայան օլուպ օլ-
մատըղը պիրալ շիւպհէլի տիր :

Պօպ , բօլխին պու սէօղիւնտէն հիտտէթլէնէրէք .

— Պագսանա էֆէնտի , պէն Ինկիլիղիմ , տէտի :

Բօլխ , հիլ էհէմմիյէթ վէրմէտիյինի իյմա խտէր պիր
թալրըլա ումուղլարընը սիլքտի , Պօպ խտէ .

— Պանա հագարէթ իտիյօբսոււուղ , թայմըլա եազա-
ճաղըմ :

— Նէ հալ խտէ , պէնիմ վաղիֆէմ շիմտի պու չօճուղու
թէվգըֆ իթմէք տիր , վարսըն հուզուրը հաքիմտէ մասումի-
յէթինի խսպաթ իթսին :

— Պու արալըգ Մաթիա գօլլարըմըն իչինէ աթըլտը ,
պէնի բուս իթմէք իչին պէօյլէ եաբըյօր զանն իթտիմ , լա-
քին Մաթիա գուրնաղըղընտան պու պէհանէ իլէ գուլայը-
մա .

— Գօրգմա , ճէսարէթլի օլ , պիղ սէնի թէրք իթմէյիլ
տէյէրէք պիր դաչ տէֆա պէնի բուս իթտի :

Ֆրանսըղճա օլարագ Մաթիայէ .

— Գաբիլի թութ , պըրագմա , տէտիմ , լաքին մէմուր
անլայարագ .

— Խա՛յր , խա՛յր , քէօբէյի վէրմէմ , խըրսըղլարըն պի-
րինի պու հայվանըն վասէթասըլլա պուլտոււմ , էլպէթ տի-
կէրէրինի տէ պէօյլէճէ պուլաճաղըմ , տէտի :

Իրինճի տէֆա իտի քի հաբսխանէյէ կիտիյօր իտիմ . լա-
քին պու տէֆաքի հըսս իթտիլիմ մահճուսլիլէթ ֆէնա հալ-
տէ ճանըմը եագտը , զիրա պու իթհամ , ինէք մէսէլէսինտէ-
քի վուգու պուլան ահամագճասընա իթհամաթէ պէնղէմէյօր
իտի , պու իթհամտան պէրի իւղ զիմմէ չըդսամ պիլէ , հագ-
գըլըլա մահքիւմ օլան ճանիլէրէ րէֆիլղ վէ հէմէֆքեար զանն
օլունմայաճագ մը իտիմ :

Բօլիս իլէ պերապէր գալտալալըղըն արասընտան կէչմէյէ մէճպուր օլտում, լաքին Ֆրանսատա օլտուղու կիպի, ահալի թարաֆընտան թէհտիտ օլունմայօր իտիմ, դիրա պունլար քէօյլիւ օլմայըպ, իլլա բօլիս ալէյհինտէ պուլունան պիր թագըմ ճանպաղլար, շարլաթան մէյիսանէճիլէր, շինկիանէլէր, եանի սերսէրի մագուլէսի ատէմլէր իտի :

Պէնի գօյտուգլարը հարսխանէ, կիլլմէմի մուճիպ օլան սօղանլար իլէ տօլու էօթէրի հարսխանէյէ ասլա պէնդէմէյօր իտի . պուրասը միւքէմմէլ պիր հարսխանէ օլուպ, բէնչէրէսի գալըն տէմիր բարմագլըգլար իլէ մահֆուղ իտի քի, եալընըգ կէօրիւլմէսի պիլէ, պիւթիւն Ֆիրար Ֆիքիլէրլինի մահվ իթմէյէ քեաֆի իտի . տէրունինտէքի էչեա իսէ պիր օտուն իսկէմլէ պիր տէ գարեօլատան իպարէթ իտի :

Իսկէմլէնին իւղէրինէ երղըլա գալըպ, ուղուն միւտտէթ պուլունատուղում հալի էսէֆիլշթիմալի մահղուն մահղուն տիւշիւնմէյէ պաշլատըմ, լաքին ագլըմ պաշըմտա օլմատըղընտան, իքի Ֆիքրի պիր եէրէ կէթիրիպ տէ պիր նէթիճէ չըգարմայա միւգթէտիր օլամայօր իտիմ :

Հալի հաղըր վէխիմ վէ էսէֆէ շայան օլուպ, միւսթագպէլ իսէ, բէք տէհչէթամիղ իտի :

Մաթիա պանա « Գօրգամ, պիղ սէնի թէրք իթմէյիլ » տէմիլ իտի, լաքին օ պիշարէ յօճուգ նէ՞ եաքապիլէճէք իտի, քէզալիք Պօպ, Մաթիայէ մուավէնէթ իթմէք իսթէսէ պիլէ, էլինտէն նէ՞ կէլէպիլիր իտի :

Մէլգուֆ պուլունան պիր ատէմ, հարսխանէտէն գուրթուլմագտան պաշգա պիր շէյ տիւշիւնէմէգ :

Բէնչէրէնին եանընա կիտուպ, եէքտիկէրինէ կէչմէ տէմիր բարմագլըգլարըն թաշա կէօմիւլմիւշ օլտուղունը քէմալի մէյուսիլէթլէ կէօրաիւմ, Տիվարլար պիր մէթրօ գալընլըղընտա օլտուղու կիպի, գարուտա տէմիր լէվհալար իլէ գաբլը իտի :

Թէքրար բէնչէրէնին եանընա կէլալիմ, պու բէնչէրէտար, վէ էթրաֆը տէօրթ մէթրօ գատար եիւքսէք տիվար :

լարըլա մէտուտ պիր հավիլիէ պաղըյօր խոի :

Պէօյլէ պիր հաբըսխանէտէն գալմանըն միւմբիւն օլամա-
յաճաղը տէրքեար խոի . աօսթլարըն մուավէնէթի հիշ պիր
Ֆայխանէյի մուճիպ օլմոյաճաղ խոի , մուհապէթ վէ ֆէտա-
քեարըղդ , գաղըն տիվարըլար տէլէմէղ :

Շու հալտէ պէնճէ պիլինմէսի լաղըմ՝ օլան շէյ , հաքիմ
հուզուրունա չըգընճըլա տէյին , պուրատա նէ գատար վա-
ղըթ գալաճաղըմ մէսէլէսի խոի :

Գարի , բիլիսէնին տէրունինտէ պուլունմուշ իքէն , քէն-
տիմի միւտաֆաա իթմէյէ միւղթէտիր օլապիլէճէճ մի ի-
տիմ :

Գապահաթը , աալա իթհամ իթմէք իսթէմէտիլիմ միւճ-
րիւմէրէ համ իթմէքսիղին , մասումիլէթիմի իսպաթ իտէ-
պիլէճէճ մի իտիմ :

Պու պասպտէ թէքմիլ իւմիւտիւմ Մաթիա իլէ Պօպտա
գալմըլ խոի , գիրա անճաղ պունլար Գարինին պիլա իսթի-
յար օլան շէհատէթինէ գարըլ , պէնիմ սաաթ պիլըլ չայրէք
կէչէլէք Աէն - մօրթ քիլիսասընտա պուլունամոյաճաղըմը
թաստիղ իտէճէղլէլ խոի , վէ պու իտէ պանա իհթիմալտէն
պտիա կէօրիւնմէյօր խոի :

Ա՛հ , էկէր Մաթիանըն այաղը ինճինմէմիշ օլայըտը ,
պէլքի պու խուսուսաա զայրէթ իտէր խոի , լաքին պիչարէ
օ սաղաթ հալինտէ սրապատան տըչարը չըգապիլէճէճ մի
խոի , վէ չըգտմատըղը հալտէ , Պօպ՝ անըն եէրինտէ չալըչ-
մայը տէրիւհտէ իտէճէճ մի խոի :

Հէր նէ գատար եօրղուն վէ ույգուսըլ խոի իտէմ տէ ,
պու միւլահաղաթը միւտհիշէ ույումամա , վէ հաթտա կէ-
թիլըլէն թաամա էլ սունմամա մանի օլտու . վաղաա եէմէք
եէյէմէտիմ , ֆաղաթ սըգ սըգ սու իչմէյէ պաչլատըմ , տէս-
թիինն տէրունինտէքի սու թիւքէնտի , լաքին հէրարէթիմ
թէսկին օլմատը :

Կարտիյան հաբըսխանէյէ կիրինճէ , մէմուռնիլէթ հըսս
խաուպ կէնիշ պիր նէֆէս ալտըմ , հաբըս կիրտիլիմտէն սէ-

րի , Ֆիլքրիմի իշղալ վէ գալստիմի թաղերէք իտէն սիւալի սօր-
մաղա ճէսարէթ իտէրէք .

— Հարիմ պէնի նէ՞ վաղըթ իսթիճլսայ իտէճէք , նէ՞
ղէման քէնաթիմ միւտաֆաա իթմէյէ մուվաֆիֆաղ օլաճաղըմ ,
տէտիմ ,

Պաղէն մէվգուֆիյնին իսթինթաղ , եախօտ մուհարէմէ
օլմադսըղըն , այլարճա մահրուստա դարանըպ գալտըղլարը-
նը իշիթտիյիմտէն , պու հալ պէնիմ տէ պաշըմա կէլիր տէ-
յու դօրգույօր իտիմ :

Կարտիյան , հէր հալտէ իրթէ կիւնի իսթինթաղըմա
պէտտ օլունաճաղընը պէյան իթմէքլէ , պէնի պիր տէրէճէյէ
գատար միւսթէրիճ իթտի :

Կարտիյան , պէնիմ սիւալիմտէն թէշլիգ օլունարտգ ,
քէնաթի տէ պանա սիւալէր իթմէք իսթէյուպ .

— Գիլսայէ նասըլ կիւրտինիղ պաղալըմ , տէյու սօր-
տու :

Պու իթհամաթա գարշու քէմալի շիտաթէթլէ բըրօթէս-
թօ իտուպ , մասումիյէթիմի իտգաթէ չարշարմ իտէ տէ ,
մէրգում սէօղլէրիմէ գուլագ ասմայըպ գարույա տօղրու
կիթտի , վէ ումուղլարընը սիյքէրէք , քէնաթի քէնաթինէ .

— Պու Լօնարա չարղընլարը նէ գատար գուրնաղ օլուր-
լար , տէյէրէք , տըշարը չըղտը :

Կարտիյանըն պու սէօղլէրինտէն բէք միւթէէսլը օլտում ,
պու ատէմ պէնիմ հարիմիմ տէյիլ իտի իտէ տէ , սէսիմտէն .
պաղըշըմտան , մասումիյէթիմէ գանաաթ կէթիրմէսինի իս-
թէյօր իտիմ :

Մէրգումը իգնա իտէմէտիյիմ հալտէ , հարիմլէրի իգնա
իտէպիլէճէք մի իտիմ . լաքին շահիտլէրիմ վար իտի . հարիմ
պէնի տինլէմէյէճէք օլուրսա , լէյհիմտէ օլան շէհատէթի
տինլէմէյէ մէճպուր օլաճաղ , վէ պու սուրէթլէ մասումիյէ-
թիմի թաստիգ իտէճէք իտի :

Լաքին էշէտար լուղումի օլան պու շէհատէթի էլտէ ի-
տէպիլէճէք մի իտիմ :

Մահբուսլար հազարնտա իշխիթմիշ օլտուղում հէքեայե-
լէրին պիրիտէ տըշարբտան մահպուսիյն իլէ մուխապէրէ իթ-
մէք իլին իթիխաղ օլունան վասէթալար իւզէրինէ իտի . մէ-
սէլա , տըշարբտան կէթիրիլէն եէյէճէք իլին տէ եաղըլը
քեազըա բարշալարը դօնուլուր իմիշ :

Իհիթիմալ քի Պօպ իլէ Մաթիա պու վասէթայա միւրա-
ճաաթ իթմիշլէր Ֆիքրի իլէ , կէթիրիլէն էքմէք իլէ եէր էլ-
մալարընը ուֆազ ուֆազ բարշալարը պարտըմ , լաքին հիշ
պիր շէյ պուլամատըմ :

Շիւպհէսիղ Մաթիա իլէ Պօպըն , պանա տէյէճէք լա-
զըլտըլարը եօգ իտի , վէ եախօտ բէք միւհիթէմէլ օլաճաղը
կիպի , պանա պիր շէյ սէօյէմէյէ միւզթէտիր տէյիլէր
իտի :

Ս հալտէ միւմքին իտէ , էնտիշէ իթմէքսիղին էրթէ կիւ-
նէ պէքլէմէք լաղըմ կէլտի , լաքին էնտիշէ իթմէմէք , մուզ-
թարըպ օլմամազ միւմքին օլամտար , Ա՛հ , էօմիլում օլտուղ-
ճա օ կիճէնին իտթըրէյի միւտհիշէսինի ունութամայաճաղըմ ,
էյ վա՛հ , Մաթիանըն նասիհաթլարընա դուլազ տամատըլը-
մա նէ՞ դատար աիվանէլիք իթմիշիմ :

Իրթէ սապահը կարտիյան էլինտէ պիր լէյէն եըպըդ-
իլէ պիրտէ թարազ օլտուղու հալտէ հարըսխանէտէն իշէրի
կիրուպ , հարիմ հուզուրունա չըգաճաղըմտան եըգանմազ վէ
թարանմազ լաղըմ կէլտիլինի պէյան իթտի , հաթտա էք-
սէր տէֆա պիր միւթթէհիմին , վէսայիթի միւտաֆաասըն-
տան պիրի տէ , գըյաֆէթլինին տիւզկիւնիլի օլաճաղընը տա-
թի իլավէ իթմէյի ունութամտը :

Եըգանըպ կիլինտիքտէն սօնրա , արթըզ իսկէմլէմին իւ-
զէրինէ օթուրամայարազ , տէմիր գաֆէսէ գարատըլմըջ օլան
ճանալարը կիպի , հարըսխանէ տէրունինի տօլաշմաղա ստաշ-
լաարմ :

Միւտաֆաամը , վէ սօրուլաճազ սիւալլէրէ վէրլմէսի լա-
ղըմ կէլէն ճէվապլարը հաղըլլամազ իսթէյօր իտիմ . լաքին
տէրէճէյի նիհայէտէ միւթէէսիր օլտուղումտան , հալը հա-

զըրը տիւշիւնէճէք եւբտէ , խէյալ կիպի կէօղիւմիւն էօնիւն-
տէն կէշմէքտէ օլան շէյլէրին իւղէրինէ տիւշիւնիւյօր ի-
տիւմ :

Կարտիան թէքրար կէլէրէք պէնի տըշարը չըգարտը .
պիր չօգ տարածըգ վէ տօլամնպաճըր եօլլարտան եիւրիւյիւպ ,
ուֆագ պիր դարու էօնիւնէ վտարլ օլտուղունուզտա .

— Կիրինիզ , տէտի :

Իշէրի կիրէր կիրմէզ եիւղիւմէ տիր սըճագ հէվա շարբ-
տըղը կիպի դուլագլարըմուտ չըղնամայա պաշլատը , մահքէ-
մէ սաշօնունտա պուլունույօր իտիւմ :

Անլըմըն տամարարը չաթլայարագ տէրէճէտէ աթըյօր
իտի . պիր քէրրէ էթրաֆըր կէօղտէն կէշիրալիյիմտէ հէր շէյի
կէօրէպիլտիւմ , սալըն՝ օլտուգճա պէօյիւք . եիւքսէք թալան-
տան աշաղըյա դատար կէնիշ բէնշէրէլէր ալըմըլ , վէ իքի
դըսմա թաղալմ օլունմուշ իտի քի , պիր դըտուլ մահքէմէ
հէյէթինէ , տիկէրի տէ սամիունա թախսիս իտիլմիշ իտի :

Հարիւմ , եիւքսէք պիր մահալտէ օթուրմուշ , վէ անըն
էօնիւնտէ տահա աշագճա իւշ դաթ պուլունույօր իտի քի ,
պունլարտան պիրինին զապթ քեաթիպի , պիրինին ճէզայի
նագտիյէ մէմուրը , տիկէրինին տէ միւտտաի ումումի էֆէն-
տի օլտուղունու սօնրատան էօյրէնալմ . թճա եանը պաշըմուտ
սիյահ բուպալը վէ պաշը բէբուգալը պիր տաէմ տուրույօր
իտի , պու զաթ պէնիւմ ալօգաթըմ իտի :

Նահըլ օլուպտա պիր ալօգաթէ մայիք պուլունույօր ի-
տիւմ , քիմ կէօնաէրիշ իտի , աճէպա Մաթիա իլէ Պօպ թա-
րաֆընտան մը ինթ իխապ օլունմուշ իտի , Պուլայարընը թէֆ-
թիշ իթմէնին սըրատը տէյիլ իտի , պիր ալօգաթըմ վար ի-
տի , վէ պուտա պանա քեաֆի իտի :

Տիկէր պիր ճիհէթտէ Պօպ իլէ իքի բէֆիգինի , վէ կրօ-
նէն օթէլինին սահիպինի կէօրտիւմ . պու ճիհէթին դարըը
դըմընտա տախի , պէնի թէվգըֆ իտէն բօլիս իլէ պաղը թա-
նըմատըղըմ տաէմէր պուլունույօր իտի . պու մահալին շա-
հիտէրէ մախուս օլտուղունը անլատըմ :

Մուհարբէմէյի տինլէյէնլէրէ թախսիս խտիլէն մահալ տօր տօլու իտի . գաւրտպայըզըն իչինտէ Մաթիայը կէօրէ-պիւրտիմ . կէօղէրիմիզ եէքաթիկէրէ թէսատիւֆ իթտի , տէր-հալ քէնտիմտէ պիր գոււվլէթ հըսս իթմէյէ պաշլատըմ , ար-թըզ իւղէրիմէ աթֆ օլունան նիկեահըլարտան սըգլէթ տույ-մայօր իտիմ :

Միւտտայի ումումի էֆէնտի սէօղէ պաշլայարագ , պիր գաշ քէլիմէ իլէ իչի իյզահ իթտի :

Ճէօյլէքի , Աէն-ժօրժ քիլիսէսինտէ պիր սըրգաթ վու-գու պուլմուշ , խըրսըզլար պիր ատէմ իլէ պիր տէ չօնուգ օ-լուպ , նէրտիւպան վասէթասըյըլա պիր ճամ գըրարագ քի-լիսէյէ կիրմիչլէր իտի : Պունլարըն հանը սըրա , թէհլիքէյի խապէր վէրմէք իչին պիրտէ քէօրէք վար իմիշ . կէճ գալ-մըշ օլան պիր ատէմ , կիճէնին օ վագթիլնտէ քիլիսէնին տէ-րունինտէ ըշրգ կէօրիւպ թէահիւպ իտէր , գուլագ գապար-թըր , վէ իչէրիտէ խըրսըզ օլտուզունը անլայարագ , իչի քի-լիսէ պէքճիսինէ անլաթըր : Պէքճի պիր գաշ քիլի իլէ պէ-րապէր գարույը աշմագտա իքէն , խըրսըզլար շաշըրարագ նէրտիւպան վասէթասըյըլա բէնչէրէտէն գաշմայա մուվաֆ-ֆագ օլուրար , լարին քէօրէք՝ նէրտիւպանտէն չըգամայա-ճաղը հասէպի իլէ էլէ կէչէր քի , էհլիլէթի միւսթէօրան վէ թագտիլէ շայան օլան բօլիս միւսիւ ժէրրի իլէ աթ հարըշը մէյտանընա կէօթիւրիւլուր . քէօրէք՝ տէրհալ սահիպինի թանըր քի , օ տա իչթէ շու գարչընըզտա տուրան միւթթէ-հիմ տիր : Տիկէր խըրսըզա կէլինճէ , քէմալի կէրմի իլէ ա-րանմագտա իսէ տէ , հէնուզ էլէ կէչիլիլէմէմիշ տիր :

Միւտտայի ումումի պու սէօղլէրէ , միւթթասըլ միւճ-րիմիլէթիմի թաստիզ իտէր պագը լագըրտըլար տահա ի-լավէ իթտիքտէն սօնրա սիւքիւթ իթտի :

Օ վագըթ հաքիմ պանա պագմագսըզըն , կիւյա քէն-տի քէնտիսէ սէօյլէյօր կիպի , խամիմի , սէնաաթըմը , վէ գաշ հաշընտա օլտուզումու սիւպ իթտի :

Ինկիլիղճէ օլարագ ճէվապ վէրիպ , խամիմին նրանսի Տը-

ընդհանուր օլտուղուներ, վէ Լօնտրատա Պէթնլ-կըռին մահալէ-սինատ վաղը Գըրմըղը արսւան հալլիսինտէ ֆամիլեամնն նէղ-տինտէ իգամէթ իթտիլիմի իֆատէ իթտիքտէն սօնրա, Ծը-րանսատա պէօյիտիլեմտէն, վէ Լնկիլթէրայա կէլիլիմ ան-ճագ իւչ տէօրթ այտան իպարէթ օլտուղուներ տէրմիյան ի-լէ, Ծրանսըղճա սէօյլէմէքլիլիմէ միւսատտէ պուլլուլմուսընը բէճա իթտիլիմտէ, հաքիմ սէրթ պիր չէհրէ իլէ.

— Սագըն պէնի ալտաթմայա չալըչմայասըն հա՛, զիրա պէն Ծրանսըղճատա պիլիբիմ, տէտի.

Ծրանսըղճա օլարագ վուղուաթը հիքեայէ իթմէքլէ, էնայի սըրղաթտէ բանայըր մահալինտէ պուլունտուղումը, վէ պատէհու սատթ իբի պուչուղտա, Կըռօ-ճէն օթէլինէ կիթտիլիմի, վէ պինտէն ալէյհ սատթ պիրտէ, բիլիսէտէ վուղու պուլան սըրղաթտա մէտիսալիմ օլամայաճաղընը ի-ֆատէ իթտիմ.

Հտքիմ. - Սատթ պիրի չայրէք կէչէրէք նէ՞րէտէ խի-նիզ.

— Եօլտա իտիմ.

— Պուրասը իսպաթէ միւհթաճ աըր, սիղ Կըռօ-ճէն օթէլինէ կիթմէք իչին եօլա չըղմըչ իտիմ տէյօրսունըղ, լա-քին իթհամաթ քիլիսէտէ պուլունտուղունուղը ըսար իտի-յօր. վաղաա սատթ պիրէ պիր դաչ տաղըղա գալարագ եօլա չըղտըղընըղ հալտէ, քիլիսէնին տիվտըր եանընտա նէրաիւպան իլէ պէքլէմէքտէ օլան շէրիքիլիլին եանընա վա-սըլ օլմանըղ, իհթիմալտէն պատտ տէյիլ տիր. հասըլը սիղ քիլիսէյէ կիրտիքտէն սօնրա, Կըռօ-ճէն օթէլինէ կիտէպի-լիրսինիզ.

Պունըն միւմքիւն օլամայաճաղընը իսպաթ իտէպիլմէք իչին բէք չօղ չալըչտըմ իսէ տէ, մուվաֆիպագ օլամատըմ՝ չիւնքի հաքիմ.

— Քէօրէվինիղին քիլիսէտէ պուլունմասընա նէ՞ մանա վէրէճէքսինիզ, տէյու սօրտու.

— Պունա հիչ պիր մանա վէրէմէմ, վէ անլամայօրումա.

քէօբէք Լեւոնմտա տէյիւ խտի , սապահլէյին արապալարըմըդըն պիրինէ պաղլամը խտիմ :

Պունտան զիյատէ պիր շէյ սէօյլէմէք իշիմէ կէլմէյօր խտի , չիւնքի բէտէրիմի էլէ վէլմէք իթէմէյօր խտիմ . Մաթիա իսէ պանա , հէքսինի սէօյլէ տէյու կէօզի իլէ իշարէթ իտիյօր խտի :

Շահիտլէլտէն պիրի չըղըլարագ , տօղրու սէօյլէյէճէյինէ Էէմին իթտիրիլտի :

Սէն-ժօրժ քիլիսէսինին մէմուրը օլան պու գըսա պօյլու վէ չիշմանճա առէմ , քիթապըն էօնիւնէ տիզ չէօքտիքտէն սօնրա , վուգուաթը ուզուն ուղատըյա հէքեայէ իլէ , քէնտիսինէ քիլիսէտէ խըբսըղ օլտուղունը պէյան իթտիքլէրինտէ , իպթիտա լաթիֆէ իտիյօրլար զաննըյըլտ էհէմիլյէթ վէլմէտիլինի , ֆագաթ իտիլէն ըսլար իւզէքինէ գալգըզ ալէլ աճէլէ կիլինտիլինի , հաթտա թաճիլինտէն նաչի Էէլէյինին իքի տիւյմէլէրի դօրտուղունը , վէ նիհայէթ գօչուզ քիլիսէնին գարուսընը աշտըղլնտա , Էալընըղ պիր քէօբէք պուլտուղունը իֆտաէ իթտի :

Քիլիսէ մէմուրունըն պու չէհատէթինէ գտըլու հիչ պիր ճէվապ պուլամայօր խտիմ . լաքին օ անէ գատար ապլա աղընը աշմամըլ օլան ալօգաթըմ այազա գալղաը , բէբուգասընը սարտը , վէ էլպիտէսինին Էագասընը տիւզէլթտիքտէն սօնրա , քէլամէ աղաղ իտէրէք :

— Իլք աղչամտան քիլիսէնին գարուսընը քիմ գարատը , տէյու սօրտուղունտա , քիլիսէ մէմուրը .

— Պէն քէնտիմ գարատըմ , չիւնքի օ պէնիմ վաղիֆէմ տիր , տէյու ճէվապ վէլտի :

— Էմի՞նմիսինիզ :

— Պիր շէյի Էարտըղըմ վագըթ , էյիճէ էմին օլուրում :

— Եարմազսանըղ :

— Օ վագըթ տա Էարմատըղմա էմին օլուրում :

— Բէք պլա , օ հալտէ քիլիսէյի գարատըղընըլտա ,

քէօրէ յիտէ պէրապէր գարաւմաւորընըրդա եէմին իտէպիլի՛ր-
միսինիդ .

— Բէօրէք իչէրտէ օլայըտը էլպէթտէ կէօրէճէք իտիմ .

— Կէօզլէրինիդ էյի կէօրիւր մի .

— Հէք քէօին կէօզլու կիպի .

— Էյի ամմա սուլնսան ալթը այ էվիէլ , պիր դասսոյ տիրքքեանընըն էճնիւնտէ ասըլը պուլունան տանանըն գար-
նընա կիրէն սիդ տէյի՛լմիսինիդ .

— Պէնիմ կիպի այըր վազարլը պիր տտէմ , պու կիպի մինասիպէթսիդ պիր սիւալէ ճէվապ վէրէմէդ .

— Ղայէթ էհէմիլյէթի հայիդ պուլունան պու սիւալի-
մէ ճէվապ վէրմէյէ հիմմէթ իտէրմիսինիդ .

— Վազաս օ վազըթ սըզգաթսըլըրլա պէոյէ պիր յէյ վուզու պուլաու իտի .

— Տանայը կէօրէմէմիշ իտինիդ , տէյի՛լ մի .

— Զիհնիմ զիյատէ մէշղուլ օլաուզունտան կէօրէմէմիշ իտիմ .

— Բիլիսէնին գարուսընը գարատըրընը վազըթ թա-
ամ իթմիշ մի իտինիդ .

— Էլպէթտէ .

— Տանանըն գարնընա տիւշտիւյիւնիդ վազըթ տա թա-
ամ իթմիշ իտինիդ , տէյի՛լ մի .

— Էվիէթ , լարին . . .

— Եանի եէմէք եէմէմիշ իտիմ , տէմէք իտթէյօրսունըլ .

— Խայր , եէմիշ իտիմ .

— Եէմէքսէն էվիէլ նէ՞ ճընս պիրա իչէրսինիդ , իսաֆի՛ֆ
մի , քէսկի՛ն մի .

— Բէսկին .

— Գաշ գատէհ իչէրսինիդ .

— Իքի .]

— Հիշ զիյատէ իչմէ՞ղմիսինիդ .

— Էհ , պաղը քէրլէ իւշ գատէհ .

— Հիշ պէշ ալթը գատէհ իչտիյինիդ եօ՞գ վը .

— Բէք նատիր :

— Եւմէքաւն սօնրա էլմա ըրագըսը իսթիմալ իտէրմի-
սինիզ :

— Պագը քէրրէ :

— Խաֆիֆ սոյունտա՞ն մը , Եօգսա քէսկինաէ՞ն մի խօշ-
լանըրսընրզ :

— Կէլիչինէ կէօրէ :

— Գա՞չ գատէհ իչէրսինիզ :

— Վագթինէ կէօրէ :

— Պագէն տէօրթ պէչ գատէհ , վէ հաթտա օ ազչամը
իչմէտիլինիզէ Եէմին իտէպիլի՞րմիսինիզ :

Դիլիսէ մէմա ըը կիթաիքճէ գըզարըպ մօրարարագ ճէ-
վապաէն աճիզ գալարըղնտա , ալօգաթըմ՞ օթուբարագ սէօ-
ղիւնէ տէվամ իլէ :

— Իչթէ պու սիւալէր , Եէմէքաւն սօնրա տուկընըգլա
գօճա տանայը պիլէ կէօրէմէյէն պու շահիտ , քիլիսէյի գա-
բար իքէն քէօրէյի կէօրէմէյէրէք իչէրտէ պըրագմըջ օլտու-
ղունը մէյտանէ չըգարմագ իչին քեաֆի տիր զանն իտէ-
րիմ , տէտի :

Իկէր ճէսարէթ իթմիչ օլայըտըմ , ալօգաթըմնն Եիւղլէ-
րինի էօրէճէք իտիմ , զիրա արթըզ գուրթուլմուչ իտիմ :

Գաբինին քիլիսէտէ գարանմըջ օլտուղունա նի՞չին իհ-
թիմալ վէրիլմէմէլի , օ հալտէ Գաբինին քիլիսէտէ պուլուն-
մասընաան , պէնիմ միւհրիւմ օրմամ լագըմ կէլմէյէճէք ի-
տի . ալէլխուսուս Եալընըզ պունըյըլա իթհամ օլունմագտա
իտիմ :

Քիլիսէ մամուրըյըլա պուլունանլարըն շահատէթի տա-
լի աիյնէնտի , պունլար իչէրտէ քիմսէյի կէօրմէյիպ անճագ
բէնչէրէնին պիլինի գըբըզ պուլմուչլար իտի :

Պատէհու պէնիմ շահիալէրիմ , Եանի Պօպ իլէ ըէֆիզ-
լէրի , վէ օթէլճի , օ կիճէ վագթըմը նասըլ կէչիրտիլիմէ տա-
յըլ լէյճիմտէ շահատէթ իթտիլէր : Մամաֆիհ Եհէմիլիթլի
պիր նօգթա վար իտի քի , ասլա հալլ օլունամագը , Եանի

աթ եարըչը մէյտանընտան մութարեղաթ իթտկյիմ վաղըթ մէսթուր գալար,

Իսթիճվապաթըն խիթամընտան սօնրա, հարիմ տահա պաչգա պիր տէյեճէյիմ օլուպ օլմատըղընը սօրտու, պէն իսէ մնասում օլտուղումը, վէքէյիթի մահքէմէնին տալէթինէ հէվալէ իթտկյիմի պէյան իթտիմ:

Պունըն իւղէրինէ հարիմ շէհատէթ գապթնամէսինի օգուտուգտան սօնրա, մէքքէղը վիլայէթ հարբստանէսինէ նաղլ օլունարագ, մահքէմէյի ճինայէթէ չըղչոլ չըղմայաճաղմա տայըր, Թիւրի հարիմէրինին գարարընա ինթիզար իթմէքլիյիմ լաղըմ կէյէճէյինի իլտոլէթէն պէյան կլէտի:

Մահքէմէյի ճինայէթ:

Պու տէհշէթամիղ սէօղիւ իշիթտիյիմաէ, տիղլէրիմ քէսիլէրէք իսկէմէնին իւղէրինէ տիւշի վէրտիմ:

Էյ վահ, Մաթիանըն սէօղիւնիւ նիշին տինէմէմիշ իտիմ, թէքլիթինի նիշին գապուլ իթմէմիշ իտիմ:

20

Թէքրար մահրուսիյէթիմոէն ուղուն միւտայէթ սօնրա, պէրայէթ գաղանամտարղըմա վէ սէօղի թատկլէ գըլընմատըղըմա քէնտի քէնտիմէ պիր սէպէպ պուրտում, հարիմ պէնիմ հէմ թէօհմէթ օլմատըղըմ թաստիղ իթմէք իշին, քիլիսէյէ կիրէն խըրսըղլարըն տէրաէսթ օլունմատընա ինթիզար իտիօր իտի:

Միւտայի ումումի, սարիղլէրին խիլ պուլունմագ իւղրէ տիր, տէմիշ իտի, ճէմէք օլուր քի չօղ կէլմէտէն պէնտէ անլէր իլէ պէրսագէր, մահքէմէյի ճինայէթտէ միւճրիւմէլէրին իսկէմէսի իւղէրինէ օթուրմագ մահճուպիյէթինէ տիւչար օլաճագ իտիմ:

Պու չէյ նէ՞ վագրթ իճրա օլունաճագ իտի , նէ՞ վագրթ մէրքէղ հարբսխանէսինէ նագլ օլունաճագ իտիմ , պու հարբսխանէ նէ՞րէտէ պուլունույօր իտի , աճէպա պուլունուղուամ հարբսխանէտէն տահա ֆէնա՞ մը իտի :

Քէնտի քէնտիմէ իթտլյլմ պու սիւալլէր , թապլիլի դիհնիմի իչղալ իթտիլլէրինտէն , իչք կիւնքի կիպի վագրթըն ուղատըղընը հըսս իթմէյօր իտիմ , արթըղ սապրըլա պէքէմէք լաղըմ կէլտիլինի պիլլիյօր իտիմ :

Կեսաճ սանտալեամըն իւզէրինտէ օթուրուպ տիւչիւնմէք , վէ կեհատա հարբսխանէնին տէրուճինի տօլաչարագ ինթիղար իթմէքաէ իտիմ :

Կիճէտէն պիր աղ էվվէլ պիր զուրնա սէտասը իչիթտիմքի , Մաթիանըն չալտըղը ահէնկէ պէնզէյօր իտի , Համիյէթլի չօճուգ , պէնի ունութմամըչ օլտուղունը անլաթմագ իտթէյօր իտի , զարնանըն սէտասը , բէնչէրէմին գարչըսընտա պուլունան տիվարըն արգասընտան կէլլիյօր իտի , չիւպհէսիզ Մաթիա տիվարըն արգասընտաքի սօգադտա իտի . արտմըղտաքի մէսաֆէ բէք դըսա , եանի պիր դաչ մէթրօ իտի իսէ տէ , թաչլար՝ եէքաիկէրիմիլի կէօրմէյէ մանի օլույօր իտի . հալ պու քի սէտանըն կէլմէսինէտէ մանի օլմասը , զուրնա սէտասըլըլա պէրտպէր այագ բաթըրաըսը տախի իչիթտիլլմաէն , Մաթիա իլէ Պօպըն , օ ճիվարտա օլուն օյնատըղլարընա դանաաթ կէթիրտիմ :

Լաքին նէ՞ սէպէպէ մէպնի պուրայը ինթիլտապ իթմիչլէր իտի , աճէպա պուրասը չօգճա հասըլաթ կէթիրմէյէ էվվէրիչլի պիր մահա՛լ մը իտի , եօգսա պանա պիր խասպէր մի վէրմէք իտթէյօրլար իտի :

Պիր արալըգ աչըդտան աչըղա Մաթիանըն սէտասընը իչիթտիմքի , Ֆրանսարզճա օլարագ « Եարըն սապահ էրքէն » տէյու պաղըրըյօր իտի , պատէհու ելինէ զուրնա չալմաղա տէվամ իյլէտի :

Մաթիանըն պու « Եարըն սապահ էրքէն » տէտիլի սէօղ , քէնտիտինի սէյր իտէն ինկիլիզլէրէ իրթտոպ օլունմատըղընը

անլամագ իշին, օ գատար ինճէ ֆիքրէ հաճէթ եօզ իտի, պու սէօզ պանա խրթապ օլունմուշ իտի. լարին պունուն մանասը նէ՞ իտի, նէ՞ տէմէք իսթէյօր իտի. իշթէ պունու քէշֆ իթմէք իշին բէք չօդ տիւշխանտում իտէ տէ, աղլէ եագըն հիշ պիր մանա վէրէմէտիմ:

Եպընըզ անլաշըլաճագ պիր շէյ վար իտէ, օ տա՛ էրթէ սապահը էրքէն ույանմագ, իհթիյաթլա տավրանմագ վէ օ վագթա գատար պէքլէմէքտէն իպարէթ իտի:

Սուլար գարարտըզը վագըթ եաթաղըմա կիրիպ ույումագա ճահա իթտիմ, ֆագաթ պիր խայր վագըթ ույուեամատըմ. ճիվարտարի սաաթլարըն բէյտէրքէյ չալարդլարընը իշիթմէքտէ իտիմ, նիհայէթ ույուեապիլաթիմ:

Ույանտըզըմտա հէնուզ օրթալըզը գաթը պիր գարանլըզ իհաթա իթմիշ իտի. հիշ սէս սէտա իշիտիլմէյօր իտի, շիւպհէսիզ տահա սապահա չօդ վագըթ վար իտի. նէօպէթճի կարտիանդարըն նաղարը տըզգաթընը ճէլպ իթմէմէք իշին եիւրիւմէյէ ճէսարէթ իտէմէյիպ, սանտպէմին իւզէրինտէ օթուրտում. չօք էրքէն ույանմուշ օլտուղումու տնլատըմ իտէ տէ, թէքրար ույումայը մինասիպ ատա իթմէտիմ, զաթէն ույումագ իսթէսէմ պիլէ մուվաֆֆագ օլամայաճագըմ աշիքեար իտի:

Եէկեանէ մէշուլիյէթիմ սաաթլարը սայմագ իտի, տագըզալար վէ սաաթլար նէ գատար ուզուն կէլիյօր իտի. պաղէն աճապա եինէ չալտը տա իշիթմէտիմ մի, տէյօր իտիմ:

Ճիվարա տայանմըշ օլտուղում հալտէ ուզուն միւտտէթ կէօղլէրիմի բէնչէրէյէ նասպ իթմիշ իտիմ. նիհայէթ բույի սպիւման եալաշ եավաշ աղարմայա պաշլատը, չաֆագ աթմագտա օլտուղունու անլատըմ, ուզագտան լսօրօղլարըն սէտասընը իշիտիյօր իտիմ:

Սյագլարըմըն ուճուլա եիւրիւյէրէք կիտիպ, ուսուլ իլէ բէնչէրէյի աշտըմ:

Հեր նէ գատար էամէքտէ օլան սապահըն սէրին ըիւզ-

կեարը պէնի իւշիւտիւ պ թ ի թ ը է թ ա ի ի ս է ա է , պ է ն ե ի ն է բ է ն չ է բ է ա է ն ա յ ը ը մ ա տ ը մ , ն է կ է օ բ է ճ է յ ի մ ի վ է ն է ի շ ի ա է ճ է յ ի մ ի պ ի թ մ է տ ի յ ի մ հ ա ղ ա է , մ իւ թ թ մ ա ս ղ ա ը շ ա ը ը յ ա ս պ ա գ ը յ յ օ ը ի ա ի մ :

Օր թ ա ղ ը գ լ ա յ ը գ ը ը ը ը ա ա գ ա ը ը պ ի ս ա ը ի ճ ա է ը ի հ է ը է շ է ա ս է չ ի վ մ է յ է պ ա յ լ ա ը , Մ ա թ ի ա ն ը ն ա է տ ի յ ի վ ա գ ը թ հ ր ա լ ա ը ի թ մ ի շ ի ա ի , ն է Ֆ է շ ա պ ի լ է ա ղ մ ա յ ը ը պ գ ու լ ա գ վ է ը ա ի մ , լ ա ը ի ն գ ա ղ պ ի մ ի ն շ ա ը ը ը ն թ ը ը ը ն ա ն ս պ ա շ գ ա պ ի ը շ է յ ա ա յ մ ա ա ը մ :

Ն ի հ ա յ է թ ա ի վ ա ը ը ն ա ը գ ա ս ը ն ա ն ս պ ի ը շ ա մ ա թ ա ի շ ի ա ի ը կ ի պ ի օ ղ ա ս ը մ , ս ը թ ը ը ս ս ն տ է ը է ճ է ա ը գ վ ա թ ը ը ա ս ի յ ն է ա ի մ , շ ա մ ա թ ա ա է վ ա մ ի թ ի յ օ ը ի ա ի , պ ա ս է հ ա պ ի ը ա է ն պ ի ը է ա ի վ ա ը ն իւ գ է ը ի ն ա է պ ի ը պ ա շ կ է օ ը ի ն ա ի , ն ի մ գ ա ը մ ն լ ը ը ը ն ի շ ի ն ա է , ս ը ա ս ա է մ ի ն Մ ա թ ի ա օ ը մ ա յ ը պ Պ ա պ օ ղ ա ու ղ ու ն ա ա ն լ ա ս ը մ :

Մ է ը գ ա մ պ է ն ի մ բ է ն չ է բ է ն ի ն ա է մ ի ը թ ա ը մ ա ը լ ը ը ը ն ա է ա ը ը ը ը մ ը շ գ ա ը մ ը շ օ ղ ա ու ղ ու մ ա կ է օ ը ի ն է ճ է , ղ ա յ է թ , է ա վ ա շ ս է ա ս ի լ է :

— Մ ա է ա , ա է ա ի , Պ ա ս է հ ա բ է ն շ է բ է ն ի ն է օ ն ի ն ա է ն շ է թ ի վ մ է մ ի , է ի ի վ է պ ի ը ի շ ա բ է թ ի տ է ը է ը ս ն լ ա թ ա ը :

Տ է ը հ ա ղ պ ա է մ ը է ի թ ա ա թ ի ա է ը է ը կ է ը ի շ է թ ի վ ա ի մ , Պ օ պ ը ն է լ ի ն ա է ու ղ ու ն վ է ճ ա մ կ ի պ ի բ ա ը ը ա գ պ ի ը պ օ ը ը մ ա ը վ ա ը վ ա ը ը ի ա ի ի ի ի ա ի , վ է հ է մ ա ն շ ի ա ս է թ թ ի պ ի ը պ ի ը իւ Ֆ ի ը ը ի ը ս է ա ս ը ի շ ի թ ա ի մ ը ի , մ իւ թ է ա գ ը ը պ է ն պ է յ ա ղ վ է է ու վ ա ը ը ա գ պ ի ը ն է ն է մ ն է ճ է վ ա ղ ա ս է շ ա ու գ ա մ ն ս ն ը ը ա ա յ ա գ ը ը ը ը ն է օ ն ի ն է ա ի ը շ ի վ է ը ա ի , Պ օ պ ա է ը հ ա ղ ն ա պ է ա ի ա օ ղ ա ու , ա ը թ ը ը գ շ ի շ պ ի ը կ է օ ն ա ս է ս ս է տ ա ի շ ի ա ի ը մ է յ օ ը ի ա ի :

Տ է ը ա գ ա ս վ է ը է մ ա ղ ի թ է լ ա շ լ ա ա ի ը շ է ն է մ ն է յ ի է է ը ա է ն ա ղ ը մ , գ ա ը ը ու ն տ ա ն է ս ի իւ գ է ը ի ն է ս ա ը ը մ ը շ ղ ա յ է թ ի ն է պ ի ը ը կ ա գ ը ա ի ա ի , ը ը ա ղ ը ա ը ն իւ ս թ ի ն ա է է ա գ ը օ ղ ա ու ղ ու ն ը կ է օ ը ի ը ը կ ի պ ի օ ղ ա ու մ լ ա ը ի ն ն ի մ գ ա ը մ ն լ ը ը ն ի :

չինտէ՝ օգույսամտորդըմտան, շարնաշար օրթալըզըն է յիճէ ապարնասընա պէքլէմէմ՝ իյճապ իթտի :

Նիհայէթ թուլու իտէն ափիթապը ալէմթապըն գըրմըզը զիյասը, հարըսխանէնին տիվարը իւզէրինէ աքսէնտազ օլմազըլա, քեազըտը աչըպ աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտում :

« Եարըն ագչամ շըմէնտըֆէր իլէ իրինճի մէվզըտա, վէ պիր բօլխին բէֆազ աթընտա պուլունտուլուն հալտէ, մէրբէզ հարըսխանէսինէ նազլ օլունաճազսըն. պազ քի վահօնուն գարսուտե եանընտա օթուրասըն. գըրգ պէշ տազըզա եօլ ալարզտան սօնրա, (տազըզալարը է յիճէ սայ) թըրէն, հարաքէթինի եավաչլատաճազ, օ անտէ հէման վահօնըն գարուտունու աչըպ, քէմալի ճէսարէթլէ քէնտինի տըշարըյա աթը վէր, լարին էլլէրինի էօնէ ուզաթարազ էօյլէ պիր աթըլ քի, սյազ իւսթիւնէ տիւշէսին. պունու եարտըգաան սօնրա սօլ թարաֆընտա պուլունան թէրէճիքտէն եօզարը շըգ, օրատա կիւճիւ գուվլէթլի պիր պէյկիր վէ պիր արապա իլէ սէնի պէքլէյէճէյիզ, սալա գօրդմայասըն, իքի կիւնտէն Ֆրանսատա պուլունաճազըզ, իւմիւտ վէ ճէսարէթի էլտէն պըրազմա, նասըլ քի տէտիմ, ուզազա աթըլը վէր, վէ սյազ իւսթիւ տիւշմէյէ դայրէթ իլլէ : »

Գուրթուլում, արթըզ մահքէմէյի ճինայէթ է շըգմայաճազ իտիմ :

Ահ, համլյէթի Մաթիա, իյիա Պօպ, զիրա « կիւզէլ պիր հայվան իլէ սէնի պէքլէյէճէյիզ » տէտիլինէ կէօրէ, Պօպըն՝ պիր սուրէթը ալիճէնապանէտէ Մաթիայա մուավլէնէթ իթմէքաէ օլսուղու շիւպհէսիլ իտի, եօզսա Մաթիա, ետընըզ պաչընա պու իշի պէճէրէմէյէճէք իտի :

Քեալըտը թէքրար թէքրար օգուտում, իպարաթընը պէլլէտիմ, էվլէթ էօլէճէյիմի տալի պիլսէմ, ելինէ քէմալի ճէսարէթլէ քէնտիմի տըշարը աթաճազըմա դավիլէն գարար վէրտիմ, զիրա սըրգաթ թէօհմէթի իլէ մահքիւմ օլմազտան իտէ, էօլմէյի աահա էվլա սատ իթմէքաէ իտիմ :

Ս՛հ պունկարքն հէքսի տէ բէք կիւղէլ թէրթիպ օլուն-
մուշ իտի :

« Իբի կին սօնրա փրանսատա պուլունսանաղըզ, նէ՛ պէօ-
յիւք սաատէթ , »

Պա մէսրուրիյէթիմին արատնտա դիհնիմէ քէտէրամիղ
պիր շէյ կէլտի : Գաբիյի խաթըրլատարմ, լաբին չար չարըդ
քէնտիմի թօրլայարագ , Մաթիանըն պէնի դուրթարմագ ի-
չին պիր չարէ պուլատուլա կիպի , էլպէթ քէօրէյի տէ դա-
չըրմայա պիր թէտպիր տուչիւնմիւշ օլանաղընա դանսաթ
կէթիրէբէք մի թէտէլի օլտում :

Մէքթուպու իբի տէֆա տահա օգուտուգտան սօնրա ,
աղղըմա յթըպ չիյնէյէբէք եուտու վէրաթմ , արթըգ պէնիմ
իչին ույումագտան պաշգա պիր շէյ գալմամըշ իտի , հէման
եաթըպ ույումում , վէ անճագ կարտիյանըն պանա եէմէք
կէթիրաիյի ղէման ույանարմ :

Վազըթ բէք չարուգ կէլտի , էօյէնտէն սօնրա թանը-
մաարղըմ պիր բօլիս հարըսխանէյէ կիրէբէք , արգասընտան
կիթմէքլիյիմի էմր իթտի , մէրգումուն էլի եաչընտա օլուպ
պէճէրիքսիղ պիր աաէմ օլտուղունա , թապր ու հալինտէն
անլայըպ մէմուսն օլտում :

Մաթիանըն թալիմաթը մուճիպինճէ հազըրլանարմ , թը-
րէն հարաքէթէ պաչլտար , բօլիս իլէ պէրապէր վալիօնտա
եալընըղ օլարաղ , դարունուն թա եանընտա օթուրմուշ ի-
տիմ , Բօլիս պէնիմ իլէ սէօզէ պաչլայըպ :

— Ինկիլիղճէ սէօյլէյէպիլիբոնիլզ , տէտի :

— Բէք աղ :

— Սէօյլէնիլէնի անլամընընըղ :

— Բէք չարուգ սէօյլէմէղսէ օլտուղճա անլարմ :

— Էօյլէ իսէ օլլում սանա կիւղէլ պիր նատիհաթ վէ-
րէյիմ , հաքիմէ հէր շէյի աղղու սէօյլէյին , ճիւրմիւնիւղիւ
կիթիրաֆ խալն , պէօյլէ եարընճա հէր քէպին լութֆ ու թէ-
վէճճիւ հիւնէ մագհար օլտարսունը , վուղուաթը ինքեար իթ-
մէրտէն հիչ պիր ֆայիտէ հասըլ օլմայըպ , պիլաքիս պէլքի

դարարը մուծիսդ օլուր . մէսէլա շիմոի պաննա տօղրուսունու սէօյլէտիյինիդ հալտէ սիզէ պէշ շիլին վէրիւրիմ, բարա պիր տէրէճէյէ դատար մահրուսիյնին հալլինի թախֆիֆէ մէտար օլուր :

Աղ գալար քի իբրար իտէճէք պիր շէյիմ օլմատըղընը սէօյլէյէճէք իտիմ, լաբին բօլիսին հիւսնիւ թէվէճճիւհիւնիւ ճէլպ իթմէնին տահա խայրըլը օլանաղընը անլայարագ սիւքիթ իթտիմ, բօլիս տախի սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք :

— Էյիճէ տիւշիւնիւնիւղ օլլում, հարըսսանէտէ ատիյիմին տօղրու օլտուղունու անլատըղընըղտա պէնի չաղըրըն, զիրա հէր օլուր օլմաղա սըր աչմագ էյի տէյիլ տիր, սիզէ ֆայիտէսի տօղունապիլէճէք պիր ատէմի ինթիլսապ իթմէլիսինիղ, պէն իսէ կէօրիւյօրսունուզ ա, էլիմաէն կէլտիլի դատար խըրմէթինիղտէ պուլունմագ իսթէյօրում :

Բօլիսին պու սէօյլէրինէ ճէվապ օլարագ թաստիզ մէդամընտա պաշըմը սաղլայընճա, մէրգում :

— Իամիմ Տօլֆէն տիր, ունութմազընըղ տէյիլ մի, տէմէսի իլէ :

— Էյվլէթ միւզիւ, ունութմայանաղըմ, աեալամ :

Բէնչէրէսի աչըզ պուլունան դարույա տայանմըշ խախմ, կէչալիյիմիղ եերլէրի թէմայա իթմէք իչին միւսաատէ իսթէտիմ, մէրգում : Էմնիլէթիմի ճէլպ իթմէք իչին իսթէտիլիմ դատար պազմաղա միւսաատէ իթտի, բօլիսին գօղաճագ պիր եերի եօզ իտի, զիրա թըրէն քէմալի սիւրաթլա հարաքէթ իտիյօր իտի :

Պիր աղ սօնրա բօլիս բէնչէրէտէն չարբան սօուզ ըիւղկեարտան իւշիւյէրէք, գարընըն կանընտան շէքիլիկ վալօնըն օրթմարնտա օթուրու վէրտի :

Պէն իսէ սալս սօուզ հրա իթմէյօր իտիմ, սօլ էլիմի կալաչճա տըշարը չըդարըպ գարընըն մանտալընը շէվիրտիմ, սաղ էլիմ իլէտէ գարըյը թութմագտա իտիմ :

Մուգարրէր օլան վաղըթ կէլտի, թըրէն՝ տիւտիւք չալարագ հարաքէթինի կալաչլաթտը, թամ վաղըթ իտի :

պիրտէն պիրէ դարբը ի թէքէք օլանճա դու վիճեթ իմ ինչ քէն-
տիմի տըչարը յա ֆըրըլաօր վէրտիմ, հէլէքի օրտտա պօւլու-
նան պիր հէնտէ յին իշինտէքի շայրըղըղըն իւղէրինէ տիւչ-
միւշ, ֆապաթ շիտաէթը սատմէտէն քէնտիմի դայպ խոէ-
րէք սոյըլա դալըշ խտիմ:

Ագլլմ սոչըմա կէլտիլի գէման, հալա քէնտիմի շըմէն-
տըֆէրտէ դանն խոյօր խտիմ, սիւրաթլա հարաքէթ խոյօր
խտիք. պիր սաման եաթադ իւղէրինտէ եաթմըշ օլտուղում
հալաէ, արապանըն եուվարլանըպ կիթտիլինի հըս իթմէյէ
պաշլատըմ:

Նէ դարիպ շէյ, եիւղիւմ ըսյանմըշ խտի. անլըմին վէ
պօյնումըն իւղէրինտէ, խօշ պիր սըճադըղ հըս իթտիմ:

Կէօղլէրիմի աշընճա, սարը վէ շիրքին պիր քէօրէյին
եիւղիւմի վէ կէօղլւմի եալամադտա օլտուղունը կէօրիւյօր
խտիմ:

Պու արալըղ Մաթիա կէօղլւմէ իլիշտի. Համիյէթլի շօ-
ճուգ, եանըմտա տիղ շէօքմիւշ խտի. կէօղլէրիմի աշընճա
հէման քէօրէյի պիր եանէ ալտը, վէ կէօղլէրիմտէն բուս ի-
տէրէք:

— Գուրթուլտուն սէվկիլի Բէմիճիլիմ, դուրթուլտուն,
տէյու հայդըրտը:

— Նէրէտէյիլ, տէտիմ:

— Արապանըն իշինտէյիլ, Պօպ պիղի կէօթիւրիւյօր:

Պէյկիլիլէրի սիւրաթլա սիւրմէքտէ օլան Պօպ, արգա-
սընա տէօնէրէք պանա իրիթապէն:

— Նա սըլտընըղ, տէյու սօրտու:

— Պիլմէմ ամմա, էյիլիմ կիպի:

— Էլլէրինիղի այադլարընըղը դըմըլտաթըն պադալըմ,
Սամանըն իւղէրինտէ ուղանարադ Պօպըն տէտիլի կիպի
հարաքէթ իթտիմ:

Մաթիա. - Ասլա, սսլա, հիշ պիր եէրի դըրըլմամըշ:

Պէն. - Լաքին նէ օլտու:

Մաթիա. - Սանա իթէնպիհ իթտիլիմ կիպի քէնտիլինի վա-

կօնտան տրչարը աթառն, ֆագաթ սատմէնին շխտէթինտէն սերսէմէնմիչ օլտուզունտան հէնտէյին իչինէ ախշմիւչ իտին . կէրմէտիյինի կէօրինճէ, պէն հայվանլարըն եուլարընը թու թաուս, Պօպ սոս թէրէտէն աչաղա դօչարադ սէնի գուճագլայըպ կէթիրտի . տօղրուսու էվէլա սէնի աօնմուչ դաննըյըլս, աղ գալտը քի պիղ տէ քէտէրիմիպտէն էօլէճէք իտիք, լաքին էլհամտուլլաս իչթէ սաղ սէլիմ օլարադ գուրթուլտուն :

— Բօլիս նէ՞ օլտու :

— Բօլիս հալա եօլունա տէվամ իտիյօր, զիրա թըրէն տուրմատը քի սէնի թնագիւղ իտէպիլսին :

Լաղըմ օլանը էօյրէնտիքտէն սօնրա էթրտօրմա պագընտըմ, սարը քէօրէյին մուհապէթլէ պանա պագտըղընը կէօրտիւմ, պու հայվանըն կէօղլէրի Գարիյէ պէնդէյօր իտի, լաքին Գարի տէյիլ իտի, զիրա անըն թիւլիս պէյաղ իտի քի, հէման սատըգ հայվանը սէրլսաթըր իտէրէք :

— Գարի նէ՞րտէ տիւ, տէտիմ :

Մաթիա հէնապ սիւալիմէ ճէվապ վէրմէլտէն, սարը քէօրէք իւղէրիմէ աթըլարադ եիւղլէրիմի եալամայա պաշլայընճա, Մաթիա :

— Իչթէ, թանըմտըղընա մազուբսըն, չիւքի բէնկինի պօյատըգ, տէտի :

— Նի՞չին :

— Մէճպուր օլտուգ, նոզլ իտէյիմ տէ տինլէ, տէտի իսէ տէ, Պօպ միսաատէ իթմէյէրէք, Մաթիայէ :

— Մէն կէլ հայվանը սիւր քի, պէնտէ արապայը ախղէլթէյիմ, զիրա շէհրէ կիրտիյիմիղ տէ պիղի թանըմամալը տըրլար, տէտի :

Պու արապա ի սթիւ գալըն պիր թէնթէ իլէ մէսթուր իտի քի, Պօպ թէնթէյի գաթլայարադ Մաթիա իլէ պէնի ալթընտա կիզլէյի վէրտի, պու սուրէթլէ արապանըն շէքլի քեամիլէն թէպէտաիւլ իտէրէք, տէրունինտէ եալընըլ պիր քիչի կէօրիւնիւյօր իտի . շայէա արդամըղտան ախղէճէք օ-

լուրբարսա , արսպանըն կեչտիյնի կեօրէնէրն , թարիֆի , պիղի թաճարրի խանէրէրի շաշըրտաճադ խաի :

Մաթիա կէլիպ եանըմա ուղանընճա .

— Ե՛քէյէ կիտիյօրուղ , տէյու սօրտում :

Լիթէճամբթօնա կիտիյօրուղ , պուրասը սահլիլ պահրուէ քիւչիւք պիր լիման աըր քի , օրատու Պօպըն պիրատէրինն ուֆադ պիր եէլքէն կէմիսի վար : Պու կէմի , Նօրմանտիյատանն ձրանսայա թէրէ եազը իլէ եումուրթա նազլ իտէր , շոյէտ դուրթուլուրսադ , - Տիշ շիւպհէ եօգ քի դուրթուլաճաղղղ , - Պօպըն սայէսինտէ տիր , քէնախինէ թէշէքքիւրէ պօրճլույուղ , հէր շէյի օ եարտը , զիրա պէնիմ կիպի սէֆիլ նէ՞ եարապիլիբ խաի , էլիմտէն նէ՞ կէլիբ խաի , սէնին թըրէնտէն ֆիրաքընըն թէրթիպլինի տիւչիւնէն , պէնիմ բուսուլամը սանա իյսալ խան , արդատաշլարընը դանսըրըպ պէյկիբի տլան , վէ նիհայէթ պիղի ձրանսայա կէօթիւրմէք իչին պիր կէմի հաղըլայան , հէպ Պօպ տըր , շիւնքի պաշգա կէմի իլէ կիտիլէճէք օլտա , տէրտէսթ օլաճաղըն մուհադղապ տըր . կէօրիւյօրուոն , պու տլէմտէ տօսթ դաղանմադ նէ՞ դատար էյի շէյ տիր , տէտի :

— Գարիլի էլէ կէչիւրմէյի քիմ տիւչիւնտիւ :

— Պէն , լարին թանըլմամաը իչին բէնկինի պօյամայը Պօպ աիւչիւնտիւ , հարիմին՝ դէքի վէ իւշկիւղապ տէյու մէտհ ու սէնա իթտիյի բօլիս փէրրին , պու սէֆա իշկիւղապըդ կէօսթէրէմէտի , զիրա հիշ Ֆարդընտա օլմատըղը հալտէ Գարիլի շալտըրտը . վադաս Գարիտէ պէնիմ գօդումու տլմըշ օլմաղըլա դաշմայա զայրէթ իթտիյի կիպի , Պօպ տաթի քէօրէք շալմադ խուսուսունտա օլանճա մէհարէթիմի սարֆի իթտի :

— Այաղըն նա՞սըլ օլտու :

— Այաղըմը աիւչիւնէճէք վադըթ պուլամատըմ , սայքի քէնտի քէնտինէ էյի օլտու :

Ինկիլթէրրանըն եօլլարը ձրանսա կիպի սէրպէսթ օլմալըպ , եէր եէր տուրուպ բէսմի պիր վէրկի վէրմէք լաղըմ կէլիւ , պէօյլէ պէր մահալէ վասըլ օլտուղումուղտա , Պօպ ,

սիւրբիւթ իթմէմիդի վէ պիլա հարարէթ տուրմամըրը թէն-
պիհ խաէր խաի պէքծիլէր արապանըն իչինտէ եայլընը պիլ
քիչի կէօրիւպ չուպհէ իթմէմէքտէ խաիլէր, Պօպ խտէ, մէր-
դուման իլէ լաթիֆէ խտէրէք կէչիւղ կիտիյօր խաի:

Պէյկիլիմիւղ զայէթ դուպիլէթիլ, վէ Պօպ տա մահիր պիլ
արապանը օլտուղունտան, քէմալի սիւրաթիլէ գաթի մէսաֆէ
խաիյօր խաիք. հայվանա պիլր աղ նէֆէս ալտըրմադ վէ եէմ
վէրմէք իչին օթմէլէ կիլրմէյուպ, պիլր օրմանըն իչինտէ տուր-
տուղ. Պօպ, հայվանըն պօղազընա պիլր թօրալա եուլաֆի ա-
սը վէրաի, կիճէ զայէթ դարանըրդ օլմաղըլա, չօղըւդ կէ-
րիւնմէք վէ էլէ կէչմէք թէհիլքէսի եօղուտը:

Պու արալըր Պօպ իլէ գօնուշմայա պաշլայըպ, ճանու
կէօնիւլտէն պէյանը թէչէքքիւր իթմէքտէ իքէն, Պօպ մէյ-
տան վէրմէյէրէք:

— Թէչէքքիւրէ հաճէթ եօգ, սիղ պանա էյլիք իթտի-
նիղ, պու կիւնաէ պէն սիղէ իտիյօրում, Պունտան դաթիւնա-
զար սիղ. Մաթիւանըն պիլրատէրիսինիւղ, վէ Մաթիւա կիսլի է-
յի պիլր չօճուգ իչին հէր շէյ կարըլըր, տէտի:

Լիթիլհամթիթօնտան տահա ուղադ օլուպ օլմատըրըմըրը
Պօպա սիւալ իթտիմ, մէրդում իրի սաաթ գատար կիտէճէք
կօլումաղ օլտուղունու, վէ աճէլէ իթմէմիդի պէյան իթտի.
չիւնքի պիլրատէրինին կէմիտի, հէր ճումաա իրթէսի կիւնի.
Նօրմանաիյանըն իղնի լիմանընա կիթմէք իչին եօլա չըգաը-
ղընտան, վէ ճէգրու մէտ խտէ րէք էրքէն վուգու պուլաճա-
ղընը դանն իթտիլինտէն, հէման կիճէլէյին վասըլ օլմամըրը
արղու իտիյօր խաի:

Պէյկիլր կօրղունըւգ ալտըրդտան սօնրա արապայա պի-
նիւլ թէքրար թէնթէնին ալթընտա կիղլէնի վէրալք, արա-
պա քէմալի սիւրաթիլէ գաթը մէսաֆէյէ պաշլատը. էնայլի
րահտէ Մաթիւա պանա:

— Գօրգույօրմուտան, աէյու սօրտու:

— Պէն տէ պիլմէմ, անճադ եադայը էլէ վէրիլիմ տէ-
յի բէք գօրգույօրում, լաքին դանն խտէրմէմ պիղլի թուլթա-

մայաճագլար . դռնադ միւսրիւմիյէթինի էյթիրաֆ իթմէք տէյի՛ւ մի : իշթէ պու նօգթա դալպիմի մուզթարբ պ խիյօր , քէնտիմի միւտաֆաա իթմէք իշին նէ՛ տէյէպիլիրիմ :

— Պիզ պու նօգթայը տիւշիւնտիւք , Պօպ , սէնին մահքէմէյի ճինայէթէ չըգմաման իշին էլինտէն կէլէն զայրէթի տիրիզ իթմէմէք լուզումունը պէյան , վէ պէրայէթ գաղանըլսա պիլէ , եինէ մահքէմէյի ճինայէթէ չըգմագ , էսէֆէ շայան օլտուզունը տէրմիյան էյլէտի : Տօղրուսը պէն իթիրագ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէտիմ , շիւնքի սէնի հէր հալտէ ֆրանսայա կէօթիւրմէք իսթէյօր իտիմ :

— Բէք էյի եաբտըն , հէր նէ տալօի վուզու պուլսա , տայիմա սանա թէշէքքիւր իթմէյէ պօրճու օլաճագըմ :

— Գօրգմա , հիշ պիր շէյ վուզու պուլմայաճագ տըր . թրէն տուրտուզու ղէման սէնին բօլիս , էլպէթտէ վուզույի հալի բարթթօ եաբմըլ տըր . ֆագաթ թէհարրիյաթ իշին հէր թարաֆա էմիրէր կէօնտէրիլէնէ գատար վագըթ կէշէր , պիզ տէ օ վագթէ տէյին Լիթլհամթօնա վասըլ օլմուշ օլուրուզ : Ալէլուսուսա պիլիմ լիմանը մէզքիւրտէն կէմիյէ պինէճէյիմիլի պիլէմէլլէր :

Յիլ հագըգա էկէր իղիմիլի պուլմամըլլար իտէ , պիլա թէհլէքէ սէֆինէյէ բաքիպ օլապիլը իտիք . լաքին պէն Մաթիա կիպի , թէքբար թէհարրիյաթէ պաշանըլմատըղընտան էմին օլամայօր իտիմ , պէնիմ զաննըմճա բօլիս վագըթ զայպ իթմէքսիլին իշէ պաշամըլ օլմալը իտի , վէ իշթէ պէն պու նօգթայը տիւշիւնիւպ գօրգույօր իտիմ :

Մամաֆիհ պիլիմ պէյիլը , քէմալի սիրաթլէ արապամըղը թէհհա եօլլարտան սիւրիւյիւպ կէօթիւրիւյօր իտի , եալլընըլ էանայի բահտէ արա սըրա արապալարա թէսատիւֆ օլունույօր իտի իսէ տէ , պիլի կէշէմէյօրլար իտի . կէշտիլիմիզ քէօյլէրտէ տէրին պիր սիւքիւթ հիւքմֆէրմա օլուպ , էվլէրտէ բէք սէյրէք օլարագ ըլըգ կէօրիւնիւյօր իտի , պիր եօգուշտան եօգարը չըգարգտան սօնրա , աղըճըգ նէֆէս ալմագ իշին հայվանը տուրտուրըր , վէ աշաղը էնէրէք պաշը :

մըզը եէրէ գօյուս պէթրաֆտա կիւրիւթիւ օլմատըզընը տին-
լէր իտիք . ֆադաթ գուլաղը հէրիմիղտէն քէսկին օլան Մա-
թիա պիլէ հիչ պիլը շէյ իշիթմէմէքտէ իտի .

Պէօյլէճէ կիճէնին գարանըզընտա քէմայի էմնիյէթ իւզ-
րէ եօլումուզա տէվամ իտիյօր իտիք , արթըզ թէնթէնին ալ-
թընտա քէնտիմիղի կիղլէմէք տէյիլ , սուգտան մուհաֆա-
զա իչին օթուրույօր իտիք , շիւնքի սուգ պիլը ըւզկեսար էս-
մէյէ պաչլամըչ իտի . տիլիմիղի տուտաղլարըմըզա տօգուն-
տուրտուղումուդտա , թուզ լէզղէթի հըսս իտիյօր իտիք քի ,
սլունտան տէնիլէ էագըն պուլունտուղումուզ անլաչըլըյօր
իտի . Պիր ազ տահա իլէրլէտիքտէն սօնրա , ուզագտան կեսհ
կէօրիւնիւր կեսհ կէօրիւնմէզ պիլը ըչըգ կէօրտիւք . մէզքիւր
ըչըգ պիլը ֆէնէր իտի , արթըզ լիմանա թէգարըուս օլուն-
մուչ իտի .

Պօս , պէյկիլի տուրտուրարագ պիլը քէնարէ շէքտի ,
պատէհու քէնտիսի արապատան էնիպ , հայվանը թութարագ
օրաճըգտա պէքլէմէմիղի թէնպիհ իթտի , վէ քէնտի պիրա-
տէրինին կիտիպ կիթմէտիյինի , վէ կէմիյէ թէհիլքէսիզճէ
պլինմէք միւմբիւն օլուս օլմատըզընը անլամայա կիտէճէյինի
պէյան իլէ , նէղտիմիղտէն մուֆարէգաթ իթտի .

Տօղրուսը Պօսըն զայպուպէթ իլլէտիյի միւտտէթ պանա
բէք ուզուն կէլտի , եէքաիկէրիմիղէ հիչ պիլը շէյ սէօյլէմէ-
յէրէք , գայալարա շարբագտա օլան տէնիզ տակալարընըն
շամաթասընը իշիտիպ , պիլը գաթ տահա էնտիշէմիղի մու-
ճիպ օլմագտա իտի . Մաթիատա պէնիմ կիպի թիթըրէյօր ի-
տի , Ղայէթ եավաչ պիլը սէտա իլէ պանա .

— Սուգտան թիթըրէյօրում , տէտի .

Նիհայէթ Պօսըն կիթմիչ օլտուղու եօլտան պիլը այագ
սէսի իշիթտիք , շիւպհէսիզ քէնտիսի իտի , արթըզ նէ օլա-
ճաղըմըն գարարը վէրիլէճէք իտի .

Պօս եայընըզ տէյիլ իտի , մէրգում րէֆագաթընտա
մուշամմա էլլիսէ կիլմիչ վէ պաչընա քէթէն շարգա գօյմուչ
պիլը ստէմի պիղէ թագաթիմ իտէրէք .

— Իշթէ սիզի կէմիսինէ ալարադ Ֆրանսայա կէօթիւրմէյէ բազը օլան պիրատէրիմ պու զաթ տըր , արթըգ եէքտիկէրիմիդտէն այրըլաճաղըզ , զիրա պէնիմ պուրայա կէլտիյիմի քիմանէ տույմամալը , տէյինճէ , Պօպա պէյանը թէչէքքիւր իթմէք իչին քէլամէ աղազ իթտիմ իսէ տէ , մէրգում սէօղիւմի դաթ պիրլէ :

— Նիմտի պու կիպի սէօղլէրին սըրասը տէյիլ տիր , պու ալէմտէ հէր քէս , եէքտիկէրէ մուալէնէթ իթմէք իչին , հիսսէսինէ տիւչէն խըտմէթի իճրա իթմէլի տիր , ինչալահ եինէ պիր կիւն պիրի պիրիմիզի կէօրիւրիւզ , Մաթիայա պիր տօսթլուգտա պուլունտուղում իչին մէմուներմ , տէյերէք մուֆարէգաթ իթտի :

Պիզտէ Պօպըն պիրատէրինին արգասը սըրա կիթտիք , չօգ կէչմէտէն շէհրին թէնհա սօգագլարընա կիրիպ , պիր գաչմահալէ տօլաչտըգտան սօնրա սահիլէ վասըլ օլտուգ :

Պօպըն պիրատէրի հիչ պիր շէյ սէօլէմէքսիզին , էլի իլէ պիզէ պիր կէմի կէօսթէրտի , քէնտի կէմիսի օլտուղունը անլատըգ , պիր գաչ տագըգա սօնրա կէմինին տերունինտէ պուլունույօր իտիք . մէրգում պիզի ուֆագ պիր դամարաճըղա էնտիրէրէք :

— Գալգաճաղըմըղա տահա իքի սաաթ վար , օ վագթէ գատար պուրատա օթուրուն , վէ հիչ սէսինիզի չըգարմայըն , տէտի :

Մէրգում , դամարանըն գարուսընը իւզէրիմիդտէն քիլիտլէյիպ կիտէր կիթմէզ , Մաթիա , սէսսիզ սէտասըզ գօլլարըմըն իչինէ աթըլարագ կէօղլէրիմի բուս իթմէյէ պաչլատը :

21

Պօպըն պիրատերինին մուֆարէզաթընտան սօնրա , կէ-
մի՛ պիր միւտտէթ սիւքիւթ իշինտէ դալաը , եալընըզ տալ-
կալարըն կիւրիւլթիսի իլէ , բիւզկեարըն ուլամասը սէտասըն-
տան պաչգա պիր շէյ իշիտիլմէյօր իտի . լարին պիրազ սօն-
րա կէմինին կիւվէրթէսի իւզէրինտէ այագ սէտալարը տու-
յուլտու , հալաթլար ալընտը , մագարալար կըճըրթատը , տէ-
միր ալընտը , եէլքէնլէր քիւչաս օլունտու , տիւմէն հարա-
քէթ իթտի , վէ կէմի սօլ թարաֆընա տօղրու եաթըպ բօ-
ճալամայա պաչլատը , բուբասընա կիտիյօր իտիք , արթըզ
գուրթուլմուչ իտիք :

Իպթիտա խաֆիֆ սուրէթտէ պաչլամըչ օլան կէմինին
հարաքէթի , կիթաիքճէ քէսպը շիտտէթ ու սիւրաթ իտէ-
րէք , էնիպ չըգմագտա , վէ իրի տալկալար դապուրկասընը
տէօյմէյէ պաչլայընճա , տէնիզ թութմուչ օլան Մաթիանըն
էլինի թութարագ .

— Չալալը Մաթիաճըղըմ , տէտիմ :

— Չարարը կօզ , եէթէր քի սէն դուրթուլտուն , հէմ
զաթէն պէն պունըն պէօյլէ օլաճաղընը պիլյօր իտիմ , արա-
պատա իքէն աղաճլարըն շիտտէթլէ սալլանտըղընը կէօրտիւ-
յիւմտէ , քէնտի քէնտիմէ , տէնիզտէ բագս իտէճէյիզ տէ-
յօր իտիմ , վէ իշթէ տէտիյիմ օլտու , պագսանա վալս օյնա-
յօրուլ :

Պու արալըզ դամարամըղըն դարուսու աչըլըպ , Պօպըն
պիրատերի կէօրիւնտիւ . Պիզէ խիթապէն .

— Արթըզ գօրգաճագ պիր շէյ կօզ , կիւվէրթէյէ չը-
գապիլիւսինիզ , տէյինճէ , Մաթիա .

— Տէնիզ թութմասընա դարչու նէ՛ եարմալը , տէտի :

— Եւթմագտան պաշգա չարէ օլամազ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, էօյլէ իսէ պէն եւթմաճաղըմ :

Մաթիա պունը տէյէրէք տէօշէմէնին իւզէրինէ ուզա-
նըպ եւթը վէրտի :

Գարթան . - Միչօ լաղըմ օյանը կէթիրէճէք տիր :

Մաթիա . - Թէչէքքիւր իտէրիմ, ֆագաթ չարըզ կէօն-
տէրինիզ :

— Շիմտի :

Մաթիանըն եանընտան պյրըմագ իսթէմէտիմ, լաքին
մէրգում, եօգարըյա չըգմամը թէքլիֆ իտէրէք :

— Զարարը եօգ, եէթէր քի սէն գուրթուլտուն, սէօ-
ղիւնիւ թէքրարլատը, վէ իլավէթէն :

— Տէնիզ թու թմագտան պու գատար քէյֆ տույաճա-
ղըմը ասլա մէմուլ իթմէյօր իտիմ :

Կիւվէրթէյէ չըգտըմ իսէ տէ, այագ իւսթիւ տուրամա-
յըպ պիր հալաթա սարըլտըմ, կիճէնին դարանղըրնտա, կէօ-
ղիւմին սէչէպիէճէյի գատար, եալընըզ պէյաղ քէօրիւք-
տէն վասի պիր չարչաֆ կէօրիւյօր իտիմ քի, բաքիպ օլտու-
ղումուզ սէֆինէճիք, հէման ալթը իւսթիւնէ տէօնէճէք կի-
պի պիր եանընա տօղրու եւթմըչ օլտուղու հալաէ գայըպ
կիտիյօր իտի, ճէնուպ ճիհէթինտէն էսմէքտէ օլան չիտաէթ-
լի պիր բիւզկեար, պիղի սիւրիւպ կէօթիւրիւյօր իտի :

Սահիլէ աթֆը նազար իթտիյիմտէ, իլէրլէտիքճէ լի-
մանտա եանան ֆէնէրլէրին ըչըղը, ուֆագ նօգթալար կիպի
կէօրիւնմէքտէ, վէ եավաչ եավաչ պիւթիւն պիւթիւնէ նա-
զարըմտան նապէտիտ օլմագտա իտի . արթըզ քէմալի մէս-
րուրիյէթլէ Ինկիլթէրրայա « Ատիյօ » տէտիմ :

Պու արալըզ եանըմտա պուլունան գարթան, եանի Պօ-
պըն պիրատէրի պանա խիթապէն :

— Էկէր բիւզկեար պէօյլէճէ տէվամ իտէրսէ, ազչամ
իւսթիւ իգնիյէ վասըլ օլուրուզ, պիղիմ Էքլիբօ (կէմինին իս-
մի պու իտի) բէք կիւզէլ պիր կէմի տիր, տէտի :

Տէմէք օլուր քի ազչամա գատար տէնիզտէ պուլունա-

ճագ, վէ զէվալլը Մաթիա տա, տէնիլ խասթալըղընտան քէյֆ տույաճագ իտի :

Տուրմայըլ պիր Մաթիանըն նէզտիննէ կիտէրէք, վէ պիր կիւվէրթէյէ չըգարագ վագթըմը կէչիրտիմ. նիհայէթ ագչամ օլունճա, դարթան էլինի ճէնուպի շարգի ճիհէթինէ տօղրու ուզաթմասըլըլա, մայի վէ վասի պիր զէմին իւզէրինտի պէյազ վէ եիւքսէք պիր տիրէք կէօրտում :

Գարթան . - Իշթէ Պալֆլէօր կէօրիւնիւյօր, տէտի :

Մաթիայա միւթտէ վէրմէք իչին սիւրաթլա գապինէյէ դօշտում, Ֆրանսա դըլըլարը կէօրիւնիւյօր իտի, լաքին Պարֆլէօրտէն Իզնիյէ գատար օլան մէսաֆէ, եիննէ էքէյիճէ ուզագ իտի . զիրա Վիու, վէ Օր սուլարընա կիրմէզտէն էվիէլ, Գօթանթէն շէպիհ ճէզիրէսի սէվահիլինի քեամիլէն տօլաշմամըզ իյճապ իտիյօր իտի :

Սէֆինէնին Իզնիյէ վասըլ օլտուղու էննատէ վագըթ ագչամ օլմաղըլա, դարթան օ կիճէ կէմիտէ եաթմամըլա միւսասատէ իթտի, սապահէյէյին լայըզը վէճհէ պէյանը թէշէքքիւր, վէ էլվէտա իթտիքտէն սօնրա, նէզտինտէն մուֆարէգաթ իթտիք :

Իսնայի մուֆարէգաթըմըլտա, դարթան, մուհայէթ իլէ էլլէրիմիզի սըգարագ :

— Թէքրարէն Ինկիլթէրայա ավտէթ իթմէք իսթէտիյինիլ հալտէ, հէր շարշանպիհ կիւնլէրի պուրատան հարաքէթ իթմէքտէ օլան էքիլրօ, սիզի դապուլ իթմէյէ հաղըր տըր, տէտի :

Վագաա դարթանըն պու թէքլիֆի բէք ալիճէնապանէ իտի իսէ տէ, հէր իքիմիզին այրը այրը սէպէպլէրիմիլ օլտուղունտան, սալա Ինկիլթէրայա ավտէթ իթմէք նիյէթինտէ տէյիլ իտիք :

Չալկըլարըմըլտան, վէ կիյտիլիմիլ էլպիսէլէրտէն պաշգա հիլ պիր շէյիմիլ օլմատըլը հալտէ, Ֆրանսայա տախիլ օլույօր իտիք . Մաթիա՝ Կըուօ-Շէն օթէլինէ կիթտիլիմ էսնատէ, Պօպըն չատըրընտա պըրագմըլ օլտուղում քիթա-

րայը , պերապէր արմայա ունութեամբը իտի , լաքին չանթա-
լարըմը , թէքմիլ միւհթէվիյաթըլա պերապէր , Տըրխագօլ
Փամիլեասը արապալարը տերունինտէ գալմը իտի , պու
սէպէպտէն բէք զիյատէ զահմէթ չէքէյօր իտիք . զիրա չօ-
րապսըզ , կէօմէքսիզ , վէ այէլսուսուս էլիմիզտէ խարթա
պուլունմատըղը հալտէ , մայիչէթը սերսէրիանէմիզէ տէվամ
իտէմէզ իտիք , հէլէ քի Մաթիա էվվէլտէն օն իքի Ֆրանք
սագլամը յուուղու կիպի , Պօպ իլէ պերապէր միւչթէրէքէն
չըգարտըղըմը հասըլաթտէն , սէհմիմիզէ տիւչմիւչ օլան
եհիմի եէտի պուչուգ Ֆրանք տախի իլավէ օլունարագ , ճէ-
ման գըրգ Ֆրանք դատար պիր սէրվէթէ մալիք պուլունմագ-
տա իտիք քի , պու տա պիզիմ իչին բէք պէօլիք պիր մէպ-
լազ իտի . Մաթիա պու բարայը , պէնի գաչըրմագ խուսու-
սընտա , պու իթթիյար իթմիչ օլուուղու զահմէթէ , իւճրէթ
օլարագ Պօպա վէրմիչ իտի իսէ տէ , լաքին մէրգում , պիր
սուրէթը ալիճէնապանէտէ գապուլ իթմէմիչ իտի :

Էքլիբօտէն չըգտըղըմըզտա , պիզիմ իլք եարաճագ ի-
չիմիզ էսկի պիր ասկէր չանթասը էլտէ իթտիքտէն սօնրա ,
իքի աոէտ կէօմէք , իքի չիֆթ չօրապ , պիր թարագ , սա-
պուն , իյնէ իրլիք , վէ էն զիյատէ լուղումումըղ օլան պիր
Ֆրանսա խարթասը սաթըն արմագ իտի :

Յիլ հագըգա չիմտի Ֆրանսատա պուլունույօր իտիք .
լաքին նէրէյէ կիտէճէյիմիզի , վէ նէ թարլիք իթ իխագ իտէ-
ճէյիմիզի պիլմէյօր իտիք :

Պայէօ թարիգի իլէ իզէնտէն չըգտըղըմըզտա , պու մէ-
սէլէտէն պահս իթտիլիմիզտէ , Մաթիա :

— Պէնիմ իչին ասլա վազիֆէ տէյիլ տիր , սաղա վէ
սօլա կիթմէյէ հագըրըմ , եալընըզ պիր շէյ թալէպ իտէրիմ :

— Նէ՞ կիպի :

— Պիր նէհր , վէ եախօտ պիր գանալ սահլիլնտէն կիթ-
մէք , զիրա պիր Ֆիքրիմ վար :

Մաթիայէ էֆքեարընը սօրմատըղըմտան , սէօզիւնէ
տէվամ իլէ :

— Սանա ֆիլքրիմի պէյան իթմէլիյիմ, նասալլքի պիլի-
րիզ Արթիւր խասթա օլտուղու վազըթ, վալիտէսի անը կէ-
մի իլէ կէզտիրիյօր իտի քի, սէն տէ օ մինասիպէթլէ անլէ-
րէ թէսատիւֆ իտէպիլաին :

— Էվվէթ, լաքին Արթիւր շիմտի խասթա տէյիլ
տիր :

— Եանի ազըճըզ էյի տիր տէմէք իսթէրսին, խասթա-
լըղը բէք ազըր իտի, լաքին վալիտէսինին հիմմէթի իլէ էօ-
լիւմ բէնչէսինտէն գուրթուլմուչ տըր. պինսէն ալէյճ օղ-
լունըն լայըզըլըլա քէսպը սըհհէթ իթմէսի իչին, մատամ
Մէլիկան անը Ֆրանսատաքի նէհիրլէրտէ վէ գանալլարտա
կէզտիրիյօր օլմալը, պէն տայիմա պու զիւյիւմտէյիմ. իմտի
էկէր գանալլար վէ նէհիրլէր սէվահիրինտէն եօլումուղա տէ-
վամ իտէրսէք, Սիյնէ թէսատիւֆ իտէճէյիմիղի զանն իթ-
մէքտէյիմ :

— Սիյնին Ֆրանսատա օլտուղունը քիմ ռէօյլէտի :

— Բիմնէ սէօյլէմէտի, լաքին մատէմ քի Սիյն տէնիլ
իւղէրինտէ կէզէմէզ, իմտի Ֆրանսատան հէնուղ մուֆարէգաթ
իթմիլ օլտուղունա իհթիմալ վէրիլէպիլիթ, վէ անը պուլմա-
մըղ տա մէլհուղ տըր. մամաֆիհ տէտիյիմ եալընըղ պիր
ֆարղիյաթ պիլէ օլսա, անը թէճրիւպէ իթմէք իսթմէլլմի-
սին. պէն մատամ Մէլիկանը պուլմագ իսթէրիմ, հաթտա
մումաիլէյհայը պուլապիլմէք իչին, էլիմիզտէն կէլէնի տիրիլ
իթմէմէլիլիլ զանն իտէրիմ :

— Պագաթ Լիղի, Ալէքսիլի, Պէնթամէնի վէ Էթիյէնէթի
կէօրմէյէ մէճպուր տէյիլլիլիլ :

— Մատամ Մէլիկանը արատըղըմըղ զէման, անլէրի
տէ կէօրիւրիւղ. խիւլասայի քէլամ հէր հալտէ պիր գանալ
սահիրինէ վասըլ օլմալըլըղ, էն եագընտա հանկը ըրմագ
պուլունտուղունը խարթատա արայալմ :

Խարթայը չայըրըն իւղէրինտէ եայարագ պագաթը, վէ
Սէն նէհիրինին էն եագընտա պուլունտուղունը անլատըղ-
մըղտա, Մաթիա :

— Օ հալտէ Սէն նէհրի սահիլինէ կիթմէմիլ իյճապ իտէր :

— Սէն նէհրի Բարիդտէն կէչէր :

— Պունտան նէ՞ չըգար :

— Չօգ շէյ չըգար, միթալիսին, պիր առէմի պուլմագ իսթէնիլիրսէ, Բարիդտէ արամալը տէտիյի խաթրըմտա տըր. էկէր Ինկիլթէրա բօլիսլէրի, Սէն-ժօրժ քիլիսէսի սըրրգաթ մատտէսինտէն տօլայը պէնի արայօրլարսա, բէ.ք գօլայ պուլաճագլարը տէրքերար տըր. մաղալլահ շայէտ եագայը էլէ վէրիրսէմ, Ինկիլթէրատան Ֆիրար իթմէ.ք իչին իսթիյար իթտիլիմիլ պունճա զահմէթ պէյհուտէյէ կիտէր :

— Ինկիլիլ զապըթասը սէնի Ֆրանսատա արայապիլիմի :

— Պիլմէմ, լաքին էկէր արայապիլիրսէ, Բարիդէ կիթմէմիլին նէթիճէսի հագգըմըլտա խայըրը օլմալ :

— Սէն նէհրի գըլըսընտան Բարիդէ թէգարրուպ իտուպ տա, շէհրէ կիրմէքսիլին եինէ այնի եօլտան, եանի նէհրին սահիլինտէն ալտէթ իտէմէզմիլիլ : Ձիրա պէնտէ կարօֆօլլէյէ թէսատտիւֆ իթմէ.ք իսթէմէմ :

— Էլպէթտէ իսթէմէզսին :

— Օ հալտէ տէտիլիմ կիպի եարարըզ, Սէն նէհրինտէ պուլունան սանտալճըլարա վէ եէտէքճիլէրէ սօրարըզ, զիրա Սիյն՝ պաշգա կէմիլէրէ պէնդէմէտիլինտէն, էկէր նէհրտէն կէչմիլ իսէ, էլպէթտէ կէօրմիւլէր տիր, շայէտ Սէնտէ պուլամազսագ, Լուառ, կառօն վէ տահա սայըր Ֆրանսա տախիլինտէքի նէհրլէրտէ արար, վէ էլպէթտէ պիրինտէ օլմազսա պիրինտէ պուլուրուզ :

Մաթիանըն էֆրեարընա գարշու պիր կէճնա իթիրազըմ օլմատըլընտան, Սէն նէհրի գըլըսընտան կիթմէյէ գարար վէրիլտի :

Քէնտիմիլի տիւչիւնտիւքաէն սօնրա, Գարիլիտէ տիւչիւնմէք լազըմ իտի. Գարի՝ սարըյա պօյսնմըլ օլմազըլա, պէնիմ իչին ասըլ Գարի սայըլմայօր իտի. իմտի կիւզէլ պիր

սապուն միւսպայա իտէրէք, էսնայի ըհատէ ըսսթ կէտիլիմիլը
ըմսագլարտա հայվանը սապունլայըպ երգամայա պաշլատըգ :

Փագաթ տօսթումուղ Պօպըն սիւրտիլի պօյա ըէք խա-
լիս օլմաղըլա, Գարիլի՝ ըէնկի ասիսինի քէսպ իթմէսի իչին
ըէք չօգ սապունլամագ, հաթտա հաֆթալար վէ այլար իլէ
երգամագ լաղըմ՝ կէտիլի . հէլէ քի Նօրմանտիյա սուլագ պիր
մէմէլէքէթ օլտուղունտան, հէր կիւն երգայապիլիյօր իտիք :

Պայէօտան, Գանտան, Բօն-Լէվէքտէն, վէ Բօնթ-Օա-
մէրտէն կէչէրէք, Պուլլէ եագըն Սէն նէհրի սահիլինէ վասըլ
օլապիլտիք :

Սապահտան ագչամա դատար տուրմայըպ եիւրիւտիւք-
տէն սօնրա, Մաթիա աղաճըգըլը թէքէլէրին իւղէրինտէ,
պիրտէն պիրէ էթրաֆըմըգտա կէնիչ պիր տայիրէ թէչքիլ ի-
տէն Սէն նէհրին ըաքիտ սուլարընը կէօրտիւ, վէ իւղէրինտէ
եաղ կիպի դայարագ կիթմէքտէ օլան միւթէատտիտ վաքօր-
լար վէ կէմիլէր, նաղարը տըգգաթընը ճէլպ իլէ, յու լա-
թիֆ մէնգարէ, քէնտիսինի սու իլէ պարըչտըրմայա մէտար
օլարագ :

— Էմին օլ քի, մատամ Մէլիկան, խասթա օլլունը Սէն
նէհրի իւղէրինտէ կէգտիրմիչ տիր . հիչ չիւպհէ եօգ քի, պու-
նը՝ նէհրին հէվալիսինտէ սաքին քէօլլիւլէրէ սօրտուղումուղ-
տա անլայաճաղըգ, տէտի :

Լաքին պէն օ էսնատէ Նօրմանտիյալըլարտան տօղրու
խապէր ալընամագ օլտուղունը պիլիյօր իտիմ՝ պունլար՝ քէն-
տիլէրինէ իյրատ օլունան սիւալլէրէ ճէվապ վէրէճէք եէրտէ,
քէնտիլէրի իսթիճվապէ պաշլարլար :

Մէրգումանըն սիւալլէրինէ ճէվապ վէրմէքլէ, Սիյնին օ-
րատան ասլա կէչմէտիլինի, չայէտ կէչմիլ իսէ տէ, պէլքի
կիճէ օլմասը հասէպի իլէ կէօրէմէտիլէրինի կիւճպէլա ան-
լայապիլտիք :

Պուլլտան Բուանէ վէ անտէն տէ Էօլպէֆէ կիթտիք իսէ
տէ, եինէ պիր մալիւմաթը մէվսուգ ալամատըգ :

Մամաֆիհ մէյուս օլմագսըգըն, քէօլլիւլէրի իսթիճվապ

խտերէք տայիմա իլէրլէյօր իտիք , լաքին իւմիւտսիղլիք իլէ . զիրա մատամ Մէլիկան իլէ Արթիւր , Բիլյպէօֆտէն , ետսօտ Գօտպէքտէն կէմիլյէ պինմիլ օլմալարը իհիմալտէն պաիտ տէյիլ իտի . Օ հալտէ Բարիղէ , վէ պէլքիտէ Բարիղտէն էօթէյէ կիթմէք իյճապ իտէճէյինտէն , կիւնլիւք նաֆագամըզըտա չըգարապիւմէք իչին չալըչմագ լաղըմ իտի , իչթէ պու սէպէպլէ Իզինեիտէն Շարանթօնա անճագ պէչ հաֆթա զարֆընտա վասըլ օլապիլտիք :

Շարանթօնտա , պիր մէսէլէ իւզէրինէ միւպահասա իթմէք լաղըմ կէլտի . չէօլէքի , Սէն նէհրինի՞ մի , եօգսա Մարըն նէհրինի՞ մի թէագըպ իտէճէք իտիք . խարթամըն իւզէրինէ պագըպ պու մէսէլէյի հալլ իթմէյէ չալըչը , Ֆագաթ պիր գարար վէրէմէյօր իտիմ :

Հէլէքի Շարանթօնա վասըլ օլտուղումուղտա , արթըգ թէրէտտիւտէ մահէլ դալմատը , չիւնքի Սիյն սէֆինէսինէ պէնղէյէն պիր թէֆէրրիւճ կէմիսինին , օ սուլարտա կէօրիւլմիւչ օլտուղունը խապէր ալտըգ :

Մաթիա պու հավաաիստէն օ գատար մէմուճն օլտու քի , հէման բըխթըմըն իւզէրինտէ օյնայըպ սըչրամայա պաչլատը . պատէհու պիրտէն պիրէ քէմանը էլինէ ալարագ քէմալի խահիլլէ պիր մուղաֆֆէրիլլէթ չարդըսը չալտը :

Պու արալըգ պէնտէ մէգքիւր խապէրի վէրէն սանտալճըլը իսթիճվապ իտէրէք , Սիյն սէֆինէսինին Սէն նէհրինտէն եօգարը չըգարագ , իքի այ էվվէլ Շարանթօնտան կէչմիլ օլտուղունա տայըր մալիւմաթը մէվսուգա տիսղ իթմիլ իտիմ :

Իքի այ , պու միւտտէթ զարֆընաա Սիյն պիղտէն չօգուզագտա պուլունմուլ օլաճագ իտի , Ֆագաթ նէ՞ պէյիս վար , պիզ եայա օլարագ , իքի առէտ կիւճիւ գուվվէթլի պէյկիլլէր մարիֆթի իլէ կիթմէքտէ օլան կէմիլյէ եէթիլլէպիլլէճէյիմիլի իւմիւտ իտիյօր իտիք :

Միրուրու զէման մէսէլէսինին էհէմիլլէթի եօգ իտի . աւսըլ մէսէլէ , Սիյնին պուլունմասընտա իտի . Մաթիա պաղըրարագ :

— Շիրմտի կէօրտի՞ւն միւ , հագգը քի՞մ գաղանտը , տէ-
յօր իտի :

Պէնիմտէ իւմիւտէրիմ՝ գալի օլտուղունու իյթիրաֆ ի-
տէճէք իտիմ ամմա , պիր միւմքիւն ճէսարէթ իտէմէտիմ .
աղլըմը ֆիքրիմի իսթիլա իթմիչ օլան արղուլարըմը , վէ տա-
հա տօղրուսու խէյալաթը մէճնունանէմի պէյան իտէմէյօր
իտիմ :

Արթըգ օրտտա տուրուպ տա շունա պունա սօրմաղա հա-
ճէթ գալմատը , Սիյն սէֆինէսի էօնիւմիւզտէ օլմաղըլա , եա-
լընըղ Աէն նէհրինի թէաղըպէ տէվամ իթմէք լաղըմ՝ կէլէ-
ճէք իտի :

Մամաֆիհ Մօրէնին եագընընտա Լուան նէհրի՝ Աէն նէհ-
րինէ գարըչըր օլմաղըլա , օրտտա թէքըար սիւալ իթմէք լա-
ղըմ իտի :

Նիհայէթ Սիյնին , Աէն նէհրինտէն եօգարը չըգտըղընա
տայիր մայիւմաթ ալտըգ :

Մօնթըոյ բիչկեահընտա եինէ սիւալլէրիմիզէ պաշլատըգ ,
Սիյն նամ սէֆինէ տէրունինտէ պիր Ինկիլիզ գատըն , վէ
եաթագաա եաթմըչ պիր չօճուգ պուլունտուղու հալտէ , Աէն
նէհրինտէն իյօն նէհրինէ կիրտիյինտէն , վէ Մօնթըօյտան մու-
ֆարէգաթ իթտալի էքի պը կէչմիչ օլտուղունտան խապէր-
տար օլտուգ :

Սիյնին արգասընտան կիտէրէք , Լիզէտէ թէգարրուպ ի-
տիյօր իտիք , խարթամա պագարագ , քէնտի քէնտիմէ , աճա-
պա մատամ Մէլիկան ժուանելի թէրք իթտիքտէն սօնրա
Պուրկօյն գանալընա՞ մը կիրտի , եօգաս նիվէրնէյի մի ինթի-
խապ իթտի , տէյու սիւալ իթտալիմտէ , գալպլմ՝ շիտտէթ լի
սուրէթտէ աթըյօր իտի :

Իյօն վէ Արմանսօն նէհիրլէրինին Էէքտիկէրէ գարըչտըգ-
լարը մահալէ վասըլ օլուպ , Սիյնին՝ Իյօնտան եօգարը չըգ-
տըղընը խապէր ալտըգ . օ հալտէ Տըրէօղիտէն կէչիպ Լիզի
կէօրէճէք , վէ մէղպուրէտէն մատամ Մէլիկան իլէ Արթիւր
հագգընտա մայիւմաթ ալաճագ իտիք :

Սկսելի թէագրւոյ իթտիյիմիղտէն պէրի, չօգլուգ օյուն օյնամաղա վազըթ սարֆի իթմէյօր իտիք, զայեթ սահիպ վիճտան պիր օյունճու օլան Գարի, պիղիմ իսթիճալիմիղտէն պիր շէյ անլայամայարադ, նի՞չին բարա թասընը ըսըրմը օլտուղու հալտէ, էլլէքինի ճէպլէրինէ սօգմադ խուսուսընտա ազըր տավրանան « հուզգարը քիրամըն » էօնիւնաէ տուրուպ պէքլէմէսինէ միւսաատէ իթմէտիյիմիղէ թէաճիւպ իտիյօր իտի :

Պու սէպէսլէ հասըլաթըմըղ ինգըրազ պուլտուղու կիպի, գըրգ ֆրանգըմըզըն պագըլյէսի տախի կիւնտէն կիւնէ էքսիլիյօր իտի, տէմէք օլուր քի բարա արթըրմագ շէօլէ տուրուն, սէրմայէմիղի պիլէ եէյիպ շիւրիւտիյօր իտիք : Մաթիա իսէ տայիմա :

— Սիւրաթլէ կիտէլիմ, պիր սաաթ էվվէլ Սկսնէ եէթիշէլիմ տէյօր իտի :

Պէնտէ Մաթիա կիպի սիւրաթլէ կիտէլիմ, տէյօր իտիմ :

Նէ գատար եօրղուն օլսագ տախի, ազչամլարը գօնագ իթտիյիմիղտէ, եօրղունլուգտան ասլա շիքեայէթ իթմէյօր իտիք. սապահլարը տախի զայեթ էրքէն գալգմագ խուսուսընտա, եէքտիկէրիմիղէ հէմէֆքեար օլմաղըլա, սօն տէրէճէ ույգույը սէվմէքտէ օլան Մաթիա :

— Պէնի էրքէն ույանտըր, տէմէքտէ իտի քի, ույանտըրտըղըմտա, հէման սըչրայըպ այազա գալգար իտի :

Էմրի թէսարրուֆա բայէթէն մէսարիֆիմիղի էքսիլիթմիլ իտիք. հէվա սըճագ օլտուղունը պէհանէ իտէրէք, Մաթիա, « Նագըն էթ եէմէք մուղիրը » տիր տէյուպ, էթ եէմէմէյէ պաչլատըգ. անճագ իքի բարչա էքմէք, պիր եումուրթա, վէ եախօտ պիր բարչա թէրէ եաղըլըլա իքթիֆա իտիյօր իտիք. հաթտա շէրապը պօլ պիր մէմալիքտէ օլտուղու մուղ հալտէ տախի, եալընըղ սու իչիյօր իտիք :

Պէն պու բէրհիղքեարըլըգտան ասլա վազիֆէ իթմէյօր իտիմ. անճագ Մաթիա պաղէն շիքէմիքլիլէրանէ պիր հալ իլէ :

— Այլահ վերէ յիտիտէ , սանա օ դատար լէղղէթի չէօրէքէր վէ թաթլըլար բիչիրէն աշճը դատըն , էլան մատամ Մէլիկանըն մաթպախընտա օլա իտի , տէտի .

— Հիչ չէօրէք եէմիչ տէյի՛լմիսին .

— Էլմա թաթլըսըլըլա խամուր իչի եէմիչիմ ամմա , դայըսը թաթլըսըլըլա հիչ եէտիչիմ եօգ , եալընըղ կէօրմիւչիւմ . օ սարըմթըրագ խամուր իչինին իւղէրինէ եարըլտըրըմըլ ուֆաճըղ պէյաղ չէյէր նէ՞ տիր .

— Պատէմ տիր .

— Ա՛հ , պատէմ հա՛ :

Մաթիա , կիւյա պիր չէօրէյի թէքմիլ եուտույօր կիպի աղղընը պիր դարըլ դատար աչըյօր իտի .

Իյօն նէհրի Օգսէրտէն ժուանիյէ դատար բէք չօգ տօլամպաճլար թէչքիլ կիլէտիյինտէն , վէ պիղ իսէ պէօյիւք վէ քէսման ճատտէլէրի թէագըպ իթտիյիմիղտէն , Սիյնի թէգատտիւմ կիլէմիչ իտիք իսէ տէ , Օգսէրտէն էօթէյէ թէքրար զայպ իթտիք , զիրա Սիյն՝ նիվէրնէ դանալընա կիրիպ , պու գանալըն բաքիտ սուլարը իչինտէ սիւրաթլա եօլ ալմըլ իտի .

Հէր գանալտա Սիյնին հագղընտա մայիւմաթ ալըյօր իտիք . ալէլ խուսս նիվէրնէ գանալընտա չօղլուգ կէմի իչլէմէտիյինտէն , Սիյնի բէք գօլայ թանըյօրըլար իտի .

Սիյնտէն մատէ մատամ Մէլիկան վէ Արթիւր հագղընտա տախի մայիւմաթ ալտըղ , սօրտուղումուղ ատէմլէր « Բէք էյի վէ խայրխահ Ինկիլիղլի պիր դատըն , պիր տէ տայիմա իւղէրի չիչէքէր իլէ միւղէյեէն պիր սայէ ալթընտա եաթան պիր չօճուգ քի , պաղէն գալղըպ կէղէյօր իտի . » տէմէքաէ իտիլէր .

Տէմէք Արթիւր քէսպը սըհհէթ իթմէյէ պաչլամըլ իտի .

Տըրէօղա եագլաշմադտա իտիք , իքի կիւնտէն , պիր կիւնտէն վէ պատէհու պիր դաչ սաաթտան մահալը մէղքիւրէ վասըլ օլաճագ իտիք .

Նիհայեթ կէչէն սօն պահար էսնասընտա Լիզ իլէ օյնատըղըմըղ օրմանը կէօրտիւյիւմիղ կիպի , Գաթէրին հալանըն իգամէթ իթտիյի էվճըղաղ տախի կէօղիւմիւղէ չարբար :

Մաթիա իլէ պէրապէր եէքտիկէրիմիղէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէքսիղին շիթապլէ եիւրիւմէյէ պաշլատըգ , առէթա գօշույօր իտիք , Գարիտէ իչի անլայարագ էօնիւմիւղտէն գօշմայա պաշլատը :

Հիչ շիւպհէ եօգ քի հայվան կիտիպ Լիզէ պիզիմ կէլտիյիմիղի թէպշիր իտէճէք , վէ մէղպուրէ տախի իաթիգպալիմիղէ գօշաճագ իտի :

Փագաթ գարուտան տըշարը չըգան Լիզ օլմայըպ , իլլա Գարի իտի քի , գօլոււմուչ կիպիպիղէ սօղրու գօշուպ կէլիյօր իտի :

Տէրհալ իքիմիղտէ թէվագուֆ իտէրէք , քէնտի քէնտիմիղէ տիւշիւնիւպ պու հալէ հիչ պիր մանա վէրէմէյօր իտիք , աճէպա նէ՞ վուգու պոււմուչ իտի : Պու սիւալի եէքտիկէրիմիղէ խըթապ իթմէքսիղին թէքրար եիւրիւմէյէ պաշլատըգ :

Գարի եանըմըղա թէգարրուպ իտէրէք արգամըղ սըրա կէլիյօր իտի :

Լիզին ամճասը եէրինէ եապանճը պիր առէմ կէօրտիւք քի , գանալըն գարուսընը աչըպ գարայօր իտի :

Տէրհալ էվին իչինէ կիրուպ , մաթպախտա կէղմէքտէ օլան եապանճը պիր գատընըն նէղտինէ վարարագ :

— Մատամ Սիւրիյօ , տէյու սիւալ իթտիք :

Գատըն ճէվապ վէրմէղտէն էվվէլ , մինասիպէթսիղ պիր շէյ սօրմուչուգ կիպի պիր սանիյէ գատար եիւղիւմիւղէ պագտըգտան սօնրա , նիհայեթ :

— Մատամ Սիւրիյօ շիմտի պուրատա տէյիլ , տէտի :

— Աճայիպ , նէրէտէ տիր :

— Մըսըրա կիթտի :

Մաթիա իլէ պէն , քէմալի հայրէթլէ պիրի պիրիմիղին եիւղիւնէ պագա գալտըգ : Մըսըր . . . վագաա Մըսըրըն

տիւնեանքն նէրէսինտէ օլտուղունու պիլմէյօր իտիք իսէ տէ ,
ֆագաթ քէնտի քէնտիմիղէ , տէնիլլէրտէն էօթէյէ զայէթ
ուղագ պիր մէմալիք օլաճաղընա գանաաթ կէթիլիյօր ի-
տիք :

— Էյ Լի՞գ, Լիղի թանըյօ՞րմուսունուղ, տէյու սօր-
տում :

— Շիւպհէսիլ թանըրըմ , լաքին մէզպուրէ պիր Ինկի-
լիզ գատընըլըլա պէրապէր զարիպ պիր կէմիյէ պինէրէք
պուրատան մուֆարէգաթ իթտի տէյինճէ , քէնտի քէնտի-
մէ :

— Լիզ, Սիյնին իչինտէ պուլունսուն , աման եւ Բապ-
պիմ , աճէպա բիւյա՞ մը կէօրիւյօրում , տէմէքտէ իքէն , մէզ-
պուրէ :

— Խայր բիւյա տէյիլ տիր , լաքին սիղլին խամինիզ Բէ-
մի՞ մի տիր :

— Էվվէթ :

— Սիլիյօնըն պօղուլտուղունտան սօնրա . . .

— Նէ՞ , պօղուլտումու :

— Էվվէթ , գանալըն իչինէ տիւչիւպ պօղուլտու . ա՛հ ,
պիլմէյօ՞ր մու իտինիզ , պիչարէ ատէմճըզազ սույըն իչինէ
տիւչտիւքտէն սօնրա , պիր սանտալըն ալթընտաքի չիվիյէ
թագըլարագ մաղրուգէն վէֆաթ իթտի . պու սէնաթըն սօ-
նու չօգ տէֆալար պէօյլէ օլուր : Պու վագաայի միւլէլլիմէնին
իւղէրինէ տուլ Գաթէրին ֆէնա հալտէ զարուրէթ իչինտէ
գալար . վագաա մէզպուրէ իչիւղար պիր գատըն իսէ տէ ,
ֆագաթ նէ՞ եաբապիլիլ իտի , նա՞սըլ բարա թէտարիք իտէ-
ճէք իտի . մուգաթտէմա սիւտիւ իլէ պէօյիւթտիւյի պիր
գատընըն էվլատլարընա տատալըզ իթմէք մէմուրիյէթի
թէքլիֆ իտիտի , վէ մէզպուրէ տախի չարնաչար գապուլ
իտէրէք , մումաիլէյճանըն մայէթինտէ օլարագ Մըսըրա
կիթմէյէ գարար վէրտի իսէ տէ , պիրատէրիննին քիւչիւք քէ-
րիմէսի Լիզ , քէնտի հարաքէթիինէ մանի օլույօր իտի : Գա-
թէրին , պու ճիհէթի տիւչիւնիւպ տուրուր իքէն , պիր ազ-

չամ խասթամիրզաճ էվլատընը , պիր նեվ զարխպ կեմի իյէ կեղտիրմէքտէ օլան պիր Ինկիլիզ մատամը պուրայա վատըլ օլտու , էննայի միւսահիպէթտէ մումախլէյհա օղլունու էյլէնտիրմէք իչին պիր շօճուգ արամագտա օլտուղունու , վէ Լիզի եանընա ալըպ տա էվլատը կիպի գայըրմաղը , աթըպպայի հաղըգա մարիֆէթի իյէ թէտավի իթտիրմէյի , վէ հաթտա մէզպուրէնին միւսթագպէլինի թահար թէէմինէ ալմայը վատ իթտիքի , դայէթ զէնկին վէ շէֆգաթըլը պիր գատըն օլմասըլըլա , վատինին իճրասընտա պուլունահաճաղը շիւպհէսիզ տիր , Գաթէրին , մումախլէյհանըն թէքլիֆինի գաղուլ իթմէքլէ , Լիզ , Ինկիլիզլի մատամըն կեմիսինէ ըագիպ օլտուղու կիպի , Գաթէրին տախի Մըսըրա միւթէվէճճիւհէն եօլա չըգտը , ճիմաի Սիւրիւյօնըն մէգամընա զէվճիմ գայիմ օլմուշ տրը , Լիզ , հէնուզ լագըրտը խտէմէմէքտէ խտէ տէ , լաքին հէքիմէք , պիր կիւն մէզպուրէնին տիր աչըլաճաղընա գաթիյէն էմին պուլունույօրլար . քէնտիտի , պուրատան մուֆարէգաթընտան էվէլ , պունլարը սիղէ սէօյլէմէքլիլիմի , հալասընըն վասէթատըլըլա պանա ըէճա իթտիյի կիպի , միւթլաքա պուրայա կէլէճէյինիղիտէ բէք ալա պիլտիյինտէն , սիզի պուրատա պէքլէմէմէ տայըր այրըճա նիյազ իթտի , իլթէ պէնտէ պունլարը սիղէ պէյան իթմէքլէ , վաղիֆէմի իքմալ իթմիշ օլտում :

Օլ տէրէճէ թէհայիւրտէ գալտըմ քի , նութըմ թութուլուպ հիշ պիր սէօլ սէօյլէյէմէղ օլտում . լաքին Մաթիա քէնտիտինի դայպ իթմէմիշ օլմաղըլա , մէզպուրէյէ :

— Աճէպա պու Ինկիլիզ մատամը նէրէյէ կիտիյօր իտի , տէյու սիւալ իթմէսի իյէ , գատըն .

Նա Յրանասանըն զարպ ճիհէթինէ , վէ եախօտ Զվիցէրիայա կիտիյօր իտի , մամաֆիհ Լիզ պանա մէքթուպ եազարագ աարէսինի պիլտիրէճէք իտի խտէ տէ , հէնուզ էօյլէ պիր շէյէ տէսթրէս օլամատըմ , տէտի ,

22

Հայրեթիմակէն օլտուղում կէրակէ դալա դալմըլ իտիմ քի, Մաթիա պէնիմ իսթըրմա կէլմէյէն պիր իշին իճրասընա թէչէպպիւս իտէրէք :

— Թէչէքքիւր իտէրիդ մատամ, տէախտէն սօնրա իսաֆիֆ սուրէթտէ պէնի իթէրէք մաթպախտան տըշարը չըգաբըպ :

— Հայտէ պաղալըմ աթթըգ կիւրիւյէլիմ, շիմտի կալընըղ մատամ Մէլիկան իլէ Արթիւրիւն տէյիլ, իլլա Լիդի տախի թէադըպ իթմէյէ մէճպուրըղ, պու թէսատիֆ բէք իսապէթ օլտու, զիրա Տըրէօղխտէ պէյհուտէ վագըթ զայպ իտէճէք իտիք, շիմտի իսէ կօլումուղը տէվամ իտէպիլիլիլ, պու պիղիմ իշին ատէթա պիր պահտընարըղ տըր, չօդ մէշպգաթ չէքտիք, շիմտիտէ մուլաֆաղըլթ պուլաճաղըղ, աթթըգ րիդկիար տէյիշտի :

Պիլա իֆաթէյի վաղթ Սիյնի թէադըպա տէվամ իթտիք, կալընըղ ույումադ, վէ նաֆաղամըղըն թէտարիքի իշին պիր գաշ սու գաղանմագ իսուսընտա վագըթ զայպ իտիյօր իտիք :

Նիվէրնէ գանալընըն՝ Լուառ նէհրինէ պիլըլէշաիյի Տըսիլ նամ մէվըլյա վասըլ օլտուղումուղտա, Սիյն հագգընաա թէքըրար մալի մաթ ալարագ Տիժուանա գատար կիթտիք, վէ անտէնտէ նալօնա վասըլ օլտուգ :

Խարթամա նաղար իտուպ, շայէտ նալօնտան տօղրու Մագօնա կիտէճէք օլսագ, պիր գաշ կիւնիլաք կօլ գաղանաճաղըմըղը անլատըմ իսէ տէ, պու թարիքէ սալիք օլմայա ճէսարէթ իտէմէտիմ: զիրա Սիյն կօլտա թէվադուֆ իտէպիլիլ իտի քի, օ հալտէ կէրի տէօնմէմիլ իյճապ իտէճէք, վէ ա հա զիյատէ վագըթ զայպ իթմիլ օլաճագ իտիք :

Պինապերին Սօն նէհրի թարիբինի թութարագ Շալօնտան
Լիօնա էնտիբ :

Պարատա հագըղաթէն աղըրճա պիր միւշկիւլաթէ մի-
սատըֆ օլտուդ , շէօյլէ քի Սիյն՝ Բօն նէհրինտէն աշաղա՞ մը
էնմիլը , Եօգսա Եօգարը՞ մը չըգմըշ , Եանի մատամ Մէլիկան
Զվիցերիայա՞ մը , Եօգսա Պրանսանըն ճիհէթը ճէնուպիյէ-
սինէ՞ մի կիթմիշ իտի :

Սիյն , Բօն վէ Սօն նէհրիբէրինտէ ամէաշիւտ իթմէքտէ
օլան սէֆայինի միւթէատտիաէ արասընտան , Փարգ օլուն-
մադսըղըն կէշիպ կիտէպիլիբ իտի . իմտի սահիլտէ մուգիմ
կէմիճիլէրի վէ թայիֆէլէրի իսթիճվապ իտէրէք , նիհայէթ
մատամ Մէլիկանըն Զվիցերիայէ կիթտիյինի խապէր ալըպ
Բօն նէհրինի թէաղըպէ պաշլատըդ : Լանայի րահտէ Մաթիա .

— Իշթէ Եէնի պիր պահտըեարլըդ սահա , Զվիցերիա-
տէն Իթալիա բէք Եագըն տրբ , շայէտ մատամ Մէլիկանըն
արգասընտան կիթմէքլէ Լուգայա վտարլ օլուրսագ , աճէպ
հէմշիբէմ Բըրիսթինէ նէ գատար մէսրուր օլաճագ , տէտի :

Պիշարէ Մաթիա , քէնտի սէվտիբէրիմի արամագ իշին
պանա պու գատար մուավէնէթ իթմիշ իբէն , պէն իսէ յիւ-
շիւք հէմշիբէսինի կէօրէպիլմէսի իշին ասլա պիր զայրէթ
իթմէյօր իտիմ :

Լիյօնտան էօթէյէ Սիյնէ էբէյիճէ Եագլաշտըդ , զիրա
Բօն նէհրի ագընթըը շիտտէթլի օլտուղունտան , Սիյն՝ Սէն
նէհրինտէ իթտիյի կիպի , դօլայ գաթըր մէստֆի իտէմէյէճէք
իտի , Բիւլօթա վաարլ օլտուղումուղտա , Սիյնին անճագ պիղ-
տէն ալթը հաֆթա էվլէլ կէշմիշ օլտուղունը խապէր ալտըդ :
Խարթամա նաղար իտուպ , Զվիցերիայէ վասրլ օլմամըղտան
էվլէլ անէ Եէթիշէճէյիմիլի մէմուլ իթմէյօր իտիմ , զիրա
Բօն նէհրինին՝ ճինէվրա կէօլունէ գատար սէյրի սէֆէրէ գա-
պիլիյէթի օլմատըղընը պիլմէյօր իտիմ . իմտի մատամ Մէլի-
կանըն , Սիյն իլէ , խարթասընտան մահրում պուլունտուղու-
մուղ Զվիցերիայէ մէմալիբինի կէզէճէյինի զանն իտիյօր ի-
տիբ :

Նիհայեթ նէհրին իբի դրամս թագսիմ իթմիլ օլտուղու
Սէյսէլ շէհրինէ վասըլ օլտուղ . նէհրին դըյըսընս վասըլ
օլտուղումուղտա , ուղադտան քէմնլի թէսճիւպլէ թըպզը
Սիյնէ պէնդէյէն պիր սէֆիննէ կէօրտիւք :

Եանընս վասըլ օլտալիմէք իշին հէման թէքմիլ գուվ-
վէթիմիլդ իլէ գօշմայա պաշլատըզ : Պու կէմինին շէքլի
թըպզը Սիյնէ պէնդէյօր տէմէքտէ խիմ , լաքին սահիլէ
պագլանմըլ օլտուղու հալտէ տէրունինտէ քիմնէ կէօրիւնմէ-
ալլի կիպի , հէք թարսփրտա դարալը , վէ թահսաքօշտա
տալիս յիլէքտէն էսէք կէօրիւնմէյօր խտի :

Սէ՛ վադասս պուրմուշ խտի , Յրթիւք նէ՛ օլմուշ խտի :
Սղիմ պիր հէյէճաննէ տիւշար օլարագ , օլտուղումուղ
էէքտէ դաշա գալտըզ :

Լաքին պէօյլէ պիլա հարսքէթ գալմագ տինայէթ օլմա-
ղըլա , հէք շէյի անլումագ պիլմէք լաղըմ խտի :

Մահալի մէղքիւրտէ պուրունան ատէմէրտէն պիրիննէ իս-
թիլզահը մատաէ իթտիք . Սիյնին մուհաֆաղասընս թային
օլունան պու ատէմ , իթայի ճէվասպ խտէքէք :

— Պու կէմինին պահիպի օլան ինկիլիղլի մատամ իբի էվ-
լատը իլէ , եանի տիլտիլ պիր գըզ չօճուգլա , պիրտէ քէօթ-
րիւմ էրքէք չօճուգլա պէրասպէր Զվիցէրիայէ կիտուպ , կէ-
միյի պուրատա պըրագմայա մէճպուր օլտուղ . չիւնքիւ կէմի
Բօն նէհրինտէն հօգարը չըգմաղա միւգթէտիր տէյիլ խտի .
գատըն իբի էվլասը իլէ մայէթինտէ պիրտէ խըտմէթքեար
գատըն օլտուղու հալտէ արասպա իլէ կիթտիլի կիպի , տիկէր
խըտմէթքեարլարը տալիս էշես իլէ պէրասպէր , տիկէր պիր ա-
րասպա իլէ մումալիլէյհանըն արգասընտան կիթտիլէր . ոճն
պահարտա թէքրար կէմիլէ բաղիլ օլմագ , վէ դըլ մէվսիմի-
նի վիլայաթը ճէնուպիլէտէ կէչիլմէք իշին , պուրայա ալտէթ
խտէճէք տիր , տէտի :

Պունու սույտուղումուղտա կէնիլ կէնիլ նէֆէս ալմայա
պաշլատըզ , պէյհուտէ եէրտէ Ֆէնս դիւլիւմէրիէ զահիպ օլ-
մուշ խտիք : Մաթիա կէմինին պէքճիպիննէ :

— Է՛յ շինտի պու Ինկիլիզ գատընը նէ՛րէտէ տիր, տէ-
յու սօրտու :

— Ծինէ՛վրա նէհրի սահիլինտէ պիր տէյֆիլյէ իթի՛ծար
իթմէյէ կիթտի, եաղը՛ Վըվէյ ճիհէթիհատէ կէչիրէ՛ճէ լինի
պիլիր Իսէմոտէ, նէրէտի օլտուղունտան մալիւմաթըմ եօզ արըր,
տէմէսի իլէ, հէման Մաթիայէ :

— Էօլէ իսէ Վըվէյէ կիթմէմիլ իյճազ իտէր : Ծինէ՛վ-
րայէ վասըլ օլտուղունտու գտա, պիր Զվիցէրիա խարթասը տա-
թըն ալըրըզ, վէ օվասէթա իլէ մէզքիւր շէհրի, եախօա գա-
պապայը պուլուրուզ. արթըզ Սիյնին արգատընտան կիթմէյէ
լուզում գալմատը, մատէմքի մատամ Մէլիկան պու եաղը
մէզքիւր սէյֆիլյէտէ կէչիրէ՛ճէք իմիշ, տէմէք օլտըր քի պէ-
հէմէհալ քէնախսինի օրատա պու յաճաղըզ, տէտիմ :

Սիսիլտէն չըգարըմըզտան տէօրթ կիւն սօնրա մատամ
Մէլիկանը, Վըվէյ ճիվարարընտան Ծինէ՛վրա կէօլինտէն
պաշլայարագ, թա մալլինտի սաւարըն իւզէրինտէ թէտրիճէն
եիւքսէլմէքտէ օլան լաթիֆ պիր տաղըն եէչիլիքքի էթէյլինէ
գասաթը վագը պիւթիւն սէյֆիլյէրտէ արամնյա սալ իթտիքը
նիհայէթիլէմը, թամ վագթընտա Վըվէյէ վասըլ օլտուդ
չիւնքիւ ճէպիմիզտէ անճագ իւշ մըն գալմըշ օլտուղու կիպի
գունտուրանլարըմըզն ալթընտա իսէ քէօտէլէ գալմտըշ իտի :

Լաքին զանն իթտիլիմիլ կիպի, Վըվէյ՝ ուֆաճըզ պիր
գարիլյէ օլմայըզ, օլտուգճա պէօլիւր վէ շէօհրէթընար պիր
չէհր օլմայըզ, մատամ Մէլիկանը, եախօա քէթթիւմ պիր
օղլու իլէ տիլտիլ պիր գըզը օլան Ինկիլիզլի մատամը, պու
վասի շէհրտէ վէ գասապարընտա սօրմագ պէյհուտէ օ-
լաճաղընը անլատըզ, դիրա կէրէք Վըվէյտէ, վէ կէրէք կէօ-
լին սահիլինտէ բէք չօգ Ինկիլիզլէր իղամէթ իթմէքտէ իսի :

Ո հալտէ Ինկիլիզլէր իլէ էճնէպիլիքիւն խամէլէրինտէ
թահարիլյաթըմըզա տէլամ իթմէք տահա էյի օլաճագ իտի
քի, պիլտիլիմիլ չարքըլայը սօգ աղլարտա օղույարագ, մա-
վաֆիտագ օլաճաղըմըզա գանաաթ կէթիլիքիօր իտիք :

Պիր կիւնիւն գարֆընտա թէքմիլ Վըվէյ շէհրինի տօլա-

չըս պէտք չիճէտէ պիր հասըլաթ չըգարտըզ , լաքին վագթը-
յըլա ինէյի , վէ եախօտ Լիզին պէպէյինի սաթըն ալմագ ի-
չին չաղըչըս տա բարա գաղանթըզըմըզ կիւնիւն աղչամընտա-
քի հըսս իթտիյիմիզ մէսէրրէթի տույմայօր իտիք , չիւնքի մէ-
սէլէ շիմտի բարա գաղանթագ տա օլմայըզ , իլլա մատամ Մէ-
լիկանը պուլմագ տա իտի :

Երվէ կիւնիւ եինէ Վիվէյ ճիվարընտա քեային պէօյիք
վէ կիւզէլ խանէլէրին էօնիւնտէ չալիք չալարագ թահարրի-
յաթըմըզա տէվամ իթտիք , կէօլաէն տաղա վէ տաղտան կէօ-
լէ գատար կէզիպ տօլաչտըզ , վէ սիյմալէրինտէն աղ չօգ
խայրսան կէօրիւնէն հէր բասթ կէլտիյիմիզ աստէմէրէ սօր-
տուգ իսէ տէ , հիչ պիր հիւանիւ նէթիճէ հասըլ օլմամտը :

Ենվմը մէզքիւրտէ իքի տէֆա միւսթաղըագը մէսէրրէթ
օլուպ , հէր իքիսինտէ տէ քէմալի թէէսիւֆ իլէ ալտանմըչ
օլտուղումուզը անլատըզ . չիւնքի սիւալ իթտիյիմիզ աստէմ-
լէր , պէօյլէ պիր ինկիլիզի գատըն թանըտըզլարընը իտտա
իլէ , իքի տէֆա պիզի տաղըն իւզէրինտէ պինա օլունմուչ օ-
լան խանէլէրէ կէօնտէրտիլէր , ֆիլհագըզա մէզքիւր խանէ-
լէրտէ ինկիլիզ ֆամիլեալարը իգամէթ իթմէքտէ իսէլէրտէ ,
լաքին պոււլար մատամ Մէլիկան օլմատըզտան մատէ , մու-
մալիէյհա հագըզընտա պիզէ պիր մալիւմաթ տախի վէրէմէ-
տիլէր :

Վըվէյ ճիվարընը պու վէճհլէ թէմամէն վէ ինճէտէն
ինճէյէ թէհարրի իթտիքտէն սօնրա , ճանըմըզ սըգըլարագ
Գըլլատան վէ Մօնթթէօյ ճիհէթիինի տախի , ալա ճէսարէթ-
անէն տիւլմէյէրէք արաչտըրտըզ , զիրա պու կիւն մուվաֆ-
ֆագ օլունամայան , եարըն մուվաֆիֆագ օլունապիլէճէյինէ
իթիմատ իտիյօր իտիք :

Պագէն հէր թարաֆը տիվար իլէ մուհաթ սօգաղարտա ,
պագէն պաղար վէ պահճէլէր արատընտա , վէ պաղէնտէ ի-
րի քէսթանէ աղաճըտըրյըլա կէօկէլէնմիչ օլլարտա կէզին-
մէքտէ , վէ հէր ատըմտա միւզէյէնէ կիւզէլ պահճէլէլլէ
մուհաթ քէօչքլէրէ միւսատըֆ օլմագ տա իտիք :

Մէզ դարիւր քէօչքլէրին պահճէ օրթալարընտա իպնա օլունուչը , վէ սօգադտան ուզադ պուլունուչը , մէյուսիյէթիմիդի մնծիպ օլույօր իտի , զիրա օհալաէ տէրունինտէ իդամէթ իտէնլէրին , պիդիմ չալկըլարըմըղըն սէտասընը իչիտէմէյէճէքլէրի թապիյի իտի :

Նիհայէթ կիւնին պիրինտէ ադչամ իւսթիւ եինէ պէօյլէ սօգադ օրթասընտա չալկը չալմագտա , վէ պէն հէնուզ մահուտ նարօլիթան շարգըսընըն պիրինճի պէյիթինի պիթուրուպ տա իքինճիսինի պաչլամագտա իքէն , պիրտէն պիրէ արգա թարաֆըմըղտա պուլունան տիվարըն արգասընտան զաիֆ պիր սէտա իչիթտիմ քի , այնի շարգըյը թէրէննիւմ իտիյօր իտի :

Աճէպա պու սէտա քի՞մին սէտասը իտի :

Պէն պու միւթալատտա իքէն , Մաթիա :

— Աճէպա Արթիւրին սէսի՞ մի տիր , տէյու սիւալ իթտի :

Խայր , Արթիւրին սէտասընա պէնզէմէյօր իտի , Ֆագաթ Գարի՝ մէսէրրէթամիդ սուրէթտէ պօղուզ պօղուզ հավլայարագ տիվարէ տօղլու սըչրայըպ սուրույօր իտի :

Արթըզ քէնտիմի զապթէ միւզթէտիր օլամայարագ :

— Շարգըյը թէրէննիւմ իտէն քի՞մ տիր , տէյու հայգըրընճա , սէս տախի :

— Բէմի տէյու ճէվապ վէրտի :

Սիւալիմէ ճէվապ օլարագ իսմիմին թէլաֆֆուզ իտիլմէսի իւզէրինէ , պէն իլէ Մաթիա քէմալի հայրէթլէ պիրի պիրիմիդին եիւզիւնէ պագտըզ :

Պու արալըզ Մաթիանըն էօնիւնտէ տուրտուզը տիվարըն արգասընտա պուլունան ալշաճըզ պիր չիթին իւզէրինտէն , պէյազ պիր մէնտիլին սալլանտըղընը կէօրտիւմ , տէրհալ օ թարաֆա տօղլու գօշտուզ :

Զիթին Եանընա վարտըղըմըղտա , մէնտիլի սալլայան քիմնէյի կէօրտիւք , Լիզ քէնտիսի իտի :

Նիհայէթ Լիզի պուլմագլա մտտամ Մէլիկան իլէ Ար-

Թիւրի պուլմուշ օլուպ , մադասաւըմըղա նայիլ օլապիլմիշ իտիք :

Լաքին շարգըը օգույան քի՞մ իտի , մէզպուրէյէ էլք սիւալիմիզ պու օլտու , տէրհալ ճէվապընա տէսթրէս օլտուգ , Լիզ .

— Պէն օգույօր իտիմ , տէտի :

Նա՛ Բապսիմ , Լիզ շարգը չըղըըըօր իտի , լազըըտը սէօյլէյօր իտի , տէմէք քի տիլի աչըլմիշ իտի :

Էվիլէթ , պիր կիւն օլուպ Լիզին տիլի աչըլաճազընը պէլքի պին քէրրէ իշիթմիշ իտի իսէմ տէ , պիր միւմքիւն ինանմամըշ իտիմ , լաքին իշիթէ շիմաի կէօզիւմիւն էօնիւնտէ շարգը չըղըըըպ լազըըտը իտիյօր իտի :

Մէզպուրէ պիզի միւէպպէտէն դայպ իթմիշ զաննընտա էքէն , շարգը չըղըըտըղըմըզը իշիտէրէք , վէ պիրտէն պիրէ պիզի կէօրէրէք , հէքիմէրին թալամինի իւզրէ , պիր թէէսիւրի շէտիտ իլէ միւթէէսիր օլմուշ , վէ պինապէրին տիլի աչըլմիշ իտի :

Ատէթա միւճիզէ նէվինտէն օլան պու վազասատէն օտէրէճէ միւթէէսիր օլտում քի , եէրէ տիւշմէք իշին չիթի թութմայա մէճպուր օլտում :

Լաքին էօյլէ հէյէճանլարըն թէէսիրաթընա գաքըլաճազըլէման աէյիլ իտի , հէման քէնտիմի թօրլայարագ .

— Մասամ Մէյիկան նէ՛րտէ , Արթիւր նէ՛րէտէ , տէյուհայգըրաբմ :

Լիզ , ճէվապ վէրմէք իւզրէ տուտազլարընը օյնաթտը , լաքին ազընտան անլաչըլմիզ սէտալէր չըղտը . օ վազըթ սապըը թիւքէնէրէք սիւրաթլա իֆիատէյի մէրամ իթմէք իշին էլլէրինի իսթիմալ իթմէյէ մէճպուր օլտու , զիրա հէնուգ տիլի իլէ քիւամիլէն իյզահը մատտէ իտէմէյօր իտի :

Մաթիանըն հիշ պիր շէյ անլայամատըզը Լիզին պու իշարէթլէրինէ տըգգաթ իթմէքտէ էքէն , ուզագտան պահճէնին աղաճըզըը ևօլլարըն պիրինտէ , պիր խըրմէթքեարըն ուֆագ պիր արապայը էլի իլէ սիւրմէքտէ օլտուղուըն ֆարգ

ի թախմ, պու արապատա Արթիւր եաթմըչ օլուպ, վախտէ-սիտէ արգասընտան կէլիյօր իտի . լաքին պաշղա պիր ատէ-մին տախի իլէրլէտիլինի կէօրիւպ, տէրհալ չիթին արգասը-նա կիզլէնտիմ: Պու ատէմ միւսիւ ճէյմն Մէլիկան, եանի Արթիւրին էօլմէսինի արգուլէյէն ամճասը իտի: Ճէյմն Մէ-լիկանըն, քէնտիսինի թանըմատըզընը տիւչիւնմէյէրէք, պօ-ղուզ պիր սէտա իլէ, Մաթիայէ տէ կիզլէնմէսինէ թէքլիֆ իթտիմ:

Իլք հէյէճանըմ պիր աղ թէսկին օլունճա, Լիզին՝ պի-զիմ պէօյլէ սագլանըչըմըզտան, տիւչարը թէլաչ օլաճաղը-նը միւլաճաղա իտէրէք, պաչըմը եօզարը գալաըրըպ զայէթ եալաչ պիր սէտա իլէ:

— Միւսիւ ճէյմն Մէլիկան պէնի առլա կէօրմէմէլի տիր, չիւնքի թէքրար Խնկիլթէրրայա կէօթիւրիւր տէտիմ:

Լիզ՝ կիրիֆթարը տէհչէթ օլարագ էլլէրինի եօզարը գալաըրընճա:

— Գըմըլտանմա, թէլաչը հարաքէթ իթմէ, սագըն պիզիմ կէլտիլիմիզի քիմնէյէ սէօյլէմէյէսին, եարըն սապաճ սաաթ տօգուզտա պիզ եինէ կէլէճէլիզ, պագ քի եալընըզ-ճա պուրատա պուլունասըն, չիմտի արթըզ չէքիլ կիթ, տէտիմ:

Լիզ, թէքէտտիւտ իտէյօր իտի, պէն տէ սէօզիւմի թէքրար իտէրէք:

— Բէճա իտէրիմ, էկէր պէնի էպէտէն զայպ իթմէք իսթէմէզսէն, հէման օրատան չէքիլի վէր, տէյէրէք, տի-վարըն տիպլինտէն սինէ սինէ եիւրիւտիւք, վէ պիր աղ ու-զազլաչընճա պաղլարըն իչինէ կիրիպ զայպ օլուուզ, վէ պիր աղ սօնրա հըսս իթտիլիմիզ մէսէրրէթի եէքտիկէրիմիզ պէյան իթմէքլէ գօնուչմաղա պաչլատըգ քի, Մաթիա հէ-ման:

— Պանա պագ Բէմի, պէն մատամ Մէլիկանը կէօրմէք իչին եարընա գատար սապը իտէմէմ, զիրա օ վագթա գա-տար միւսիւ ճէյմն Մէլիկան Արթիւրի էօլաիւրէպիլիր. պէն

չիմտի կիտիպ մատամ Մէլիկանը կէօրիւր, վէ պիւտիյիմիզ չէյլէրին քեաֆֆէսինի սէօյլէրիմ:

« Ճէյմս Մէլիկան պէնի ասլա կէօրմէմիլ ռմաղըլա հիչ պիր թէհլիքէ եօգ աըր. օնտան սօնրա տա մատամ Մէլիկանըն վէրէճէյի գարար միւճիպինճէ հարաքէթ իտէրիզ, տէտի:

Հիչ շիւպհէ եօգ քի Մաթիանըն պու թէքլիֆի բէք ագլէ եագըն իտի. իմտի հէման կիթմէսինէ միւսատէ իսուպ, եագընըմըղտա պուլունան քէսթանէ աղաճլարընըն ալթընտա քէնտիսինի պէքլէյէճէյիմի պէյան իթտիմ, Մէզքիւր քէսթանէ աղաճլարը քիւմէսի օ գատար սըզլըզ իտի քի, շայէտ միւսիւ ճէյմս Մէլիկան թէսատիւֆէն օ մահայէ կէլէճէք օլսա պիլէ, քէնտիմի աղաճլըղըն իչինտէ կիզլէմէյէ միւգթէտիր օլապիլիր իտիմ:

Չայրըն իւզէրինտէ եաթմըլ ռտուղում հալտէ ուզուն միւտտէթ Մաթիանըն վիրուտինէ պէքլէտիմ, քէնտի քէնտիմէ պէլքի օն տէֆատէն զիյատէ, աճէպա ալտանտըգ մը, պուլտուղումուզ էվ, եինէ մատամ Մէլիկանըն էվի տէյիլ մի իտի, տէյօր իտիմ: Նիհայէթ Մաթիանըն, մատամ Մէլիկան իլէ պէրապէր կէլմէքտէ օլտուղունը կէօրաիւմ:

Տէրհալ էօնլէրինէ տօղրու դօշարագ, մատամ Մէլիկանըն էլինի չէքիպ էօրաիւմ. մուճաիլէյհա տախի պէնի դօլարը իչինէ ալարագ անլըմտան բուս իթտի:

Մատամ Մէլիկանըն պէնի դուճագլայըզ բուս իտիչի իքինճի տէֆա իտի. լաքին իլք տէֆա դուճագլայըչը շիմտիքի կիպի խահիչլի վէ մուհապէթլի տէյիլ իտի: Մուճաիլէյհա:

— Վահ, պիշարէ եալրուճըգ, տէտիքտէն սօնրա, կիւզէլ պէյազ վէ նաղիք բարմագլարը իլէ ալնըմտաքի սաչլարը պիր եանա ալարագ, վէ ուզուն միւտտէթ եիւզիւմէ պագարագ:

— Էվվէթ . . . էվվէթ . . . տէյու ֆըսըլթատը:

Հիչ շիւպհէ եօգ քի պու լագըլտըլար, մուճաիլէյհա-

նրն միւլահազար զամիրիյէսինին ճէվապը իտի, լաքին պէն սոն տէրէճէ միւթէէսիր օլտուղումտան, պունը անլամայա միւքթէտիր օլամայօր իտիմ: Մատամ Մէլիկանըն չէֆգաթ ու մուհապէթինի հըսս իտէրէք եալընըղ օ տագըդայը տիւչիւնիւ պէնտի բէք պահտընար պուլույօր իտիմ: մումաիլէյհա հալամվէթի կէօղլէրինի եիւղիւմտէն այըրմայարագ:

— Սէվկիւլիւ օղլում, արգատաշընըղ պանա բէք աղըր վէ բէք զարիպ չէյլէր նագլ իթտի, լութֆէն սիղ տէ Տըրիսօղ Ֆամիլեասը նէգտինտէ պուլունտուղունուզաա, վէ ալէլսուսուս միւսիւ ճէյմս Մէլիկանըն անլերի զէյարէթ իթտիյի էանտտէ վուգու պուլան հալամթը հէքեայէ իտէրմիսինիղ, տէտի:

— Մատամ Մէլիկանըն թալէպի իւզէրինէ վուգու պուլան հալէրի հէքեայէ իթտիմ: մումաիլէյհա կէօղլէրինի կէօղլէրիմէ նասպ իթմիշ օլտուղու հալտէ տըգգաթը թամմէ իլէ տինլէմէքտէ, վէ եալընըղ մուհիմ նօգթալարը թաֆսիլ վէ իյզահ իթմէմ իչին սէօղիւմիւ գաթ իթմէքտէ իտի:

— Հէքեայէմի իթթամ իթտիյիմտէ, էրէյիճէ ուզուն պիր միւտտէթ եիւղիւմէ պագտըգտան սօնրա, քէլամէ աղազ իտէրէք:

— Պունլարըն քեաֆֆէտի տէ կէրէք սիղի իչին վէ կէրէք պիղիմ իչին սօն տէրէճէ էհէմիլիյէթի հայիղ տիր, իմտի բէք զիյատէ իճթիյաթ իւզրէ տալթանմագլըղըրմըղ իյճասպ իտէր: պու պապտէ պազը ազըլըր զաթլար իլէ իսթիշարէ իթմէք լազըմ տըր, լաքին օ վագթա գատար սիղ պիր արգատաշ, պիր տօսթ, (պիր աղ թէրէտտիւտ իթտիքտէն սօնրա) վէ Արթիւրին պիր պիրատերի կիպի հարաքէթ իթմէլիսինիղ, վէ պու կիւնտէն իթիպարէն իսթիյար իթմիշ օլտուղունըղ պու մայիշէթը սէֆիլանէյի թէրէք իլէ, կէնճ տօսթ ունըղլա պէրապէր իրի սաաթա գատար թէրիթէյէ կիտիպ Օթէլ Տէղալգտէ պուլունմտըրընըղ, պէն օրայա էմին պիր ատէմ կէօնտէրէրէք, սիղէ պիր տայիրէ հազըրլաթտըրաճաղըմ, օրատա թէքրար կէօրիւչիւրիւղ, զիրա չիմտիլիք սիղ-

տէն մուֆարէզաթ իտէճէյիմ, տէտի :

Պատէհու թէրրար ալնրմտան էօրտիքտէն , վէ Մաթիա-
նըն տախի էլլինի պրգորդ տան սօնրա , սիւրաթլա նէզախիդ-
տէն մուֆարէզաթ իթտի :

Եւալընրդ գալաքլըմըզա Մաթիայէ :

— Մատամ Մէլիկանէ նէ՞ սէօյէտին , տէյու սիւալ իթ-
տիմ :

— Շխտիքի սանա սէօյէտիյի շէյէրի , վէ տահա պիր
չօգ շէյէր , ա՛հ , պու գատըն բէք կիւզէլ վէ բէք խայրխահ
պիր գատըն տրը :

— Արթիւրի տէ կէօրտիւն մի :

— Թա ուղագտան կէօրտիւմ , լաքին վաշիտէսի կիպի
նազիր վէ էյի պիր շօճուգ օլտուղունու սիյմապընտան ան-
լաալմ :

Մաթիայք խթիճվապէ տէվամ իթտի իտէմ տէ , ֆա-
գաթ մէրդում ճէվապ զիրմէքտէն իմթինա իթտի , նիճայէթ
մատամ Մէլիկանըն թալթիյեսի իւզէրինէ Սթէլ տէ Չալպա
կիտինճէյէ գատար , շունտան պոնտան կէօրիւշմէքլէ էվ-
գաթ կիւզար օլտուգ :

Հէր նէ գատար էլպիտէմիդ սէֆիլանէ իտի իտէ տէ , պէ-
յալ պօյունապքըլը վէ սիյահ էլպիտէլի պիր խըտմէթքեար ,
պիդի բէմալի թաաղիմ քիէ իսթիգպալ խտերէք խթիճար օ-
լունտան տայիրէյէ կէօթիւրտի : օտամըլ կէօգիւմիւզէ նէ
գատար կիւզէլ կէօրիւնիւյօր իտի , իքի պէյալ կաթագ վար
իտի , օտանըն կէօլէ նազրր օլան բէնշէրէլէլի Եօնիւնտէ գա-
լէթ կիւզէլ պիր թահտարօշ պուլունուպ , մէղքիւր թահտա-
բօշտան զայէթ կիւզէլ պիր մէնղարէ իպրագ իտէն մէվը-
լարը թէմաշա իտիյօր իտիք : պատէհու Էինէ օտայա կիրտի-
լիմիդտէ , էմիրէրիմիդէ միւնթաղրր օլան խըտմէթճի , թաամ
իլլին նէ՞ խթիճտիյիմիդի սիւալ իտինճէ , Մաթիա :

— Ընչէլլի խամուր իշէրլինիդ վար մը , տէյու սօրտու :

— Չիլէք , ֆըրէնկ իւզիւմիւ , վէ լալլէնտի խամուր իշ-
լէրի պուլունուր :

— Բէ՛ք, ալա ծնարարան կէ՛թիր :

— Իւջիւնտէնտէ կէ՛թիրէ, յի՞մ մի :

— Էփէ՛թ, իւջիւնտէնտէ :

— Պաշգա նէ՞ ե՛մէք իտթերսինիդ :

Մաթիա հէր պիր ե՛մէ յին իամինի իշիթալյինտէ կէօղ-
լէրինի աշմագտա, լարին ալա շաշլումամագտա իտի, նիհա-
յէթ խըամէթ ճիյէ :

— Նէ իտթերսէնիդ ծնտան հաղըրլայըն, տէտի :

Խըամէթ ճի թէմքինի պիր վագար իլէ տըշարը չըդտը,
Մաթիա տախի :

— Զանն իտերսէմ պուրատա, Տըրիագօլ Ֆամիլեաօըն-
տաքինտէն տահա է յի պիր թաամ իտէճէ յիդ, տէտի :

Էրթէսի կիւնիւ մատամ Մէլիկան՝ պիղի կէօրմէյէ կէլ-
տի, մուճալիէյհանըն եանընտա պիր ուսթա թէրղի իլէ պիր
տիքիշի գատըն վար իտի, պունլար՝ կէօմէքլէրիմիղին վէ
էլպիտէլէրիմիղին էօլլիսիւնիւ ալտըլար :

Մատամ Մէլիկան, Լիղին սէօյլէմէյէ պաշլատըրընը,
վէ հէքիմէրին արթըդ տիլի քեամիլէն աշըլաճաղընը թէէ-
մին իթաիլէրինի պէյան իթտի, վէ պիր սաաթ գատար պի-
ղիմէլէ օթուրտուդտան սօնրա, եինէ քէմալի մուհապլէթլէ
պէնի դուճագլայարագ, վէ Մաթիանըն տախի էլինի սըգա-
րագ դայղըզ կիթտի :

Պէօյլէճէ տէօրթ կիւն նէգտիմիղէ կէլիպ, վէ հէր տէ-
ֆաւընտա տահա ղլլյատէ մուհապլէթ վէ շէֆդաթ կէօս-
թէրմէքտէն կէրի տուրմատը լարին մուճալիէյհի, ըիգդաթ
ու շէֆդաթընը զապլթ իթմէյէ ճէպրի նէֆա խտիօր կիպի
թախմին իթտիմ :

Պէշինճի կիւնիւ մուգատտէմա Սիյն կէմիաինտէ կէօրմիւշ
օլտուղուճ խըամէթքեար գատըն կէլէրէք, մատամ Մէլի-
կանըն քէնտի խանէսինտէ պիղէ միւնթապըր օլտուղուճու,
վէ պիղի կէօթիւրմէք իշին օթէլին դարուսու էօնիւնտէ պիր
արապա պէքլէտիլինի խապէր վէրտի : Մաթիա զայէթ կիւ-
ղէլ վէ աշըդ պիր ֆայթօն օլան պու արապանըն տէրուճինէ :

կիրյա քիւչիւրքիւքտէն պերի արապայա պինմէյէ ալըշմըշ կիպի պիր թավըը սէրքէշանէ իլէ դուրուլուպ օթուրուու , Գարի տէ այնի վազիյէթի միւթէքէպպիրանէտէ գարըքսընտարի մինտերին իւղէրինէ եայըը վէրտի .

Յթէլտէն քէօշքէ գասար օլան մէսաֆէ քէք աղ իտի , եախօտ պանա եօյլէ կէլիյօր իտի . դիրա քիւյա կէօրիւյօրում զանն իթմէքտէ իտիմ , պիղլի պիր սալօնա իտիսալ իթտիլէր քի , մատամ Մէլիկան պիր մինտեր իւղէրինէ ուղանմըշ օլտուզու հալտէ , Արթիւր իլէ Լիզ օրատա հազըր իտիլէր .

Արթիւր իքի էլլէրինի պանա ուղաթար , հէման դօշուպ դուճագլատըմ , քէղալիք Լիզի տախի տերաղուշ իթտիլիմ կիպի , մատամ Մէլիկան տա պէնի բուս իթտիքտէն սօնրա .

— Նիհայէթ սիղէ սյիտ օլան մէգամը իհրաղ իտէպիլէճէ յինիղ վազըթ կէլաի , տէտի .

Մուսալիլէյհանըն սլու սէօզլէրինտէն հիշ պիր շէյ անլայամայըպ , իյղահաթ թալէպ իթմէք եօլլու եխդիւնէ պագմագտա իքէն , դալդըպ պիր դարու աշտը քի , հէման վալտէ Պարպըրէնին , էլինտէ պիր թագըմ չօճօգ էլպիսէլէրի օլտուզու հալտէ իչէրի կիրալիլինի կէօրտիւմ .

Ղալիտէ Պարպըրէն մէղքիւր էլպիսէլէրի մասանըն իւղէրինէ վաղ իթմէյէ անճագ վազըթ պուլապիրտի . տերհալ դօշուպ մէղպուրէյի դուճագլատըմ , վէ քէմսլի մուհապպէթ իլէ բուս իթմէյէ տալըշ իքէն , թամ պու արալըգ մատամ Մէլիկան պիր իըրամէթքեար ճէլոլ իլէ պիր էմը վէրտի , վէ սալօնուն տերունիլնտէ միւսիւ ճէյմս Մէլիկանըն իտիլի իշիթտիլիմտէ , տէհշէթիմտէն պէյնղիմ քիւլ քէսիլտի .

Մատամ Մէլիկան՝ միւլպիմանէ վէ հալալէթլի պիր սէտա իլէ պանա .

— Գօրգմա օլլում , դօրգաճագ պիր շէյ եօղ , պիլաքիս եանըմա կէլ տէ էլինի էլիմին իչինէ դօյու վէր , տէտի ,

Պու էմնատէ գարու ալըլարագ , ճէյմս Մէլիկան թէպէսիւմ իտերէք , վէ քէսկին տիշլէրինի կէօթէրէրէք սալօնա կիրտի . մերգում պէնի կէօրիւր կէօրմէղ տէհշէթլի

սուրէթտէ սուրաթընը է. քչիթտի :

Մատամ Մէլիկան, մերդումս սէօղ սէօյլէմէ, յէ մէ, յտան վէրմէ, յիս, աղըր վէ խաֆիֆճէ ի իթըթէ, ք պիր սէտա իլէ :

— Էֆէնտի, սիրի պուրայս չաղըրաղըմըն սէպէպի, նիհայէթ պուրմագ սաասէթի իլէ միւշէրրէֆ օլտուղում իլք էվլատըմը սիղէ թագտիմ իթմէ. ք իօթէտիլիմ տիր, (պէնի գօլլարը արասընտա սըղարտգ) իլթէ, լարին սիղ պունու էսկիտէն տէ թանըրսընը, չիւնքի էվլատըմը չալան տաէմին էվինէ կիտիս անը կէօրմիւշ վէ սըհհէթի հաղգընտա քէսպը մայիւմաթ իթմիշսինիլ տիր :

Միւսիւ ճէ, յմս Մէլիկան պիրտէն պիրէ չալըրարագ :

— Պունլարտան պիր շէ, յ անլայտմայօրում մատամ, նէ տէմէ. ք իսթէ, յօրսունը, տէ, յինճէ, մատամ Մէլիկան, վէ տահա տօղրուսու վալիտէմ, իսթիհղաքեարի պիր թէպէսսիւմ իլէ :

— Աճայիս, անլամայօրմուսունուղ, է, յ էօյլէ իսէ սիղէ անլատայըմ, պիր քիլիտէտէ իրթիքեսայ իթտիլի սըրգաթ սէպէպի իլէ չիմաի հարստանէտէ օլան պիր աաէմ, իլթիլարաֆը ճիւրմ իտիս հէր շէ, յի սէօյլէ, յօր, իլթէ տէտիլիմի թաստիգ իտէր պիր մէ. քթուս, պու մէ. քթուստա, շու չօճուղու նասըլ չալտըրընը, վէ Բարիղէ կէօթիւրիւս տէ Պըրէթէօյլ կէչիտինտէ նասըլ պըրագտըրընը, վէ նիհայէթ քիմին էվլատը օլտուղու մէ, յտանէ չըգմասըն տէ, յու, չօճուղուն գունտաղընըն մարգալարընը նասըլ քէստիլինի, աչըգտան աչըղա պէ, յան իտիլօր. իլթէ շու գունտագլար տա, էվլատըմըն թէրպիլէսինէ բէ. ք կիւղէլ իհթիմամ իլլէ, յէն, պու ալիճէնայս գատըն (վալիտէ Պարպըհնի կէօսթէրէրէ. ք) թարաֆընտան սագլանմըշ շէ, յլէր տիր. պու մէ. քթուստա վէ պու գունտագլարը կէօրմէ. ք դահմէթինի իլթիլար իտէրմիսինիլ, տէտի :

ճէ, յմս Մէլիկան պիր միւտտէթ հէ, յ. քէլ կիպի տօնա գալտը. չիւպհէ եօգ. քի մերդում օ անտէ հէրիմիղիտէ պօղմագ թասալիլուրունտա պուլունու, յօր իտի, պատէհու գաբույա տօղրու իլէրլէմէ, յէ պալատը, լարին տըչարը չըգաճաղը սըրատա պիրտէն պիրէ թէվագգուֆ իտէրէ. ք :

— Պագալըմ մահքեմէլէր պու խէյալի էվլասաղնըզ հագ-
դընտա նէ հիւրիւմ վէրէճէրլէր . տեմէսի իլէ , վալլատէմ ա-
ւա շաշըրմայարագ տերհալ ճէվապէ աղաղ իլէ .

— Միդ պիդի մահքեմէլէր հուզուրունա տավէթ խտէպի-
լիրսինիզ , լարին պէն , միւթէվէֆա սէվկիւլիւ զէվճէմին պի-
րատէրի պուլունան տտէմի , մահքեմէլէրտէ սիւրիւնտիւրմէյի
ասլա ճայիզ կէօրէմէմ , տէտի .

Ամճամ սալօնտան չըզըզ տէֆ օլունճա , հէման քէն-
տիմի վալլատէմին դօլլարը արասընա աթարագ դուճագլա-
տըմ , վէ իլք տէֆա օլարագ եիւզլէրինի բուս իթտիմ .

Հէյէճանըմըզ պիւր մըզտար քէսպը սիւրիւնէթ իթտիք-
տէն սօնրա , Մաթիա եագլաշարագ .

— Աննէնէ սէօյլէ , պագ էարարընը նա՞սըլ քէթմ , իթ-
միշիմ , տէյինճէ .

— Աէն պունլարըն հէքսինի տէ պիլիյօրմու խտին , տէյու
սիւալ իթտիյիմտէ , վալլատէմ ճէվապա աղաղ իլէ .

— Մաթիա պանա վուգուաթը անլաթտըզը զէման ,
պէն քէնտիսինէ սիւրիւթ իթմէսինի թէնպիհ իթմիշ խտիմ .
դիրա պիւարէ Բէմիճիյիմին , պէնիմ էօզ պէ էօզ էվլատըմ
օլտուղունա հէր նէ գատար իթիմնաւ իթտէ խտիմ պիլէ , եի-
նէ հէր նէվի շիւպհէլէրի օրթատան գալտըրմագ իչին , տէ-
լայիլի դավիյէ լաղըմ իտի , շիւնքի սէնի էվլատըմ կիպի սէ-
վիպ գուճագլատըգտան սօնրա , սանա խաթա իթմիշ օլտու-
ղումու սէօյլէսէ խտիմ . օ վագըթ բէք զիյատէ մահզուն վէ
միւքէտտէր օլաճաղըն թապիլի տէյիլ մի իտի , ֆագաթ շիւ-
տի տէլայիլի դավիյէ էլտէ իտիլտի . պլինապէրին պիւր տահա
եէքտիկէրիմիզտէն այրըմմագ իւզըէ պիլըլէշտիք , պօնտան
սօնրա էօմրիւնիւղիւն նիհայէթինէ գատար վալլատէնիզ , պի-
րատէրինիզ , սիւտ աննէնիզ , (Լիլ իլէ Մաթիայը կէօսթէրէ-
րէք) վէ պէտպահտ օլտուղուն զէմանլէր սէնի ճանու կէօ-
նիւլտէն սիվէնլէր իլէ եաշայաճագսընըզ , տէյիպ , պէնի թէք-
բար թէքբար բուս իթտի .

Խ Ա Թ Ի Մ Է

Զօգ սէնէլէր կէշտի, լաքին քէմալի բէֆաս ու սատտէ-
թը հալ իլէ կիւզար իտէն պու սէնէլէր բէք գըսսա կէօրիւն-
տիւ :

Պու էննատէ Ինկիլթէրրատա վազը ազա ու ճէտախմին
Մէլիկան նառընտաքի մալքեբանէլէրինտէ իգամէթ իթմէք-
տէյիմ :

Ճամիլեատան մահրում, պէքէս, համիսիդ, մէթրուգ,
հայաթ տալիալարը իչինտէ չալգանմագտա պուլունմուչ, թէ-
սատիլիին էլինտէ օյունճագ օլմուչ, վէ ախշախիլու կիրատա-
պը սէֆալէթ զուլմէթի իչինտէ քըրգսըզ, եանի բէհնուճա-
սըզ գալմըչ օլան օ պէտպահտ չօճուգ, շիմտի սէվկիլի պիր
վալիտէյէ մալք օլտուգտան պաչգա, պիրտէ պիրտաէրի
վար քի, անլէրի սէվմէքտէ, վէ անլէր թաշաֆընտան սէ-
վիլմէքտէ տիր, Պունտան գալմի նազար, էճատաթընն պը-
րագտըր պէօյիւք վէ շէրէֆլի պիր նամ իլէ, ճէսիմ պիր
սէրվէթին տալի սահիպի տիր :

Սամանլըզլարտա, ախըրլարտա, օյման քէօշէլէրինտէ,
վէ պաղէնտէ պիւս պիւթիւն աչըղտա ետթըպ տէհէթիլու
կիճէլէր կէշիրմիչ օլան օ սէֆիլ չօճուգճըղաղ, շիմտի թա-
րիխճէ էհէմիլիէթի հայիլ պուլունման ղայէթ պէօյիւք վէ
գատիմ պիր շաթօնըն վարիսի օլմուչ իտի :

Ազաճըղը պիր տէրէ իչինտէ վազը թապլիլի պիր թէ-
բէ իւզէրինտէ վէ մուգիլ չէքիլտէ իպնա օլունմուչ օլան պու
շաթօ, մուգատտէմա բօրիլէք թաշաֆընտան թէպղըլ օ-
լունարագ ֆիրար իթմէք իչին կէմիլէ ճան աթտըղմ նօդ-
թատան, էիլմի ֆարսախ գատար ղարպա տօղրու պախտ
պուլունմագտա աըր, Պու պինանըն հէր քէօշէսի մէթին
ուլէլէր իլէ միւզէյէն օլաուղու կիպի, ճէնուպ վէ շարգ

Թարափըն ճէպհէլէրինտէ կէօնակէօն չիչէ.բլէր վէ սարմաշլ
լար իլէ թէզլէին գըլընմըշ, վէ պու սարմաշըգլարըն քէօբ
րի, առէթա պիր ինսան կէօվտիտի գատար դալընլաշմըշ
տի իսէ տէ, ֆագաթ պահճէպանլարըն իհթիմամ վէ ալ
գաթը միւթէմատիլէլէրի սայէսինտէ, թաշ լէվհալարտա
բէնչէրէ քէնարլարընտա, արապ ուսուլինճէ պիր մէհարէ
քեամիլէ իլէ իչլէնմիշ օլան նագշիյաթը լաթիֆէյի, քէն
եէշիլ բէրտէլէրի իլէ մէսթուր իթմէյէ միւգթէտիր օլա
մըշլար իտի: Նաթօնըն էթրափընտա գաթան տէսթէրէ
պալթա տօղունմամըշ օլան պիր շօղ քէսիր իւլ աղա աղա
լարլա մուհաթ, վասի վէ լաթիֆ պիր մէսիրէ պուլունմա
տա, վէ հէվալիսինի տայիմա ընֆնագըլ վէ թէրավէթլի
հալտէ պուլուննաուրան սաֆ ու պէրրագ սուլար իլէ իս
օլունմագտա իտի: Ղայէթ ճէսիմ վէ գատիմ Գային աղա
լարըլըլա տօլու օլան օրմանա, հէր կիճէ գարկալար կէլ
դօնմագտա, վէ քէսիլին սէտալէրի իլէ, սապահըն վէ ա
շամըն վիրուտինի իլան իթմէքտէ տիրլէր:

Իշթէ պու էսկի Մէլիկան Բարգ մալիքեանէսինտէ ֆ
միլեամ իլէ, եանի վալիտէմ, պիրատէրիմ, ղէվճէմ վէ պ
ճիւմէմիղ քէմալի սասալիլ իլէ իգամէթ իտէյօրուգ:

Ալթը ալտան պէրի պուրատա իղամէթ իթմէքտէ օլա
էքսէրի վագթիմի խանէտանըմըղըն խաթըրէնամէլէրինի,
պէրաթ ու սէնէտաթը հալի պուլունան եազըխանէնին է
նիւնտէ, մուրուրի ղէման իլէ սիյահալանմըշ պիր պէօյիւք մ
սա իւզէրինէ պաշըմը էյմիշ օլտուղում հալտէ սաաթլար
եաղը եաղըյօրում: լաքին պէնի մէշղուլ իտէն սէնէտալ
մէղքիւրէ, վէ եախօտ էվրագը մուհիմմէյի սայիրէ տէյի
պէն մահալա քէնտի սէրկիւղէշթիմի հալի պուլունան խ
թըրէնամէմի եաղմագ, վէ թանղիմ իթմէքլէ իշթիղալ
ախյօրում:

Իլք տօղմուշ օլան էվլատըմըղը վաֆիթիղ իտուպ, իս
նի Մաթիա գօյաճաղըղ, պու ըէսմի այըն մինասիպէթի իլ
պէտպահտ օլտուղում ղէմանլարտա պէնի սէվմիշ վէ դայլ

մըջ օլան պիւթիւն տօսթլարըմ, էճտատրմըն իշպու մալի-
քեաննէսինտէ թէճէմմիւ իտէճէքլէր, վէ պուճլարըն հէր պի-
րինէ՝ քէնտիլէրինինատ իլհազ պուլունտուզլարը հէքեայե-
մի, հազգըմտա կէօսթէրմիշ օլտուզլարը տօսթլուզա վէ ին-
սանիլէթէ մուգապիլ իւճրէթ մէգամընտա օլարազ թազտիմ
վէ իհտա իտէճէյիմ, պէօյլէճէ հէքեայէմին պիր պապը խի-
թամ պուլուր պուլմազ, Տօրկէսթրտա մուգիմ մաթպաա-
ճըմա կէօնտէրիպ իթօղրաֆ օլարազ թապ իթտիլիօրում:
Հաթտա պու կիւն, մաթպու նուսիսէլէրին վիսուտինէ պէք-
լէյօրում քի, տալէթ իթտիլիմ միսաֆիրլէրիմին հէր պիրի-
նէ պէրայի թէշէքքիւր թէվլի իտէճէյիմ:

Պու իճթիմալէր, տալէթ իթմիշ օլտուղում տօսթլա-
րա, վէ ալէլխուսուս հիշ պէքլէմէտիլի հալտէ, նակէհան
բէտէրինի, հէմիլրէսինի, պիրատէրլէրինի, վէ հալտսընը
կէօրէճէք օլան զէվճէմ մատամ Լիզ Սէլիկանը, մէմուլին
ղայրի պիր վազաատէ հազըր պուլունտուրուպ տա, թէհա-
յիւրինի մուճիպ օլմադ նիլէթի կլէ իտէյօրում: Պու էսրարէ
եալընըղ վալիտէմ իլէ պիշատէրիմ վազըֆ տըրլար. միսա-
ֆիրլէրիմին քեաֆիէսիտէ պու կիճէ իշպու մալիքեաննէտէ
եաթաճազլար, վէ պէնտէ անլէրի էթըաֆըմտա թօրլանմըշ
կէօրէրէք, տէլէճէյի նիհայէտէ մէմուճն վէ մէսուր օլա-
ճաղըմ:

Պու զիլաֆէթտէ եալընըղ պիր զաթ էքսիք պուլունա-
ճազ. էյ վահ, սերվէթ ու գուարթէթ նէ դատար չօղ օ-
լուրսա օլուն, վէ տիւննատէ նէլէր վիճուտէ կէթիլմէյէ
միւզթէտիլ պուլունտուրսա պուլունսուն, եինէ թէրքը հա-
յաթ իտէնլէրէ հայաթ պաիշ իթմէյէ միւզթէտիլ օլամազ:
Ահ զէվալը էֆէնաիճիլիմ, իհթիլար վէ պիշարէ ուս-
թաճըղըմ, իսթիրահէթինի թէէմին իթմէքլէ աճէպա նէ
դատա, մէսուտ, նէ՝ տէլէճէ պահտըեար օլաճազ իտիմ.
ահ վիլթալիս, իպարխահ պապաճըղըմ, չալընը, գօյուն
բօսթունը, միւսթամէլ գատիֆէ էլալիսէնի էպէտէն թէրք
իտէճէք իտին, արթըզ «Սըշ իլէրի չօճուզլար» սօղիւնի

թէ քրար ի թմէ յէճէ ք խտին, շայանը ի հիւրամ պիր ի հիւր-
 յարուդ, պէյաղ վէ կիւղէլ պոչընը, պիր թավրը սէրէֆ-
 րաղանէտէ դալտորմաղա, վէ էսկի նամ ու շանընը թալը-
 մաղա մէտար օլաճագ խտի, ի հիւրյար սէրսէրի Վիթալիս,
 մէշուր խանէնտէ «Գարլօ Պալժանի» նամընը պաճագ խտի.
 Լաքին դալիմ էճէլ՝ պուճարը պանա եարմաղա միւսաստէ
 ի թմէտի, պէնի պու մէմնունիյէ թտէն մահրում ի թտի ի տէ
 տէ, հիշ օլմաղսա հայաթընտա եարամատըղըմ շէյի, իլէլ
 էպէտ զիքրի ճէմիլինին եատ օլունմասը իլին, վէֆաթընտան
 սօնրա եարմաղա մուվաֆֆագ օլապիլտիմ, Լվվէթ, Բարիդտէ
 Մօնրարնաս մէղարըղընտա, պէնիմ թալէպիմ իւղէրինէ,
 վալիտէմին ինչա ի թտիրտիյի մէղար թալը իւղէրինտէ,
 «Գարլօ Պալժանի» նամը հէք իտիլտիյի կիպի, շէօհրէթըար
 օլտուղուն կիւնլէրտէ շէքիլմիշ օլան ֆօթօղրաֆընա պագը-
 ւարագ, րէքղ օլունան թունճտան հէյքէլին, էվվէյճէ սէնի
 ալգըշլամըշ օլանլարա, քէսպ ի թտիլին շան ու շէրէֆի եատ
 ի թտիրէճէք տիր:

Վա՛հ աղիղ տօսթում, հաթտա պու հէյքէլին պիր դօք-
 եասը տա պէնիմ իլին տէօքիւլէրէք, շուրաճըղտա կէօղիւ-
 միւն էօնիւնտէ վաղ իտիլմիշ տիր քի, մէշագգաթլը հայա-
 թըմըն իւք սէնէլէրի հէքեայէսինի եաղտըղըմ վագըթ, կէօղ-
 լէրիմ տայիմա սէնին կէօղլէրինի թէհարրի իտիյօր խտի,
 Պէն սէնի ասլա ունութմամըշըմ, վէ իլէլ էպէտ տէ ունութ-
 մայաճաղըմ, հիշ շիւպհէ ի թմէ, էկէր դայպ օլմուշ վէ եօ-
 լունը շաշըմըշ օլան պէնիմ կիպի ճահիլ պիր չօճուգ, մա-
 յիշէթը սէֆիլանէսինտէ պէր թէհիլքէյէ օղրամամըշ, պիր
 կիրտապը հավլինաքէ եուվարլանմամըշ, վէ նամուսընա իա-
 լէլ կէթիրմէմիշ իտէ, պու՝ մահղա սէնին թալիմ ու թէր-
 պիյէն, վէ րէտէրանէ նասիհաթլարընըն սայէսինտէ տիր,
 Ա՛հ, պէն տայիմ իւլ էվգաթ օանա պօրճլույըմ, սէնին կիւ-
 ղէլ իպրէթլէրինէ միննէթտարըմ, Ե՛յ պէնիմ ի իսթիյար ուս-
 թամ, ալիճէնասպ էֆէնտիճիլիմ, հիւրմէթլու պապաճըղըմ,
 պատէմա հէր ճէմիլէթտէ, հէր զկաֆէթտէ, վէ հէր իճրա-

յի պայրնտա , իսմին քէմայի իճթիրամլա անըլաճագ , վէ մէ-
գամլին հըքոզ օլուճաճագ արըր . վագաա սէն պէնի կէօրէմէ-
յօրսուն , լաքին պէն սէնի էօմրիւմիւն նիհայէթինէ գատար
տայիմա կէօրէճէյիմ :

Իյթէ վալիտէմ ըէսիմ սալօնընտան չըգըպ կէլիյօր , պու
կիւն քէնտիսինի , թըպգը Սիյն կէմիսինին թահտարօչընտա
իւք տէֆա կէօրտիւյիւմ կիպի լէթաֆէթի վէ հալալէթի
պիր հալտէ կէօրիւյօրում , իհթիյարըրդ՝ մուճաիլէյհանըն
հիւսնի լէթաֆէթինէ ապլա իայէլ կէթիւմէմիլ , վէ ագտէմ-
ճէ սիյմասընտա կէօրիւնէն ալայիմի հիւզն ու քէտէր , քեա-
միլէն մահվ ու իզալէ օլմուշ արըր :

Վալիտէմ՝ Արթիւրին գօլունա տայանմըշ տըր , զիրա
չիմտի օղլունը հիմայէ իտէն արթըրգ վալիտէսի տէյիլ իտի .
զիրա Արթիւր , ամճամըզ միւսիւ ճէյմս Մէլիկանըն զանն ու
թախմինինէ բաղմէն , սուրէթը միւքէմէլէտէ իատէյի սըհ-
հէթ իթմիլ , կիւճլի գուվլէթի վէ կիւզէլ պիր պապալիյիտ
օլմուշ իտի . ավճըլըգտա ճէսուր , ամթ գօշտուրմագտա մա-
հիր , վէ քիւրէք չէքմէքտէ էօրուլմագ պիլմէյէն Արթիւր
եաշամըշ , վէ եաշայաճագ արըր :

Մուլարըն պիր գաշ ատըմ՝ արգասընտա , պիր Ֆրանսա
քէօյիւսի գըլաֆէթինտէ կիյինմիլ պիր իհթիյար գատըն ,
գուճաղընտա պէյաղ պիր քիւրքէ սարըլը պիր ուֆաճըր
չօճուգ պուլունտուզու հալտէ աղըր աղըր իլէրլէյօր իտի .
Պու իսթիյար քէօյիւ գատըն , վալիտէ Պարպըրէն օլտուզու
կիպի , գուճաղընտաքի մասուլմըզ տախի պէնիմ չօճուզում
Մաթիաճըղմ իտի :

Վալիտէմի պուլտուգտան սօնրա , վալիտէ Պարպըրէնին
տէ պիզիմ եանըմըգտա գալմասընը արզու իթմիլ իտի իտէմ
տէ , լաքին մէզպուրէ թէքիֆիմի գասպուլ իթմէյէրէք :

— Խայր սէվկիլի Բէմիճիյիմ , շիմտիլէք պէն վալիտէնին
եանընտա տուրամամ , սէն՝ վէլատէթէն պէօյիւք պիր էֆէն-
տի օլտուզուն հասէպի իլէ , մալիք օլտուզուն ասալէթէ
չէսպան օյաճագ սուրէթտէ թալիմ ու լիքալիլէ կէօրմէլիսին
վէ ալիմ պիր զաթ օյմագ իլին տայիմա չալըյմալըսըն . պէն
սէնին եանընտա նէ՝ եաբաճաղըմ , ասըլ վալիտէն վար իքէն
պանա նէ՝ լուզում վար , պըրագ քի պէն Շավանօնա ավտէթ
իտէյիմ . լաքին պուճըլըլա պէրապէր իհթիմալ քի մուֆտ-
րէգաթըմըզ էպէտի օլամայաճագ արըր , սէն պէօյիւր էվէ-

նիր վէ չօլուդ չօճուդ սահիպի օլուրսան , օ վագրթ իսթեր-
սէն , վէ պէն տէ հայաթտա պուլունուրսամ , չօճու գլարընը
պէօլիւթմէք իչին թէքրար եանընա կէլիրիմ , սէնին սիւտ
աննէն օլտուղում կիպի , Օնլարընտա սիւտ վալիտէսի օլա-
մամ . չիւնքի օ վագրթա դատար թապլիլի բէք զիյատէ օլա-
ճագըմ , մագաթ պու ճիւմէ , ինթիյարըդ պիր չօճուղու լա-
յըդը վէճհլէ պագմայա մանի օլամադ . ինթիյար գատընլա-
րըն թէճրիւպէսի չօգ օլուր օղում , անլէր բէք աղ ույգու
ույուրլար . պունտան պաչգա սէնին չօճուղունը , թըսզը
սէնի սէվալիլիմ կիպի սէվէճէլիմ , շունա տա էմին օլ քի ,
սէնի չաղաըզլարը կիպի , անըն տա չալընմասընա ասլա մէյ-
տան վէրմէյէճէլիմ , տէմիլ իտի :

Էլհամաիւլլաճ , վալիտէ Պարպըրէն արղուսունա նայիլ
օլտու . չօճուղումուղուն վէլատէթինտէն պիր աղ էվիլէլ քէն-
տիսինի ճավանՕնտան կէթիրթմիլ իտիք . մէզպուրէ՝ գուլի-
պէսինի , տօթլարընը , վէ հաթտա հէտիյէ իթալիլիմիլ Ե-
նէքտէն տօղմուչ օլան ինէյի տէ թէրք իլէ Ինկիլթէրայա ,
եանի պիլիմ եանըմըզա կէլտի . Պիլիմ քիւչիւք Մաթիամը-
զա եալընըղ վալիտէսի սիւտ վէրիլ , լաքին Օնա պագան ,
կէզալիրէն , օյնատան , վէ էյլէնտիրէն հէր վալիտէ Պարպըրէն
տիր :

Սրթիւր , էլինտէ պիր թայմըզ դաղէթասը օլտուղու հալ-
տէ եանըմա կէլէրէք , վէ դաղէթայը մասանըն իւզէրինէ գօ-
յարադ օգույուպ օգումատըղըմը սօրսու , օգումամըչ օլտու-
ղումու պէյան իտինճէ , բարմաղըյըլա վիէննատան ալընան
պիր մէքթուպու կէօսթէրտի քի , թէրճիմէսի շու տուր :

« Մաթիա , պազը մու հիմմ իչլէրինին թէսվիլլէսի իչին
աղ վագրթտան Լօնտրայը զիյարէթ իտէճէք տիր . պու պէօ-
լիւք մուսիքիչինաս , իճրա կիլէտիլի գօնտէրէլը իլէ մուվաֆ-
ֆագըլէթի ֆէվգէլատէյէ նայիլ օլտուղունա բաղմէն , չէհ-
րիմիլի թէրք իտէճէք տիր . Մումաիլէյին մուսիքի սէնաթը
նէֆիսէսինտէքի մէհարէթը քեամիլէսի , ումումտա պիր հըս-
սիլյաթը շէտիտէ հասըլ կիլէմիլ , վէ հէր քէսի հայրէթտէ պը-
րագմըլ տըր . իիւլասայի քէլամ Մաթիա , քէման չալմագ-
տա իքինճի ճօրէն տա օլունսա սէզա տրր : »

Քիւչիւք սօգադ չալընընըն , արգատաչըմըն վէ չըրա-
ղըմըն , պէօլիւք պիր արթիսա օլտուղունու պիլլէք իչին , պու
մէգալէյէ ինթիյաճըմ եօգ իտի . մուալլիմիլիլին թահար ի-

տարէսինտէ, օ, Արթուր, վէ պէն՝ իւշիւմիւզ չալըչտըղըմիզ վագըթ, Մաթիանըն նէ՝ մէրթէպէ թէրագգը վէ քէսպը մէհարէթ իթտիյինի պիղզաթ կէօրմիւչ իտիմ. մէրգում՝ Լաթին վէ Բում լիսանլարընը թահսիտէ չօգլուգ թէրագգը իթմէմիչ իսէ տէ, Փագաթ մուսիքիտէ օ տէրէճէ թէրագգը իտիյօր իտի քի, վալիտէմին թային իթտիյի մուսիքի ուսթալարընա ատէթա ըէգապէթէ գալգըչըյօր իտի: Պունտան, Մանտտա սաքին մուսիքիչինան պէրպէր միւսիւ Խսթինասօնըն՝ պէօյլէտիյի շէյլէրին հագըգաթ օլաճաղընը քէչֆ իթմէք ըէք գօլայ պիր շէյ իտի:

Եղճիւմիէ պու խապէրը մէսէրրէթ էսէրտէն տօլայը, ատէթա Մաթիանըն քէսպ իթտիյի չան ու շէօհրէթինէ իշթիրագ իթմիչիմ կիպի, տէրէճէյի նիհայէտէ մէսրուր վէ մէմնուն օլտում, նայիլ օլտուղու ալգըչարա պէնիմտէ հիսսէմ վար կիպի մաղրուր օլմայա պաշլատըմ, վէ հագըգաթէն տէ էօյլէ իտի: Մէկէր Մաթիա պէնիմ արգատաշըմ, տօսթում, վէ գարընտաշըմ տէյիլ մի իտի: Կէնիմ նայիլ օլտուղում սաստէթը հալտէն, օտա հիսսէմէնտ օլմուչ լքէն, պէն նիչին անըն մուզաֆիէրիյէթինտէն հիսսէմէնտ օլմայաճագ իտիմ:

Թամ պու տագըգատա խըղմէթճիլէրտէն պիրի իչէրի կիրմէքլէ, պանա խիթապէն պիր թէլէկրաֆ կէթիրտի քի, շու սաթըրլարը հավի իտի:

« Իհթիմալ քի էն գըսա եօլ պու տուր, լաքին ըէք տէ խօշնուտ օլաճագ պիր շէյ տէյիլ տիր. հէր նէ հալ իսէ, օ տէրէճէ խասթա օլտում քի, անճագ Բէտ-Հիլէ վասըլ օլտուգտան սօնրա, սիզէ խապէր վէրմէյէ միւգթէտիր օլապիլտիմ. Բարիզտէն կէչէրէք հէմիլրէմ Գրիսթինայը պէրապէր ալտըմ, սասթ տէօրտիւ օն կէչէրէք Ձէքֆօրտա մուվասըլէթ իտէճէյիզ, պիզէ պիր արապա կէօնտէրմէնիզի ըէճա իտէրիմ: »

Մ ա մ ի ա

Գրիսթինանըն իսմինի օգուտուղումուզտա Արթիւրին ելուզիւնէ պագմըչ իտիմ, Փագաթ մումաիլէյհ կէօյլէրինի օ պիր թարաֆա շէվիրմիչ իտի, Թէլէկրաֆը օգույուպ պիթիրտիյիմտէ, կէօյլէրինի գալտըրարագ:

— Պիղզաթ Ձէքֆօրտա կիթմէք իսթէյօրում, պէօյիք լանտօյը հագըրլաթաճաղըմ, տէտի:

— Բէք էյի տիւշիւնտիւնիւզ, պու մինասիպէթիէ ալ-տէթինիզտէ Գրիսթիննա իլէ գարչը պէ գարչը օթուրմուչ օլուրսունըզ, աէտիմ :

Արթիւր, հիչ ճէվապ վիրմէքսիզին ալէլ աճէլէ տըչարը չըդտը, պէնտէ վալիտէմէ աթֆը քէլամ իտէրէք :

— Կէօրիւյօրմուտունըզ, Արթիւր հըսս իթտիյի թէլաչը կիլլէմէյօր, պու հալ տըզգաթէ շայան տըր :

— Էվվէթ, ճալիպը տըզգաթ տըր :

Վալիտէմ պու քէլիմէյի թէլաֆֆուզ իթտիյինտէ, սէ-տասընտա պիր խօշնուտուզուզ ալամէթի կէօրտիւմ կիպի, հէման օլտուզում եէրտէն գալգըպ վալիտէմին եանընա վար-աըմ, վէ իրի էլինի թութուպ էօրէրէք :

— Աէվկիւլիւ վալիտէճիյիմ, պու հալտէն մուզթարըպ օլմայընըզ, Արթիւրին՝ Գրիստինայը սէվալիյինտէն սըզըլմայը-նըզ, վագաա մէնֆաաթը պիր իզտիվաճ իթմէյէճէք, զիրա խալգ արասընտա ասըլգատէ վէ սահիպ սերվէթ օլմայան պիր դըզ իլէ թէէհիւլ իթմէք էյի կէօրիւնմէզ, էօթէքի պէրիքի պունա պազը մանալէր վէրէպիլիր, լաքին պունլարըն նէ է-հէմիյէթի վար, մէկէք պէն պիր նիւմունէ տէյիլմիյիմ. ին-սան ֆագըր, ֆագաթ նամուսլու պիր գըզճըզալ իլէ էվլէ-նէրէք պալթիյար օլմայօր մը. պիր ատէմ սէվալիյի գատըն-լա թէղէվվն իտէրտէ, օ գատընտա ասալէթ վէ սերվէթ օլմասա պիլէ եինէ մէսուտ օլուր, Արթիւրին տէ պէնիմ կի-պի պալթիյար օլմասընը իաթէմէզ միսինիզ. օն իւչ սէնէ աղ-լամըլ օլտուզունուզ էվլատլարընըզըն ըհճաթընը ըհտա իտէ-մէմէք զատիէթինտէ պուլունսուզունուզ հալտէ, այնի գաա-ֆէթի տիկէր օլլունուզ հագդընտա կէօսթէրմէյէճէք միսի-նիզ, Ահ վալիտէճիյիմ, սիզ իրի պիրատէրտէն պիրինի՝ տի-կէրինէ թէրճիհ իտէմէզսինիզ, շիւնքի սօն տէրէճէ շէֆդաթ-ըլ վէ մէրհամէթի պիր վալիտէսինիզ, աէտիյիմտէ, էլի իլէ ալնըմը օխչարըպ բուս իտէրէք :

— Ահ այիճէնապ չօճուզ, խայրխահ պիրատէր, սէնին գալպինտէ նէ գատար ճէսիմ մուհապէթ խաղինէլէրի մէվ-ճուտ տըր, տէտի :

— Քէշֆ իթտիյինիզ պու խալլինէլէրի վագթըյըլա քէ-մալի թէսարբուֆէ թօրլայապիլտիմ, լաքին խմտի մէսէլէ պէ-նիմ իւզէրիմտէ տէյիլ պիր, պիզ շիմտի Արթիւրտէն պահս իտիյօրուզ. իմտի պուլարըն սէօյլէյին Գրիսթինատէն տահս

կիւղէլ վէ տահա է յի պիր դատրն նէրէտէ պուլաղիլիր . մէկէր Գրիգորինա՝ իթալեանլարա մախսուս օյան հիւսնի մէլահաթըն միւճէտսէմ վէ պերհայաթ պիր բէյքերի տէյիլ մի տիր . Լուգատան պուրայա կէթիրտիյիմիղաէն պէրի , թալիմ իթմիչ օլտուղու թէրպիյէ վէ նէղաբէթի սայէսինտէ , իհրազ իտէճէյի մէվղըյը բէք կիւղէլ մուհաֆաղա իտէմէղ մի .

— Սէն , Գրիգորինայը , տօսթըն Մաթիանըն հէմչիրէսի օլտուղու իչին պու գատար մէտհ ու սէնա իտիյօրսըն զանն իտէրիմ :

— Բէք տօղրու տըր , պիլա թէրէտտիւտ շունը սէօյէյէ պիլիլրիմ քի , Մաթիայը Փամիլեամըղա իտխալ իտէճէք օլան պու իղտիվաճըն իճրաարնա , էչճան ու ալլ արղու իտիյօրում :

— Արթիւր , պու խուսուստա օլան հըսսիյաթընը հիչ սանա աչտը մը .

— (Կիւլէրէք .) Էվվէթ վալիտէճիյիմ , Փամիլեա բէյիսի սըֆաթըյըյա պանա միւրաճաաթ իթտի :

— Փամիլեա բէյիսի տէ . . .

— Արղուսընը թէրպիճ իտէճէյինի վատ իթտի , զիրա . . . Վազիտէմ պու սըրատա սէօղիւմի գաթ իտէրէք .

— Իչթէ զէվճէնիղ կէյիյօր , Արթիւր հազգընտա սօնրա կէօրիչիւրիւզ , տէտի :

Փիւհազըղա զէվճէմ մատամ Մէլիկան , պիղէ տօղրու կէյիյօր իտի , Գարիյնի քիրառըն մալիւմի օրաճաղը կիպի , զէվճէմ թանըտըգլարը օքիչիւք Լիզ տիր . մէզպուրէ արթըդ տիլլիզ տէյիլ իտի , լաքին էվվէյրի կիւղէյիլինէ պիր գաթ տահա բէմսազ վիրէն էսկի շիրինիլինի , էսկի շէթարէթ ու շէն մէշրէպիլինի մուհաֆաղա իլլէմիչ իտի , Լիզ վալիտէմի անլա թէրք իթմէմիչ , վալիտէմ տախի անը քէնտի թահալ նէղաբէթինտէ թալիմ ու թէրպիյէ իլլէմիչ , վէ պու հալ իլէ սահիպէյի Ֆէյլ ու քէմալէթ վէ դայէթ կիւղէլ կէնճ պիր դըղ օլմուչ իտի . Էվսաֆը մէմուհէ , նէղաբէթ ու թէրպիյէ , վէ Ֆէզայիլի նիսվանիյէ իլէ միւմթազ վէ սէրֆիրազ օլան Լիզի , զէվճէյիլէ ալմագ նիյէթինտէ օլտուղումը վալիտէմէ պէյան վէ իսթիղան իթտիյիմ զէման , պիր չօդ սէպէպլէր իրայէ իտէյէք պիլի իտիլի մուգալէմէթ իթտի իսէ տէ , նիհայէթ կէօյնիւմի դըրմաղա տա միւգթմէտիլր օլմատըղը կիպի , ապրազամտան պիր թաղըմլարը անխի հիտտէթ իլէ իչպու իզտիվաճը թաղպիհ իթմիլլէլ , վէ պիլիմ իլէ տալ-

ըըմբռնար իտի . լարին ասայէթ իտտտասը իլէ պիղիմէ գամի ալազա իթմիչ օլան տէօրթ մաղրուր ագրապամըն եերինէ , սէվկիլի Լիզ սայէսինտէ իւչ թանէ ագրապա գազանմը իտիմ քի , տէօրտիւնճիստէ հարըն կէլէճէք տիր .

Լիզ , պիր էթվարը նէզաքէթբէրվէրանէ իլէ իչերի կիրուպ , քէլամէ աղազ իլէ .

— Պու նէլէր օլույօր , նէլէր տէօնիւյօր , ա՛ ճանըմ , կիզի կիլլի գօնուչույօրսունըզ , վէ պէն իչերի կիրինճէ սիւքիւթ իտիյօրսունըզ . Սրթիւր՝ լանտօ իլէ Ձէքֆօրտ ըսթասիօնընա կիթտի , պըրիք տախի Ֆէրը ըսթասիօնընա կէօնտէրիլտի , պունլարտա էլպէթտէ պիր սըրր վար , բէճա խտէրիմ պէնտէն քէթմ իթմէլինիզ , սէօյլէլինիզ , տէտի .

Պիզ՝ եայլըզ թէպէսսիւմ իտուպ ճէվապ վէրմէտիք .

Մէզպուրէ իսէ , հէման վալիտէմին պօյնունա սարըլուպ գուճագլայարագ .

— Սէվկիլի վալիտէճիլիմ , մատէմ քի պէնտէն կիլլի թէչէսպիււս օլունան պու իչին իչինտէ սիզտէ վարսընըզ , արթըզ հիչ պիհուզուր օլմամ , չիւնքիւ սիզին տայիմ իւլ էվգաթ սաատէթը հալիմիզ իչին պէզը հիմմէթ իթտիլինիզտէն էմիւնիմ , ֆազաթ մահզա պու միւլահազա իլէ մէրագըմ պիր գաթ տահա արթըյօր , տէտի .

Պիր ազ վագըթ կէշաիքտին սօնրա , Լիզին ֆամիլեասընը իսթիզպալ իչին Ֆէրրի մէվգըֆընա կէօնտէրմիչ օլտուզում արապանըն , ան պէ ան վիրուտ իտէճէլի վագըթ թէգարուպ իտիյօր իտի . օ վագըթ Լիզին հըս իթտիլի մէրագ իլէ էլլէնմէք իսթէյուպ , էքսէրիէն տէնիզին աչըզլարընտա սէյըր սէֆային իտէն կէմիլէրի սէյըր իթմէք իչին իսթիմալի միւթատըմիզ օլան տիւրպիւնի էլիմէ ալարագ , տէնիլլէ պագաճագ եէրտէ՝ արապանըն կէլէճէլի եօլա տօղրու չէվիրմէքլէ .

— Շու տիւրպիւն իլէ պագ քի մէրագընը թէսկին իտէսին .

Լիզ , տիւրպիւնի կէօղիւնէ գօյուպ պագտը , հէնուզ արապա զուհուր իթմէտիլի ճիհէթլէ , պէյազ եօլտան պաշգա պիր շէյ կէօրմէտիլինի պէյան իթտի .

Հէման տիւրպիւնի պէն ալըպ պագարագ , վէ միւթէվէֆա վիթալիտին թավը ու սէտասընը թագլիտ իտէրէք .

— Նա՛սըլ օլտու տա սէն պիր շէյ կէօրէմէտին , պու տիւրպիւն հագըգաթմէն միւճիղէլի պիր շէյ տիր , պէն պու

տիրպիւն իլէ տէնիզերտէն կէշիպ թա նրանսայա կիթմէք-
տէ, վէ Սոյ հէվալիսինտէ կիւզէլ պիր էվ կէօրմէքտէյիմ.
սաչարբ ազարմիլ իհթիյար պիր ատէմ, եանընտա տուրմագ-
տա օլան իրի գաարնյարբ թաաճիլ իտէրէք.

« Հայտէյին ա՛ ճանըմ չարբօ օլունուզ, սօնրա թըրէնի
գաչըրբըգտա թօրնօմըն վաֆթիցինտէ հազըբ պուլունմագ
իչին Ինհիլթէրայա եթիշէմէմ. մատամ Գաթէրին, չարբօ
օլ, րէճա իտէրիմ, օն սէնէ տիր պիրիքտէ պուլունույօրուզ,
տայիմա պէօլլէ թէէնի իտէրսին, աղըբ տավրանըբսըն, սէն
նէ տէմէք իսթէյօրուն Էթիյէնէթ, իլթէ մատմագէլ ժան-
տարմաաա եինէ պէնի թէքտիրէ գալգըբօյօր, լաքին գը-
զըմ՝ պէնիմ Գաթէրինէ իթտիյիմ թէքտիրէք հէք տօսթա-
նէ տիր, եօգսա պէն սէնին էյի պիր գըզ օլտուզուն կիպի,
հայանըն, եանի հէմչիլէմինտէ, էմսայի պուլունմագ էյի
պիր հէմչիլէ օլտուզունը պիլմէ գմիյիմ գանն իտիյօրսուն.
ա՛հ էթիյէնէթ գըզըմ, իհթիյար բէտէրինի գայըբմագ իչին,
էվլէնմէյի իսթըրնտան պիլլէ կէշիքմէյէն սէնին կիպի էյի
վէ բըգգաթմը գըզ նէրէտէ պուլունուր. էվվէթ, սէն հէն-
կեամր սէպավէթինտէ հէմչիլէնէ վէ գարընտաչարընա իթ-
տիյին խրամէթի, շիմտիտէ ատէթա պիր մուհաֆըզ մէլէյի
կիպի պանա իթմէքտէ, վէ պէնի գօլլամագ տասըն » տէյօր.
Իլթէ պար, տըրբլմագտան էվվէլ, էսնայի զայպուպէ-
թինտէ, պահճէնին չիչէքէրինէ տըզգաթ իթմէտինի թէն-
պին իլէ խրամէթքեարընա.

« Պէնիմ՝ վագթըլլա պիր պահճէպան օլտուզումը, վէ
պու իչտէն էյի անխարըբմը ունութմա » տէյու էմիր վէր-
տիյինի ատէթա իշիտիյօրում, տէմէքտէ տիր.

Լիզ թաաճիւպ իլէ եիւզիւմէ պագմագտա իքէն, տիր-
պիւնի տիկէք ճիհէթէ պագմագ իսթէյօր կիպի, շէվիքէրէք.

« Իլթէ շիմտիտէ պիր վարօր կէօրիւյօրում, մնթիլ ա-
տայարընտան Հավր լիմանընա եագլաչմագտա օլան պու պէօ-
յիւք վաքօրտա պիր տէլիգանըլ վարքի, Ամագօն գըթմաը
ճիհէթինտէ, պիր թագըմ՝ նէպաաաթ քէշիլ իչին իթիյար
իթտիյի սէյահաթտան անտէթ իտիյօր. հէնուզ էվլօրտտա
կէօրիւմէյէն պիր չիչէք գօլիգսիյօնը կէթիլտիյի սէօլլէնի-
յօր. կաղէթմալտըլա նէչը օլունան սէյահաթթընն պիրինճի
գըմը չօգ զարիպ տիր. Պու տէլիգանընըն իմի Պէնթամէն
Աղէօն տինմէքէ մէշհօրտըբ. էկէր պու կէնճին պիր չիւպ-

հէսի վար իտէ, օ տա վագթընտա Հաւրա չրգմագ, Ուսթ-
համթօն վաբօրընա պինմէքլէ, Մէլիկան շաթօընտա թէ-
ճէմիւ իտէճէք օյան Փամիլեասընա թամ վագթընտա գա-
վուշապիլէճէք մի, տէյու տիւշիւնմէքտէ տիր, Տիւրպիւնիմ
օ գատար կիւզէլ տիր քի, Պէնժամէնին հէր պիր հարաքէ-
թիւնի կէօրիւյօրում, Իշթէ մումաիլէյհ Ուսթհամթօն վա-
բօրընա պինտի, թամ վագթիւնտէ պուրայա վասըլ օլանագ
տըր, տէտիմ:

Պատէհու տիւրպիւնի պիր պաշգա թարաֆա չէվիրիպ
սէօղիւմտէ տէվամ իլէ.

« Ա՛, պու նէ՛, եալընըզ կէօրմէք տէյիլ, հաթտա իշի-
տիյօրում պիլէ, իշթէ պիր կէնճ վէ տիկէրի իհթիյար իքի
քիշի, պիր վակօնտա օթուրմուշ օլտուգլարը հալտէ գօնու-
շուեօրլար, իհթիյար կէնճ քէֆիգինէ.

— Պու սէյահաթ պիղիմ իշին բէք Փայիտէլի օլանագ:

— Էվվէթ, բէք դիյատէ, աղիզիմ մուալլիմ:

— Սէվկիլի Ալէքսիճիլիմ, եալընըզ Փամիլեանը տէրաղուշ
իթմէք, եալընըզ պիղի աւլա ունութմայան Բէմինին էլիւնի
սրգմագ տէյիլ, հաթտա կալ չէհրինտէ պուլունան քէօմիւր
մատէնյէրինտէ դիյարէթ իտէճէյիլ. օրատա ճայիւր մէրագ
պաղը թէտգրգաթ իճրա իտէճէքոն, վէ ալմտէթիւնտէ պու
միւշահէտաթըն սէմէրէյի խայրիյէսի օլարագ, Թրիւյէր մա-
տէնինտէ պիր թագըմ ըսլահաթը միւֆիւտէ իճրաը իլէ,
տահա դիյատէ քէսպը չէօհրէթ իտէճէք, վէ ճիւմէնին մագ-
հարը թէվէճճիւհի օլանագսըն, պէնտէ պիր թագըմ նու-
մունէլէր թօբլայըպ, Վարս շէհրինտէ մաէլմէմնուիյէ գա-
պուլ օլունան գօլիքսիյօնըմա իլավէ իտէճէյիմ. ա՛հ, թէէ-
սիւֆ օլունուր քի Դասսար պիղիմիլէ պէրապէր կէլմէտի . . .

Պէօյէճէ սէօղիւմտէ տէվամ իտէճէք իտիմ, ըքին լիլ,
եանըմա թէգարրուպ իտէրէք պաշըմը իքի էլլէրի իշինէ ա-
լըպ պէնի սէօյէմէքտէն մէն իթտի, վէ թիթրէք պիր սէտա
իլէ.

— Ա՛հ, նէ՛ զարիպ, նէ՛ մէմուլին զայրի կիւզէլ չէյլէլ,
տէմէսի իլէ.

— Պու պտագտէ մահզա վալիտէմէ թէլէքքիւր իթմէլի-
սինիլ, զիրա վալիտէմ, քէնտի զայպ օլումուշ էվլատընա էյ-
լիք իտէն քիմսէլէրին քեաֆֆէսինի պուրայա ճէմ իթմէք
իսթէտի, հաթտա էկէր աղըմը թութմանըլ օլպըտըն, Ին-

կիլթերըստա սէյահ թէաթըւարըն էն մէշուր միւտիբի օլանն ալիճէնսալ Պօպ իլէ, էքիլիբս կէմիսինին զօմանտանը պուլունան խայրիսահ պիրատէրինին տախի, պուրայս կէլէ-ճէքլէրինի սանա սէօյլէյէճէք իտիմ, տէտիմ:

Թամ պու էմնատէ պիր արապա կիւրիւլթիւսիւ իշիտիլ-տիլի կիպի, միւթէազըպէն տիկէր պիր արապանըն տահա կէլտիլինի անյայըպ, տէրհալ բէնչէքէյէ դօյտուգ, Լիզ՝ պէօյիք արապանըն իշինտէ օթուրմագտա օլանն բէտէրինի, հալասը Պաթէրինի, վէ հէմշիրէսի էթիլէնէթի, պիրատէր-լէրի Ալէքսի վէ Պէնժամէնի կէօրիւպ թանըաը, Ալէքսինին էանընտա իհթիլարըդտան պէլի պիւքիւլմիւշ ադ սագայը պիր առէմ օթուրույօր իտիլի, պու իսէ Վարս մատէնինտէ պէրապէր էօլիմ թէհլիքէսինտէ պուլունտու զումուզ մահուտ իհթիլար մուալլիմ իտի:

Տիկէր թարաֆտան տա պիր լանտօ կէլիյօր իտի, իշին-տէ պուլունան վէ Արթիւրին գարշըսընտա օթուրան Մաթիա իլէ հէմշիրէսի Բրիսթինն էլլէրի իլէ պիզէ իշարէթլէր իտիյօր իտի. լանտօնըն արգասընտան տա Պօպ թարաֆընտան իտարէ օլունան իքի թէքէրլագլը պիր արապա կէլիյօր իտի: Պօպ առէթա սաըլգատէ պիր ճէնթըլմէն վազիլէթինի ալմըշ իտի, պիպի՝ Իզինիլէ չըգարան մէրտ պիրատէրի իսէ, վա-գարըլ պիր կէմի գարթանը թավըընը տայիմա մուհաֆազա իթմէքտէ իտի:

Տէրհալ միսաֆիրէրիմիղի իսթիզպալ իշին նէքտիւպան-տէն աշաղը էնտիք:

Էննայի թաամտա հէրիմիզ տէ պիր սօֆրատա պուլու-նույօր իտիք, թապիլի կէշմիշ զէմանըն ահվալինտէն պահս օլունմագտա իտի քի, Մաթիա:

— Սօն տէֆա Պատէն շէհրինտէ պուլունտուղում էա-նատէ, գումարխանէլէրին պիրինտէ պէյազ վէ սիվրի տիշ-լի պիր ճէնթըլմէն կէօրտիւմ քի, թէքմիլ սէպլէթինի գու-մարտա զոյպ իթմիշ վէ պիր բարասըզ գալմըշ օլտուղունա բաղմէն, տայիմա պանա պագըբպ թէպէսաիւմ իտէյօր իտի. օ պէնի թանըմտը, լարին պէն անըն միւսիւ ձէյմ Մէլի-կան օլտուղունը բէք էյի թանըմըշ իտիմ: Մումախլէյհ օր-թագլաշը օյնամագ շարթըլըլա պէնտէն պիր գաշ Քիօրին իսթէտի, պիշարէ՝ օնը տա զայպ իտէրէք պիր բարասըզ գալտը, տէմէսի իլէ, վալլիտէմ:

— Սէվկիլի Մաթիաճըղըմ, նի՞չին Բէմինին եանընտա պունը հէքեայէ իթաինիդ, եարըն դալգայ տա ամուճասընա նագաէն մուավէնէթ խտէր, տէտի :

— Բէք տողրու սէօյլէտինիդ, սէվկիլի վայիտէճիլիմ :

— Օ հալտէ իթաիքլէրինին ճէղասընը պուլմագ նէրտէ գալլը :

— Շու նօգթա տա գալլըր քի, ամճամ հէր շէյի գումարա ֆէտա իթմիշ, վէ հասպէյի վահիտիյէ միւհթամ գալմըշ օլտուղու հալտէ, էքմէյինի, թէհաիա իթաիյի վէ էօլմէլէրինի արղուլէտիյի քիմսէլէրին մուավէնէթի իյէ թէտարէք իթմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունաճագ : Ահ, ինտան օլան իչին մէկէր պունտան պէօյլէք պիր ճէղա տահա օլպիլըր մի :

Պօպ . - Շէրիքի ճինայէթլէրի օլանլար հաղղընտա տախի պաղը խապէրլէր ալտըմ :

Մաթիա . - Շու տէհէթիւ Տըրիսոգ օլտան մը :

— Շալընըղ շիմսի սիւրկիւնտէ պուլունան Տըրիսոգ օլտան տէյիլ, իլլա Տըրիսոգ օլ Փամիլեասընտան : Մատամ Տըրիսոգ օլ միւթատըր իւղրէ քէօր սարիսօշ օլտուղու հայտէ արթէշ տիշիւպ եանմըշ, Սլէն իլէ նէտ տախի, բէտերլէրի կիպի նէֆի ճէղասըրլլա մահրիւմ իտիլմիշլէր տիր :

— Էյ Գաթ, նէ՞ եարքյօր :

— Բիւշիւք Գաթ, հալա եաչամագտա, վէ էլան Գըրմըղը արղան հապիսինտէ իգամէթ իթմէքտէ օլան պէօյլէք բէտերինի պագըյօր, իհթիյարըն աղ շօգ բարասը օլմաղըլա, օ դատար սէֆիլ տէյիլէր :

Մաթիա . - (Սիւլէրէք) Էկէր Գաթ իւշիւրտէ, բէք տճընըր պիր հալտէ պուլունամուշ օլուր, զիրա մախլւմ ա, իհթիյար քիմսէյի արթէշին եանընա գօյմաղ :

Հաղըրունըն ճիւմէսի տէ իշպու խաթըրէլէրէ հիտէմէնտ օլտուղլաընտան, հէր քէն պիքէր շէյ սէօյլէյօր խտի, մէկէր հէրիմիլին տէ խաթըրէլէրի եօգ մը : Ինտան պու խաթըրէլէրի եէքաիկէրէ պէյան իթմէքլէ մէֆնուն վէ միւթէլէղ զիլ օլուր, վէ իշթէ պու հալ պիղի պիրկալիլիմիլէրապթ խտէր :

Հէնկեամըր թտամ բէսիտէյի էնճամ օլուպ, քիւշիւք Մաթիանըն վաֆիթիլ այնը, վէ Արթիւրին Գրիթիւնա իլէ իէամի նիքեահը տախի խիթամ պուլունճա, Մաթիա եանըմա

եադլաշտը , վէ պէնի պիր բէնչերէնին էօնինէ կէօթիւրէրէք .

— Յիբրիմտէն պիր շէյ կէշէյօր ասթում , պիդ չօդ տէֆա պիր թագում ֆիթուրսուզ ատէմլերի էյլէնտիրմէք իշին չալիը չալարղընը հալտէ , պիրաղ տա սէվտիյիմիդ քիմսէլէր իշին չալմայալըմ մը , տէտի :

— Սէնի իշին չալկըսըդ հիշ պիր էյլէնճէ եօդ , տէյիլ մի , հէր եէրտէ չալկը չալմագ իսթէրսին , ինէյիմիզին չալկըտան գօրգուպ տա գաշտըղը խաթըրնտա մը տըր :

— Նաթօլիթան շարգըսընր օգո՞ւմայաճագ մրսըն :

— Նա՞սըլ օգուճամ , մաէլմէմուռնիյէ , գիրա Լիզին տիլի , մահգա պու շարգընըն սայէսինտէ աչըլաը :

Մաթիա տէրհալ պիր գատիֆէ գասյլը գութուտան , սաթըլյա չըգարսա անճագ իբի ֆրանգ իտէճէք գատար պիր էսկի քէման , պէնտէ եաղմուր եէյէ եէյէ ճիլասը մահվ օլմուշ , վէ թահտասը բէնկը ասլիսինի արմըլ օլան քիթարամը գասլընտան չըգարըպ , իճրայի ահէնկ իթմէյէ պաչլատըդ :

Հէր քէս էթրաֆրմըդա թօբլանտը , լաքին թամ պու սըրատա պիր քէօքէք նիմայան օլտու , պիչարէ Գարի պիւսպիւթիւն իխթիյարաչմըլ վէ սաղըրաչմըլ իտի , լաքին կէօղլէրինին քէսկինիյինի դայպ իթմէմըլ իտի : Ձէքի հայվան՝ քիթարայը մէյտանէ չըգարըր չըգարմաղ տէրհալ թանըտը , վէ օթուրտուզու եոււմագ մինտէրին իւղէրինաէն գալգըպ , թօբալլայա թօբալլայա իլէրուէյէրէք , օյունա իլթիւրաք իթմէք իտթէտի . աղղըլըլա քիւչիւք պիր թէքսի թութմուշ օլարագ , պէլքի եիւղէրճէ տէֆա եարմըլ օլտուզու կիպի , « Լաղպէթլու հուզղարը զիյարէթ » իլէ բարա թօբլամագ արգուսընտա պուլունտու . ֆադաթ արթըգ իբի այագ իւղէրէ եիւրիւմէյէ մէճալի դալմամըլ օլտուզունտան , քէմալի վագար իլէ հուզղարը սէլամլատըդտան սօնրա , էլինի կէօյսինէ գօյուպ սայօնուն օրթասընտա օթուրու վէրտի :

Չալկըմըղ խիթամ պուլունճա , Գարի քէմալի դայրէթլէ գալգըպ , ագսայարագ բարա թօբլամայա պաչլատը , հէր քէս պախշիշինի հայվանըն աղղընտաքի թէքսիյէ պըրագտը , Գարի հասըլաթըն չօղլուլունա թէաճիւպ իտիյօր կիպի պիր հալ իպրաղ իտէրէք պանա կէթիւրտի . պէօյլէ քէսրէթլի պիր հասըլաթ ասլա եարմամըլ իտի . թէքսի՝ կիւմիւշ ալթուն սլքքէլէր իլէ տօլմուշ , եանի 170 ֆըրանգ հասըլաթ օլմուշ իտի :

Մուգատուէմն պաննա թէսէլի վերայի զէման Կարմրչ
 օլտուղում կիտի, գուճագլայրպ պուրնունը էօրիւ վերտիմ,
 պու հալ հէնկեամը սէսպվէթիմտէ շէքտիլիմ մէշագգամ
 ու սէֆայէթի խաթրբմն պըրագարագ, հէման Ֆիքրիմէ պը
 թէսավվուր կէտի քի, տէրհալ հագըրունն պէյան խուպ,

— Պու մէպլաղ, սօղաղլարտա չպկըճըլըգ խտն պիքէս
 չօճուղլարա պիւր մէսքէն թէէսիս իթմէք իշին իլք սէրմայէ
 օլաճագ, վէ պագըսընրտա պէն իլէ վալիտէմ թէտարիք ի-
 տէճէյիղ, տէտիմ:

Մաթիա պու սըրաոտ վալիտէմին էլինի էօրէրէք.

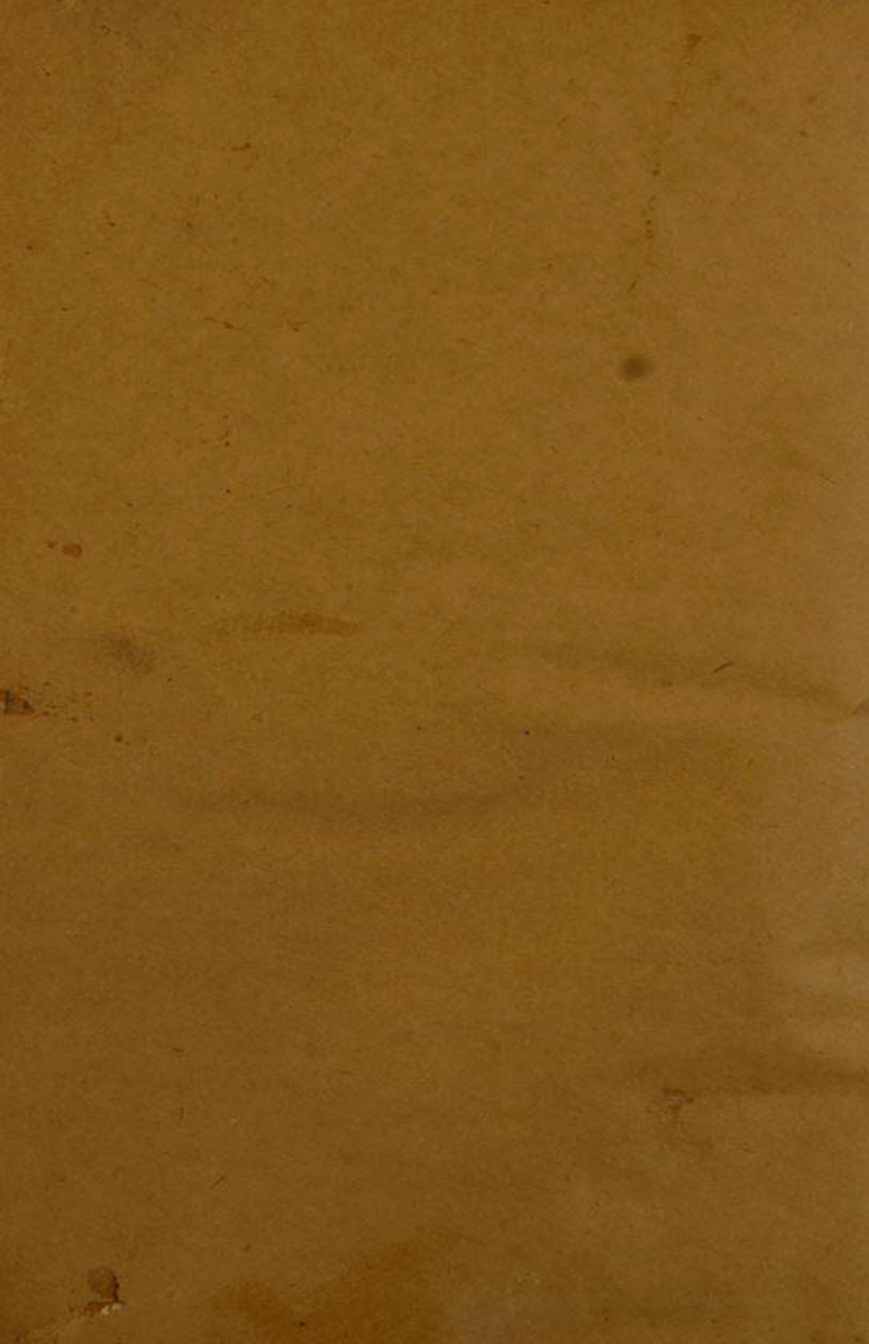
— Աղիղիմ մատամ, պէնտէնիղտէ զաթը ասիլանէլէրի-
 նիգին պու էսէրինէ ճիւղվի պիւր շէյ իլէ իշթիբագ իթմէք
 իսթէրիմ քի, լութֆէն գապուլ պույուրմալըսընըգ շէօյլէ
 քի, Լօնտրատա իճրա խտէճէյիմ իլք գօնսէրտէ, թէրաքիւմ
 խտէն հասըլաթըն քեաֆֆէսինի, Գարինին շիմտիքի թօրլա-
 տըղը հասըլաթէ իլալէ օլունմասընը արգու խտէրիմ, տէտի:

Իշպու խաթրբէնամէմտէ պիւր սահիֆէ էքսիլմէքտէ տիւր
 քի, օտա քիւշիւքիլիլիմտէն պէրի էզպէրիմտէ օլան նարօ-
 լիթան շարդըսը տըր. շիւպհէսիլ Մաթիա, սէնաթը մուսի-
 քիտէ պէնտէն մահիր օլմաղըլա, մէգքիւր շարգըլը նօթայա
 ալարագ, վերտիլի գօնսէրլէրտէ չալմագտա տըր:

Խ Ի Թ Ա Մ

Իշպու հիքեայէնին մաղհար օլտըղը բաղպէթանն տօլայը
 դարիինի քիրամա արգը շիւքրանն խտէրիմ, ՎԻԻՁԼ ԱՆԺԼԼ,
 ԵԱԽՕՑ ԱՒՕՆԱ նամըլլա նէշիինէ մուպաչէրէթ խտէճէյիմ բօ-
 ման, մէհարէթի ֆէվզ էլատէ իլէ թէրթիլ խտիլմիլ պիւր հիք-
 եայէի նէֆիտէ օլմաղըլա, քէմալը տըղգաթէլէ միւթալաասընը
 աճիղանէ թավսիյէ խտէրիմ:

- 28.00

